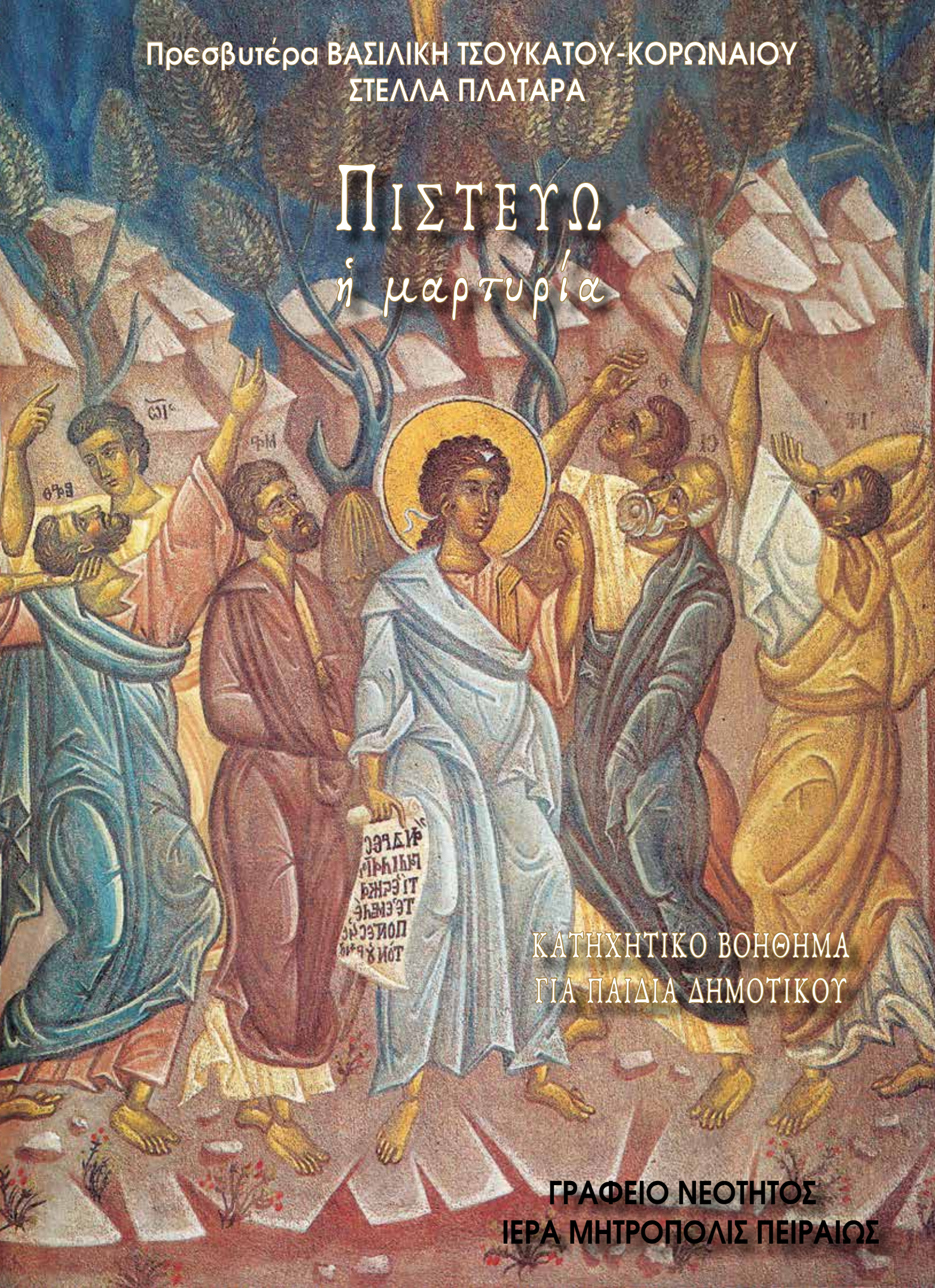


Πρεσβυτέρα ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ-ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ
ΣΤΕΛΛΑ ΠΛΑΤΑΡΑ

ΠΙΣΤΕΥΩ ή μαρτυρία



ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΒΟΗΘΗΜΑ
ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

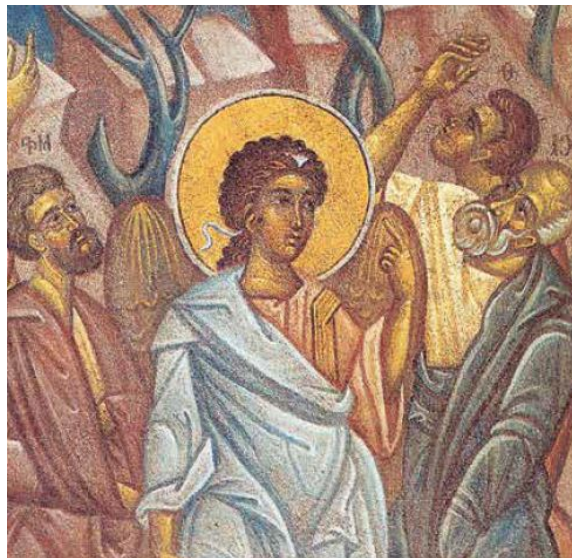
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

πρεσβυτέρα ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ - ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ
ΣΤΕΛΛΑ ΠΛΑΤΑΡΑ

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΒΟΗΘΗΜΑ
ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΠΙΣΤΕΥΩ

ή μαρτυρία



ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Φίλοι μας,

Το ταξίδι μας στην κατήχηση των παιδιών της ηλικίας του δημοτικού σχολείου συνεχίζεται για μια ακόμα χρονιά μέσα από τη σειρά με τον γενικό τίτλο **ΠΙΣΤΕΥΩ**. Φετινός μας σταθμός η ζωή των Αγίων μας. Εκείνους αντικρίζουμε γύρω μας από την πρώτη στιγμή που μπαίνουμε στον ναό του Θεού κι εκείνοι θα μας υποδεχτούν κοντά Του την ημέρα της Δευτέρας Παρουσίας Του. Τι περισσότερο μπορούμε να επιθυμήσουμε, παρά να μας κρατούν από το χέρι και σ' όλα τα ενδιάμεσά μας βήματα;

Η **προσδοκία** του Αγαπημένου Χριστού, η **συνάντηση** μαζί Του, η **μαθητεία** κοντά Του και η **αποστολή** στα έθνη ζωντάνεψαν και για μας μέσα από την ευλογημένη **μαρτυρία** των Αγίων. Οι φλόγες της Πεντηκοστής έκαναν μέσα στους αιώνες τόσο συνταρακτική τη διαφορετική τους παρουσία: νέφος μαρτύρων, ασκητών, οσίων και εγγάμων, γερόντων, νέων και παιδιών γεμίζουν τα συναξάρια μας. «Η τράπεζα γέμει, τρυφήσατε πάντες... Πάντες άπολαύσατε τοῦ συμποσίου τῆς πίστεως· πάντες άπολαύσατε τοῦ πλοῦτου τῆς χρηστότητος.» Ας πλησιάσουμε, λοιπόν κι εμείς τη ζωή των Αγίων κι ας την αποθέσουμε σαν ιερή παρακαταθήκη στα χέρια των παιδιών μας, που διψούν για πρότυπα σ' έναν ταραγμένο κι αφιλόξενο κόσμο.

Σε κάθε μάθημα, καθώς και στα υπόλοιπα βιβλία της σειράς μας, προσεγγίζουμε μια βασική αλήθεια από το Σύμβολο της Πίστεως. Η ενδεικτική διήγηση και οι ενότητες με το υπόβαθρο της ιστορίας αποτελούν, όπως πάντα, μια πρόταση κι όχι μια δέσμευση. Το φάσμα αυτής της ηλικίας είναι ευρύ κι εσείς σίγουρα είστε οι πλέον αρμόδιοι να επιλέξετε και να προσαρμόσετε το υλικό στις δυνατότητες και τις ανάγκες των συγκεκριμένων παιδιών στα οποία απευθύνεστε. Οι πιθανές δυσκολίες εκφράζουν απορίες και προβληματισμούς που έχουμε ήδη κατά καιρούς ακούσει, μα σε καμιά περίπτωση δεν καλύπτουν όλα όσα μπορεί να ρωτήσει ένα παιδί. Ελπίζουμε η προσωπική σας επαφή με τις πηγές που χρησιμοποιήσαμε κατά τη συγγραφή των μαθημάτων, καθώς και με άλλες αξιόπιστες που τυχόν διαθέτετε, να καλύψει όλες τις ελλείψεις και να διορθώσει τις αστοχίες της δικής μας προσπάθειας. Τα προτεινόμενα θεατρικά παιχνίδια δίνουν μια νότα ενεργητικής συμμετοχής, ενώ οι επιπλέον δραστηριότητες και το εποπτικό υλικό που θα βρείτε στο βοήθημα αντλήθηκαν από αρχεία, που έχουν σχηματίσει και διαρκώς εμπλουτίζουν πολλά στελέχη του κατηχητικού έργου και συνάδελφοι εκπαιδευτικοί, χαρίζοντάς μας απλόχερα τους καρπούς των κόπων τους.

Ευχαριστούμε από καρδιάς τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας, Πειραιώς κ. Σεραφεΐμ, που συνεχίζει πατρικά να ευλογεί και να μας εμπιστεύεται τη διακονία αυτή, καθώς και τον επί σειρά ετών υπεύθυνο του Φροντιστηρίου Στελεχών της Μητροπόλεώς μας πανοσιολογιώτατο αρχιμανδρίτη π. Μεθόδιο Κρητικό, για την ακούραστη καθοδήγηση και τις σοφές του παρεμβάσεις. Ευγνωμοσύνη οφείλουμε, επίσης, στον πρωτοσύγκελλο και διευθυντή του Γραφείου Νεότητας πανοσιολογιώτατο αρχιμανδρίτη π. Νήφωνα Καπογιάννη, την κ. Ασπασία Αθανασάκη και τον κ. Γιώργο Ανανιάδη για την διαχρονική και αθόρυβη στήριξή τους στην υλοποίηση του εγχειρήματος. Τέλος, εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες στη σχολική σύμβουλο της 67ης Περιφέρειας Δημοτικής Εκπαίδευσης Αττικής κ. Αντωνία Γεωργούλα για την επιστημονική βοήθεια και την αγάπη με την οποία αγκάλιασε αυτήν την εκπαιδευτική προσπάθεια από την έναρξή της έως και σήμερα, όπως κάνει πάντοτε.

Έφτασε η στιγμή και για τη δική μας μαρτυρία. Καλή δύναμη στον δύσκολο αγώνα και καλή κατηχητική χρονιά!

**πρεσβυτέρα Βασιλική Τσουκάτου-Κορωναίου και Στέλλα Πλαταρά
Μανώλης Κρυφός, Αντώνης Σιγάλας, Νάντια Μισριλιάδη, Δημήτρης Λεονταράκης,
Βιολέττα Σωτηρίου, Μαριλέν Κιολέογλου, Αναστασία Κορωναίου, Μαρία Τσιχλιά-Χανιώτη.**

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΒΡΕΙΤΕ ΚΑΙ ΠΟΥ

- Ετοιμάζοντας ένα μάθημα, καλό θα ήταν να ξεκινήσετε λίγες μέρες πριν την ημέρα του κατηχητικού. Η προετοιμασία της τελευταίας στιγμής θα σας δυσκολέψει. Ο καλύτερος τρόπος είναι να αρχίσετε απ' τις **ΠΗΓΕΣ (Ζ)** διαβάζοντας αυτούσιο το κείμενο της Αγίας Γραφής ή της Ιεράς Παράδοσης. Θα σας ωφελήσει και θα σας φανεί πολύ εύκολο να απομνημονεύσετε μετά τη διήγηση του μαθήματος.
- Θα μπορούσατε να διαβάσετε έπειτα την **ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ (Γ)** και τον **ΒΑΣΙΚΟ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟ ΣΤΟΧΟ (Α)** για να ξέρετε πού στοχεύετε.
- Τα **ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Ε)** και οι **ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ (ΣΤ)** ίσως σας θυμίσουν συγκεκριμένα παιδιά του κατηχητικού σας και γεγονότα ανάμεσά τους. Θα μπορούσατε να τα εκμεταλλευτείτε για να έχει το μάθημά σας έναν άμεσο ζωντανό αντίκτυπο, χωρίς να απομακρυνθείτε όμως πολύ από τον βασικό σας στόχο.
- Δοκιμάστε να αναγνώσετε μεγαλόφωνα τη διήγηση και να αντικαταστήσετε σημεία που δε σας διευκολύνουν με δικές σας φράσεις, ώστε να αφηγηθείτε πιο ταιριαστά με τον δικό σας τρόπο.
- Κοιτώντας μόνο το **ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ (Β)** προσπαθήστε να διηγηθείτε ξανά την ιστορία. Μια καλή ιδέα θα ήταν να μετρήσετε τα σημεία του σχεδιαγράμματος για να βεβαιωθείτε ότι τα θυμάστε, καθώς και να χρονομετρήσετε τον εαυτό σας, γιατί τα παιδιά δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν για περισσότερο από δέκα λεπτά. Αποφύγετε να τους διαβάσετε αυτούσια τη διήγηση απευθείας απ' το βιβλίο, πράγμα που φαντάζει συχνά σαν εύκολη λύση.
- Ένα χαρτάκι με το **ΣΥΝΘΗΜΑ (Δ)** και το σχεδιάγραμμα επιγραμματικά θα μπορούσε να σας βοηθήσει αν «κολλήσετε». Επιπλέον υλικό (εικόνα, βίντεο, PowerPoint) θα σας ήταν χρήσιμο, αν είναι διαθέσιμο.
- Αν κάνετε τον **ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ (ΙΒ)**, μπορείτε να τον δώσετε ατομικά στα παιδιά ή χωρίζοντάς τα σε ομάδες. **ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ (Η)**, **ΤΡΑΓΟΥΔΙ (Θ)** και **ΠΑΙΧΝΙΔΙ (Ι)** μπορούν να συνυπάρχουν ή να εναλλάσσονται ανά μάθημα, ανάλογα με το αν θα χρησιμοποιήσετε και τη θεατρική δραστηριότητα που τυχόν προτείνεται.
- Αν υπάρχει δυνατότητα, καλό θα ήταν να ζωγραφίζουν τα παιδιά επιτόπου. Θα μπορούσατε να αναρτήσετε κάπου τη **ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ (ΙΑ)** των παιδιών που επιθυμούν, προς όφελος όσων επισκέπτονται τον χώρο.
- Ζητήστε τη βοήθεια του Θεού και μην απογοητευτείτε, αν μείνετε με την εντύπωση πως το μάθημα δεν πήγε καλά. Τις περισσότερες φορές που σκεπτόμαστε έτσι, πέφτουμε έξω.

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Υπάρχουν φορές που έχουμε την αίσθηση ότι το κατηχητικό μας μάθημα γίνεται μια ρουτίνα, στην οποία τα παιδιά παίζουν τον ρόλο του παθητικού δέκτη. Δεν είμαστε καθόλου σίγουροι ότι όσα λέμε γίνονται κτήμα τους ή τα ενδιαφέρουν, μια και δείχνουν να ζωντανεύουν μόνο την ώρα του παιχνιδιού. Προτείνουμε λοιπόν εδώ κάποιες δραστηριότητες που, εξαιτίας της θεατρικής τους προέλευσης, επιλέξαμε να τις ονομάσουμε θεατρικές, παρόλο που συμπεριλαμβάνουν και ιδέες για χειροτεχνία. Μερικές χρειάζονται προετοιμασία, άλλες παίζουν τον ρόλο της αφόρμησης για να ξεκινήσει το μάθημα, ενώ κάποιες τοποθετούνται στη μέση ή στο τέλος. Αξίζει να διανθίσετε με όσες περισσότερες μπορείτε τις συναντήσεις σας με τα παιδιά, γιατί αφενός τα ενεργοποιούν (μόνο όποιος ενεργοποιείται μαθαίνει!), αφετέρου φέρνουν στην επιφάνεια στοιχεία, που τα ίδια τα παιδιά μπορεί να μη μας έλεγαν ποτέ παρακολουθώντας απλά το μάθημα.



ΟΜΑΔΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ (με όλα τα μαθήματα)

Με το πέρας του μαθήματος...

Όλα τα παιδιά μαζί ή χωρισμένα σε ομάδες, ετοιμάζουν μια ομαδική ζωγραφική ή κατασκευή (π.χ. γλυπτό από πλαστελίνη ή πηλό, σύνθεση από χαρτί, ανακυκλώσιμα υλικά κ.λπ.) με την οποία θα απεικονίσουν ένα πρόσωπο ή ένα συναίσθημα, μια κατάσταση. Θα μπορούσαν π.χ. α) να ζωγραφίσουν το πρόσωπο του αγίου Κωνσταντίνου του Υδραίου αρχικά, αφού αρνήθηκε τον Χριστό και μετά, αφότου μετάνιωσε (14ο μάθημα) β) να κατασκευάσουν τον κήπο του Παραδείσου (5ο και 16ο μάθημα) γ) να φτιάξουν μια σβούρα του τύπου «παρ' τα όλα» με πλευρές σχετικές με τα μαθήματα (όπως οι Άγιοι και τα θαύματά τους), δ) να ετοιμάσουν έναν χάρτη με τις φυλές και τις χώρες της ορθόδοξης ιεραποστολής ή με τους Αγίους και τον τόπο όπου έζησε ο καθένας κ.λπ.

Ακόμη, θα μπορούσαν να βρουν και να ετοιμάσουν μια συνταγή με τον κατηχητή τους φέρνοντας ό, τι υλικά έχει το καθένα, με αφορμή τον όσιο Ευφρόσυνο τον μάγειρα (16ο μάθημα). Αφού ολοκληρώσουν την κατασκευή συζητούν για τα χρώματα, υλικά, σχήματα κ.λπ. που επέλεξαν κι αιτιολογούν τις αποφάσεις τους. Αν ετοιμάσουν τη συνταγή, συζη-

τούν πώς ένιωσαν κι αν θα ήθελαν να το ξανακάνουν για το συσσίτιο της ενορίας (το προτείνουμε και στο μάθημα). Έτσι αντιλαμβανόμαστε τι έχουν καταλάβει, τι πιστεύουν και παρεμβαίνουμε βοηθητικά αν χρειαστεί.

Συχνά κάτι που τα παιδιά φτιάχνουν με τα χέρια τους δεν ξεχνιέται ποτέ και μαζί του κι η σχετική ιστορία.

ΣΤΟΝ ΤΟΙΧΟ Ή ΣΤΟΝ ΒΡΑΧΟ; (ΜΑΘΗΜΑ 2ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Τα παιδιά σκορπίζονται στο χώρο και ένα κορίτσι, στο ρόλο της Αγίας Αριάδνης, προχωράει ανάμεσά τους. Κάποια στιγμή φωνάζει «Είμαι χριστιανή!». Τα παιδιά τότε σχηματίζουν έναν τοίχο, ώστε να μην την αφήνουν να περάσει στην απέναντι πλευρά. Προσπαθεί με μαλακές κινήσεις να σπάσει τον τοίχο αλλά δεν τα καταφέρνει, ώσπου φτάνει απλά να τους κοιτάει σωπαίνοντας. Μετά από λίγα δευτερόλεπτα σιωπής τα παιδιά απλώνονται πάλι στο χώρο και η Αγία περνάει ανάμεσά τους. Επαναλαμβάνεται το ίδιο πράγμα δύο ή τρεις φορές. Την τελευταία φορά τέσσερα από τα παιδιά δεν μπαίνουν στη γραμμή του τοίχου, αλλά σχηματίζουν έναν στενό κύκλο απέναντι από τον τοίχο, ενωμένοι καλά, γίνονται ο «βράχος». Η Αγία βρίσκεται στη μέση· προσπαθεί πάλι να περάσει τον τοίχο, αλλά χωρίς επιτυχία. Ξαφνικά όμως ο τοίχος αρχίζει και κινείται προς το μέρος της και εκείνη δεν ξέρει τι να κάνει. Στρέφεται, βλέπει τον βράχο και φωνάζει «Σε παρακαλώ, Θεέ μου, Εσύ που έπλασες τον ουρανό και τη γη, άνοιξε αυτή τη μεγάλη πέτρα και κλείσε με μέσα για να μείνει αγνό το σώμα μου!». Ο βράχος ανοίγει στα δύο, η Αγία μπαίνει μέσα, ο βράχος κλείνει σώζοντάς την από τον επιθετικό τοίχο.

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (ΜΑΘΗΜΑΤΑ 3^ο, 11^ο, 20^ο, 22^ο, 25^ο)

Με το πέρας ή κατά τη διάρκεια του μαθήματος...

Αφού κάνουμε το μάθημα της ημέρας, χωρίζουμε τα παιδιά σε δύο ή περισσότερες ομάδες. Ζητάμε από κάθε ομάδα να μας δραματοποιήσουν την ιστορία του μαθήματος ή ένα τμήμα της.

Στο 3ο μάθημα χωρίζουμε τα παιδιά σε 5 ομάδες. Δίνουμε σε κάθε ομάδα με σειρά όλα τα τεκταινόμενα. Έτσι κάθε ομάδα δραματοποιεί διαφορετικές στιγμές π.χ. του βίου του αγίου Δημητρίου και του αγίου Νέστορα: 1. Κατήχηση από άγιο Δημήτριο παρ' όλες τις δυσκολίες, 2. Συνάντηση αγίου Δημητρίου με άρχοντα Γαλέριο, 3. Συνάντηση αγίου Νέστορα με άγιο Δημήτριο στη φυλακή, 4. Μονομαχία αγίου Νέστορα με Λυαίο, 5. Τέλος αγίου Δημητρίου και αγίου Νέστορα). Τους δίνουμε 5 λεπτά χρόνο για να ετοιμαστούν. Κατόπιν κάθονται όλα τα παιδιά κυκλικά και μία-μία ομάδα παρουσιάζει τη σκηνή της στο κέντρο του κύκλου με τη χρονολογική σειρά της ιστορίας. Παρόμοια μπορούμε να δουλέψουμε στο 22^ο και το 25^ο μάθημα.

Στο 11ο μάθημα μοιράζουμε ρόλους σε όλα τα παιδιά και δραματοποιούμε την ιστορία όλοι μαζί. Ο κατηχητής διηγείται την ιστορία, αργά και καθαρά, και κάθε ρόλος (άγιος Γεράσιμος, λιοντάρι, έμποροι/ληστές, γάιδαρος, άγρια ζώα της ερήμου, μοναχοί, δέντρα του δάσους, το ποτάμι ή ό, τι άλλο μπορούμε να φανταστούμε ότι υπήρχε στην έρημο εκείνη την εποχή) κάνει αυτό που ακούει. Είναι σημαντικό αυτός που διηγείται την ιστορία να βάζει χρώμα στη φωνή του, αναλόγως με το σημείο της ιστορίας.

Στο 20^ο μάθημα μπορούμε να αναπαραστήσουμε το περιβάλλον ενός Κρυφού Σχολείου

με βοηθό μας τον πίνακα του Ν. Γύζη και του ποιήματος του Ι. Πολέμη (http://ligakaikala.blogspot.gr/2008/09/blog-post_08.html). Τα παιδιά παίζουν τους διάφορους ρόλους (του καλόγερου, των παιδιών, του φρουρού, των Τούρκων κ.λπ).

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΟΥ «ΝΑΙ» και ΤΟΥ «ΟΧΙ» (ΜΑΘΗΜΑ 4ο)

Ξεκινώντας το μάθημα...

Στόχος του παιχνιδιού είναι να τονίσουμε πόσο σημαντική είναι η θετική μας απάντηση στην πρόσκληση του Θεού, αλλά και η «ανάργυρη» βοήθεια προς τον πλησίον..

Ζητάμε απ' τα παιδιά να σχηματίσουν έναν κύκλο όσο το δυνατόν πιο ανοιχτό, κοιτάζοντας προς το κέντρο του, όπου βρίσκεται ο κατηχητής. Ο κατηχητής κάνει ερωτήσεις που απευθύνονται προς όλους και πρέπει ν' απαντώνται ταυτόχρονα απ' όλους μ' ένα «ναι» ή μ' ένα «όχι». Τα παιδιά όμως δε θ' απαντούν με λέξεις, αλλά με βήματα. Ένα βήμα προς το κέντρο σημαίνει «ναι», ενώ ένα βήμα προς τα έξω (πίσω) σημαίνει «όχι». Οι ερωτήσεις που θα έχει προετοιμάσει ο κατηχητής πρέπει να έχουν το «ναι» ως «καλή» απάντηση, ενώ το «όχι» ως «κακή» (π.χ. «Προσπαθείς να λες την αλήθεια;» κι όχι «Λες ψέματα συχνά;»).

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Νομίζεις ότι ο Θεός σ' αγαπά;
- Θα ήθελες να μοιραστείς το φαγητό σου με κάποιον που πεινά;
- Βλέπεις έναν άνθρωπο πεσμένο στο δρόμο. Τον βοηθάς να σηκωθεί;
- Θα πεις καλημέρα στον γείτονά σου;
- Πιστεύεις ότι οι γονείς σου αξίζουν αγάπη και σεβασμό; κλπ.

Εξηγούμε στα παιδιά στο τέλος του παιχνιδιού, ότι το «ναι» προς τον Θεό μας φέρνει ολοένα πιο κοντά Του, ενώ το «όχι» μας απομακρύνει. Άρα οι εντολές Του έχουν σκοπό να Τον πλησιάσουμε και να Τον γνωρίσουμε. Τονίζουμε όμως κι ότι όσο πλησιάζουμε προς το κέντρο, πλησιάζουμε κι ο ένας τον άλλον (διδασκαλία Αββά Δωροθέου). Όσο γνωρίζεις τον Θεό, γνωρίζεις και τους αδελφούς σου και αντίστροφα. Επισημαίνουμε στο τέλος και την ανάργυρη προσφορά βοήθειας, για να συνδεθεί το θέμα με τους Αγίους Αναργύρους. Η «ασθένεια» ξεκίνησε από την απομάκρυνσή μας από τον Παράδεισο, από το κέντρο του κύκλου.

Έπειτα ξεκινάμε την αφήγηση της ιστορίας.

ΠΙΑΣ' ΤΟΝ, ΠΕΦΤΕΙ! (ΜΑΘΗΜΑ 5^ο, 7ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Η ομάδα σχηματίζει έναν πολύ κλειστό κύκλο. Κάποιος στέκεται όρθιος στη μέση. Με τα μάτια κλειστά αφήνεται να πέσει ελαφρά προς τα πίσω. Τα παιδιά που βρίσκονται στον κύκλο έχουν καλά στερεωμένα στο έδαφος τα πόδια τους κι απλώνουν και τα δύο χέρια τους προς το παιδί που βρίσκεται στη μέση του κύκλου. Μ' αυτό τον τρόπο η ομάδα τον συγκρατεί, τον σπρώχνει απαλά και τον ταλαντεύει σαν εκκρεμές. Στην περίπτωση που τα παιδιά είναι πολλά (πάνω από 10), καλό θα ήταν να σχηματίσουμε 2 ή 3 μικρότερους κύκλους. Προσοχή όμως: και στις δύο περιπτώσεις οι κατηχητές πρέπει να βρίσκονται κι οι ίδιοι στον κύκλο, για να αποφευχθεί κάποια απότομη κίνηση. Εξηγούμε στα παιδιά, πως ο φίλος μας που βρίσκεται στη μέση μάς εμπιστεύεται, σίγουρος ότι εμείς θα τον

προστατέψουμε απ' το να πέσει. Κάπως έτσι μοιάζει η εμπιστοσύνη μας στον φύλακα Άγγελο που μας προστατεύει στις δυσκολίες. Έτσι επίσης εμπιστεύονταν οι άνθρωποι τον όσιο Αρσένιο που τους οδηγούσε στην επικίνδυνη πορεία προς τα μικρασιατικά παράλια.

ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΡΕΚΛΑ (ΜΑΘΗΜΑΤΑ 6ο, 19ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Πρώτη εκδοχή

Ζητάμε έναν εθελοντή και του λέμε να διαλέξει έναν από τους χαρακτήρες της ιστορίας που συζητήσαμε με τα παιδιά. Αφού μας πει τι διάλεξε, κάθεται στην «ανακριτική καρέκλα». Τα υπόλοιπα παιδιά τον ρωτούν σχετικά με τις πράξεις του ό,τι θέλουν: π.χ. γιατί φέρθηκε έτσι, πώς ένιωσε, αν έχει ξανακάνει κάτι τέτοιο παλιότερα, αν μετάνιωσε, αν θέλει να επανορθώσει και πώς κ.ο.κ.

Δεύτερη εκδοχή

Χωρίζουμε τα παιδιά σε ομάδες. Κάθε ομάδα αντιπροσωπεύει ένα από τα πρόσωπα της διήγησης. Αφού τα μέλη κάθε ομάδας συζητήσουν λίγο μεταξύ τους για τον ρόλο τους, αρχίζουν να δέχονται ερωτήσεις από τους υπόλοιπους ή από τον κατηχητή και προσπαθούν να μας εξηγήσουν γιατί έκαναν ό,τι έκαναν, τι ένιωσαν κλπ. Στόχος του παιχνιδιού είναι να μπουν τα παιδιά στη θέση των προσώπων της διήγησης, που έχουν πιθανώς μιμηθεί στην καθημερινή τους ζωή και να καταλάβουν καλύτερα τα αίτια και τις συνέπειες κάθε πράξης. Επίσης προσπαθούμε να αποκτήσουν μια πιο ρεαλιστική εικόνα για τις δυσκολίες που αντιμετώπισε κάθε πρόσωπο, ώστε να μην εξιδανικεύεται θετικά ή αρνητικά στα μάτια τους.

Ο ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ (6°, 12°, 15°)

Ανάμεσα στη διήγηση και την εξήγηση του μαθήματος...

Το παιχνίδι χρησιμοποιείται σε μια κρίσιμη στιγμή όπου υπάρχει δίλημμα. Ο κατηχητής αναλαμβάνει τον ρόλο του προσώπου που αντιμετωπίζει το δίλημμα (π.χ. ο άγιος Νεκτάριος που αναλογίζεται αν πρέπει να διεκδικήσει την αθωότητά του ή να σιωπήσει, ο άγιος Διονύσιος αν πρέπει να παραδώσει τον φονιά του αδελφού του ή να τον κρύψει, η αγία Βαρβάρα αν είναι δυνατόν οι ειδωλολατρικές θεότητες να έπλασαν το τέλειο σύμπαν ή κάποιος άλλος άγνωστος Θεός κ.λπ.). Τα παιδιά σχηματίζουν δυο αντικριστές σειρές κι ο κατηχητής, αφού πει το δίλημά του, προχωρεί αργά ανάμεσά τους. Οι δύο σειρές αντιπροσωπεύουν τις δύο αντίθετες απαντήσεις του διλήμματος. Σε κάθε βήμα του κατηχητή δύο αντικριστά παιδιά (ένας από κάθε πλευρά) του δίνουν αντίθετες συμβουλές με μορφή φράσεων. Αυτό συνεχίζεται καθώς βαδίζει περνώντας μπροστά απ' όλους, με όσα περισσότερα επιχειρήματα μπορούν να σκεφτούν τα παιδιά.

Έτσι τα παιδιά ανακαλύπτουν κι εμπεδώνουν τι μας οδηγεί σε κάθε απόφαση, καθώς και τι αξία είχε η απόφαση που πήρε τελικά το πρόσωπο της ιστορίας, ξεπερνώντας τις αντίθετες σκέψεις που πιθανόν να είχε.

ΠΕΡΗΦΑΝΟΣ, ΑΛΛΑ ΜΟΝΟΣ (ΜΑΘΗΜΑ 8ο)

Ξεκινώντας το μάθημα...

Στόχος του παιχνιδιού είναι να δώσουμε στα παιδιά να καταλάβουν την έννοια της περηφάνειας και τις συνέπειές της.

Όλα τα παιδιά δημιουργούν έναν μεγάλο και ανοιχτό κύκλο. Δίνουμε σε ένα από τα παιδιά ένα κύπελλο/μετάλλιο (ή ένα αντικείμενο που το παρουσιάζουμε ως κύπελλο/μετάλλιο)· κάτι που εξηγούμε ότι κέρδισε έχοντας πολλά χαρίσματα και ταλέντα και το τοποθετούμε στο κέντρο του κύκλου.

Στάδιο Α: Όποιος κρατάει αυτό το αντικείμενο δεν θέλει να τον ακουμπάει κανένας. Χτυπάμε παλαμάκι για να ξεκινήσει το παιχνίδι. Με πολύ-πολύ αργές κινήσεις (slow motion) τα παιδιά προσπαθούν να πλησιάσουν και να αγγίξουν το παιδί που κρατάει το κύπελλο/μετάλλιο, εκείνο πάντα όμως τους ξεφεύγει αφού έχει τη δυνατότητα να κινείται πιο γρήγορα.

Στάδιο Β: Χτυπάμε παλαμάκι και οι κανόνες αλλάζουν. Τώρα το παιδί με το κύπελλο θέλει να ακουμπήσει τα παιδιά. Το παιδί όμως τώρα κινείται πολύ αργά και τα υπόλοιπα παιδιά όσο γρήγορα θέλουν, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να πιάσει κανέναν. Αν τυχόν καταφέρει να ακουμπήσει κάποιον, τότε το αντικείμενο δίνεται σε αυτόν που ακούμπησε και ξεκινάμε πάλι από την αρχή.

Συμπέρασμα για έναρξη μαθήματος: τα χαρίσματα και τα ταλέντα που μας δίνει ο Θεός πρέπει να τα χρησιμοποιούμε και να Τον ευχαριστούμε γι' αυτά, αλλά να μην θεωρούμε τους εαυτούς μας ανώτερους από τους άλλους. Μόνοι μας, χωρίς τον Θεό και τους συνανθρώπους μας, δεν μπορούμε να ζήσουμε. Γι' αυτό στο πρώτο μέρος, η «περηφάνεια» του παιδιού με το μετάλλιο δεν επιτρέπει σε κανέναν να το ακουμπήσει, ενώ στο δεύτερο μέρος αναζητά την επαφή, που όμως είναι δύσκολη γιατί οι γύρω του τον έχουν απορρίψει. Και ξεκινάμε τον βίο της Αγίας Αικατερίνης.

ΕΝΑΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΝΩΜΕΝΟΣ, ΔΥΝΑΤΟΣ (ΜΑΘΗΜΑ 9ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Σε αυτό το παιχνίδι δραματοποιούμε το θαύμα του αγίου Σπυρίδωνα με το κεραμίδι. Ένα παιδί παίρνει το ρόλο του Αγίου. Τα υπόλοιπα παιδιά χωρίζονται σε 3 όσο το δυνατόν ισάριθμες ομάδες. Η κάθε ομάδα είναι ένα στοιχείο του κεραμιδιού (φωτιά, νερό και χώμα). Τα παιδιά ανακατεύονται (μπερδεμένα τα μέλη των ομάδων/στοιχείων) και φτιάχνουν όλα έναν κύκλο, πλην του Αγίου, ο οποίος στέκεται στη μέση (για να βοηθήσετε σε αυτό το μπλέξιμο μπορείτε να κάνετε έναν κύκλο στην αρχή και χτυπώντας παλαμάκια να τους ζητάτε να αλλάζουν θέση στον κύκλο· μετά από δύο, τρεις φορές προχωράτε στην δραματοποίηση του θαύματος). Στη συνέχεια, με τα λόγια του Αγίου «Εις το όνομα του Πατρός...», φεύγουν τα παιδιά που είναι η φωτιά και σχηματίζουν έναν μικρότερο κύκλο, έξω από τον μεγάλο· «και του Υιού...», οπότε φεύγουν τα παιδιά που είναι το νερό, τα οποία κάνουν έναν δικό τους κύκλο· «και του Αγίου Πνεύματος», οπότε όσα έμειναν κλείνουν σε έναν μικρότερο κύκλο. Ο μεγάλος κύκλος διαλύθηκε, αλλά τη θέση του πήραν τρεις μικρότεροι, οι οποίοι μπορούν να λειτουργήσουν και από μόνοι τους. Ο Άγιος επαναλαμβάνει τα λόγια και ο κύκλος ξαναενώνεται.

ΖΩΓΡΑΦΟ-ΙΣΤΟΡΙΕΣ (ΜΑΘΗΜΑ 10ο , 13ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Για το 10^ο μάθημα

Έχετε προμηθευτεί 2 κομμάτια από χαρτί του μέτρου και μαρκαδόρους. Το κάθε χαρτί έχει επάνω το όνομα ή ακόμα και μια εικόνα του αγίου Νικολάου και του αγίου Βασιλείου. Απλώνουμε στο πάτωμα τα χαρτιά, δίνουμε μαρκαδόρους στα παιδιά και ζητάμε να γράψουν ή να ζωγραφίσουν για κάθε Άγιο αυτό που σκέφτονται, με αφορμή αυτά που ακούσανε στο μάθημα. Αφού τελειώσουν σηκώνουμε ένα-ένα τα χαρτιά, τα παιδιά παρατηρούν την συνολική εικόνα και διαβάζουμε ενδεικτικά μερικές σκέψεις, που έχουν γραφτεί.

Για το 13^ο μάθημα

Μπορεί να γίνει μια αντίστοιχη εργασία κάθε παιδιού ξεχωριστά για τη μητέρα του σε μικρότερα κομμάτια χαρτί ή σε φύλλα κανσόν. Μπορούμε να ζητήσουμε να συνδεθεί η κάθε μητέρα με μια από τις μητέρες των Τριών Ιεραρχών, αυτή που πιστεύουν ότι τους θυμίζει περισσότερο τη δική τους. Στο τέλος κάθε παιδί διαβάζει ή δείχνει ό,τι θέλει και παίρνει το χαρτί/χαρτόνι ως δώρο για τη μαμά του.

Για το 23^ο μάθημα

Εδώ κάθε παιδί δουλεύει σε δύο χαρτιά. Το ένα αντιπροσωπεύει τη μητέρα (με αφορμή την αγία Ιουλίττα) και το άλλο το παιδί (με αφορμή τον άγιο Κήρυκο). Τα παιδιά μπορούν να εκφράσουν τη δική τους σχέση με τη μητέρα τους ή τη σχέση των 2 Αγίων.

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕ ΤΗ ΦΩΝΗ ΜΟΥ! (ΜΑΘΗΜΑ 14ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Ζητάμε έναν εθελοντή, ενώ λέμε στα υπόλοιπα παιδιά να σκορπιστούν στον χώρο. Κλείνουμε τα μάτια του εθελοντή (με ένα μαντίλι ή ένα φουλάρι), του εξηγούμε ότι παίζει τον ρόλο του «χαμένου» παιδιού και τον τοποθετούμε στο κέντρο του χώρου. Διαλέγουμε ένα άλλο παιδί, που ορίζεται ως «οδηγός-προστάτης» και του ζητάμε να μιλήσει δυνατά, ώστε το «χαμένο παιδί» ν' αναγνωρίσει και να θυμάται τη φωνή του. Με το σύνθημα της έναρξης, ο «οδηγός» μαζί με όλα τα υπόλοιπα παιδιά θ' αρχίσουν να καλούν το «χαμένο» παιδί με τ' όνομά του. Στόχος του «χαμένου» παιδιού είναι να ξεχωρίσει τη φωνή του «οδηγού» μέσα από τα φωνητικά εμπόδια, να κινηθεί προς το μέρος του και να τον ακουμπήσει. Αντίθετα, τα υπόλοιπα παιδιά έχουν σκοπό να αποπροσανατολίσουν το «χαμένο» παιδί και να το εμποδίσουν να φτάσει στον «οδηγό». Προσοχή όμως: αν πλησιάσουν επικίνδυνα το «χαμένο» παιδί κι εκείνο αγγίξει άλλον παίκτη εκτός απ' τον «οδηγό», ο παίκτης αυτός βγαίνει από το παιχνίδι.

Στόχος του παιχνιδιού είναι να σκεφτούν τα παιδιά πώς ξεχωρίζουμε το κάλεσμα του Θεού από εκείνο του διαβόλου, πώς αναγνωρίζουμε και πώς αντιμετωπίζουμε τα εμπόδια που δεν μας αφήνουν να φτάσουμε κοντά Του. Αλλά και πως ακόμα κι αν ακολουθήσουμε τη λάθος φωνή, τον λάθος δρόμο, ο Θεός θα βρίσκεται στην ίδια θέση και θα φωνάζει το όνομά μας όσες φορές χρειαστεί. Ξανά και ξανά. Ακόμα κι αν πλησιάζουμε ή απομακρυνόμαστε και ξανά πλησιάζουμε.

ΜΑΧΗ ΑΓΑΠΗΣ (ΜΑΘΗΜΑ 15ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Χωρίζουμε τα παιδιά σε ζευγάρια. Ο ένας είναι ο Α και ο άλλος είναι ο Β. Τους εξηγούμε τις οδηγίες της δράσης.

Ο Α «χτυπάει» τον Β κάνοντας μιμητικά τις κινήσεις, χωρίς να τον ακουμπάει καθόλου. Ο Β που δέχεται το χτύπημα αφήνει το σώμα του να κινηθεί σαν να έχει πραγματικά χτυπηθεί. Όλο αυτό σε αργή κίνηση (slow motion). Επιστρέφοντας ο Β στην κανονική στάση του σώματός του, σε συνεχή κίνηση όμως σαν χορογραφία, χτυπάει εκείνος τώρα τον Α και επαναλαμβάνεται το ίδιο σε αντίθετους ρόλους. Μετά από κάθε δύο χτυπήματα, ο Α και ο Β κάνουν παύση, κοιτάζονται και αγκαλιάζονται. Το παιχνίδι συνοδεύεται από μουσική (ένα απαλό κομμάτι, αντίθετο υφολογικά από τη δράση του παιχνιδιού). Μόλις ξεκινήσει το τραγούδι, ξεκινάει και η δράση, που επαναλαμβάνεται μέχρι το τέλος του τραγουδιού.

Στόχος του παιχνιδιού να δείξουμε πως αγαπάμε και τους εχθρούς μας, αυτούς που μας βλάπτουν. Δίνουμε ευκαιρία, ζητάμε συγχώρεση και συγχωράμε.

Εναλλακτικά θα μπορούσαμε να αφήσουμε όλη την ώρα να «χτυπιούνται» και στο τέλος της μουσικής να αγκαλιαστούνε.

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ (17ο)

Ξεκινώντας το μάθημα...

Στόχος του παιχνιδιού είναι τα παιδιά να σκεφτούν το πνευματικό σκοτάδι.

Χωρίζουμε τα παιδιά σε ζευγάρια. Εξηγούμε ότι το παιχνίδι θα γίνει σε δύο γύρους. Στον πρώτο γύρο το ένα μέλος κάθε ζευγαριού παίρνει τον ρόλο του «τυφλού», δηλαδή του ανθρώπου που δεν μπορεί να δει τον πνευματικό κόσμο και το φως του Θεού. Το άλλο παιδί παίρνει τον ρόλο του «οδηγού» που βλέπει το θέλημα του Θεού, καθώς και τις παγίδες που μας στήνει ο διάβολος και προσπαθεί να καθοδηγήσει. Οι «τυφλοί» κλείνουν τα μάτια (καλό θα ήταν να έχουμε μαντίλια ή φουλάρια). Οι «οδηγοί» τούς πιάνουν από τα χέρια (αντικριστά) ή από τους ώμους (ο ένας πίσω απ' τον άλλον) και τους μετακινούν στον χώρο προσέχοντας τα διάσπαρτα αντικείμενα (όσο περισσότερα, τόσο καλύτερα) αλλά και τα άλλα ζευγάρια, ώστε να μη χτυπήσουν.

Ο κατηχητής μετά από 2-3 λεπτά φωνάζει «Στοπ!» και τα ζευγάρια ακινητοποιούνται. Ζητάμε στα παιδιά να μην ανοίξουν ακόμα τα μάτια και στους οδηγούς τους να πάνε σε άλλον «τυφλό» (πολύ σημαντικό να μην μιλάνε στην μετακίνηση). Τα νέα ζευγάρια τώρα επαναλαμβάνουν την κίνηση μέσα στο χώρο. Μετά από 2-3 λεπτά ο κατηχητής φωνάζει «Στοπ!». Ζητάμε, πριν ανοίξουν τα μάτια τα παιδιά, σε κάθε οδηγό να ψιθυρίσει στο αυτί του «τυφλού» την ερώτηση «Ποιος είμαι;» και αντίστοιχα «ο τυφλός» να απαντήσει ψιθυριστά στο αυτί του οδηγού το όνομα αυτού που θεωρεί ότι τον οδηγεί. Μετά από αυτή την ερωταπάντηση, ο οδηγός ακουμπάει τα μάτια του τυφλού και του ζητάει να τα ανοίξει και να δει αν μάντεψε σωστά.

Μπορούμε να κάνουμε παραλληλισμό με την Αγία Παρασκευή που γιάτρευε αλλά και καθοδηγούσε τους βιολογικά και πνευματικά τυφλούς.

Το παιχνίδι συνεχίζεται με αντεστραμμένους τους ρόλους.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΚΑΙ ΝΑΤΑΛΙΑ: ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ (ΜΑΘΗΜΑ 18ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Στόχος του παιχνιδιού είναι να νιώσουν τα παιδιά πόσο μεγάλο κατόρθωμα ήταν η εμπιστοσύνη του αγίου Αδριανού στη σύζυγό του Ναταλία και μέσω αυτής στον Θεό. Θα χρειαστούμε πάλι μαντίλια για κλείσιμο των ματιών και κουβαράκια με σπάγκο.

Χωρίζουμε τα παιδιά σε ζευγάρια. Το ένα παιδί είναι ο Αδριανός και το άλλο η Ναταλία. Παίζεται καλύτερα σε μικτό κατηχητικό.

Ο Αδριανός με μάτια κλειστά κρατάει τη μία άκρη του νήματος ενώ την άλλη κρατάει η Ναταλία. Η τελευταία καλείται να κατευθύνει τον Αδριανό στο χώρο προσεκτικά και με ασφάλεια. Το μήκος του νήματος ή το πώς είναι διαμορφωμένος ο χώρος εξαρτάται από την ηλικία των παιδιών.

Σε λίγο οι ρόλοι αντιστρέφονται ή εναλλάσσονται.

ΤΗΛΕΦΩΝΩΝΤΑΣ ΣΤΑ ΑΛΑΜΠΟΥΡΝΕΖΙΚΑ (ΜΑΘΗΜΑ 24ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Στόχος του παιχνιδιού είναι να ζήσουν τα παιδιά μια εμπειρία ασυνενοησίας, ώστε να καταλάβουν ότι το Άγιο Πνεύμα έρχεται για να «κατανοήσουμε» ο ένας τον άλλον.

Χωρίζουμε τα παιδιά σε ζευγάρια. Ο ένας είναι ο Α και ο άλλος είναι ο Β. Τους δίνουμε οδηγία να ξεκινήσουν μία τηλεφωνική επικοινωνία με συγκεκριμένο θέμα: π.χ. ο γιατρός μιλάει με τον ασθενή, η μαμά κατσαδιάζει τον γιο της για τους βαθμούς που πήρε, ένας κύριος παραγγέλνει σε πιτσαρία κ.λπ. Δίνουμε την οδηγία πως όταν ο κατηχητής χτυπήσει παλαμάκι, η συνομιλία θα συνεχιστεί αλλά και οι δύο θα μιλάνε αλαμπουρνέζικα (λέξεις που δεν βγάζουν νόημα-δεν χρειάζονται πολλές εξηγήσεις, η φαντασία των παιδιών αρκεί). Όταν ξανακουστεί παλαμάκι, επανέρχονται στην κανονική συζήτηση, αλλά η κουβέντα έχει προχωρήσει παρακάτω. Αυτό θα επαναληφθεί όσες φορές επιθυμούμε.

Σαν σχόλιο στο τέλος του παιχνιδιού είναι καλό να παραλληλίσουμε αυτό που κάναμε με την βοήθεια του Αγίου Πνεύματος στην επικοινωνία του οσίου Πορφυρίου με τη Γερμανίδα γιατρό, ώστε να συνεννοούνται άριστα.



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΑΘΗΜΑ	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	Σελ
ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟ	Ο άγιος Ταρσίζιος	<i>Πιστεύω πως ο Θεός είναι Παντοκράτορας, συγκρατεί στη ζωή και φροντίζει όλη τη δημιουργία. Τίποτε δε γίνεται χωρίς τη θέλησή Του και σ' Αυτόν υπακούν τα σύμπαντα.</i>	15
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ	Η αγία Αριάδνη	<i>Πιστεύω στον Θεό Πατέρα, ποιητή ουρανού και γης και όλων των ορατών.</i>	25
ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΤΟ	Οι άγιοι Δημήτριος και Νέστορας	<i>Πιστεύω <u>εις</u> τον Θεόν-εμπιστεύομαι τον εαυτό μου πλήρως στον Θεό.</i>	37
ΜΑΘΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ	Οι άγιοι Ανάργυροι	<i>Πιστεύω πως ο άνθρωπος χρειαζόταν σωτηρία, γιατί ζούσε τις συνέπειες της πτώσης και τον θάνατο.</i>	49
ΜΑΘΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ (ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ)	Η οσία Ειρήνη η Χρυσοβαλάντου	<i>Πιστεύω πως ο Θεός δημιούργησε τον άρατο κόσμο.</i>	61
ΜΑΘΗΜΑ ΕΚΤΟ	Ο άγιος Νεκτάριος	<i>Πιστεύω στο ξεχωριστό Πρόσωπο του Θεού Πατέρα, που χαρίζει το χάρισμα της πατρότητας και στον άνθρωπο.</i>	73
ΜΑΘΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ (ΕΙΣΟΔΙΑ)	Οι όσιοι Αρσένιος ο Καππαδόκης και Παΐσιος ο Αγιορείτης	<i>Πιστεύω πως ο Υιός του Θεού σαρκώθηκε εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου και Θεοτόκου.</i>	85
ΜΑΘΗΜΑ ΟΓΔΟΟ	Η αγία Αικατερίνη	<i>Πιστεύω πως ο Υιός, ευδοκούντος του Πατρός και συνεργούντος του Αγίου Πνεύματος, κατήλθε από τους ουραμούς, χωρίς να πάψει να είναι Θεός, από αγάπη για το πλάσμα Του.</i>	99
ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΑΤΟ	Ο άγιος Σπυρίδων	<i>Πιστεύω σε έναν Τριαδικό Θεό, Πατέρα, Υιό και Άγιο Πνεύμα, του Οποίου τον τρόπο ύπαρξης και ζωής καλούμαι να ζήσω μέσα στην Εκκλησία.</i>	109
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ (ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ)	Ο άγιος Νικόλαος και ο μέγας Βασίλειος	<i>Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Υιός και Λόγος του Θεού είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, αγιάζοντας έτσι ολόκληρη την ανθρώπινη φύση.</i>	119
ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΔΕΚΑΤΟ	Ο όσιος Γεράσιμος ο Ιορδανίτης	<i>Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Υιός του Θεού, δια του οποίου πλάστηκαν τα πάντα, αγίασε με τον ερχομό Του στον κόσμο τη δημιουργία και μας διδάσκει να τη χρησιμοποιούμε κατά Θεόν.</i>	131
ΜΑΘΗΜΑ ΔΩΔΕΚΑΤΟ	Η αγία Βαρβάρα	<i>Πιστεύω πως ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο, που δυστυχώς έπεσε κι έχασε τον Παράδεισο.</i>	143
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ (ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ-ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ)	Οι αγίες Εμμέλεια, Νόννα και Ανθούσα	<i>Πιστεύω στο Πνεύμα το Άγιο που μίλησε δια των προφητών και συνεχίζει να μιλά στην Αγία Γραφή.</i>	155

<i>ΜΑΘΗΜΑ</i>	<i>ΤΙΤΛΟΣ</i>	<i>ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ</i>	<i>Σελ</i>
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ (ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ-ΑΣΩΤΟΥ)	Ο νεομάρτυς άγιος Κωνσταντίνος ο Υδραίος	<i>Ομολογώ ένα Άγιο Βάπτισμα εις άφεσιν αμαρτιών και πιστεύω στο αναβάπτισμα (Ιερά Εξομολόγηση) που μυστηριακά μου χαρίζει η Εκκλησία.</i>	167
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ (ΑΠΟΚΡΕΩ)	Ο άγιος Διονύσιος επίσκοπος Ζακύνθου	<i>Πιστεύω πως ο Χριστός θα ξανάρθει στη Δευτέρα Παρουσία Του για να κρίνει ζώντας και νεκρούς.</i>	179
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ (ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ)	Ο όσιος Ευφρόσυνος ο μάγειρας	<i>Πιστεύω πως ο Τριαδικός Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσίν Του, κάτι που μας αποκαλύφθηκε πλήρως με την ενανθρώπιση του Υιού.</i>	191
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ (ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΛΑΜΑ)	Η αγία Παρασκευή	<i>Πιστεύω στο Πρόσωπο του Υιού, που είναι Φως εκ Φωτός, Θεός αληθινός εκ Θεού αληθινού και στου Οποίου τις άκτιστες ενέργειες μετέχει ο άνθρωπος αν το θελήσει.</i>	203
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΟΓΔΟΟ (ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ)	Οι άγιοι Αδριανός και Ναταλία	<i>Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Υιός σταυρώθηκε και πέθανε για να φανερώσει και σε μένα το αληθινό νόημα του προσωπικού μου σταυρού, που με οδηγεί στην Ανάσταση.</i>	215
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΝΑΤΟ (ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΛΙΜΑΚΟΣ)	Ο όσιος και ομολογητής Ιωάννης ο Ρώσος	<i>Πιστεύω πως ο Αναστημένος Χριστός ανελήφθη και κάθισε στα δεξιά του Πατρός, ανεβάζοντας εκεί τη θεωμένη ανθρώπινη φύση μας.</i>	227
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ (ΟΣΙΑΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΣ - 25η ΜΑΡΤΙΟΥ)	Ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός και ισαπόστολος	<i>Πιστεύω σε μία, αγία και αποστολική Εκκλησία που μας σώζει από τον θάνατο και την αμαρτία.</i>	239
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ (ΒΑΪΩΝ)	Οι Άγιοι του Σταυρού: Ο ευγνώμων Ληστής-Άγιοι Κωνσταντίνος και Ελένη	<i>Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Υιός έμεινε τρεις ημέρες στον Τάφο ενώ η αθάνατη ψυχή Του κήρυξε τη σωτηρία στο βασίλειο του Άδη, ελευθερώνοντας τις ψυχές των κεκοιμημένων και κατανικώντας το διάβολο.</i>	251
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ (ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ)	Ο άγιος μεγαλομάρτυς Γεώργιος	<i>Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Χριστός αναστήθηκε την 3η ημέρα κατά τας Γραφάς.</i>	263
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ (ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ)	Οι άγιοι Κήρυκος και Ιουλίττα	<i>Πιστεύω πως ο Υιός του Θεού ονομάστηκε Ιησούς Χριστός, μπήκε στην ανθρώπινη ιστορία, είχε επίγεια πατρίδα και μας άφησε το Όνομά Του ως πνευματικό όπλο.</i>	275
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ (ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ)	Ο όσιος Πορφύριος ο καυσοκαλυβίτης	<i>Πιστεύω στο πρόσωπο του Αγίου Πνεύματος, που είναι Κύριος, χορηγός της ζωής, της σοφίας και κάθε χαρίσματος.</i>	287
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΕΜΠΤΟ (ΤΥΦΛΟΥ)	Οι άγιοι επτά παιδιά της Εφέσου	<i>Περιμένω με ελπίδα την ανάσταση των νεκρών και την αιώνια Βασιλεία του Θεού.</i>	299



Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)
Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Θεός είναι Παντοκράτορας, συγκρατεί στη ζωή και φροντίζει όλη τη δημιουργία. Τίποτε δε γίνεται χωρίς τη θέλησή Του και σ' Αυτόν υπακούν τα σύμπαντα.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Οι Άγιοι πρώτα στα στασίδια του ναού κι έπειτα στις αγιογραφίες.
- Μπορούμε εμείς να γίνουμε Άγιοι; Τι ξεχωριστό είχαν;
- 14 Αυγούστου εορτή του αγίου Ταρσιζίου: Άγιος=υπερήρωας με μυστικά όπλα;
- 12χρονος χριστιανός, παπαδάκι στην κατακόμβη του Αγ. Καλλίστου στη Ρώμη· τα πρώτα σύμβολα-εικόνες: άμπελος, πλοίο, άγκυρα, ΙΧΘΥΣ.
- Ο επίσκοπος Στέφανος του προτείνει να μεταφέρει τη Θ. Κοινωνία κρυφά στους μελλοθάνατους χριστιανούς, ο Ταρσίζιος με πίστη στον Θεό δέχεται και πηγαίνει πολλές φορές.
- Ένα πρωινό συναντά πολλά εμπόδια και τέλος μια παρέα συνομηλίκων του τον πιέζει να τους δώσει αυτό που κρύβει· ο Ταρσίζιος αρνείται και με δυνατή αγάπη και προσευχή υπερασπίζεται τη Θ. Ευχαριστία, ώσπου πέφτει νεκρός από τα χτυπήματα.
- Τα Τίμα Δώρα δεν βρέθηκαν στα χέρια του· θαύμα του Θεού ως απάντηση στην προσευχή του Ταρσιζίου.
- Η εμπιστοσύνη στον Παντοκράτορα Θεό και η αγάπη σ' Αυτόν, στοιχεία που μπορούμε να μιμηθούμε για να γίνουμε Άγιοι· αναφορά στην κατακόμβη στη Μητρόπολή μας.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ



(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Ποια είναι τα ονόματά μας; (αφορμή γνωριμίας μεταξύ μας) Γιατί ονομαστήκαμε έτσι; Έχουμε κάποιον προστάτη με το ίδιο όνομα με μας;
- Τι βλέπουμε στους τοίχους της εκκλησίας μας;
- Γιατί ο ιερέας θυμιάζει προς κάθε πλευρά του ναού, καθώς περνά, ακόμα κι αν τα στασίδια είναι άδεια; Βρίσκονται κι άλλοι εκεί;
- Τι νομίζετε ότι σημαίνει η λέξη «άγιος»;

Όταν μπαίνουμε μέσα σε μια εκκλησία, μας υποδέχονται αγιογραφημένοι σε κάθε σχεδόν σημείο της οι αγαπημένοι φίλοι του Θεού, οι Άγιοι. Κι όμως, πριν πάρουν εκεί ψηλά την τωρινή τους θέση, κάθονταν κι αυτοί χαμηλά στα στασίδια και στις καρέκλες, σαν εμάς, από τα χρόνια των Αποστόλων μέχρι και σήμερα.

Μήπως, λοιπόν, μπορούμε κι εμείς τώρα να γίνουμε Άγιοι; Αλλά είναι δυνατόν; Ήταν οι Άγιοι «κανονικοί» άνθρωποι, όπως ένας δάσκαλος στο σχολείο, μια καθαρίστρια της πολυκατοικίας, ένας φούρναρης με το λευκό του σκούφο, μια γιαγιά με το πλεκτό της, ένα μικρό παιδί της γειτονιάς μας; Δεν είχαν κάτι το εξαιρετικό, κάτι που τους ξεχώριζε απ' τον συνηθισμένο κόσμο; Κι αν ναι, ποιο είναι αυτό;

Για ν' απαντήσουμε, ας ανοίξουμε για λίγο το συναξάρι, το αγιολόγιο δηλαδή, του τελευταίου μήνα των καλοκαιρινών μας διακοπών, που ακόμα τις νοσταλγούμε. Στις 15 Αυγούστου, τη μέρα της μεγάλης γιορτής της Κοίμησης της Θεοτόκου, διαβάζουμε ότι γιόρταζε κι ο άγιος Ταρσίζιος, ένα νέο παλικαράκι, που έζησε στα δύσκολα χρόνια των διωγμών. Μαθημένοι εμείς στις ταινίες και στα κόμικς, μπορεί ν' αναρωτηθούμε: ποιο να ήταν το μυστικό του όπλο, το κρυφό του χάρισμα, σε μια εποχή όπου παντού παραμόνευαν Ρωμαίοι στρατιώτες κι αν ήσουν χριστιανός, κινδύνευες να συλληφθείς, να βασανιστείς και να σε ρίξουν στα πεινασμένα λιοντάρια των σταδίων; Ίσως αυτό να είναι ο Άγιος· κάτι σαν «υπερήρωας», ανίκητος και άτρωτος.

Ας κοιτάξουμε προσεκτικά την εικόνα του. Φαίνεται ένα απλό αγόρι δώδεκα χρόνων, που αν ζούσε σήμερα θα ήταν μαθητής στην έκτη δημοτικού. Σίγουρα θα διάβαζε και θα έπαιζε σαν όλα τα παιδιά της ηλικίας του· όταν όμως τέλειωνε μ' όλα αυτά, το συναξάρι του μας αφηγείται πως με εμπιστοσύνη στον Θεό πήγαινε με τους γονείς του τις νύχτες στην κατακόμβη του αγίου Καλλίστου, διαλέγοντας κάθε φορά διαφορετικό δρόμο ανάμεσα στα στενά σοκάκια της Ρώμης. Εκεί, βαθιά στο υπόγειο κοιμητήριο, συναντούσαν μυστικά τους υπόλοιπους κυνηγημένους χριστιανούς της περιοχής, που έρχονταν να λειτουργηθούν μαζί και να κοινωνήσουν. Σ' αυτά τα κρυφά εκκλησάκια άρχιζαν ήδη να ζωγραφίζονται οι πρώτες εικόνες: ένα πλοίο, μια άγκυρα και μια άμπελος, καθώς και το ψάρι, ο ΙΧΘΥΣ, το κρυφό τους σύνθημα: Ιησούς Χριστός Θεού Υιός Σωτήρ. Ο Ταρσίζιος βοηθούσε τους ιερείς με σεβασμό κι ήταν «παπαδάκι», όπως θα λέγαμε σήμερα· αλλά κάθε τόσο παρατηρούσε πως κάποιος από τους πιστούς, συχνά με όλη του την οικογένεια, χανόταν και δεν τον ξανάβλεπαν πια. Τότε το νεαρό αγόρι προσευχόταν μέσα απ' την καρδιά του ν' αντέξουν οι φυλακισμένοι αδελφοί τα φοβερά μαρτύρια, δίχως ν' αρνηθούν τον Αγαπημένο Κύριο, τον Χριστό.

Ίσως βρήκαμε απάντηση στην απορία μας. Τι το εξαιρετικό είχε ο μικρός Ταρσίζιος; Αγαπούσε με όλη του τη δύναμη τον Χριστό. Έβλεπε κάθε μέρα γύρω του πόση αγριότητα, θλίψη κι απελπισία κρύβονταν στην φανταχτερή ζωή των ειδωλολατρών κι έτσι καταλάβαινε τι θα πει αμαρτία. Ένωθε τόση ευγνωμοσύνη που ο Χριστός την είχε νικήσει μια για πάντα με τον Σταυρό και την Ανάστασή Του! Κι όταν ο επίσκοπος Στέφανος, γνωρίζοντας αυτή τη δύναμη της αγάπης του, του ζήτησε να μεταφέρει τη Θεία Ευχαριστία στους μελλοθάνατους χριστιανούς που περίμεναν να κοινωνήσουν για τελευταία φορά, ο Ταρσίζιος εμπιστευθήκε τον εαυτό του στα χέρια του Θεού κι ανέλαβε με χαρά τη σπουδαία αποστολή. Όλοι έλπιζαν ότι δύσκολα οι Ρωμαίοι φρουροί θα θεωρούσαν επικίνδυνο ένα μικρό παιδί, ειδικά μόλις

θα τους δωροδοκούσε με τα χρήματα που είχαν μαζέψει. Κι έτσι ξανά και ξανά, με το ξημέρωμα του ήλιου, το δωδεκάχρονο αγόρι έφερνε τη χαρά της παρουσίας του Χριστού στους φυλακισμένους μάρτυρες.

Πόση δύναμη, αλήθεια, μπορεί να έχει ένα δωδεκάχρονο αγόρι; Πάρα πολλή. Ο Ταρσίζιος εικονίζεται να κρατά σφιχτά στο στήθος του το μικρό κουτί με τη Θεία Κοινωνία τυλιγμένο μ' ένα ύφασμα, μισοκρυμμένο μέσα στον χιτώνα του. Κι η δύναμή του αυτή αποκαλύφθηκε ένα παράξενο πρωί. Διάφορες αφορμές παρουσιάστηκαν για να σταματήσει τον δρόμο του προς τις φυλακές, όμως κατάφερε έξυπνα κάθε φορά ξεφεύγοντας να συνεχίζει. Ακόμα κι όταν μια παρέα γνωστών του αγοριών τον πίεσαν να σταθεί και να παίξει μαζί τους, εκείνος, σίγουρος για την προστασία του Θεού, αρνήθηκε, σκεπάζοντας με προσοχή πάνω του το Σώμα και το Αίμα του Κυρίου. Αλλά κάποιος πρόσεξε αυτή του την κίνηση κι η περιέργεια των παιδιών φούντωσε· μήπως ο Ταρσίζιος κρύβει κανένα θησαυρό; Μήπως είναι χριστιανός κι έχει τίποτε περιεργό και πολύτιμο από τα ιερά τους πράγματα; Σπρωξίματα, μπουνιές, κλοτσιές, πετροβολήματα... τίποτε δεν μπορούσε να νικήσει τη δύναμη της αγάπης και της προσευχής του Ταρσιζίου: «Θεέ μου, Εσύ που κρατάς στα χέρια Σου όλο τον κόσμο, δυνάμωσε και τα δικά μου χέρια και μην τους αφήσεις να πάρουν το Σώμα και το Αίμα του Υιού Σου». Κι όταν πια το καταματωμένο αγόρι έπεσε νεκρό και το αγριεμένο πλήθος με δυσκολία ξέσφισε τα δάχτυλά του, μέσα στο τσαλακωμένο ύφασμα δεν υπήρχε απολύτως τίποτα. Ο Παντοδύναμος Θεός είχε κάνει το θαύμα Του κι η Θεία Ευχαριστία ανέβηκε στον ουρανό μαζί με την ψυχή του νεαρού μάρτυρα.

Ο άγιος Ταρσίζιος είναι αγιογραφημένος και σήμερα σε μια μικρή υπόγεια κατακόμβη που έφτιαξαν κάποιοι νέοι πριν μερικά χρόνια στη Μητρόπολή μας, εδώ στον Πειραιά, για να τον εορτάζουμε. Μα η Εκκλησία μάς θυμίζει: «Τιμή μάρτυρος, μίμησις μάρτυρος». Μπορεί άραγε και σήμερα ένα παιδί να γίνει Άγιος; Αν έχουμε τη δύναμη της πίστης και της αγάπης εκείνου του δωδεκάχρονου αγοριού, γιατί όχι;

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πόσων ετών ήταν ο Ταρσίζιος; Έμοιαζε με τα παιδιά της ηλικίας του; Μοιάζει μ' ένα σημερινό παιδί;
- Ποιο ήταν το μυστικό όπλο του Ταρσιζίου; Το χρησιμοποίησε για να νικήσει όσους τον χτύπησαν;
- Πώς τιμάμε έναν Άγιο;
- Ποιος χώρος υπάρχει στη Μητρόπολή μας, που αξίζει όλοι να επισκεφθούμε; Τι μας θυμίζει;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας εμπιστευτούμε κι ας αγαπήσουμε με όλη μας την καρδιά τον Θεό, όπως ο νεαρός άγιος Ταρσίζιος, για να κερδίσουμε κι εμείς την αγιότητα!



Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)**

1. Στο πρώτο αυτό μάθημα της σειράς με θέμα τη ζωή των Αγίων, μπορούμε να ξεκινήσουμε και με το πρώτο σημείο επαφής οποιουδήποτε παιδιού μαζί τους: τις εικόνες τους. Καλό είναι τουλάχιστον αυτή μας τη συνάντηση να την κάνουμε μέσα στον ναό, ώστε να βιώνουν κι εκείνη τη στιγμή τα παιδιά την παρουσία της αγιογραφίας. Η αντιδιαστολή της δικής μας θέσης (στασίδια) μ' εκείνη των Αγίων (ψηλά στους τοίχους) συμβολίζει και τη διαφορά της δικής μας ζωής εδώ, στη στρατευομένη Εκκλησία, με τη δική τους, ψηλά στη θριαμβεύουσα. Να όμως που οι δυο αυτές ζωές ενώνονται διαρκώς μέσα στη Θεία Λατρεία κι έτσι γίνεται αισθητό και στα παιδιά.
2. Συχνά οι Άγιοι φαντάζουν στα παιδιά εξωπραγματικοί, κάπως σαν τους «υπερήρωες» που παρακολουθούν στα σύγχρονα ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα. Τους θαυμάζουν ίσως, αλλά κατά βάθος πιστεύουν ότι δεν γίνεται να τους μοιάσουμε εμείς, οι «κανονικοί» άνθρωποι. Είναι σημαντικό, λοιπόν, να τονίζουμε τα απλά, καθημερινά στοιχεία της ζωής τους, μα και να ανακαλύπτουμε μαζί με τα παιδιά τι τους έκανε να φτάσουν στην αγιότητα. «Άγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι» (Α΄ Πέτρ. 1,16) είναι η εντολή του Θεού προς όλους μας, όπως μας θυμίζει ο απόστολος Πέτρος. «Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις» λέει ο διάκονος λίγο πριν κοινωνήσουμε και ο λαός απαντά: «Ἐἷς ἅγιος, εἷς Κύριος, Ἰησοῦς Χριστός, εἷς δόξαν Θεοῦ Πατρός. Ἀμήν.». Ο μόνος ὄντως Άγιος είναι ο Θεός! Κι από την πολλή Του αγάπη αγιάζει όποιον με μετάνοια ενώνεται μαζί Του κι αγωνίζεται να Τον έχει μόνιμο κάτοικο της ψυχής και του σώματός του. Να γιατί τα παιδιά πρέπει να ξέρουν ότι όλοι μας καλούμαστε και μπορούμε να γίνουμε Άγιοι. Ας μην ξεχνάμε ότι «άγιοι» ήταν μια από τις πρώτες ονομασίες των χριστιανών κι έτσι μάλιστα τους αποκαλούσαν οι ίδιοι οι Απόστολοι (π.χ. Ρωμ. α΄,7 – Α΄ Κορ. α΄,1-2 – Εβρ. στ΄,10).
3. Κατακόμβες ονομάζονταν τα υπόγεια κοιμητήρια των ρωμαϊκών χρόνων όπου οι χριστιανοί έθαβαν τους μάρτυρες και τους υπόλοιπους νεκρούς τους. Εκεί συχνά, λόγω των διωγμών, τελούσαν και τη Θεία Λειτουργία πάνω στους τάφους των μαρτύρων. Ακόμα και σήμερα κατά τα εγκαίνια ενός ναού τοποθετούμε στην Αγία Τράπεζα λείψανα Αγίων, συνεχίζοντας την πρωτοχριστιανική αυτή συνήθεια.
4. Η αγιογραφία ξεκινά από τα πρώτα χριστιανικά χρόνια. Η άμπελος συμβόλιζε τον Χριστό («ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα» κατά Ιωάν. ιε΄5), η κιβωτός την Εκκλησία που μας σώζει από τον κατακλυσμό της αμαρτίας, η άγκυρα την ελπίδα μας, δηλαδή τον Χριστό, παρόμοια κι ο καλός Ποιμένας κλπ. Το ψάρι (ΙΧΘΥΣ), του οποίου η ακροστιχίδα συνδυάστηκε με το όνομα του Κυρίου, χρησιμοποιούνταν κατά την παράδοση και σαν σύμβολο αναγνώρισης μεταξύ των χριστιανών, που το χάραζαν στο χώμα, στον τοίχο, σ' ένα ύφασμα κλπ, όταν ήθελαν να υποδηλώσουν την πίστη τους, χωρίς να προδοθούν.
5. Ο Ταρσίζιος διακονούσε τους ιερείς στις ακολουθίες με μεγάλη ευλάβεια κι αυτός ήταν ένας λόγος που του εμπιστεύθηκαν μια τόσο σπουδαία αποστολή. Να μια ωραία ευκαιρία να μιλήσουμε στα αγόρια του κατηχητικού μας για τη στάση τους μέσα στο Ιερό Βήμα, όταν διακονούν ως παπαδάκια.

6. Ο Ταρσίζιος γνώριζε τον μεγάλο κίνδυνο που διέτρεχε, καθώς όλοι ήξεραν τις αυστηρές αυτοκρατορικές εντολές και τα φρικτά μαρτύρια των χριστιανών που συλλαμβάνονταν. Η εμπιστοσύνη του όμως στην πρόνοια του Θεού (τονίζουμε κι αυτό το στοιχείο, που αποτελεί και το κομμάτι του Συμβόλου της πίστεως που έχουμε ως δογματικό στόχο), η αγάπη του στον Χριστό, αλλά και προς τους αδελφούς που περίμεναν το τελευταίο εφόδιο πριν μαρτυρήσουν, τον έκαναν να υπερνικήσει κάθε φόβο.

7. Την εποχή εκείνη κυκλοφορούσαν μεταξύ των ειδωλολατρών διάφορες συκοφαντικές και παράξενες διηγήσεις για τους χριστιανούς, που προκαλούσαν το μίσος εναντίον τους. Αυτό το γεγονός, σε συνδυασμό με την νεανική περιέργεια κι ορμητικότητα, έκανε ασυγκράτητα τα παιδιά που όρμησαν στον νεαρό Ταρσίζιο. Η αγάπη στον Χριστό και η αίσθηση ευθύνης απέναντι στα Τίμια Δώρα έκαναν το 12χρονο αγόρι να δείξει θαυμαστή αντοχή και θάρρος. Κι ο Θεός δεν αρνήθηκε το θαύμα Του. Η πρόνοιά Του σκέπαζε το νεαρό αυτό παιδί σε κάθε βήμα της ζωής του μέχρι το τέλος. Η θυσία του Ταρσιζίου δεν πήγε χαμένη, όπως θα νόμιζαν όσοι τον παράτησαν αιμόφυρτο. Η Θεία Ευχαριστία δεν έπεσε στα χέρια των ασεβών κι οι χριστιανοί έφηβοι απόκτησαν έναν Άγιο προστάτη τόσο κοντά στην ηλικία και τις δυνατότητές τους!



ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

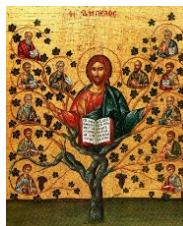
1. «Γιατί η ζωγραφική των ναών ονομάζεται αγιογραφία;» Η Ορθόδοξη αγιογραφία δανείστηκε το όνομά της από τους Αγίους, αφού απεικονίζει είτε τον μόνο όντως Άγιο (τον Χριστό μας) είτε τους κατά χάριν Αγίους, όσους ενώθηκαν μαζί Του. Διαφέρει πολύ από οποιαδήποτε άλλη ζωγραφική τέχνη, αφού η αγιογραφία προσπαθεί με καλλιτεχνικό και συμβολικό τρόπο να μας εισάγει στο μυστήριο της Βασιλείας του Θεού. Τα χρώματα, τα σχήματα, οι μορφές της, όλα αυτόν τον σκοπό υπηρετούν κι έτσι η ορθόδοξη εικόνα γίνεται το «ευαγγέλιο των γραμμάτων».
2. «Τι είναι το συναξάρι;» Το συναξάρι είναι το βιβλίο που μας διηγείται τους βίους των Αγίων. Βγαίνει από τη λέξη «σύναξη», γιατί διαβαζόταν στη σύναξη των μοναχών. Έτσι, βέβαια, φανερώνει πως και για μας τους λαϊκούς, οι βίοι των Αγίων αποτελούν αφορμή λειτουργικής σύναξης, αφού τους εορτάζουμε ως Σώμα Χριστού κι όχι ατομικά, ο καθένας μόνος του.
3. «Πού βρίσκεται η σύγχρονη κατακόμβη που αναφέρουμε στο μάθημα;». Βρίσκεται στην ενορία των αγίων Αναργύρων Καραβά κι αποτελεί ένα θαυμάσιο μέρος που μπορούμε να επισκεφθούμε με το κατηχητικό μας. Κάθε χρόνο μάλιστα το πρώτο Σάββατο του Φεβρουαρίου τελείται πανηγυρική Θ. Λειτουργία εις μνήμην του Αγίου Ταρσιζίου αφιερωμένη στα παιδιά των κατηχητικών .

4. «Πώς μπορούμε να μιμηθούμε τον άγιο Ταρσίζιο σήμερα;» Έχει τόσα στοιχεία που μπορούμε να μιμηθούμε ο Άγιός μας, που σίγουρα κάτι θα μπορούμε να εφαρμόσουμε και στη δική μας ζωή. Υπάκουσε κι ακολούθησε την πίστη των γονιών του, ακόμα κι όταν όλος ο εξωτερικός περίγυρος ήταν εναντίον της Εκκλησίας. Όχι μόνο δεν ντρεπόταν για τη σχέση του με τον Χριστό, αλλά θυσιάζε την ξεκούραση και τη διασκέδασή του για να λειτουργείται, και μάλιστα μέσα στη νύχτα σ' ένα υγρό νεκροταφείο! Διακόνησε τη λειτουργική ζωή με κάθε τρόπο που του υπέδειξαν οι ιερείς κι ο επίσκοπος με απόλυτη υπακοή, αλλά και αγάπη για τους χριστιανούς που υπέφεραν και ετοιμάζονταν για το φρικτό μαρτύριο. Η έγνοια του αυτή για όσους είχαν ανάγκη βοήθειας τον έκανε να υπομείνει συνεχείς κινδύνους, αν και ήταν ακόμα παιδί, με αποκορύφωμα το ανελήτο γρονθοκόπημά του μέχρι θανάτου. Τίποτα από αυτά δε θα είχε καταφέρει όμως ο Άγιος, αν δεν αγαπούσε βαθιά τον Χριστό και δεν προσευχόταν διαρκώς με εμπιστοσύνη στο θέλημά Του. Δεν έχουμε άρα τόσα στοιχεία του που μπορούμε να μιμηθούμε κι εμείς σήμερα;

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Κατερίνας Διαμαντοπούλου-Τσιμούρη, «Μια μικρή... μεγάλη καρδιά, ο άγιος Ταρσίζιος», εκδόσεις «Εν πλώ».
2. Μέγας Συναξαριστής, εκδόσεις Αποστολικής Διακονίας (πηγή: <http://www.synaxarion.gr/gr/sid/379/sxsaintinfo.aspx>).
3. Κωνσταντίνου Κορναράκη, Κωνσταντίνου Πρέντου, π. Δημητρίου Γιαννακόπουλου, Βιβλίο Ορησκευτικών Ε' Δημοτικού, «Ένας νέος και τρία παιδιά μάρτυρες, μέρος Β'».
4. Δημητρίου Τζαφέρη, «Ο μικρός Ταρσίζιος με τη μεγάλη καρδιά» (πηγή: http://www.inagiounikolaoutouneou.gr/apps/gr/spag/3_1360308651.html)



Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Θεῖω ἔρωτι ἐμπεπλησμένος, Δῶρα τίμια ἐν κόλποις φέρων, τὸ θανεῖν ὑπὲρ
 τούτων αἰρούμενος, καὶ ἀνόμοις μὴ προδώσας τὸν Κύριον, ἀνεδείχθης
 μαρτύρων τὸ καύχημα, ὃ Ταρσίζιε, τῆς Ρώμης τὸ βλάστημα, καὶ νέων παιδῶν
 χριστιανῶν ἀγαλλίαμα, ἰκέτευε Χριστὸν τὸν Θεόν, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.





ΤΑΡΣΙΖΙΟΣ

*Σ' ένα δρόμο της Ρώμης πεσμένος,
ένας Μάρτυς μικρός πληγωμένος,
στο βωμό του Χριστού ξαπλωμένος,
σαν αρνάκι μικρό σφαγιασμένος.*

*Το χαμόγελο λάμπει στα χείλη
και στα χέρια του κάτι κρατεί.
Είναι Σώμα Χριστού που 'χε πάρει
για να φέρει κρυφά στην φυλακή.*

*Τον Ταρσίζιο έχουν κυκλώσει
αγγελούδια με άσπρα φτερά.
Συνοδεία μαζί του θα πάνε
ως του Πλάστη μας την αγκαλιά.*

*Και σε λίγο ο Μάρτυς πεθαίνει
και στεφάνι της δόξης φορεί.
Τέτοια δόξα κανείς τη ζηλεύει.
Τέτοια δόξα κανείς την ποθεί.*



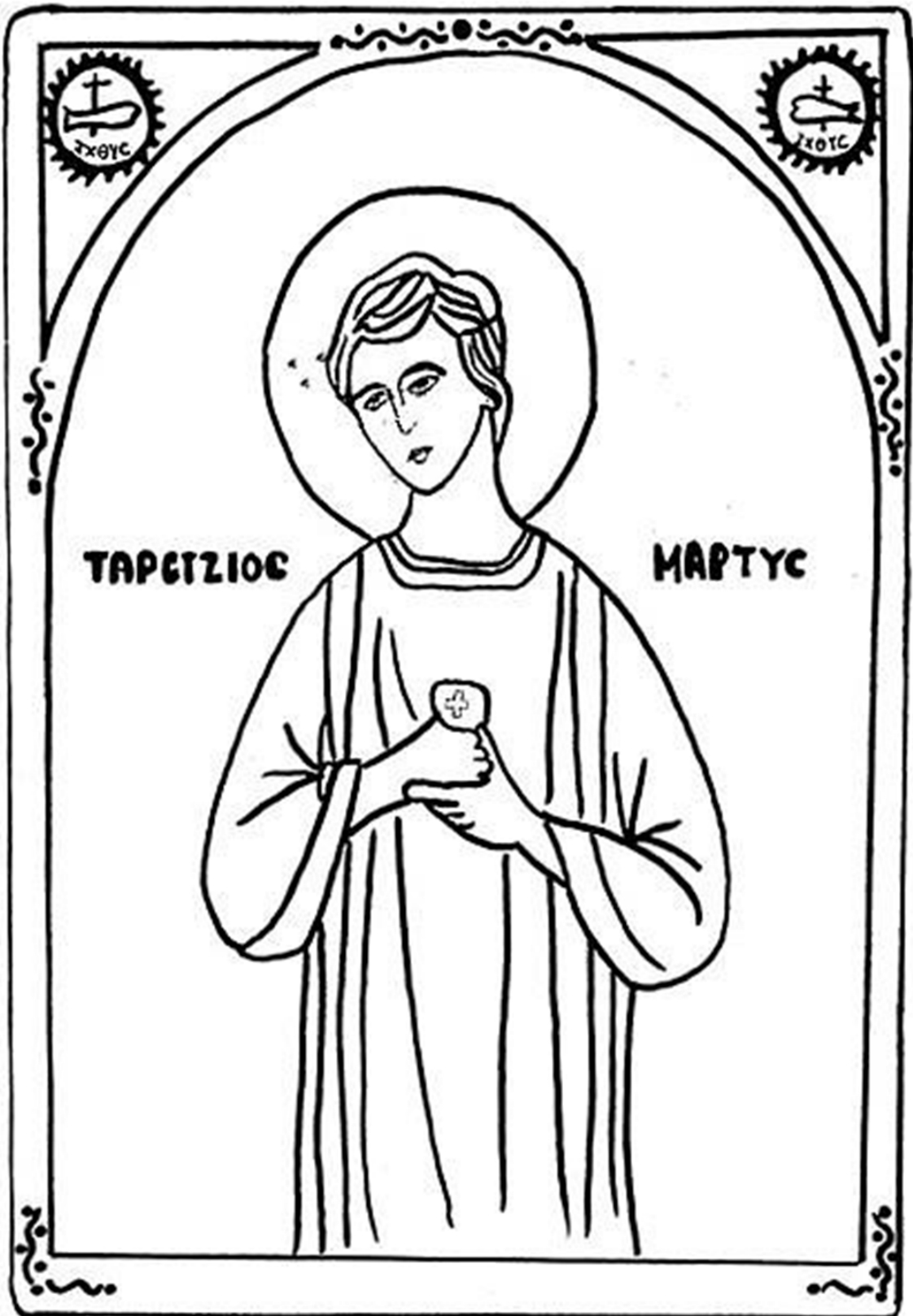
Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΜΠΟΥΜ 7

Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο και αρχίζουν να αριθμούν με τη σειρά (1,2,3 κλπ). Όποιο παιδί πέσει στον αριθμό 7 ή στα πολλαπλάσιά του ή σε αριθμό που λήγει σε 7, δεν φωνάζει τον αριθμό, αλλά λέει «μπουμ». Για παράδειγμα: 1,2,3,4,5,6, μπουμ, 8,9,10,11,12,13, μπουμ, 15,16, μπουμ 18,19... Χάνει το παιδί που ξεχνιέται και η αρίθμηση ξεκινά από την αρχή.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Μπορείτε να συμπληρώσετε τις λέξεις που ταιριάζουν:

- φίλοι του Θεού → Α _____
- αγιολόγιο → σ _____
- Άγιος, δωδεκάχρονο αγόρι → Τ _____
- κρυφό εκκλησάκι → κ _____



2. Σχεδιάστε τώρα τρεις εικόνες-σύμβολα των πρώτων χριστιανών:

3. Τι σήμαινε το κρυφό σύμβολο ΙΧΘΥΣ ;

I _____ X _____ Θ _____ Υ _____ Σ _____

4. Και τώρα να γράψετε τα ονόματα δύο Αγίων της Εκκλησίας μας και πότε γιορτάζουν:

_____ : _____

_____ : _____

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !



A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Θεός Πατέρας είναι ποιητής ουρανού και γης και όλων των ορατών.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Τον 2ο αιώνα μ.Χ. η νεαρή χριστιανή Αριάδνη είναι δούλη στο αρχοντικό του ειδωλολάτρη Τέρτυλου στη Μ. Ασία.
- Ανεπηρέαστη από τα πλούτη κρυφά λειτουργείται στην Εκκλησία και παίρνει δύναμη, τα αφεντικά της την εκτιμούν για τις αρετές της.
- Οι υπόλοιποι δούλοι ενοχλούνται και την κατηγορούν ότι είναι χριστιανή, ο Τέρτυλος την καλεί σε απολογία, η Αγία ομολογεί με θάρρος.
- Η Αγία βασανίζεται, αλλά δεν υποχωρεί, ο Τέρτυλος της δίνει χρόνο να αλλάξει γνώμη· η Αγία δείχνει αγάπη κι ανεξικακία στους συνδούλους της που την κατέδωσαν.
- Στα γενέθλια του γιου του ο Τέρτυλος καλεί κόσμο για θυσία στον ναό των ειδώλων, η Αγία αρνείται να θυσιάσει και βασανίζεται σκληρά, ομολογώντας σταθερά ότι είναι χριστιανή.
- Καταδικάζεται να θυσιαστεί στον ναό την επόμενη μέρα, το θεωρεί προσβολή, δραπετεύει από τους φρουρούς και τρέχει προς το βουνό.
- Κατάκοπη φτάνει σε αδιέξοδο, παρακαλεί με πίστη τον Θεό να την καταπιεί ο βράχος για να μείνει το σώμα της αγνό.
- Ο Θεός Δημιουργός του σύμπαντος ακούει το πλάσμα Του κι η Αγία παραδίδει την ψυχή της μέσα στον βράχο, εορτή στις 18 Σεπτεμβρίου.



Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Τι θα πει η λέξη «δούλος»; Υπάρχουν σήμερα δούλοι;
 - Τι λέει ο ιερέας όταν μας βυθίζει στο νερό κατά το βάπτισμά μας («Βαπτίζεται ο δούλος του Θεού ...»); Τι να σημαίνει αυτό;
 - Πώς θα ένιωθε άραγε ένας χριστιανός στα χρόνια των διωγμών γι' αυτούς που θα τον κατέδιδαν στους άρχοντες;
 - Τι εννοούμε, όταν λέμε ότι ο Θεός Πατέρας είναι «ποιητής ουρανού και γης»; Από πού φαίνεται αυτό;
- **Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Στον τοίχο ή στον θράχο;**

Δύο αιώνες μετά από τη γέννηση του Χριστού μας, στα μέρη της Μικράς Ασίας γεννήθηκε η αγία Αριάδνη. Η ζωή της ήταν πολύ σκληρή. Η νεαρή κοπέλα μεγάλωνε σαν δούλη στο παλάτι του άρχοντα Τέρτυλου· κι όμως, παρά το ότι στερήθηκε από μικρή την ελευθερία της, παρέμενε εργατική και γεμάτη καλοσύνη. Γι' αυτό κι ο Τέρτυλος την εκτιμούσε πολύ. Μα ο ίδιος ήταν φανατικός ειδωλολάτρης κι ούτε που το έβαζε ο νους του, πως η υπάκουη Αριάδνη ήταν χριστιανή και πάνω από όλα «δούλη Κυρίου».

Πραγματικά το ακούραστο αυτό κορίτσι ούτε τα πλούτη ζήλευε, ούτε την πολυτέλεια και τις ανέσεις των ειδωλολατρών. Αντίθετα κρυφά από όλους, όποτε κατάφερνε να ξεφύγει, έτρεχε με λαχτάρα στην Εκκλησία. Εκεί έβρισκε την παρηγοριά, που ήταν άγνωστη μέσα στο αριστοκρατικό αρχοντικό όπου ζούσε. Συμμετείχε στα μυστήρια, προσευχόταν, κοινωνούσε και έπαιρνε δύναμη για να συνεχίσει το μεγάλο της μυστικό αγώνα, να μην βρεθεί αδύναμη και παρασυρθεί στον κόσμο των ειδώλων.

Ο διάβολος γρήγορα ζήλεψε την ομορφιά της ψυχής της και θέλησε να της κάνει κακό. Η υπομονή, η καλοσύνη, η υπακοή της, αρετές που την έκαναν να ξεχωρίζει, κίνησαν τις υποψίες των άλλων δούλων. Τους ενοχλούσε που τα αφεντικά τους την επαινούσαν κι άρχισαν να συζητούν κρυφά: «Μήπως η Αριάδνη πιστεύει στην αθανασία της ψυχής; Μήπως γι' αυτό θέλει να καλλιεργεί τις αρετές; Μήπως τελικά είναι χριστιανή;». Έτσι, έφτασαν σιγά-σιγά να την καταγγείλουν στο αφεντικό τους, ότι πιστεύει στον Χριστό κι όχι στα είδωλα. Ο Τέρτυλος ξαφνιάστηκε. Δεν πίστευε πως μπορούσε στο δικό του αρχοντικό να ζει μια χριστιανή. «Αυτό είναι μεγάλη ντροπή!», σκέφτηκε και αποφάσισε να την καλέσει, ώστε να ακούσει τι έχει να του πει.

Η Αριάδνη χωρίς κανένα δισταγμό παρουσιάστηκε μπροστά του κι όταν ο Τέρτυλος της πρότεινε να προσφέρει θυσία στα είδωλα, εκείνη με θάρρος ομολόγησε πως είναι χριστιανή και πως είναι αδύνατο να κάνει κάτι τέτοιο. Η απάντησή της τον εξόργισε τόσο πολύ που πρόσταξε τους άνδρες του να τη μαστιγώσουν. Πίστευε πως με αυτό τον τρόπο θα την έκανε να φοβηθεί για τη ζωή της και να υποχωρήσει. Μάταια, όμως! Η νεαρή κοπέλα έμενε ακλόνητη. Ούτε στιγμή δεν έχασε την εμπιστοσύνη της στον Θεό, βέβαιη πως Εκείνος που νοιάζεται για κάθε δημιουργημά Του, δεν θα την εγκατέλειπε, βλέποντας τον αγώνα της. Κι έτσι ο Τέρτυλος, απελπισμένος από την επιμονή της, έδωσε εντολή να την αφήσουν λίγο, για να ξανασκεφτεί και να δει πιο «λογικά» τα πράγματα.

Η Αριάδνη γύρισε με κόπο στα δωμάτια των δούλων. Εκεί την περίμεναν όσοι την είχαν τόσο πρόθυμα κατηγορήσει στον αφέντη τους. Βλέποντάς την έτσι, καταπληγωμένη, έσκυψαν το κεφάλι, σίγουροι πως η κοπέλα θα ήταν γεμάτη θυμό εναντίον τους. Αλλά τι παράξενο! Έκπληκτοι, την άκουσαν να τους συγχωρεί με όλη της την καρδιά και να τους αντιμετωπίζει με την συνηθισμένη μεγάλη της αγάπη. Στο τέλος μάλιστα τους ευχαρίστησε για το σπουδαίο δώρο που της έκαναν: να αξιωθεί να πάθει τόσα για τον αγαπημένο της Χριστό.

Δεν πέρασε πολύ καιρός και ο Τέρτυλος βρήκε πάλι την ευκαιρία να δοκιμάσει την Αριάδνη. Αφορμή στάθηκαν τα γενέθλια του γιου του. Ο λαμπρός εορτασμός, όπως συνηθιζόταν στα αρχοντικά σπίτια, θα ξεκινούσε με θυσία στον ναό των ειδώλων. Ο Τέρτυλος κάλεσε φίλους, γνωστούς και πολλούς επισήμους·

κάλεσε φυσικά κι όλους τους δούλους, τοποθετώντας μάλιστα μπροστά-μπροστά την Αριάδνη, για να θυσιάσει πρώτη εκείνη και ν' ανοίξει τη γιορτή. Η νεαρή κοπέλα πλησίασε, ενώ όλοι είχαν σωπάσει παρακολουθώντας τις αντιδράσεις της. Με αποφασιστικότητα και δυνατή φωνή ομολόγησε για άλλη μια φορά ότι είναι χριστιανή. Οι κραυγές των αναστατωμένων ειδωλολατρών έκαναν τον ντροπιασμένο άρχοντα έξω φρενών! Για να την ταπεινώσει μπροστά σε όλους τους καλεσμένους του, έδωσε νέα εντολή να την χτυπήσουν αλύπητα για πολλή ώρα. Μα η Αριάδνη υπέμεινε τα πάντα με μεγάλη καρτερία επαναλαμβάνοντας με θάρρος: «Είμαι χριστιανή!». Ώσπου στο τέλος, διέταξαν τους φρουρούς να την οδηγήσουν στη φυλακή. Η τιμωρία της θα ήταν να τη θυσιάσουν την επόμενη μέρα μέσα σ' εκείνον τον ίδιο ναό, τάχα για να ευχαριστήσουν τους «θεούς» που η νεαρή δούλη είχε περιφρονήσει.

Η γενναία καρδιά της Αριάδνης δε θα μπορούσε βέβαια να δεχτεί κάτι τέτοιο! Το βαπτισμένο κι αγιασμένο σώμα της, θυσία στους ψεύτικους θεούς; Ποτέ! Όταν κάποια στιγμή βρέθηκε μόνη, χωρίς να την προσέχει κάποιος φρουρός, κατάφερε να δραπετεύσει. Άρχισε να τρέχει μ' όση δύναμη της είχε απομείνει, βγαίνοντας έξω απ' την πόλη. Οι φύλακες γρήγορα αντιλήφθηκαν τι είχε συμβεί κι άρχισαν να την αναζητούν. Καλπάζοντας με τα γοργά τους άλογα έψαξαν παντού κι όταν δεν την βρήκαν, κατευθύνθηκαν στα γύρω βουνά. Το κουρασμένο και ταλαιπωρημένο κορίτσι φάνηκε σύντομα από μακριά. Είχε φτάσει όμως σε ένα αδιέξοδο. Ένας πανύψηλος βράχος ορθωνόταν μπροστά της και της έκλεινε τον δρόμο. Πίσω της άκουγε τις θυμωμένες φωνές των στρατιωτών που την πλησίαζαν με ορθωμένα τα ξίφη τους! Το σώμα της δεν είχε πια άλλες δυνάμεις. Μα η ψυχή της ήταν δυνατή, όσο ποτέ άλλοτε! Στάθηκε ακίνητη και προσευχήθηκε με πίστη: «Σε παρακαλώ, Θεέ μου, Εσύ που έπλασες τον ουρανό και τη γη, άνοιξε αυτή τη μεγάλη πέτρα και κλείσε με μέσα για να μείνει αγνό το σώμα μου!» Και το θαύμα έγινε! Ο Πανάγαθος και Παντοδύναμος Πατέρας δεν εγκατέλειψε το πιστό Του πλάσμα στη δύσκολη εκείνη ώρα. Η πέτρα άνοιξε κι οι κατάπληκτοι στρατιώτες την είδαν να κλείνει στα σπλάχνα της τη νεαρή δούλη. Μάταια φώναζαν κι έψαχναν κάποια άλλη είσοδο. Εκεί, μέσα στον σκληρό βράχο η αγία Αριάδνη παρέδωσε την ψυχή της στον Θεό, δείχνοντας σε όλους εμάς πως μόνο Εκείνος που δημιούργησε από το μηδέν με απέραντη αγάπη κάθε τι που βλέπουμε, είναι ο Κυρίαρχος του σύμπαντος.

Την μνήμη της τιμάμε με θαυμασμό κι ευγνωμοσύνη στις 18 Σεπτεμβρίου.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πού έζησε η αγία Αριάδνη; Ήταν ελεύθερη;
- Γιατί την πρόδωσαν οι άλλοι δούλοι; Πώς την αντιμετώπισε το αφεντικό της; Εκείνη πώς αισθάνθηκε γι' αυτούς που την αποκάλυψαν;
- Γιατί η Αγία προσπάθησε να δραπετεύσει; Τι έγινε τελικά;
- Τι μας έδειξε με την κοίμησή της; Πότε τη γιορτάζουμε;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας μιμηθούμε κι εμείς την εμπιστοσύνη της αγίας Αριάδνης στον Θεό Πατέρα, τον Δημιουργό του ουρανού και της γης.



Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Είναι πολύ δύσκολο στην εποχή μας να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά τι είδους ζωή ζούσε ένας δούλος στα ρωμαϊκά χρόνια. Τον θεωρούσαν σαν ένα «εργαλείο» του σπιτιού, με θέση κατώτερη κι από τα κατοικίδια ζώα, χωρίς δικαίωμα περιουσίας, οικογένειας και καμιάς άλλης ελευθερίας. Συχνά ήταν αλυσοδεμένος κι αν σε κάτι δυσαρεστούσε το αφεντικό του, μπορούσε να τιμωρηθεί ακόμα και με θάνατο! Αυτή τη σκληρή ζωή έζησε από μικρή κι η αγία Αριάδνη.
2. Η αγία Αριάδνη αν και ήταν από ταπεινή γενιά, δούλη στο αρχοντικό ενός ειδωλολάτρη, αποδείχθηκε ανώτερη όλων για τον πλούτο της ψυχής της. Οι άλλοι γύρω της ήταν σκλαβωμένοι στα υλικά αγαθά, ενώ εκείνη τα περιφρονούσε. Ήξερε πως ο γήινος πλούτος κρατάει την ψυχή του ανθρώπου εξαρτημένη· όμως εκείνη ήθελε την ψυχή της ελεύθερη, απαλλαγμένη από τέτοιες φροντίδες, ώστε εύκολα να μπορεί να «πετάξει» προς τον Δημιουργό της. Αντίστοιχα κι εμείς στη ζωή μας θα χρειαστεί να συναναστραφούμε και να συνεργαστούμε με ανθρώπους που ζουν μακριά από τον Θεό. Σε κάθε εποχή υπάρχει μια μορφή ειδωλολατρίας· κάποιιο γύρω μας μπορεί να «λατρεύουν» το χρήμα, το φαγητό, τη σύγχρονη τεχνολογία. Ας είμαστε προσεκτικοί και άγρυπνοι, μήπως χάσουμε την πνευματική μας ελευθερία και «κολλήσουμε» σε πράγματα που δεν αξίζουν πραγματικά και στο τέλος χάνονται.
3. Η Αγία, αν και βρισκόταν μέσα σε ειδωλολατρικό περιβάλλον, δεν αμελούσε τη συμμετοχή της στη Θεία Λατρεία. Δεν το έβλεπε ως καθήκον, αλλά το ζούσε ως ανάγκη. Έτσι παρέμενε ζωντανό μέλος του Σώματος του Χριστού. Δεν αρκεί να είμαστε βαπτισμένοι χριστιανοί. Χρειάζεται να συμμετέχουμε και στα Ιερά Μυστήρια και στην ζωή της Εκκλησίας, για να τρεφόμαστε πνευματικά.
4. Ο διάβολος φθονεί πρώτος την πνευματική πρόοδο των Αγίων κι έπειτα εμπνέει αυτό του το πάθος σε κάθε αδύναμη ψυχή. Γι' αυτό, οι άνθρωποι που ξεχωρίζουν για τις αρετές τους συχνά φθονούνται και συκοφαντούνται από τους γύρω τους. Ένας χριστιανός δεν πρέπει να δίνει σημασία σε τέτοιες συμπεριφορές προς το πρόσωπό του, γιατί εύκολα μπορεί να παρασυρθεί από τον θυμό, την κατάκριση και να χάσει ό,τι έχει κερδίσει. Μπροστά στα εμπόδια του διαβόλου ας μένουμε ακλόνητοι στην πίστη μας, με το βλέμμα στραμμένο στον Χριστό.
5. Είναι αξιοσημείωτο το θάρρος με το οποίο η Αγία ομολογεί την πίστη της μπροστά σε πλήθος κόσμου ειδωλολατρών και δείχνει τη βαθιά της αγάπη στον Χριστό. Μιμούμενοι κι εμείς το παράδειγμά της, ας μην ντρεπόμαστε να δείχνουμε ότι είμαστε χριστιανοί. Δεν είναι ντροπή να κάνουμε τον σταυρό μας μπροστά από έναν Ναό, να ομολογήσουμε ότι νηστεύουμε γιατί θέλουμε να κοινωνήσουμε, να αρνηθούμε τη συμμετοχή μας σε κάτι που οργανώνεται την Κυριακή το πρωί, ώστε να μη χάσουμε τον εκκλησιασμό κ.ά.
6. Ας τονίσουμε στα παιδιά την ανεξικακία της αγίας Αριάδνης. Ακολουθώντας το παράδειγμα του Χριστού που συγχώρησε τους σταυρωτές Του, συγχώρησε κι εκείνη τους άλλους δούλους οι οποίοι, παρακινημένοι από κακία, αποκάλυψαν την πίστη της (για τη συγχωρητικότητα βλέπε και το 15ο μάθημα). Μάλιστα τους αντιμετώπιζε τόσο πνευματικά, σε σημείο που τους ευχαριστεί, γιατί της έδωσαν την ευκαιρία να μαρτυρήσει για τον Χριστό. Η Αγία είδε το μαρτύριο ως ευλογία· κάθε δυσκολία στη ζωή μας, πραγματικά, μπορεί να γίνει ευκαιρία να έρθουμε πιο κοντά στον Θεό. Μια αρρώστια μάς βοηθά να καλλιεργήσουμε την υπομονή, μια αποτυχία μπορεί να μας οδηγήσει στην ταπείνωση. Αρκεί να εμπιστευτούμε τον Δημιουργό μας, που επιτρέπει μονάχα όσες δοκιμασίες αντέχουμε.

7. Η αγία Αριάδνη με την προσευχή της ξεπέρασε τους φυσικούς νόμους. Ο βράχος τής έδειξε την ίδια υπακοή με αυτή που έδειχνε όλη η δημιουργία στον Αδάμ πριν την πτώση του, τότε που ζούσε στον Παράδεισο. Ο άνθρωπος, υποχωρώντας στην αμαρτία, έχασε τη στοργική κυριαρχία που είχε επάνω στη φύση. Τη χαρισματική αυτή πρώτη κατάσταση τη βλέπουμε ξανά σε πολλούς Αγίους (π.χ. στο 11ο μάθημα), μπορούμε όμως να τη ζήσουμε σ' ένα βαθμό κι εμείς, όταν αγωνιζόμαστε να μένουμε ενωμένοι με τον Χριστό. Με την ευλογία της Εκκλησίας και με την ευχή του πνευματικού μας βλέπουμε όλα να συνεργούν για το καλό μας: το φαγητό φτάνει για όλους, το σχολείο προοδεύει, η εργασία μας αγιάζεται, τα υλικά αγαθά επαρκούν κι ο επίγειος χρόνος μας γίνεται χρόνος σωτηρίας.



ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

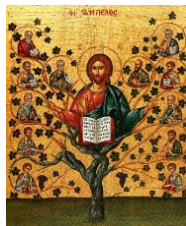
(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί λέμε την αγία Αριάδνη "δούλη Κυρίου"; Με τον ίδιο τρόπο αποκαλούμαστε όλοι οι χριστιανοί από τη στιγμή της βάπτισής μας: «Βαπτίζεται ό δοϋλος του Θεού ...». Τι εννοούμε άραγε; Μήπως ότι ο Θεός μάς θέλει δούλους χωρίς ελευθερία; Όχι βέβαια! το αντίθετο μάλιστα. Μέχρι ο Χριστός να νικήσει τον διάβολο με την Ανάστασή Του, ήμασταν υποδουλωμένοι στον θάνατο και την αμαρτία. Τώρα πια όμως, όποιος αποφασίζει να γίνει «δούλος Θεού» - να εργάζεται δηλαδή το θέλημα του Θεού και να υπακούει στις εντολές Του – ελευθερώνεται μια για πάντα από τον διάβολο και γίνεται ξανά βασιλιάς στη δημιουργία. Απόδειξη αποτελεί και η Αγία του μαθήματός μας. Μια ταπεινή δούλη χωρίς κανένα δικαίωμα αποδείχθηκε ανώτερη από τους δυνατούς αυτού του κόσμου και με την προσευχή της πέτυχε να την υπακούσει ακόμα κι η άψυχη φύση!
2. «Για ποιο λόγο η Αγία δραπέτευσε από τη φυλακή, εφόσον δεν φοβόταν τα βασανιστήρια και τον θάνατο;». Αρχικά, ας μην ξεχνάμε πως οι Άγιοι δεν ήταν υπεράνθρωποι. Ήταν κι αυτοί απλοί άνθρωποι με το ένστικτο της αυτοσυντήρησης, που όλοι μας διαθέτουμε. Πολλές φορές

συναντούμε στους βίους των Αγίων τις προσπάθειές τους να σωθούν από τις συκοφαντίες, τους κινδύνους, ακόμα κι απ' τον θάνατο· αρκεί, βέβαια, να μη χρειαστεί να αρνηθούν τον αγαπημένο τους Χριστό. Εδώ όμως η Αγία έχει έναν πολύ σοβαρότερο λόγο που δραπετεύει: δεν θέλει να θυσιάσουν το σώμα της στα είδωλα. Ο χριστιανός βλέπει με μεγάλο σεβασμό το σώμα του, γιατί με αυτό βυθίστηκε στην αγία κολυμβήθρα και σε αυτό μυρώθηκε με το Ιερό Χρίσμα. Επίσης, στο μυστήριο της Θ. Κοινωνίας το σώμα μας γίνεται μέλος του Σώματος του Χριστού! Γι' αυτό και η Αγία προσπαθεί με κάθε τρόπο να πεθάνει με το σώμα της καθαρό και αμόλυντο από τα χέρια των ειδωλολατρών· τα βασανιστήρια δεν την τρομάζουν, αλλά αποφεύγει την ατίμωση (σε μεγαλύτερα παιδιά μπορούμε να εξηγήσουμε ότι κινδύνευε κι από τις ορέξεις των στρατιωτών, καθώς και των ιερέων των ειδώλων). Ας τονίσουμε, λοιπόν, την ιερότητα του σώματός μας, γιατί τα παιδιά βομβαρδίζονται από πολύ μικρά με εικόνες και ιδέες που ρίχνουν το σώμα μας πολύ χαμηλά.

3. «Είναι τόσο απαραίτητο να πιστεύουμε ότι ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο (δογματικός στόχος), αφού δεν έχουμε αποδείξεις; Η επιστήμη λέει διάφορα πράγματα γι' αυτό το θέμα, χωρίς να καταλήγει κάπου». Πέραν του γεγονότος ότι πρέπει να είμαστε προσεκτικοί για το τι καλούμε «επιστήμη» (πραγματικά, θα εκπλαγούμε διαβάζοντας τις όντως επιστημονικές επισημάνσεις για την αρχή της ενέργειας και της ύλης και την εμφάνιση των οργανισμών), είναι αδύνατο να ζητάμε σαφείς αποδείξεις γι' αυτό το θέμα, λόγω της χρονικής απόστασης που μας χωρίζει από τότε. Το να πιστεύουμε, όμως, ότι ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο και τον χρόνο, έχει άμεση συνέπεια στον τρόπο ζωής μας. Θεωρούμε τα πάντα σαν δώρο Του και τα χρησιμοποιούμε με τέτοιο τρόπο, ώστε συχνά να ξεπερνιούνται οι φυσικοί κανόνες και να γίνονται θαύματα (Άγιοι). Και μόνο εκ του αποτελέσματος, από την αγιότητα και τη χαρά της ζωής όσων το πιστεύουν έμπρακτα, θα έπρεπε να είμαστε σίγουροι γι' αυτό!

4. Με αφορμή το μαρτύριο και τη θυσία της αγίας Αριάδνης (καθώς και του αγίου Ταρσιζίου) μπορεί ο κατηχητής να εξηγήσει ότι Μάρτυρες είναι εκείνοι οι οποίοι βασανίστηκαν κι έδωσαν τη ζωή τους για τον Χριστό. Η Εκκλησία μας θεμελιώθηκε στο αίμα του Κυρίου από τη σταυρική Του θυσία και κατ' επέκταση στο αίμα των αγίων Μαρτύρων. Αξίζει να αναφερθεί ξανά (το είπαμε και στο 1ο μάθημα) ότι γι' αυτό τον λόγο στα εγκαίνια ενός Ιερού Ναού τοποθετούνται μέσα στην Αγία Τράπεζα οστά Μαρτύρων.



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», εκδ. Ίνδικτος, τομ. Α΄.
2. Ζωής Κανάβα, «Ιστορίες με τον παππού Νικόδημο», εκδ. «Αστήρ».





Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τῆς ζωῆς ποθήσασα, τὴν ζωοπάρουχον πέτραν, ἀκλινῆς διέμεινας, τῇ τοῦ
 δολίου μανίᾳ· πέτρα δέ, διαρραγεῖσά σε δεξαμένη, ἤρμωσε, τῷ ἀθανάτῳ
 Μάρτυρ Νυμφίῳ· ὃν δυσώπει Ἀριάδνη, ἡμῖν δοθῆναι πταισμάτων ἄφεσιν.





ΑΓΙΟΣ Ο ΘΕΟΣ

*Αν μπορούσες να βρεθείς ψηλά στον ουρανό
θα άκουγες εκεί τούτον τον ψαλμό
κι αν μπορούσες να βρεθείς στου δέντρου τα κλαδιά
θα άκουγες εκεί να λένε τα πουλιά.
Άγιος ο Θεός, Άγιος Ισχυρός,
Άγιος Αθάνατος, ελέησον ημάς (x2)*

*Αν μπορούσες να βρεθείς στο γαλάζιο του βυθού
θα άκουγες εκεί τη φωνούλα του ψαριού
κι αν μπορούσες να βρεθείς στην ψηλότερη κορφή
θα άκουγες εκεί την ίδια προσευχή.
Άγιος ο Θεός ...*

*Αν μπορούσες να βρεθείς στο περιβόλι της καρδιάς
θα άκουγες με μιας τον ύμνο της Χαράς
κι αν μπορούσες ν' αγαπάς και φίλους και εχθρούς
θα άκουγες κι εκεί τους ίδιους τους ψαλμούς.
Άγιος ο Θεός ...*



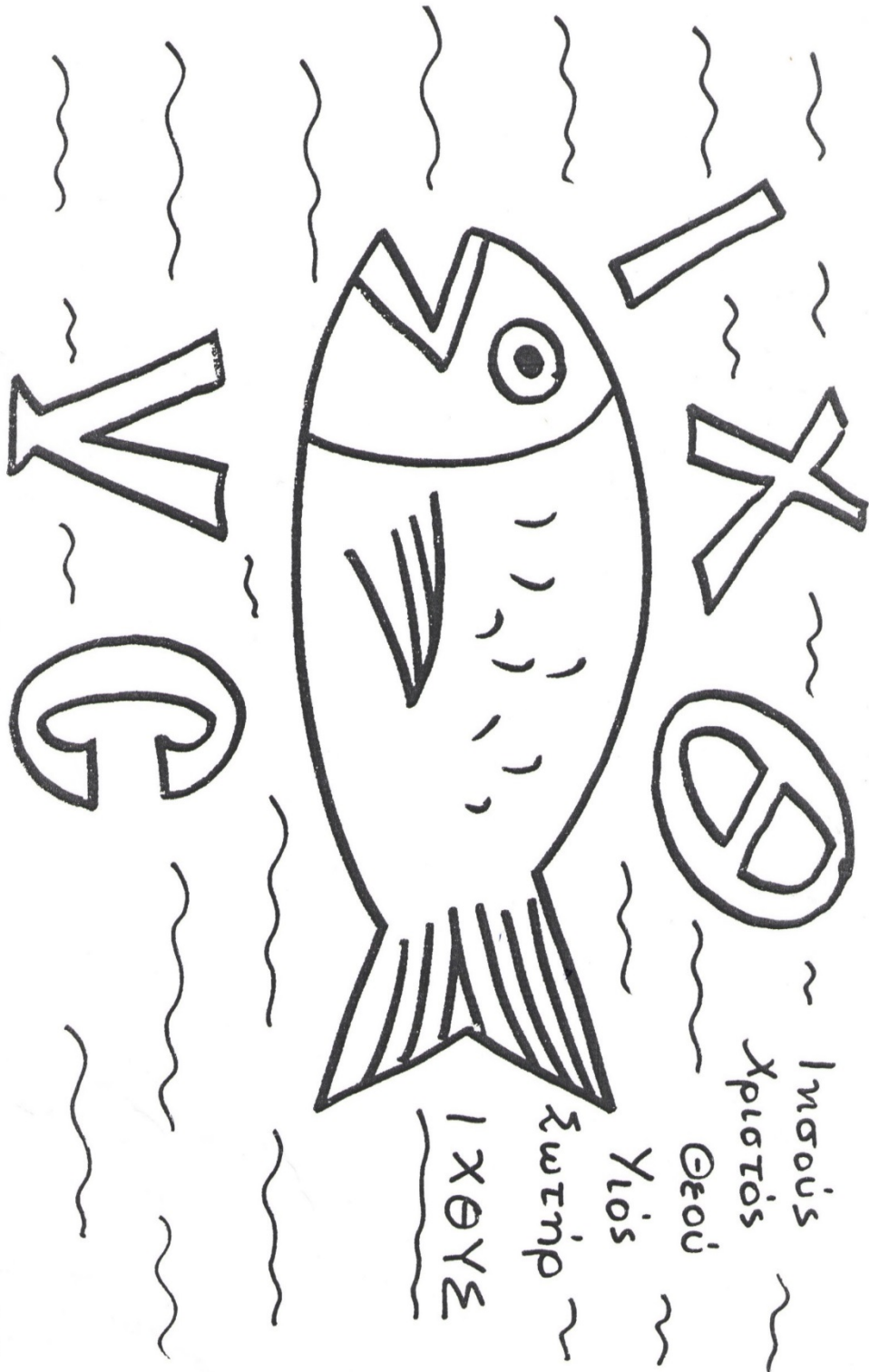
Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΜΥΣΤΙΚΑ ΣΕ ΜΠΑΛΟΝΙΑ

Κάθε παιδί γράφει σε ένα χαρτάκι μυστικά κάτι για τον εαυτό του. Το τοποθετεί σε ένα μπαλόνι και στη συνέχεια το φουσκώνει και το δένει. Τα μπαλόνια ανακατεύονται και κάθε παιδί πιάνει ένα στην τύχη, κάθεται πάνω του, το σπάει και στη συνέχεια διαβάζει το χαρτάκι στους υπόλοιπους. Όλοι μαζί προσπαθούν να βρουν σε ποιον αναφέρεται το χαρτάκι. Νικάει, όποιος μαντεύει σωστά!

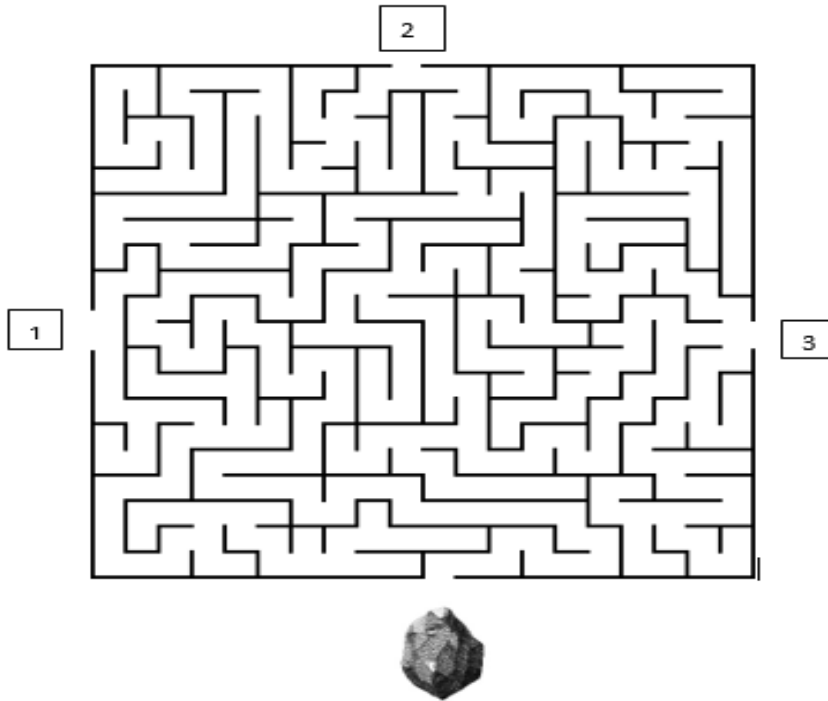


ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Διαλέξτε από ποια είσοδο θα πρέπει να μπει η Αγία Αριάδνη στο λαβύρινθο για να φτάσει στον μεγάλο βράχο:



2. Βάλτε τις προτάσεις στη σωστή σειρά με αριθμούς από το 1 έως το 8, για να βγάλει νόημα η ιστορία της Αγίας Αριάδνης:

- Παρακαλεί με πίστη τον Θεό να την καταπιεί ο βράχος για να μείνει το σώμα της αγνό.
- Στα γενέθλια του γιου του ο Τέρτυλος καλεί κόσμο για θυσία στον ναό των ειδώλων.
- Οι φρουροί την κυνηγούν καλπάζοντας με τα άλογά τους.
- Οι υπόλοιποι δούλοι ενοχλούνται και την κατηγορούν ότι είναι χριστιανή.
- Καταδικάζεται να θυσιαστεί στον ναό την επόμενη μέρα αλλά δραπετεύει.
- Ο Τέρτυλος την καλεί σε απολογία και η Αγία ομολογεί με θάρρος.
- Η Αγία αρνείται να θυσιάσει ομολογώντας σταθερά ότι είναι χριστιανή.
- Η αγία Αριάδνη είναι μια ταπεινή δούλη που ξεχωρίζει για την αρετή της.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !



ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)
Να διδαχτούν τα παιδιά μέσα από το βίωμα των δύο Αγίων την απόλυτη εμπιστοσύνη μας στα χέρια του Θεού, αυτό δηλαδή που ομολογούμε στο Σύμβολο της Πίστεως με τη φράση «Πιστεύω εις».

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Η δύσκολη εποχή των ρωμαϊκών διωγμών.
- Ο 22χρονος άρχοντας και στρατιωτικός διοικητής Δημήτριος κηρύττει με προσευχή και θάρρος στους νέους τον Χριστό· ο νεαρός Νέστορας τον θαυμάζει και τον ακολουθεί πιστά, ως κατηχητή του.
- Ο Δημήτριος συλλαμβάνεται και ομολογεί με πίστη μπροστά στον άρχοντα Γαλέριο Μαξιμιανό· φυλακίζεται στους υπονόμους - το θαύμα με τον σκορπιό.
- Ο Γαλέριος επαινεί τον γίγαντα Λυαίο που προκαλεί και κοροϊδεύει τους χριστιανούς.
- Ο Νέστορας παίρνει την ευχή του Δημητρίου, που προφητεύει τη νίκη και το μαρτύριό του, και με πίστη σκοτώνει μέσα στο στάδιο τον Λυαίο.
- Ο Γαλέριος διατάζει να θανατώσουν και τους δύο Αγίους· ταφή, ναός, άγιο μύρο, πολλά θαύματα.
- Οι δύο Άγιοι, προστάτες των κατηχητών και των κατηχουμένων.



Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Ποιος Άγιος είναι ο προστάτης της Θεσσαλονίκης;
- Πώς γίνεται κάποιος κατηχητής; Ποιο νομίζετε ότι είναι το έργο του;
- Θυμάστε από την Αγία Γραφή την ιστορία του Δαβίδ και του Γολιάθ; Τι είχε συμβεί;
- Φανταστείτε κάποιον που είναι άρχοντας και αρχιστράτηγος. Πώς θα τον βλέπουν οι συνάνθρωποί του; Τι τιμές μπορεί να απολαμβάνει;

➤ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Δραματοποίηση σε επεισόδια*

Τα χρόνια των ρωμαϊκών διωγμών ήταν πολύ διαφορετικά από τα δικά μας. Το να πιστεύεις στον Χριστό και να Τον αγαπάς ήταν απαγορευμένο κι επικίνδυνο. Και τι γινόταν, αν, όχι μόνο πίστευες, αλλά μιλούσες κιόλας για την Αλήθεια του Χριστού στους άλλους, καλώντας τους στη ζωή της Εκκλησίας; Αν ήσουν δηλαδή κατηχητής, όπως θα λέγαμε σήμερα; Τότε σε περίμεναν σίγουρα τα βασανιστήρια κι ο θάνατος.

Όλα αυτά τα γνώριζε πολύ καλά ένας όμορφος αξιωματικός με αριστοκρατική καταγωγή από τη Θεσσαλονίκη, ο Δημήτριος. Ήταν τόσο άξιος και γενναίος, που στα 22 του χρόνια είχε γίνει διοικητής όλης της Θεσσαλίας, «ύπατος» όπως λεγόταν τότε! Όλοι τον θαύμαζαν για τα χαρίσματά του και το δοξασμένο μέλλον που τον περίμενε. Μα εκείνος θεωρούσε μεγαλύτερη τιμή απ' όλες πως ήταν χριστιανός και, παρά τα αυστηρά διατάγματα, δίδασκε άφοβα την Αλήθεια. Μιλούσε παντού, όπου υπήρχαν πρόθυμες ψυχές, και προσευχόταν μέρα νύχτα για όλους όσους άκουγαν το κήρυγμά του. Έγινε έτσι ζωντανό παράδειγμα της αγάπης του Χριστού κι έκανε πολλούς νέους και παιδιά να τον πλησιάσουν. Ανάμεσά τους κι ένα λεπτοκαμωμένο παλικάρι, ο Νέστορας, που με θαυμασμό ακολουθούσε παντού τον κατηχητή του, επιθυμώντας να του μοιάσει.

Όπως ήταν φυσικό, γρήγορα ο άρχοντας Γαλέριος Μαξιμιανός πληροφορήθηκε πως ο γενναίος του ύπατος ήταν χριστιανός. Έμεινε κατάπληκτος! Όταν όμως έμαθε ότι οδήγησε και πολλούς από τους κατοίκους της Θεσσαλονίκης στη νέα πίστη, θύμωσε και διέταξε να τον φέρουν αμέσως μπροστά του για ν' αρνηθεί τον Χριστό. Οι κολακείες και οι απειλές που άκουσε ο Δημήτριος δεν είχαν βέβαια κανένα αποτέλεσμα. Τότε ο άρχοντας, ελπίζοντας να τον κάνει να αλλάξει γνώμη, έδωσε εντολή να τον κλείσουν για μερικές μέρες μέσα στους βρωμερούς υπονόμους των λουτρών της Θεσσαλονίκης, μέχρι την ώρα της εκτέλεσής του. Μόλις ο Άγιος μπήκε στο απαίσιο κελί, ένας σκορπιός πλησίασε να τον τσιμπήσει με το θανατηφόρο του κεντρί. Αλλά ο Δημήτριος έκανε αμέσως με πίστη το σημείο του σταυρού κι ο σκορπιός εξαφανίστηκε.

Μια μέρα εμφανίστηκε στο υγρό υπόγειο αναπάντεχα ο Νέστορας. Είχε δωροδοκήσει τους φρουρούς, για να μπορέσει να εξομολογηθεί στον δάσκαλό του πως είχε πάρει μια μεγάλη απόφαση. Όσον καιρό ήταν φυλακισμένος ο Δημήτριος, ο Γαλέριος καυχόταν καθημερινά μέσα στο στάδιο της πόλης ότι δεν υπήρχε καλύτερος μαχητής στο βασίλειό του από έναν γιγαντόσωμο ειδωλολάτρη παλαιστή, τον Λυαίο. Ο Λυαίος δεν έχανε ευκαιρία να κοροϊδεύει την πίστη των χριστιανών, προκαλώντας όποιον απ' αυτούς τολμούσε να μονομαχήσει μαζί του. «Δώσε μου την ευχή σου, να παλέψω εγώ μαζί του!» ζήτησε ο Νέστορας. «Δεν αντέχω άλλο να βρίζει το όνομα του Κυρίου!» Ο Δημήτριος τότε προσευχήθηκε και τον κοίταξε στοργικά, για τελευταία φορά εδώ στη γη. Έπειτα τον σφράγισε με το σημείο του σταυρού στο μέτωπο και στην καρδιά και του είπε: «Και τον Λυαίο θα νικήσεις και για τον Χριστό θα αξιωθείς να μαρτυρήσεις».

Την επόμενη μέρα το στάδιο της Θεσσαλονίκης ήταν τόσο γεμάτο, που δεν έπεφτε καρφίτσα! Σχεδόν όλοι ήταν σίγουροι ότι ο νεαρός και μικρόσωμος χριστιανός δεν είχε καμιά ελπίδα απέναντι στον γίγαντα Λυαίο. Αλλά ο Νέστορας με απόλυτη εμπιστοσύνη φώναξε: «Θεέ του Δημητρίου, βοήθησέ με!» και κάνοντας ένα γρήγορο ελιγμό θανάτωσε τον υπερήφανο ειδωλολάτρη με μια μαχαίριά στην καρδιά! Το θαύμα είχε γίνει. Οι καρδιές των χριστιανών γέμισαν ελπίδα και θάρρος. Έξαλλος ο Γαλέριος διέταξε να σκοτώσουν αμέσως τον Νέστορα, κάνοντας πράξη όσα είχε προφητέψει ο κατηχητής του. Έπειτα έστειλε τους στρατιώτες του στην υπόγεια φυλακή να θανατώσουν με τις λόγχες τους και τον Δημήτριο. Στον τόπο εκείνο έθαψαν τον Άγιο κρυφά οι πιστοί και σε λίγο τάφος του άρχισε να αναβλύζει ευωδιαστό μύρο! Αργότερα χτίστηκε πάνω του μεγαλόπρεπος ναός, όπου γίνονται πολλά θαύματα μέχρι σήμερα.

Ο πολιούχος της Θεσσαλονίκης άγιος Δημήτριος ο μυροβλύτης κι ο πιστός μαθητής του άγιος Νέστορας έγιναν και δικοί μας προστάτες και φύλακες. Γιορτάζουν στις 26 και 27 Οκτωβρίου· βρίσκονται όμως πλάι μας κάθε φορά που συναντιόμαστε στο κατηχητικό και προσεύχονται να φωτιστούμε όλοι μας, κατηχητές και παιδιά, για να ομολογούμε με πίστη την Αλήθεια!



Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πού έζησαν οι δύο Άγιοι; Τι πέτυχε ο άγιος Δημήτριος σε τόσο νέα ηλικία;
- Γιατί ο άγιος Δημήτριος είναι προστάτης των κατηχητών; Πού τον φυλάκισαν όταν αρνήθηκε να προδώσει τον Χριστό;
- Γιατί τον επισκέφτηκε ο άγιος Νέστορας; Τι συνέβη στο στάδιο;
- Τι θα πει «μυροβλήτης»; Ποιον από τους δύο Αγίους ονομάζουμε έτσι;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ο ηρωικός κατηχητής άγιος Δημήτριος και ο μαθητής του άγιος Νέστορας μας έδειξαν τι θα πει αληθινή πίστη στον Θεό, γι' αυτό ας αγωνιστούμε να τους μοιάσουμε!



Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Ο άγιος Δημήτριος και ο άγιος Νέστορας δείχνουν με τη ζωή και το μαρτύριό τους πόση αξία έχει το χάρισμα της κατήχησης. Ο απόστολος Παύλος, περιγράφοντας τα χαρίσματα των πρώτων χριστιανών, αναφέρει αυτό της διδασκαλίας ως ένα απ' τα σημαντικότερα. Τούτη είναι η διακονία του κατηχητή: να διδάσκει τους αδελφούς του με τον λόγο και τη ζωή του την ορθή πίστη, στηρίζοντας όλη αυτήν την προσπάθεια με πολλή προσευχή. Σήμερα οι λέξεις «κατήχηση», «κατηχητικό», «κατηχητής» συχνά θεωρούνται ξεπερασμένες ή αρνητικά φορτισμένες. Κι όμως, στα χρόνια των διωγμών, όσοι αναλάμβαναν το σπουδαίο αυτό έργο ήταν διπλά ήρωες. Μόνο η πολύ δυνατή αγάπη στον Χριστό και στους μικρότερους αδελφούς μας, τα παιδιά, μπορεί και σήμερα να μας παρακινήσει να διακονήσουμε την Εκκλησία ως κατηχητές, με φόβο Θεού και υπακοή στον επίσκοπο και τους ιερείς μας.
2. Ο άγιος Δημήτριος είχε καθετί που θα ονειρευόταν ένας νέος της εποχής του: όμορφος, γενναίος και δοξασμένος. Θα μπορούσε να γίνει ακόμα και αυτοκράτορας· ο τότε αυτοκράτορας Διοκλητιανός εξάλλου προερχόταν από τις τάξεις του στρατού, χωρίς μάλιστα να διαθέτει την αριστοκρατική καταγωγή του Δημητρίου. Κι όμως, ο Άγιος θεωρεί μεγαλύτερη τιμή απ' όλες το ότι είναι χριστιανός κι είναι έτοιμος να θυσιάσει τα πάντα για την πίστη του. Εμπιστεύεται όλον τον εαυτό του στον Θεό, όπως ομολογούμε και στο Σύμβολο της πίστεως: «Πιστεύω εις», δηλαδή εμπιστεύομαι απόλυτα.
3. Η τακτική που ακολούθησε ο Γαλέριος ήταν η εξής: πρώτα κολακείες, έπειτα απειλές, στη συνέχεια βασανιστήρια και τέλος θανάτωση. Με τον ίδιο τρόπο δρούσαν και δρουν πάντοτε οι διώκτες των χριστιανών· ακόμα και σε ειρηνικές εποχές που δεν απειλείται η ζωή μας, ο διάβολος, συχνά μέσω των ανθρώπων του, ακολουθεί και πάλι αυτήν την τακτική: έπαινοι, για να προκαλέσει υπερηφάνεια, απειλές, για να φέρει άγχος και φόβο, έντονο πόλεμο, για να μας κάμψει και, τέλος, απελπισία, για να πετύχει τον θάνατο της ψυχής.
4. Ο Γαλέριος είχε επιστρέψει από μια νικηφόρα εκστρατεία και γι' αυτό ανέβαλε την εκτέλεση του αγίου Δημητρίου, ώστε να μην προκαλέσει αντιδράσεις. Από αυτήν την εκστρατεία έφερε ως αιχμάλωτο τον γιγαντώσωμο και υπερήφανο Λυαίο, τον οποίο χρησιμοποίησε στις γιορτές της πόλης. Το περιστατικό με τον σκορπιό μάς θυμίζει τα λόγια του Κυρίου που ακούμε και στο Βάπτισμά μας: «τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ».
5. Ο νεαρός και σχετικά μικρόσωμος Νέστορας αγαπά πολύ τον Χριστό και δεν αντέχει να ακούει να υβρίζεται το Άγιο Όνομά Του. Άραγε έχουμε κι εμείς λίγη από αυτήν την αγάπη; Ανεχόμαστε να κοροϊδεύουν ή να κακολογούν οι φίλοι μας τον Χριστό παθητικά κι αδιαμαρτύρητα; Μήπως αφήνουμε την απρόσεκτη ζωή μας να γίνεται αιτία να κατηγορείται ή να χλευάζεται ο Χριστός στο πρόσωπό μας;
6. Η συγκινητική επίσκεψη στη φυλακή δείχνει τον σεβασμό του αγίου Νέστορα προς τον κατηχητή του, καθώς και την ταπείνωση που τον διακρίνει. Επίσης παρουσιάζει την αγάπη του αγίου Δημητρίου προς τον φίλο και μαθητή του· τον προετοιμάζει για το μαρτύριο δίνοντας την ευχή του και σφραγίζοντάς τον με το ανίκητο σημείο του σταυρού στο μέτωπο (vous) και στην καρδιά. Η απόλυτη εμπιστοσύνη και των δύο Αγίων στον Παντοδύναμο Θεό θα φέρει σίγουρα τη νίκη· κι έτσι έγινε. Αυτή η πίστη γίνεται φανερή σε όλους με την συγκλονιστική φωνή που ακούστηκε μέσα στο γεμάτο στάδιο: «Ο Θεός Δημητρίου, βοήθει μοι!»

7. Το συναξάρι μάς αναφέρει ότι ο Γαλέριος, αφού διέταξε επιτόπου τη θανάτωση του αγίου Νέστορα, έστειλε ένα απόσπασμα στρατιωτών να λογγεύσουν όλοι μαζί (μαρτυρικός θάνατος) τον άγιο Δημήτριο στη φυλακή. Ο Άγιος γράφεται πως σήκωσε πρόθυμα το δεξί του χέρι ώστε να λογγευθεί πρώτα στην πλευρά, όπως και ο Χριστός μας πάνω στον Σταυρό. Στον τόπο εκείνο της ταφής του ανοίχτηκε θαυματουργικά βαθύ πηγάδι με μύρο που επί αιώνες ανέβλυζε κι η παρουσία του στην πανήγυρη του Αγίου μαρτυρείται ακόμα και σήμερα. Ο Άγιος έχει επίσης σώσει με τη θαυμαστή του παρέμβαση την πόλη της Θεσσαλονίκης από πολυάριθμους εχθρούς και συμφορές και τιμάται όπου υπάρχει ορθόδοξη εκκλησία σε όλον τον κόσμο.



ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί κυνηγούσαν τόσο σκληρά τους χριστιανούς, ακόμα και αυτοκράτορες που νοιάζονταν για το καλό της αυτοκρατορίας; (π.χ. ο Διοκλητιανός τον καιρό του αγίου Δημητρίου, ο Μάρκος Αυρήλιος κ.ά.);» Οι περισσότεροι αυτοκράτορες πίστευαν ότι, για να μείνει ενωμένη και δυνατή η αυτοκρατορία, έπρεπε όλοι να πιστεύουν στους ίδιους θεούς· μάλιστα θεοποιούσαν και τον εαυτό τους, για να εξασφαλίζουν την λατρεία και την υπακοή του λαού. Δεν τους πείραζε τόσο μια νέα θεότητα που παρουσιαζόταν κάπου, αρκεί οι οπαδοί της να λάτρευαν ταυτόχρονα και τους παραδοσιακούς θεούς της αυτοκρατορίας. Οι χριστιανοί όμως δεν μπορούσαν να δεχτούν την ειδωλολατρία, ούτε να προσκυνούν ανθρώπους ως θεούς, παρόλο που ήταν φιλήσυχοι και νομοταγείς.

2. «Γιατί στην ζωγραφική οι Άγιοι δεν μοιάζουν να βρίσκονται στη φυλακή;» Το μεγαλύτερο τμήμα αυτού του σκίτσου αποτελεί αντιγραφή από αγιογραφία ιερού ναού. Η ορθόδοξη εικόνα προσπαθεί να δείξει την πνευματική αλήθεια που κρύβεται πίσω από τα πρόσωπα και τα γεγονότα. Ο άγιος Δημήτριος ήταν μέρες κλεισμένος στο κελί των υπονόμων, ταλαιπωρημένος και βασανισμένος. Εδώ όμως παρουσιάζεται με την αρχοντική του στολή, να κάθεται σε πολυτελές σκαμνί, μέσα σε ένα όμορφο δωμάτιο, ενώ το καντήλι καίει μπροστά στην εικόνα του Κυρίου. Ο αγιογράφος «βλέπει» τη βρόμικη φυλακή σαν ουράνιο παλάτι λόγω της παρουσίας του Αγίου, τη μορφή του να δοξάζεται μέσα από το μαρτύριο σαν να φορά τα αριστοκρατικότερά του ρούχα και, τέλος, το κελί να γίνεται τόπος προσευχής και παρουσίας του Χριστού, ο Οποίος δυναμώνει τον μάρτυρα. Ο άγιος Νέστορας εικονίζεται με πλήρη στρατιωτική εξάρτηση (κι όχι με τα καθημερινά του ενδύματα, με τα οποία θα πήγε) κι έτσι τον νιώθουμε πανίσχυρο νικητή, όπως και αποδείχθηκε εναντίον του Λυαίου.

3. «Ποιον φαίνεται να νικά ο άγιος Δημήτριος στην εικόνα όπου παρουσιάζεται ως έφιππος αξιωματικός;» Πολλά παιδιά νομίζουν ότι ο Άγιος φαίνεται να νικά τον Λυαίο, πράγμα λανθασμένο. Ο Άγιος εικονίζεται πάνω σε κόκκινο άλογο (για να ξεχωρίζει από τον άγιο Γεώργιο, που αγιογραφείται πάνω σε λευκό) φονεύοντας με το δόρυ του τον τσάρο των Βουλγάρων Σκυλογιάννη. Πρόκειται για το θαύμα που έγινε τον Οκτώβριο του 1207 έξω από τα τείχη της Θεσσαλονίκης. Ο τσάρος των Βουλγάρων Ιωαννίτζης που οι Βυζαντινοί αποκαλούσαν Σκυλογιάννη, φονεύτηκε κατά την παράδοση από τον άγιο Δημήτριο, όταν εκείνος πολιορκούσε τη Θεσσαλονίκη. Στο πρόσωπο του αγίου Δημητρίου η Θεσσαλονίκη βλέπει πάντοτε τον προστάτη της, το στήριγμά της.



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», εκδ. Ίνδικτος, τομ. Β΄.
2. Ιστοσελίδα <http://www.saint.gr>.
3. Ιστοσελίδα <http://www.synaxarion.gr>





Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Μέγαν εΰρατο ἐν τοῖς κινδύνοις, σὲ ὑπέρμαχον, ἡ οἰκουμένη, Ἀθλοφόρε τὰ
 ἔθνη τροπούμενον. Ὡς οὖν Λυαίου καθεῖλες τὴν ἔπαρσιν, ἐν τῷ σταδίῳ
 θαρρόνας τὸν Νέστορα, οὕτως Ἄγιε, Μεγαλομάρτυς Δημήτριε, Χριστὸν τὸν
 Θεὸν ἱκέτευε, δωρησασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.





ΠΙΣΤΗ

Δεν έχεις πίστη όταν τα στάχια σου
προσμένεις να γενούν σιτάρι
κι' απ' τ' άκαρπο δεντρί που κέντρωσες
προσμένεις καρπερό βλαστάρι.
Πίστη έχεις όταν απ' το χέρσωμα
και τ' αστραποκαμένα ξύλα
προσμένεις τους καρπούς ολόδροσους
και καταπράσινα τα φύλλα.

Δεν έχεις πίστη όταν τ' απόβραδο
προσμένεις να προβάλλουν τ' άστρα
και με του πετεινού το λάλημα
να φέξει η αυγή ροδογελάστρα.
Πίστη έχεις όταν όσο αλόγιστο
και πλάνο ο νους σου κι αν το ξέρει
προσμένεις ήλιο τα μεσάνυχτα
κι αστροφεγγιά το μεσημέρι.

Δεν έχεις πίστη όταν πιστεύοντας
ρωτάς την κρίση και τη γνώση
Δεν έχεις πίστη όταν την πίστη σου
στη λογική έχεις θεμελιώσει.
Πίστη έχεις όταν κάθε σου όνειρο
τ' ανάφτεις στο βωμό της τάμα
κι αν κάποιο τάμα σου είν' αδύνατο
προσμένεις να γενεί το θάμα.



Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ



ΑΓΑΠΑΣ ΤΟΥΣ ΓΕΙΤΟΝΕΣ ΣΟΥ;

Τα παιδιά κάθονται σε καρέκλες σε κύκλο εκτός από τον «κυνηγό» που στέκεται όρθιος στη μέση. Ο κυνηγός διαλέγει έναν παίκτη από τον κύκλο και τον ρωτά: «Αγαπάς τους γείτονές σου;». Ο παίκτης μπορεί να απαντήσει:

- ή «Όχι, δεν τους αγαπάω» οπότε τα 2 παιδιά που κάθονται δεξιά κι αριστερά του σηκώνονται προσπαθώντας να αλλάξουν θέση, πριν προλάβει ο κυνηγός να τους κλέψει μια από τις 2 θέσεις.
- ή «Αγαπώ τους γείτονές μου εκτός από όσους ...» και προσθέτει ένα χαρακτηριστικό που αφορά μερικά από τα υπόλοιπα παιδιά, π.χ. «όσους φοράνε άσπρη μπλούζα». Όσοι έχουν αυτό το στοιχείο υποχρεώνονται να σηκωθούν και να αλλάξουν μεταξύ τους θέση, ενώ ταυτόχρονα και ο κυνηγός προσπαθεί να πιάσει μια καρέκλα. Όποιος δεν βρει θέση γίνεται κυνηγός και συνεχίζει το παιχνίδι κάνοντας την αρχική ερώτηση ή, αν θέλουμε να τελειώσουμε πιο γρήγορα, βγαίνει από το παιχνίδι και σηκώνεται άλλος κυνηγός στο κέντρο, αφού απομακρύνουμε μία καρέκλα. Τότε κερδίζει η τελευταία τριάδα παικτών που έπιασαν θέσεις.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Ξεχωρίστε τι ανήκει στον κάθε Άγιο, συμπληρώνοντας τα γράμματα:

- α. Έγινε ύπατος ολόκληρης της Θεσσαλίας στα 22 του χρόνια.
- β. Πολλοί Θεσσαλονικείς βαφτίστηκαν Χριστιανοί ακούγοντας τον λόγο του.
- γ. Επιθυμούσε να μοιάσει στον δάσκαλό του.
- δ. Θαυματουργικά εμπόδισε ένα σκορπιό να του επιτεθεί με το κεντρί του.
- ε. Πήρε την απόφαση να παλέψει με τον Λυαίο.
- στ. Αναφώνησε τη φράση: «Θεέ του Δημητρίου, βοήθησέ με».
- ζ. Προφήτεψε την ήττα του Λυαίου στη μάχη.
- η. Γιορτάζει στις 26 Οκτωβρίου.
- θ. Γιορτάζει στις 27 Οκτωβρίου.

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

--	--	--	--

ΑΓΙΟΣ ΝΕΣΤΟΡΑΣ

--	--	--	--

2. Θυμηθείτε τη μάχη του Δαβίδ με τον Γολιάθ. Σε τι μοιάζει με τη μάχη του αγίου Νέστορα με τον Λυαίο; Κυκλώστε:

μικρόσωμος σφεντόνα Φιλιστάιος πίστη βοσκός Παλαιά Διαθήκη στάδιο γίγαντας αυτοκράτορας προσευχή σπαθί ήρωας Θεός κατηχητής ειδωλολάτρης Θεσσαλονίκη

3. Βοηθήστε τον άγιο Νέστορα να βγει από τη φυλακή, για να τρέξει στο στάδιο:



ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!



ΜΑΘΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη στην πίστη ότι ο άνθρωπος χρειαζόταν σωτηρία, γιατί ζούσε τις συνέπειες της πτώσης και τον θάνατο.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο Θεός δημιουργεί τον άνθρωπο τέλει κι ευτυχισμένο, αλλά εκείνος ξεγελασμένος από τον διάβολο χάνει τον Παράδεισο και την αθανασία.
- Ο Χριστός συμπαραστέκεται και θαυματουργεί στους ασθενείς στην ψυχή και το σώμα και δίνει το χάρισμά Του στους Αποστόλους και στους Αγίους.
- Άγιοι σε κάθε εποχή που ασχολήθηκαν με την Ιατρική, θεραπεύοντας χωρίς ανταμοιβή: «Ανάργυροι».
- Δύο αδέρφια, Κοσμάς και Δαμιανός, γεννιούνται στην Έφεσο, γιοι της Θεοδότης (πιστής χριστιανής) και ενός ειδωλολάτρη που γίνεται χριστιανός, αλλά πεθαίνει νέος.
- Η Θεοδότη παράδειγμα ανδρείας και έμπρακτης αγάπης, που την διδάσκει και στους γιους της.
- Τα δύο έξυπνα αδέρφια μελετούν τις επιστήμες και καταλήγουν στην Ιατρική, επιθυμώντας να βοηθήσουν τους ασθενείς.
- Ο Θεός τους δίνει το χάρισμα της θεραπείας δια της προσευχής· θεραπεύουν τους πάντες χωρίς ανταμοιβή.
- Και σήμερα θαυματουργούν και μας βοηθούν να σηκώσουμε το βάρος της ασθένειας.



Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Έχετε ακούσει να λένε ότι το πιο πολύτιμο αγαθό είναι η υγεία; Γιατί το λένε αυτό;
 - Πώς θα ήταν η ζωή μας, αν είχαμε μείνει στον Παράδεισο;
 - Θέλει κανείς από σας να γίνει γιατρός; Γιατί;
 - Γιατί όλοι επιμένουν ότι πρέπει να διαβάζουμε στο σχολείο;
- **Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Το παιχνίδι του ΝΑΙ και του ΟΧΙ**

Ο Θεός έπλασε το πιο αγαπημένο Του δημιούργημα, τον άνθρωπο, για να ζήσει ευτυχισμένος μέσα στη χαρά του Παραδείσου. Ο Αδάμ και η Εύα όμως δεν κατάφεραν να δείξουν εμπιστοσύνη στον Δημιουργό και αγάπη μεταξύ τους. Ξεγελασμένοι από τον διάβολο, έχασαν την αθάνατη εκείνη ζωή. Όταν, λοιπόν, ο Χριστός μας έγινε άνθρωπος για να μας σώσει, στάθηκε γεμάτος αγάπη πρώτα κοντά στους φτωχούς, τους αποτυχημένους και τους πονεμένους. Αφού Εκείνος μας είχε δημιουργήσει, γνώριζε ότι η αμαρτία έφερε όλη αυτή τη δυστυχία στη ζωή των ανθρώπων. Όπου βρισκόταν, θεράπευε κάθε αρρώστια της ψυχής και του σώματος σ' όποιον Τον πλησίαζε με πίστη. Έδωσε μάλιστα το χάρισμα αυτό και στους Αποστόλους Του και, μετά την Πεντηκοστή, σε πολλούς από τους Αγίους της Εκκλησίας μας, ώστε να βρίσκουμε κοντά τους ανακούφιση και παρηγοριά.

Ανάμεσα στους Αγίους που ασχολήθηκαν με την Ιατρική ήταν ο ευαγγελιστής Λουκάς, ο άγιος Παντελεήμων, η αγία Ερμιόνη και πολλοί άλλοι σε κάθε εποχή, μέχρι και τις μέρες μας, όπως ο διάσημος χειρουργός της Ρωσίας, ο άγιος Λουκάς, αρχιεπίσκοπος Κριμαίας. Το κοινό σημείο τους ήταν ότι ζούσαν για να απαλύνουν τον πόνο των συνανθρώπων τους με αγώνες και θυσίες, χωρίς ποτέ να ζητούν ανταμοιβή. Γι' αυτό και η Εκκλησία μας τους ονόμασε «Αναργύρους», που σημαίνει «χωρίς αργύρια, χωρίς χρήματα». Από τους πρώτους Αγίους που ονομάστηκαν έτσι ήταν και δύο αγαπημένα αδέρφια από την Ασία, ο Κοσμάς και ο Δαμιανός, τους οποίους γιορτάζουμε την 1η Νοεμβρίου.

Οι δύο αυτοί Άγιοι γεννήθηκαν στην Έφεσο. Ο πατέρας τους, ένας ειδικολάτρης ευγενής, γρήγορα θαύμασε τη χριστιανική πίστη της γυναίκας του, της Θεοδότης και βαπτίστηκε κι εκείνος χριστιανός. Πέθανε όμως νέος, αφήνοντας τα δύο αγόρια ορφανά. Η Θεοδότη, που αγαπούσε πολύ τον σύζυγό της, δεν έχασε την πίστη και την ελπίδα της στον Θεό. Με ξεχωριστή ανδρεία ανέλαβε την αποκλειστική φροντίδα των δύο μικρών παιδιών της και με το ολοζώντανο παράδειγμά της τους δίδαξε την αγάπη στην πράξη. Ήξερε πολύ καλά πως, για να αγαπήσει κανείς τον Τριαδικό Θεό, πρέπει πρώτα να αγαπήσει τον συνάνθρωπό του. «Στο πρόσωπο του διπλανού σας» συμβούλευε τα παιδιά της, «να βλέπετε τον ίδιο τον Θεό». Κι εκείνα την άκουγαν, μάθαιναν πολλά για την χριστιανική πίστη και προόδευαν.

Προικισμένα με εξυπνάδα, αξιοποίησαν το χάρισμά τους σπουδάζοντας διάφορες επιστήμες της εποχής εκείνης. Μεγαλύτερο ενδιαφέρον όμως έδειξαν για την Ιατρική, αφού ταίριαζε τόσο πολύ με τις συμβουλές και το παράδειγμα της μητέρας τους. Άφησαν τότε όλες τις άλλες γνώσεις στην άκρη, για να αφιερωθούν σε έναν ιερό σκοπό: στην ανακούφιση των ανθρώπων από το σωματικό πόνο και την αρρώστια. Μελέτησαν όσα είχε να τους προσφέρει η επιστήμη τους κι έπειτα άρχισαν να βοηθούν όσους ταλαιπωρούνταν από κάθε λογής ασθένεια. Το σπίτι τους επισκέπτονταν άνθρωποι από παντού, πλούσιοι και φτωχοί, ξένοι αλλά και φίλοι, μικροί και μεγάλοι. Ήταν μάλιστα τόση η αγάπη των δύο νέων, που γιάτρευαν ακόμα και τα ζώα.

Ο Κύριος, βλέποντας την καθαρότητα της καρδιάς τους, τους ευλόγησε δίνοντάς τους ένα ακόμα μεγαλύτερο δώρο: να θεραπεύουν χωρίς άλλο φάρμακο ή ιατρικό εργαλείο, παρά μόνο με τη δύναμη της προσευχής. Αν και γνώριζαν τέλεια την ιατρική επιστήμη, εκείνοι χρησιμοποιούσαν μόνο το όνομα του

Ιησού Χριστού. Κι επειδή, όπως έλεγαν, τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος την έλαβαν δωρεάν, έτσι δωρεάν πρόσφεραν κι εκείνοι τις υπηρεσίες τους σε όλους ανεξαιρέτως. Ποτέ δεν ζήτησαν ούτε δέχτηκαν ανταμοιβή, γιατί δεν αγαπούσαν τα χρήματα ούτε τα υλικά αγαθά. Αν πάλι κάποιος ασθενής που θεραπεύτηκε ήθελε να τους ευχαριστήσει με κάποιο δώρο, εκείνοι απαντούσαν πως ο ύμνος, η δόξα και η ευχαριστία ανήκουν μόνο στον Θεό.

Όλη η ζωή των αγίων Αναργύρων, Κοσμά και Δαμιανού, ήταν μια προσφορά προς τους αδελφούς τους, χωρίς να περιμένουν ούτε το «ευχαριστώ». Ακόμα και σήμερα οι άγιοι Ανάργυροι ακούν τις προσευχές μας και θαυματουργούν σε όποιον επικαλεστεί με πίστη το όνομά τους. Κάθε χριστιανός που προσκυνεί τα τίμια λείψανά τους και την αγία εικόνα τους παίρνει θάρρος, ώστε να σηκώσει με ελπίδα το βάρος της αρρώστιας που συνοδεύει το ανθρώπινο γένος από τότε που φύγαμε από τον Παράδεισο.



Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποιους ονομάζουμε αγίους Αναργύρους; Γιατί τους λέμε έτσι;
- Πού έζησαν οι σημερινοί Άγιοι; Ποιο πρόσωπο ήταν σημαντικό στη ζωή τους;
- Ποιο ήταν το μεγάλο τους χάρισμα; Γιατί τους το έδωσε άραγε ο Θεός;
- Πώς μπορούμε σήμερα να ζητήσουμε τη βοήθειά τους;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας προσευχόμαστε στους αγίους Αναργύρους για όποιον ασθενή γνωρίζουμε κι ας μιμηθούμε την αγάπη τους προς τους αρρώστους.



E. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)**

1. Μια και μιλάμε σε παιδιά που πιθανώς είναι ακατήχητα στην Παλαιά Διαθήκη, πρέπει να αναφερθούμε σύντομα στη δημιουργία και την πτώση του ανθρώπου. Μόνο έτσι μπορούν τα παιδιά να καταλάβουν γιατί μέχρι και σήμερα η ασθένεια ταλαιπωρεί το ανθρώπινο γένος. Θέλει ο Θεός να πονά και να πεθαίνει το αγαπημένο Του πλάσμα; Και βέβαια όχι. Δυστυχώς, αυτό είναι αποτέλεσμα των λανθασμένων μας επιλογών. Ο Χριστός μας αγάπησε τόσο πολύ που, αν και αναμάρτητος, σήκωσε όλο το βάρος της ασθένειας και του θανάτου, ώστε να νιώθουμε ότι είναι ακόμα και εκεί δίπλα μας προσφέροντας τη σωτηρία.
2. Όσο οι Πρωτόπλαστοι βρίσκονταν στον Παράδεισο ήταν υγιείς και σωματικά και ψυχικά, γιατί είχαν κοινωνία (ήταν ενωμένοι) με τον Θεό. Μετά την πτώση στην αμαρτία μπήκε στη ζωή τους η φθορά και ο θάνατος, γιατί χωρίστηκαν από τον Θεό. Οι αρρώστιες (ψυχικές και σωματικές) φανερώνουν τη φθαρτή μας φύση, που πληγώθηκε από την αμαρτία και για να θεραπευτούμε από τη φθορά, πρέπει να αγωνιστούμε εναντίον της αιτίας της, δηλαδή της αμαρτίας. Ο κατ' εξοχήν ιατρός ψυχών και σωμάτων είναι ο Ιησούς Χριστός που έγινε άνθρωπος, για να θεραπεύσει την ανθρώπινη φύση μας και να την οδηγήσει στη θέωση.
3. Πολλοί Άγιοι διαμέσου των αιώνων ανήκουν στη χορεία των αγίων Αναργύρων. Υπάρχουν μάλιστα άλλα δύο ζεύγη αγίων Αναργύρων που έχουν ακριβώς τα ίδια ονόματα. Πρόκειται για τον Κοσμά και τον Δαμιανό που μαρτύρησαν στη Ρώμη και τους γιορτάζουμε την 1η Ιουλίου και τα αδέρφια Κοσμά και Δαμιανό από την Αραβία που γιορτάζουν στις 17 Οκτωβρίου μαζί με τα άλλα αδέρφια τους, τον Λεόντιο, τον Άνθιμο και τον Ευτρόπιο.
4. Η αγία Θεοδότη είναι πρότυπο αγίας συζύγου και μητέρας. Με τη ζωή της προκάλεσε τη μεταστροφή του συζύγου της από την ειδωλολατρία και του έμεινε πιστή ακόμα και μετά τον θάνατό του σε μια δύσκολη για τις γυναίκες εποχή επίσης, καλλιέργησε την πίστη και τη θυσιαστική αγάπη στις καρδιές των παιδιών της. Η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη της στις 2 Ιανουαρίου.
5. Κάθε άνθρωπος έχει τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, που όλοι λαμβάνουμε με το βάπτισμά μας, αλλά και τα δικά του ξεχωριστά таланτα, τα οποία όταν καλλιεργεί προς δόξαν Θεού, φέρνουν ευτυχία και ολοκλήρωση στη ζωή του. Έτσι έκαναν και οι άγιοι Ανάργυροι. Συχνά τα παιδιά θεωρούν τη σχολική μελέτη σαν ένα βαρύ και άχρηστο φορτίο. Ας τους μιλήσουμε για την χαρά που γεμίζει την καρδιά όσων, μέσα από τον αγώνα της γνώσης, βρήκαν τα таланτά τους και μ' αυτά διακονούν τους συνανθρώπους τους και, τελικά, τον ίδιο τον Θεό. Για τα χαρίσματα και τα таланτα βλέπε και το 24ο μάθημα.
6. Οι άγιοι Ανάργυροι δεν πήραν ποτέ χρήματα, γιατί δεν αγάπησαν τα υλικά αγαθά. Η ζωντανή σχέση που είχαν με τον Χριστό και την Εκκλησία τους γέμιζε εμπιστοσύνη πως ο Θεός θα φροντίσει για κάθε τους ανάγκη. Επίσης, αισθάνονταν το χάρισμά τους σαν δώρο του Χριστού και έκαναν πράξη την εντολή Του προς τους Αποστόλους, τότε που τους έστειλε να θεραπεύουν τους ασθενείς: «δωρεάν έλάβετε, δωρεάν δότε» (κατά Ματθ. ι' 8).
7. Η καταφυγή στους γιατρούς είναι απαραίτητη όταν προκύπτει κάποιο πρόβλημα υγείας. Οι άγιοι Ανάργυροι ωστόσο δέχθηκαν από τον Θεό το χάρισμα της ιατρικής των ψυχών και των σωμάτων. Η χάρη αυτή δεν εξαντλείται ποτέ, γι' αυτό μπορούμε πάντοτε να καταφεύγουμε σε αυτούς, ζητώντας παράλληλα και τη δική τους βοήθεια και παρηγοριά. Αγάπησαν τον πλησίον ανεξάρτητα από αξιώματα, πλούτη και κοινωνικές θέσεις. Ο κάθε άνθρωπος είναι εικόνα του Θεού κι έτσι τον αντιμετώπισαν. Προβάλλουν σε μας σήμερα τρεις τρόπους με τους οποίους πρέπει να ασκείται το λειτούργημα του γιατρού: α) με αγάπη για τον συνάνθρωπο, χωρίς διακρίσεις, β) με πνεύμα θυσίας και προσφοράς και γ) με προσευχή.

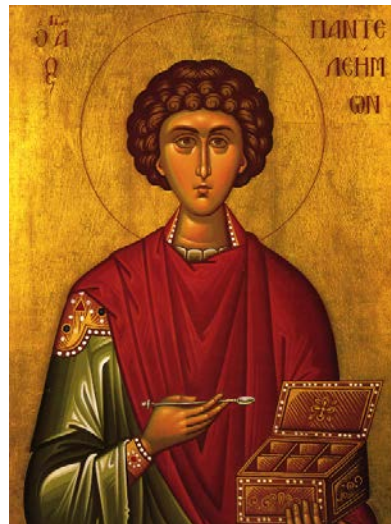
(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Πώς η αμαρτία προκαλεί την αρρώστια και τον θάνατο; Γιατί ο Θεός τα επιτρέπει στην ζωή μας;». Αυτά είναι συχνά ερωτήματα των παιδιών, ακόμα κι αν έχουμε δώσει απάντηση σε προηγούμενη αναφορά μας στο θέμα. Συνήθως βλέπουμε τα πράγματα αντίστροφα, κατηγορώντας τον Θεό για τις ταλαιπωρίες και τα βάσανά μας. Όμως, ο άνθρωπος διάλεξε να απομακρυνθεί από τον Θεό, χάνοντας έτσι την πηγή της Ζωής και προκαλώντας την είσοδο της ασθένειας και του θανάτου στον ανθρώπινο βίο. Ο Θεός, όχι μόνο δεν μας τιμωρεί με αρρώστιες κι άλλες δοκιμασίες κάθε φορά που αμαρτάνουμε, αλλά και με τον ερχομό Του στον κόσμο και τη Σταύρωσή Του, μας έδειξε πως η υπομονή μας στα βάσανα και τις δυσκολίες μπορεί με την βοήθειά Του να μας οδηγήσει στην Ανάσταση.
2. Τα παιδιά μπορεί να επιμένουν ρωτώντας: «Οι άνθρωποι, δηλαδή, αρρωσταίνουν επειδή ο Θεός τους τιμωρεί για τις αμαρτίες τους;». Αναφέρθηκε ότι ο άνθρωπος, όσο ζούσε στον Παράδεισο κοντά στον Θεό, ήταν απαλλαγμένος από την αρρώστια και τον πόνο. Η αρρώστια και ο πόνος δεν είναι δημιουργήματα του Θεού. Αυτά «μπήκαν» στη ζωή του από τη στιγμή που αμάρτησε και απομακρύνθηκε από τον Θεό, φεύγοντας τελικά από τον Παράδεισο. Είναι φυσική συνέπεια της πτώσης -όπως άλλωστε κι ο θάνατος- κι όχι τιμωρία του Θεού. Θα μπορούσαμε να ρωτήσουμε τα παιδιά, για να το καταλάβουν: «Ο ηλεκτρολόγος μάς προειδοποιεί: “Μην αγγίξεις το γυμνό καλώδιο. Θα πεθάνεις!”. Αν εμείς παρακούσουμε και πάθουμε ηλεκτροπληξία, μας τιμώρησε ο ηλεκτρολόγος;;;».
3. Πολύ συχνή επίσης είναι η απορία: «Εμείς τι φταίμε; Ο Αδάμ και η Εύα παράκουσαν την εντολή του Θεού». Μα από ποιον κληρονομήσαμε την ανθρώπινη φύση μας, αν όχι από τους προπάτορές μας, τον Αδάμ και την Εύα; Λόγω της απομάκρυνσης από τον Θεό ξέπεσε η ανθρώπινη φύση γενικά και τείνει προς την φθορά και το κακό. Εάν, για παράδειγμα, εμείς με τις πράξεις μας καταστρέψουμε το περιβάλλον, τότε οι επόμενες γενιές –αν και δεν θα έχουν ευθύνη γι’ αυτή την καταστροφή- θα δέχονται τις συνέπειες των δικών μας πράξεων και θα ζουν σε ένα περιβάλλον μολυσμένο. Το κακό, λοιπόν, υπάρχει μέσα μας πια ως συνέπεια του προπατορικού αμαρτήματος. Αυτό που εμείς προσέχουμε στη ζωή μας είναι να μην το κάνουμε πράξη. Με την προσευχή και τη συμμετοχή μας στα Μυστήρια της Εκκλησίας μπορούμε να το νικήσουμε, όπως έκαναν και οι Άγιοι, που το έκοβαν από τη ρίζα και δεν το άφηναν να βλαστήσει στην ψυχή τους: φωτεινό παράδειγμα αποτελούν κι οι δύο Άγιοι του μαθήματος, όπως κι η αγιασμένη τους μητέρα. Τόσο η αμαρτία όσο και ο θάνατος θα εξαλειφθούν με την κοινή Ανάσταση.
4. «Οι καλοί άνθρωποι, και οι Άγιοι ακόμα, γιατί να αρρωσταίνουν;». Κάποιες φορές ο Θεός παραχωρεί μια ασθένεια για να μας παιδαγωγήσει. Όπως το χρυσάφι γίνεται πιο λαμπερό και καθαρίζεται μέσα στη φωτιά, έτσι και ο καλός άνθρωπος γίνεται πιο φωτεινός και αγιάζεται μέσα από μια δοκιμασία, γιατί τότε φαίνεται ακόμα περισσότερο το μεγαλείο της ψυχής του και η αληθινή πίστη του στον Θεό, που δεν χάνεται μπροστά στις δυσκολίες της ζωής. Ο πιστός χριστιανός περισσότερο από καθετί κοιτά να διατηρεί την υγεία της ψυχής του και γι’ αυτό τον βραβεύει ο Θεός.



5. «Αφού η χάρη του Θεού δεν αγοράζεται με χρήματα και δεν πληρώνεται (όπως το χάρισμα των αγίων Αναργύρων), γιατί οι ιερείς έχουν μισθό; Μπορούν να ζητούν χρήματα για να τελούν τα μυστήρια ή τις ιεροπραξίες (αγιασμό, μνημόσυνο, κλπ);» Η Εκκλησία πρόσφερε κάποτε το μεγαλύτερο μέρος της περιουσίας της για τις ανάγκες της πατρίδας μας και το κράτος ανέλαβε από τότε να συμβάλλει στον κανονικό μισθό των ιερέων, για να τελούν τα καθήκοντά τους ανεμπόδιοι. Ο ιερέας χρειάζεται κι αυτός, όπως όλοι, μισθό για να ζήσει με την οικογένειά του· η διακονία του δεν έχει ωράριο, όπως των περισσότερων εργαζομένων, αλλά πρέπει μέρα-νύχτα να είναι στη διάθεση των πιστών, που μπορεί να τον χρειαστούν. Συχνά οι ευλαβείς πιστοί του προσφέρουν χρήματα κι αυτό γίνεται από σεβασμό κι ευγνωμοσύνη. Συνήθως όταν οι κληρικοί ζητούν χρήματα π.χ. για να τελέσουν έναν γάμο, είναι περισσότερο για τις ανάγκες του ναού (νεωκόρος, ψάλτης, ηλεκτρικό ρεύμα κ.ά.). Αλίμονο αν ο κληρικός θησαυρίζει χρήματα από το λειτούργημά του, γιατί η ευθύνη απέναντι στον Θεό είναι μεγάλη. Τέλος, ας μην συγκρίνουμε το χάρισμα της ιεροσύνης, μια λειτουργική διακονία για τις ανάγκες της Εκκλησίας, με ένα έκτακτο χάρισμα όπως αυτό των αγίων Αναργύρων.

6. «Εμείς πώς μπορούμε να μιμηθούμε τους αγίους Αναργύρους, αφού δεν έχουμε το χάρισμά τους;» Αλήθεια, ξεχνάμε τη ρίζα του χαρίσματός τους: την ταπείνωση, την αγάπη και την εργατικότητα των Αγίων. Μπορούμε να τους μοιάσουμε σε αυτά, αν σκύψουμε με υπακοή στους γονείς και τους πνευματικούς μας, αν ενδιαφερθούμε για τους ασθενείς και τους συμπαρασταθούμε, έστω με τη συντροφιά μας κι αν κοπιάσουμε με κέφι, για να ανακαλύψουμε τα ταλέντα που μας έδωσε ο Θεός.



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Αρχιμ. Μαξίμου Παναγιώτου, Νεανικές Αναζητήσεις-Α' τόμος: Ζητήματα πίστεως, Ιερά Μονή Παναγίας Παραμυθίας.
2. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», εκδ. Ίνδικτος, τομ. Γ'.





Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Άγιοι Ανάργυροι καὶ θαυματουργοί, ἐπισκέψασθε τὰς ἀσθενείας ἡμῶν, δωρεὰν
ἐλάβετε, δωρεὰν δότε ἡμῖν.





ΧΑΡΑ ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ

Χαρά στα μάτια που δακρύζουν
για κάποιον άλλον πού πονά,
γιατί τα μάτια αυτά θα δούνε
του Παραδείσου τα αγαθά. (δισ)

Χαρά στο στόμα όπου λέγει
λόγια παρήγορα γλυκά,
γιατί το στόμα αυτό θα ψάλλει
με τους αγγέλους Ωσαννά! (δισ)

Χαρά στ' αυτιά όπου ακούνε
το Θείο Λόγο του Θεού,
γιατί τ' αυτιά αυτά θ' ακούσουν
τις σάλπιγγες του ουρανού.

Χαρά στα χέρια όπου ντύνουν
μικρά παιδιά και ορφανά,
γιατί τα χέρια αυτά θα γίνουν
φτερά για να πετούν ψηλά. (δισ)

Χαρά στα πόδια που φροντίζουν
για την αγάπη του Χριστού,
γιατί αυτά θα σ' οδηγήσουν
στη Βασιλεία τ' ουρανού.

Χαρά στο σπίτι, που ανοίγει
την πόρτα στο περαστικό,
γιατί η πόρτα αυτή ανοίγει
στην Παναγιά και στο Χριστό. (δισ)



I. ΠΑΙΧΝΙΔΙ



ΜΠΑΣΚΕΤ ΜΕ ΜΠΑΛΟΝΙΑ

Φουσκώνουμε μπαλόνια, κατά προτίμηση περισσότερα σε αριθμό από τα παιδιά. Έπειτα τοποθετούμε μία λεκάνη ή έναν κάδο σε απόσταση δύο μέτρων περίπου από τους παίκτες. Τα παιδιά πρέπει να βάλουν τα μπαλόνια μέσα στον κάδο, χρησιμοποιώντας όποιον τρόπο θέλουν, χωρίς να μετακινηθούν, όμως, από τη θέση τους. Όποιος δεν τα καταφέρνει, χάνει και δίνει τη θέση του στον επόμενο. Όποιος πετύχει βάζοντας «καλάθι», κερδίζει ένα πόντο, αλλά πρέπει να ξαναδοκιμάσει με τον κάδο λίγο μακρύτερα κ.ο.κ. Ενδιαφέρουσα παραλλαγή: φουσκώνουμε τα μπαλόνια με νερό και παίζουμε με τον ίδιο τρόπο, μόνο που θα υπομείνουμε κάποια στιγμή και τις ... συνέπειες!



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Κυκλώστε στο κρυπτόλεξο τις 10 λέξεις που σας θυμίζουν το σημερινό μάθημα:

Κ	Ι	Θ	Π	Ρ	Ο	Σ	Ε	Υ	Χ	Η
Ε	Α	Α	Α	Σ	Ε	Ι	Γ	Ο	Ρ	Λ
Ρ	Ν	Υ	Γ	Ι	Α	Β	Α	Ν	Η	Ι
Δ	Α	Μ	Ι	Α	Ν	Ο	Σ	Ο	Θ	Χ
Ι	Ρ	Α	Ο	Τ	Σ	Υ	Τ	Ε	Ε	Τ
Σ	Γ	Ο	Ι	Η	Κ	Χ	Η	Μ	Ρ	Α
Γ	Υ	Μ	Ο	Ζ	Ο	Η	Θ	Β	Α	Β
Μ	Ρ	Ε	Χ	Α	Σ	Υ	Ο	Ρ	Π	Ω
Ω	Ο	Σ	Θ	Α	Μ	Π	Η	Ι	Ε	Κ
Ρ	Ι	Τ	Ρ	Ι	Α	Τ	Ρ	Ο	Ι	Ε
Τ	Α	Ε	Κ	Ι	Σ	Ι	Σ	Π	Α	Ζ
Δ	Ο	Ξ	Ο	Λ	Ο	Γ	Ι	Ε	Σ	Ω

2. Αντιστοιχίστε κατάλληλα τις λέξεις από τις δύο στήλες:

Άγιοι Ανάργυροι
Το φάρμακό τους
Η αμοιβή τους
Η γιορτή τους

Προσευχή
Δόξα του Θεού
Κοσμάς- Δαμιανός
1η Νοεμβρίου

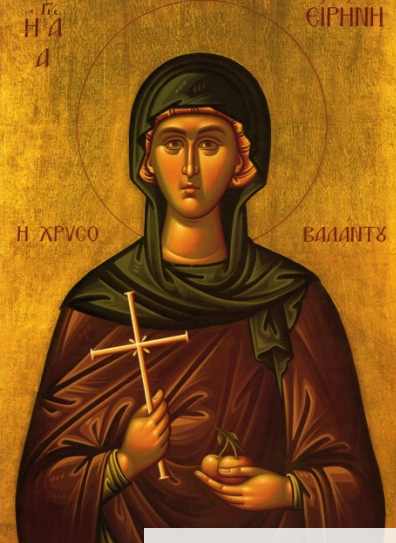
3. Συμπληρώστε τις λέξεις:

A _____
N _____
A _____
P _____
Γ _____
Υ _____
Ρ _____
Ο _____
Ι _____

Οι άγιοι Ανάργυροι ήταν μεταξύ τους...
Ο μήνας που γιορτάζουν.
Μετά την πτώση μάς ταλαιπωρούν οι
Ο άγιος Λουκάς ο χειρουργός έρχεται από την...
Η Έφεσος ήταν η πόλη στην οποία...
Δεν ζητούσαν αμοιβή ούτε αγαθά.
Δύο Άγιοι με τα ίδια ονόματα κατάγονταν από τη
Οι άγιοι Ανάργυροι έμειναν από πατέρα.
Η επιστήμη με την οποία ασχολήθηκαν ήταν η...



ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !



ΜΑΘΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ (ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ)

Η ΟΣΙΑ ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΒΑΛΑΝΤΟΥ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Θεός δημιούργησε τον άορατο κόσμο.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Τι βλέπουμε γύρω μας με τα σωματικά μας μάτια: ο άορατος κόσμος που μας περιβάλλει, ο φύλακας Άγγελός μας, η παρουσία των Αγγέλων στη ζωή μας.
- Η οσία Ειρήνη γεννιέται στην Καππαδοκία από σπουδαία οικογένεια και την επιλέγουν για υποψήφια νύφη του αυτοκράτορα.
- Η συνάντηση με τον γέροντα Ιωαννίκιο, η επιθυμία της να γίνει μοναχή, η προφητεία για τη μονή Χρυσοβαλάντου.
- Η προφητεία πραγματοποιείται, Αγία δείχνει ταπείνωση, υπακοή, μελέτη, αγάπη: με τον θάνατο της γερόντισσας Άννας ο πατριάρχης την ορίζει ηγουμένη: το βάρος της ευθύνης.
- Άγγελος στέλνεται από τον Θεό για να της αποκαλύπτει τις ανάγκες των ψυχών: η φήμη της απλώνεται και πλήθη ζητούν την καθοδήγησή της.
- Διασώζει από κινδύνους, ελευθερώνει από πονηρά πνεύματα, θαυμαστή προσευχή στον κήπο της μονής, νεανική ομορφιά σε μεγάλη ηλικία: το θαύμα με τα τρία μήλα, που έφερε ο καπετάνιος από την Πάτμο, δώρο από τον Ευαγγελιστή Ιωάννη.
- Η Αγία ετοιμάζεται για την κοίμησή της με νηστεία, τρώγοντας μόνο από το ουράνιο μήλο: στις 28 Ιουλίου, Κυριακή, μεταλαμβάνει, ευλογεί τις αδελφές και αναχωρεί για τον ουρανό.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Υπάρχουν δημιουργήματα του Θεού που δεν τα βλέπουμε;
- Ποιος στέκεται πλάι μας από την ημέρα που βαπτιστήκαμε;
- Έχετε επισκεφτεί ποτέ μοναστήρι; Τι σας κάνει εντύπωση από τη ζωή εκεί;
- Πώς νομίζετε ότι είναι ο Παράδεισος;

➤ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Πιάσ' τον, πέφτει!*

Ας ανοίξουμε τα μάτια μας προσεκτικά: κοιτάζουμε ο ένας τον άλλον, καθώς κι όλη την υπόλοιπη δημιουργία του Θεού. Αντικρίζουμε ακόμα όσα εμείς οι άνθρωποι κατασκευάσαμε, άλλα με σεβασμό στη φύση κι άλλα όχι. Κι όμως· δεν βλέπουμε τα πάντα. Γύρω μας υπάρχει ένας ολόκληρος αόρατος κόσμος, με πιο κοντινό μας πρόσωπο τον φύλακα Άγγελό μας που μας σκεπάζει με αγάπη, από την ημέρα που βαπτιστήκαμε. Φανταστείτε πόσοι φύλακες Άγγελοι συντροφεύουν την καθημερινή μας ζωή στο σπίτι, στο σχολείο, στον δρόμο. Άγγελοι διακονούν τους ιερείς μας στον ναό, Άγγελοι πανηγυρίζουν σε ουρανό και γη κάθε φορά που μετανιώνουμε και νικάμε την αμαρτία. Μας φαίνεται απίστευτο, αλλά πολλοί Άγιοι αξιώθηκαν να τους δουν και να ακούσουν τα λόγια τους· όπως η Αγία που θα γνωρίσουμε και σήμερα, η οσία Ειρήνη η Χρυσοβαλάντου.

Η οσία Ειρήνη έζησε στα βυζαντινά χρόνια, την εποχή που η Εκκλησία μας μόλις είχε ειρηνέψει από τη φοβερή αίρεση της εικονομαχίας. Γεννήθηκε στην Καππαδοκία και ήταν κόρη ενός σπουδαίου στρατηγού. Σε πολύ νεαρή ηλικία την διάλεξαν σαν υποψήφια νύφη για τον νεαρό αυτοκράτορα Μιχαήλ, χάρη στη μόρφωση, τη φρονιμάδα και την ομορφιά της. Καθώς όμως ταξίδευε προς την Κωνσταντινούπολη, επισκέφτηκε έναν σοφό γέροντα, τον όσιο Ιωαννίκιο, να πάρει την ευχή του. Έκπληκτη τότε τον είδε να γονατίζει μπροστά της λέγοντας: "Καλώς ήλθες, δούλη του Θεού, Ειρήνη. Πήγαινε με χαρά στη Βασιλεύουσα, γιατί το μοναστήρι του Χρυσοβαλάντου σε χρειάζεται!"

Η Ειρήνη ένιωσε μεγάλη συγκίνηση και παρηγοριά μ' αυτά τα λόγια. Σε κανέναν δεν είχε μιλήσει για τη βαθιά της επιθυμία να γίνει μοναχή. Και να που ο Θεός της έδινε ένα σημάδι. Ο προφητικός λόγος του σοφού γέροντα έγινε σε λίγο καιρό πραγματικότητα· ο Μιχαήλ διάλεξε μια άλλη σύζυγο κι η Ειρήνη αφιερώθηκε στον Χριστό μέσα στο όμορφο μοναστήρι των Αρχαγγέλων, στην περιοχή Χρυσοβαλάντου.

Η νεαρή μοναχή γρήγορα ξεχώρισε για την ταπείνωση και την υπακοή της. Με προθυμία βοηθούσε στις πιο δύσκολες εργασίες του μοναστηριού, χωρίς ποτέ να μιλά για τα χαρίσματα και την ευγενική καταγωγή της. Με προσευχή, νηστεία, μελέτη και μεγάλη αγάπη στις άλλες αδελφές συνεχώς προόδευε στην πνευματική ζωή. Πέρασαν, λοιπόν, έξι χρόνια κι η ηγουμένη Άννα πέθανε σε βαθιά γεράματα· ο πατριάρχης Μεθόδιος όρισε αμέσως νέα γερόντισσα της μονής την Ειρήνη. Τι μεγάλη τιμή! Μα ενώ όλες οι μοναχές δόξαζαν τον Χριστό για την απόφαση του πατριάρχη, η Ειρήνη έκλαιγε με πικρά δάκρυα, γιατί ένιωθε ανάξια γι' αυτό το σπουδαίο έργο. Από τότε αύξησε τις αγρυπνίες και τις νηστείες της και προσευχόταν να την φωτίζει ο Θεός πώς θα καθοδηγήσει σωστά τις αδελφές, που είχαν γίνει πια πνευματικά της παιδιά.

Ένα πρωί, καθώς έμπαινε στον ναό να προσκυνήσει, είδε μπροστά της έναν φωτεινό Άγγελο! "Χαίρε, δούλη του Θεού, Ειρήνη! Εκείνος με έστειλε, με την εντολή να σου αποκαλύπτω όσα κρύβουν οι ανθρώπινες καρδιές, για να τις βοηθήσεις να σωθούν!" τον άκουσε να της λέει. Η Αγία δεν φοβήθηκε, αλλά ευχαρίστησε τον Χριστό και προσκύνησε με σεβασμό τον τόπο που είχε πατήσει ο Άγγελος. Από τότε τον ένιωθε πάντα πλάι της να της φανερώνει τις σκέψεις και τα προβλήματα που ταλαιπωρούσαν τις μοναχές που έρχονταν να την συμβουλευτούν· κι εκείνη με αγάπη τους συμπαραστεκόταν και τους έδειχνε το θέλημα του Θεού. Τόσο σοφή ήταν η καθοδήγησή της, που άρχισαν να την επισκέπτονται πλήθη λαού από την Κωνσταντινούπολη, άνθρωποι απλοί, αλλά και ευγενείς, για να τους διδάξει.



Τα θαύματα στη ζωή της οσίας Ειρήνης συνεχίστηκαν για πολλά χρόνια. Με την προσευχή της έσωσε χριστιανούς από φοβερούς κινδύνους και ελευθέρωσε ασθενείς από τα πονηρά πνεύματα. Κάποτε οι αδελφές την έβλεπαν κρυφά μέσα στη νύχτα να υψώνεται από τη γη στον κήπο του μοναστηριού και να προσεύχεται, ενώ τα κυπαρίσσια λύγιζαν μπροστά της, σαν να την προσκυνούν! Έφτασε σε μεγάλη ηλικία, πάνω από εκατό ετών, η μορφή της όμως κράτησε τη νεανική της ομορφιά, δείχνοντας έτσι και την ομορφιά της ψυχής της. Όταν ήρθε η ώρα να την καλέσει ο Θεός κοντά Του, την προετοίμασε με το εξής θαύμα: ένα πρωινό την επισκέφθηκε ένας καπετάνιος από την Πάτμο, φέρνοντάς της τρία πολύ όμορφα μήλα. Της διηγήθηκε ότι, καθώς το καράβι του έφευγε από το λιμάνι του νησιού, ένας γέροντας φάνηκε να τους πλησιάζει περπατώντας πάνω στα κύματα. Ήταν ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος! Μόλις έφτασε κοντά τους, ο καπετάνιος έκπληκτος τον άκουσε να λέει: "Πάρε αυτά τα μήλα. Είναι από τον Παράδεισο! Τρία θα δώσεις στον Πατριάρχη και τρία στην ηγουμένη Ειρήνη, που πολύ τα επιθυμούν."

Η αγία Ειρήνη κατάλαβε ότι σε λίγο καιρό θα αναχωρούσε από αυτόν τον κόσμο. Από τα ουράνια αυτά και ευωδιαστά μήλα μοίρασε ένα κομμάτι για ευλογία σε όλες τις αδελφές τις τελευταίες όμως ημέρες της ζωής της εκείνη τρεφόταν μόνο από το τρίτο μήλο, νηστεύοντας κάθε άλλη τροφή. Ήταν ημέρα Κυριακή, 28 Ιουλίου, όταν η Οσία κοινωνήσε στη Θεία Λειτουργία, αποχαιρέτησε με αγάπη τις υπόλοιπες μοναχές, ζητώντας τους συγγνώμη και παρακάλεσε τον Χριστό να τις σκεπάζει από τις επιθέσεις του εχθρού. Έπειτα έκλεισε τα μάτια της κι ακολούθησε τον Άγγελο, που πάντα τη βοηθούσε, στον δρόμο προς τον ουρανό!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποια επιθυμία είχε η νεαρή Ειρήνη όταν έφυγε από την Καππαδοκία; Ποιον συνάντησε στον δρόμο της;
- Γιατί διάλεξαν την οσία Ειρήνη για ηγουμένη σε τόσο νέα ηλικία; Ποιον έστειλε ο Θεός να τη βοηθήσει;
- Τι θαυμαστά γεγονότα θυμάστε από τη ζωή της οσίας Ειρήνης;
- Ποιο ήταν το τέλος της ζωής της και πότε τη γιορτάζουμε; (την ημέρα της κοίμησής της)



Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας ζητάμε πάντα από τον φύλακα Άγγελό μας να μας οδηγή με ασφάλεια στον δρόμο του Θεού, όπως έκανε και η οσία Ειρήνη η Χρυσοβαλάντου.



Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Ακολουθώντας το δογματικό στόχο του μαθήματος ο κατηχητής μπορεί να μιλήσει για τους Αγγέλους. Πρόκειται για τον άορατο κόσμο που δημιουργήθηκε πριν από τον υλικό. Έργο των Αγγέλων είναι η δοξολογία του Θεού και η επιτέλεση των εντολών Του. Οι Άγγελοι μεταφέρουν το θέλημα του Θεού στους ανθρώπους (άγγελος=αγγελιαφόρος), προφυλάσσουν τους ανθρώπους από κινδύνους και μεταφέρουν τις προσευχές μας στον Θεό. Όπως μας λέει ο απόστολος Παύλος, είναι «λειτουργικά πνεύματα εις διακονίαν αποστελλόμενα διὰ τούς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν» (Προς Εβραίους, α' 14).
2. Οι Άγγελοι που εμφανίζονταν στους ανθρώπους είχαν συνήθως τη μορφή νέου άνδρα ο οποίος είχε φτερά και μιλούσε με ανθρώπινη φωνή. Αυτό βλέπουμε και στο σημερινό μάθημα. Ο κατηχητής μπορεί να ρωτήσει τα παιδιά αν θυμούνται και άλλες τέτοιες περιπτώσεις (Άγγελος δρόσιζε τους τρεις παίδες στο καμίνι, ο Αρχάγγελος Γαβριήλ παρουσιάστηκε στη Θεοτόκο την ημέρα του Ευαγγελισμού, Άγγελος συμβούλεψε τον Ιωσήφ να προστατεύει την Παναγία, Άγγελοι έφεραν στους βοσκούς τη χαρούμενη είδηση της γέννησης του Χριστού, Άγγελος εμφανίστηκε στους τρεις μάγους για να αλλάξουν κατεύθυνση αποφεύγοντας τον Ηρώδη, Άγγελος παρηγορούσε τον Κύριο στον κήπο της Γεθσημανή, Άγγελο συνάντησαν οι Μυροφόρες στον τάφο του Χριστού κ.ά.). Στην Αγία Γραφή αναφέρονται τα ονόματα τριών Αγγέλων: Γαβριήλ, Μιχαήλ και Ραφαήλ.
3. Κάθε χριστιανός έχει το φύλακα Άγγελό του. Αυτός μένει διαρκώς κοντά μας από την ώρα του Βαπτίσματος έως το τέλος της ζωής μας. Σεβόμενος όμως την ελευθερία μας, απομακρύνεται λυπημένος όταν σκεπτόμαστε και πράττουμε αντίθετα με το θέλημα του Θεού. Αν μετανοήσουμε ειλικρινά, τότε μας πλησιάζει πανηγυρίζοντας από χαρά. Κάθε βράδυ στο τέλος της ακολουθίας του Αποδείπνου διαβάζουμε την προσευχή στο φύλακα Άγγελό μας.
4. Οι ουράνιες δυνάμεις χωρίζονται κατά πολλούς Πατέρες σε 10 τάγματα: Άγγελοι, Αρχάγγελοι, Εξουσίες, Θρόνοι, Αρχές, Κυριότητες, Δυνάμεις, Χερουβίμ, Σεραφίμ και, τέλος, το τάγμα εκείνο που εξέπεσε από τη σχέση αγάπης με τον Θεό και τη δημιουργία Του, λόγω του εγωισμού, και του οποίου οι Άγγελοι έγιναν σκοτεινοί δαίμονες. Το εκπεσόν 10ο τάγμα επιθυμούν να αντικαταστήσουν ζώντας ασκητική και αγγελική ζωή οι μοναχοί και οι μοναχές.
5. Η Εκκλησία μας τιμά τους Αγγέλους με δύο τρόπους. Η Δευτέρα είναι ημέρα αφιερωμένη στις αγγελικές δυνάμεις κι επιπλέον στις 8 Νοεμβρίου γιορτάζουμε τη Σύναξη όλων των αγγελικών δυνάμεων με πρωτοστάτη τον αρχάγγελο Μιχαήλ.



6. Σε αυτό το μάθημα ας τονίσουμε στα παιδιά ότι οι μοναχοί δεν είναι άνθρωποι που δεν αγαπούν τις οικογένειές τους ή τον υπόλοιπο κόσμο και γι' αυτό τον λόγο αποφασίζουν να αποσυρθούν από αυτόν. Βαθιά μέσα τους ακούν μια ιδιαίτερη κλήση· διαλέγουν την ησυχία, την άσκηση, την προσευχή, την ακτημοσύνη, γιατί έτσι ελευθερώνονται από τις πολλές μέριμνες κι έρχονται πιο κοντά στον Θεό, τον Οποίο αγαπούν. Στον αγώνα τους αυτόν, πρόθυμα σηκώνουν και τα δικά μας βάρη· από το μοναστήρι ή το ασκητήριό τους προσεύχονται καθημερινά για εμάς και τη σωτηρία όλου του κόσμου. Γίνονται έτσι οι «ασურματιστές του Θεού» όπως έλεγε κι ο άγιος γέροντας Παΐσιος (βλέπετε και 7ο μάθημα).

7. Η οσία Ειρήνη εμπιστεύθηκε εντελώς τον εαυτό της από τη νεαρή της ηλικία στον Θεό κι Εκείνος οδήγησε τα βήματά της. Έδωσε λύση στο πρόβλημα του γάμου με τον νεαρό αυτοκράτορα (που η Αγία δεν επιθυμούσε), της φανέρωσε το μοναστήρι στο οποίο θα ζούσε θαυμαστή ζωή, της παρουσίασε ουράνιο βοηθό στη διακονία της, την αξίωσε να θαυματουργεί και την ειδοποίησε με εξαιρετικό τρόπο για την κοίμησή της που πλησίαζε. Εκείνη αγωνιζόταν με προσευχή, υπακοή, νηστεία, μελέτη και αγάπη κι ο Θεός έδειχνε τον δρόμο.

8. Όσοι ονομάζονται οι Άγιοι που προέρχονται από τον μοναχικό βίο και την άσκηση. Αφιέρωσαν ολόκληρη τη ζωή τους στον Θεό, όπως θα δούμε και στο 7ο, 11ο και 16ο μάθημα· πολλοί εξ αυτών έζησαν σε ερήμους και σε δύσβατα μέρη με πίστη και υπομονή και οι περισσότεροι «κοιμήθηκαν εν ειρήνη» (υπάρχουν, βέβαια, και οι οσιομάρτυρες).

9. Η εικονομαχία ήταν από τις πιο σοβαρές αιρέσεις που αντιμετώπισε η Εκκλησία μας και τάραξε επί πολλά έτη το Βυζάντιο. Περισσότερα για τις άγιες εικόνες λέμε στο 16ο μάθημα.

10. Στο νησί της Πάτμου, όπου είχε εξοριστεί, ο απόστολος και ευαγγελιστής, ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος συνομίλησε με τον Θεό. Στο σπήλαιο της Αποκαλύψεως άκουγε τη φωνή Του και, ενώ βρισκόταν σε έκσταση, μιλούσε στον μαθητή του, τον Πρόχορο, που έγραφε το κείμενο της Αποκάλυψης. Γι' αυτό και είναι ο πολιούχος του νησιού και είναι μεγάλο το θαύμα που έκανε με την εμφάνισή του στον καπετάνιο, στέλνοντας τα παραδεισένια μήλα.



(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. Για τις απορίες των παιδιών που σχετίζονται με το τι ακριβώς είναι οι Άγγελοι αναφέρουμε πως όσα γνωρίζουμε, τα μαθαίνουμε από την Αγία Γραφή (βλέπετε και Ε1). Οι Άγγελοι είναι άυλες και αθάνατες υπάρξεις. Δεν έχουν υλικό σώμα, γι' αυτό και δεν φαίνονται. Για να το καταλάβουν αυτό τα παιδιά, μπορεί ο κατηχητής να φέρει και το παράδειγμα της ανθρώπινης ψυχής η οποία δεν φαίνεται, αλλά υπάρχει. Αφού δεν έχουν σώμα, δεν έχουν ούτε φύλο ούτε ηλικία. Τροφή τους είναι η θέα του Θεού, τον Οποίο βλέπουν όσο μόνο τους επιτρέπεται και είναι δυνατό. Μπορούν επίσης εύκολα να μετακινηθούν με τα νοητά φτερά τους από τον ένα τόπο στον άλλο, αλλά δεν είναι πανταχού παρόντες, όπως ο Θεός. Αγιογραφούνται ενδεδυμένοι με στρατιωτική στολή, δείγμα ότι μας ενισχύουν στον πνευματικό μας αγώνα εναντίον των κακών λογισμών.
2. Συχνά τα παιδιά έχουν την απορία, αν κι εκείνα μπορούν να δουν Αγγέλους ή αν σήμερα υπάρχει περίπτωση να κατέβουν Άγγελοι και να τους δουν οι άνθρωποι. Σε μια τέτοια απορία χρειάζεται να εξηγήσει ο κατηχητής ότι αυτό έχει σχέση με την ταπείνωση και την πίστη μας, με το πόσο κοντά στον Θεό είμαστε. Ας θυμηθούμε επίσης πως στη Θεία Λειτουργία –που είναι σύναξη Ουρανού και γης– μαζί με τον Αρχιερέα ή τον ιερέα συλλειτουργούν και Άγγελοι. Έχουν καταγραφεί ακόμα και σήμερα μαρτυρίες άγιων ιερέων και λειτουργών ή και παιδιών που διακονούν στο ιερό Βήμα, οι οποίοι είδαν Αγγέλους ή άκουσαν ουράνιες αγγελικές μελωδίες την ώρα της Θείας Λειτουργίας. Αλλά κι αν δεν δούμε Αγγέλους με τα σωματικά μας μάτια, είναι σημαντικό το ότι όλοι μπορούμε να συμμετέχουμε στην αγγελική ζωή παίρνοντας μέρος στα Μυστήρια της Εκκλησίας μας.



3. Αν υπάρξουν απορίες σχετικές με το εκπεσόν τάγμα ο κατηχητής καλό είναι να γνωρίζει ότι ένας από τους Αρχαγγέλους, που έπλασε ο Θεός, ήταν και ο Εωσφόρος. Αυτός, γεμάτος εγωισμό, υπερηφανεύτηκε ότι μπορεί να γίνει ίσος με τον Θεό. Παρέσυρε τότε κι άλλους Αγγέλους, που μετατράπηκαν σε σκοτεινούς δαίμονες. Απέναντι σ' αυτή τη συγκλονιστική πτώση συγκεντρώθηκαν όλοι οι επουράνιοι Άγγελοι, κι ο αρχάγγελος Μιχαήλ αναφώνησε: «Στῶμεν καλῶς· στῶμεν μετὰ φόβου Θεοῦ» κι αμέσως όλοι οι Άγγελοι στάθηκαν πιστοί στον Θεό. Αυτό το γεγονός ονομάζεται Σύναξη των Αγγέλων. Το γιορτάζουμε στις 8 Νοεμβρίου, γιατί με τη Σύναξή τους οι Άγγελοι έδειξαν την πίστη τους στον Δημιουργό τους κι έμειναν σταθεροί στην αγιότητα και στο καλό. Ας τους μιμηθούμε!
4. "Πώς η οσία Ειρήνη ελευθέρωνε ανθρώπους από τα πονηρά πνεύματα;" Ο διάβολος μας πολεμά, γιατί ζηλεύει τον άνθρωπο κι αρνείται να παραδεχτεί την ήττα του. Δεν έχει όμως εξουσία επάνω μας, εφόσον μένουμε μέσα στη χάρη των Μυστηρίων με ταπείνωση. Αν όμως απομακρυνθούμε από την Εκκλησία ή παραμένουμε κοροϊδεύοντας τον Θεό, τότε μένουμε εκτεθειμένοι στις πονηρές δυνάμεις και θα χρειαστούμε βοήθεια. Στο θέμα του διαβόλου και των δαιμόνων τα παιδιά έχουν συχνά πλήθος ερωτημάτων ή οπτικών παραστάσεων (από βυζαντινές αγιογραφίες έως ταινίες και υλικό από το διαδίκτυο). Δεν πρέπει να ακολουθήσουμε αυτή την κατεύθυνση, γιατί συνήθως δε βγάζει πουθενά (συνεχώς αναφύονται ερωτήσεις), αναστατώνει πολλά παιδιά και δεν έχει πνευματικό όφελος. Στόχος μας είναι να κατηχηθούμε γνωρίζοντας τον Θεό και όχι ασχολούμενοι με τον διάβολο, παρά μονάχα για το πώς θα τον αγνοούμε ή θα αμυνόμαστε στις επιθέσεις του.

5. «Όντως ο Παράδεισος είναι ένας κήπος με πλούσια δέντρα και φυτά, και κρυστάλλινα νερά να κυλούν;». Ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης σημειώνει στον βίο του οσίου Ευφροσύνου (που θα τον δούμε στο 16ο μάθημα με παρόμοιο θαυμαστό γεγονός) ότι τα αγαθά που θα απολαύσουν οι δίκαιοι δεν έχουν καμία σχέση με γήινα αγαθά, όπως είπε και ο απόστολος Παύλος: «εκείνα που έχει ετοιμάσει ο Θεός από καταβολής κόσμου δια τους αγαπώντας αυτόν είναι τέτοια, τα οποία μάτι δεν είδε ποτέ και αυτί δεν έχει ακούσει και ανθρώπινοι νους δεν έχει φαντασθεί» (Α΄ Κορινθ. β΄ 9). Αλλά, συνεχίζει ο άγιος Νικόδημος, ο Θεός για να βοηθήσει εμάς, τους αδύναμους ανθρώπους και να παρηγορήσει τον πόθο μας, μάς δείχνει αισθητά αγαθά, που μπορούμε να τα δούμε και να τα καταλάβουμε, όπως άνθη, μήλα κλπ. Έτσι θα μπορέσουμε να πλησιάσουμε με τον νου μας τα πνευματικά αγαθά που θα απολαύσουν οι δίκαιοι στον Ουρανό.
6. «Μήπως η ζωή στο μοναστήρι είναι ένας εύκολος τρόπος να γλυτώσεις από τα βάσανα της ζωής;» Όποιος έχει διαβάσει τους βίους των ασκητών και ασκητριών κι έχει επισκεφτεί ιερές μονές ως ταπεινός προσκυνητής, διαπιστώνει ότι η πραγματικότητα είναι πολύ διαφορετική. Οι μοναχοί κι οι μοναχές ζουν μια ιδιαίτερα κοπιαστική ζωή νηστείας και άσκησης, φιλοξενούν πλήθος κουρασμένων πνευματικά χριστιανών που βρίσκουν παρηγοριά και ανάταση κοντά τους, προσεύχονται νυχθημερόν για κάθε άνθρωπο του κόσμου, ελεούν φτωχούς, περιθάλπουν ασθενείς... Μοιάζει εύκολη μια τέτοια ζωή; Ας παροτρύνουμε τα παιδιά να επισκεφτούν μαζί μας ή με τις οικογένειές τους τέτοιους τόπους άσκησης και προσευχής, ώστε βιωματικά να διαπιστώσουν ότι οι προσευχές των πνευματικών Πατέρων και Μητέρων μας είναι αυτές που μας κρατούν ακόμα σε ένα πνευματικό αγώνα. Και μακάρι έτσι να δώσουμε αφορμή σε ένα παιδί που έχει τέτοια κλήση και κλίση, να έχει μια ανάμνηση της «αγγελικής πολιτείας». Πραγματικά οι μοναχοί και οι μοναχές αγωνίζονται να μιμηθούν τους Αγγέλους!
7. Ίσως τα παιδιά μας αναφέρουν κάτι για το παλαισημερολογίτικο μοναστήρι της οσίας Ειρήνης στη Λυκόβρυση, για το οποίο έχουν ακουστεί πολλά και διάφορα. Επειδή το θέμα με το Παλαιό και το Νέο ημερολόγιο είναι τεράστιο, καλό θα ήταν να αποφύγουμε την έκτασή του. Ιερές Μονές της οσίας Ειρήνης υπάρχουν πολλές· μία κοντινή μας είναι εκείνη στον Καρελλά Παιανίας, στην Ιερά Μητρόπολη Μεσογαίας. Μπορούμε να πούμε στα παιδιά ότι την ημέρα της γιορτής της σε πολλούς ναούς και στα μοναστήρια της ευλογούνται τα μήλα, τα οποία παίρνουν άτεκνες γυναίκες ζητώντας από τη θαυματουργό Οσία να τους χαρίσει ένα παιδί, αλλά και άλλοι πιστοί ως ευλογία στον αγώνα τους.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», εκδ. Ίνδικτος.
2. Θεοδώρας Χαμπάκη, ηγουμένης Ιεράς Μονής Οσίου Θεοδοσίου, "Η οσία Ειρήνη", εκδόσεις Ορθοδόξου Χριστιανικής αδελφότητας "Αγία Λυδία".
3. Βίος και Πολιτεία της οσίας Μητρός ημών Ειρήνης Ηγουμένης Μονής Χρυσοβαλάντου, έκδοση Ιεράς Μονής αγίας Ειρήνης Χρυσοβαλάντου Καρελλά Παιανίας.
4. Ιστολόγιο πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Αθανασίου (<https://fdathanasiou.wordpress.com/>), Θαυμαστές διηγήσεις από το Συναξάριο της Αγίας Ειρήνης της Χρυσοβαλάντου.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Βασιλείας γήινους πάλαι οὐκ ἔτυχες, ἀλλ' ἀφθάρτων στεφάνων νῦν σὲ ἠξίωσεν, ὁ
 Νυμφίος σου Χριστὸς ὁ ὠραιότατος, ᾧ καθιέρωσας σαυτήν, ὅλη καρδία καὶ ψυχῇ,
 Εἰρήνη Ὁσία Μητέρα, Χρυσοβαλάντου ἡ δόξα, ἡμῶν δὲ προσφυγὴ καὶ βοήθεια.





ΤΑ ΜΗΛΑ

Στον κήπο της άγιας Ειρήνης ήρθε μια μέρα ναυτικός
 από την Πάτμο και της δίνει τρία μήλα, ευλαβικός.
 Μου παράγγειλ' ο Άης Γιάννης να στα φέρω εδώ
 Κυρά.
 Προσκυνάει, χαιρετάει και σαλπάρει βιαστικά.

Άγια Ειρήνη, άγια Ειρήνη,
 δος και σε μένα μια σταλιά,
 αυτό το μήλο αναδίνει, θεϊκή μοσχοβολιά.
 Άγια Ειρήνη, άγια Ειρήνη,
 βόηθα να ζήσω ταπεινά,
 μες του Χριστού μας την ειρήνη
 και των αγγέλων τη χαρά.



Στον κήπο της άγιας Ειρήνης φύτεψε μια μικρή μηλιά,
 δίπλα στη μαρμαρένια κρήνη, που παν και πίνουν τα πουλιά.
 Όποιος ψάξει για τα μήλα, θε να βρει και τη μηλιά
 και στις καρδιάς τα φύλλα μια ουράνια ευωδιά.

Άγια Ειρήνη, άγια Ειρήνη...



Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Ο βασιλιάς

Τα παιδιά «τα βγάζουν» κι ένα τους γίνεται βασιλιάς. Ο βασιλιάς κάθεται κάπου, ενώ οι άλλοι απομακρύνονται για να διαλέξουν ποιο επάγγελμα θα παραστήσουν και με ποιες κινήσεις. Όταν καταλήξουν, επισκέπτονται τον βασιλιά, κι ακολουθεί ο παρακάτω διάλογος ανάμεσα στα παιδιά, που μιλάνε όλα μαζί «εν χορώ», και στον βασιλιά.

- Βασιλιά, βασιλιά, με τα δώδεκα σπαθιά, τι δουλειά;
- Τεμπελιά!
- Και τα ρέστα;
- Παγωτά!
- Είπε η γιαγιά να μας κάνεις μια δουλειά.
- Τι δουλειά;

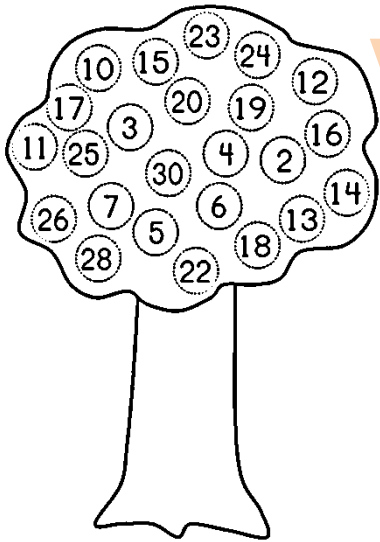
Τότε τα παιδιά μιμούνται, όλοι μαζί, τις κινήσεις του επαγγέλματος που διαλέξανε (π.χ. του γεωργού, της μοδίστρας, του μουσικού κλπ). Αν ο βασιλιάς το καταλάβει, το φωνάζει και κυνηγάει να πιάσει κάποιο απ' τα παιδιά, που με τη σειρά του γίνεται βασιλιάς. Αν ο βασιλιάς δεν καταλάβει τι δουλειά παριστάνουν, ξανακάθεται και ξεκινούν απ' την αρχή.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



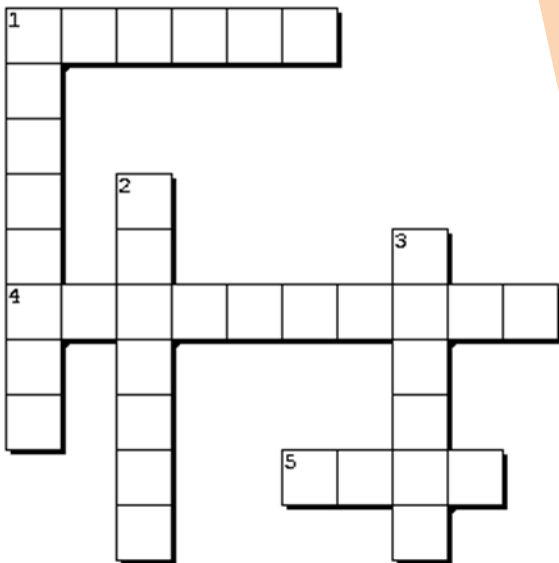
ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ



1. Από τα 30 μήλα της παραδεισένιας μηλιάς λείπουν τα 6 που έκοψε ο απόστολος Ιωάννης. Ποιους αριθμούς είχαν;

○ ○ ○
○ ○ ○

2. Συμπληρώστε στο σταυρόλεξο τα ονόματα που ακούσαμε στο μάθημα. Υπάρχουν:



- Μία Οσία
- Μία Γερόντισσα
- Ένας Απόστολος
- Ένας Πατριάρχης
- Ένας Αυτοκράτορας
- Ένας Γέροντας



3. Τα γράμματα από τα μέρη που ακούσαμε στο μάθημα μπερδεύτηκαν! Προσπαθήστε να φτιάξετε τις λέξεις σωστά:

ΤΡΥΧΥΟΒΛΑΑΝΟΣ
ΟΜΤΠΣΑ
ΚΚΙΠΑΑΠΔΑΟ
ΝΟΤΚΟΗΩΤΝΣΝΙΥΠΛ

- 1. -----
- 2. -----
- 3. -----
- 4. -----



Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Πιστεύω στο ξεχωριστό Πρόσωπο του Θεού Πατέρα, που χαρίζει το χάρισμα της πατρότητας και στον άνθρωπο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Γέννηση του μικρού Αναστάση σε φτωχή οικογένεια της Σηλυβρίας.
- Έφηβος εργάζεται σκληρά στην Κωνσταντινούπολη· μελετά τους Πατέρες και γράφει στα πακέτα του καπνού τα λόγια τους.
- Στέλνει με εμπιστοσύνη γράμμα στον Χριστό ζητώντας ρούχα και παπούτσια· η ανταπόκριση του καλού γείτονα.
- Αργότερα γίνεται δάσκαλος στη Χίο· κείρεται μοναχός, χειροτονείται διάκονος, ιερέας και επίσκοπος Πενταπόλεως στην Αλεξάνδρεια (μόρφωση, συγγραφικό και κηρυκτικό έργο).
- Μετά από συκοφαντίες επιστρέφει στην Ελλάδα, φτώχεια και ταλαιπωρίες, διορισμός ως διευθυντής της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής.
- Αγάπη προς τους σπουδαστές και προσευχή· ταπεινώση και θυσία στο συμβάν με τον καθαριστή.
- Ασθένεια και απόσυρση στην Αίγινα, συκοφαντίες και πειρασμοί ως το τέλος της ζωής του, ανεξικακία και προσευχή υπέρ των εχθρών του.
- Κοίμησή του από καρκίνο, θαύμα στον ετοιμοθάνατο ασθενή, αμέτρητα θαύματα και πλήθος προσκνητών στην Αίγινα. Η μνήμη του εορτάζεται στις 9 Νοεμβρίου.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ



(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Ποιος άγιος τιμάται ξεχωριστά στην Αίγινα;
- Πώς αισθάνεστε όταν βλέπετε παιδιά να εργάζονται σκληρά;
- Πώς θα θέλατε να σας φέρονται οι δάσκαλοι;
- Πώς θα νιώθατε, αν σας συκοφαντούσε κάποιος;

➤ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Διάδρομος συνείδησης ή ανακριτική καρτέλα*

Την 1η Οκτωβρίου του 1846 ένα θαυμαστό γεγονός συνέβη στην όμορφη Σηλυβρία της Ανατολικής Θράκης. Γεννήθηκε ο μικρός Αναστάσης, το πέμπτο παιδί μιας φτωχής οικογένειας, που έμελλε να αγαπήσει τον Χριστό με όλη του την ψυχή και να γίνει Άγιος.

Η μεγάλη του αυτή αγάπη φάνηκε από πολύ νωρίς. Όταν ο Αναστάσης έγινε 14 ετών, οι γονείς του τον έστειλαν στην Κωνσταντινούπολη, για να δουλέψει σε μια καπναποθήκη. Το παιδί εργαζόταν σκληρά σ' ένα απότομο αφεντικό με αμοιβή μονάχα ένα πιάτο φαγητό. Άρχισε τότε να μελετά βιβλία με λόγια των Πατέρων της Εκκλησίας κι η καρδιά του γέμιζε δύναμη και παρηγοριά. Μα να κρατήσει τέτοιο θησαυρό μόνο δικό του; Ξεκίνησε λοιπόν να τα αντιγράφει πάνω στα πακέτα του καπνού, για να ωφελήσει όποιον θα τα αγόραζε και θα τα διάβαζε.

Μια χειμωνιάτικη μέρα ο Αναστάσης κοίταξε με τα γαλανά ματάκια του τα ρούχα και τα παπούτσια του. Ήταν τόσο παλιά, που είχαν τρυπήσει και το κρύο ήταν τσουχτερό. Πώς να αγοράσει όμως καινούργια χωρίς χρήματα; «Δεν μπορεί, ο Χριστός θα δώσει οπωσδήποτε τη λύση!», σκέφτηκε. Αποφάσισε λοιπόν να Του στείλει ένα γράμμα και να Του ζητήσει όσα του έλειπαν. Στο φάκελο έγραψε: «Πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Εἰς τὸν οὐρανόν». Νωρίς το επόμενο πρωί έτρεξε για το ταχυδρομείο, πριν ξεκινήσει τη δουλειά. Μπροστά του, όμως, βρέθηκε ένας καλός γείτονας που προσφέρθηκε να πάει το γράμμα ο ίδιος. Φανταστείτε την έκπληξή του μόλις κοίταξε τι έγραφε ο φάκελος! Γρήγορα κατάλαβε τι είχε συμβεί και συγκινημένος από την πίστη του μικρού, αποφάσισε να του αγοράσει εκείνος ό,τι χρειαζόταν. Την επόμενη κιόλας ημέρα ο Αναστάσης είχε παραλάβει το πολυπόθητο πακέτο με τα ολοκαίνουργια ρούχα και τα αστραφτερά παπούτσια, σίγουρος πως ήταν δώρο του Ουράνιου Πατέρα. Άντε όμως να πείσει και το σκληρό του αφεντικό, που τον χτυπούσε κατηγορώντας τον ότι τον είχε κλέψει! Τα κλάματα και τις φωνές του άκουσε ευτυχώς γρήγορα ο καλός γείτονας, που μπήκε στο μαγαζί κι αποκάλυψε την αλήθεια.

Έτσι, η πίστη του Αναστάση στην πατρική αγάπη του Θεού ολοένα και δυνάμωνε. Μεγαλώνοντας έγινε δάσκαλος στο νησί της Χίου, για να ρίξει τον σπόρο αυτής της αγάπης και σ' άλλες παιδικές ψυχές. Σύντομα θέλησε να αφιερωθεί ακόμα περισσότερο στον αγαπημένο του Χριστό και την Εκκλησία, ως μοναχός, διάκονος, ιερέας και επίσκοπος! Κι ο μικρός και φτωχός Αναστάσης έγινε πια ο μορφωμένος συγγραφέας και ιεροκήρυκας Νεκτάριος, άγιος επίσκοπος Πενταπόλεως, στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας. Πώς να μη ζηλέψει ο διάβολος τέτοια πρόοδο; Όπως είχε κάνει και στον Παράδεισο, όπου συκοφάντησε τον Θεό Πατέρα στα πλάσματά Του, έτσι ακριβώς έπραξε και τώρα. Με ψέματα και συκοφαντίες ο αγιασμένος επίσκοπος αναγκάστηκε να φύγει από την Αίγυπτο κι επέστρεψε στην Ελλάδα. Δεν είχε χρήματα ούτε για φαγητό, μέχρι που έπειτα από απίστευτες ταλαιπωρίες, τον διόρισαν διευθυντή της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής.

Οι σπουδαστές, ακόμα κι οι πιο άτακτοι και ζωηροί, αγάπησαν πολύ τον άγιο Νεκτάριο σαν αληθινό τους πατέρα. Τα βράδια τον έβλεπαν συχνά να πηγαίνει για προσευχή στο κοντινό εκκλησάκι, όπου έμενε ως τα ξημερώματα. Μια μέρα η σύζυγος του καθαριστή της σχολής τού εμπιστεύτηκε ότι ο άντρας της

αρρώστησε βαριά. Πώς θα περιποϊόταν πια τέτοιο μεγάλο κτήριο; Θα έχανε σίγουρα τη δουλειά του. «Άσ' το πάνω μου», της απάντησε ο Άγιος. Από το επόμενο πρωί κατέβαινε και καθάριζε ο ίδιος τις τουαλέτες της Ριζαρείου κρυφά, για να μην απολυθεί ο άρρωστος. Η γυναίκα δεν μπορούσε να εξηγήσει τι είχε συμβεί και το κτήριο ήταν πάντα καθαρό. Ένα πρωί, λοιπόν, κρύφτηκε κι όταν είδε την αλήθεια δεν πίστευε στα μάτια της! Ο άγιος Νεκτάριος τής ζήτησε να μην πει τίποτε σε κανένα μέχρι το θάνατό του.

Μα όσο πιο πολύ αγωνίζονται οι Άγιοι, τόσο περισσότερο τους φθονεί ο διάβολος κι οι άνθρωποί του. Ακόμα και στα τελευταία χρόνια της ζωής του αγίου Νεκταρίου, τότε που ασθένησε κι αποσύρθηκε στο μοναστήρι που ίδρυσε στην Αίγινα, οι άδικες κατηγορίες εναντίον του συνεχίζονταν. Εκείνος απαντούσε στο μίσος με αγάπη και στις συκοφαντίες με προσευχή. Σαν τον Χριστό μας πάνω στον Σταυρό, παρακαλούσε τον Θεό Πατέρα να συγχωρέσει τους εχθρούς του.

Στα 1920 ο Άγιος κοιμήθηκε, χτυπημένος από τον καρκίνο στο Αρεταίειο νοσοκομείο. Στο ίδιο δωμάτιο νοσηλευόταν ένας ετοιμοθάνατος ασθενής, ο οποίος, μόλις άγγιξε τα ρούχα του Αγίου, θεραπεύτηκε! Σιγά σιγά αποκαλύπτονταν πλήθος θαύματά του και μέχρι σήμερα αμέτρητοι προσκυνητές του στην Αίγινα μαρτυρούν τη χάρη του συκοφαντημένου Αγίου της ταπείνωσης και της προσευχής, του αγίου Νεκταρίου του θαυματουργού.

Τη μνήμη του τιμάμε στις 9 Νοεμβρίου.



Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Τι σας έκανε εντύπωση από τα παιδικά χρόνια του αγίου Νεκταρίου;
- Γιατί νομίζετε ότι τον ζήληψε ο διάβολος; Τι άδικο συνέβη στον Άγιο;
- Πώς φερόταν στους σπουδαστές της Ριζαρείου; Με ποιον τρόπο βοήθησε τον άρρωστο καθαριστή;
- Τι θυμάστε από το τέλος της ζωής του; Γιατί τον λέμε θαυματουργό;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας παρακαλούμε τον Άγιο Νεκτάριο τον θαυματουργό να πρεσβεύει με την πατρική του αγάπη για μας στον Κύριο κι ας παραδειγματιστούμε από την υπομονή και την ανεξικακία του.



Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)**

1. Συχνά οι Άγιοι ξεχώριζαν από την παιδική κι εφηβική τους ηλικία. Τέτοιο παράδειγμα αποτελεί κι ο άγιος Νεκτάριος. Τα παιδιά μας ας γνωρίζουν ότι ακόμα και σ' αυτή τους τη μικρή ηλικία μπορούν να ζουν την αγιότητα με την εμπιστοσύνη στον Θεό Πατέρα (έχοντας ως αφορμή το γεγονός με το γράμμα του Αγίου), την υπομονή, την εργατικότητα, τη μελέτη του Λόγου του Θεού. Ποτέ δεν είναι πολύ νωρίς ή πολύ αργά (βλέπε μάθημα 21ο) για να γίνουμε Άγιοι!
2. Την περίοδο των σπουδών του ο Άγιος υπηρέτησε ως διάκονος στους ναούς της αγίας Ειρήνης (στην οδό Αιόλου), της Παντάνασσας (στην πλατεία Μοναστηρακίου) και πιθανόν σε εκείνον του αγίου Νικολάου στα Πευκάκια. Στον ναό του αγίου Γεωργίου Ριζαρείου, ο οποίος βρίσκεται στο παλιό κτήριο της Σχολής (δίπλα από τον σταθμό «Ευαγγελισμός» του μετρό,) σώζεται το στασίδι του, καθώς εκεί λειτουργούσε ενόσω ήταν διευθυντής του ιδρύματος. Λίγο πιο πάνω, στο Αρεταίειο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Αθηνών, το δωμάτιο με αριθμό 2 (θέση απόρων ασθενών), όπου νοσηλεύτηκε και εντέλει κοιμήθηκε ο Άγιος, έχει μετατραπεί σε εκκλησάκι προς τιμήν του. Μπορούμε να οργανώσουμε και μια εξόρμηση με τα παιδιά μας, ώστε να δουν τα μέρη που έζησε ο Άγιος του αιώνα μας.
3. Ο Άγιος έγραψε πολλά κείμενα για τον Θεό, τα οποία διαβάζονται μέχρι σήμερα. Τα τελευταία έγιναν αργότερα βιβλία με δικά του, κυρίως, έξοδα ή δημοσιεύτηκαν σε θεολογικά έντυπα της εποχής· μοιράζονταν ωστόσο δωρεάν στους σπουδαστές της Ριζαρείου Σχολής. Επίσης έγραψε πολλούς ύμνους. Ο πιο γνωστός, με τίτλο «Αγνή Παρθένε Δέσποινα», γράφτηκε μετά από παράκληση της ίδιας της Θεοτόκου.
4. Όπως όλοι οι Άγιοι της Εκκλησίας μας έτσι κι ο μεγάλος αυτός Άγιος του 20ου αιώνα διακρινόταν για την ταπεινώσή του. Κανείς δεν καταλάβαινε ότι ήταν Μητροπολίτης. Λειτουργούσε σαν απλός ιερέας. Ασχολιόταν με τους κήπους της σχολής και αργότερα της μονής του, κατασκεύαζε διάφορα αντικείμενα, μάνταρε ακόμη και τις παντόφλες των καλογριών. Ο Γέροντας Φιλόθεος Ζερβάκος, πνευματικό του παιδί, τον είχε βρει να σκάβει με σηκωμένα ράσα έξω από τη μονή. Όταν, περνώντας τον για εργάτη, του ζήτησε τον «Σεβασμιώτατο Νεκτάριο», εκείνος έφυγε αμέσως κι έφτασε σε λίγο φορώντας το καλυμμαύχι και το εξώρασό του χωρίς να σχολιάσει το γεγονός.
5. Στα 1998, εβδομήντα οκτώ χρόνια μετά την κοίμησή του, ο Άγιος Νεκτάριος, που αδίκως είχε κατηγορηθεί και εκδιωχθεί από τη θέση του στο Πατριαρχείο, αθώωθηκε κι από τα ανθρώπινα χείλη. Ο τότε Πατριάρχης Αλεξανδρείας Πέτρος Ζ' (+2004) και η περί αυτόν Ιερά Σύνοδος ζήτησαν συγγνώμη εκ μέρους της Εκκλησίας της πόλης μπροστά στην εικόνα του Αγίου κατά τη διάρκεια συνοδικής συνεδρίας (15 Ιανουαρίου). Η Συνοδική Διαγνώμη είναι τοποθετημένη στο υπνοδωμάτιο του Αγίου στην Αίγινα. Για όσες συκοφαντίες υπέμεινε ας θυμηθούμε τα λόγια του Χριστού: «Μακάριοι είστε, όταν σας βρίσουν και σας καταδιώξουν και πούνε κάθε κακό πράγμα εναντίον σας, λέγοντας ψέματα εξαιτίας μου. Χαίρετε και αγαλλιάζετε, γιατί ο μισθός σας είναι πολύς στους ουρανούς. Γιατί έτσι καταδίωξαν τους προφήτες που ήταν πριν από εσάς». (κατά Ματθ. ε' 11-12).
6. Ο Άγιος Νεκτάριος αγαπούσε από μικρό παιδί την Παναγία· θεωρούσε μάλιστα προστάτίδά του τη Γοργοεπήκοο, καθώς γεννήθηκε την ημέρα της γιορτής της. Προστάτες του θεωρούσε επίσης τον Άγιο Μηνά, με τον οποίο λέγεται πως συνομιλούσε μπροστά στις μοναχές, όπως και τις αγίες Κυριακή, Παρασκευή και Θεοδοσία (αγία πολύ γνωστή στους Κωνσταντινουπολίτες) που είχε δει σε όραμα. Σε ανάμνηση αυτού του θαύματος ο Άγιος έφτιαξε εικόνα των τριών αγίων γυναικών· η τελευταία φυλάσσεται στο μοναστήρι της Αίγινας.

7. Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει ίσως να γίνει στις παιδαγωγικές μεθόδους του Αγίου Νεκταρίου, ειδικά αν στο κατηχητικό μας έχουμε παιδιά των τελευταίων τάξεων του Δημοτικού. Αυτές δεν ήταν άλλες από την προσευχή και την προσωπική του ταπείνωση. Λέγεται πως μετά από σοβαρό καβγά δύο μαθητών της Ριζαρείου, ο Άγιος δεν έφαγε για τρεις ολόκληρες ημέρες, θεωρώντας τον εαυτό του υπεύθυνο για ό,τι είχε συμβεί. Ο Άγιος έδρασε σε κάθε περίπτωση ως αληθινός πατέρας μικρών και μεγάλων, γι' αυτό και μπορεί να γίνει για τα παιδιά μας ζωντανή εικόνα του Θεού Πατέρα.

8. Ο τάφος του Αγίου Νεκταρίου ανοίχτηκε πολλές φορές από τις μοναχές. Το σκήνωμά του όμως έμεινε άφθαρτο για τριάντα ολόκληρα χρόνια. Στα 1953, έτος που τελικά πραγματοποιήθηκε η ανακομιδή των λειψάνων του, λέγεται ότι η ευωδία ήταν τόσο έντονη στην Αίγινα που έκανε αμαρτωλούς ανθρώπους να αλλάξουν ζωή. Η ημέρα αυτή γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 3 Σεπτεμβρίου.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί οι γονείς του άφησαν τον Άγιο να φύγει από το σπίτι, ενώ ήταν ακόμη μικρός;» Την εποχή που έζησε ο άγιος Νεκτάριος (μέσα 19ου αιώνα) αυτό συνηθιζόταν, επειδή οι άνθρωποι ήταν πολύ φτωχοί. Τα παιδιά δυστυχώς αναγκάζονταν να εργαστούν από πολύ μικρά και μάλιστα κάτω από άθλιες, συχνά, συνθήκες. Προσπαθούσαν έτσι να μην επιβαρύνουν με τα έξοδά τους τους δικούς τους, αλλά να τους βοηθούν οικονομικά αν αυτό ήταν δυνατό.
2. «Γιατί ο Άγιος συκοφαντήθηκε από ανθρώπους της Εκκλησίας;» Η Εκκλησία αποτελείται από αμαρτωλούς κι όχι από αναμάρτητους ανθρώπους. Αυτοί είναι εύκολο να παρασυρθούν και να κάνουν φοβερά λάθη. Αναμάρτητος είναι μόνο ένας· ο Χριστός, η κεφαλή της Εκκλησίας. Αν το καταλάβουν αυτό τα παιδιά, δεν θα σκανδαλιστούν. Αντίθετα, θα μάθουν να συγχωρούν τους διακόνους του Θεού, όπως έκανε πρώτος Εκείνος κι έπειτα οι Άγιοι.
3. «Γιατί ο Άγιος δεν διεκδίκησε το δίκιο του με δικαστήρια, δημοσιογράφους κ.λπ, όπως βλέπουμε να γίνεται τόσο έντονα σήμερα;» Ο Άγιος, ως αληθινός πατέρας, επιθυμούσε την ειρήνη της Εκκλησίας και δεν ήθελε να σκανδαλιστούν οι πιστοί με όσα γνώριζε ότι συνέβαιναν εις βάρος του. Ανέθετε με ταπείνωση την ελπίδα του στον Θεό, που πάντοτε δικαιώνει τους πιστούς του και φανερώνει την αλήθεια, όταν Εκείνος κρίνει.



4. «Γιατί ο Άγιος ζήτησε από τη γυναίκα του καθαριστή να μην αποκαλύψει σε κανέναν την ενέργειά του;» Οι Άγιοί μας είχαν κάνει πράξη στη ζωή τους τα λόγια του Κυρίου: «Εσύ, όμως, όταν κάνεις ελεημοσύνη, ας μη γνωρίζει το αριστερό σου τι κάνει το δεξί σου χέρι, για να γίνεται η ελεημοσύνη σου στα κρυφά. Και ο Πατέρας σου που βλέπει στα κρυφά θα σου αποδώσει στα φανερά» (κατά Ματθ. στ', 3-4). Σε αντιστοιχία με αυτή τη ρήση του Ευαγγελίου για την ελεημοσύνη ο Άγιος Νεκτάριος προσέφερε στους άλλους ό,τι μπορούσε και φρόντιζε αυτό να γίνεται έτσι όπως το ήθελε Εκείνος, δηλαδή με ταπείνωση. Στόχος της βοήθειάς μας προς τους άλλους δεν πρέπει να είναι η προβολή του εαυτού μας, αλλά η ικανοποίηση της ανάγκης εκείνων.

5. «Γιατί ο άγιος Νεκτάριος λέγεται θαυματουργός, ενώ το ίδιο δεν συμβαίνει για άλλους Αγίους;» Ο άγιος Νεκτάριος, όπως κι άλλοι Άγιοι (πχ. ο άγ. Σπυρίδωνας), ονομάστηκαν θαυματουργοί από τους ίδιους τους πιστούς, επειδή έγιναν αμέσως γνωστά πολλά από τα θαύματά τους. Αυτό που πρέπει να επισημάνουμε στα παιδιά είναι ότι εκείνος που θαυματουργεί είναι ο Χριστός, ο οποίος είναι τόσο ταπεινός που αφήνει τους Αγίους Του να προβάλλονται.

6. «Έχει ο άγιος Νεκτάριος κάποια ιδιαίτερη σχέση με τον Πειραιά μας;» Εκτός των πολλών κηρυγμάτων και λειτουργιών του Αγίου στον Πειραιά, η πόλη μας είχε την ευλογία να φιλοξενήσει και το τίμιο λείψανό του, καθώς αναμενόταν το πλοίο για την Αίγινα. Όταν έφθασε το σκηνωμά του στον Πειραιά, ο ιερός ναός της Αγίας Τριάδος ήταν κλειστός κι έλειπαν όλοι για τη μεσημβρινή διακοπή. Έτσι το λείψανο έμεινε έξω από τον ναό (υπάρχει και σχετική φωτογραφία, όπου διακρίνεται λάμψη γύρω από το σκηνωμα) αναβλύζοντας συνεχώς μύρο. Όσοι σήκωναν το φέρετρο διαπίστωναν ότι ήταν «ελαφρύ σαν πούπουλο». Εις ανάμνησιν της παραμονής του Αγίου εκεί, υπάρχει κάτω από τον ναό σήμερα παρεκκλήσιο προς τιμήν του.



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

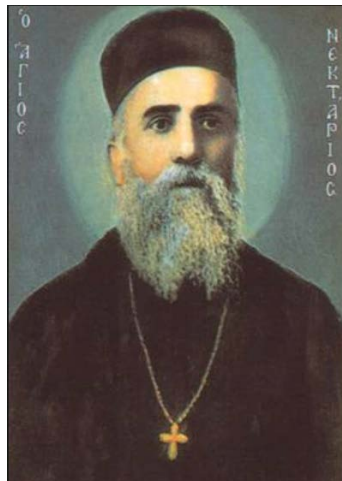
(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Σοφοκλής Γ. Δημητρακόπουλος, Ο Άγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως. Η πρώτη άγια Μορφή των καιρών μας (Ιστορική βιογραφία βασισμένη σε αυθεντικές πηγές), Εκδόσεις Παρρησία, Αθήνα 2014.
2. Σοφία Ν. Σφυρόερα, Άγιος Νεκτάριος. Ο άγιος της αγάπης και της συνγνώμης, Πεδίο, Αθήνα 2013.
3. Μανώλης Μελινός, Ο Άγιος Νεκτάριος. Ο Άγιός μας (Βίος, θαύματα, παράκλησις, χαιρετισμοί, εγκώμια, έργα, «Αγνή Παρθένε...», επιστολαί, διαθήκη, Συνοδική Διαγνώμη, ναοί, μοναί, προσκυνήματα), Αθήνα 2012 [1η: 1996].
4. Σώτος Χονδρόπουλος, Ο Άγιος του αιώνα μας (Ο Όσιος Νεκτάριος Κεφαλάς). Αφηγηματική βιογραφία, Εκδόσεις Καινούργια Γη, Αθήνα 2007 [1η: 2000].



Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Σηλυβρίας τὸν γόνον καὶ Αἰγίνης τὸν ἔφορον, τὸν ἐσχάτοις χρόνοις φανέντα
 ἀρετῆς φίλον γνήσιον, Νεκτάριον τιμήσωμεν πιστοί, ὡς ἔνθεον θεράποντα
 Χριστοῦ. Ἀναβλύζει γὰρ ἰάσεις παντοδαπὰς τοῖς εὐλαβῶς κραυγάζουσι· δόξα
 τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σὲ θαυμαστώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργούντι διὰ
 σοῦ πᾶσιν ἰάματα.





ΑΓΝΗ ΠΑΡΘΕΝΕ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

(Αντί για τραγούδι, ας προσπαθήσουμε να μάθουμε στα παιδιά δύο στροφές από τον ύμνο που συνέθεσε ο άγιος Νεκτάριος για την Παναγία, μια και μπορούμε εύκολα να τον ακούσουμε στο διαδίκτυο)

Άγνη Παρθένε Δέσποινα, Ἄχραντε Θεοτόκε,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Παρθένε Μήτηρ Ἄνασσα, Πανένδρoσέ τε πόκε,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Υψηλοτέρα οὐρανῶν, ἀκτίνων λαμπρότερα,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Χαρὰ Παρθενικῶν Χορῶν, Ἀγγέλων ὑπερτέρα,

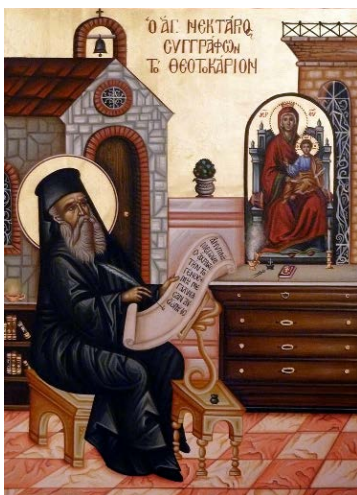
Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Ἐκλαμπρότερα οὐρανῶν, φωτὸς καθαρωτέρα,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Τῶν οὐρανίων στρατιῶν, πασῶν ἀγιωτέρα,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.



Σέ ἱκετεύω Δέσποινα, Σέ νῦν ἐπικαλοῦμαι,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Σέ δυσωπῶ Παντάνασσα, Σὴν χάριν ἐξαιτοῦμαι,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Κορὴ σεμνὴ καὶ ἄσπιλε, Δέσποινα Παναγία,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

ἐπάκουσόν μου ἄχραντε, κόσμου παντὸς Κυρία,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Ἀντιλαβοῦ μου ρύσαι με, ἀπὸ τοῦ πολεμίου,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Καὶ κληρονόμον δεῖξον με, ζωῆς τῆς αἰωνίου,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.



I. ΠΑΙΧΝΙΔΙ



BABYLONIA

Ένα παιδί βγαίνει έξω από την αίθουσα. Οι υπόλοιποι παίκτες μοιράζονται τις συλλαβές μιας λέξης (3 τουλάχιστον παίκτες ανά συλλαβή) π.χ. τα-ρα-μο-σα-λά-τα.

Όταν επιστρέψει στην αίθουσα το παιδί για να βρει την λέξη, φωνάζει ο καθένας την συλλαβή που πήρε επαναλαμβάνοντάς την συνέχεια: π.χ. 3 παιδιά φωνάζουν τα-τα-τα, ταυτόχρονα άλλα 3 φωνάζουν ρα-ρα-ρα κτλ. Κερδίζει ο παίκτης που βρίσκει τη λέξη.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Κυκλώστε μόνο το σωστό:

Ο άγιος Νεκτάριος εργάστηκε μικρός στην....

Αθήνα
Θεσσαλονίκη
Κωνσταντινούπολη

Όταν μεγάλωσε έγινε δάσκαλος στην.....

Αίγινα
Χίο
Κρήτη

Ίδρυσε μοναστήρι στην....

Αίγινα
Ζάκυνθο
Ύδρα

2. Συμπληρώστε τις λέξεις που ταιριάζουν:

Το βαπτιστικό όνομα του Αγίου: Α _____

Η αμοιβή του όταν εργάστηκε μικρός: έ _____

Έστειλε γράμμα στον: Ι _____ Χ _____

Όταν αφιερώθηκε στην Εκκλησία, έγινε:

μ _____, δ _____, ι _____, ε _____

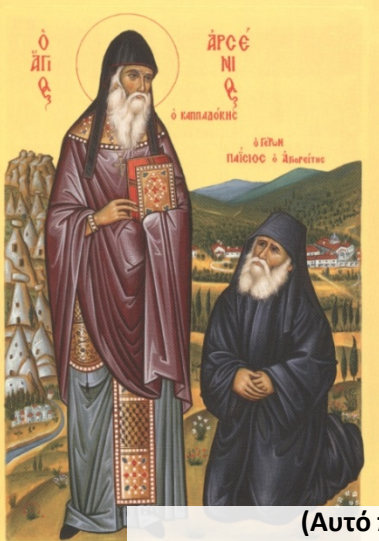
Επειδή έκανε πολλά θαύματα, τον αποκαλούμε: θ _____

Τον γιορτάζουμε στις: 9 Ν _____

3. Κυκλώστε 5 αρετές του Αγίου:



ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !



(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Υιός του Θεού σαρκώθηκε εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου και Θεοτόκου.

ΟΙ ΟΣΙΟΙ ΑΡΣΕΝΙΟΣ ΚΑΙ ΠΑΪΣΙΟΣ ΑΓΙΟΡΕΪΤΗΣ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Η Σαρακοστή των Χριστουγέννων· ο ρόλος της Παναγίας μας, Μάνα για όλους.
- 1840 γεννιέται ο άγιος Αρσένιος ο Καππαδόκης στα Φάρασα· φιλομαθής, σπουδάζει, γίνεται ιερομόναχος και διδάσκει κρυφά τα Ελληνόπουλα.
- Πατέρας για όλο τον λαό, ασκητής, λειτουργός, περπατώντας ξυπόλητος προς τα εξωκλήσια της περιοχής· γιατρός για χριστιανούς και μουσουλμάνους με εκκλησιαστικές ευχές και Ψαλμούς του Δαβίδ.
- Οδηγεί τον λαό με ασφάλεια 300 χιλιόμετρα με τα πόδια στα παράλια για να περάσουν στην Ελλάδα.
- 3 ημέρες πριν το τέλος του (Κέρκυρα) η Παναγία τον ταξιδεύει στο Άγιο Όρος και στα προσκυνήματα που επιθυμούσε· κοίμηση στις 10 Νοεμβρίου.
- Στα Φάρασα είχε βαπτίσει ένα αγοράκι Αρσένιο, "καλόγερο στο πόδι του"· μεγαλώνει στην Κόνιτσα, υπηρετεί ασυρματιστής στον πόλεμο με αυτοθυσία.
- "Ασυρματιστής του Θεού", ο Αγιορείτης γέροντας Παΐσιος· Στην Παναγούδα διακονεί μέρα και νύχτα τους αμέτρητους προσκυνητές με καθοδήγηση και προσευχή.
- Μεγάλη αγάπη στη Θεοτόκο· το θαύμα στο λιμανάκι, όπου η Παναγία του φέρνει ζεστό ψωμί και σταφύλι.
- Υπομονή στις ασθένειες και τον καρκίνο· κοίμηση στις 12 Ιουλίου 1994.
- Οι 2 θαυματουργοί Άγιοι στην αγκαλιά της Παναγίας πρεσβεύουν για μας.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Πόσες Σαρακοστές υπάρχουν; Γιατί;
- Έχετε ακούσει για τη Μικρασιατική καταστροφή; Τι συνέβη τότε;
- Ποιο μέρος ονομάζουμε "Περιβόλι της Παναγίας"; Γιατί;
- Υπάρχουν Άγιοι σήμερα;

➤ **Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Πιάσ' τον, πέφτει!**

Κάθε χρόνο στα μέσα του Νοεμβρίου αρχίζει η Σαρακοστή των Χριστουγέννων, που μας προετοιμάζει για τον ερχομό της μεγάλης Δεσποτικής γιορτής. Ο Υιός του Θεού παίρνει την ανθρώπινη φύση, για να μας σώσει. Εκείνη που τον πρωτοφιλοξενεί και τον γεννά στον κόσμο μας είναι η Παναγία, που γίνεται με τον τρόπο αυτό, όχι μονάχα Μάνα του Χριστού, αλλά και Μάνα δική μας, Μάνα όλων των ανθρώπων. Έτσι Την ένιωθαν και Την νιώθουν πάντα οι χριστιανοί, έτσι Την έζησαν και Την ζουν οι Άγιοι σε κάθε εποχή, από τους Αποστόλους του Κυρίου μέχρι τους Αγίους του καιρού μας.

Δύο Άγιοι των τελευταίων χρόνων, που Την αγάπησαν πολύ και ευλογήθηκαν από την παρουσία Της, ήταν ο άγιος Αρσένιος και το πιστό του πνευματικό παιδί, ο άγιος γέροντας Παΐσιος.

Ο όσιος Αρσένιος γεννήθηκε σ' ένα χωριό της Τουρκοκρατούμενης Καππαδοκίας, τα Φάρασα, το 1840. Διακρινόταν για την εξυπνάδα και την αγάπη του στη γνώση· όταν λοιπόν τέλειωσε τις σπουδές του κι αποφάσισε να γίνει μοναχός και ιερέας, στάλθηκε από τη μάνα Εκκλησία πίσω στο χωριό του, για να διδάξει γράμματα τα Ελληνόπουλα κρυφά, με χίλιες προφυλάξεις. Εκείνος όμως σκέπασε με την πατρική του αγάπη, όχι μονάχα τα παιδιά, αλλά όλο τον λαό της πατρίδας του. Μεγάλος ασκητής και νηστευτής, έγινε πνευματικός με συμπόνια στους αμαρτωλούς, βαδίζοντας χιλιόμετρα ξυπόλητος για να τελέσει λειτουργίες στα εξωκκλήσια της περιοχής. Τόσα ήταν τα θαύματά του, που σ' εκείνα τα μέρη δεν υπήρχε ιατρείο· όποιος χριστιανός ή μουσουλμάνος αρρώσταινε και τον πλησίαζε με εμπιστοσύνη, ο Άγιος του διάβαζε την κατάλληλη ευχή ή έναν Ψαλμό του Δαβίδ κι ο ασθενής θεραπευόταν. Κι όταν έφτασε η σκληρή ώρα να εγκαταλείψουν οι Φαρασιώτες την Μικρά Ασία κυνηγημένοι από τους επικίνδυνους Τούρκους, ο Άγιος σαν άλλος Μωυσής μπήκε μπροστά τους και τους οδήγησε με ασφάλεια περπατώντας 300 χιλιόμετρα μέχρι τα παράλια, απ' όπου πέρασαν στην Ελλάδα.

Ο όσιος Αρσένιος πήρε πληροφορία από τον Θεό, πως θα ζήσει 40 ημέρες μόνο στην καινούργια του πατρίδα. Ένας ήταν ο καημός του: δεν θα προλάβαινε να προσκυνήσει στο Άγιον Όρος, το Περιβόλι της Παναγίας μας, την οποία ευλαβούνταν πολύ. Τρεις ημέρες πριν πεθάνει κι ενώ βρισκόταν στο νοσοκομείο στην Κέρκυρα, τον επισκέφτηκε η Θεοτόκος. Με τρόπο θαυμαστό τον ταξίδεψε σ' όλα τα μοναστήρια του Αγίου Όρους, σ' όλους τους ναούς και τα προσκυνήματα που είχε επιθυμήσει και δεν είχε αξιωθεί να δει και τον καθοδήγησε πώς να ετοιμαστεί για να συναντήσει τον Υιό Της. Στις 10 Νοεμβρίου, που τον γιορτάζουμε κι εμείς, ο Άγιος παρέδωσε την ψυχή του στον Χριστό ειρηνικά και με εμπιστοσύνη.

Λίγες ημέρες πριν φύγουν οι κυνηγημένοι Φαρασιώτες από την Καππαδοκία, μια ευλαβής οικογένεια είχε φέρει το νεογέννητο αγοράκι της στον άγιο Αρσένιο, για να το βαπτίσει. Ο Άγιος τότε με φώτιση Θεού είχε συμβουλέψει τη νονά να το ονομάσουν Αρσένιο, "για ν' αφήσει κι αυτός καλόγερο στο πόδι του". Έτσι κι έγινε. Ο μικρός Αρσένιος, που μεγάλωσε πια στην Ελλάδα, στην Κόνιτσα της Ηπείρου, είχε μεγάλη αγάπη στον Θεό και στην Παναγία, αγάπη που τον έκανε να νιώθει αδέρφια του όλους τους ανθρώπους. Όταν υπηρέτησε στον Β' Παγκόσμιο πόλεμο ως ασυρματιστής, πολλές φορές ζητούσε να πηγαίνει εκείνος στις επικίνδυνες αποστολές, για να μην σκοτωθεί κάποιος οικογενειάρχης με παιδιά. Έφτασε όμως και ο καιρός που αποφάσισε να γίνει μοναχός, "ασυρματιστής

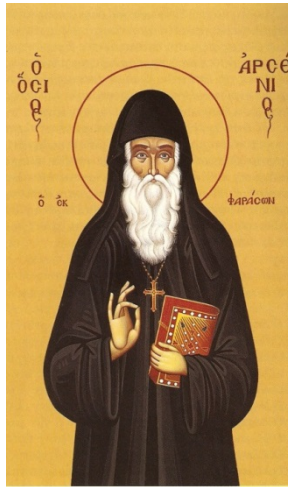


του Θεού". Ήταν ο κοσμαγάπητος Αγιορείτης γέροντας Παΐσιος. Από το κελάκι του στην Παναγούδα πέρασαν αμέτρητες ψυχές. Από την ανατολή μέχρι την δύση παρηγορούσε, έδιωχνε τη θλίψη, γέμιζε τις καρδιές με πίστη και ελπίδα στον Θεό, αποκαλύπτοντας τα μυστικά των ανθρώπων, συχνά πριν ακόμα του μιλήσουν· ενώ τις νύχτες διάβαζε τα δεκάδες γράμματα που του έστελναν καθημερινά και προσευχόταν επί ώρες για όσους του ζητούσαν βοήθεια. Ο όσιος Παΐσιος αγαπούσε πολύ την Παναγία κι Εκείνη τον φρόντιζε με στοργή, σαν Μάνα μας που είναι. Κάποτε περίμενε εξαντλημένος και νηστικός το караβάκι στο λιμανάκι ενός μοναστηριού. Σκέφτηκε να Της κάνει ένα κομποσκοίνι προσευχή, να του στείλει λίγο φαγητό, αλλά αμέσως μετάνιωσε. "Για τέτοια μικροπράγματα θα ενοχλώ την Παναγία, ο άθλιος;" συλλογίστηκε. Τη στιγμή εκείνη εμφανίστηκε μπροστά του η Θεοτόκος με τη γλυκιά και λαμπερή μορφή Της. Του έβαλε στα χέρια του ένα ζεστό ψωμάκι κι ένα τσαμπί σταφύλι και χάθηκε!

Ο άγιος γέροντας Παΐσιος υπόμεινε τους φοβερούς πόνους των ασθενειών και του καρκίνου, χωρίς ποτέ να παραπονεθεί και αναχώρησε για τον ουρανό στις 12 Ιουλίου του 1994. Εκεί πια προσεύχεται και θαυματουργεί μαζί με τον πνευματικό του, όσιο Αρσένιο τον Καππαδόκη, στην αγκαλιά της Παναγιάς, για όλους όσους ζητάμε τη βοήθειά τους με πίστη!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποια σχέση είχαν μεταξύ τους οι δύο σημερινοί Άγιοι; Τι σας έκανε εντύπωση από τη ζωή τους;
- Πώς έδειξαν την αγάπη τους στην Παναγία; Πώς Εκείνη τους έδειξε τη δική Της;
- Γιατί αναγκάστηκαν οι Άγιοι να φύγουν από την Καππαδοκία;
- Πώς η Παναγία είναι και δική μας Μάνα;



Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας αγαπάμε με όλη μας την καρδιά τη Μάνα όλων των ανθρώπων, την Παναγία μας, όπως μας δίδαξαν ο όσιος Αρσένιος ο Καππαδόκης και ο όσιος γέροντας Παΐσιος.



Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Την εβδομάδα που μας πέρασε μπήκαμε στη Σαρακοστή των Χριστουγέννων (15 Νοεμβρίου), που δεν είναι πολύ γνωστή σε όλα τα παιδιά. Είναι σημαντικό να την συζητήσουμε μαζί τους, γιατί χρειαζόμαστε σωματική και πνευματική προετοιμασία για τη μεγάλη Δεσποτική γιορτή. Δεσποτικές ονομάζουμε τις γιορτές που αφορούν το Πρόσωπο του Κυρίου, του Δεσπότη Χριστού. Επίσης σε λίγες ημέρες ακολουθεί η γιορτή των Εισοδίων της Θεοτόκου, όπου η Παναγία μας μπαίνει στα Άγια των Αγίων και ετοιμάζεται μυστικά να υποδεχτεί τον Χριστό. Είναι, λοιπόν ευκαιρία να μιλήσουμε γι' Αυτήν, όχι μέσα από τα δικά μας φτωχά λόγια, αλλά μέσα από τους Αγίους που Την αγάπησαν.

2. Η Παναγία μας γεννώντας τον Χριστό, μας αναγέννησε όλους στην αιώνια και άφθαρτη ζωή. Μέσα από τον Χριστό μάς αγάπησε όλους και πρεσβεύει για να σωθούμε. Είναι η Μάνα όλων των χριστιανών, αλλά και η Μάνα όλου του κόσμου. Το Αναστημένο Σώμα του Κυρίου, που κοινωνούμε στη Θεία Λειτουργία, είναι σάρκα από τη σάρκα Της· είμαστε, λοιπόν, τα παιδιά Της αληθινά και πρέπει να Την αγαπάμε, να μην Την πικραίνουμε, να καταφεύγουμε σ' Αυτήν συνέχεια και με απλότητα, αν και ανάξιοι.

3. Ο όσιος (έχουμε αναφερθεί στους Οσίους στο 5ο μάθημα Ε8) Αρσένιος ο Καππαδόκης ήταν σπουδαία προσωπικότητα του Μικρασιατικού Ελληνισμού. Η αγιοτόκος Καππαδοκία ανέδειξε διαχρονικά πολλούς Αγίους, μερικούς από τους οποίους έχουμε και σε αυτό το βοήθημα. Κάθε περίπου 10 χρόνια ο Όσιος πήγαινε για προσκύνημα στους Αγίους Τόπους, οπότε έμεινε γνωστός στα μέρη εκείνα ως "Χατζεφέντης" ή "Χατζηφεφεντής". Έδωσε αιματηρούς αγώνες να κρατήσουν οι Έλληνες την πίστη τους παρά την τουρκική καταπίεση και τις αιρέσεις που παρουσιάζονταν. Τον ευλαβούνταν πολύ Έλληνες και Τούρκοι και τα θαύματά του είναι πάρα πολλά. Αγαπούσε όλη την κτίση και γι' αυτό δεν ήθελε ούτε τα ζώα να κουράσει, οπότε περπατούσε με τα πόδια τεράστιες αποστάσεις. Κάθε Τετάρτη και Παρασκευή τηρούσε αυστηρή νηστεία και σιωπή· δεν άνοιγε την πόρτα του σε κανέναν. Οι ασθενείς όμως και πάσχοντες είχαν μάθει να παίρνουν χώμα από το κατώφλι του, να το πίνουν ανακατεμένο με νερό και να θεραπεύονται. Ο όσιος Παΐσιος μας διέσωσε τους Ψαλμούς που χρησιμοποιούσε ο όσιος Αρσένιος για να βοηθά και να θεραπεύει σε κάθε περίπτωση

(http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/explanatory/arsenios_kappadokhs_ermhneia_psalmwon.htm).



4. Η φράση "να αφήσει καλόγερο στο πόδι του" δείχνει το προορατικό χάρισμα του οσίου Αρσενίου για τον γέροντα Παΐσιο. Είδε τη στιγμή εκείνη, πως το μικρό αγόρι θα γινόταν κληρονόμος των χαρισμάτων του και συνεχιστής του έργου του. Όπως λέμε και στο 24ο μάθημα για τον γέροντα Πορφύριο, θα χρειαζόμασταν μια ολόκληρη χρονιά για να μιλάμε για τον σύγχρονο αυτόν θαυματουργό γέροντα, που στάλθηκε ως ευλογία στην ταραγμένη εποχή μας. Ο όσιος Παΐσιος είχε μεγάλη ευλάβεια από μικρός και κλίση στο μοναχικό βίο. Αγαπούσε πολύ τους ευσεβέστατους γονείς του και βοήθησε την οικογένειά του, καθυστερώντας την αναχώρησή του από τον κόσμο, μέχρι να ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις του απέναντί τους. Στον στρατό θαυματουργήσε με την αγάπη του, σώζοντας πολλούς συστρατιώτες του. Από εκεί εμπνεύστηκε τη φράση "ασυρματιστής του Θεού" και μ' αυτήν χαρακτηρίζει τον κάθε μοναχό που προσεύχεται διαρκώς για τον κόσμο (το αναφέραμε και στο 5ο μάθημα). Σε όλη του τη ζωή αντιμετώπισε με απόλυτη ταπείνωση και υπακοή στο θέλημα του Θεού κάθε δοκιμασία και ανατροπή (και βρέθηκε μπροστά σε πολλές). Πέρασε ένα διάστημα από την Ιερά Μονή Αγίας Αικατερίνης στο Σινά και ανακαίνισε την καταστραμμένη Μονή της Παναγίας του Στομίου στην Κόνιτσα, αντιμετωπίζοντας παράλληλα τις προτεσταντικές ομάδες που δρούσαν εκεί.
5. Ο όσιος Παΐσιος είχε δει πολλές φορές την Παναγία. Σε ερώτηση πώς είναι η μορφή Της, απαντούσε ότι η εικόνα που Της μοιάζει περισσότερο είναι εκείνη της Παναγίας της Ιεροσολυμίτισσας (μπορούμε να την δείξουμε στα παιδιά και να πούμε την ιστορία της εικόνας, βλέπετε ΣΤ5).



(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί χρειάζεται Σαρακοστή πριν από τα Χριστούγεννα, αφού είναι ένα χαρμόσυνο γεγονός;» Όπως αναφέρουμε και στο 10ο μάθημα, ο τρόπος που η δυτική κοινωνία γιορτάζει τα Χριστούγεννα είναι συναισθηματικός και "γλυκανάλατος" (καταιγισμός εικόνων, ταινιών, τραγουδιών, στολισμού, σχολικών χειροτεχνιών, υπερκατανάλωσης κ.λπ.). Συνήθως οι αισθήσεις μας παγιδεύονται σ' όλα αυτά και χάνουμε την ικανότητα συμμετοχής στο εκκλησιαστικό γεγονός: ο άπειρος Θεός «αδειάζει» (κένωση) και γίνεται ελάχιστος, αδύναμος και χωρά στη μήτρα του πλάσματος Του, χωρίς να πάψει να είναι Θεός. Κι εμείς καλούμαστε να γίνουμε μέτοχοι στο Θεανθρώπινο Σώμα Του, στην Εκκλησία, αλλά και μιμητές της Θεοτόκου· καλούμαστε να Τον γεννήσουμε σ' αυτόν τον αφιλόξενο κόσμο, να γίνουμε, δηλαδή, ο δρόμος μέσα απ' τον οποίο Εκείνος θα πλησιάσει τους άλλους ανθρώπους και θα τους σώσει. Αυτά τα σπουδαία νοήματα χρειάζονται ταπεινωση, νηστεία και προετοιμασία. Η Παναγία μας, γεννώντας το Χριστό, έγινε Μητέρα του Θεού· το πλάσμα γέννησε τον Πλάστη. Ετοιμάστηκε πολλά χρόνια γι' αυτό, όπως γιορτάζουμε στα Εισοδία Της. Η μελέτη των Γραφών, η νηστεία (η Παναγία τρεφόταν από τον αρχάγγελο Γαβριήλ θαυματουργικά στα Άγια των Αγίων) και η προσευχή ετοίμασαν την Παναγία μας για όσα θαυμαστά και δύσκολα την περίμεναν στη ζωή της. Αποτελούν, επομένως, και για μας αναντικατάστατα εφόδια για τον πνευματικό μας αγώνα.
2. "Γιατί η Παναγία αγιογραφείται πάντα με τα ίδια χρώματα και με τα τρία αστέρια;" Η αιειπαρθενία της Θεοτόκου είναι σημαντική δογματική πίστη της Εκκλησίας μας κι εικονίζεται στην αγιογραφία με τα 3 αστέρια στο μαφόριο της Παναγίας (πάντα το εσωτερικό της φόρεμα είναι μπλε, συμβολίζοντας την ανθρώπινη φύση, ενώ το μαφόριό της είναι πορφυρό, συμβολίζοντας τη θεϊκή φύση που αξιώθηκε να κυοφορήσει. Στην εικόνα του Χριστού έχουμε ακριβώς το αντίθετο: πορφυρός ο χιτώνας για τη θεϊκή Του φύση και μπλε ο μανδύας του για την ανθρώπινη φύση που «ντύθηκε» για χάρη μας). Είναι δύσκολο για τα παιδιά να αντιληφθούν τι εννοούμε με την παρθενία «προ τόκου, εν τω τόκω και μετά τόκον». Μπορούμε, λοιπόν, να αναφέρουμε πως η Παναγία γέννησε «ακόπως» (πέρασε εγκυμοσύνη χωρίς βάρος και κούραση), «ανωδίνως» (δεν πέρασε πόνους τοκετού) και «αφθόρως» (έμεινε το σώμα της απείραχτο από τη γέννα, που πάντα φέρνει αλλαγές σε κάθε γυναίκα). Όλα αυτά γιατί το Άγιο Πνεύμα στον Ευαγγελισμό της τη σκέπασε και την καθάρισε από κάθε αμαρτία, ώστε απαλλάχτηκε από τους φυσικούς νόμους που ίσχυαν για την Εύα και κάθε γυναίκα μετά την πτώση (όπως είχε πει ο Θεός στην Εύα: "Με λύπες θα γεννάς τα παιδιά σου.")).
3. Η Παναγία μας στα περιστατικά που αναφέρουμε φρόντισε τους δύο Οσίους για όχι τόσο σπουδαία θέματα (η θέα του Αγίου Όρους και λίγο φαγητό). Τούτο δείχνει την αγάπη και τη φροντίδα της προς κάθε άνθρωπο, από τα σημαντικότερα έως τα απλούστερα σημεία της ζωής μας. Βέβαια, βλέπουμε και την ταπεινωση των δύο Αγίων, που δεν ζητούν αυτά που επιθυμούν κι ας είναι καλά και θεάρεστα, αλλά ζητούν μόνο τα σπουδαία: τη σωτηρία τους. Για τους άλλους ζητούσαν πολλά, για τους εαυτούς τους μόνο αυτό.
4. Η Θεοτόκος σπάνια μιλά στα Ευαγγέλια. Η φράση της «Ό,τι σας πει, κάμετέ το», που είτε στον γάμο της Κανά (κατά Ιωάννην β' 5) είναι τα τελευταία της λόγια που σώζονται στην Αγία Γραφή και αποτελούν παρακαταθήκη για τον καθένα από εμάς, ώστε να μπορεί να μεσιτεύει για τη σωτηρία μας. Μπορούμε ν' αναφερθούμε σ' αυτό τώρα, που χρονικά βρισκόμαστε κοντά στην εορτή των Εισοδίων της.

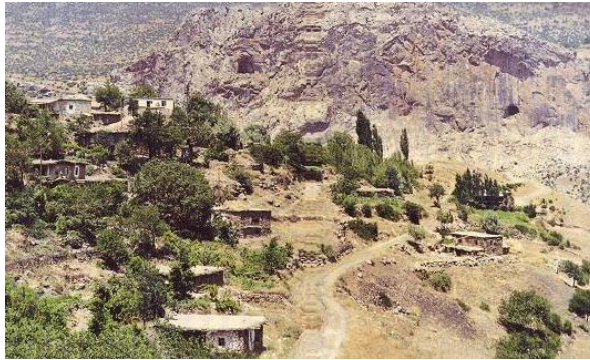
5. "Γιατί ο όσιος Αρσένιος βοήθησε χριστιανούς και μουσουλμάνους;" Οι Άγιοι με τη μεγάλη τους ταπεινωση αγαπούν όλο τον κόσμο. Ο όσιος Αρσένιος στο πρόσωπο κάθε αναγκασμένου ανθρώπου έβλεπε την εικόνα του Θεού και επιθυμούσε να βοηθήσει και να θεραπεύσει. Σε πολλές περιπτώσεις που οι μουσουλμάνοι φέρονταν λατρευτικά προς το πρόσωπό του, τους μάλωνε αυστηρά, λέγοντάς τους να ευχαριστήσουν τον Χριστό για το θαύμα. Επίσης, αν τους έβλεπε να ασεβούν προς κάποιο ναό, μια εικόνα, ένα αγίασμα κλπ με θαυμαστά σημεία τους επανέφερε στην τάξη. Έδρασε έτσι συμφιλιωτικά σε δύσκολες εποχές, που ήταν πολύ εύκολο να δημιουργηθούν αναταραχές, να σκοτωθούν αθώοι, να καταπιεστούν ακόμα χειρότερα οι χριστιανοί, χωρίς βέβαια να υποχωρήσει ποτέ στην Αλήθεια της πίστης μας. Τέτοια πανανθρώπινη θαυματουργία έχουμε και σε άλλους Αγίους (βλέπετε 20ο και 22ο μάθημα).
6. "Γιατί στο Άγιο Όρος δεν μπαίνουν γυναίκες;" Κατ' αρχάς υπάρχει η εξής παράδοση: "Στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου ευρίσκεται η εικόνα της Παναγίας της «Αντιφωνήτριας» η οποία ονομάστηκε έτσι όταν η κόρη του αυτοκράτορα Θεοδοσίου, Πλακιδία, ηθέλησε να προσκυνήσει στο Άγιον Όρος πριν φθάσει στην Κωνσταντινούπολη. Οι μοναχοί την υπεδέχθησαν στον αρσανά (λιμανάκι), αλλά εκείνη ηθέλησε να προσκυνήσει στον ναό. Τότε ηκούσθη φωνή επιτακτική από την εικόνα της Θεοτόκου που έλεγε: «Τι θέλει η γυναίκα αυτή στον τόπο αυτό, όπου μία είναι η Βασίλισσα;» Η Πλακιδία τρόμαξε, γονάτισε και εξήτησε συγγνώμη από την Θεοτόκο. Φεύγοντας διέταξε να τοποθετήσουν στο σημείο εκείνο την εικόνα της Παναγίας, η οποία ονομάστηκε «Αντιφωνήτρια». Λέγεται ότι το γεγονός αυτό εστάθη αφορμή να καθιερωθεί το «άβατον» του Αγίου Όρους για τις γυναίκες." Η παράδοση αυτή δείχνει τον μεγάλο σεβασμό των χριστιανών, ανδρών και γυναικών, προς την Παναγία, που κάλυψε με τη Χάρη Της το Άγιον Όρος, φυλάσσοντας τους μοναχούς που αφιερώνονται εκεί μακριά από τους πειρασμούς του κόσμου. Σε καμιά περίπτωση δεν υποτιμάται έτσι το γυναικείο φύλο· εξάλλου το άβατο συναντάται σε πολλά μοναστήρια, ανδρικά και γυναικεία (με διαφορές βέβαια) σε κάποιους χώρους ή σε όλο το μοναστήρι, ώστε οι μοναχοί και οι μοναχές να μένουν απερίσπαστοι στην άσκησή τους. Στο 5ο μάθημα είχαμε μιλήσει στα παιδιά για την οσία Ειρήνη τη Χρυσοβαλάντου. Το μοναστήρι της ήταν άβατο για άνδρες. Υπήρχε μόνο το εξωτερικό παρεκκλήσιο του αγίου Θεοδώρου, στο οποίο έμπαιναν άνδρες επισκέπτες. (χρήσιμος σύνδεσμος http://www.ecclesia.gr/greek/news/avaton/avaton_tsartsara.html)



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, εκδ. Ίνδικτος.
2. Ιερομονάχου Ισαάκ: Βίος και Λόγοι Γέροντος Παΐσιου του Αγιορείτου, εκδ. Ι. Ησυχ. Αγ. Ιωάννου του Προδρόμου Μεταμορφώσεως Χαλκιδικής.
3. Ιστοσελίδα <http://www.saint.gr>
4. Επίσημη ιστοσελίδα Ιερού Ναού Αγίου Αρσενίου Καππαδόκη - Λεμεσός Κύπρος <http://www.agiosarsenios.com/>
5. Ιστοσελίδα: <https://sites.google.com/site/orthodoxy1054/panagia-e-ierosolymitissa-e-acheiropoiete-eikona-tou-theometorikou-mnematos-kai-e-istoria-tes>



Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ



Παΐσιε γέγονας, τῶν ἀσκητῶν ἡ κρηγίς, τοῦ Ἄθωνος κλέϊσμα, καὶ Σουρωτῆς ὁ τροφός, Κονίτσης τὸ καύχημα,
 σὺ γὰρ ἐπὶ τὰ ἴχνη, Ἀρσενίου ὁδεύσας, εἴληφας
 χαρισμάτων, τὴν πληθὺν Παρακλήτου, ἀφθόνως τοῖς σέ
 τιμῶσιν, παρέχων τὰ πρόσφορα





ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

(ακούστε το από χορό μοναχών στο <https://www.youtube.com/watch?v=2qed8YsDvTc>)

*Βασίλισσα του κόσμου
Δέσποινα τ' ουρανού
Μυριοχαριτωμένη
Παρθένε ευλογημένη
Μητέρα του Θεού.*

*Μη μας εγκαταλείπεις
στα μακρινά της γης
ιδέ τους στεναγμούς μας
τους πόνους κι οδυμούς μας
για να μας λυπηθείς.*

*Ω! Μάνα, γλυκιά Μάνα
Μάνα ευσπλαχνική
ημών των πικραμένων*



*και μετανοημένων
σπλαχνίσου την ψυχή.*

*Τα σπλαχνικά σου μάτια
στρέψε τα προς εμάς
ιδέ, βοήθησέ μας
τρέξε και σκέπασε μας
τα ξένα κι ορφανά.*

*Και όταν η ψυχή μας
από το σώμα βγει
δείξε μας στον Υιόν Σου
τον Λυτρωτή του κόσμου
Μητέρα ευσπλαχνική.*





I. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Το Ρολόι

Στην αρχή τα παιδιά «τα βγάζουν», για να δουν ποιος θα γίνει «Ρολογάς». Μόλις επιλεγεί ο «Ρολογάς», τα υπόλοιπα στήνονται το ένα πλάι στ' άλλο, σε μια γραμμή απέναντί του σε αρκετή απόσταση κι ο διάλογος αρχίζει:

Παιδί 1: Τι ώρα είναι;

Ρολογάς: Μία ώρα μπρος!

Παιδί 2: Τι ώρα είναι;

Ρολογάς: Δύο ώρες πίσω! κλπ.

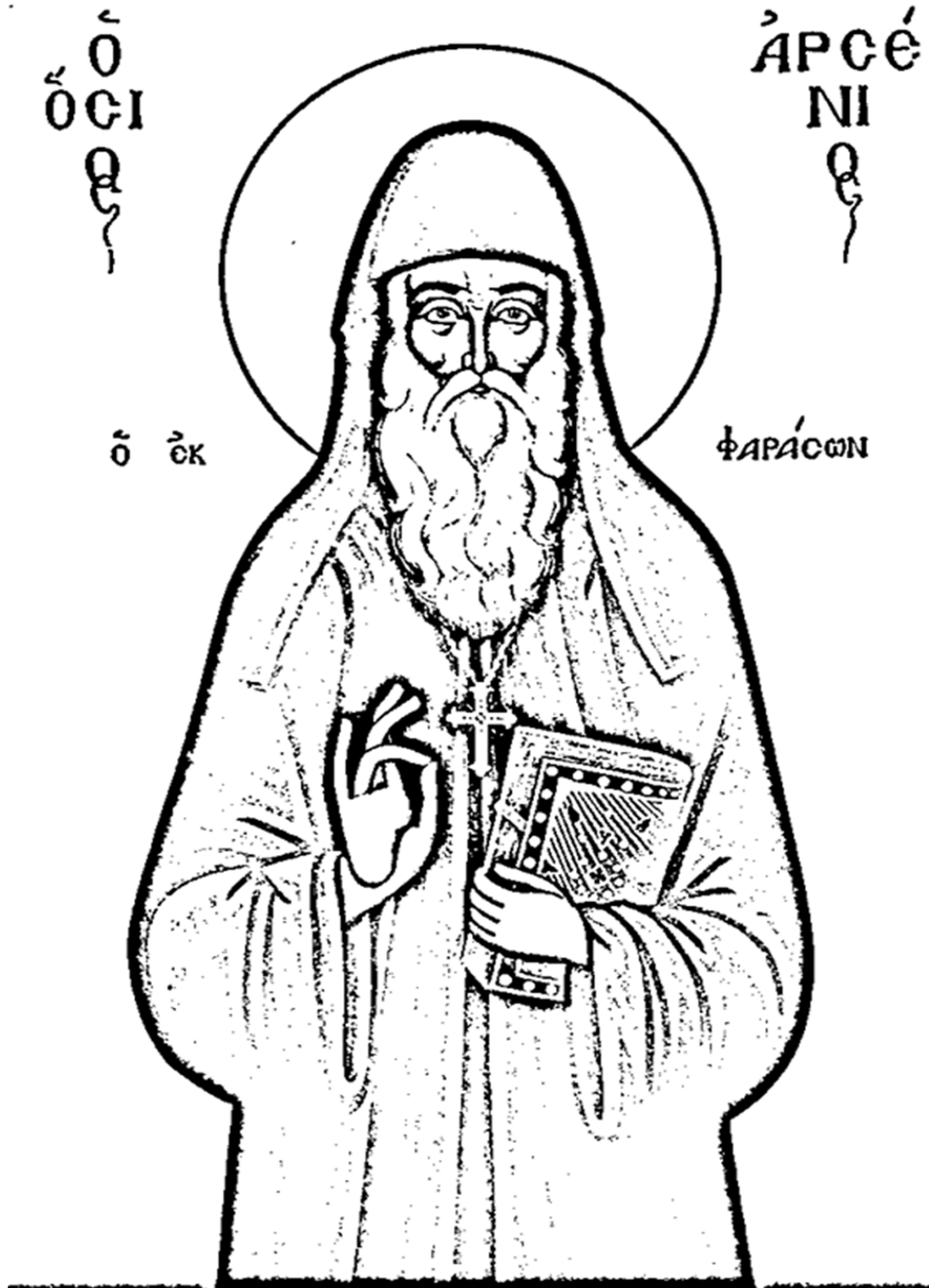
Κάθε παιδί που ρωτάει, κάνει τόσα βήματα, όσες ώρες του απαντά ο «Ρολογάς» προς τα μπρος ή προς τα πίσω. Σκοπός των παιδιών είναι να φτάσουν τον «Ρολογά». Όταν λοιπόν ο «Ρολογάς» δει ότι τα παιδιά τον πλησιάζουν κι απειλούν την θέση του, τότε κάνει το ρολόι να πηγαίνει πίσω. Αλλά, προβλέποντας αυτή την πονηριά του «Ρολογά», τα παιδιά κάνουν τα βήματα προς τα εμπρός πολύ μεγάλα και τα προς τα πίσω μικρούτσικα. Όποιος καταφέρει να τον φτάσει, γίνεται ο επόμενος «Ρολογάς».



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

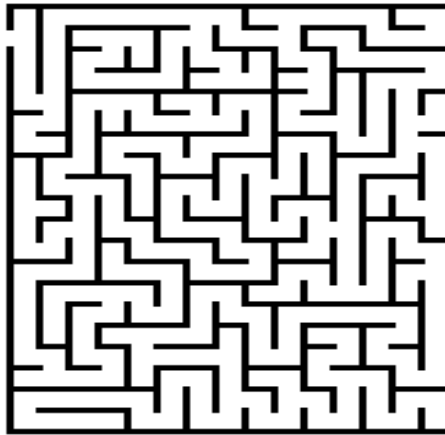


ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Βοηθήστε τον όσιο Αρσένιο να φτάσει στην Παναγία στον Άγιον Όρος:



2. Δείτε τον κώδικα κρυπτογραφίας και βρείτε την κρυμμένη λέξη. Ποιος Όσιος τη χρησιμοποίησε;

A	B	Γ	Δ	E	Z
H	Θ	I	K	Λ	M
N	Ξ	Ο	Π	P	Σ
T	Υ	Φ	X	Ψ	Ω



Ο όσιος _____

3. Ενώστε με γραμμές κάθε γιορτή της Παναγίας με την εικόνα της:



ΓΕΝΕΣΙΟ
ΕΙΣΟΔΙΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ
ΥΠΑΠΑΝΤΗ
ΚΟΙΜΗΣΗ
ΑΓΙΑ ΣΚΕΠΗ





Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά μέσα από τον βίο της μεγαλομάρτυρος αγίας Αικατερίνης στην πίστη ότι με τη συνεργασία του Πατρός και του Αγίου Πνεύματος, ο Υιός (Χριστός) κατήλθε από τους ουρανούς, χωρίς να πάψει να είναι Θεός, από αγάπη για το πλάσμα Του.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Η σπουδαία πόλη της Αλεξάνδρειας τον 3ο αιώνα μετά Χριστόν· μεγάλο λιμάνι και πολιτιστικό κέντρο.
- Η 18χρονη Αικατερίνη, όμορφη, πλούσια, με αριστοκρατική καταγωγή, μεγάλη μόρφωση σ' όλες τις επιστήμες, συνομιλούσε σε πολλές γλώσσες με φιλοσόφους της εποχής και ταξιδιώτες.
- Πλήθος προτάσεων για γάμο, άρνηση της Αικατερίνης μέχρι να βρεθεί κάποιος καλύτερός της (υπερηφάνεια).
- Συνάντηση με τον διακριτικό ασκητή, συζήτηση για τον τέλειο Νυμφίο.
- Φανέρωση του Χριστού και της Παναγίας σε όνειρο – άρνηση του Χριστού για την υπερήφανη Αικατερίνη.
- Θλίψη της Αικατερίνης, μετάνοια, κατήχηση και βάπτισμα από τον ασκητή.
- Δεύτερη φανέρωση του Χριστού και της Παναγίας σε όνειρο – επιθυμία για αφιέρωση, αρραβώνας με τον Νυμφίο Χριστό (το σουράνιο δαχτυλίδι).
- Ο Μαξιμίνος πληροφορείται τη δράση της Αγίας, άρνησή της μπροστά του να προσκυνήσει τα είδωλα.
- Καταρρίπτει τα επιχειρήματα των 50 ειδωλολατρών φιλοσόφων και τους οδηγεί στον Χριστιανισμό, όπως και τη σύζυγο του αυτοκράτορα, τον στρατηγό Πορφύριο και 200 στρατιώτες· όλοι μαρτυρούν και θανατώνονται.
- Ο αυτοκράτορας βασανίζει την Αικατερίνη, άγγελος τη σώζει από τον τροχό· αποκεφαλισμός της Αγίας.
- Αναφορά στο λείψανό της που μεταφέρθηκε από αγγέλους στο Σινά, το δαχτυλίδι των προσκυνητών στην Ιερά μονή.
- Ο Νυμφίος της καρδιάς μας που κατέβηκε στη γη από αγάπη για να μας σώσει (συνεργασία με τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα).

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Ποιο είναι το μεγαλύτερο πάθος που ταλαιπωρεί τον άνθρωπο;
 - Τι είναι ο αρραβώνας; Τι φορούν οι αρραβωνιασμένοι;
 - Τι θα θαυμάζαμε σε ένα νέο ή μια νέα 18 χρόνων; Τι μπορεί να έχει καταφέρει κάποιος σε αυτή την ηλικία;
 - Έχετε ακούσει τη Μεγάλη Εβδομάδα τον ύμνο «Ίδου ὁ Νυμφίος ἔρχεται»; Ποιον εννοεί;
- **Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Περήφανος, αλλά μόνος**

Σήμερα θα ταξιδέψουμε στο τέλος του τρίτου αιώνα μετά τη γέννηση του Χριστού μας, τότε που ακόμα οι διωγμοί των βασιλιάδων ενάντια στους χριστιανούς ήταν πολύ σκληροί σε όλη τη ρωμαϊκή αυτοκρατορία. Κι ο προορισμός μας θα είναι η πλούσια πόλη της Αλεξάνδρειας, στην Αίγυπτο, μία από τις σημαντικότερες πόλεις του κόσμου! Στο μεγάλο της λιμάνι έφταναν καθημερινά πλοία από όλες τις χώρες και στη διάσημη βιβλιοθήκη της συναντιούνταν και συζητούσαν οι πιο σοφοί δάσκαλοι και ομιλητές της εποχής. Κι ανάμεσά τους φανταστείτε μια νέα κοπέλα 18 ετών, την Αικατερίνη: ήταν πλούσια, όμορφη πολύ και με αριστοκρατική καταγωγή. Αγαπούσε τόσο τη γνώση, ώστε είχε σπουδάσει όλες τις επιστήμες κι έτσι συνομιλούσε άνετα σε πολλές ξένες γλώσσες με τους επισκέπτες της πόλης της.

Οι ισχυροί γονείς της δέχονταν συνεχώς προτάσεις γάμου για την έξυπνη και μορφωμένη κόρη τους. Η Αικατερίνη όμως δήλωνε πως θα παντρευόταν, μόνο αν βρισκόταν ένας σύζυγος ομορφότερος, ευγενέστερος, σοφότερος και με μεγαλύτερη μόρφωση από εκείνη. Βαθιά μέσα στην καλλιεργημένη και αγνή καρδιά της φώλιαζε ένα και μοναδικό πάθος: η υπερηφάνεια. Η μητέρα της, πολύ θλιμμένη γι' αυτή της την απόφαση, της πρότεινε τότε να επισκεφθεί ένα χριστιανό γέροντα που ζούσε κοντά στην Αλεξάνδρεια. Εκείνος συζήτησε με την Αικατερίνη διακριτικά, χωρίς να την πιέσει να γίνει χριστιανή. Της μίλησε όμως για έναν Νυμφίο, έναν γαμπρό δηλαδή, που είναι σοφότερος κι ευγενέστερος από κάθε άλλον, επειδή είναι ο δημιουργός όλου του κόσμου· μα είναι κι ομορφότερος και πλουσιότερος απ' τον καθένα, γιατί γεννήθηκε στη γη τέλειος, χωρίς αμαρτία, από αγάπη για τα πλάσματά Του. Κι εννοούσε, βέβαια, τον Χριστό μας!

Τη νύχτα εκείνη η Αικατερίνη είδε σε όνειρο την Παναγία. Στην αγκαλιά της κρατούσε τον Χριστό, που έστρεφε όμως το βλέμμα Του μακριά από την αρχοντοπούλα της Αλεξάνδρειας, λέγοντας πως Του φαίνεται άσχημη, καθώς μέσα στην καρδιά της βασιλεύει ακόμα η δύναμη του εγωισμού. Αναστατωμένη η νέα κοπέλα, επισκέφθηκε ξανά τον ασκητή και ζήτησε με ταπείνωση να μάθει την Αλήθεια για τον υπέροχο αυτόν Νυμφίο. Εκείνος την κατήχησε και την βάπτισε. Το ίδιο κιόλας βράδυ, η Θεοτόκος της φανερώθηκε και πάλι, με τον Χριστό να αστράφτει από χαρά, λέγοντας: «Τώρα που λάμπει αληθινά όμορφη και σοφή, τη δέχομαι ως πάναγνη νύμφη μου». Τότε η Παναγία μας, βλέποντας την επιθυμία της Αγίας να αφιερωθεί στον Υιό της, πέρασε στο δάχτυλό της ένα δαχτυλίδι. Κι η Αικατερίνη ξύπνησε φορώντας το ουράνιο αυτό δώρο, σημάδι για την αλήθεια του οράματος που είδε, έτοιμη να δώσει και τη ζωή της ακόμα για τον αγαπημένο της Χριστό.

Δεν πέρασε καιρός κι ο σκληρόκαρδος αυτοκράτορας Μαξιμίνος πληροφορήθηκε για την πανέμορφη και πάνσοφη αρχοντοπούλα που κήρυττε παντού την πίστη του Χριστού. Όταν την κάλεσε μπροστά του και τη διέταξε να προσκυνήσει τα είδωλα, η Αικατερίνη αρνήθηκε κάτι τέτοιο, μένοντας πιστή στην υπόσχεση που είχε δώσει στον Νυμφίο της. Ο αυτοκράτορας, θαμπωμένος από την ομορφιά και την μόρφωσή της, προσπάθησε να την μεταπείσει, φέρνοντας τους καλύτερους 50 ρήτορες του να συνομιλήσουν μαζί της. Μα η Αικατερίνη με τη σοφή και θαρραλέα της διδασκαλία τους άφησε όλους άφωνους! Οι 50 φιλόσοφοι, η σύζυγος του αυτοκράτορα, ο πιστός του στρατηγός Πορφύριος και 200 ακόμα στρατιώτες, δήλωσαν όλοι δίχως φόβο ότι αρνούνται τα ψεύτικα είδωλα και πιστεύουν στον Χριστό!

Έξαλλος ο αυτοκράτορας διέταξε να τους θανατώσουν. Έπειτα ξεκίνησε το μαρτύριο της Αγίας που κράτησε πολλές ημέρες. Όταν πια την τοποθέτησαν πάνω στο φοβερότερο όργανο των βασανιστηρίων, τον τροχό, άγγελος παρουσιάστηκε για να την σώσει, καταστρέφοντας τη δολοφονική αυτή μηχανή. Τέλος, η αγία Αικατερίνη οδηγήθηκε από τους δημίους έξω από την πόλη, όπου, αφού προσευχήθηκε ευχαριστώντας τον Θεό, την αποκεφάλισαν κι από τότε την τιμάμε ως μεγαλομάρτυρα στις 25 Νοεμβρίου.

Ακόμα και σήμερα, όσοι αξιωνόμαστε να επισκεφθούμε το μοναστήρι της μεγαλομάρτυρος αγίας Αικατερίνης στην έρημο του Σινά, έχουμε την ευλογία να προσκυνήσουμε το τίμιο λείψανό της, που το μετέφεραν εκεί άγγελοι! Οι πατέρες της μονής δίνουν σε κάθε προσκυνητή, μικρό και μεγάλο, σαν ευλογία της Αγίας, ένα ασημένιο δαχτυλίδι κι αυτό, για να μην ξεχάσουμε ποτέ φορώντας το κι εμείς, πως ο Νυμφίος της καρδιάς μας, Εκείνος που κατέβηκε στη γη με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος από αγάπη για όλα τα πλάσματά Του, είναι ένας και μοναδικός: ο Υιός και Λόγος του Θεού, ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποια ήταν η καταγωγή της Αικατερίνης, πού έζησε και σε ποια εποχή;
- Για ποιες αρετές ξεχώριζε η Αικατερίνη; Σε τι υστερούσε πριν γνωρίσει τον Χριστό;
- Πώς μετανόησε η Αικατερίνη; Πώς την επιβράβευσε ο Κύριος;
- Γιατί η αγία Αικατερίνη ονομάζεται και μεγαλομάρτυρας; Πού βρίσκεται το λείψανό της;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας λαμπρύνουμε την ψυχή μας με την ομορφιά των αρετών που χαρίζει το Άγιο Πνεύμα, και ας παρακαλούμε τον Θεό Πατέρα να μας χαρίζει την υπομονή, την ακλόνητη πίστη και την αγάπη της Αγίας Αικατερίνης για τον Νυμφίο Χριστό!



Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε στα παιδιά την σύνδεση του βίου της Αγίας με την εορτή των Χριστουγέννων που απέχει ακριβώς ένα μήνα μετά την εορτή της. Στην Γέννηση του Χριστού μας ο άπειρος Θεός «αδειάζει» (=κένωση), κατεβαίνει από τον ουρανό και γίνεται αδύναμο βρέφος, χωρίς ποτέ να πάψει να είναι Θεός, για να χωρέσει στο σώμα του πλάσματος Του, της Υπεραγίας Θεοτόκου και να τραφεί από αυτήν. Αυτό το ακατάληπτο θαύμα γίνεται με την συνεργασία ολόκληρης της Αγίας Τριάδος: ο Θεός Πατέρας ευδοκεί, έχει δηλαδή την καλή ιδέα και την θέληση για ένα τέτοιο πρωτοφανές και σοφό σχέδιο, ο Υιός παίρνει την ανθρώπινη φύση χωρίς να πάψει να είναι Θεός, και το Άγιο Πνεύμα καθιστά ικανή την Παναγία να κυοφορήσει (δογματικός στόχος). Έτσι ο καθένας μας μέσα στο Σώμα Του, την Εκκλησία, μπορεί να έχει ως Νυμφίο και κάτοικο της καρδιάς του τον Χριστό, καλώντας κι άλλους σ' αυτή τη σχέση αγάπης στον αφιλόξενο κόσμο μας. Η αγία Αικατερίνη το κατάφερε τόσο με το κήρυγ-



μά της πριν τη σύλληψή της, όσο και κατά τις ημέρες της φυλάκισης και του μαρτυρίου της, μεταστρέφοντας κάθε καλοπροαίρετο άνθρωπο προς τον Χριστό.

22. Η Αγία υπήρξε άλλο ένα παράδειγμα όμορφου, νέου και ταλαντούχου ανθρώπου (ας θυμηθούμε από προηγούμενα μαθήματα τον άγιο Δημήτριο και τους αγίους Αναργύρους) που πίστεψε και κήρυξε τον Χριστό. Θεωρείται προστάτιδα των φοιτητριών και των γυναικών επιστημόνων, αλλά και γενικότερα όσων ασχολούνται με την επιστήμη και τη γνώση. Ας τονίζουμε στα παιδιά ότι ένας αληθινά σοφός άνθρωπος, ένας ολοκληρωμένος κι ευρυμαθής επιστήμονας (η Αγία μας είχε σπάνια ευρυμάθεια), μια πολυτάλαντη προσωπικότητα, μπορεί να ολοκληρωθεί πλησιάζοντας με ταπείνωση τον Χριστό. Όσα τυχόν ακούσουν (και θα ακούσουν, αν δεν έχουν ήδη ακούσει, πολλά) για ασυμφωνία ανάμεσα στη γνώση, την καλλιέργεια και την πίστη είναι διαβολικός πειρασμός, δείγμα εγωισμού κι όχι η αλήθεια.

3. Στα μάτια του Χριστού μας μετρά κυρίως η ομορφιά της ψυχής. Η Αγία μας, αν και αγνή και συνετή νέα, είχε στην καρδιά της το αγκάθι του εγωισμού, που παραμορφώνει την εικόνα του Θεού μέσα μας. Η αμαρτία αυτή κυνηγά και ταλαιπωρεί κυρίως τους ανθρώπους που προσπαθούν να κρατηθούν μακριά από το κακό και να αξιοποιήσουν τα χαρίσματά τους, οπότε τραυματίζει πολύ εύκολα και τους ανθρώπους της Εκκλησίας. Καμιά αρετή δεν αξίζει δίχως ταπείνωση!

4. Η Αγία μας ανήκει στους «μεγαλομάρτυρες», και την καλούμε και «αθλοφόρο» γιατί υπέμεινε πλήθος μαρτυριών, ως γνήσια αθλήτρια-αγωνίστρια Χριστού. Στον βίο της διαβάζουμε ότι οι βασανιστές της είχαν προετοιμάσει στο τέλος ένα νέο όργανο βασανισμού με τέσσερις μεγάλους τροχούς γεμάτους καρφιά, που συνδέονταν με έναν άξονα, για να την βασανίσουν με ακόμα πιο επώδυνο τρόπο. Το σχέδιό τους όμως ματαιώθηκε θαυματουργικά, αφού άγγελος Κυρίου απομάκρυνε την Αγία από το σημείο που την είχαν ξαπλώσει. Επιπλέον, το σύστημα των τροχών ξέφυγε από τον έλεγχο των βασανιστών, κύλισε στην κατηφόρα και σκότωσε πλήθος ειδωλολατρών. Την καλούμε όμως και «παρθενομάρτυρα», γιατί αφιερώθηκε στον Νυμφίο της Χριστό, χωρίς να επιδώσει τελικά ανθρώπινο γάμο. Μπορούμε να αναφερθούμε εδώ στους μοναχούς και τις μοναχές, τους «ασυρματιστές του Θεού», όπως τους καλούσε ο άγιος Παΐσιος ο αγιορείτης, που αγάπησαν τόσο τον Χριστό, ώστε άφησαν τον κόσμο για την αγάπη Του· ο «ασύρματός» τους όμως λειτουργεί για όλους μας, αφού προσεύχονται μέρα και νύχτα για κάθε άνθρωπο. (βλέπε και μάθημα 15^ο). Ας το τονίζουμε αυτό, γιατί συχνά οι μοναχοί παρουσιάζονται ως μισάνθρωποι ή φυγόπονοι, ενώ αντίθετα στηρίζουν όλη την Εκκλησία με την άσκηση και την προσευχή τους.

5. Η αγία Αικατερίνη εμφανίζεται σε πλήθος ορθόδοξων αναπαραστάσεων αγιογράφησης. Πάντα φορά λαμπρά ενδύματα και φέρει κορωνίδα (στέμμα), σύμβολα της αριστοκρατικής καταγωγής της και των δωρεών του Αγίου Πνεύματος που την στόλιζαν. Στο χέρι της κρατά τον τίμιο και ζωποιοό Σταυρό, σύμβολο του μαρτυρίου της ή ένα κλάδο δάφνης, σύμβολο της νίκης της κατά του διαβόλου. Κάποτε φέρει ανοικτή παλάμη σε όρθια στάση, εκφράζοντας την άρνησή της



προς την ειδωλολατρία. Άλλοτε η Αγία απεικονίζεται στο σπουδαστήριο της, με πλήθος βιβλίων και χειρογράφων στο χώρο, ακόμα και στο δάπεδο, συμβολίζοντας την φιλομάθεια και τη σοφία της: πιο πέρα αγιογραφείται και ο φοβερός τροχός, δείχνοντας έτσι την επώδυνη αντίθεση στον βίο της: παρά το κάλλος, την σοφία και την αριστοκρατική της καταγωγή, η Αικατερίνη βρέθηκε δέσμια και βασανιζόμενη εξαιτίας της αγάπης της στον Χριστό.

6. Αμέσως μετά τον αποκεφαλισμό της, το σκήνωμα της αγίας Αικατερίνης μεταφέρθηκε θαυματουργικά από δύο αγγέλους στο όρος Σινά. Αυτό το θεοβάδιστο όρος φύλαξε το ιερό λείψανο για περίπου 5 αιώνες (μέχρι τον 8ο αιώνα μ.Χ.), όταν το βρήκαν ασκητές της περιοχής. Ήδη από τον 6ο αιώνα λειτουργούσε στο Σινά ένα λαμπρό μοναστήρι που είχε εγκαθιδρύσει ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός, στο σημείο όπου ο Μωυσής είχε δει τη φλεγόμενη βάτο. Οι ασκητές μετέφεραν το σκήνωμα στο μοναστήρι, όπου φυλάσσεται μέχρι και σήμερα, αναβλύζοντας ουράνια ευωδία και προστατεύοντας το μοναστήρι και τους μοναχούς, τους ταξιδιώτες και τους επισκέπτες κάθε φυλής και κάθε θρησκευτικής παραδοχής. Οι μουσουλμάνοι βεδουίνοι που ζουν στην περιοχή σέβονται πολύ την αγία Αικατερίνη και το ιερό της ησυχαστήριο. Όπως στα νεανικά της χρόνια η Αγία συναναστρεφόταν τους σοφούς, τους εμπόρους και τους ταξιδιώτες της Αλεξάνδρειας, έτσι και τώρα αναπαύει στο Σινά κάθε άνθρωπο, σε αυτή την έρημη και άνυδρη περιοχή της Αιγύπτου, στην οποία καλείται πολιούχος, επιτελώντας πλήθος θαυμάτων.



ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί ο Χριστός επιτρέπει το μαρτύριο – τι έφταιγε η Αγία Αικατερίνη και όλοι όσοι μαρτύρησαν από τον αυτοκράτορα;» Κανένας από τους μάρτυρες δεν έφταιξε σε τίποτα απολύτως. Το μαρτύριο της Αγίας (όπως και όλων των μαρτύρων) είναι αποτέλεσμα της κακίας του αυτοκράτορα, της ειδωλολατρίας και της αλαζονείας του, μαζί με την συνέργεια όσων δεν του αντιστάθηκαν: τελικά, της κακίας του διαβόλου, που υποκινεί τους εμπαθείς ανθρώπους. Η αγία Αικατερίνη και όλοι όσοι πίστεψαν εξαιτίας της (οι 50 σοφοί, οι 200 στρατιώτες και ο στρατηγός Πορφύριος, ακόμα και η ίδια η αυτοκράτειρα) έμειναν σταθεροί στην Αλήθεια, όπως τους την αποκάλυψε ο Χριστός.
2. «Μήπως ο Θεός δεν αγαπά τους μάρτυρες και αφήνει να ταλαιπωρηθούν; Μήπως τους δοκιμάζει;» Ο Θεός αγαπά κάθε άνθρωπο, ακόμα και την άλογη φύση. Δεν θα μπορούσε να μην αγαπά τους μάρτυρές Του, αυτούς που ομολογούν σθεναρά το Όνομα Του μέσα στον κόσμο. Οι Άγιοι μάρτυρες, μέσα στην ελευθερία τους, επιλέγουν τον Χριστό, γιατί σ' Αυτόν βρίσκουν την ευτυχία και την αγάπη που αναζητά κάθε άνθρωπος. Το μαρτύριο δεν είναι τιμωρία, αλλά νίκη: είναι η επιλογή των μαρτύρων να αντισταθούν στο ψέμα και στην κακία του κόσμου, τιμώντας την αγάπη και την ταπείνωση, την αλήθεια και την δικαιοσύνη, τον

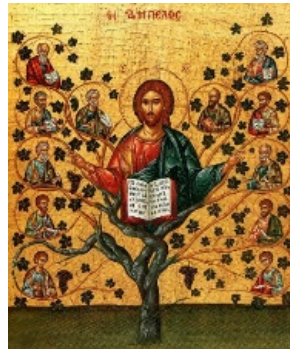
ίδιο τον Σταυρό και την Ανάσταση του Κυρίου μας. Στους διωγμούς και τις φυλακίσεις του κόσμου, στις κακουχίες και στο μαρτύριο, ακόμα και μπροστά στον θάνατο, οι μάρτυρες μας δεν προβάλλουν μαχαίρι και πόλεμο. Οι μάρτυρες ποτέ δεν ξεχνούν τον Πρώτο Μάρτυρα, τον Χριστό, και τα λόγια Του: «Αν ο κόσμος σάς μισεί, ας γνωρίζετε ότι εμένα πρώτα από εσάς έχει μισήσει... Αν εμένα καταδίωξαν, κι εσάς θα καταδιώξουν» (κατά Ιωάν. ιε' 18,20).

3. «Μήπως οι μάρτυρες μισούν την ζωή ή θέλουν να αποκτήσουν ανθρώπινη δόξα;» Οι Άγιοι μάρτυρες δεν είναι ανόητοι, δεν αυτοκτονούν ούτε επιδιώκουν να γίνουν διάσημοι. Γνωρίζουν και τιμούν το αγαθό της ζωής. Μα ξέρουν πως ζωή χωρίς Χριστό δεν είναι αληθινή. Συγχωρούν τους βασανιστές τους, αγαπούν τους εχθρούς τους, μα πάνω απ' όλα αγαπούν τον Χριστό. Με αυτό τον τρόπο, οι Άγιοι Μάρτυρες παραδίνουν στην Εκκλησία την μαρτυρική διαδοχή, αυτή που ξεκινά από το υπερώο του Μυστικού Δείπνου και την Σταυρική Θυσία του Κυρίου και φθάνει μέχρι την αναίμακτη Θυσία που επιτελείται σε κάθε Θεία Λειτουργία. Αυτή η Μαρτυρική διαδοχή συνοδεύει την διαδοχή των Αποστόλων στην αγία μας Εκκλησία έως την συντέλεια των αιώνων.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», εκδ. Ίνδικτος, τομ. Γ'.
2. Σινά και Αγία Αικατερίνη, <http://www.sinaimonastery.com>



Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τὴν πανεύφημον νύμφην Χριστοῦ ὑμνήσωμεν, Αἰκατερίναν τὴν θεῖαν καὶ πολιοῦχον Σινᾶ, τὴν βοήθειαν ἡμῶν καὶ ἀντίληψιν· ὅτι ἐφίμωσε λαμπρῶς, τοὺς κομφοὺς τῶν ἀσεβῶν, τοῦ Πνεύματος τῇ δυνάμει, καὶ νῦν ὡς Μάρτυς στεφθεῖσα, αἰτεῖται πᾶσι τὸ μέγα ἔλεος.





ΜΑΡΤΥΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

*Αγία Αικατερίνα του Σινά
εσύ που εμαρτύρησες φρικτά
στην Αλεξάνδρεια, στον τροχό
κράτησες την πίστη στο Χριστό.*

*Αγία Κυριακή, μάρτυς Χριστού
στα χρόνια του Διοκλητιανού
υπέμεινες θάσανα μέρες πολλές
το μίσος των δημίων σου ενίκησες.*

*Αγία του Θεού
πρέσβευε για μας,
μάρτυς του Χριστού
μη μας ξεχνάς,
πρέσβευε για μας.*

*Αγία Βαρβάρα, μάρτυρας και συ
σε πύργο σκοτεινό σαν φυλακή
σε έκλεισε με φθόνο, με απονιά
του άθεου πατέρα η σκληρή καρδιά.*

*Αγία Παρασκευή, μάρτυς Χριστού
βοηθός κάθε αρρώστου και τυφλού
κι αν άγριοι σε μάτωσαν βασανιστές
ο Κύριος σε αξίωσε χάρες πολλές.*

Αγία του Θεού



I. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Το παιχνίδι των 10 ερωτήσεων

Χωρίζουμε τα παιδιά σε δύο ομάδες. Επιλέγουμε εναλλάξ ένα παιδί από κάθε ομάδα και του κολλάμε στο μέτωπο ένα όνομα από κάποιο γνωστό πρόσωπο. Εκείνο μπορεί να κάνει μέχρι δέκα ερωτήσεις στους συμπαίκτες του για να βρει ποιο πρόσωπο είναι. Οι συμπαίκτες του μπορούν να του απαντήσουν μόνο με ναι ή όχι. Εάν βρει το πρόσωπο, κερδίζει για την ομάδα του 1 βαθμό. Νικήτρια βγαίνει η ομάδα με τους περισσότερους πόντους.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Αγία Αικατερίνη



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Οι λέξεις μπερδεύτηκαν! Βάλτε τις λέξεις κάθε πρότασης στη σωστή σειρά με αριθμούς, ώστε να βγάζει νόημα η ιστορία της αγίας Αικατερίνης.

- i. Αλεξάνδρεια αγία από Αιγύπτου Η την Αικατερίνη καταγόταν της.
- ii. Ήταν μια όμορφη πολύ μορφωμένη και κοπέλα.
- iii. Παναγία της Χριστό στον ύπνο Η της έδωσε ένα δαχτυλίδι της.
- iv. 50 με πίστεψαν στον λόγο Χριστό φιλόσοφοι τον σπουδαίο της.
- v. Το σκήνωμά όρος από στο μεταφέρθηκε της Σινά αγγέλους.

2. Κυκλώστε τις λέξεις στο κρυπτόλεξο:

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, ΣΟΦΙΑ, ΟΜΟΡΦΙΑ, ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ, ΜΑΞΙΜΙΝΟΣ, ΝΥΜΦΙΟΣ, ΣΙΝΑ ΕΥΛΟΓΙΑ, ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ



Α	Φ	Ξ	Σ	Ν	Ι	Φ	Ξ	Ν	Ι	Σ	Ε	Μ	Φ	
Δ	Α	Ε	Υ	Λ	Ο	Γ	Ι	Α	Χ	Ι	Ι	Α	Φ	Μ
Α	Ν	Α	Σ	Ρ	Μ	Α	Ξ	Ι	Μ	Ι	Ν	Ο	Σ	Η
Χ	Ν	Ν	Ι	Χ	Ο	Ι	Ι	Ν	Α	Ι	Α	Ε	Φ	Ν
Τ	Ρ	Λ	Υ	Σ	Ρ	Κ	Ν	Ε	Μ	Υ	Ι	Α	Ι	Υ
Υ	Π	Ε	Ρ	Η	Φ	Α	Ν	Ε	Ι	Α	Ν	Ι	Ι	Ν
Λ	Σ	Ι	Ν	Ι	Ι	Τ	Υ	Λ	Ο	Δ	Σ	Η	Δ	Σ
Ι	Ν	Υ	Ι	Ο	Α	Ε	Μ	Ι	Λ	Α	Ο	Ρ	Δ	Σ
Δ	Ι	Ε	Σ	Φ	Α	Ρ	Φ	Η	Ο	Δ	Δ	Δ	Φ	Ν
Ι	Ο	Ι	Ο	Ι	Ν	Ι	Ι	Δ	Ο	Τ	Ν	Τ	Μ	Η
Α	Α	Ι	Υ	Ρ	Ι	Ν	Ο	Π	Η	Ε	Υ	Υ	Ξ	Α
Α	Φ	Α	Ι	Α	Υ	Η	Σ	Ο	Φ	Ι	Α	Μ	Ε	Ν
Α	Φ	Ο	Ο	Α	Φ	Ο	Λ	Ο	Ι	Λ	Ρ	Μ	Μ	Ο
Φ	Ε	Χ	Σ	Ο	Ν	Ε	Α	Ο	Η	Ι	Ε	Τ	Φ	Ρ
Ν	Φ	Α	Φ	Κ	Η	Σ	Γ	Α	Φ	Ο	Σ	Φ	Ν	Υ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!



Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά, μέσα από το βίωμα του αγίου Σπυρίδωνα και το θαύμα του στην Α΄ Οικουμενική Σύνοδο, στην πίστη προς τον έναν και μοναδικό Τριαδικό Θεό, Πατέρα, Υιό και Άγιο Πνεύμα, του Οποίου τον τρόπο ύπαρξης και ζωής καλούμαστε να ζήσουμε μέσα στην Εκκλησία.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Τα Χριστούγεννα: η χαρά της γιορτής: η ορθόδοξη εικόνα: οι Ποιμένες της Βηθλεέμ.
- 3 αιώνες αργότερα γέννηση του μικρού Σπυρίδωνα στην Κύπρο: οι βοσκοί γονείς του τον διδάσκουν αγάπη στον Θεό και στους ανθρώπους.
- Ο Άγιος με καθημερινό βίωμα αγάπης: ο λαός τον διαλέγει για επίσκοπο: διακονεί με ταπεινοφροσύνη και απλότητα: Άγγελοι συλλειτουργούν μαζί του.
- Λήξη των διωγμών - αίρεση του Αρείου – αμφισβήτηση της θεϊκής φύσης του Χριστού ως Υιού του Θεού.
- Έτσι δεν μπορούμε να σωθούμε: κίνδυνος για την Εκκλησία.
- Ο μέγας Κων/νος συγκαλεί και παρευρίσκεται στην Α΄ Οικουμενική Σύνοδο: παρουσία του Αγίου στη Σύνοδο με προσευχή και ταπείνωση.
- Οι Πατέρες μιλούν σοφά: ο Άρειος σκεπάζει έξυπνα την πλάνη του: ένας φιλόσοφος αρνείται την Αγία Τριάδα, γιατί δεν χωρά στον ανθρώπινο νου.
- Απλός λόγος του Αγίου, προσευχή και θαύμα με το κεραμίδι.
- Μετάνοια του φιλοσόφου, ενίσχυση και φωτισμός των Πατέρων, ήττα του Αρείου.
- Αρχή σύνταξης του Συμβόλου της Πίστεως, έκφραση του βιώματος με λόγια: ο Άγιος, πολιούχος του Πειραιά, το λείψανό του στην Κέρκυρα. Εορτή 12 Δεκεμβρίου.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Ποια είναι τα τρία Πρόσωπα της Αγίας Τριάδας;
- Πώς μπορούμε να εξηγήσουμε εμείς οι χριστιανοί τι πιστεύουμε σε όποιον δεν το ξέρει; Υπάρχουν κάποια λόγια, κάποιο κείμενο που γράφτηκε γι' αυτό;
- Τι σημαίνει άραγε «πολιούχος» Άγιος; Ποιος είναι ο πολιούχος του Πειραιά;
- Πώς φτιάχνεται ένα κεραμίδι;

➤ **Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Ένας κύκλος ενωμένος, δυνατός**

Ζούμε τις μέρες που όλος ο κόσμος ετοιμάζεται για τα Χριστούγεννα. Γύρω μας στολισμοί, δώρα, κάλαντα, νόστιμα γλυκά· συνεχώς βρίσκουμε τρόπους για να δείξουμε τη χαρά της μεγάλης γιορτής. Ας κοιτάξουμε όμως για λίγο και την εικόνα της Γέννησης του Κυρίου, αυτήν που βρίσκεται αγιογραφημένη σε κάθε εκκλησία. Καθώς ο Χριστός μας γεννιέται στο σκοτεινό σπήλαιο, τα περισσότερα πρόσωπα γύρω Του κρύβουν μια μυστική, διαφορετική χαρά, που δεν εκφράζεται με τόση φασαρία όση ακούμε στον κόσμο μας. Μα να κι ένας νεαρός βοσκός, που σπάζει τη σιωπή της εικόνας παίζοντας τη φλογέρα του. Ο Χριστός μας ήρθε στη γη φτωχός και ταπεινός κι έτσι ακριβώς ήταν κι οι πρώτοι Του προσκυνητές, οι Ποιμένες της Βηθλεέμ, που χάρηκαν με όλη τους την καρδιά εκείνη τη νύχτα.

Τρεις περίπου αιώνες αργότερα ένα άλλο φτωχό, αλλά χαρούμενο αγόρι, ο μικρός Σπυρίδων, γεννήθηκε στην Τριμυθούντα της Κύπρου. Από τους απλούς και καλόκαρδους γονείς του έμαθε μεγαλώνοντας την τέχνη του βοσκού. Εκείνοι τον δίδαξαν ακόμα να αγαπά τον Χριστό και την Εκκλησία, όχι μόνο με λόγια τους, αλλά κυρίως με το παράδειγμά τους. Αυτό το παράδειγμα έκανε κι ο ίδιος πράξη καθώς περνούσαν τα χρόνια: αγάπησε πρώτα τους γονείς του, έπειτα τη σύζυγό του και το μονάκριβο κοριτσάκι τους, και σιγά σιγά κάθε πλάσμα του Θεού, κάθε άνθρωπο, ακόμα και τα άλογα ζώα. Γρήγορα έγινε γνωστή η καλοσύνη του ταπεινού Σπυρίδωνα σ' όλη την περιοχή του. Γι' αυτό κι οι συγχωριανοί του, όταν χρειάστηκαν ιερέα και μετά επίσκοπο, αυτόν διάλεξαν, κι ας μην είχε σπουδάσει σε κάποιο φημισμένο σχολείο της εποχής. Και πόσο δίκιο είχαν! Άγγελοι ακούγονταν να ψάλλουν όταν λειτουργούσε ο επίσκοπος Σπυρίδων. Κι εκείνος, γεμάτος από τους θησαυρούς των αρετών, συνέχιζε να ζει απλά και ταπεινά όπως και πρώτα, έτοιμος να συμπαρασταθεί σε όποιον τον είχε ανάγκη.

Την εποχή εκείνη σταμάτησαν οι φοβεροί διωγμοί των ειδωλολατρών, μόλις ανέλαβε τη σοφή διοίκηση της αυτοκρατορίας ο πρώτος χριστιανός και άγιος βασιλιάς, ο Μέγας Κωνσταντίνος. Παρουσιάστηκε όμως τότε στην Εκκλησία μία φοβερή αίρεση: ένας ιερέας, ο Άρειος, προσπαθούσε να πείσει τους πιστούς ότι ο Ιησούς ήταν σίγουρα το πρώτο και καλύτερο δημιούργημα του Θεού, μα όχι ο ίδιος ο Υιός του Θεού. Μεγάλη συμφορά! Πώς ο Χριστός μας θα είχε νικήσει τον θάνατο, αν ήταν απλά ένας σοφός δάσκαλος κι όχι αληθινός Θεός; Πώς εμείς οι άνθρωποι θα είχαμε ελπίδα να ζήσουμε αγαπημένοι κι ενωμένοι, αν δεν πιστεύαμε στην Αγία Τριάδα; Τρία Πρόσωπα που είναι ένας Θεός, φανερώνοντας σε όλους τη δύναμη της Αγάπης.

Ο κίνδυνος, λοιπόν, ήταν φοβερός για τη ζωή των χριστιανών και την ενότητα της Εκκλησίας· γι' αυτό και ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος συγκάλεσε τότε την Α' Οικουμενική Σύνοδο, στην Νίκαια της Βιθυνίας. Ήρθαν από παντού σπουδαίοι επίσκοποι και Πατέρες, που ξεχώριζαν για την μόρφωση και τις σπουδές τους. Ο ίδιος ο αυτοκράτορας μάλιστα τους καλωσόρισε με ζεστά λόγια στη Σύνοδο κι έμεινε κοντά τους, δείχνοντας πόσο τον απασχολούσε το ζήτημα. Εκεί πήγε και ο πρῶτος άγιος Σπυρίδωνας, όχι ως διάσημος ομιλητής, μα ως απλός επίσκοπος. Προσευχόταν συνεχώς στο Θεό και Τον παρακαλούσε να φωτίσει τα μέλη της Συνόδου και να κρατήσει ενωμένους τους πιστούς, στερεωμένους στην ορθή πίστη.

Πολλοί άγιοι επίσκοποι μίλησαν σοφά. Αλλά και η ρητορική ικανότητα του Αρείου ήταν μεγάλη και σκέπαζε έξυπνα την πλάνη του. Η Εκκλησία μας κινδύνευε! Σε μία στιγμή μάλιστα ένας φιλόσοφος με μεγάλη ιδέα για τον εαυτό του δήλωσε ότι είναι αδύνατον να υπάρχει η Αγία Τριάδα, αφού κανένας δεν

μπορεί να καταλάβει πώς τρία Πρόσωπα είναι ένας Θεός. Τότε όμως απόλυτη σιγή απλώθηκε στην αίθουσα. Ένας απλός και κάπως άγνωστος επίσκοπος είχε σηκωθεί και ζήτησε τον λόγο. Ήταν ο άγιος Σπυρίδων! «Την ουσία της Αγίας Τριάδας κανένα στόμα δεν μπορεί να την εξηγήσει και κανένας νους δεν μπορεί να τη χωρέσει» είπε με πίστη. Οι άγιοι Πατέρες ένωσαν την παρουσία του Θεού στα ξεκάθαρα λόγια του ταπεινού επισκόπου από την Κύπρο. Οι αιρετικοί περίμεναν να συνεχίσει, ετοιμάζοντας έξυπνες απαντήσεις για να τον αντιμετωπίσουν. Αλλά ο άγιος Σπυρίδων, κοιτάζοντας όλους με αγάπη, άνοιξε την αριστερή του παλάμη φανερώνοντας πως κρατούσε ένα κεραμίδι. Αφού το σταύρωσε με το δεξί του χέρι είπε: «Εις το όνομα του Πατρός...» κι αμέσως η φωτιά που είχε ψήσει το κεραμίδι έφυγε προς τα πάνω· «και του Υιού...» κι αμέσως το νερό που έπλασε το κεραμίδι χύθηκε προς τα κάτω· «και του Αγίου Πνεύματος!» κι αμέσως ο Άγιος έδειξε την παλάμη του, όπου είχε μείνει μόνο το χώμα!

Όλοι συγκλονίστηκαν από το μεγάλο θαύμα! Ο φιλόσοφος ζήτησε συγγνώμη για όσα είχε πει και παρακάλεσε όσους υποστήριζαν τον Άρειο να γυρίσουν στην Αλήθεια της Ορθοδοξίας. Ο άγιος Σπυρίδων ο θαυματουργός, ο πολιούχος του Πειραιά μας, που το τίμιο λείψανό του βρίσκεται σήμερα στο όμορφο νησί της Κέρκυρας, είχε καταφέρει να φωτίσει με το παράδειγμα της αγάπης του τους Πατέρες της Συνόδου και να νικήσει τον Άρειο. Από εκείνους τους Πατέρες γράφτηκαν τότε και τα πρώτα λόγια του Συμβόλου της Πίστεως, για να μπορούμε όλοι οι χριστιανοί μέσα στους αιώνες να εκφράζουμε με λέξεις την αγάπη της Αγίας μας Τριάδας, που ζούμε ενωμένοι μέσα στην Εκκλησία.

Τον άγιο Σπυρίδωνα τιμάμε στις 12 Δεκεμβρίου.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποιο επάγγελμα έκανε ο άγιος Σπυρίδωνας πριν γίνει επίσκοπος;
- Γιατί τον διάλεξαν οι συμπατριώτες του για επίσκοπο;
- Ποιο φοβερό λάθος δίδαξε ο Άρειος; Πώς προσπάθησε η Εκκλησία να ξεπεράσει αυτό εμπόδιο;
- Τι ομολόγησε ο άγιος Σπυρίδωνας μέσα στην Α΄ Σύνοδο; Πώς φανερώθηκε η αλήθεια;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας ζήσουμε μέσα στην Εκκλησία μας και ας ομολογούμε μαζί με τον άγιο Σπυρίδωνα την τέλεια Αγάπη που ενώνει τα τρία Πρόσωπα της Αγίας Τριάδος, τον Πατέρα, τον Υιό και το Άγιο Πνεύμα!



Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Τα παιδιά ήδη θα βρίσκονται αντιμέτωπα με την εμπορική «προετοιμασία» για τα Χριστούγεννα. Η ορθόδοξη εικόνα είναι ένας πολύ πρακτικός τρόπος για να τα εισάγουμε στην αλήθεια της μεγάλης γιορτής.
2. Ο άγιος Σπυρίδων διακρινόταν για την αγάπη του. Τι και αν ήταν φτωχός, τι και αν το επάγγελμα του βοσκού ήταν σκληρό και γεμάτο δυσκολίες; Είχε ζήσει την Αγάπη του Τριαδικού Θεού από την ευλογημένη συζυγία των γονιών του και ο Θεός τον γέμιζε με όλα τα χαρίσματα. Ελεούσε όσους είχαν ανάγκη, παρηγορούσε κάθε πονεμένο άνθρωπο κι έπειτα φρόντιζε το πνευματικό ποίμνιο των λογικών προβάτων που του εμπιστεύθηκε η Εκκλησία μας. Ντυνόταν με τα φτωχικά του ρούχα και μοίραζε τα



υπάρχοντα του στους φτωχούς, κρατώντας ελάχιστα για τον εαυτό του και την κόρη του, που στο μεταξύ είχε μείνει ορφανή από μητέρα. Έμοιαζε με τους Ποιμένες που αγρυπνούσαν την νύχτα της γέννησης του Χριστού και αξιώθηκαν να Τον προσκυνήσουν από κοντά. Έχουμε λοιπόν την ευκαιρία να τονίσουμε στα παιδιά ότι: α) μια αγαπημένη οικογένεια φανερώνει την Αγάπη της Αγίας Τριάδας, β) ο ιερέας κι ο επίσκοπος πρέπει πρώτα απ' όλα να διακρίνονται για την αγάπη τους και γ) πλησιάζοντας τα Χριστούγεννα πρέπει να μιμηθούμε την ταπείνωση των αγίων Ποιμένων.

2. Ο άγιος Σπυρίδων επιτελούσε σπουδαία θαύματα, γι' αυτό και καλείται «θαυματουργός». Οδήγησε στη μετάνοια αμαρτωλούς, θεράπευε πλήθος ασθενών, ακόμα και τον αυτοκράτορα Κωνσταντίο (γιο του Μ. Κωνσταντίνου), ανέστησε ένα νεκρό παιδί, και σταμάτησε την ροή ενός ποταμού που τον εμπόδιζε να φθάσει σ' έναν άδικα καταδικασμένο σε θάνατο. Μέχρι τις μέρες μας μαρτυρούνται θαύματα που επιτελεί κάθε μέρα ο άγιος Σπυρίδωνας. Στο απολυτίκιο της εορτής του αναφέρονται τρία θαυμαστά σημεία που θα μπορούσαμε να διηγηθούμε στα παιδιά.

I. *Συνομιλία με την νεκρή κόρη του: Επιστρέφοντας από την Α' Οικουμενική Σύνοδο, ο Άγιος έμαθε ότι η μονάκριβη κόρη του Ειρήνη είχε πεθάνει. Τότε εμφανίστηκε μία γυναίκα λέγοντας ότι είχε εμπιστευθεί έναν θησαυρό στην Ειρήνη πριν το θάνατο της. Ο Άγιος, παρόλο τον πόνο του, έψαξε με προσοχή όλο το σπίτι μα δεν βρήκε τίποτα. Τότε προσευχήθηκε πάνω από τον τάφο της νεκρής κόρης του και την ρώτησε που είναι κρυμμένος ο θησαυρός. Η νεκρή κοπέλα απάντησε στον Άγιο και του φανέρωσε την κρυψώνα! Ο Άγιος επέστρεψε τον θησαυρό, χωρίς να ζητήσει από τον Θεό να αναστήσει το παιδί του. Σαν τον Ιώβ σήκωσε με υπομονή τη δοκιμασία.*

II. *Μετατροπή του φιδιού σε χρυσό και του χρυσού σε φίδι: Κάποτε πλησίασε τον Άγιο ένας πολύ φτωχός άνθρωπος, και ζήτησε την βοήθεια του επειδή ήταν σε μεγάλη οικονομική ανάγκη. Ο Άγιος, μην έχοντας κανένα περιουσιακό στοιχείο ή νόμισμα, μετέτρεψε θαυματουργικά ένα φίδι σε χρυσό! Το παρέδωσε στον φτωχό άνθρωπο για να αντιμετωπίσει τις ανάγκες του. Μετά από καιρό επέστρεψε ο φτωχός άνθρωπος, παραδίνοντας στον Άγιο Σπυρίδωνα το χρυσάφι που του είχε χαρίσει. Ο Άγιος ευχαρίστησε το Θεό για αυτό το θαύμα Του και, χωρίς να σκεφθεί ούτε στιγμή να το κρατήσει για τον εαυτό του, άφησε το χρυσάφι στη γη, το οποίο ξανάγινε ζωντανό φίδι.*

III. *Οι Άγγελοι στη γη: Κάποτε, κάτοικοι της Τριμυθούνας, που περνούσαν έξω από τον Ναό όπου λειτουργούσε ο Άγιος μαζί με τον διάκόνό του, άκουσαν πολλές διαφορετικές φωνές να ψέλνουν και να εύχονται για τον επίσκοπό τους. Παραξενεμένοι από το γεγονός μπήκαν μέσα στο ναό και τότε κατάλαβαν ότι ο άγιος Σπυρίδωνας συλλειτουργούσε μαζί με τους αγίους Αγγέλους.*

3. Η Εκκλησία μας από τα χρόνια των Αποστόλων αντιμετωπίζει κάθε σοβαρό πρόβλημα που απειλεί την Αλήθεια «συνοδικά», δηλαδή συγκαλώντας Οικουμενική Σύνοδο. Η επίκληση του Αγίου Πνεύματος, η επίπονη συζήτηση -συχνά με σοβαρές αντιπαραθέσεις- η δυνατότητα να μιλήσουν όλοι οι Ποιμένες παρουσιάζοντας τις εμπειρίες τους, όλα αυτά χαρακτηρίζουν μια Ορθόδοξη Οικουμενική Σύνοδο. Τα αποτελέσματα κάθε Συνόδου ανακοινώνονται έπειτα πάντοτε στον λαό, στο πλήρωμα της Εκκλησίας. Εκεί αποδεικνύεται η ορθότητά τους, όταν δηλαδή εκφράζουν το βίωμα, αναπαύουν τη συνείδηση και στηρίζουν την πορεία των πιστών προς τον Χριστό. Ειδικά για την Α' Οικουμενική Σύνοδο αξίζει να θυμόμαστε τον ρόλο του αγίου Κωνσταντίνου, του πρώτου χριστιανού αυτοκράτορα (περισσότερα για τον άγιο Κωνσταντίνο θα δούμε στο 21ο μάθημα).

4. Το Σύμβολο της Πίστεως, τα πρώτα άρθρα του οποίου συντάχτηκαν από τους Πατέρες της Συνόδου της Νίκαιας, δεν είναι ένα σύνολο θεωρητικών κανόνων ή «ξερών» γνώσεων που δεν έχουν σχέση με τη ζωή μας. Θα λέγαμε ότι είναι μια προσπάθεια των πιστών να εκφράσουν με λόγια την Αλήθεια που ζουν μέσα στην Εκκλησία. Αν λοιπόν κάτι αλλάξει σε αυτό, αλλάζει σιγά σιγά και το βίωμα των χριστιανών, καθώς απομακρύνονται από τα Τρία Πρόσωπα της Αγίας Τριάδας, έτσι όπως μας αποκαλύφθηκαν. Τραγικό παράδειγμα αποτελούν οι Ρωμαιοκαθολικοί. Δεχόμενοι μια επιπλέον φράση στο Σύμβολο της Πίστεως (το γνωστό Filioque, «και εκ του Υιού»), υποβάθμισαν το Άγιο Πνεύμα, ανέβασαν τον πάπα σε δυσθεώρητα ύψη, δημιούργησαν φοβερές καταστάσεις, όπως την Ιερά Εξέταση και βιώνουν ένα χάσμα απομάκρυνσης από την Εκκλησία των αγίων Οικουμενικών Συνόδων.

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί ήταν τόσο επικίνδυνη η αίρεση του Αρείου, ώστε να χρειαστεί να γίνει Σύνοδος;»
Γιατί κινδύνευε η πίστη ότι Εκείνος που μας σώζει με την ενανθρώπηση, τον Σταυρό, την Ανάσταση και την Ανάληψή Του είναι ο Χριστός. Αν ο Χριστός δεν είναι Θεός αληθινός εκ Θεού αληθινού, δεν μπορεί να σώσει τον άρρωστο και αμαρτωλό άνθρωπο. Τότε όλη η πίστη μας είναι μάταιη. Οι Προφήτες, οι Δίκαιοι της Παλαιάς Διαθήκης, ο Μέγας και Τίμιος Πρόδρομος, ακόμα και το αγιότερο ανθρώπινο πλάσμα, η Παναγία, όλοι αδυνατούσαν από μόνοι τους να νικήσουν τον έσχατο εχθρό, τον θάνατο. Μόνο ο Θεός που γίνεται άνθρωπος ελευθερώνει τα πλάσματά Του από την φθορά. Το Θεανθρώπινο Πρόσωπο του Κυρίου μας Ιησού Χριστού μάς εισάγει στο μυστήριο της Αγίας Τριάδας, ώστε να το ζήσουμε και να σωθούμε.
2. «Γιατί οι Πατέρες της Συνόδου δέχθηκαν τον λόγο από έναν ταπεινό επίσκοπο που ζήτησε να μιλήσει;» Οι υποστηρικτές του Αρείου δεν έκρυβαν την περιφρόνηση τους, και ήταν σίγουροι ότι ο λόγος του αγίου Σπυρίδωνα θα είναι μία αποτυχία για εκείνον και επιτυχία για τον φιλόσοφό τους. Κάποιοι σίγουρα κρυφογελούσαν με τον επίσκοπο που εμφανίστηκε με τόσο φτωχικά ρούχα. Γι' αυτό και μερικοί Πατέρες προσπάθησαν να εμποδίσουν ευγενικά τον Άγιο να μιλήσει, από φόβο μήπως εξευτελιστεί μπροστά στα μάτια των αιρετικών. Μα ο άγιος Σπυρίδωνας, ταπεινός στην ψυχή, δεν νοιαζόταν για την προσωπική του δόξα! Επιθυμούσε με όλη του την καρδιά να ομολογήσει την πίστη του στον Τριαδικό Θεό. Κι οι Πατέρες, που ήξεραν πόσο αγιασμένη ζωή είχε ο επίσκοπος από την Τριμυθούνα, υποχώρησαν από αγάπη και ταπείνωση κι αυτοί, χωρίς βέβαια να περιμένουν από πριν ένα τόσο μεγάλο θαύμα!



3. «Γιατί ο άγιος Σπυρίδων είναι πολιούχος του Πειραιά;» Στη θέση του σημερινού ναού του αγίου Σπυρίδωνος, που χτίστηκε μερικές δεκαετίες μετά την απελευθέρωσή μας από τους Τούρκους, υπήρχε επί περίπου επτά αιώνες ένα σπουδαίο μοναστήρι του Αγίου. Έπαιξε σημαντικό ρόλο στην περιοχή και πρόσφερε πολλά στην Επανάσταση. Από ευγνωμοσύνη, λοιπόν, στον Άγιο, η πόλη μας τον ανακήρυξε πολιούχο της.
4. «Γιατί το λείψανο του Αγίου είναι την Κέρκυρα;» Τρεις αιώνες μετά την κοίμηση του Αγίου, το λείψανό του μεταφέρθηκε από την Κύπρο στην Κωνσταντινούπολη λόγω των πολλών επιδρομών που δεχόταν το νησί. Λίγο πριν την Άλωση της Πόλης ένας ιερέας το μετέφερε μετά από περιπλανήσεις στην Κέρκυρα, ώστε να σωθεί από τη μανία των Τούρκων. Σήμερα διατηρείται ακόμα άφθορο, επιτελώντας πολλά θαύματα!

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», εκδ. Ίνδικτος, τομ. Δ΄.
2. Διαδικτυακός τόπος της Ιεράς Μονής Ασωμάτων Πετράκη, www.monipetraki.gr



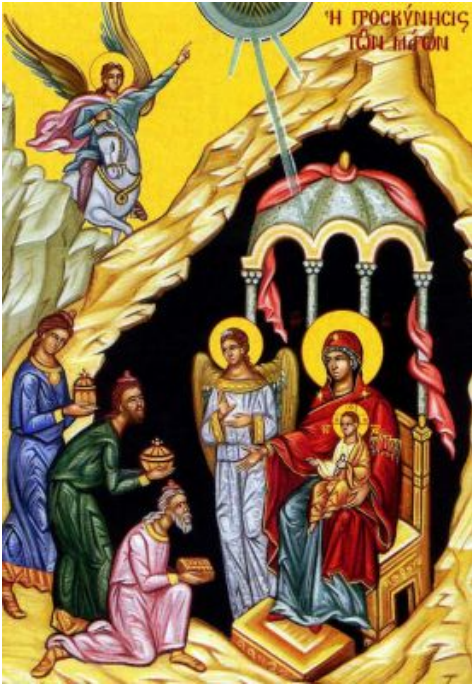
Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τῆς Συνόδου τῆς πρώτης ἀνεδείχθης ὑπέρμαχος, καὶ θαυματουργὸς θεοφόρε,
 Σπυρίδων Πατὴρ ἡμῶν· διὸ νεκρῷ σὺ ἐν τάφῳ προσφωνεῖς, καὶ ὄφιν εἰς
 χρυσοῦν μετέβαλες· καὶ ἐν τῷ μέλπειν τὰς ἀγίας σου εὐχάς, Ἀγγέλους ἔσχες
 συλλειτουργοῦντάς σοι Ἱερώτατε· Δόξα τῷ σε δοξάσαντι, δόξα τῷ σε
 στεφανώσαντι· δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα.



Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΑ ΚΑΛΑΝΤΑ



Σήμερα οι μάγοι έρχονται
στη χώρα του Ηρώδη. (2)

Και ο Ηρώδης ταραχθείς
έγινε θηριώδης. (2)

Κράζει τους μάγους και ρωτά:
-Μάγοι πού θε να πάτε; (2)

Στης Βηθλεέμ το σπήλαιο
την πόλη την Αγία. (2)

Π' εκεί γεννάει το Χριστό
η Δέσποινα Μαρία. (2)





I. ΠΑΙΧΝΙΑΔΙ

Η κρυμμένη λέξη

Ένα παιδί πηγαίνει κάπου παράμερα. Τα άλλα ορίζουν μια λέξη, π.χ. "δυνατός". Επιστρέφοντας το παιδί κοντά στα υπόλοιπα, κάνει μια οποιαδήποτε ερώτηση σ' έναν παίκτη, π.χ. "Γιατί είστε εδώ;" Η απάντηση πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να περιλαμβάνεται μέσα στην πρόταση και η κρυμμένη λέξη, όπως π.χ. "Είμαστε εδώ, γιατί έπιασε δυνατός αέρας". Οι ερωτήσεις συνεχίζονται μέχρις ότου το παιδί ανακαλύψει την κρυμμένη λέξη. Ανάλογα με την ηλικία των παιδιών μπορούμε να ορίσουμε και συγκεκριμένο αριθμό ερωτήσεων (π.χ. αρχικά 6, αργότερα 4 ή 3 κλπ).

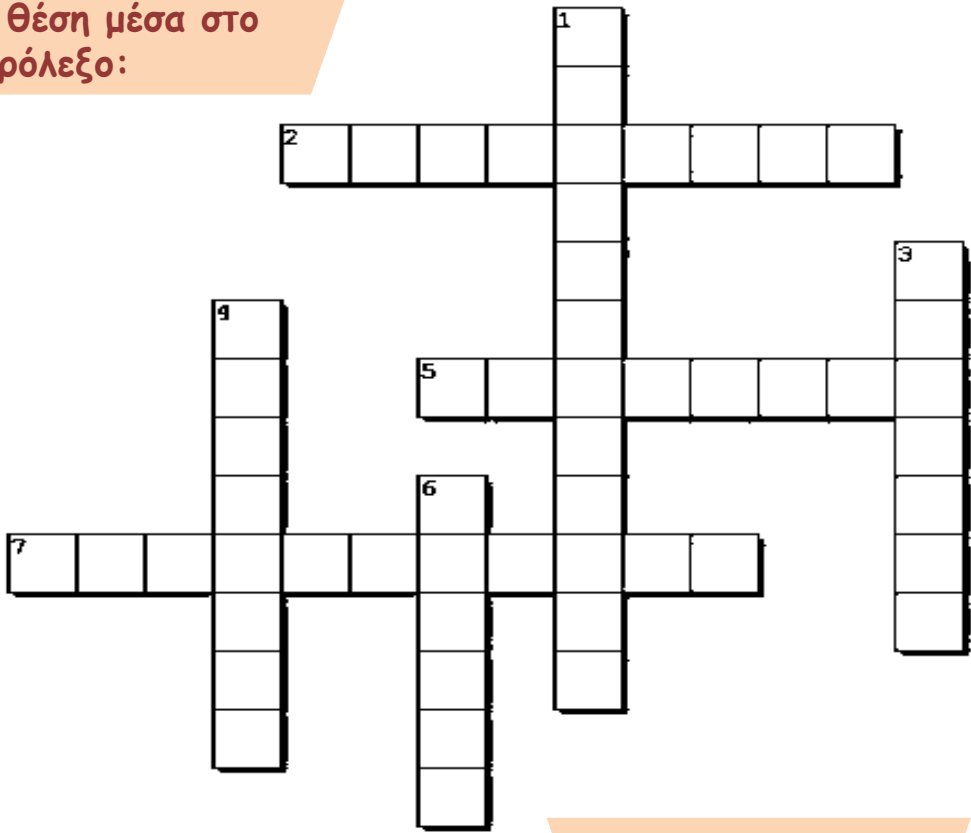
ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Βάλτε τις παρακάτω λέξεις στη σωστή τους θέση μέσα στο σταυρόλεξο:

ΣΠΥΡΙΔΩΝ,
ΤΡΙΜΥΘΟΥΝΤΑ,
ΒΟΣΚΟΣ,
ΤΑΠΕΙΝΩΣΗ,
ΣΥΝΟΔΟΣ,
ΚΕΡΑΜΙΔΙ,
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ



2. Υπάρχουν στην εικόνα των Χριστουγέννων! Συμπληρώστε:



Π _____
Μ _____
Π _____
Α _____
Ι _____
Σ _____
Α _____



ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !



ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΝΙΚΟΛΑΟ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Χριστός μας είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, αγιάζοντας έτσι ολόκληρη την ανθρώπινη φύση.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ερωτήματα για τον «άγιο Βασίλη»-Santa Claus-«άγιο Νικόλαο». Αδιαφορία για το πραγματικό γεγονός της Γέννησης του Χριστού· ο Δημιουργός γίνεται άνθρωπος.
- Αντιδιαστολή των 2 Αγίων: άγιος Νικόλαος ο μυροβλήτης, Άγιος των θαλασσινών, επίσκοπος στα Μύρα της Μ. Ασίας. Μέγας Βασίλειος, επίσκοπος Καισάρειας, σοφός δάσκαλος.
- Παρουσία και διδασκαλία του αγίου Νικολάου στην Α΄ Οικουμενική Σύνοδο: ο Χριστός, τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, ώστε να αγιαستούμε κοντά Του στην ψυχή και στο σώμα.
- Ο Άγιος, κρυφός ευεργέτης των φτωχών, σωτήρας εκείνων που είχαν άδικα καταδικαστεί. Όνειρο του Αγίου στο ταξίδι προς τα Ιεροσόλυμα, προειδοποίηση προς τους ναύτες, προσευχή και σωτηρία του πλοίου.
- Ο Άγιος, προστάτης των ναυτικών, εορτή στις 6 Δεκεμβρίου.
- Ο Μέγας Βασίλειος γεννημένος σε οικογένεια Αγίων, σπουδαίος επιστήμονας (ένας από τους 3 Ιεράρχες) και αυστηρός ασκητής.
- Θαρραλέος κήρυκας της Αλήθειας για τον Χριστό, έχτισε τη Βασιλειάδα για όσους είχαν ανάγκη.
- Το έθιμο της βασιλόπιτας: ο Άγιος επιστρέφει θαυματουργικά τα χρυσαφικά των πιστών έπειτα από τη σωτηρία της πόλης· εορτή του την 1η Ιανουαρίου.
- Οι δύο αληθινοί Άγιοι (σε αντίθεση με τον φανταστικό Santa Claus) και τα πνευματικά τους δώρα.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ



(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Έχετε ναυτικούς στην οικογένειά σας; Ποιος Άγιος είναι ο προστάτης τους;
- Έχετε κερδίσει ποτέ το φλουρί στη βασιλόπιτα; Γιατί υπάρχει αυτό το έθιμο;
- Γιατί τα παιδιά γράφουν αυτές τις μέρες γράμματα στον άγιο Βασίλη; Πώς είναι αυτός ο Άγιος;
- Τι γιορτάζουμε τα Χριστούγεννα; Γιατί είναι τόσο μεγάλη αυτή η γιορτή;

➤ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Ζωγραφο-ιστορίες*

«**Π**ιστεύεις στον Άγιο Βασίλη;»

Να ένα αληθινά παράξενο ερώτημα που ακούγεται τώρα που πλησιάζουμε τα Χριστούγεννα! Σπάνια θα μας ρωτήσουν: «Πιστεύεις ότι γεννήθηκε ο Χριστός στη Βηθλεέμ;» ή «Πιστεύεις ότι Τον προσκύνησαν μάγοι και βοσκοί;» ή ακόμη «Πιστεύεις ότι φάνηκε στον ουρανό το αστέρι κι ότι Άγγελοι ύμνησαν τη Γέννηση;»... Ο κόσμος φαίνεται να ξεχνά το μεγάλο θαύμα: ο Χριστός μας, ο Δημιουργός του κόσμου, γεννήθηκε ως άνθρωπος σε σπήλαιο. Κοιμήθηκε σαν αδύναμο μωρό σε μια φάτνη, χωρίς να πάψει να είναι Θεός! Κι όμως οι περισσότεροι ασχολούνται με έναν καλοκάγαθο παχουλό παππού με κόκκινη στολή, που οδηγεί έλκηθρο και κατεβαίνει από τις καμινάδες κουβαλώντας δώρα για τα «καλά» παιδιά. Πώς άραγε χωρίζει κανείς τα παιδιά του κόσμου σε «καλά» και σε «κακά»; Και πώς γίνεται αυτός ο «μαγικός» άγιος να λέγεται στις γλώσσες της Ευρώπης «Santa Claus», δηλαδή, Άγιος Νικόλαος, ενώ σ' εμάς, Άγιος Βασίλης;

Όλα αυτά ξεκίνησαν πριν χρόνια από τη ζωή δύο αληθινά σπουδαίων Αγίων της Εκκλησίας μας. Ο ένας, ο άγιος Νικόλαος ο μυροβλήτης, που εικονίζεται πάνω από το τιμόνι κάθε караβιού, έγινε επίσκοπος στα Μύρα της Μ. Ασίας. Ο άλλος, ο Βασίλειος ο Μέγας, επίσκοπος στην Καισάρεια, είναι εκείνος που στα κάλαντα «βαστά εικόνα, χαρτί και καλαμάρι», σαν σοφός δάσκαλος που ήταν. Γεννήθηκαν σε κοντινές μεταξύ τους εποχές, αλλά δεν έχουν εργαστήριο στο Βόρειο Πόλο, ούτε ξωτικά για συνεργάτες. Ζουν όμως εδώ και αιώνες τη χαρά του Παραδείσου και σίγουρα μπορούν να μας χαρίσουν πολύ περισσότερα δώρα από όσα χωρούν σ' έναν σάκο ή σ' ένα έλκηθρο.

Αξέχαστο έμεινε το θάρρος του αγίου Νικολάου, τότε που μίλησε κι αυτός στην πρώτη Οικουμενική Σύνοδο, κοντά στον άγιο Σπυρίδωνα. Δίδαξε ότι ο Χριστός είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, που με τον ερχομό Του στη γη μάς αξιώνει, αν θέλουμε, να αγιάσουμε στην ψυχή και στο σώμα. Κι όλοι ήξεραν πως όσα έλεγε, τα ζούσε κι ο ίδιος. Πολλά τα θαύματά του! Κάποτε, σε ένα ταξίδι του προς τα Ιεροσόλυμα, αποκοιμήθηκε κι είδε στον ύπνο του ότι ο διάβολος έκοβε τα σχοινιά του караβιού. Ξύπνησε ανήσυχος και προειδοποίησε τους ναύτες: «Σήμερα θα μας βρει μεγάλη συμφορά. Θα ταλαιπωρηθούμε και θα υποφέρουμε πολύ, όμως μη φοβηθείτε. Μόνο να προσεύχεστε». Πράγματι, σε λίγο ισχυροί άνεμοι σήκωσαν τεράστια κύματα και το караβι κινδύνεψε να καταποντιστεί. Όλοι τον παρακαλούσαν να προσευχηθεί, ξέροντας την αρετή του. Γνώριζαν ότι τις νύχτες κυκλοφορούσε κι άφηνε κρυφά χρήματα στις πόρτες των φτωχών που βρίσκονταν σε φοβερή ανάγκη. Είχαν ακούσει ότι είχε ξαναταξιδέψει με πολλούς κινδύνους, για να σώσει από βέβαιο θάνατο τρεις αθώους που είχαν άδικα καταδικαστεί. Γι' αυτό ζητούσαν και τώρα τη βοήθειά του. Ο άγιος Νικόλαος, βλέποντας την αγωνία τους, προσευχήθηκε θερμά κι αμέσως η θάλασσα γαλήνεψε. Έτσι, τον τιμούμε σαν προστάτη των ναυτικών στις 6 Δεκεμβρίου και προσκυνούμε τα τίμια λείψανά του που μυροβλύζουν.

Μήπως όμως ο Μέγας Βασίλειος δεν θαυματοουργεί μέχρι τις μέρες μας; Γεννήθηκε και μεγάλωσε σε μια οικογένεια Αγίων. Σίγουρα τον θυμόμαστε σαν μεγάλο επιστήμονα, προστάτη των δασκάλων και των μαθητών, ως έναν από τους Τρεις Ιεράρχες, αλλ' ίσως να μην ξέρουμε πως ήταν και μεγάλος ασκητής,

που οργάνωσε τη ζωή των μοναχών στην έρημο. Δεν υποχώρησε ποτέ, ούτε μπροστά σε άρχοντες, στρατηγούς και αυτοκράτορες, όταν έπρεπε να υπερασπιστεί την Αλήθεια για τον αγαπημένο του Κύριο, τον Χριστό. Κι επειδή αγαπώντας τον Χριστό, αγαπούσε πολύ και τους ανθρώπους, έχτισε με δικά του έξοδα την περίφημη Βασιλειάδα, μια πόλη με νοσοκομεία, γηροκομεία, ορφανοτροφεία και ξενώνες για την φροντίδα των φτωχών, αρρώστων και ξένων. Η πολλή του αγάπη έμεινε και στα έθιμά μας με τη γνωστή μας «βασιλόπιτα». Όταν οι κάτοικοι της Καισάρειας πρόσφεραν όλα τους τα χρυσαφικά σαν λύτρα για να σωθούν από έναν τύραννο της περιοχής, ο Θεός δεν άφησε τις προσευχές του δούλου Του, Βασιλείου, αναπάντητες. Έστειλε μια ουράνια στρατιά αγγέλων που τρομοκράτησε κι έδιωξε μακριά τους εχθρούς της πόλης. Τότε ο Άγιος μοίρασε θαυματουργικά μέσα σε μικρά ψωμάκια σ' όλους τους πιστούς ό,τι ακριβώς είχε προσφέρει ο καθένας! Γι' αυτό κι εμείς κάθε Πρωτοχρονιά, στη γιορτή του, κρύβουμε το φλουρί στην ευλογημένη βασιλόπιτα.

Ο φανταστικός κοκκινοντυμένος Santa Claus αντικατέστησε σιγά σιγά στα παραμύθια, στις ταινίες και στις διαφημίσεις τους δύο πραγματικούς Αγίους, που οι γιορτές τους είναι τόσο κοντά στα Χριστούγεννα. Εμείς, όμως, ας ξαναβρούμε την Αλήθεια. Ας παρακαλέσουμε φέτος, καθώς ο σοφός λαός μας τραγουδά στα κάλαντα της Χίου, να μας χαρίζουν οι δύο μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας «αγάπη, ειρήνη, υγεία, καλή καρδιά, χαμόγελο και θεία ευλογία». Ας μην περιμένουμε δώρα που μετά από λίγο χάνονται· ας τους ζητήσουμε καλύτερα, να γεννηθεί και στις δικές μας καρδιές ο Θεάνθρωπος Χριστός, όπως και στις δικές τους, για να βρεθούμε κι εμείς στον Παράδεισο!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποιος είναι τελικά ο αληθινός άγιος Βασίλειος;
- Τι σημαίνει Santa Claus; Μας θυμίζει τον αληθινό άγιο Νικόλαο σε κάτι; (μόνο κοινό στοιχείο, δείτε τις σημειώσεις Ε2,3)
- Τι δώρα αξίζει να ζητήσουμε από τους δύο αυτούς Αγίους;
- Πώς οι δύο Άγιοι μας βοηθούν να ζήσουμε τη γιορτή των Χριστουγέννων;



Δ. ΣΥΝΟΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας ζητήσουμε από τον άγιο Νικόλαο και τον Μέγα Βασίλειο τα πνευματικά δώρα που θα μας βοηθήσουν να ζήσουμε αληθινά τα Χριστούγεννα!



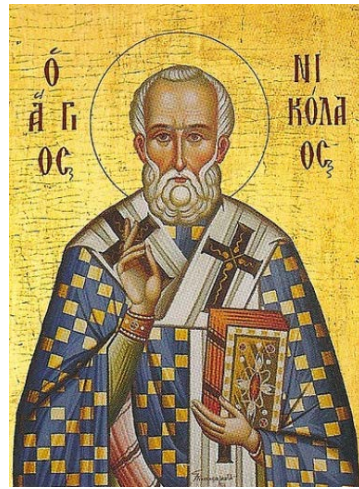


Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Στο κατηχητικό μας μπορεί να περιλαμβάνονται τρεις κατηγορίες παιδιών: α) εκείνα που πιστεύουν στον φανταστικό «εμπορικό» άγιο Βασίλη-Santa Claus, β) εκείνα που έχουν απορρίψει ως μύθο την ύπαρξη του άη Βασίλη-Santa Claus, μη γνωρίζοντας όμως πολλά πράγματα ούτε για τον αληθινό Άγιο και γ) τα παιδιά χριστιανικών οικογενειών που γνωρίζουν τον αληθινό Άγιο, αλλά οι γονείς ετοιμάζουν μια κάπως παραμυθένια ατμόσφαιρα κάθε Χριστούγεννα-Πρωτοχρονιά (λέγοντας πως ο Άγιος ήρθε τη νύχτα και τους άφησε τα δώρα κλπ), χωρίς να αναφέρονται σε έλκηθρα, καμινάδες κ.ά. Εμείς πρέπει να μιλήσουμε προσεκτικά για την αλήθεια. Είναι μεγάλο σφάλμα των γονέων να συντηρούν ένα ψέμα, γιατί όταν αυτό αποκαλύπτεται, κλονίζεται η εμπιστοσύνη των παιδιών απέναντί τους γενικότερα. Φανταστείτε να κάνουμε το λάθος αυτό κι εμείς, που με την παρουσία και τον λόγο μας εκπροσωπούμε την Εκκλησία! Ας είμαστε έτοιμοι για αντιδράσεις εκ μέρους των παιδιών, αλλά και των γονέων. (δείτε παρακάτω στις δυσκολίες)
2. Η τάση που υπάρχει γύρω μας (από τις σχολικές γιορτές έως την εμπορική πραγματικότητα) είναι να αντικατασταθεί το νόημα της μεγάλης εορτής των Χριστουγέννων από μια γλυκερή και συναισθηματική ατμόσφαιρα με βασικότατο εκπρόσωπο τον Santa Claus (που, σημειωτέον, παρουσιάζεται παντού σήμερα, ακόμα και σε μη χριστιανικούς λαούς). Ο ευτραφής χαμογελαστός και ασπρομάλλης γεράκος, που έρχεται με το έλκηθρό του για να μοιράσει δώρα στα παιδιά, στην πραγματικότητα «έφτασε» ως έθιμο στη χώρα μας από το εξωτερικό. Ξεκίνησε στη δυτική παράδοση ως Saint Nicolas=άγιος Νικόλαος, με αφορμή τις πολλές κρυφές ελεημοσύνες του αληθινού Αγίου. Ο Santa Claus όμως πλέον, είτε ως άγιος Νικόλαος είτε ως άη Βασίλης, προβάλλεται σαν εικόνα της υλικής καλοπέρασης και της επιφανειακής αισιοδοξίας. Δεν έχει βέβαια καμία σχέση με τους δύο μεγάλους Αγίους που τιμάμε εμείς ως ορθόδοξοι χριστιανοί.
3. Ο άγιος Νικόλαος έκανε πράξη τον λόγο του Κυρίου: «Αγαπάτε αλλήλους». Πούλησε όλη του την περιουσία για να ελεήσει φτωχούς και ζητιάνους. Με την προσευχή, την καλοσύνη και τη γενναιοδωρία του βοήθησε αμαρτωλούς να επιστρέψουν στον Θεό και πάντρεψε ανύπανδρες κοπέλες (αναφέρεται πως άφηνε χρυσάφι τις νύχτες έξω από την πόρτα ενός φτωχού πατέρα, του οποίου τα κορίτσια κινδύνευαν να πάρουν άσχημο δρόμο εξαιτίας της ανέχειας, ώστε να τις προικίσει και να παντρευτούν· ίσως αυτή να είναι και η αφετηρία για τον νυχτερινό ερχομό του Santa Claus με τα δώρα). Υπερασπίστηκε το Πρόσωπο του Θεανθρώπου στην Α΄ Οικουμενική Σύνοδο μαζί με τον άγιο Σπυρίδωνα, τον Μέγα Αθανάσιο κ.ά. (δείτε και το προηγούμενο μάθημα). Η Εκκλησία τον τιμά και, εκτός από την εορτή του στις 6 Δεκεμβρίου, του αφιέρωσε την Πέμπτη ημέρα της εβδομάδας, για να τον προβάλλει σε όλους εμάς ως παράδειγμα αγιότητας. Συνδέεται επίσης με τους θαλασσινούς και γενικά με τη θάλασσα. Θεωρείται προστάτης των ναυτικών, γι' αυτό και στη γέφυρα των караβιών υπάρχει πάντοτε η εικόνα του αγίου Νικολάου.
4. Ο Μέγας Βασίλειος εορτάζεται την 1η Ιανουαρίου. Την δεύτερη Κυριακή του μήνα αυτού η Εκκλησία μας τιμά και όλη του την οικογένεια, καθώς τόσο ο πατέρας του, Βασίλειος όσο και η ευσεβής μητέρα του, Εμμέλεια, και τα αδέρφια του έγιναν Άγιοι. Ο Άγιος σπούδασε γραμματική, ρητορική, φιλοσοφία, γεωμετρία, αστρονομία, ιατρική. Πολυμαθής με άριστες επιδόσεις, βαπτίστηκε και ακολούθησε τη μοναχική ζωή. Μοίρασε τα υπάρχοντά του στους φτωχούς, ασκήτευσε με τον αδελφικό του φίλο άγιο Γρηγόριο τον Θεολόγο (και αυτός ένας από τους 3 Ιεράρχες) και οργάνωσε τη ζωή των μοναχών. Ως επίσκοπος, ξεχώρισε για την αγάπη του στο ποίμνιό του και το θάρρος απέναντι στους κοσμικούς άρχοντες όταν χρειαζόταν να αντιμετωπίσει αιρέσεις και κακοδοξίες. Η «Βασιλειάδα» του, που αποτελούσε την πρώτη «κοινωνική» πρόνοια της εποχής και στην οποία διακονούσε ο ίδιος με άλλους εθελοντές, καθώς και τα πολυάριθμα συγγράμματα του έκαναν τους συγχρόνους του να τον αποκαλούν από τότε «Μέγα».

5. Ας επιμείνουμε στο νόημα της γιορτής των Χριστουγέννων, ας μιλήσουμε για την ορθόδοξη εικόνα της Γέννησης (θυμηθείτε και το προηγούμενο μάθημα) κι ας χρησιμοποιήσουμε τους αγώνες των 2 σημερινών Αγίων, που τόνισαν σε πολύ δύσκολες εποχές ότι ο Χριστός είναι Θεάνθρωπος, τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, γιατί μονάχα έτσι θα μπορούσε να μας σώσει από τον θάνατο. Εξαιτίας της παρακοής των πρωτοπλάστων η ανθρώπινη φύση «αρρώστησε». Έγινε δεκτική στη φθορά, στο θάνατο, στην αμαρτία και στο κακό· αυτή τη φύση κληροδοτούσε κάθε ανθρώπινο ζευγάρι στα παιδιά του. Ο Χριστός μας με το να γίνει άνθρωπος πήρε όλη την ανθρώπινη φύση, εκτός όμως από την αμαρτία, αφού σαρκώθηκε θαυμαστά από την Παναγία «εκ Πνεύματος Αγίου». Έτσι κι εμείς, όταν είμαστε ενωμένοι με τον Χριστό σωζόμαστε και αγιαζόμαστε. Η ανθρώπινη φύση αγιάζεται μόνο κοντά Του, όπως αποδεικνύουν και οι δύο σημερινοί Άγιοι.



ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Πώς γίνεται κάποιος άγιος;» Είναι ένα ερώτημα των παιδιών, που ίσως να επαναλαμβάνεται κάθε τόσο τη φετινή χρονιά. Μπορούμε να ανατρέχουμε σε όσα είχαμε πει στο 1ο μάθημα, στην Ε2 σημείωση και να θυμίζουμε ότι ο Θεός μάς έπλασε για να γίνουμε άγιοι, όπως είναι κι Εκείνος. Επομένως η αγιότητα είναι ο σκοπός της ύπαρξής μας και η μεγαλύτερη αποτυχία μας θα είναι να μην πετύχουμε τον σκοπό αυτό. Οι Άγιοι δεν είναι εξωπραγματικά όντα ούτε υπεράνθρωποι· Άγιοι μπορούμε όλοι να γίνουμε, όταν είμαστε ενωμένοι με τον Θεό ως αγωνιζόμενα μέλη της Εκκλησίας, όταν συμμετέχουμε στα Ιερά Μυστήρια κι ακολουθούμε το θέλημά Του πρόθυμα, καλλιεργώντας την αγάπη μας για Εκείνον.
2. «Τι εννοούμε όταν λέμε ότι ο Χριστός είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος;» Αυτό είναι ακατανόητο μυστήριο αλλά και βασική πίστη για να μπορέσουμε να σωθούμε. Ο κατηχητής μπορεί να πει στα παιδιά πως ο Χριστός μας, χωρίς να πάψει να είναι Θεός, ενώθηκε με τρόπο θαυμαστό με την ανθρώπινη φύση που έλαβε από την Παναγία. Με την θέλησή Του πήρε ανθρώπινη ψυχή και ανθρώπινο σώμα, και σήκωσε όλα τα «αδιάβλητα πάθη» (τα αποτελέσματα δηλαδή της πτώσης, που δεν είχαν όμως πρόθεση αμαρτίας) π.χ. την πείνα, την δίψα, τον κόπο, τον φόβο του θανάτου κ.λπ. Έτσι, αγίασε κάθε μας ασθένεια και βάσανο, έως και το θάνατο, που έγινε πέρασμα προς την αιώνια Ζωή.

3. «Μα πώς δεν υπάρχει ο άη Βασίλης που έρχεται και φέρνει τα δώρα; Αφού μου το έχουν πει οι γονείς μου και έχω δει τα δώρα του». Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί στην απάντηση που θα δώσουμε στα παιδιά, ώστε να μην προσβάλλουμε τους γονείς τους, ταυτόχρονα όμως να παρουσιάσουμε την αλήθεια. Να τονίζουμε στα παιδιά ότι ο Άγιος Βασίλειος πραγματικά υπάρχει, ακούει τις προσευχές μας και χαρίζει στους γονείς μας υγεία και στοργή για μας, έτσι ώστε, κατά κάποιον τρόπο, να γίνονται οι βοηθοί του. Τα δώρα που βρίσκουμε μας τα φέρνουν συνήθως οι ίδιοι οι γονείς μας, ως δώρα του Αγίου Βασιλείου. Ίσως να μας έχουν πει ότι εκείνος μπαίνει κρυφά και τα αφήνει στο σπίτι. Σίγουρα το έκαναν κι αυτό από αγάπη, για να νιώσουμε όμορφα περιμένοντας το χριστουγεννιάτικο δώρο μας. Ένας Άγιος που ζει κοντά στον Θεό δεν χρειάζεται εργαστήρια στον Βόρειο Πόλο, ούτε ξωτικά, έλκηθρα και ταράνδους. Μπορούμε να παροτρύνουμε τα παιδιά να εξηγήσουν στους γονείς τους ότι είναι αρκετά μεγάλα πια και ξέρουν την αλήθεια για τον άγιο Βασίλειο και τον άγιο Νικόλαο, πως δηλαδή είναι πολύ πιο σπουδαίοι από τον παραμυθένιο Santa Claus, που παρουσιάζεται στις ταινίες και στις διαφημίσεις και πως γι' αυτό μπορούν να μας προσφέρουν δώρα σημαντικά, που ποτέ δεν καταστρέφονται και δεν χάνονται. Πάντως, παρά την καλή μας πρόθεση και την ευγενική μας στάση, ας είμαστε έτοιμοι για τυχόν αντιδράσεις κι ας μην πτοηθούμε από αυτές. Καλούμαστε να δώσουμε μια μαρτυρία προς δόξαν του Θεού και των δύο Αγίων Του.



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, εκδ. Ίνδικτος.
2. Αγαθαγγέλου, επισκόπου Φαναρίου, Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, εκδ. Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος.



Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Κανόνα πίστεως καὶ εἰκόνα πραότητος, ἐγκρατείας Διδάσκαλον, ἀνέδειξέ σε τῆ
ποιμνῆ σου, ἢ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια· διὰ τοῦτο ἐκτίσω τῆ ταπεινώσει τὰ
ὑψηλά, τῆ πτωχείᾳ τὰ πλούσια, Πάτερ Ἱεράρχα Νικόλαε· πρέσβευε Χριστῷ τῷ
Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.



Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος σου, ὡς δεξαμένην τὸν λόγον σου· δι' οὗ
θεοπρεπῶς ἐδογματίσας, τὴν φύσιν τῶν ὄντων ἐτρένωσας, τὰ τῶν ἀνθρώπων ἤθη
κατεκόσμησας. Βασιλείον ἱεράτευμα, Πάτερ Ὅσιε· πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ,
σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν Ὑπερούσιον τίττει· καὶ ἡ γῆ τὸ Σπήλαιον τῷ ἀπροσίτῳ
προσάγει· Ἄγγελοι μετὰ Ποιμένων δοξολογοῦσι· Μάγοι δὲ μετὰ ἀστέρος
ὁδοιποροῦσι· δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη Παιδίον νέον, ὁ πρὸ αἰῶνων Θεός.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΑ ΠΑΙΝΕΜΑΤΑ ΧΙΟΥ

*Καλησπερίζω φέρνοντας αγέρα μυρωμένο,
απ' τ' αφρισμένα κύματα χλιοτραγουδισμένο.*

*Σ' αυτό το σπίτι που 'ρθαμε πέτρα να μη ραγίσει
κι ο νοικοκύρης του σπιτιού χρόνια πολλά να ζήσει.*

*Άγιε μου Βασιλάκη μου και Άγιε μου Νικόλα,
προστάτεψε τους ναυτικούς την ώρα του κυκλώνα.*



*Χρόνια πολλά, να 'στε καλά κι εσείς και οι δικοί σας,
να 'ρθούνε τα ξενάκια σας κι όλοι οι ναυτικοί σας.*

*Σε όλους σας ευχόμαστε αγάπη, ειρήνη, υγεία,
καλή καρδιά, χαμόγελο και θεία ευλογία.*

*Αρχιμηνιά κι αρχιχροινιά, ψιλή μου
δεντρολιβανιά
κι αρχή, κι αρχή του Γεναρίου, του Μεγά-
του Μεγάλου Βασιλείου.*

*Βασίλη μ', από πού 'ρχεσαι
κι από, κι από πού κατεβαίνεις
και βαστάς, και βαστάς ρόδα και ραίνεις;
Κάτσε να φας, κάτσε να πιεις,
κάτσε τον πόνο σου να πιεις.
Κάτσε, κάτσε να τραγουδήσεις
και να μας, και να μας καλωσορίσεις
κι έβγα, κι έβγα να μας κεράσεις,
που να ζεις, που να ζεις και να γεράσεις.*



Και του χρόνου!



I. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

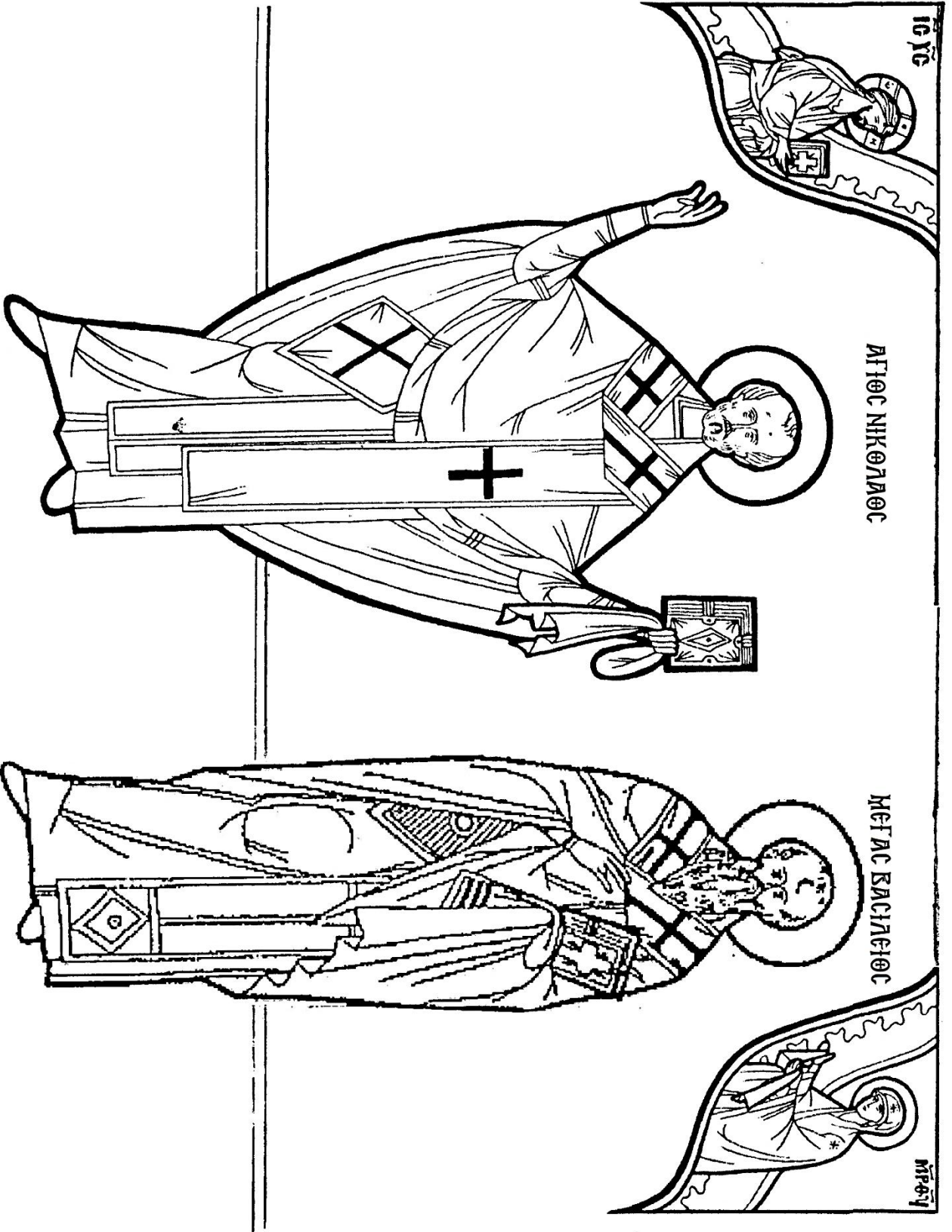
Το καλαμάκι μου είναι τρύπιο



Υπολογίζουμε από πριν να υπάρχει ένα καλαμάκι κι ένα ποτήρι για κάθε παίκτη. Παίρνουμε όλα τα καλαμάκια που θα χρησιμοποιηθούν και τα γεμίζουμε τρύπες (με οδοντογλυφίδα ή καρφίτσα). Μόλις φτάσει η ώρα του παιχνιδιού, τοποθετούμε ένα ποτήρι γεμάτο με νερό κι ένα καλαμάκι (τρύπιο) μπροστά από κάθε παιδί. Δίνουμε το σύνθημα να ξεκινήσουν όλα τα παιδιά την προσπάθεια να πιουν το νερό. Όποιος τελειώσει πρώτος το ποτήρι του, είναι ο νικητής. Αν το καταφέρουν πολύ γρήγορα, μπορούμε να συνεχίσουμε και με δεύτερο ποτήρι κλπ, ώστε να ανακηρύξουμε νικητή όποιον ήπια τα περισσότερα ποτήρια.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ





ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Ακόμα κι ο νεογέννητος Χριστός δέχτηκε δώρα! Αντιστοιχίστε τα δώρα με τους δωρητές:



ΟΙ ΑΓΓΕΛΟΙ
Ο ΟΥΡΑΝΟΣ
Η ΓΗ
ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΓΕΝΟΣ
ΟΙ ΒΟΣΚΟΙ
ΟΙ ΜΑΓΟΙ
ΤΑ ΖΩΑ

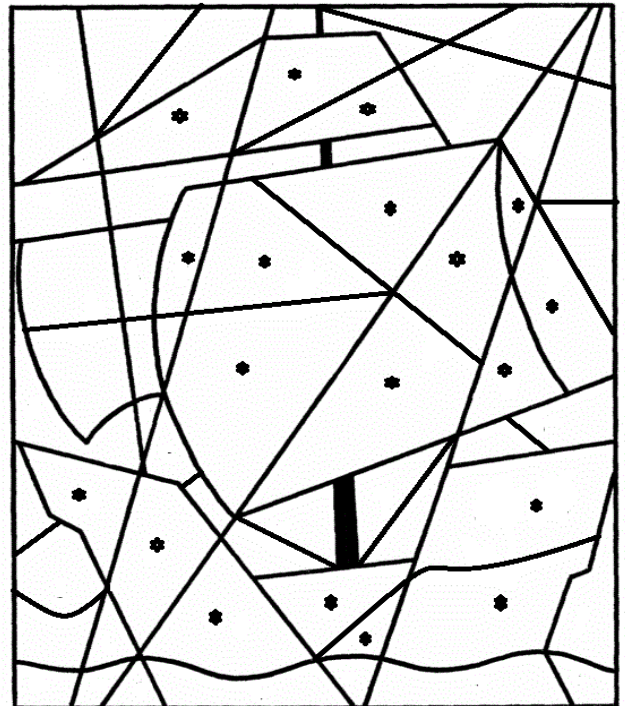
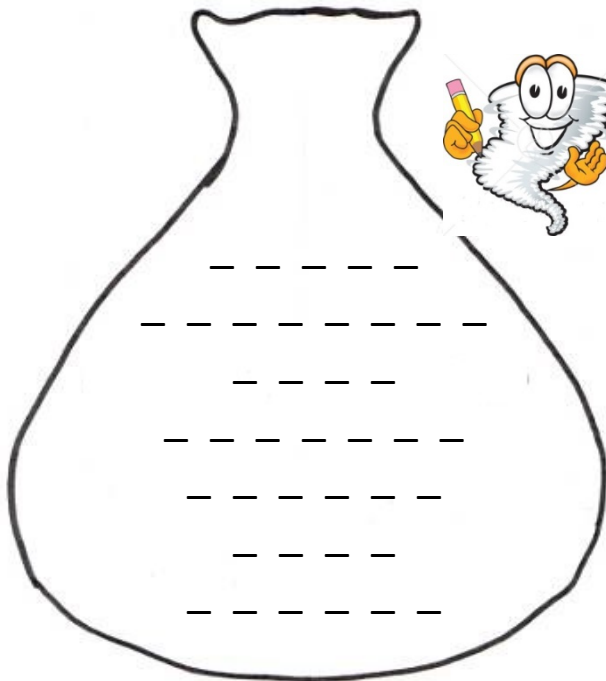
τον θαυμασμό
την Παναγία
χρυσάφι, λιβάνι, σμύρνα
τη ζεστασιά
το σπήλαιο
τον ύμνο
το αστέρι

2. Βάλτε μέσα στον σάκο του αληθινού αγίου Βασιλείου, τα σοφά του δώρα:

ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΚΑΛΗ ΚΑΡΔΙΑ
ΘΕΙΑ ΕΥΛΟΓΙΑ



3. Χρωματίστε όπου πρέπει στη μαγική εικόνα. Σας βοηθούν τα αστεράκια. Θα δείτε τι προστατεύει ο άγιος Νικόλαος.



ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !



A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Υιός του Θεού, ο Χριστός μας, δια του Οποίου πλάστηκαν τα πάντα, αγίασε με τον ερχομό Του στον κόσμο τη δημιουργία και μας διδάσκει να τη χρησιμοποιούμε σύμφωνα με το θέλημα του Θεού.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Η αμαρτία παιδεύει τον άνθρωπο και τη φύση· ο Χριστός βαπτίζεται, αγιάζει τη φύση και μας διδάσκει να τη χρησιμοποιούμε με αγάπη.
- Στην έρημο του Ιορδάνη ένα μεγάλο μοναστήρι με γέροντα τον όσιο Γεράσιμο· η αγάπη του Αγίου για όλη τη φύση.
- Ο Όσιος βοηθά ένα πληγωμένο λιοντάρι, εκείνο τον ακολουθεί ήρεμο, ο γέροντας το ονομάζει «Ιορδάνη».
- Το λιοντάρι αναλαμβάνει υπάκουα το διακόνημα να συνοδεύει καθημερινά το γαϊδουράκι της μονής στο ποτάμι· ενώ κοιμάται το κλέβουν έμποροι.
- Οι μοναχοί υποψιάζονται το λιοντάρι, ο γέροντας το επιτιμά και του αναθέτει να φέρνει εκείνο νερό· το λιοντάρι υπακούει· η καθαρή εικόνα του Θεού στον Όσιο, όπως στον Αδάμ πριν την πτώση.
- Το λιοντάρι ξαναβρίσκει το γαϊδουράκι, οι μοναχοί θαυμάζουν, ο γέροντας το ελευθερώνει· εκείνο έρχεται συχνά για να βλέπει τον Άγιο.
- Το λιοντάρι πεθαίνει πάνω στον τάφο του Οσίου, τον τιμούμε στις 4 Μαρτίου· η αγάπη των Αγίων ημερεύει άγρια ζώα.



Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Ποια μεγάλη γιορτή τιμήσαμε μετά την Πρωτοχρονιά; Ποιο γεγονός συνέβη και πού;
 - Πώς θα νιώθατε, αν σας ζητούσαν να ζήσετε στην έρημο;
 - Ποιον ονομάζουμε «βασιλιά των ζώων»; Είναι κατοικίδιο ζώο;
 - Πώς φέρονταν τα ζώα και όλη η φύση στον Αδάμ και στην Εύα πριν την πτώση;
- **Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Δραματοποίηση της ιστορίας**

Ο Χριστός μας πάντα γνώριζε ότι από την αμαρτία δεν υπέφερε μόνο το πιο αγαπημένο του πλάσμα, ο άνθρωπος, αλλά μαζί του κι ολόκληρη η φύση. Ζώα και φυτά, ουρανός και γη, επαναστάτησαν απέναντι στον Αδάμ και στην Εύα, μόλις αυτοί έχασαν τον Παράδεισο. Γι' αυτό και ο Κύριός μας βαπτίστηκε ως Θεάνθρωπος στον ποταμό Ιορδάνη, για να αγιάσει ξανά τη δημιουργία και να την παραδώσει υπάκουη στα χέρια των Αγίων Του, μαθαίνοντάς μας να τη χρησιμοποιούμε με αγάπη και ευγνωμοσύνη.

Γύρω από εκείνο τον ποταμό, τον Ιορδάνη, απλώνεται εδώ και χιλιάδες χρόνια μια απέραντη καυτή έρημος. Ακόμα όμως κι ένας τέτοιος αφιλόξενος τόπος μπορεί να κρύβει μια όαση καλοσύνης και προσευχής. Εκεί, λοιπόν, λίγους αιώνες μετά τη Γέννηση και τη Βάπτιση του Χριστού μας έγινε ένα μεγάλο μοναστήρι, γεμάτο μοναχούς που ζούσαν με υπακοή στον άγιο ηγούμενό τους, τον γέροντα Γεράσιμο. Ο γέροντας είχε μεγάλη αγάπη για τον Κύριο και καθόλου δεν τον στενοχωρούσε η σκληρή έρημος. Αντίθετα, χαιρόταν να βρίσκεται κοντά στη φύση και να φροντίζει κάθε πλάσμα του Θεού που ζούσε στα μέρη εκείνα· ακόμα και τα άγρια ζώα!

Κάποτε ο γέροντας Γεράσιμος, ενώ βρισκόταν στις όχθες του ποταμού Ιορδάνη, άκουσε έναν βρυχηθμό, που έμοιαζε με κλάμα. Ο Όσιος πλησίασε προσεκτικά και σε λίγο βρέθηκε ολομόναχος μπροστά σε ένα πελώριο λιοντάρι. Δεν φοβήθηκε όμως· αντίθετα, το πλησίασε και προσπάθησε να καταλάβει για ποιο λόγο έκλαιγε το ζώο. Εκείνο τότε, σαν να εμπιστευόταν τον γέροντα, άπλωσε το μπροστινό του πόδι δείχνοντας ένα μυτερό ξύλο που είχε καρφωθεί και το πονούσε αβάσταχτα. Ο όσιος Γεράσιμος με στοργή έπιασε το πόδι του άγριου ζώου και με μια προσεκτική κίνηση κατάφερε να αφαιρέσει το ξύλο. Έπειτα περιποιήθηκε την πληγή και χάιδεψε το ζώο με αγάπη. Από εκείνη τη στιγμή το λιοντάρι έγινε αχώριστος φίλος του Οσίου, ο οποίος μάλιστα του έδωσε το όνομα «Ιορδάνης». Όπου κι αν πήγαινε ο γέροντας, το θηρίο τον ακολουθούσε. Ήταν τόση η ευγνωμοσύνη του, που τον υπηρετούσε σαν να ήταν το πιο ήμερο ζώο της ερήμου!

Οι υπόλοιποι μοναχοί απορούσαν με το θαυμαστό γεγονός και φοβούνταν τον νέο επισκέπτη. Ο Όσιος όμως, βλέποντας το λιοντάρι πρόθυμο, του ανέθεσε μια συγκεκριμένη εργασία, ένα «διακόνημα», όπως λένε στα μοναστήρια. «Από σήμερα, Ιορδάνη», του είπε ένα πρωινό, «θα συνοδεύεις το γαϊδουράκι μας, όποτε πηγαίνει στο ποτάμι για να κουβαλήσει νερό στο μοναστήρι». Το λιοντάρι υπάκουσε αμέσως και κάθε μέρα για πολύ καιρό έκανε σιωπηλά την ίδια μακρινή διαδρομή, από το μοναστήρι έως το ποτάμι και το αντίστροφο. Και μάλιστα, όχι μόνο δεν έκανε ποτέ κακό στο γαϊδουράκι, αλλά αγρυπνούσε κοντά του σαν φύλακας άγγελος!

Μια μέρα όμως το θηρίο αποκοιμήθηκε στη ζέστη της ερήμου. Τότε, κάποιοι έμποροι που πότιζαν τα ζωντανά τους, βρήκαν ευκαιρία κι έκλεψαν το γαϊδουράκι. Όταν το λιοντάρι άνοιξε τα μάτια του, δεν βρήκε κανέναν και πήρε τον δρόμο του γυρισμού με σκυμμένο το κεφάλι. Μόλις έφτασε μόνο του στο μοναστήρι, οι υπόλοιποι μοναχοί υποψιάστηκαν πως η άγρια φύση του ξύπνησε ξανά. Ήταν λάθος να

εμπιστευτούμε τον γάιδαρο σ' ένα θηρίο» είπαν στον γέροντα. «Ιορδάνη, αφού έφαγες τον γάιδαρό μας, εσύ θα κάνεις τώρα την δουλειά του!» είπε τότε αυστηρά ο όσιος Γεράσιμος. Το λιοντάρι, ο βασιλιάς των ζώων που όλοι τρέμουν τη δύναμή του, αντί να αγριέψει, κατέβασε την ουρά και υπάκουσε ταπεινά. Στον αγιασμένο γέροντα δεν έβλεπε μόνο έναν ευεργέτη· έβλεπε την καθαρή από αμαρτίες εικόνα του Θεού, εκείνη που αναγνώριζαν και στον Αδάμ όλα τα ζώα που ζούσαν ειρηνικά μαζί του στον Παράδεισο. Έτσι, το λιοντάρι κάθε μέρα φορτωμένο πήγαινε μακριά μέχρι το ποτάμι κι αφού γέμιζε τις στάμνες με νερό, επέστρεφε σιγά σιγά στο μοναστήρι.

Δεν άφησε όμως ο Θεός κρυμμένη για πάντα την αλήθεια. Κάποτε που ξαναπέρασαν οι έμποροι από το ίδιο σημείο, το θηρίο αντίκρισε το κλεμμένο γαϊδουράκι και όρμησε καταπάνω τους. Εκείνοι, βέβαια, τρομοκρατημένοι το έβαλαν στα πόδια! Τότε το λιοντάρι γύρισε πίσω στο μοναστήρι, έχοντας μαζί του αυτή τη φορά τον παλιό του φίλο. Οι μοναχοί θαύμασαν! «Ιορδάνη, άδικα σε κατηγορήσαμε» είπε ο γέροντας με αγάπη, μόλις είδε τα δύο ζώα μαζί. «Τώρα πια, δεν θα ξανακουβαλήσεις εσύ το νερό. Μπορείς να γυρίσεις στην έρημο και να ζήσεις ελεύθερο». Και πράγματι, το υπάκουο λιοντάρι έφυγε, αλλά κάθε τόσο γύριζε στο μοναστήρι για να βλέπει τον αγαπημένο του Όσιο.

Κι αν απορείτε για το τέλος της ξεχωριστής αυτής φιλίας, είναι μάλλον εκείνο που φαντάζεστε. Την ημέρα που ο όσιος Γεράσιμος ο Ιορδανίτης κοιμήθηκε, φεύγοντας για τον Παράδεισο, το λιοντάρι έλειπε από το μοναστήρι. Όταν σε καιρό επέστρεψε, οι μοναχοί τού έδειξαν τον τάφο του γέροντα κι εκείνο κατάλαβε και ξάπλωσε δίπλα του κλαίγοντας. Έμεινε εκεί δίχως τροφή και νερό, ώσπου πέθανε. Κι εμείς κάθε χρόνο στις 4 Μαρτίου, που τιμούμε τη μνήμη του σπουδαίου αυτού γέροντα της ερήμου, θυμόμαστε πως η ζεστασιά της αγάπης των Αγίων μπορεί να ημερέψει ακόμα και τα άγρια θηρία!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πού ζούσε ο όσιος Γεράσιμος; Πώς ήταν εκείνη η περιοχή;
- Τι συνέβη στο λιοντάρι και πώς του φέρθηκε ο Όσιος; Τι παράξενο έγινε μετά;
- Πώς φερόταν το λιοντάρι στο γαϊδουράκι; Τι έγινε και με ποιο τρόπο φανερώθηκε η αλήθεια;
- Γιατί βαπτίστηκε ο Χριστός; Πώς έχει σχέση η ζωή του Οσίου με τα Θεοφάνεια;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας αγωνιστούμε κι εμείς να καθαρίσουμε την εικόνα του Θεού μέσα μας, για να φερόμαστε στη φύση με την αγάπη που είχε κι ο όσιος Γεράσιμος ο Ιορδανίτης.

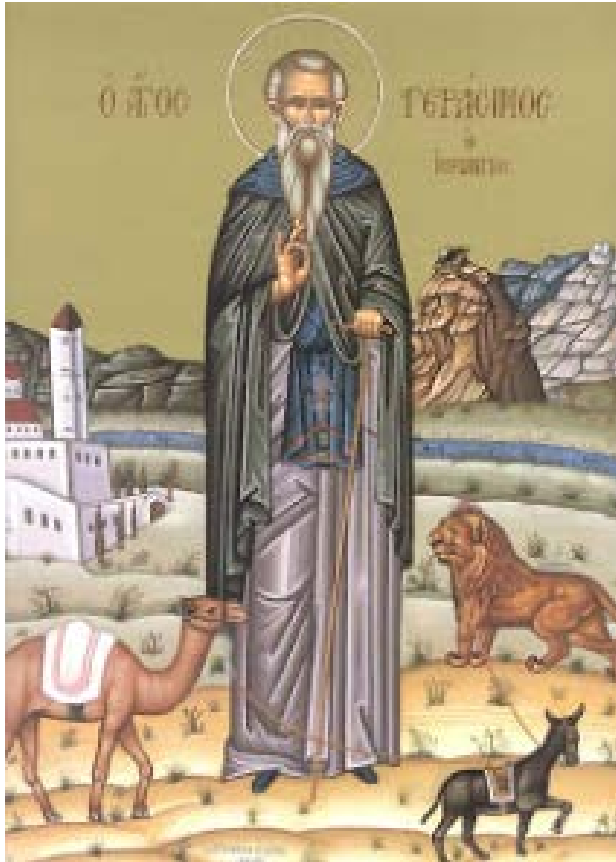


Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)



1. Ο Χριστός ήρθε στον κόσμο για να μας σώσει από την αμαρτία και για να αγιάσει με την παρουσία Του και την ευλογία Του όλη την κτίση, η οποία υπέφερε μαζί με τον άνθρωπο. Αγιάζει τα νερά, γαληνεύει την τρικυμισμένη θάλασσα, ηρεμεί τα άγρια ζώα, θεραπεύει τις αρρώστιες κ.ά.
2. Μετά τη Δημιουργία του ανθρώπου ο Θεός έδωσε στους πρωτόπλαστους την εξουσία να κυριαρχούν επάνω στα ζώα. Τα ζώα έβλεπαν τον άνθρωπο ως την κορυφή της δημιουργίας και ζούσαν αρμονικά μαζί του. Όμως μετά από την εγωιστική απόφαση των πρωτοπλάστων να αυτονομηθούν από τον Θεό της Αγάπης, η ανθρώπινη φύση αρρώστησε. Άλλαξε όχι μόνο η σχέση του ανθρώπου με τον Θεό, αλλά και η σχέση του με την υπόλοιπη δημιουργία. Πολλά ζώα άρχισαν να αντιμετωπίζουν τον άνθρωπο εχθρικά γιατί έπαψαν να αναγνωρίζουν την εικόνα του Δημιουργού και να τον υπακούν.
3. Από την Παλαιά Διαθήκη ακόμα, οι δίκαιοι άνθρωποι διέκριναν τη σοφία του Θεού μέσα στη φύση. Ας θυμηθούμε τον Ψαλμό του Δαβίδ που λέμε και σήμερα στην ακολουθία του εσπερινού: «ώς έμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας». Αλλά κυρίως όταν ο Χριστός μας ήρθε στη γη, μας δίδαξε ακριβώς να βλέπουμε την θεότητα, την αγάπη, τη δύναμη και τη σοφία Του γύρω μας. Με αυτό τον τρόπο η κτίση γίνεται αφορμή για να δοξάσουμε τον Θεό.
4. Η έρημος του Ιορδάνη, όπως και η έρημος της Αιγύπτου, έγινε από τα πρώτα χριστιανικά χρόνια τόπος άσκησης και προσευχής. Το μοναστήρι του οσίου Γερασίμου του Ιορδανίτη, υπάρχει μέχρι και σήμερα ξεκουράζοντας πολλούς προσκυνητές. Αποτελεί μια αληθινή όαση κοντά στην Ιεριχώ. Μέσα στο μοναστήρι βρίσκεται, κατά την παράδοση, η σπηλιά που είχαν διανυκτερεύσει ο Ιωσήφ, η Παναγία και ο μικρός Χριστός, καθώς έφευγαν κυνηγημένοι για την Αίγυπτο. Στην πύλη της μονής βρίσκεται ένα μεγάλο άγαλμα λιονταριού, θυμίζοντας σε όλους το υπάκουο λιοντάρι του Οσίου. Πολύ κοντά στο μοναστήρι βρίσκεται το σημείο του Ιορδάνη, όπου κατά την παράδοση βαπτίστηκε ο Χριστός μας. Μπορούμε να δείξουμε στα παιδιά εικόνες και υλικό από την ιστοσελίδα της μονής <http://www.iordanitis.com/home> καθώς και την εξαιρετική ταινία κινουμένων σχεδίων από την Ιερά Μητρόπολη Γλυφάδας με τη ζωή του οσίου Γερασίμου www.youtube.com/watch?v=5rXTun6QT2o (τα παραθέτουμε και στις πηγές).
5. Το λιοντάρι ένιωθε απέραντη ευγνωμοσύνη προς τον όσιο Γεράσιμο μετά από την πρώτη τους συνάντηση. Το καλό που μας κάνουν οι άλλοι δεν πρέπει ποτέ να το ξεχνάμε ή να προσπαθήσουμε αργότερα να μειώσουμε την αξία του. Από την άλλη πλευρά, αν εμείς κάνουμε κάποιο καλό, αυτό ας το ξεχνάμε και ας μην περιμένουμε ανταπόδοση. Πολύ περισσότερο, να μην το επικαλούμαστε σε στιγμή που ο ευεργετημένος από εμάς κάποτε μας στενοχωρήσει. Ιδιαίτερα ως προς τη σχέση μας με τον Θεό, ας είναι πάντα μια σχέση ευγνωμοσύνης. Του χρωστάμε τα πάντα και η ζωή μας μορφαίνει προσπαθώντας να ανταποδώσουμε τα δώρα Του προς τους αδελφούς μας.
6. Ας σταθούμε στην υπακοή του λιονταριού. Ακόμα και όταν άδικα το υποψιάστηκαν ότι έφαγε το γαϊδουράκι, εκείνο υπάκουσε ταπεινά στην εργασία που του ανέθεσαν. Έγινε έτσι παράδειγμα υπακοής και σ' εμάς τους ανθρώπους. Η υπακοή που συνοδεύεται με τη συγχώρηση είναι μεγάλη αρετή. Ακόμα και όταν νιώθουμε ότι αδικούμαστε, με την υπακοή καλλιεργούμε την ταπείνωση, δεν τραυματίζουμε την αγάπη κι αναθέτουμε στον Θεό την προστασία μας και την αποκάλυψη της αλήθειας. Εκείνος θα δράσει με τον καλύτερο τρόπο και την κατάλληλη στιγμή.
7. Η μνήμη του οσίου Γερασίμου του Ιορδανίτη τιμάται στις 4 Μαρτίου. Για τους Οσίους είχαμε μιλήσει αρχικά στο 5^ο μάθημα Ε8.



ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί τα άγρια ζώα δεν έκαναν κακό στους Αγίους;» Στους βίους των Αγίων διαβάζουμε πως πολλά θηρία δεν πείραζαν τους Αγίους. Αντίθετα μάλιστα τους υπάκουαν, τους φρόντιζαν, τους προστάτευαν από διάφορους κινδύνους ή και κατά την ώρα του μαρτυρίου τους. Η απλότητα και η καθαρή καρδιά των Αγίων προσελκύουν τη Χάρη του Θεού. Ο Θεός τους αξιώνει να ζουν εδώ στη γη στιγμές σαν αυτές που ζούσε ο Αδάμ και η Εύα πριν από την πτώση.
2. Συζητώντας για την ευγνωμοσύνη μπορεί κάποιο παιδί να αναρωτηθεί, αν ο Θεός περιμένει το «ευχαριστώ» από εμάς. Ο κατηχητής μπορεί να εξηγήσει πως ο Θεός ούτε ζητά ούτε χρειάζεται την ευχαριστία μας, γιατί είναι τέλειος Θεός. Άλλωστε Τον δοξολογούν ασταμάτητα οι άγιοι Άγγελοι. Η ευγνωμοσύνη και η ευχαριστία προς τον Θεό είναι για το δικό μας συμφέρον, γιατί έτσι μόνο καλλιεργούμε την ταπείνωση και την πίστη ότι όλα στη ζωή μας είναι δώρα Του προς εμάς.
3. «Πώς γίνεται να μην μιλάω όταν οι άλλοι με αδικούν;» Συχνά νιώθουμε κι εμείς ότι οι άλλοι μας αδικούν, μας προσβάλλουν ή μας υποτιμούν. Σε έναν τέτοιο πειρασμό, αν έχουμε ταπείνωση, θα δείξουμε πραότητα. Τούτο σημαίνει να διατηρούμε την ψυχραιμία μας και να παραμένουμε ήρεμοι, παρουσιάζοντας την αλήθεια (το λιοντάρι δεν μπορούσε να μιλήσει,

ενώ εμείς μπορούμε) χωρίς επιθετική διάθεση. Έτσι αποφεύγουμε τις εκρήξεις οργής, που μπορεί να δημιουργήσουν ακόμα μεγαλύτερο πρόβλημα. Οι άνθρωποι οδηγούνται εύκολα σε λάθος συμπεράσματα και παρασύρονται από τα πάθη τους, άρα ίσως κι εμείς να έχουμε αδικήσει κάποιον άθελά μας. Ας καλλιεργούμε την αρετή της υπομονής. Στο μυαλό μας ας φέρνουμε ως αιώνιο πρότυπο και παράδειγμα προς μίμηση τον ίδιο τον Χριστό που ενώ ήταν τέλειος και αναμάρτητος δέχτηκε τη μεγαλύτερη αδικία όλων των εποχών, ζητώντας από τον Θεό να συγχωρήσει τους σταυρωτές Του. Όπως ο Χριστός αναδείχθηκε νικητής, έτσι κι εμείς, αν ακολουθήσουμε την ταπείνωση και την υπακοή Του.

4. «Τι εννοούμε, όταν λέμε ότι και η φύση υπέφερε με τον άνθρωπο λόγω της αμαρτίας;» Αφού γεννηθήκαμε μετά την πτώση, είναι πολύ δύσκολο να φανταστούμε πώς θα ήταν τα πράγματα διαφορετικά. Στον Παράδεισο δεν υπήρχε φθορά και θάνατος κι όλη η δημιουργία υπηρετούσε τον άνθρωπο, ο οποίος τη φρόντιζε ως δώρο του Θεού. Μετά όλα άλλαξαν. Η φύση «αναστενάζει» μαζί μας στην κατάσταση που τη φέραμε με τις επιλογές μας. Ας ρίξουμε μια ματιά στις καταστροφές που έχουμε κάνει γύρω μας· είναι το καλύτερο παράδειγμα, για να νιώσουν τα παιδιά τη ζημιά που έγινε με τον εγωισμό και την αμαρτία του ανθρώπου.



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, εκδ. Ίνδικτος.
2. Αγαθαγγέλου, επισκόπου Φαναρίου, Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, εκδ. Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος.
3. Από την Ιερά Μητρόπολη Γλυφάδας www.youtube.com/watch?v=5rXTun6QT2o
4. Ιστοσελίδα Ιεράς Μονής Οσίου Γερασίμου του Ιορδανίτου <http://www.iordanitis.com/home>
5. <http://agiosgerasimosiordanitis.blogspot.gr/>



Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τῆς ἐρήμου πολίτης καὶ ἐν σώματι ἄγγελος, καὶ θαυματουργὸς ἀνεδείχθης,
 θεοφόρε Πατὴρ ἡμῶν Γεράσιμε· νηστεία ἀγρυπνία προσευχῆ, οὐράνια χαρίσματα
 λαβῶν, θεραπεύεις τοὺς νοσοῦντας, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πίστει προστρεχόντων σοι.
 Δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σέ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ
 σοῦ πᾶσιν ἰάματα.



Ν᾽ ΑΓΑΠΙΑΣ

Ν' αγαπάς τα βουνά και τα πέλαγα,
τους γνωστούς και τους άγνωρους τόπους,
τα πουλιά, τα λουλούδια, τα σύννεφα,
και πολύ ν' αγαπάς τους ανθρώπους.

Τα θεριά ν' αγαπάς και τ' ανήμερα,
τα νησιά, τα ποτάμια, τ' αστέρια.
Κι αν ποτέ σε πληγώσουν κατάστηθα
φίλοι, αγρίμια, λευκά περιστέρια,



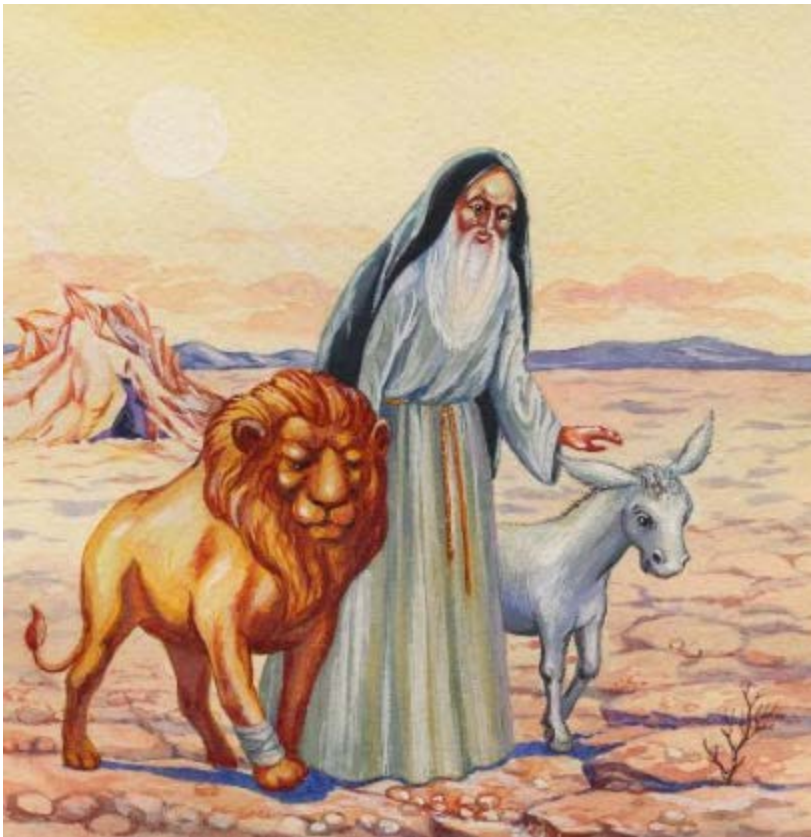
ν' αγαπάς, να ξεχνάς και να χαίρεσαι
τη δική σου γαλήνη και κείνα
που μ' αγάπη το νου μας φωτίζουνε,
και βλασταίνουν αμάραντα κρίνα.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ



Λιοντάρια που κοιμούνται

Όλοι οι παίκτες ξαπλώνουν στο πάτωμα ανάσκελα και κάθονται ακίνητοι. Ο αρχηγός (που έχουμε διαλέξει) προσπαθεί να δει αν κινούνται τα "ακίνητα λιοντάρια" κι αν δεν κινούνται, προσπαθεί να τους κάνει να χάσουν με μορφασμούς, πειράγματα, αστεία κλπ. Όποιος κουνηθεί, σηκώνεται και γίνεται βοηθός του αρχηγού, παρατηρώντας κι αυτός με τη σειρά του όλους τους παίκτες και προσπαθώντας μαζί με τον αρχηγό να τους κάνουν να χάσουν. Απαγορεύεται το άγγιγμα! Κερδίζει το τελευταίο "κοιμώμενο λιοντάρι"!!!



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

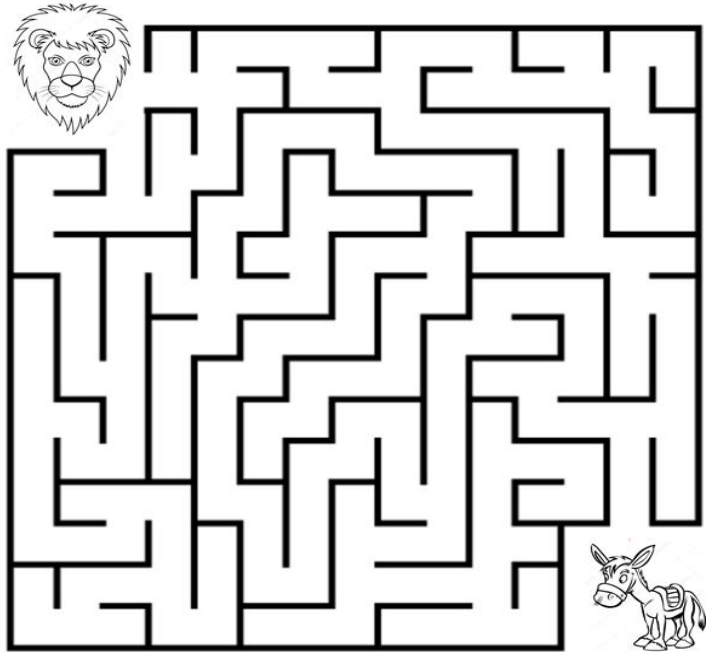
1. Ενώστε όσα ταιριάζουν στους ήχους της φύσης:



2. Βοηθήστε το λιοντάρι να βρει γρηγορότερα το γαϊδουράκι:

ΦΥΛΛΟ
ΒΑΤΡΑΧΟΣ
ΓΛΑΡΟΣ
ΜΕΛΙΣΣΑ
ΚΟΚΟΡΑΣ
ΛΙΟΝΤΑΡΙ
ΤΡΙΖΟΝΙ
ΚΥΜΑ

λαλεί
παφλάζει
θροΐζει
βρυχάται
κράζει
κοάζει
τρίζει
βουίζει



Α	Π	Α	Ρ	Α	Δ	Ε	Ι	Σ	Ο	Σ
Β	Υ	Β	Ε	Ο	Ι	Α	Γ	Α	Π	Η
Γ	Π	Λ	Γ	Ω	Α	Ι	Ε	Ρ	Ω	Θ
Φ	Α	Η	Α	Π	Κ	Λ	Ρ	Σ	Α	Ι
Χ	Κ	Θ	Ι	Φ	Ο	Μ	Α	Τ	Β	Κ
Ι	Ο	Ρ	Δ	Α	Ν	Η	Σ	Υ	Γ	Λ
Ψ	Η	Ι	Α	Λ	Η	Ν	Ι	Φ	Δ	Μ
Ω	Δ	Ν	Ρ	Ε	Μ	Ξ	Μ	Χ	Ε	Ν
Κ	Ε	Ξ	Ο	Ζ	Α	Ο	Ο	Ψ	Ζ	Ξ
Λ	Ζ	Υ	Σ	Χ	Ρ	Ι	Σ	Τ	Ο	Σ

3. Στο κρυπτόλεξο υπάρχουν και πρέπει να τα κυκλώσετε:

- ✓ η πατρίδα του Αδάμ και της Εύας
- ✓ ποιος είναι ο Όσιος της ιστορίας μας
 - ✓ ποιο όνομα πήρε το λιοντάρι
 - ✓ ποιος είχε βαπτιστεί κοντά στο μοναστήρι
- ✓ τι ένιωθε ο Όσιος για όλα τα πλάσματα του Θεού
 - ✓ ποια ήταν η αρετή του λιονταριού
 - ✓ ποιο άλλο ζώο πρωταγωνιστεί στην ιστορία
- ✓ πώς λέγεται η εργασία στο μοναστήρι

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!



Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο, που δυστυχώς έπεσε κι έχασε τον Παράδεισο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Οι Άγιοι μάς αποδεικνύουν τη χαρά του ανθρώπου στον Παράδεισο· μετά όμως την πτώση, ο άνθρωπος γίνεται ικανός για τη χειρότερη κακία (πατέρας της αγίας Βαρβάρας).
- Γέννηση της Βαρβάρας στην Ηλιούπολη τέλος του 3ου αιώνα, από τον Διόσκορο, φανατικό ιερέα των ειδώλων.
- Ομορφιά, σεμνότητα, άριστη μόρφωση, δυνατό μυαλό που διακρίνει την τελειότητα της δημιουργίας, αμφιβολίες για την ειδωλολατρία.
- Φόβοι του Διόσκορου, η Βαρβάρα κλείνεται σε πύργο· κρυφή έξοδος με τη χριστιανή υπηρέτρια, κατήχηση και βάπτιση. Τα 3 παράθυρα στο λουτρό.
- Ο πατέρας την κυνηγά με ξίφος, σκίσιμο του βράχου, ο φιλοχρήματος βοσκός, ξυλοδαρμός και απομόνωση στον πύργο.
- Ο Διόσκορος την καταγγέλλει στον Μαρκιανό, σκληρά βασανιστήρια.
- Φως, παρηγοριά και θεραπεία από τον Θεό στη φυλακή· έκπληξη ειδωλολατρών, νέα μαρτύρια.
- Γύμνωση της Βαρβάρας, ουράνια ρούχα από Αγγέλους· διαταγή για αποκεφαλισμό της Αγίας.
- Ο Διόσκορος αποκεφαλίζει την κόρη του, κεραυνός τον σκοτώνει μετά την εκτέλεση της Αγίας.
- Εορτή στις 4 Δεκεμβρίου, τίμια λείψανα σώζονται και σήμερα.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Τι νομίζετε ότι σημαίνει η λέξη «αθλοφόρος»; Από ποιες λέξεις βγαίνει;
- Ποια πρόσωπα μας αγαπούν πολύ και μας προστατεύουν;
- Ποια είναι τα σημάδια της παρουσίας του Θεού στην φύση;
- Γιατί μερικούς μάρτυρες τους ονομάζουμε «μεγαλομάρτυρες»;

➤ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Ο διάδρομος της συνείδησης*

Ταξιδεύοντας στις ζωές των Αγίων, είδαμε πόσο όμορφος και σπουδαίος μπορεί να γίνει ο άνθρωπος που θα αγαπήσει τον Χριστό και θα αγωνιστεί να Του μοιάσει. Έτσι ακριβώς, τέλειοι και χαρούμενοι, ήταν ο Αδάμ και η Εύα στον Παράδεισο. Μόλις όμως άφησαν την αμαρτία να τους τραυματίσει, έχασαν την αγάπη και την αρχοντιά που τους στόλιζε. Από τότε τα ανθρώπινα πλάσματα μπορούν, αν βγάλουν τον Θεό τελείως από τη ζωή τους, να κάνουν τόσο κακό στους εαυτούς τους και στους άλλους, που δύσκολα μπορεί να το χωρέσει το μυαλό μας. Τέτοια αφάνταστη κακία αντιμετώπισε η Αγία που θα γνωρίσουμε σήμερα και μάλιστα από κάποιον που θα έπρεπε να τη φροντίζει και να την προστατεύει: τον ίδιο τον πατέρα της!

Η Αγία μας αυτή γεννήθηκε περίπου τρεις αιώνες μετά τη Γέννηση του Χριστού στην Ηλιούπολη της σημερινής Συρίας. Ήταν η εποχή που οι φοβεροί διωγμοί από τους ειδωλολάτρες αυτοκράτορες ταλαιπωρούσαν την Εκκλησία του Χριστού. Ο πατέρας της, ο πλούσιος άρχοντας Διόσκορος, ήταν φανατικός ιερέας των ειδώλων και φρόντισε περήφανα να μορφώσει με τους καλύτερους δασκάλους της πόλης την αγαπημένη του μοναχοκόρη. Και το όνομα της ξεχωριστής αυτής κοπέλας; Την έλεξαν Βαρβάρα.

Μεγαλώνοντας, η Βαρβάρα διακρινόταν για την ομορφιά, την σεμνότητα και την ιδιαίτερη εξυπνάδα της. Το δυνατό μυαλό της, που με φροντίδα είχε καλλιεργήσει μελετώντας και σπουδάζοντας, δεν έπαυε να παρατηρεί τον κόσμο γύρω της. Θαύμαζε την ομορφιά της φύσης, την αρμονία στις κινήσεις των ουράνιων σωμάτων, την τελειότητα των ζώων και των φυτών. Ήταν δυνατόν να φτιάχτηκαν όλα αυτά από τα άψυχα αγάλματα που λάτρευε ο πατέρας της; Η Αγία άρχισε να καταλαβαίνει πως μόνο ένας πάνσοφος Θεός θα μπορούσε να δημιουργήσει ένα τέτοιο σύμπαν.

Ο Διόσκορος φοβήθηκε βλέποντας την περιφρόνηση της πανέμορφης κόρης του στα είδωλα. «Τόσοι σπουδαίοι μνηστήρες μου την ζητούν, αλλά εκείνη τους αρνείται. Μήπως τυχόν παρασυρθεί από τίποτε χριστιανούς;» σκεπτόταν κι αγωνιούσε. Πήρε, λοιπόν, την απόφαση να την κλείσει σ' έναν ψηλό πύργο, στον οποίο επέτρεπε να μπαίνουν μόνο οι καλύτεροί του υπηρέτες και δάσκαλοι. Έτσι νόμισε ότι θα την κρατούσε μακριά από τα περίεργα βλέμματα, αφοσιωμένη στη θρησκεία της οικογένειάς της. Μα η Βαρβάρα μέσα στην ησυχία της απομόνωσης άκουγε την φωνή της συνείδησής της, που της δήλωνε την παρουσία του Θεού. Κι όταν μια υπηρέτρια της αποκάλυψε ότι πιστεύει στον Χριστό, η Αγία βγήκε κρυφά με τη βοήθειά της από τον πύργο, κατηχήθηκε και βαπτίστηκε χριστιανή. Τώρα πια η μεγαλύτερη επιθυμία της ήταν να φωτίζεται όλο και πιο πολύ από τον Τριαδικό Θεό. Παρατηρώντας μάλιστα τους εργάτες του πατέρα της που έχτιζαν ένα πολυτελές λουτρό στον πύργο, τους παρακάλεσε να προσθέσουν άλλο ένα παράθυρο στα δύο που είχαν ήδη ανοίξει, για να της θυμίζουν το φως της Αγίας Τριάδας.

Μόλις ο Διόσκορος έμαθε την αλήθεια, οργίστηκε τόσο πολύ που, τυφλωμένος από εγωισμό, άρπαξε το σπαθί του για να την θανατώσει. Η μονάκριβη κόρη του ιερέα των ειδώλων, χριστιανή; Η καρδιά του άδειασε από κάθε πατρική στοργή και κυνήγησε με μίσος την Αγία μέχρι το κοντινό βουνό, όπου ένας βράχος σχίστηκε θαυματουργικά για να την κρύψει. Δυστυχώς, ένας φιλοχρήματος βοσκός ήταν μπροστά κι αποκάλυψε το καταφύγιό της στον πατέρα της. Ο Διόσκορος τη συνέλαβε και αφού τη χτύπησε άσχημα την έσυρε δεμένη στον πύργο, μήπως φοβηθεί και αλλάξει γνώμη. Μάταιος κόπος. «Σε σέβομαι, πατέρα

και σε υπακούω, αλλά δεν μπορώ να αρνηθώ τον αληθινό Θεό, που μας έπλασε και τους δύο» απαντούσε καθημερινά η Βαρβάρα. Ένα μήνα μετά ο σκληρός αυτός άνθρωπος, χωρίς να έχει πετύχει τίποτε, την οδήγησε στον ηγεμόνα Μαρκιανό. Την κατήγγειλε ο ίδιος μπροστά του και μάλιστα ζήτησε να την τιμωρήσουν με τα χειρότερα βασανιστήρια, χωρίς κανένα έλεος! Σε λίγο ολόκληρο το σώμα της Αγίας αιμορραγούσε από το μαρτύριο, γι' αυτό και την πέταξαν σε ένα σκοτεινό κελί.

Τα μεσάνυχτα, καθώς η μάρτυρας προσευχόταν καταπληγωμένη, η φυλακή γέμισε από ένα γλυκό φως. Μπορεί ο πατέρας της εδώ στη γη να την μισούσε πια, αλλά ο Ουράνιος Πατέρας ποτέ δεν παύει να αγαπά τα πλάσματά Του, ιδιαίτερα εκείνα που υποφέρουν άδικα για το Όνομά Του. Μια ζεστή φωνή έδωσε θάρρος στην Βαρβάρα κι οι πληγές της αμέσως θεραπεύτηκαν. Η Αγία, χαρούμενη και βέβαιη πως σε λίγο θα συναντούσε τον αγαπημένο της Χριστό, ομολόγησε και πάλι την επόμενη μέρα την πίστη της μπροστά στους έκπληκτους ειδωλολάτρες. Νέα βασανιστήρια ακολούθησαν, χωρίς αποτέλεσμα. Ο Μαρκιανός έπειτα διέταξε να τη γυμνώσουν και να την περιφέρουν σε όλη την πόλη, για να την ντροπιάσει. Όμως στάθηκε αδύνατον' άγγελιο έντυναν με ουράνια φωτεινά ρούχα τη μάρτυρα, την ίδια στιγμή που οι δήμιοι έσκιζαν τα δικά της! Βλέποντας ο ηγεμόνας ότι η δύναμη της Βαρβάρας θα οδηγούσε κι άλλους στην πίστη του Χριστού, διέταξε τότε να την αποκεφαλίσουν στο κοντινό βουνό. Κι ο Διόσκορος, ασυγκίνητος μπροστά σε τόσα θαύματα και γεμάτος μίσος, ζήτησε να θανατώσει εκείνος το ίδιο του το κορίτσι.

Η αγία μεγαλομάρτυς και αθλοφόρος Βαρβάρα παρέδωσε την ψυχή της στον Χριστό στις 4 Δεκεμβρίου, ημέρα που τη γιορτάζουμε και την τιμούμε έως σήμερα, προσκυνώντας με πίστη τα τίμια λείψανά της. Η δικαιοσύνη του παντογνώστη Θεού δεν άργησε να φανεί για τον σκληρόκαρδο κι αμετανόητο πατέρα της. Ένας φοβερός κεραυνός τον χτύπησε, καθώς κατέβαινε το βουνό μετά τον αποκεφαλισμό της Αγίας, κάνοντάς τον στάχτη!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Σε ποιον τόπο και ποια εποχή γεννήθηκε η αγία Βαρβάρα;
- Πώς αποκαλύφθηκε ο Θεός στην αγία Βαρβάρα; Πώς κατάφερε να βαπτιστεί χριστιανή;
- Πώς την αντιμετώπισε ο πατέρας της; Τι μας κάνει εντύπωση σε αυτόν τον άνθρωπο;
- Γιατί οι μάρτυρες ονομάζονται και αθλοφόροι;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας παρακαλούμε την μεγαλομάρτυρα αγία Βαρβάρα να μας χαρίζει υπομονή και συγχωρητικότητα απέναντι σε όσους μας αδικούν, έχοντας την ελπίδα μας στον Θεό Πατέρα μας.



Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Το κακό δεν είναι δημιουργήμα του Θεού, που έπλασε τα πάντα «καλά λίαν». Το κακό μπήκε στον κόσμο πρώτα με τον εγωισμό του διαβόλου κι έπειτα με την πτώση του ανθρώπου, ως άρνηση της αγάπης του Θεού. Κι από τη στιγμή που παραδινόμαστε σε αυτό, κανείς δεν μπορεί να προβλέψει μέχρι πού θα φτάσουμε, όπως ακριβώς κι ο πατέρας της αγίας Βαρβάρας.



2. Η επιθυμία για έρευνα και γνώση είναι φυτεμένη μέσα στο νου μας από τον Θεό, ώστε από την τελειότητα της δημιουργίας να γνωρίζουμε τον Δημιουργό. Η Αγία Βαρβάρα, καλλιεργώντας την διάνοια της και κρατώντας την καθαρότητα της, βίωσε την αποκάλυψη του Θεού στην ζωή της και την παρουσία Του σε κάθε δυσκολία της. Όλες οι γνώσεις, όταν υπηρετούν την αγάπη προς τον συνάνθρωπο και συνοδεύονται από ταπείνωση απέναντι στην πανσοφία του Θεού, μας καθιστούν σοφούς εργάτες για το πανάγιο θέλημα Του.
3. Πολλοί σοφοί άνθρωποι της αρχαιότητας είχαν συνειδητοποιήσει την ανεπάρκεια των ειδωλολατρικών θεοτήτων κι αναζητούσαν τον Θεό. Αυτή η αναζήτηση αποτυπώθηκε στα κείμενα των αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων και ποιητών και ονομάστηκε «σπερματικός λόγος», δείχνοντάς μας πως κάθε ειλικρινής αναζητητής μπορεί να βρει τον Θεό.
4. Η Αγία Βαρβάρα υπήρξε αθλοφόρος, υπομένοντας όχι μόνο τους βασανισμούς αλλά και την θλίψη από την σκληροκαρδία του πατέρα της. Φαντάζει στα μάτια μας ορφανή και μόνη, παρόλο τον πλούτο και την μόρφωση ή τις ανέσεις που της παρείχε η οικογένεια της. Από την μία πλευρά, η χλεύη του κόσμου και των αρχόντων, μαζί με τα βασανιστήρια και την φυλάκιση. Και από την άλλη ο αιμοσταγής πατέρας, που την παραδίνει στον βασανισμό και στον θάνατο με τα ίδια του τα χέρια. Αξιοσημείωτη είναι η απάντηση της Αγίας, που δείχνει έτοιμη να τον υπακούσει σε κάθε σωστή εντολή και να τον τιμήσει ως πατέρα, όχι όμως να αρνηθεί τον Θεό. Το μαρτύριό της αποτελεί στήριγμα για τα παιδιά όλου του κόσμου που βιώνουν προβληματικές καταστάσεις μέσα στην οικογένεια τους. Ακόμα κι αν οι γονείς μας δεν ανταποκρίνονται στον ρόλο τους, ο Θεός παραμένει ο αληθινός μας Πατέρας, που δεν μας ξεχνά ποτέ.
5. Η αγία Βαρβάρα θεώρησε μεγάλο πειρασμό τη γύμνωσή της, πολύ χειρότερο από όλα τα βασανιστήρια. Προσευχήθηκε θερμά να την φυλάξει ο Θεός κι έτσι έγινε. Το σώμα μας αξίζει μεγάλο σεβασμό, ως ναός του Αγίου Πνεύματος. Ευκαιρία να μιλήσουμε στα παιδιά, κυρίως στα κορίτσια, για την ενδυμασία που δεν προσβάλλει και δεν προκαλεί.





6. Η Αγία Βαρβάρα τιμάται από την ορθόδοξη αγιογραφική παράδοση με διάφορες αναπαραστάσεις, πάντοτε με ομορφιά και σεμνότητα. Συνήθως φοράει στο κεφάλι είτε στέμμα, σύμβολο της καταγωγής και της σύνεσής της, είτε στεφάνι, σύμβολο του νικηφόρου μαρτυρίου της. Στο δεξί χέρι της κρατά τον τίμιο και ζωποιού Σταυρό, ενώ το αριστερό έχει ανοικτή την παλάμη σε όρθια στάση, εκφράζοντας την άρνηση της προς την ειδωλολατρία. Άλλοτε παρουσιάζεται να φέρει δάφνη, σύμβολο της νίκης και της αγνότητας, καθώς και Άγιο Ποτήριο, που μας θυμίζει το Αίμα του Κυρίου, αλλά και τη θυσία της Αγίας. Συνήθως η Αγία απεικονίζεται με τα μαλλιά της λυμένα, σύμβολα της ομορφιάς της, πάντοτε όμως χενισμένα, για να ταιριάζουν με την σύνεσή της. Τέλος, μπορεί να την δούμε με Ευαγγέλιο, που συμβολίζει την προσευχή της.



7. Στην Ελλάδα υπάρχουν πλήθος ναοί που τιμούν τον όνομα και την μνήμη της αγίας Βαρβάρας. Ανάμεσα τους, ξεχωρίζει και ο προσκυνηματικός ναός της αγίας Βαρβάρας, στον ομώνυμο δήμο της Δυτικής Αττικής. Το Άγιο Βήμα του Ναού ονομάζεται και «Εύρεσις», επειδή είναι και ο τόπος όπου βρέθηκε η θαυματουργή εικόνα της Αγίας. Τα θαύματα και οι φανερώσεις της είναι πάρα πολλά, έχουν δε καταγραφεί σε πολλές εκδόσεις βιβλίων και διασώζονται στην προφορική παράδοση του λαού μας.





ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί δεν αντέδρασε η μητέρα της αγίας Βαρβάρας ενάντια στον σκληρόκαρδο πατέρα;» Είναι πολύ πιθανό να δεχθούμε αυτή την ερώτηση από τα παιδιά. Το συναξάρι δεν αναφέρει πουθενά το όνομα ή την παρέμβαση της μητέρας της Αγίας. Η μόνη ασφαλής εικασία φαίνεται να είναι ότι η Αγία ήταν ορφανή από μητέρα πριν το μαρτύριο της· εκτός αν η μητέρα της πίστευε κι αυτή φανατικά στα είδωλα και συμφωνούσε με όσα έγιναν.
2. Το σημερινό μάθημα συνδέεται και με το θεσμό της οικογένειας. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις παιδιών στο κατηχητικό που βιώνουν προβληματικές καταστάσεις στο σπίτι. Δεν είναι λίγες οι φορές που τα παιδιά εμποδίζονται από τον ένα ή και τους δύο γονείς στο να εκκλησιάζονται και να έρχονται στο κατηχητικό. Μπορούμε να τονίσουμε στα παιδιά την σπουδαιότητα της παρουσίας τους στην εκκλησία, και την ανάγκη να προσεύχονται για τους συγγενείς τους, ώστε ο Θεός να τους φωτίσει και να τους ελεήσει. Τα παιδιά θα πρέπει να παραμείνουν προσηλωμένα στον Χριστό και στην Εκκλησία, και να έχουν ελπίδα για την αλλαγή των γονέων τους, μέσα από το παράδειγμά τους.
3. Πόσο μεγάλη ήταν η θλίψη της Αγίας από την εχθρική στάση του αγαπημένου πατέρα της! Στο κατηχητικό σχολείο ενδέχεται να συναντήσουμε περιστατικά παραμελημένων ανηλίκων, ή θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και κακοποίησης. Ο Χριστός δέχεται αυτά τα παιδιά στο λιμάνι Του, ως φιλόστοργος Πατέρας. Απαιτείται προσοχή στο σημερινό μάθημα, ώστε να μη θίξουμε ένα παιδί που αντιμετωπίζει παρόμοια προβλήματα στο σπίτι. Και είναι ευθύνη μας ως κατηχητών να προσέξουμε αυτά τα παιδιά, στηρίζοντάς τα με την Αλήθεια του Χριστού μέσα από την ζωή των Αγίων. Κάθε προτροπή μας, κάθε συμβουλή μας πρέπει να δίνονται με διάκριση. Κάθε δημιουργική πρωτοβουλία μας προς ενίσχυση αυτών των παιδιών (π.χ. βοήθεια στα μαθήματα του σχολείου, δημιουργική απασχόληση στο χώρο του κατηχητικού, ηθική στήριξη) θα πρέπει να συζητείται με τους προϊσταμένους ιερείς του ναού και να λαμβάνει ειδική άδεια και ευλογία. Κι αυτό, γιατί παρόμοια προσφορά αποτελεί όχι μόνο ευλογία αλλά και τεράστια ευθύνη. Απαιτεί συνέπεια και προγραμματισμό, για να καρποφορήσει και να μην προσθέσει άλλο ένα τραύμα από την απογοήτευση.

4. «Πώς είναι δυνατόν να έμειναν τυφλοί οι βασανιστές μπροστά σε τόσα θαύματα;» Μόνιμη απορία όλων μας, καθώς διαβάζουμε τα θαύματα του Χριστού και των Αγίων Του. Τελικά, δεν υπάρχουν μόνο σωματικά μάτια, αλλά και πνευματικά. Κι αυτά παραμένουν κλειστά, όταν ο εγωισμός και το πείσμα πωρώνουν την ψυχή μας. Χωρίς ταπείνωση, δεν έχουμε ελπίδα να δούμε την Αλήθεια!

5. «Γιατί ο Θεός δεν τιμωρεί πάντα τους κακούς ανθρώπους, όπως τιμώρησε τον πατέρα της αγίας Βαρβάρας;» Ο Θεός δρα πάντα με γνώμονα τη Σοφία και την Αγάπη Του. Όταν επεμβαίνει δραστικά, κόβοντας το νήμα μιας τέτοιας ζωής, σημαίνει ότι ο άνθρωπος δεν έχει πια κανένα περιθώριο μετάνοιας. Έτσι σταματά μια πορεία που οδεύει σε όλο και μεγαλύτερη καταστροφή. Όταν όμως Εκείνος ξέρει και βλέπει ότι υπάρχει ελπίδα για αλλαγή, μας χαρίζει χρόνο και περιμένει με υπομονή την επιστροφή μας.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, Δεκέμβριος, Εκδόσεις Ίνδικτος, Αθήνα 2005.
2. Βασιλικής Τσουκάτου – Κορωναίου και Στέλλας Πλαταρά, Πιστεύω – η Προσδοκία, Εκδόσεις Γραφείου Νεότητας Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς, 2013.
3. Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, Ιερό Προσκύνημα Αγίας Βαρβάρας ομωνύμου Δήμου Αττικής (ιστότοπος <http://www.apostoliki-diakonia.gr/>).

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Βαρβάραν τὴν Ἁγίαν τιμήσωμεν· ἐχθροῦ γὰρ τὰς παγίδας συνέτριψε, καὶ ὡς στρουθίον ἐρρύσθη ἐξ αὐτῶν, βοήθεια καὶ ὄπλῳ τοῦ Σταυροῦ ἢ πάνσεμνος.





Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΜΠΟΡΩ

Σ' έναν κόσμο που θέλει όπως θέλει να ζει
που πιο πέρα δε βλέπει κι ούτε θέλει να δει
σ' έναν κόσμο που μόνο το «θέλω» μετρά
κι επιτρέπονται όλα απλά.

Μπορώ, στο φως να μένω τυφλός
να πάω όπου με πάει ο συρμός.
Μπορώ, μέσα στα τείχη που ορθώνω
να είμαι νούμερο μόνο, βουβός αριθμός.

Μπορώ, η αλήθεια να 'μαι εγώ
να έχω το «εγώ» μου Θεό.
Μπορώ, για το δικό μου το «θέλω»
να ξεπουλάω το φίλο και τον αδελφό.

Σ' έναν κόσμο...

Σ' έναν κόσμο...

Ζητώ, μια θέση στον ουρανό
στη μόνη αλήθεια να προχωρώ.
Ζητώ, ν' ανέβω λίγο πιο πάνω
και επανάσταση κάνω στο ίδιο το «εγώ».

Ζητώ, στην ύλη ν' αντισταθώ
στο λάγνο ψέμα να μη χαθώ.
Ζητώ, να πάω κόντρα στο ρεύμα
κι εκεί στου χρόνου το τέρμα ν' αναστηθώ.

Σ' έναν κόσμο που θέλει όπως θέλει να ζει
που πιο πέρα δε βλέπει κι ούτε θέλει να δει
σ' έναν κόσμο που μόνο το «θέλω» μετρά
να 'μαι Θεέ μου σ' Εσένα κοντά.



I. ΠΑΙΧΝΙΔΙ



Το κεράκι

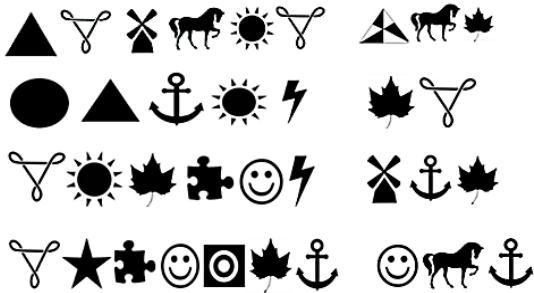
Κάθε παίκτης, εκτός από τη «μάννα», κάθεται σε μια καρέκλα ή σε μια από τις υπάρχουσες θέσεις, που τις έχουμε από πριν συμφωνήσει (π.χ. σκαλάκι, πεζούλι, πλακάκι κλπ). Η «μάννα», κρατώντας από ένα μικρό ξύλο (ή κάτι παρόμοιο, π.χ. μαρκαδόρο) σε κάθε χέρι, πηγαίνει μπροστά σε ένα παιδί και του φωνάζει: "Αναψέ μου το κεράκι!" Το παιδί απαντά: "Στην παραπέρα γειτονιά!" Τότε πρέπει όλα τα παιδιά να αλλάξουν θέση, καθώς η «μάννα» προσπαθεί να κάτσει κι αυτή. Όποιος μένει όρθιος, γίνεται «μάννα» και το παιχνίδι συνεχίζεται.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



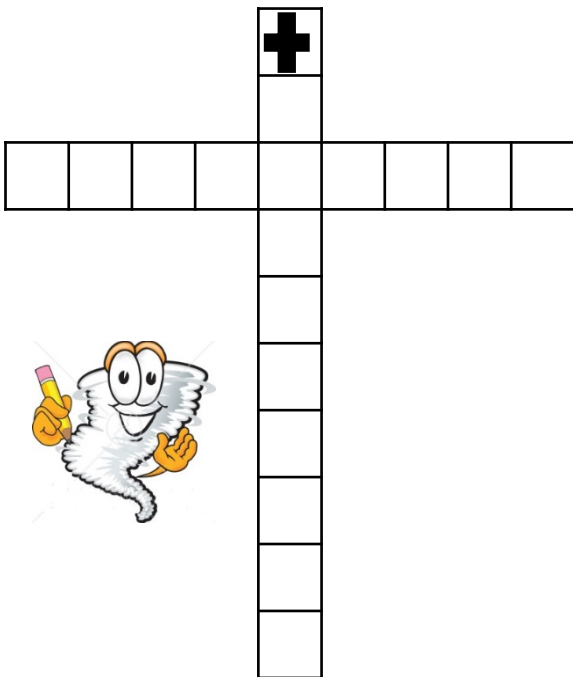
ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Αποκρυπτογραφήστε τη φράση που βλέπετε δίπλα και γράψτε τη με κεφαλαία από κάτω:

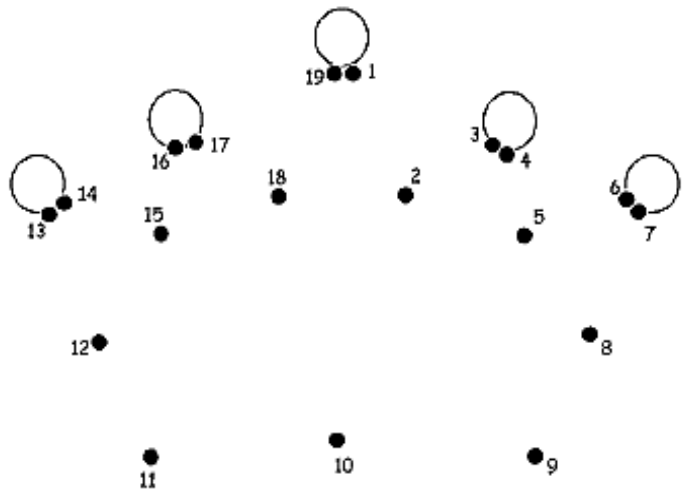


A	B	Γ	Δ	E	Z
H	Θ	I	K	Λ	M
N	Ξ	O	Π	P	Σ
T	Υ	Φ	X	Ψ	Ω

2. Ποιοι κινήγησαν την αγία Βαρβάρα; Βάλτε τα ονόματά τους στον σταυρό που κρατά:



3. Ενώστε με τη σειρά τους αριθμούς για να δείτε κάτι από την εικόνα της αγίας Βαρβάρας:



ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ (ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ-ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ)

ΤΡΕΙΣ ΑΓΙΕΣ ΜΗΤΕΡΕΣ



(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη στο πρόσωπο του Αγίου Πνεύματος, που μίλησε δια των προφητών και συνεχίζει να μιλά στην Αγία Γραφή.

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Η γιορτή των Τριών Ιεραρχών, προστάτες της Παιδείας, χρυσός αιώνας της Εκκλησίας.
- Το παράδειγμα του δέντρου με τη ρίζα· αναλογία με τις άγιες μητέρες των 3 Ιεραρχών.
- Εμμέλεια (Μ. Βασιλείου)· μητέρα οικογένειας Αγίων, με 10 παιδιά. Στην Καππαδοκία με τη βοήθεια της πεθεράς Μακρίνας τα ανατρέφει με προσευχή και μελέτη της Αγίας Γραφής.
- Μοιράζει ισότιμα την περιουσία, έργα αγάπης (Βασιλειάδα από τον Μ. Βασίλειο)· 3 επίσκοποι, 1 μοναχός, 1 μοναχή και έγγαμες με αγιασμένες οικογένειες, τα παιδιά της· ζητά να ταφεί στον ναό των αγίων 40 (κοντά στον σύζυγό της).
- Νόννα (Γρηγορίου του Θεολόγου)· οδήγησε τον σύζυγό της στην Ορθοδοξία, ώστε έφτασε να γίνει επίσκοπος· 3 παιδιά σε μεγάλη ηλικία, Γρηγόριο, Καισάρειο και Γοργονία.
- Μεγάλες χαρές και λύπες στη ζωή της, πάντα με δοξολογία προς τον Θεό.
- Ανθούσα (Ιωάννου του Χρυσοστόμου)· χήρα 20 ετών, αφοσιώνεται στον Λόγο του Θεού, τη φιλανθρωπία και την ανατροφή του παιδιού της· προσεύχεται να μην τον κερδίσει ο κόσμος, ως σπουδαίο ρήτορα.
- Θαυμασμός Λιβάνιου, χαρά της Αγίας όταν ο Ιωάννης εκφράζει επιθυμία για μοναχικό βίο· αίτημα να μη φύγει μακριά έως τον θάνατό της, που έρχεται γρήγορα.
- Τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος και η Αγία Γραφή, αναφορά στο Τριώδιο.



Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Ποιοι είναι οι προστάτες Άγιοι των μαθητών και των δασκάλων; Γιατί;
- Πότε γιορτάζουν οι μητέρες; Υπάρχει κάποια γιορτή της Εκκλησίας αφιερωμένη σ' αυτές;
- Πώς γράφτηκε η Αγία Γραφή; Έχουν όλα τα βιβλία της τον ίδιο συγγραφέα;
- Πώς στηρίζεται και πώς τρέφεται ένα δέντρο;

➤ **Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Ζωγραφο-ιστορίες**

Ο πρώτος μήνας του χρόνου πλησιάζει στο τέλος του με μια μεγάλη γιορτή· την γιορτή των Τριών Ιεραρχών. Ο Μέγας Βασίλειος, ο Γρηγόριος ο Θεολόγος και ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος έζησαν σε καιρούς μεγάλων αλλαγών και με τη φωτισμένη παρουσία τους έγιναν ευεργέτες όλης της ανθρωπότητας. Αγαπήθηκαν από τους απλούς, φτωχούς και αγράμματους και θαυμάστηκαν από τους ισχυρούς, τους σοφούς και τους επιστήμονες, ακόμα κι από τους ειδωλολάτρες! Τόσα πολλά ήταν αυτά που πρόσφεραν, ώστε η εποχή τους ονομάστηκε "χρυσός αιώνας της Εκκλησίας". Γι' αυτό και τους γιορτάζουμε σαν προστάτες των χριστιανών μαθητών και δασκάλων, αποφασισμένοι να τους μοιάσουμε στην πίστη, την προσευχή, τη μελέτη και την αγάπη.

Φανταστείτε τώρα ένα ψηλό και καταπράσινο δέντρο γεμάτο ώριμους και λαχταριστούς καρπούς· μπορεί να μας εντυπωσιάζει με την εικόνα του, αλλά βαθιά στο χώμα του κρύβεται μια ακόμα πιο υγιής, σταθερή και ακούραστη ρίζα. Σπάνια τη σκεπτόμαστε και ποτέ δεν τη βλέπουμε. Χάρη σ' αυτήν όμως μεγαλώνει, ανθίζει και καρποφορεί το δέντρο μας. Έτσι έγινε και με τους τρεις Ιεράρχες· γεννήθηκαν κι ανατράφηκαν από τρεις σπουδαίες και γενναίες χριστιανές μητέρες, που στήριξαν με τον αγώνα, την ελεημοσύνη και την προσευχή τους το έργο των παιδιών τους μέχρι το τέλος της ζωής τους. Αφού, λοιπόν, ετοιμαζόμαστε για τη γιορτή των τριών μεγάλων Πατέρων, ας ετοιμαστούμε και για την επόμενη Κυριακή, που γιορτάζουν οι τρεις αγίες μητέρες τους γνωρίζοντας λίγα πράγματα γι' αυτές.

Η αγία Εμμέλεια, που γέννησε τον Μέγα Βασίλειο, ήταν μητέρα δέκα παιδιών. Μεγαλωμένη στην Καππαδοκία σε οικογένεια μαρτύρων, πέτυχε και η ίδια να δημιουργήσει μια οικογένεια Αγίων. Αν και ο αγαπημένος της σύζυγος πέθανε νωρίς, η Εμμέλεια έμεινε βράχος σταθερός, στηριγμένη στην πίστη και την προσευχή. Με τη βοήθεια της πεθεράς της, της γιαγιάς Μακρίνας, δίδαξε τα παιδιά της να μελετούν την Παλαιά και την Καινή διαθήκη, μα και να κάνουν πράξη όσα διάβαζαν. Δεν υπήρχε φτωχός ή κυνηγημένος που να μην έβρισκε καταφύγιο κοντά τους. Όταν όλα τα παιδιά της μεγάλωσαν, η αγία Εμμέλεια τους μοίρασε ισότιμα την οικογενειακή περιουσία, που την αξιοποίησαν σε έργα αγάπης. Να πώς μπόρεσε ο Μέγας Βασίλειος να χτίσει τη Βασιλειάδα! Η αγία αυτή μητέρα αξιώθηκε να καμαρώσει τρία από τα αγόρια της επισκόπους, έναν μοναχό, και μία μοναχή και τα υπόλοιπα κορίτσια της μητέρες κι αυτές σε αγιασμένες οικογένειες. Και λίγο πριν παραδώσει την ψυχή της στον Χριστό, ζήτησε μια χάρη μόνο: να θάψουν το σώμα της κοντά στον αγαπημένο της σύζυγο, στον ναό των αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, που είχαν μαρτυρήσει, όταν εκείνη ήταν μικρό κορίτσι.

Μήπως όμως δεν θαυμάζουμε και την αγία Νόννα, τη μητέρα του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου; Αγνή και ταπεινή, πρωταθλήτρια στη μελέτη του Ευαγγελίου, πέτυχε να οδηγήσει τον άνδρα της Γρηγόριο στην Ορθοδοξία, καθώς ήταν μπλεγμένος σε μια αίρεση της εποχής. Εκείνη τον υπάκουε με χαρά σε όλα τα οικογενειακά ζητήματα κι εκείνος την υπάκουε στην πίστη. Κι όχι μόνο τον είδε να βαπτίζεται χριστιανός, αλλά και να χειροτονείται επίσκοπος, για να βοηθήσει την Εκκλησία. Το ευλογημένο κι αγαπημένο ζευγάρι δεν είχε παιδιά, όμως με πίστη και υπομονή περίμεναν την απάντηση του Θεού στις προσευχές τους· κι αυτή ήρθε! Σε προχωρημένη ηλικία η Νόννα γέννησε τον Γρηγόριο, τον Καισάρειο και τη Γοργονία, που από μικροί διδάχτηκαν την αλήθεια του Χριστού. Η Αγία

πήρε μεγάλες χαρές, όπως όταν καμάρωσε τον γιο της επιστήμονα, ασκητή και φωτισμένο επίσκοπο· αλλά και λύπες, όπως όταν έχασε την κόρη της νέα, αφήνοντάς της έξι ορφανά εγγονάκια να μεγαλώσει. Ποτέ όμως δεν παραπονέθηκε, αλλά δόξαζε τον Θεό μέχρι το τέλος της ζωής της.

Και τέλος η νεαρή Ανθούσα, η μητέρα του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, που έμεινε χήρα στα είκοσί της χρόνια, με μεγάλη περιουσία. Πόσες απολαύσεις θα μπορούσε να έχει στην κοσμική Αντιόχεια, όπου ζούσε... Αλλά η Ανθούσα αφοσιώθηκε στη διδασκαλία του παιδιού της, διαβάζοντάς του καθημερινά την Αγία Γραφή και παίρνοντάς τον απ' το χέρι στα σπίτια των φτωχών και των αρρώστων, για να μάθει να περιφρονεί τα πλούτη. Όταν ο 18χρονος Ιωάννης έγινε ο καλύτερος ρήτορας της εποχής, εκείνη αγρυπνούσε παρακαλώντας τον Θεό να μην παρασυρθεί το παιδί της από τις επιτυχίες και ξεχάσει τον Χριστό. Ο διάσημος δάσκαλος της ρητορικής Λιβάνιος, που είχε μαθητή τον γιο της, ήταν φανατικός ειδωλολάτρης. Κι όμως, θαύμαζε την ευσεβή Ανθούσα λέγοντας: «Αλήθεια! Τι είδους γυναίκες υπάρχουν μεταξύ των Χριστιανών!» Η καρδιά της γέμισε χαρά, όταν άκουσε την επιθυμία του παιδιού της να γίνει μοναχός· τον παρακάλεσε μόνο να μην ασκητέψει ακόμα σε μακρινό τόπο, καθώς προαισθανόταν ότι το τέλος της πλησίαζε. Κι έτσι μας άφησε κληρονομιά τον Πατέρα της Θείας Λειτουργίας που η Εκκλησία μας τελεί τις περισσότερες μέρες του χρόνου.

Από τις ευλογημένες ρίζες παίρνουμε κι ευλογημένους καρπούς. Οι Τρεις μας Ιεράρχες, στολισμένοι με όλα τα δώρα του Αγίου Πνεύματος, έμαθαν να τα καλλιεργούν από μικροί μελετώντας τον Λόγο του Θεού. Τώρα που μπαίνουμε στο ταξίδι του Τριωδίου, ας στρέψουμε κι εμείς στην Αγία Γραφή τον νου και την καρδιά μας, παρακαλώντας τις άγιες μητέρες τους να μας διδάξουν πώς να μοιάσουμε στα παιδιά τους!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πότε γιορτάζουμε τις μητέρες των Τριών Ιεραρχών; Ποια ήταν τα ονόματά τους;
- Τι θαυμάστε από τη ζωή τους, που σας έκανε εντύπωση; Πώς έδειξαν αγάπη στα παιδιά τους;
- Ήταν όλα εύκολα στη ζωή τους; Πώς αντιμετώπισαν τις δυσκολίες;
- Τι ήταν αυτό που έμαθαν και οι τρεις μητέρες στα παιδιά τους να μελετούν;



Δ. ΣΥΝΟΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Μέσα στην Αγία Γραφή μας μιλά το Άγιο Πνεύμα· ας την μελετήσουμε με προσευχή και αγάπη, τώρα που ξεκινά το Τριώδιο, όπως δίδαξαν τους Τρεις Ιεράρχες οι άγιες μητέρες τους.



(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Το σημερινό μάθημα γίνεται λίγο πριν την γιορτή των Τριών Ιεραρχών και την γιορτή της Υπαπαντής του Κυρίου. Με αυτό τιμούμε όχι μόνο τους τρεις μεγάλους Πατέρες, αλλά και τις αγίες μητέρες τους, από τις οποίες ανατράφηκαν με πίστη, προσευχή και αγάπη στον Λόγο του Θεού. Η γιορτή της Υπαπαντής είναι εξάλλου η Ορθόδοξη γιορτή της μητέρας, αφού σ' αυτήν πρωταγωνιστικό ρόλο έχει το πρόσωπο της Παναγίας, που αφιερώνει τον Υιό της στον Θεό και ακούει προφητείες για το μέλλον Του. Η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος αποφάσισε, λοιπόν, να εορτάζονται μαζί οι αγίες Εμμέλεια, Νόννα και Ανθούσα, την Κυριακή μετά τη γιορτή της Υπαπαντής (δηλαδή την επόμενη). Εμείς μπορούμε να προετοιμάσουμε τα παιδιά προτείνοντας και κάποια χειροτεχνία για τη μητέρα τους (αυτό προτείνεται και ως θεατρική δραστηριότητα).

2. Οι Τρεις Ιεράρχες ήταν εξαιρετικοί επιστήμονες, νομικοί και ρήτορες, άνθρωποι που θα μπορούσαν να διαπρέψουν στην κοσμική ζωή της εποχής τους κερδίζοντας χρήματα και δόξα. Η αγάπη τους στον Χριστό και την Εκκλησία Του τους ώθησε να χρησιμοποιήσουν όλα αυτά τα χαρίσματα με τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος για το καλό του λαού του Θεού. Έθεσαν στην υπηρεσία του Λόγου του Θεού την αρχαία ελληνική γραμματεία και σκέψη, επηρέασαν τον πολιτισμό και τη φιλοσοφία της Ρωμαϊκής-Βυζαντινής αυτοκρατορίας, έθεσαν τις βάσεις για την κοινωνική πρόνοια και την υπεράσπιση των αδυνάτων. Όλες οι αξίες του σημερινού πολιτισμένου κόσμου βασίζονται στα κηρύγματα και τα έργα τους. Τίποτε από αυτά όμως δεν θα είχαν καταφέρει, αν δεν είχαν αγαπήσει από μικροί την Αγία Γραφή, την άσκηση και την προσευχή, χάρη στις αγίες μητέρες τους.

3. Προσοχή ώστε να ξεχωρίζουμε τους Αγίους με το όνομα Γρηγόριος:

- άγιος Γρηγόριος Νεοκαισαρείας: πνευματικός πατέρας και καθοδηγητής της αγίας Μακρίνας, γιαγιάς του Μ. Βασιλείου
- άγιος Γρηγόριος επίσκοπος Ναζιανζού: πατέρας του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου
- άγιος Γρηγόριος Θεολόγος ή Ναζιανζηνός: ο ένας από τους 3 Ιεράρχες
- άγιος Γρηγόριος Νύσσης: αδελφός του Μεγάλου Βασιλείου
- άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς: πολύ μεταγενέστερος Πατέρας της Εκκλησίας (Β' Κυριακή της Σαρακοστής)

4. Οι άγιοι γονείς μεταδίδουν αυτή την αγιότητα και στα παιδιά τους. Τρανό παράδειγμα οι τρεις οικογένειες των Τριών Ιεραρχών, όλοι τους Άγιοι! Ας συμπαραστεκόμαστε, λοιπόν, με αγάπη στα "δύσκολα" παιδιά που μπορεί να συναντήσουμε στο κατηχητικό μας: κουβαλούν κι αυτά τις αδυναμίες και τα πάθη των οικογενειών τους. Ας αγωνιζόμαστε να γίνει το κατηχητικό μας μια οικογένεια προσευχής και μελέτης του Λόγου του Θεού, που θα καλύπτει και θα θεραπεύει τις ελλείψεις των παιδιών, αλλά και τις δικές μας.

5. Η ζωή κοντά στον Χριστό κάνει πρωτοπόρους τους ανθρώπους στην εποχή τους. Η αγία Εμμέλεια μοίρασε την οικογενειακή περιουσία ισότιμα σε αγόρια και κορίτσια, σε μια εποχή που οι γυναίκες ζούσαν ακόμα στο περιθώριο της κοινωνίας. Αγάπησε και συνεργάστηκε στενά με την πεθερά της, πράγμα δύσκολο σε κάθε εποχή· τελείωσε τη ζωή της ως μοναχή, με γερόντισσά της την κόρη της Μακρίνα! Η αγία Νόννα έγινε δασκάλα του συζύγου της στα πνευματικά θέματα, χωρίς να πάψει να δείχνει τη συζυγική της υπακοή· άργησε να τεκνοποιήσει, αλλά μπόρεσε να μεγαλώσει ακόμα και τα 6 ορφανά της εγγόνια. Η αγία Ανθούσα έστειλε στα καλύτερα σχολεία τον γιο της, όπου ακόμα θριάμβευαν οι ειδωλολάτρες δάσκαλοι, αλλά με την προσευχή και την πνευματική της δύναμη, έγινε η ίδια θαυμαστή από αυτούς.

6. Ο Θεός δίνει πλουσιοπάροχα τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, γιατί θέλει να σώσει τον κόσμο, όπως φαίνεται ήδη από την εποχή των Προφητών και των Πατριαρχών της Παλαιάς Διαθήκης. Στο Σύμβολο της Πίστεως ομολογούμε: «Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν ... τὸ λαλήσαν διὰ τῶν προφητῶν». Η καρποφορία των Αγίων δεν είναι πανομοιότυπη. Άγιοι, όπως έχουμε ξαναπεί από την αρχή της χρονιάς, ονομαζόμαστε όλοι οι αγωνιζόμενοι και μετανοούντες χριστιανοί. Οι προϋποθέσεις και οι δυνατότητές μας δεν είναι σ' όλους ίδιες. Ο Χριστός, όμως, δέχεται και ευλογεί κάθε αγαθή προαίρεση και προσπάθεια, ώστε με την ποικιλία των χαρισμάτων μας να αλληλοσυμπληρωνόμαστε μέσα στην Εκκλησία. Εδώ βρίσκεται το Άγιο Πνεύμα, ο Παράκλητος, που φώτισε τους συγγραφείς των κειμένων της Αγίας Γραφής, καθοδήγησε τους Πατέρες που τα ερμήνευσαν, στηρίζει όλους μας στην εφαρμογή τους και ζωντανεύει στις ψυχές μας τον Χριστό. Δίχως Αυτόν η επαφή μας με την Αγία Γραφή γίνεται άκαρπη, ακόμα κι επικίνδυνη, όπως στην περίπτωση των αιρετικών που παρερμηνεύουν και παραποιούν την Αλήθεια.

7. Η δύναμη της προσευχής των αγίων μητέρων είναι πολύ μεγάλη. Η ταπεινή προσευχή στον Ναό έσωσε τον Τελώνη της παραβολής της Κυριακής μας, ενώ η εγωιστική στάση του Φαρισαίου, που προσπαθούσε να ξεχωρίσει από τους υπόλοιπους, του στέρησε τη δικαίωση. Τώρα που ξεκινά το Τριώδιο, αυτή η κατανυκτική περίοδος της Εκκλησίας μας, ας μιλήσουμε ξανά με τα παιδιά μας για την προσευχή. Το βιβλίο του Τριωδίου ανοίγει στον εσπερινό της Κυριακής του Τελώνου και Φαρισαίου και χρησιμοποιείται μέχρι το Μεγάλο Σάββατο.



(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Πού βρίσκουμε τον Λόγο του Θεού; Τι είναι η Αγία Γραφή;» Είναι αξιοπρόσεκτο, πως πολλά παιδιά σήμερα δε γνωρίζουν τι ακριβώς ονομάζουμε Αγία Γραφή. Το βιβλίο με τα περισσότερα αντίτυπα στην ιστορία της τυπογραφίας, που έχει μεταφραστεί σχεδόν σ' όλες τις ομιλούμενες γλώσσες, λείπει, δυστυχώς, από πολλά σπίτια στην πατρίδα μας, όχι μόνο παιδιών αλλά και στελεχών της Εκκλησίας που έχουν αναλάβει την κατήχησή τους. Βέβαια, όποιος ζει πλήρως την Ορθόδοξη λατρεία γνωρίζει βιωματικά το Ευαγγέλιο, όπως πλήθος Αγίων στο πέρασμα των αιώνων. Αγία Γραφή, λοιπόν, ονομάζουμε την Παλαιά και Καινή Διαθήκη. Η Καινή Διαθήκη είναι γεμάτη απ' όσα είδαν και έζησαν οι Απόστολοι κοντά στον Χριστό. Άλλα απ' αυτά τα έγραψαν οι ίδιοι (κατά Ματθαίον, κατά Ιωάννην ευαγγέλια, επιστολές Παύλου, Ιωάννου, Πέτρου κλπ) και άλλα προέρχονται από τις διηγήσεις τους προς τους Ευαγγελιστές Λουκά και Μάρκο. Μαζί με την Παλαιά Διαθήκη αποτελούν τον Λόγο του Θεού, πάνω στον οποίο στηρίζεται όλη η ζωή και η παράδοση της Εκκλησίας μας. Ο Λόγος αυτός, με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, είναι ζωντανός και γίνεται ορατή και απτή πραγματικότητα στη ζωή των Αγίων κάθε εποχής. Αποτελεί τον θησαυρό της Εκκλησίας, που ως Σώμα Χριστού βιώνει, μελετά και ερμηνεύει τον Λόγο Του στην λατρευτική της ζωή.
2. "Γιατί τονίζουμε τόσο τις μητέρες των Τριών ιεραρχών κι όχι τους πατέρες τους;" Είναι αλήθεια ότι οι Τρεις Ιεράρχες προήλθαν από οικογένειες με ευλογημένους και τους δύο γονείς. Πολύ σπουδαίο ρόλο παίζουν και ο πατέρας και η μητέρα, καθώς και η μεταξύ τους αγάπη, για το μεγάλωμα των παιδιών. Όλοι βέβαια νιώθουμε ότι το μεγαλύτερο βάρος της ανατροφής πέφτει στη μητέρα, που κυοφορεί εννέα μήνες το παιδί μέσα της και αποτελεί τον πρώτο του σύνδεσμο με τον έξω κόσμο. Στην περίπτωση των Τριών Ιεραρχών ιδιαίτερα, οι πατέρες τους πέθαναν νωρίς και γι' αυτό η συμβολή των μητέρων τους ήταν ακόμα πιο σημαντική.
3. Αν οδηγηθεί η συζήτηση προς το θέμα του καρναβαλιού με αφορμή την έναρξη του Τριωδίου, τα παιδιά ρωτούν αν πρέπει να ντυθούν μασκαράδες, γιατί είναι κακό κλπ. Να τους εξηγήσουμε πως, τόσο η ελληνική λέξη Απόκριες, όσο και η λατινική Καρναβάλι σημαίνουν «αποχή από το κρέας», μια και σε δύο Κυριακές σταματά η κρεοφαγία. Η εβδομάδα, λοιπόν, που ακολουθεί είναι ελεύθερη από νηστεία και προσφέρεται για οικογενειακές και φιλικές συναντήσεις προ της Σαρακοστής. Αυτό καμιά σχέση δεν έχει με το μασκάρεμα και την αλλοίωση του προσώπου μας. Τα παιδιά στο παιχνίδι τους συνεχώς υποδύονται ρόλους με κάθε μέσον, η μάσκα όμως (ειδικά σε μεγαλύτερες ηλικίες, όταν πια έχει εδραιωθεί η κακή συνήθεια) υποδηλώνει τη διάθεση να κάνουμε «ελεύθερα» όσα δεν πράττουμε συνήθως από ντροπή. Όποιος αγωνίζεται να ζει συνεχώς με την αίσθηση της παρουσίας του Θεού, δυσκολεύεται να υποκριθεί, είτε με αποκριάτικη στολή είτε χωρίς, γιατί γνωρίζει πως ακόμα κι αν ξεγελάσει τους ανθρώπους, τον βλέπει ο Θεός.



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Στυλιανού Γ. Παπαδοπούλου, Ἡ ζωὴ ἑνός Μεγάλου καὶ Ὁ Πληγωμένος Ἄετός, "Ἐκδοση Γ", Ἀθήνα 1998, Ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας.
2. Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Ζουμή, Οἱ μητέρες τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, <http://kyrigma.blogspot.gr>.
3. Μαρίας Σκαβάρα, Οἱ ἅγιες Μητέρες τῶν 3 Ἱεραρχῶν, <http://adontes.blogspot.gr>.
4. Πρεσβυτέρας Κυριακῆς Παρασκευᾶ, Οἱ ἅγιες μητέρες τῶν 3 Ἱεραρχῶν, περιοδικό "Παράκληση. Περιοδική" Ἐκδοση Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ", τεύχος 76.



Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τὰς τρεῖς Ἁγίας Μητέρας τῶν Διδασκάλων τιμήσωμεν, τὰς τοὺς Ἱεράρχας τεκούσας, καὶ τοῦ Χριστοῦ θεοκήρυκας, τὰς ποτισάσας εὐσεβείας τὸ γάλα, καὶ τὴν πίστιν ἔνδον τῇ ἐκθρεψάσῃ, τούτους ὡς δένδρα θάλλοντας, Ἐμμέλειαν τὴν θεῖαν, καὶ τὴν Νόνναν τὴν τρισμακάριστον, σὺν τῇ σεμνῇ τῇ Ἀνθούσῃ, τὴν ἐκπλήξασαν Λιβάνιον. Δεῦτε οἱ τῶν ἄθλων αὐτῶν μιμηταί, συνελθόντες ἄσμασι μέλψωμεν, καὶ γὰρ αὐταὶ Τριάδι, ὑπὲρ ἡμῶν καθικετεύουσι.



ΤΟ ΔΕΙΠΝΟ

Υπήρχε άνθρωπος πλούσιος που φίλους του πολλούς
προσκάλεσε σε δείπνο που έστρωσε γι' αυτούς.
Οι δούλοι του χτυπήσαν την πόρτα καθενός,
αλλά οι καλεσμένοι τού είπαν δυστυχώς:

Ω, δε θα' ρθω, ω, δε θα' ρθω εις το δείπνο, αγόρασα αγρό,
αγόρασα και βόδια και θέλω να τα ιδώ.
Παντρεύτηκα και πρέπει στο σπίτι να σταθώ,
λυπούμαι στο δείπνο δε θα' ρθω (2).



Τότε ο πλούσιος άνθρωπος λυπήθηκε πολύ.
Τους δούλους πάλι στέλνει κι αρχίζει να καλεί.
« Ελάτε οι πονεμένοι, ελάτε οι φτωχοί,
το δείπνο είναι στρωμένο γι' αυτόν που δε θα πει...»
Ω, δε θα' ρθω...

Κι έτσι το δείπνο στρώθηκε ψηλά στον ουρανό
κι ο Κύριος προσμένει τον κάθε αμαρτωλό.
Την πόρτα σου χτυπάει, ν' ανοίξεις μην αργείς!
Την πρόσκλησή Του πάρε και πρόσεξε μην πεις...
Ω, δε θα' ρθω...





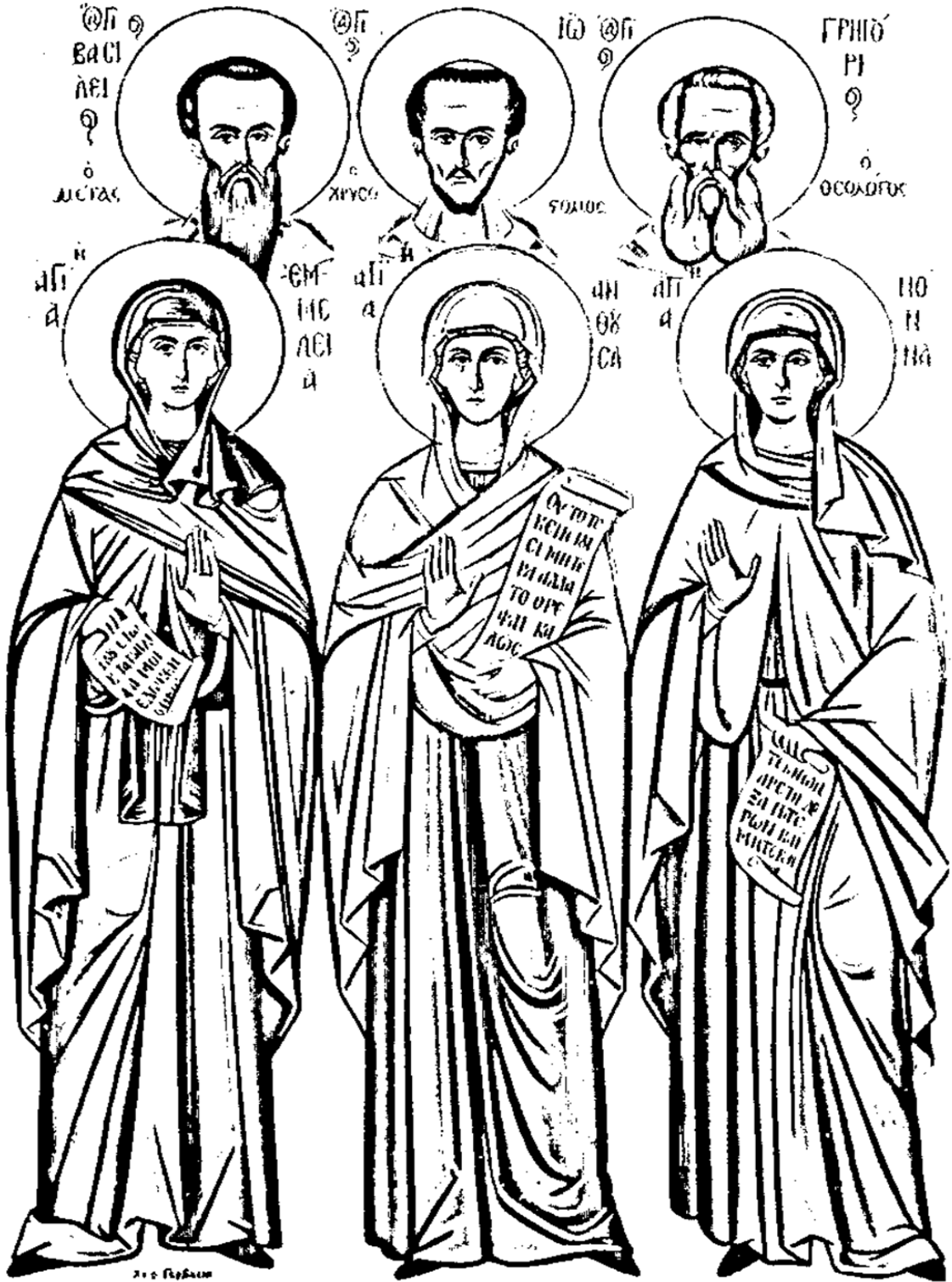
I. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Οι ξύλινες κουτάλες

Αφού δέσετε τα μάτια ενός παιδιού, πρέπει αυτό να μαντέψει την ταυτότητα των άλλων αγγίζοντάς τους απαλά μόνο με δύο ξύλινες κουτάλες. Την ίδια στιγμή, ο εκάστοτε "αντίπαλος" παίκτης (που δέχεται το... κουτάλισμα) πρέπει να μη μιλήσει, να μη γελάσει και να μην αντιδράσει καθόλου, για να μη γίνει αντιληπτός! Μόλις ο κουταλοκουνηγός μαντέψει σωστά έναν παίκτη, οι ρόλοι αντιστρέφονται και το παιχνίδι συνεχίζεται.

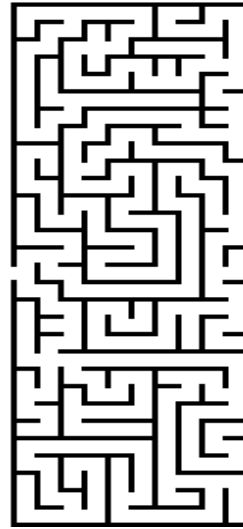


ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Βοηθήστε τις τρεις αγίες μητέρες να οδηγήσουν τα παιδιά τους στο Ευαγγέλιο:



2. Ενώστε τις μητέρες με τα παιδιά τους:

NONNA
EMMEΛΕΙΑ
ΑΝΘΟΥΣΑ

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ
ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

3. Συμπληρώστε όσα λέει το Σύμβολο της Πίστεως για το Άγιο Πνεύμα:

Και εις το Πνεύμα _____,
το κύριον, το ζωοποιόν, το _____
το συν Πατρί και Υιώ _____ και
το _____
το _____ δια των προφητών.

4. Συμπληρώστε τις ημέρες στις οποίες ανοίγουμε και κλείνουμε το βιβλίο του Τριωδίου:

- ΑΡΧΗ:
Εσπερινός της Κυριακής του _____
και του _____
- ΤΕΛΟΣ:
Μεγάλο _____





ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ (ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ-ΑΣΩΤΟΥ)

Ο ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΗΣ ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ο ΥΔΡΑΙΟΣ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να θυμίσουμε στα παιδιά την ομολογία του Αγίου Βαπτίσματος εις άφεσιν αμαρτιών και τα ενισχύσουμε στην πίστη τους στο αναβάπτισμά μας (Ιερά Εξομολόγηση), που μυστηριακά μας χαρίζει η Εκκλησία.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Η πιο σπουδαία μέρα της ζωής μας, όταν βαπτιστήκαμε και μπήκαμε στην οικογένεια της Εκκλησίας: αν πέσουμε, η μετάνοια κι η Εξομολόγηση καθαρίζουν την καρδιά μας: επιστροφή του άσωτου γιου.
- Στην Τουρκοκρατία ο 18χρονος Κωνσταντίνος φεύγει από τους ευσεβείς γονείς του στην Ύδρα για να εργαστεί στη Ρόδο: δουλεύει στον πασά Χασάν Καπιτάν, που με δώρα και κολακειές τον εξισλαμίζει (Χασάν).
- Οι Τούρκοι 3 χρόνια τον τιμούν, οι χριστιανοί τον αποφεύγουν, η μητέρα του αρνείται να τον δει: ο νέος μετανιώνει, κάνει ελεημοσύνες κι εξομολογείται σε πνευματικό στη Ρόδο.
- Ο πνευματικός τον συμβουλεύει να ασκηθεί πριν ομολογήσει: ο Κωνσταντίνος φθάνει στο Άγιο Όρος όπου ετοιμάζεται με προσευχή στην Παναγία και υπακοή.
- Γυρίζει στη Ρόδο με τη μοναχική φορεσιά κι ομολογεί στον πασά την πίστη του στον Χριστό, καλώντας τον να πιστέψει κι εκείνος.
- Ο πασάς τον καλοπιάνει κι έπειτα τον φυλακίζει με σκληρά βασανιστήρια επί 5 μήνες: ο Χριστός θεραπεύει τις πληγές του, ουράνιο φως στη φυλακή, η προσευχή του εκ δεξιών ληστή, συχνή Θεία Κοινωνία.
- Διαταγή να τον κρεμάσουν, οι πιστοί τον θάβουν με τιμές, σε 3 χρόνια η μητέρα του Αγίου παίρνει τα λείψανά του στην Ύδρα, πολλά θαύματα.
- Εορτή 14 Νοεμβρίου, η μετάνοια κι η Εξομολόγηση το δεύτερο Βάπτισμα που μας ανοίγει τον δρόμο στην αγιότητα, η αγάπη του Θεού.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Ποια είναι η πιο σπουδαία μέρα της ζωής σας ως τώρα;
 - Τι συμβαίνει την ημέρα της βάπτισής μας; Με ποιους γινόμαστε αδέρφια;
 - Τι γίνεται στο μυστήριο της Εξομολόγησης;
 - Ποιους Αγίους ονομάζουμε νεομάρτυρες;
- *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Ακολουθήσε τη φωνή μου*

Η Η πιο σπουδαία μέρα της ζωής μας ήταν η μέρα που βαπτιστήκαμε και γίναμε μέλη του Σώματος του Χριστού. Από τότε ανήκουμε κι εμείς στην οικογένεια της Εκκλησίας, όπου όλοι οι χριστιανοί είμαστε αδέρφια κι αγωνιζόμαστε να κερδίσουμε τον Παράδεισο. Τι γίνεται όμως, αν σαν άνθρωποι πέσουμε ξανά σε λάθη κι αμαρτίες; Ας μην απελπιστούμε: η Εκκλησία μάς αγκαλιάζει και μας βοηθά να σηκωθούμε και να ξαναρχίσουμε τον αγώνα. Μας μαθαίνει τη μετάνοια και καθαρίζει πάλι την καρδιά μας με το μυστήριο της Εξομολόγησης. Όσο μεγάλο κι αν ήταν το σφάλμα μας, σίγουρα η αγάπη του Χριστού είναι ακόμα μεγαλύτερη και μπορεί για πάντα να το σβήσει! αρκεί να μετανιώσουμε αληθινά και να επιστρέψουμε σαν τον άσωτο γιο στην αγκαλιά του στοργικού Πατέρα. Έτσι ακριβώς όπως έκανε κι ο νεομάρτυρας άγιος Κωνσταντίνος ο Υδραίος.

Γεννημένος στο όμορφο, αλλά άγονο νησί της Ύδρας, έζησε στα χρόνια που η πατρίδα μας ήταν σκλαβωμένη στους Τούρκους. Ο Κωνσταντίνος διδάχτηκε τη χριστιανική πίστη από μικρός κοντά στον πατέρα του, τον Μιχαήλ και στη μητέρα του, τη Μαρίνα! και μόλις έγινε δεκαοκτώ χρονών πήγε να εργαστεί στη Ρόδο. Έξυπνο παλικάρι και τίμιος δουλευτής, γρήγορα βρήκε θέση στο αρχοντικό του Τούρκου πασά Χασάν Καπιτάν. «Κρίμα τέτοιος άγιος νεαρός να είναι χριστιανός» σκεφτόταν ο πασάς κι άρχισε με κάθε τρόπο να προσπαθεί να τον κάνει μωαμεθανό. Ο Κωνσταντίνος μπροστά στις κολακείες και στα πλούσια δώρα που του πρόσφεραν παρασύρθηκε και, χωρίς καλά καλά να το καταλάβει, αρνήθηκε τον Χριστό που από μικρός αγάπησε. Έγινε, λοιπόν, μουσουλμάνος και πήρε κι αυτός το όνομα Χασάν.

Για τρία χρόνια απολάμβανε μεγάλες τιμές από τους Τούρκους, αλλά οι χριστιανοί, πονεμένοι από την προδοσία του, ούτε που τον πλησίαζαν. Τα άσχημα νέα είχαν φτάσει και στο νησί του. Όταν, λοιπόν, ο νέος επισκέφτηκε μια μέρα τη μητέρα του στην Ύδρα, εκείνη αρνήθηκε να του ανοίξει την πόρτα, απαντώντας με δάκρυα: «Εγώ δεν έχω γιο Χασάν. Είχα ένα γιο Κωνσταντίνο, μα τον έχασα!» Το παλικάρι συγκλονίστηκε. Η συνείδησή του άρχισε να τον ελέγχει και τελικά, μετανιωμένος για το κακό που είχε κάνει, έκλαψε πικρά. Προσπάθησε να βοηθήσει τους φτωχούς με ελεημοσύνες, για να διώξει τις τύψεις που τον βασάνιζαν. Καθώς ο νους του φωτιζόταν, θυμήθηκε τα λόγια των καλών γονιών του για το μυστήριο της Εξομολόγησης: έτρεξε τότε σ' έναν πνευματικό στη Ρόδο και με ειλικρίνεια ομολόγησε την μεγάλη του αμαρτία. Επιθυμούσε να παρουσιαστεί μπροστά στον πασά και να βροντοφωνάξει: «Είμαι χριστιανός!» Όμως ο έμπειρος παπούλης τον συμβούλεψε: «Πρόσεξε, μήπως σε ξεγελάσει ο διάβολος και τελευταία στιγμή δειλιάσεις! Πρώτα πρέπει να ασκηθείς στην προσευχή και την υπακοή, παιδί μου, κι ο Θεός θα σου δείξει πότε θα είναι η ώρα σου».

Έτσι κι έγινε. Ο Κωνσταντίνος ταξίδεψε αρκετά και τελικά έφτασε στο Περιβόλι της Παναγίας μας, το Άγιον Όρος. Εκεί ασκήτεψε, ζητώντας από τη μεγάλη μας Μητέρα να του δώσει δύναμη μπροστά στο μαρτύριο. Κι όταν πια ένωσε έτοιμος, γύρισε στη Ρόδο. Παρουσιάστηκε αμέσως στον Τούρκο πασά ντυμένος με ράσο και αγιορείτικο σκούφο και ομολόγησε την πίστη του στον Χριστό. Ο Χασάν Καπιτάν δυσκολεύτηκε να τον αναγνωρίσει. «Αν είσαι ο δικός μου δουλευτής, βγάλε τα μαύρα ρούχα και έλα να

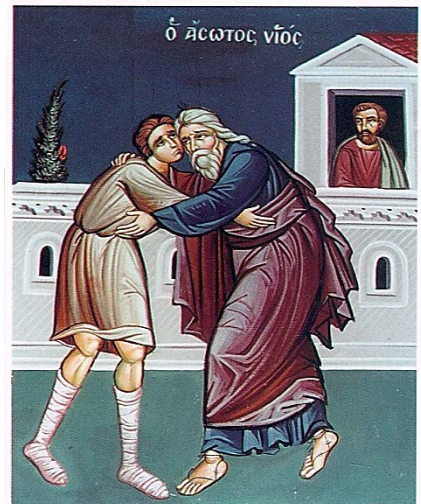
σε ντύσω με λαμπρά και να σου δώσω χρήματα», του είπε για να τον καλοπιάσει. «Καλύτερα έλα εσύ να ομολογήσεις τον Χριστό ως αληθινό Θεό, να βαπτιστείς και να δεις τα καλά του Παραδείσου κοντά στους Αγγέλους και τους Αγίους» απάντησε ο θαρραλέος Κωνσταντίνος. Οργισμένος τότε ο πασάς τον έκλεισε στη φυλακή.

Τα βασανιστήρια που πέρασε ο Νεομάρτυρας ήταν πολύ σκληρά. Όμως ο αγαπημένος Του Χριστός ήταν πλάι του, θεράπευε τις πληγές του και τον ενίσχυε. Μια νύχτα ένα ουράνιο δυνατό φως φάνηκε να ανεβαίνει από τη φυλακή του, τρομοκρατώντας τους φρουρούς! Στην κακία των βασανιστών του ο Άγιος απαντούσε με τα λόγια του ληστή που είχε σταυρωθεί στα δεξιά του Ιησού: «Θυμήσου με Κύριε στη Βασιλεία Σου!». Ένας ευλαβής χριστιανός του νησιού τού έφερε συχνά τη Θεία Κοινωνία, για να παίρνει θάρρος. Όσπου, έπειτα από πέντε ολόκληρους μήνες, ο φοβερός Χασάν Καπιτάν έδωσε διαταγή να κρεμάσουν τον αθλητή του Χριστού στις 14 Νοεμβρίου. Οι πιστοί κατάφεραν να πάρουν το σώμα του, για να το θάψουν με σεβασμό και τρία χρόνια μετά έφτασε στη Ρόδο η ηρωική μητέρα του Αγίου. Δοξάζοντας τον Θεό πήρε τα λείψανα του γιου της και τα μετέφερε στην Ύδρα, όπου μέχρι σήμερα φτάνουν πολλοί προσκυνητές μιλώντας για τα θαύματα του Νεομάρτυρα στη ζωή τους.

Κάθε χρόνο η Εκκλησία μας γιορτάζει τον άγιο Κωνσταντίνο τον Ύδραίο την ημερομηνία της κοίμησής του, για να μην ξεχνάμε ποτέ, πως όταν μετανιώνουμε ειλικρινά για τα λάθη και τις αμαρτίες μας, ο Θεός μάς δέχεται με αγάπη και μας συγχωρεί σαν στοργικός Πατέρας. Κι ο δρόμος της αγιότητας είναι ξανά ανοιχτός!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πού γεννήθηκε ο άγιος Κωνσταντίνος και πού βρέθηκε αργότερα; Πώς αρνήθηκε τον Χριστό;
- Τι συνέβη και κατάλαβε το σφάλμα του; Τι τον συμβούλεψε ο πνευματικός;
- Πώς ετοιμάστηκε ο Άγιος για να ομολογήσει τον Χριστό; Τι έγινε όταν το έκανε;
- Τι γινόταν τους 5 μήνες που έμεινε στη φυλακή; Πότε τον γιορτάζουμε;



Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας παρακαλούμε τον Θεό να μας χαρίζει τη μετάνοια του νεομάρτυρα αγίου Κωνσταντίνου του Ύδραίου, ώστε να κρατάμε καθαρό τον φωτεινό χιτώνα του Βαπτίσματος!





(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Το κορυφαίο γεγονός της επίγειας ζωής μας είναι το βάπτισμά μας. Μ' αυτό αρνηθήκαμε τον διάβολο και γίναμε παιδιά του Θεού και μέλη της Εκκλησίας Του, που είναι η μεγάλη χριστιανική οικογένειά μας. Από την ημέρα που βαπτιστήκαμε, που λάβαμε «τον φωτεινό χιτώνα» του βαπτίσματος, αρχίζει ο πνευματικός μας αγώνας με σκοπό τη θέωση. Δυστυχώς όμως, ξεχνάμε συχνά τις υποσχέσεις που δώσαμε τότε και ξαναγυρίζουμε στην αμαρτία. Ο φιλόανθρωπος Θεός, που γνωρίζει αυτή την αδυναμία μας, μας δίνει τη δυνατότητα να αναβαπτιστούμε, να καθαρίσουμε την ψυχή μας και να επιστρέψουμε κοντά Του. Αυτό είναι το μυστήριο της Εξομολόγησης, όπου οι πληγές από την αμαρτία μπορούν να θεραπευτούν μόνο με την ειλικρινή μας μετάνοια και την ομολογία μας μπροστά στον πνευματικό, που μας συμπαραστέκεται και μας καθοδηγεί στον δρόμο της σωτηρίας.
2. Νεομάρτυρες καλούμε όσους μαρτύρησαν για την πίστη τους στον Χριστό από την άλωση της Κωνσταντινούπολης και μετά - ακόμα και στις μέρες μας, στους τόπους που διώκεται η Εκκλησία. Επομένως η ονομασία δεν δείχνει το νεαρό της ηλικίας τους, αλλά την νεότερη εποχή στην οποία μαρτύρησαν. Οι Νεομάρτυρες κατά την Τουρκοκρατία πότισαν με το αίμα τους το δέντρο της ελευθερίας και δυνάμωσαν τις συνειδήσεις των Ελλήνων, ώστε να ξεσηκωθούν πρώτα «για του Χριστού την πίστη την αγία» κι έπειτα «για της πατρίδος την ελευθερία». Μια άλλη μερίδα βασιανισμένων Ελλήνων ήταν εκείνοι που φανερά εξισλαμίστηκαν, αλλά κρυφά διατηρούσαν στα υπόγεια των σπιτιών τους εκκλησάκια και ιερά σκεύη, κρατώντας τη χριστιανική τους πίστη· ήταν οι λεγόμενοι «Κρυπτοχριστιανοί», που σύμφωνα με πολλές μαρτυρίες υπάρχουν ακόμα και σήμερα στην Τουρκία, ίσως και αλλού.
3. Ο Θεός είναι για όλους μας ο στοργικός Πατέρας, που δεν απομακρύνεται από κοντά μας. Με υπομονή περιμένει πότε θα συνέλθουμε από την κατάσταση της αμαρτίας και θα αποφασίσουμε να πάρουμε μετανιωμένοι το δρόμο της επιστροφής σε Εκείνον (βλέπε και ΣΤ 6). Η αγάπη Του είναι ασύγκριτα μεγαλύτερη από τις ανθρώπινες αμαρτίες. Περιμένει μόνο τη δική μας ειλικρινή μετάνοια. Αυτή τη μετάνοια έδειξε ο άγιος Κωνσταντίνος ο Υδραίος και ο Θεός τον δέχτηκε και πάλι κοντά Του.
4. Αξιοσημείωτη είναι η στάση της ηρωικής μητέρας του Αγίου. Στη συνείδησή της ο γιος της είναι χαμένος, νεκρός, αφού αρνήθηκε τον Χριστό, την πηγή της ζωής. Μας θυμίζει τις οικογένειες των παιδιών που αρπάζονταν στο παιδομάζωμα· τους έκαναν κανονική κηδεία και τα ξέγραφαν σαν πεθαμένα, αφού το μέλλον τους ήταν να γίνουν οι απάνθρωποι γενίτσαροι. Η φαινομενική σκληρότητα της γυναίκας αυτής κατά την επίσκεψη του παιδιού της σίγουρα συνοδευόταν από πολλή προσευχή και δάκρυα. Έτσι συντέλεσε αποφασιστικά στην αφύπνιση της συνείδησης και στη μετάνοιά του. Κι όταν ο Άγιος μαρτύρησε, ο ανθρώπινος μητρικός της πόνος δεν μπόρεσε να ξεπεράσει τη χαρά της που το παιδί της κέρδισε τον Παράδεισο. Μια και είμαστε κοντά στη γιορτή της Υπαπαντής (είναι η ορθόδοξη γιορτή της μητέρας), ας προβάλλουμε τη μητέρα αυτή στα παιδιά. Μοιάζει τόσο με την Παναγία, αφού και τη δική της καρδιά μάτωσε «ρομφαία», όπως είχε προφητέψει ο δίκαιος Συμεών στη Θεοτόκο.
5. Είναι πολύ σημαντικό για έναν χριστιανό να ομολογεί με θάρρος και σταθερότητα την πίστη του. Χρειάζεται ωστόσο να έχει προηγηθεί μεγάλη άσκηση για να νικήσουμε σε τέτοιο πνευματικό αγώνα. Ο άγιος Κωνσταντίνος προετοιμάστηκε με υπακοή, προσευχή και νηστεία, ώστε με τη Χάρη του Θεού να βρει τη δύναμη για να ομολογήσει τον Χριστό, χωρίς να δειλιάσει ούτε λεπτό. Δεν ακολούθησε το θέλημά του, γιατί αυτό ακριβώς τον είχε οδηγήσει και στην άρνηση του Χριστού, αλλά υπάκουσε στον πνευματικό και στους γέροντες του Αγίου Όρους. Πριν το μαρτύριο του αίματος έπρεπε να προηγηθεί το μαρτύριο της συνειδήσεως, όπως συνηθίζεται να αποκαλείται, ο αγώνας δηλαδή εναντίον των παθών.
6. Η αυτογνωσία είναι μεγάλο κατόρθωμα του ανθρώπου. Για να γνωρίσουμε καλύτερα τον εαυτό μας χρειάζεται να ακούσουμε τη φωνή της συνείδησής μας. Αυτό θα γίνει μόνο όταν μείνουμε μόνοι και ήσυχά αναλογιστούμε όσα έχουμε κάνει στη ζωή μας, όταν μελετούμε τον λόγο του Θεού, όταν προσευχόμαστε, όταν έχουμε να αντιμετωπίσουμε δύσκολες καταστάσεις και θλίψεις, όταν ζητάμε τη βοήθεια του πνευματικού πατέρα και τη φώτιση του Αγίου Πνεύματος.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. Ίσως και στο κατηχητικό μας να υπάρχουν παιδιά αβάπτιστα. Ο κατηχητής μπορεί να εξηγήσει ότι όσοι δεν γνώρισαν την αλήθεια, όχι από δική τους αδιαφορία, αλλά επειδή δεν ήταν ευνοϊκές οι συνθήκες στη ζωή τους, αντιμετωπίζονται με επιείκεια και συμπάθεια. Οι φίλοι μας στο κατηχητικό ή το σχολείο, που δεν έχουν βαπτιστεί, ας είναι για μας σαν τους «κατηχούμενους» των πρώτων χριστιανικών χρόνων. Ας προσευχόμαστε να επιθυμήσουν και να ετοιμαστούν να βαπτιστούν. Όλοι είμαστε παιδιά του Θεού και σε όλους δίνει χαρίσματα και δώρα. Εκείνος γεμάτος αγάπη μας αναζητά, όμως χρειάζεται και η δική μας ελεύθερη ανταπόκριση, ώστε να είμαστε κοντά και να έχουμε τη χαρά της σχέσης μαζί Του. Αυτή την ένταξή μας στο Σώμα του Χριστού, δηλαδή στην Εκκλησία, μόνο το Άγιο Βάπτισμα μας τη χαρίζει.
2. «Γιατί δε φτάνει να γνωρίζουμε μόνο την Αγία Γραφή για να σωθούμε, αλλά χρειάζεται και το Βάπτισμα;» Με το Βάπτισμα ελευθερωνόμαστε από την αμαρτία και μπαίνουμε στην οικογένεια του Θεού, την Εκκλησία. Η Αγία Γραφή μας βοηθά να γνωρίσουμε τον Χριστό, αλλά αν δε γίνουμε μέλη του Σώματός Του, δεν μπορούμε να έχουμε σχέση μαζί Του και να σωθούμε.
3. Είναι πολύ πιθανό, όταν γίνει αναφορά στη σημασία της Εξομολόγησης, τα παιδιά να εκφράσουν τον φόβο ή και την ντροπή τους να μιλήσουν για τυχόν σφάλματά τους στον ιερέα. Όπως ένας άρρωστος, προκειμένου να γίνει καλά, λέει ό,τι ακριβώς νιώθει στο γιατρό και δείχνει τα τραύματά του, έτσι κι εμείς στην Εξομολόγηση μιλάμε με θάρρος και ειλικρίνεια, για να καθαρίσει η ψυχή μας. Ο διάβολος συχνά μας βάζει το συναίσθημα της ντροπής, για να αποφεύγουμε το σωτήριο αυτό φάρμακο. Σκοπός μας δεν είναι να κάνουμε καλή εντύπωση στον Πνευματικό, παρουσιάζοντας τις αμαρτίες των άλλων σαν δικαιολογία για τις δικές μας. Αντίθετα, ο ιερέας σαν ομοιοπαθής άνθρωπος μάς συμπαραστέκεται και γίνεται ο οδηγός μας προς την ελευθερία από την αμαρτία, με τη Χάρη του Θεού. Γιατί, βέβαια, Εκείνος που ακούει, συγχωρεί και συμβουλεύει μέσω του Πνευματικού είναι ο ίδιος ο Χριστός μας.
4. Πολλοί χριστιανοί, προσέρχονται στον εξομολόγο, ζητώντας να τους διαβάσει τη συγχωρητική ευχή χωρίς εκείνοι να έχουν προηγουμένως εξομολογηθεί. Αυτό δεν είναι αρκετό. Η εξομολόγηση σημαίνει μετάνοια και η μετάνοια χρειάζεται ταπείνωση και ομολογία των πτώσεών μας.
5. Σε πιθανό ερώτημα των παιδιών «Γιατί να εξομολογηθούμε σε ιερέα κι όχι σε κάποιο φίλο ή ακόμα μπροστά σε εικόνα;», ο κατηχητής καλό είναι να εξηγήσει, ότι όπως ο άνθρωπος βαπτίζεται από τον ιερέα και δέχεται τη Χάρη και τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος, έτσι και αυτός που εξομολογείται λαμβάνει την συγχώρηση από τον ιερέα με τη Χάρη του Χριστού. Η Εξομολόγηση είναι Μυστήριο της Εκκλησίας κι όπως όλα τ' άλλα Μυστήρια, έτσι κι αυτό γίνεται από ιερέα. Δεν κοινωνούμε μόνοι μας με κρασί και ψωμί, δεν βαπτιζόμαστε μόνοι μας με νερό και λάδι, ούτε φυσικά εξομολογούμαστε μόνοι μας μπροστά σε μια εικόνα. Μόνο ο ιερέας μπορεί να μας μεταδώσει τη Χάρη του Θεού, κι αυτό το όρισε ο ίδιος ο Κύριος που παρέδωσε τα Μυστήρια στους αγίους Αποστόλους.
6. Το μάθημα συμπίπτει με την Κυριακή του Ασώτου. Σε συνδυασμό με την παραβολή του Ασώτου, μπορεί ο κατηχητής να εξηγήσει στα παιδιά ότι ο Θεός, όταν μας έπλασε, μας έδωσε

το δώρο της ελευθερίας. Ο άγιος Κωνσταντίνος ήταν ελεύθερος να ακολουθήσει όποιον δρόμο ήθελε. Το ίδιο και ο Άσωτος. Έκαναν όμως κακή χρήση του δώρου αυτού και έχασαν τελικά την ελευθερία τους. Έφυγαν από το δρόμο του Θεού-Πατέρα γιατί νόμιζαν πως τότε μόνο θα ζήσουν ελεύθεροι και θα απολαύσουν τις χαρές της ζωής. Όμως κατέληξαν δούλοι, γιατί ελευθερία δεν σημαίνει αχαλίνωτη ζωή χωρίς όρια (απόλαυση υλικών αγαθών, διασκεδάσεις, γλέντια, ξενύχτια, καταχρήσεις κ.ά). Όλα αυτά πιο πολύ μας αλυσοδένουν με τις αμαρτίες, τα πάθη, τη μόδα και τις κακές συνήθειες. Ο Άσωτος έζησε την πραγματική ελευθερία όταν επέστρεψε στο σπίτι του Πατέρα του, ο οποίος τον δέχτηκε με αγάπη, όχι ως δούλο αλλά ως αγαπημένο του παιδί. Για να ζήσουμε λοιπόν, πραγματικά ελεύθεροι πρέπει να γίνουμε δούλοι (παιδιά) του Θεού, δηλαδή με πίστη και υπακοή να τηρούμε τις εντολές Του. Μόνο τότε είμαστε ελεύθεροι από τη σκλαβιά των παθών και από την επιρροή του κόσμου. Η ζωή στην Εκκλησία είναι ζωή υπακοής και ελευθερίας μέσα στο σπίτι του Θεού Πατέρα.

7. Με αφορμή τη γιορτή της Υπαπαντής μπορεί να γίνει επίσης το εξής σχόλιο: Ο Χριστός ως Θεάνθρωπος τήρησε το Νόμο του Θεού και σαράντα μέρες μετά τη γέννησή Του, η Παναγία και ο Ιωσήφ Τον πήγαν στο Ναό. Η είσοδός μας στο Ναό την ημέρα του σαραντισμού μας, της βάπτισής μας, την ώρα της συμμετοχής μας στα μυστήρια της Εκκλησίας είναι μια απόδειξη ότι επιλέγουμε τον δρόμο του Θεού ζώντας ελεύθερα, αλλά πάντοτε σύμφωνα με το Άγιο θέλημά Του, που μόνο στο καλό μας αποβλέπει.

8. «Υπάρχουν και Άγιοι που δεν μαρτύρησαν. Γιατί τους ονομάσαμε έτσι;» Στα μέχρι τώρα μαθήματά μας, όπως και στα επόμενα, συναντάμε και Αγίους που δεν μαρτύρησαν (π.χ. όσιος Γεράσιμος Ιορδανίτης, άγιοι Ανάργυροι, όσιος Πορφύριος, οι μητέρες των τριών Ιεραρχών κλπ). Σε μερικά παιδιά προκαλείται η αίσθηση ότι μόνο όποιος έχυσε το αίμα του για τον Χριστό είναι Άγιος. Οι υπόλοιποι; Τα παιδιά δεν έχουν και τόσο άδικο, συναισθάνονται την αλήθεια: Άγιος είναι μόνο εκείνος που μαρτύρησε για τον Χριστό! Όποιος αγάπησε τον Χριστό κι ενώθηκε μαζί Του, δεν μπορεί παρά να ακολουθήσει τον δρόμο του Σταυρού μαζί με Εκείνον. Υπάρχουν όμως πολλά είδη μαρτυριών. Στη γλώσσα της Εκκλησίας συνήθως συναντάμε τους όρους «μαρτύριο του αίματος» (=να με σκοτώσουν για τον Χριστό) και «μαρτύριο της συνειδήσεως». Το δεύτερο σημαίνει να θανατώνω τον κακό εαυτό μου καθημερινά με υπακοή, άσκηση, προσευχή, εγκράτεια, συμμετοχή στη μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας· και αυτό το μαρτύριο, που το πέρασαν και το περνούν εκατομμύρια μοναχοί και λαϊκοί μέσα στους αιώνες, δεν είναι καθόλου ασήμαντο. Αντίθετα η εμπειρία των χριστιανών δείχνει ότι είναι εφάμιλλο του μαρτυρίου του αίματος, χαρίζοντάς μας χιλιάδες θαυματουργούς Αγίους.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, εκδ. Ίνδικτος, τόμος Γ'.
2. Ιστοσελίδα Ι.Μ.Χίου, Ο άγιος Κωνσταντίνος ο Υδραίος, <http://www.imchiou.gr>





Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τὸν λαμπρὸν γόνον Ὑδρας καὶ τῆς Ῥόδου τὸ καύχημα, καὶ Νεομαρτύρων τὸ κλέος, Κωνσταντῖνον τιμήσωμεν, ἐν ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, τὴν μνήμην ἐκτελοῦντες τὴν αὐτοῦ, ἵνα λάβωμεν πλουσίαν τὴν ἀμοιβήν, παρὰ Θεοῦ κραυγάζοντες· δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σὲ ἐνισχύσαντι, καὶ ἐν ὑστέροις καιροῖς σε στεφανώσαντι.



ΔΥΟ ΠΑΙΔΙΑ, ΡΩΜΗΑ ΠΑΙΔΙΑ

Δυο παιδιά, Ρωμιά παιδιά, μες στην Πόλη δούλευαν.

Μες στην Πόλη δούλευαν σε μια χήρα Τούρκισσα.

*Τούρκισσα τα λάλησε: Σεις παιδιά Ρωμιόπουλα,
σεις παιδιά Ρωμιόπουλα, γίνεστε Τουρκόπουλα;*

Να χαρείτε την Τουρκιά, και την τούρκ'σα φορεσιά;

Τ' άλογο το γλήγορο, το σπαθί το κοφτερό;



-Συ κυρά μου Τούρκισσα, γίνεσαι Ρωμέισσα;

Γίνεσαι Ρωμέισσα, να χαρείς την εκκλησιά;

Να χαρείς την εκκλησιά, τ' άγια τα εικονίσματα,

τ' άγια τα εικονίσματα και τα ζωγραφίσματα.

Να χαρείς την Πασχαλιά, τον Σταυρό και τον Χριστό

τον Σταυρό και τον Χριστό, και το κόκκινο τ' αυγό.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ



Ο μαέστρος

Τα παιδιά κάθονται κυκλικά κι ένα από όλα απομακρύνεται, για να μην ακούει τι θα πουν. Ένα παιδί από όσα κάθονται ορίζεται ως «μαέστρος». Μόλις επιστρέψει ο παίκτης που δεν γνωρίζει τον μαέστρο, όλα τα υπόλοιπα παιδιά αρχίζουν και του τραγουδούν: «Ποιος είν' ο μαέστρος; Να τον εύρεις δε μπορείς! Ποιος είν' ο μαέστρος; Βρες τον κι είσαι νικητής!». Ενώ όμως τραγουδούν πρέπει να υποκρίνονται με κινήσεις πως παίζουν ένα μουσικό όργανο (όλα το ίδιο), που πρώτος ξεκίνησε να παίζει ο μαέστρος. Ανά σύντομα διαστήματα ο μαέστρος αλλάζει όργανο και πρέπει ταυτόχρονα να τον ακολουθούν τα παιδιά, προσπαθώντας να μην τον κοιτάζουν φανερά. Αν ο όρθιος παίκτης καταφέρει να εντοπίσει τον μαέστρο, κάθεται στη θέση του κι ο πρώην μαέστρος προσπαθεί να μαντέψει τον επόμενο συνεχίζοντας το παιχνίδι.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Βάλτε αριθμούς πάνω στις ανακατεμένες λέξεις των προτάσεων ώστε να μπουν στη σωστή σειρά:

- την θεραπεύονται Με αμαρτίας της πληγές Εξομολόγηση οι.
- Νοεμβρίου γιορτάζει Κωνσταντίνος στις ο άγιος Ο δεκατέσσερις Υδραίος.
- βάπτισμά Με το Εκκλησίας μας Χριστού της γίναμε μέλη του.
- παιδικά άγιος έζησε στην Κωνσταντίνος Ύδρα τα Ο του χρόνια.

2. Ενώστε τα πρόσωπα με τα λόγια τους:



«Ο Θεός θα σου δείξει πότε θα είναι η ώρα σου!».

«Είμαι χριστιανός!»

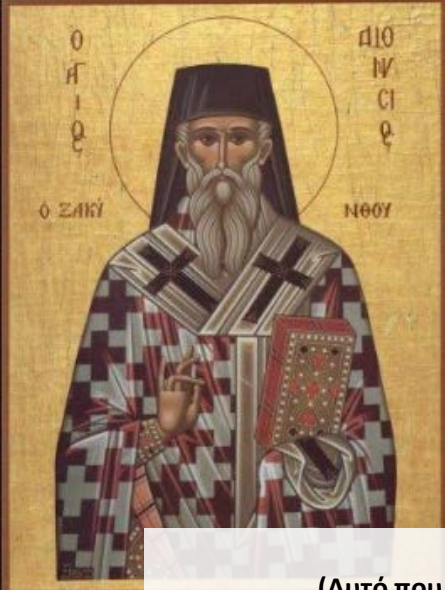
«Έλα να σε ντύσω με λαμπρά ρούχα και να σου δώσω χρήματα!»

«Εγώ δεν έχω γιο Χασάν. Είχα ένα γιο Κωνσταντίνο, μα τον έχασα!»

3. Σωστό ή λάθος: Συμπληρώστε Σ, αν η φράση είναι σωστή και Λ, αν είναι λάθος:

- [] Αρκεί μόνο να μελετάμε το Ευαγγέλιο για να σωθούμε.
- [] Δεν πρέπει να φοβόμαστε να ομολογήσουμε τα λάθη μας στον πνευματικό μας.
- [] Την Κυριακή αυτή ακούμε την παραβολή του «Ασώτου».
- [] Μπορούμε να εξομολογηθούμε και σε κάποιον φίλο μας.





ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ (ΑΠΟΚΡΕΩ)

Ο ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΥΝΥΣΙΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Θεός θα ξανάρθει στη Δευτέρα Παρουσία Του για να κρίνει ζώντας και νεκρούς.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Αγάπη στην οικογένεια: γονείς, αδέρφια, συγγενείς. Μοναχοί: οικογένεια, το μοναστήρι, αδέρφια κάθε άνθρωπος.
- Ξεχωριστό κάλεσμα για μοναχική ζωή, Άγιος Διονύσιος Ζακύνθου: Μοναχός, Ιερέας, Επίσκοπος. Αγάπη, φροντίδα, προσευχή.
- Φυσική η αγάπη για οικογένεια, φίλους, καλούς ανθρώπους· για τους εχθρούς; εντολή Χριστού.
- Ο δολοφόνος του αδελφού του Αγίου καταφεύγει στο μοναστήρι του Αγίου, χωρίς να το ξέρει· προστασία, συγχώρηση, διάσωσή του, προτροπή για μετάνοια.
- Εμπιστοσύνη στη δίκαιη κρίση του Θεού στη Δευτέρα Παρουσία· λάθος η δική μας κριτική προς τους άλλους· αποφυγή εγκλήματος εκδίκησης.
- Άφθορο σκήνωμα του Αγίου και των Αγίων του Ιονίου· υπόμνηση για την κοινή ανάσταση.
- Σωτηρία μέσα από τη μετάνοια και τη συγχώρεση. Εσπερινός της Συγγνώμης, αρχή Σαρακοστής, πορεία προς το Πάσχα.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Από πού βγαίνει η λέξη «οικογένεια»; Γιατί αγαπάμε την οικογένειά μας;
 - Θυμάστε όσα έχουμε πει για τα μοναστήρια; Τι πρέπει να θυσιάσουμε απ' τη ζωή που ζούμε εάν θέλουμε να γίνουμε μοναχοί;
 - Πώς φερόμαστε στα πρόσωπα που μας έχουν αδικήσει; Βλέπουμε να γίνονται καλύτεροι μετά;
 - Πόσο εύκολα κρίνουμε τους άλλους; Έχουμε δίκιο;
- *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: **Μάχη αγάπης ή ανακριτική καρέκλα***

Όταν ακούμε τη λέξη «οικογένεια», στο νου μας έρχονται οι γονείς, τα αδέρφια μας κι οι υπόλοιποι αγαπημένοι συγγενείς μας. Είναι οι άνθρωποι που νοιάζονται περισσότερο για μας και που μας φροντίζουν, παρά τις δυσκολίες και τις αδυναμίες τους. Όλα αυτά, βέβαια, ισχύουν για όσους ζούμε στον κόσμο. Για τους μοναχούς όμως, τους χριστιανούς εκείνους που αφιερώθηκαν στην άσκηση και την προσευχή, οικογένειά τους είναι πια ολόκληρο το μοναστήρι και αδελφός τους ο κάθε άνθρωπος του κόσμου αυτού!

Αυτό το ξεχωριστό κάλεσμα του Θεού για τη μοναστηριακή ζωή ένωσαν πολλοί Άγιοι της Εκκλησίας μας. Ένας απ' αυτούς είναι και ο άγιος Διονύσιος που γεννήθηκε στη Ζάκυνθο. Όταν μεγάλωσε, άφησε τους γονείς, τα δύο αδέρφια του και την περιουσία του και έγινε μοναχός στο νησί. Γρήγορα φάνηκε η μεγάλη αγάπη του στον Θεό κι έτσι ο λαός τον ανέδειξε ιερέα και επίσκοπο. Ήξεραν όλοι πως ήταν άγρυπνος κι ακούραστος στη φροντίδα των πιστών, την προσευχή και τη μελέτη. Τον ένωσαν σαν στοργικό πατέρα, υπομονετικό παιδαγωγό και σοφό δάσκαλο μικρών και μεγάλων. Η φήμη του είχε διαδοθεί παντού, αλλά αυτός παρέμενε απλός και ταπεινός και συνέχιζε να κάνει την καθημερινή κοπιαστική ζωή του μοναχού στο κελί του μοναστηριού που έμενε.

Και πώς γίνεται ένας μοναχός να πιστεύει ότι αδέρφια του είναι όλοι οι άνθρωποι στον κόσμο; Μας φαίνεται φυσικό ν' αγαπά κάποιος τους συγγενείς του, ακόμη και τους φίλους του, ίσως και τους υπόλοιπους καλούς ανθρώπους που ζουν λίγο πιο μακριά του. Μα τι γίνεται με τους εχθρούς του, αυτούς που ήδη τον έβλαψαν ή προσπαθούν να το πετύχουν; Ο Χριστός μας είχε πει: «Αγαπάτε τους εχθρούς σας» αλλά ποιος μπορεί να το καταφέρει;

Καλύτερο παράδειγμα απ' τον άγιο Διονύσιο, ίσως να μην μπορούσαμε να βρούμε.

Κάποια μέρα μπήκε στο κελί του Αγίου ένας φοβισμένος άνθρωπος, τρέμοντας και ζητώντας προστασία. Είχε σκοτώσει κάποιον και τώρα τον κυνηγούσαν, για να τον πιάσουν!

«Σώσε με, αφεντάκι! Έκανα φόνο και με κυνηγούν! Κρύψε με να μη με βρουνε!», του λέει.

«Και ποιον σκότωσες, ευλογημένε;», τον ρωτά ήσυχα ο άγιος Διονύσιος.

«Τον Κωσταντίνο τον Σιγούρο!» αποκρίνεται ο φονιάς.

Ο άγιος Διονύσιος ταράζεται, κλαίει από μέσα του και φανερά δακρύζει. Αυτός ο άνθρωπος έχει σκοτώσει τον αγαπημένο του αδελφό! Παρ' όλα αυτά, ο Άγιος δεν δείχνει την ταραχή του. Αμέσως οδηγεί τον φονιά στο κελάκι του και τον κρύβει στο πατάρι.

«Μη φοβάσαι!», του λέει. «Εδώ κανείς δεν πρόκειται να σε βρει και να σε βλάψει».

Και όταν οι συγγενείς του σκοτωμένου, αλλά και του Αγίου, και τα όργανα της εξουσίας έρχονται στο μοναστήρι και ρωτούν για τον φονιά, ο άγιος Διονύσιος προσποιείται πως δεν τον έχει δει και πως δεν ξέρει τίποτε. Ο δολοφόνος, κρυμμένος στο πατάρι, ακούει τις φωνές και τρέμει, μόλις καταλαβαίνει πού βρίσκεται.

«Τι πήγα κι έκανα; Είναι ο αδελφός του! Τώρα θα με παραδώσει!» σκέπτεται.

Αλλά κανένας δεν έρχεται να προδώσει την κρυψώνα του, μέχρι που οι φωνές των διωκτών του σβήνουν, καθώς έρχεται το βράδυ.

Τότε ο άγιος Διονύσιος κατεβάζει τον δολοφόνο απ' το πατάρι, τον βγάζει απ' την πίσω πόρτα του μοναστηριού και, δίνοντάς του ψωμί για τον δρόμο, τον συμβουλεύει να φύγει μακριά για να μην τον βρουν.

«Και δε θα με προδώσεις;» ρωτά δακρυσμένος ο φονιάς. Μα ο άγιος Διονύσιος απλώς του δίνει το χέρι του και του εύχεται να τον φυλά ο Θεός από κάθε αμαρτία και κίνδυνο.

Τόση μεγάλη αγάπη είχε ο άγιος Διονύσιος, ώστε να συγχωρέσει τον δολοφόνο του αδελφού του και να του δώσει την ευκαιρία να μετανοήσει και να σωθεί. Είχε εμπιστοσύνη στη φιλόνητο δικαιοσύνη του Θεού, που μόνο Αυτός κάποτε θα μας κρίνει, όταν βρεθούμε μπροστά Του στη Δευτέρα Παρουσία. Πόσο λάθος είναι να παίρνουμε εμείς το έργο Του, που κρίνουμε χωρίς να γνωρίζουμε τις καρδιές των ανθρώπων! Με την υπομονή του ο Άγιος γλίτωσε και τους συγγενείς του από ένα καινούργιο έγκλημα· αφού σίγουρα πάνω στο θυμό τους θα σκότωναν τον φονιά για εκδίκηση, όπως συνηθιζόταν πολύ τότε.

Μέχρι και σήμερα μπορούμε να προσκυνήσουμε το θαυματουργό άφθορο λείψανο του αγίου Διονυσίου στη Ζάκυνθο, η οποία τιμά τη μνήμη του στις 17 Δεκεμβρίου. Κι αν ταξιδέψουμε ως το Ιόνιο, ας προσκυνήσουμε και τον άγιο Γεράσιμο στην Κεφαλονιά και τον άγιο Σπυρίδωνα στην Κέρκυρα. Τρεις μεγάλους Αγίους, που τα τίμια λείψανά τους μας θυμίζουν ότι η ζωή μας δεν τελειώνει εδώ στη γη, αλλά στην Αιώνια Βασιλεία του Θεού, όπου θα αναστηθούμε όλοι. Ας μην αφήσουμε λοιπόν καμιά κακία να μας βαραίνει τώρα που θα ξεκινήσει η Σαρακοστή και θα μας οδηγήσει στο Πάσχα· ας ζητήσουμε συγχώρεση στον Εσπερινό της Συγγνώμης κι ας συγχωρέσουμε κι εμείς με την καρδιά μας φίλους και εχθρούς!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

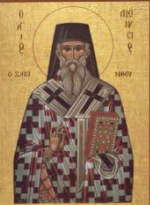
- Γιατί έγινε μοναχός ο άγιος Διονύσιος; Τι τον ανέδειξε ο λαός αργότερα;
- Πώς αντέδρασε ο άγιος Διονύσιος όταν έμαθε πως μπροστά του είχε τον δολοφόνο του αδελφού του;
- Γιατί ο άγιος Διονύσιος δεν παρέδωσε τον δολοφόνο στους διώκτες του;
- Ποιος μπορεί να κρίνει δίκαια τους ανθρώπους; Τι κάνουμε στον Εσπερινό της Συγγνώμης και γιατί;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας προσπαθήσουμε να αγαπάμε όλους τους ανθρώπους, φίλους και εχθρούς, αληθινά, και πάνω απ' όλα τον Θεό, όπως ο άγιος Διονύσιος.



**Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ****(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)**

1. Σε αυτό το μάθημα πρέπει να θυμίσουμε στα παιδιά ότι οι μοναχοί δεν είναι άνθρωποι που δεν αγαπούν τις οικογένειές τους ή τον υπόλοιπο κόσμο και γι' αυτό τον λόγο αποφασίζουν να αποσυρθούν από αυτόν. Περισσότερα ως θυμηθούμε από το 5^ο μάθημα, Ε6.
2. Η αγάπη στους εχθρούς μας είναι εντολή του Κυρίου: «Εγώ όμως σας λέγω, αγαπάτε τους εχθρούς σας, ευλογείτε αυτούς, οι οποίοι σας καταριούνται, ευεργετείτε αυτούς, οι οποίοι σας μισούν, και προσεύχεσθε δι' εκείνους, οι οποίοι σας βρίζουν, σας συκοφαντούν και σας καταδιώκουν αδικώς, δια να αναδειχθήτε έτσι τέκνα του ουρανίου Πατρός σας. Διότι και αυτός τον ζωογόνο ήλιόν του ανατέλλει εις πονηρούς και αγαθούς και στέλνει την βροχήν στους δικαίους και στους αδίκους.» (Ματθ. ε' 44,45). Δεν είναι ευχή, είναι εντολή, την οποία, αν δεν εφαρμόσουμε, δε θα σωθούμε. Για να αγαπήσουμε τους εχθρούς μας, προϋπόθεση είναι να αγαπήσουμε λιγότερο τον εαυτό μας, για να μπορέσουμε με συμπόνια και κατανόηση να ηρεμήσουμε εσωτερικά μέσα μας, βλέποντας ως μηδαμινά τα σφάλματα των ανθρώπων που μας στενοχώρησαν.
3. Η δικαιοσύνη του Θεού δεν χωρά στον ανθρώπινο νου μας. Όσο διαφορετική και αν είναι η ανθρώπινη δικαιοσύνη, ο μόνος πραγματικά δίκαιος είναι ο Θεός. Και αυτό γιατί η αγάπη Του για τον άνθρωπο είναι ανιδιοτελής, χωρίς εγωισμούς ή άλλα πάθη που εμφανίζονται στις μεταξύ μας σχέσεις. Ο Θεός ξέρει τα βάθη των καρδιών, τον αγώνα κάθε ανθρώπου και λειτουργεί πάντα για το δικό μας καλό. Η παντογνωσία, η αγάπη και το έλεός Του, Τον καθιστούν τον μόνο δίκαιο. Γι' αυτό και είναι ο μόνος που μπορεί να μας κρίνει στη Δευτέρα Παρουσία Του, τότε που θα αποκαλυφθούν τα απόκρυφα κάθε ψυχής. Ας ακούσουμε, λοιπόν και πάλι τον Ίδιο να μας προειδοποιεί: «Μην κατακρίνετε και μην καταδικάζετε τον πλησίον σας, δια να μη κατακριθήτε και σεις από τον Θεόν. Διότι με την σκληράν και αυστηράν κρίσιν, που κατακρίνετε, θα κατακριθήτε και με το ίδιον μέτρον, που κρίνετε τας πράξεις του πλησίον, θα μετρηθή από τον Θεόν και θα κριθή και η ιδική σας ζωή και συμπεριφορά.» (Ματθ. ζ' 1-2). Ας μην πέφτουμε στην παγίδα να κρίνουμε, αφού η κρίση είναι αποκλειστικά δικό Του έργο.
4. Η οικογένεια του αγίου Διονυσίου είχε το επίθετο Σιγούρος (μάλλον με ενετική καταγωγή). Οι οικογένειες Σιγούρου και Μονδίνου από διασωθέντα έγγραφα που ανάγονται στα αρχεία της Βενετίας, φαίνεται να είχαν θανάσιμο μίσος. Συμπλοκές μεταξύ των δυο οικογενειών συνέβαιναν διαρκώς. Σε μια από αυτές ο αδελφός του Αγίου, Κωνσταντίνος, δολοφονήθηκε. Στην προσπάθειά του να διαφύγει, ο δολοφόνος του Κωνσταντίνου αναζήτησε καταφύγιο στο μοναστήρι που βρισκόταν ο Άγιος, χωρίς όμως να γνωρίζει τη συγγένεια. Ο Άγιος με τη στάση του πέτυχε να συγκλονίσει τον φονιά και πιθανώς να τον οδηγήσει στη μετάνοια, αλλά και να σταματήσει τη βεντέτα, αποτρέποντας ένα νέο φόνο εκδίκησης. Μας θυμίζει τη στάση του Χριστού μας πάνω στον Σταυρό, που συγχώρεσε τους σταυρωτές Του. Ποτέ δεν διορθώνεται το κακό με ένα άλλο κακό!
5. Οι θαυματουργοί Άγιοι του Ιονίου πελάγους με τα άφθορα σκηνώματά τους είναι μια ζωντανή υπόμνηση της κοινής ανάστασης και της αφθαρσίας των σωμάτων. Μακάρι να μπορούμε όλοι να τους προσκυνήσουμε. Στέκονται στη σειρά σαν ένα απόρθητο τείχος, προφυλάσσοντας μας, όπως έλεγε ο άγιος Νεκτάριος, από την «πληγωμένη χριστιανοσύνη» της Δύσης.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

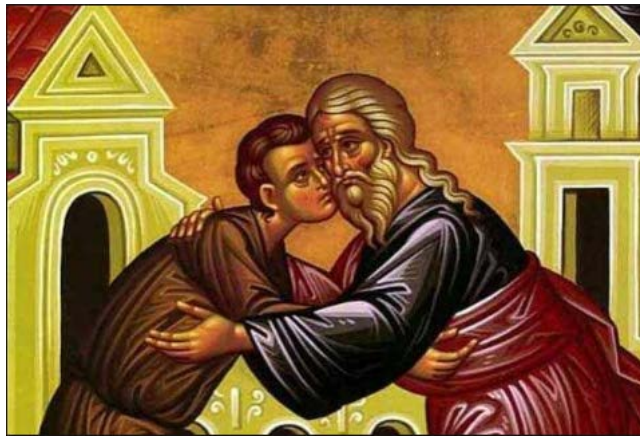
1. «Άραγε, όταν ο άγιος Διονύσιος είπε ψέματα στις αρχές ότι δεν είχε δει το δολοφόνο που έψαχναν, δεν αμάρτησε;» Όντως, ο άγιος Διονύσιος είπε ψέματα πως δεν είχε δει το φονιά του αδερφού του. Αυτή του η πράξη όμως δεν πηγάζε από κακία, αλλά από υπέρμετρη αγάπη απέναντι σε ένα πρόσωπο που βρισκόταν κοντά στον πνευματικό χαμό του και που πιθανώς, αν πιανόταν, δε θα είχε στη ζωή του την ευκαιρία να μετανοήσει. Αυτή είναι μια ξεχωριστή και μοναδική πράξη στους βίους των Αγίων της Εκκλησίας, για την οποία δεν υπάρχει ανθρώπινο μέτρο για να την κρίνουμε. Φαίνεται όμως πως, αν μπορούσαμε να βάλουμε σε μία ζυγαριά το ψέμα και την αγαθότητα του λόγου αυτής της πράξης, η ζυγαριά θα έγερνε προς το καλό. Πολύ χαρακτηριστικά αναφέρει ένας Ζακυνθινός ποιητής σ' ένα ποίημά του, θέλοντας να εγκωμιάσει την αρετή του αγίου Διονυσίου και θαυμάζοντας το παράδειγμά του πως: «αγιαίνει ο δούλος του Θεού την ώρα που αμαρτάνει!» Εξάλλου αμαρτία είναι ο εγωισμός, με τον οποίο χωριζόμαστε από τον Θεό· η κίνηση αυτή του Αγίου κάθε άλλο παρά εγωισμό έδειχνε.



2. «Είναι όμως δίκαιο να ξεφύγει ένας φονιάς; Δεν είναι άδικο που ο δολοφόνος δεν τιμωρήθηκε;» Πρέπει εδώ να θυμηθούμε πως η ανθρώπινη δικαιοσύνη διαφέρει κατά πολύ απ' τη δικαιοσύνη του Θεού. Μπορεί όντως κατά τα ανθρώπινα δεδομένα, η χαρακτηριστική τιμωρία του φονιά να ήταν η πιο δίκαιη πράξη, όμως πόσο καλό θα έκανε στην ψυχή του ανθρώπου αυτού; Ο Θεός μας λειτουργεί με μία διαφορετική δικαιοσύνη, σίγουρα πιο «δίκαιη» από αυτή που εφαρμόζουμε στον κόσμο μας. Γι' αυτό άλλωστε δεν πρέπει να θυμώνουμε ή να επαναστατούμε όταν νιώθουμε ότι έχουμε αδικηθεί, αλλά να σκεφτόμαστε ότι αυτό είναι κάτι που ο Θεός επιτρέπει στη ζωή μας για να σωθούμε, με τρόπο που δεν μπορούμε ακόμα να κατανοήσουμε.

3. «Μήπως η ζωή στο μοναστήρι είναι ένας εύκολος τρόπος να γλυτώσεις από τα βάσανα της ζωής;» Είχαμε απαντήσει μια τέτοια ερώτηση με αφορμή τη ζωή της οσίας Ειρήνης της Χρυσοβαλάντου στο 5^ο μάθημα, στο ΣΤ6.

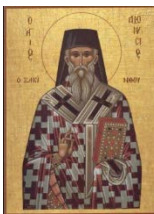
4. «Τι είναι ο Εσπερινός της Συγγνώμης;» Το μάθημα αυτό είναι προγραμματισμένο για την Τρίτη Κυριακή του Τριωδίου. Το απόγευμα της επόμενης Κυριακής (της Τυρινής) γίνεται ο πρώτος κατανυκτικός εσπερινός, που ονομάζεται «της Συγγνώμης»· εκεί ζητούμε όλοι, κληρικοί και λαϊκοί, συγγνώμη ο ένας απ' τον άλλον, ώστε να μπούμε αγαπημένοι, χωρίς κακίες και μίση, στον αγώνα της Μεγάλης Σαρακοστής.



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, Δεκέμβριος, Εκδόσεις Ίνδικτος, Αθήνα 2005.
2. Ζωής Κανάβα, Ιστορίες με τον παππού Νικόδημο, εκδόσεις Αστήρ 2008.
3. Ιστοσελίδα <http://www.saint.gr>
4. Ιστοσελίδα <https://el.wikipedia.org>
5. Ιστοσελίδα <https://antexoume.wordpress.com>



Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τῆς Ζακύνθου τὸν γόνον καὶ Αἰγίνης τὸν πρόεδρον, τὸν φρουρὸν μονῆς τῶν
 Στροφάδων, Διονύσιον ἅπαντες, τιμήσωμεν συμφώνως οἱ πιστοί, βοῶντες πρὸς
 αὐτὸν εἰλικρινῶς· Ταῖς λιταῖς τοῦς τὴν σὴν μνήμην ἐπιτελοῦντας σῶσον καὶ
 βοῶντάς σοι· Δόξα τῷ σέ δοξάσαντι Χριστῷ· δόξα τῷ σέ θαυμαστώσαντι· δόξα τῷ
 δωρησαμένῳ σε ἡμῖν, πρέσβυν ἀκοίμητον.



ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Σημαίνει για εσπερινό (2)
στη μακρινή ρημοκκλησιά
ντιν, ντιν, ντιν, ντιν, νταν,
στη μακρινή ρημοκκλησιά
ντιν, ντιν, νταν.

Στο θυμιατήρι ο καπνός (2)
γεννά οράματα αγνά
ντιν, ντιν, ντιν, ντιν, νταν,
γεννά οράματα αγνά
ντιν, ντιν, νταν.

Ψάχνω να βρω την εκκλησιά (2)
που σήμανε εσπερινό
ντιν, ντιν, ντιν, ντιν, νταν,
που σήμανε εσπερινό
ντιν, ντιν, νταν.

Πάω να μπω γονατιστός (2)
μπρος στην εικόνα του Χριστού
ντιν, ντιν, ντιν, ντιν, νταν,
μπρος στην εικόνα του Χριστού
ντιν, ντιν, νταν.



Με δάκρυα παρακαλώ (2)
να μείνω στη ζωή πιστός
ντιν, ντιν, ντιν, ντιν, νταν,
να μείνω στη ζωή πιστός
ντιν, ντιν, νταν.

Μακριά απ' τον κόσμο του κακού (2)
μ' αγάπη πάντα στην καρδιά,
ντιν, ντιν, ντιν, ντιν, νταν,
μ' αγάπη πάντα στην καρδιά,
ντιν, ντιν, νταν.

Τελειώνει ο εσπερινός (2)
μες τη γαλήνη της νυχτιάς,
ντιν, ντιν, ντιν, ντιν, νταν,
μες τη γαλήνη της νυχτιάς
ντιν, ντιν, νταν.



I. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Τα κλειδιά

Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες ισάριθμων παικτών. Οι δύο ομάδες στήνονται σε δύο σειρές, η μία απέναντι απ' την άλλη (αντικριστά), με τους παίκτες κάθε ομάδας να πιάνονται χέρι χέρι (εκτός βέβαια απ' τον πρώτο και τον τελευταίο που έχουν ένα χέρι ελεύθερο). Στην αρχή των δύο σειρών στέκεται ο κατηχητής με ένα κέρμα, ενώ στο τέλος των σειρών τοποθετούμε μία καρέκλα ή ένα τραπέζι με ένα ζευγάρι κλειδιά (αν περισσεύει παιδί στον χωρισμό των ομάδων, μπορεί να κρατάει εκείνο τα κλειδιά).

Ο κατηχητής πετάει το κέρμα στον αέρα. Τον παρακολουθούν μόνο οι δύο πρώτοι, ενώ όλοι οι άλλοι κοιτούν ξεκάθαρα προς τα κλειδιά. Εάν έρθει «κορώνα», δεν γίνεται τίποτα και ξαναρίχνει. Μόλις έρθει «γράμματα», τότε τα παιδιά, ξεκινώντας απ' τους δύο πρώτους που είναι οι μόνοι που κοιτάνε το κέρμα, πρέπει να σφίξουν σιωπηλά το χέρι του διπλανού τους δημιουργώντας έτσι ένα παλμό, που θα πρέπει να φτάσει έως τους δύο τελευταίους. Αυτοί, μόλις νιώσουν το σφίξιμο, πρέπει ν' αρπάξουν τα κλειδιά. Όποιος προλάβει πρώτος να τα πάρει, χαρίζει στην ομάδα του ένα πόντο.

Εάν δοθεί λάθος σήμα από μία ομάδα και ο παίκτης αρπάξει τα κλειδιά ενώ έχει έρθει η λάθος πλευρά του νομίσματος, τότε η ομάδα χάνει ένα πόντο. Το ίδιο συμβαίνει κι αν ακουστεί οποιοσδήποτε ήχος ή γίνει οποιαδήποτε επιπλέον κίνηση (νεύμα, μορφασμός, χτύπημα ποδιού κλπ) από την πλευρά της ομάδας. Ύστερα από κάθε πετυχημένο στρίψιμο του νομίσματος και πόντο, τα παιδιά μετακινούνται μία θέση και ο πρώτος γίνεται τελευταίος, ώστε να παίξουν όλα σε όλες τις θέσεις. Νικήτρια είναι η ομάδα που θα έχει τους περισσότερους πόντους, όταν όλα τα παιδιά έχουν παίξει σε όλες τις θέσεις.

Μετά τις πρώτες δυο τρεις αλλαγές, τα παιδιά παθαίνουν ιδιαίτερα με το παιχνίδι αυτό, που ακούγεται κάπως δύσκολο, παίζεται όμως απολαυστικά με άτομα κάθε ηλικίας.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Συμπληρώστε το παρακάτω σταυρόλεξο. Στη συνέχεια βρείτε τη σημαντικότερη λέξη του μαθήματός μας!

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ
 ΣΥΓΧΩΡΕΣΗ
 ΣΚΗΝΩΜΑ
 ΖΑΚΥΝΘΟΣ
 ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΑ
 ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
 ΑΓΑΠΗ
 ΜΟΝΑΧΟΣ
 ΦΟΝΙΑΣ

1 2 3 3 4 5 6 7

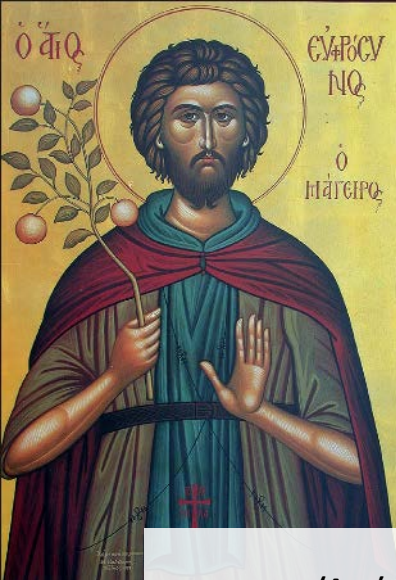


2. Αντιστοιχίστε τα νησιά του Ιονίου με τους πολιούχους Αγίους τους. Τι κοινό έχουν και οι τρεις αυτοί Άγιοι;

ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝΑΣ
 ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
 ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΚΕΡΚΥΡΑ
 ΖΑΚΥΝΘΟΣ
 ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ

Και οι τρεις Άγιοι έχουν _____



ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ (ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ)

Ο ΟΣΙΟΣ ΕΥΦΡΟΣΥΝΟΣ Ο ΜΑΓΕΙΡΑΣ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Τριαδικός Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσίν Του, κάτι που μας αποκαλύφθηκε πλήρως με την ενανθρώπιση του Υιού.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Κάθε άνθρωπος, ζωντανή εικόνα του Θεού· δύσκολο να τη διακρίνουμε, λερωμένη από την αμαρτία.
- Ο Χριστός=τέλεια και καθαρή εικόνα, Τον ακολουθούν οι Άγιοι κάθε ηλικίας και φυλής.
- Άγιος Ευφρόσυκος, εορτή 11 Σεπτεμβρίου· αγράμματος μάγειρας, αλλά νηστευτής (μακαρισμός για όσους πεινούν για τη δικαιοσύνη).
- Γίνεται μοναχός, διακόνημα μάγειρας. Κάποιοι μοναχοί τον κοροϊδεύουν και τον χτυπούν, μα μένει χαρούμενος.
- Ενάρετος ιερέας που προσεύχεται να δει τα αγαθά του Παραδείσου· βλέπει όνειρο με πανέμορφο κήπο, όπου ο Ευφρόσυκος είναι φύλακας.
- Συζήτηση ιερέα με Ευφρόσυκο στο όνειρο· τα τρία υπέροχα μήλα.
- Ο ιερέας ξυπνά με τους τρεις καρπούς στο ράσο του· συζητά με τον Ευφρόσυκο και αποκαλύπτει το θαύμα.
- Οι πατέρες δοξάζουν τον Θεό και τον Άγιο, θεραπεία από τους ουράνιους καρπούς, ο Ευφρόσυκος φεύγει κρυφά.
- Κυριακή της Ορθοδοξίας, νίκη κατά της εικονομαχίας, ζωντανές εικόνες όλοι μας.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Πώς συμπεριφέρονται στο σχολείο σας στους κακούς μαθητές τα υπόλοιπα παιδιά;
 - Πώς νιώθουμε όταν μας κοροϊδεύουν και τι κάνουμε;
 - Θα θέλατε να δείτε τον Παράδεισο; Γιατί; Τι κάνετε όταν θέλετε πολύ να συμβεί κάτι;
 - Πώς θα νιώθατε και θα αντιδρούσατε, αν ξαφνικά όλοι άρχιζαν να σας δοξάζουν;
- **Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Μαγειρεύουμε στο συσσίτιο της ενορίας!**

Κάθε άνθρωπος, σ' όποιον τόπο και χρόνο κι αν γεννήθηκε, κρύβει μέσα του την εικόνα του Θεού. Και πώς μοιάζει αυτή η εικόνα; Σκεπασμένη καθώς είναι από την αμαρτία, δυσκολευόμαστε να τη διακρίνουμε. Γι' αυτό ήρθε ο Χριστός μας στον κόσμο, ώστε στο Πρόσωπό Του να μπορέσουμε να δούμε καθαρά το φως και τη χάρη που είχε ο άνθρωπος μέσα στον Παράδεισο, πριν μπλεχτεί στα δίχτυα του διαβόλου. Κι έτσι η δική Του εικόνα είναι αγιογραφημένη πια στην Εκκλησία μας, καθώς και όλων των Αγίων που Τον ακολούθησαν στη Βασιλεία Του. Άνδρες, γυναίκες, παιδιά και γέροντες, λευκοί και μαύροι, όλοι τόσο διαφορετικοί, περιμένουν κι εμάς να εργαστούμε και να καθαρίσουμε με προσοχή ο καθένας την ξεχωριστή εικόνα που κρύβει μέσα του.

Μπροστά μας σήμερα η εικόνα ενός διαφορετικού Αγίου, που τον γιορτάζουμε στις 11 Σεπτεμβρίου. Είναι ο όσιος Ευφρόσυνος ο μάγειρας. Δεν ξέρουμε πότε και πού ακριβώς γεννήθηκε. Γνωρίζουμε όμως ότι οι γονείς του ήταν χωρικοί και γι' αυτό δεν μπόρεσαν ποτέ να τον διδάξουν να γράφει και να διαβάζει. Όταν μεγάλωσε λίγο, άρχισε να δουλεύει σαν μάγειρας. Και παρόλο που μπροστά του μαγειρεύονταν τα ωραιότερα φαγητά, εκείνος αγωνιζόταν με νηστεία, τρώγοντας με χαρά τα χόρτα του και τις ελιές του. Τι κι αν ήταν αγράμματος; Στην απλή ζωή του, διάβαζε κανείς τα λόγια του Χριστού μας: «Ευτυχισμένοι είναι εκείνοι που δεν πεινούν για υλικά φαγητά, αλλά για τη δικαιοσύνη του Θεού, γιατί μόνο αυτοί θα χορτάσουν».

Ο Άγιος, αγαπώντας τόσο την άσκηση, γρήγορα άφησε τον κόσμο κι έγινε μοναχός. Το διακόνημά του στο μοναστήρι ήταν και πάλι μάγειρας. Αλλά ακόμα και μέσα σ' ένα μοναστήρι, όπως κι εδώ στον κόσμο, ο διάβολος παιδεύει τους ανθρώπους με τον εγωισμό. Πολλοί από τους μοναχούς περιφρονούσαν και κοροϊδεύαν τον αμόρφωτο και βρώμικο από τις στάχτες του μαγειρείου Ευφρόσυνο, κατηγορώντας τον, αν δεν έβρισκαν νόστιμο το φαγητό. Κάποιοι μάλιστα έφτασαν στο σημείο να τον χτυπήσουν! Όμως εκείνος αντιδρούσε με σιωπή και καλοσύνη και πάντα έμενε, όπως λέει και το όνομά του, «ευφρόσυνος» δηλαδή, χαρούμενος. Έκρυβε βλέπετε ένα μυστικό, που ο Θεός δεν άφησε κρυφό για πολύ.

Στο μοναστήρι εκείνο ζούσε κι ένας ενάρετος ιερέας, που για τρία χρόνια νήστευε και προσευχόταν ικετεύοντας τον Θεό να του φανερώσει τη χαρά του Παραδείσου, έστω και για λίγο! Ένα βράδυ, λοιπόν, ο παπούλης αυτός είδε στον ύπνο του πως βρέθηκε σε ένα πανέμορφο περιβόλι, γεμάτο με δέντρα, λουλούδια και τρεχούμενα νερά. Κι εκεί που αναρωτιόταν ποιος είναι ο ιδιοκτήτης του, βλέπει μπροστά του τον μάγειρα της μονής, τον Ευφρόσυνο.

«Ευφρόσυνε, πώς βρέθηκες εδώ; Τίνος είναι αυτός ο κήπος;» τον ρώτησε έκπληκτος.

«Αυτός ο κήπος», απάντησε ο μάγειρας, «είναι για όσους αγαπούν τον Θεό.»

«Κι εσύ τι κάνεις εδώ;» ξαναρώτησε ο ιερέας.

«Με τη χάρη του Θεού εδώ μένω, πάτερ μου. Είμαι ο φύλακας του κήπου» απάντησε με απλότητα ο Ευφρόσυνος. Και βλέποντας τον ιερέα να κοιτάζει με θαυμασμό τρία κατακόκκινα μεγάλα μήλα, ο Άγιος τα έκοψε αμέσως και του τα έβαλε στο ράσο.

Εκείνη τη στιγμή όμως, χτύπησε η πρωινή καμπάνα του μοναστηριού κι ο παπούλης ξύπνησε απότομα. «Τι όμορφο όνειρο!» σκέφτηκε. Μα τότε συνειδητοποίησε ότι μέσα στις τσέπες του ράσου του βρίσκονταν τα τρία υπέροχα μήλα του κήπου. «Θεέ μου, μου έδειξες τον Παράδεισο!» ψιθύρισε κι ευχαρίστησε τον Θεό, που απάντησε στις προσευχές του. Σε λίγη ώρα βρισκόταν στον ναό, όπου είδε τον Ευφρόσυνο στο στασίδι του, όπως πάντα.

«Πάτερ, πού ήσουν τη νύχτα; Μη μου κρύψεις την αλήθεια, σε παρακαλώ!» τον ρώτησε.

«Ήμουν εκεί, όπου με βρήκες, πάτερ» του απάντησε ο Άγιος σιγανά.

«Και τι μου έδωσες, δούλε τού Θεού;» ρώτησε πάλι ο ιερέας.

«Τρία μήλα επιθύμησες και σου τα έδωσα», του αποκρίθηκε με ταπείνωση ο μάγειρας.

Τότε ο παπούλης έβαλε μετάνοια στον όσιο Ευφρόσυνο κι όταν τελείωσε η λειτουργία, διηγήθηκε μπροστά σε όλους τους μοναχούς όσα έγιναν εκείνη τη νύχτα. Οι μοναχοί θαύμασαν και δόξασαν τον Θεό, αλλά και τον Ευφρόσυνο. Έπειτα έκοψαν τα μήλα και τα έβαλαν σε δίσκο κι όσοι έφαγαν, θεραπεύθηκαν από κάθε ασθένεια.

Όταν οι πατέρες άρχισαν να επιστρέφουν στα κελιά τους, οι μοναχοί που είχαν αδικήσει τον Άγιο, τον έψαχναν για να ζητήσουν τη συγγνώμη του. Άδिका όμως. Ο όσιος Ευφρόσυνο, πάντα ταπεινός, θέλησε να αποφύγει τη δόξα και τους επαίνους των πατέρων. Άνοιξε, λοιπόν, κάποια στιγμή την πλαϊνή πόρτα του μοναστηριού κι έφυγε, χωρίς να τον καταλάβει κανείς.

Καθώς τον αντικρίζουμε στην εικόνα του, να κρατά τα τρία παραδεισένια μήλα, ας ευχαριστήσουμε τον Θεό που σήμερα μπορούμε και αγιογραφούμε εικόνες ελεύθερα, δίχως φόβο, χάρη στους αγώνες των Πατέρων της Εκκλησίας μας. Αυτή την πρώτη Κυριακή των Νηστειών, την Κυριακή της Ορθοδοξίας, γιορτάζουμε το τέλος της φοβερής εικονομαχίας που ταλαιπώρησε την Εκκλησία μας· και προσευχόμαστε για τις ζωντανές εικόνες του Θεού, τους αδελφούς μας σ' όλο τον κόσμο!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Τι μόνρφωση είχε ο άγιος Ευφρόσυνο; Γιατί;
- Ποια ήταν η σχέση του Αγίου με τους υπόλοιπους μοναχούς;
- Τι συνέβη με το όνειρο του παπούλη;
- Τι γιορτάζουμε την Κυριακή της Ορθοδοξίας; Υπάρχουν ζωντανές εικόνες;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας καθαρίσουμε με άσκηση και ταπείνωση την εικόνα του Θεού μέσα μας, όπως έκανε κι ο άγιος Ευφρόσυνο, για να ζήσουμε μαζί του στον Παράδεισο.





(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουν τα παιδιά πως όλοι είμαστε εικόνες του Θεού και γι' αυτό αξίζουμε την αγάπη και τον σεβασμό των αδελφών μας. Μόνον έτσι συνυπάρχουν η αληθινή αυτοεκτίμηση με την ταπείνωση. Σήμερα διαρκώς τα παιδιά οδηγούνται σε ειδικούς για τέτοιου είδους προβλήματα, ακριβώς διότι η εγωιστική ανατροφή που δέχονται τα αποσυντονίζει. Η πεποίθησή τους πως έχουν ανυπολόγιστη αξία ως εικόνες Θεού και πως κάθε τους πτώση και σφάλμα θεραπεύεται μέσα στην Εκκλησία, όπου δεν υπάρχουν αναμάρτητοι αλλά αγωνιστές, είναι η καλύτερη θεραπεία στις ανασφάλειες και τους εγωισμούς τους. Η ίδια πίστη είναι το μόνο φάρμακο κατά του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Το να κρατάμε την Ορθοδοξία μας ανόθευτη συνοδεύεται από την έμπρακτη αγάπη και συμπόνια προς κάθε ξένο και κυνηγημένο που καταφεύγει στην πατρίδα, το σχολείο, το σπίτι μας (ξένος ήμην και συνηγάγετέ με...). Μόνο έτσι σεβόμαστε αληθινά την ετερότητα φυλής, πατρίδας και πίστης, μένοντας στέρεοι και αμετακίνητοι στην Αλήθεια.
2. Η εβδομάδα αυτή είναι αφιερωμένη στην Ορθόδοξη ιεραποστολή σε όλο τον κόσμο. Υπάρχει πολύ διαθέσιμο υλικό στο διαδίκτυο (π.χ. ιστοσελίδες <http://www.apostoliki-diakonia.gr>, www.ierapostoles.gr, <https://ierapostoli.wordpress.com> κ.ά. Έτσι τα παιδιά μπορούν να δουν πιο ζωντανά τη μεγάλη προσπάθεια που κάνει η Εκκλησία μας να αγκαλιάσει τις ζωντανές εικόνες του Θεού σε όλο τον κόσμο.
3. Την Κυριακή της Ορθοδοξίας, εορτάζοντας την αναστήλωση των εικόνων, δηλώνουμε την πίστη μας στην Θεανθρωπότητα του Κυρίου και στην χάρη των Αγίων Του, τους οποίους προσκυνούμε δια μέσου των εικόνων. Γι' αυτό η Εκκλησία μας αγωνίστηκε τόσο πολύ στο μεγάλο αυτό θέμα.
4. Αν στο κατηχητικό μας υπάρχει παιδάκι ξένο ή και αβάπτιστο, το σημερινό μάθημα μάς δίνει την ευκαιρία να κάνουμε διάφορες δράσεις για να το βοηθήσουμε να ενταχθεί περισσότερο. Ζητώντας του να μας πει ένα παραμύθι, ένα τραγούδι, ένα παιχνίδι κλπ της πατρίδας του, προτρέποντάς το να μας πει στη μητρική του γλώσσα λέξεις ή φράσεις σχετικές με το κατηχητικό μας (όπως μια μικρή προσευχή) κ.ο.κ. βοηθάμε στην οικοδόμηση μιας καλύτερης σχέσης μεταξύ των παιδιών. Ταυτόχρονα παροτρύνουμε και τα υπόλοιπα παιδιά να έχουμε όλοι στην προσευχή μας τα κατηχητόπουλα ή και άλλους συμμαθητές τους από το χώρο του σχολείου, που δεν έχουν ακόμη βαπτισθεί. Μπορούμε ν' αναφερθούμε ιδιαίτερα στις ευχές της Εκκλησίας μας υπέρ των κατηχουμένων, που τώρα τη Σαρακοστή ακούμε σε κάθε Θεία Λειτουργία των Προηγιασμένων.
5. Δυστυχώς, δεν υπάρχει καμία πληροφορία για το πότε και το πού έζησε ο άγιος Ευφρόσυνος. Οι μοναδικές γραπτές πληροφορίες που υπάρχουν για τον βίο του ανήκουν στον άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη. Όπως αναφέρει ο ίδιος, ο άγιος Ευφρόσυνος ζούσε αποκομμένος από τον κόσμο, σε κάποιο χωριό. Οι γονείς του ήταν χωρικοί και πολύ φτωχοί. Εξαιτίας των συνθηκών αυτών, δεν κατάφερε ποτέ να μάθει γράμματα, γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο οι περισσότεροι τον χαρακτήριζαν αγροίκο.
6. Οι μοναχοί που ζούσαν μαζί του, τον περιφρονούσαν συχνά και για τη μαγειρική του, κατηγορώντας τον πως δεν μαγειρεύε καλά. Αυτός, όμως, χωρίς να χάνει το κουράγιο του, απαντούσε: «Η καλή μαγειρική δεν είναι τόσο καλός βοηθός για την Βασιλεία των Ουρανών. Την πολλή ευφροσύνη που ζητούν τα σώματα, θα την χάσουν κατ' ανάγκην οι ψυχές. Και εγώ δεν έχω εδώ προορισμό να σας κολάσω».

7. Η άσκηση και η νηστεία ενός ανθρώπου με το επάγγελμα ή το διακόνημα του μάγειρα είναι πολύ σπουδαία. Το να ασκείσαι, ενώ έχεις μπροστά σου διάφορα φαγητά είναι δύσκολο· μας θυμίζει όμως ότι ο άνθρωπος δεν μπορεί να χορτάσει μόνο με τα υλικά αγαθά, αλλά κυρίως με την αγάπη και τη δικαιοσύνη του Θεού (κατά Ματθαίον ε΄ 6). Να ξέρουμε βέβαια ότι σε έναν τέτοιο αγώνα θα συναντήσουμε μεγάλες αντιδράσεις (όπως των μοναχών απέναντι στον άγιο Ευφρόσυνο).

8. Το διακόνημα της μαγειρικής έχει επίσης πολύ κόπο και συχνά καμία αναγνώριση, αλλά αντίθετα πολλά παράπονα! Γι' αυτό και προτείνουμε ως «θεατρική» δραστηριότητα, το να μαγειρέψουμε μαζί με τα παιδιά στο συσσίτιο της ενορίας σε συνθήκες όσο γίνεται πιο ρεαλιστικές, για να βιώσουν αυτή την πραγματικότητα και ταυτόχρονα να προσφέρουν.

9. Η επιθυμία του ιερέα δείχνει πόθο για τη χαρά του Παραδείσου κι όχι εγωιστική περιέργεια. Γι' αυτό κι ο Θεός εισακούει την προσευχή του. Έτσι του αποκαλύπτεται η μεγάλη αρετή του αγίου Ευφρόσυνου, που με την ταπείνωσή του είχε αξιωθεί να είναι «φύλακας του Παραδείσου» (κάτι τέτοιο δεν ήταν κι οι ευτυχισμένοι πρωτόπλαστοι;). Τόση μάλιστα ήταν αυτή η ταπείνωση, ώστε όταν έγινε γνωστή η θαυμαστή επίσκεψη και η ύπαρξη των τριών καρπών, ο Άγιος φεύγει για να σωθεί από τον εγωισμό μπροστά στην ανθρώπινη δόξα.

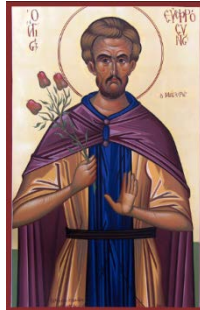


ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Τι εννοούμε όταν λέμε πως είμαστε εικόνες Θεού»; Ο δογματικός μας στόχος αναφέρεται στο κατ' εικόνα και στο καθ' ομοίωσιν. Η εικόνα του Θεού στον Αδάμ και στην Εύα είναι το σύνολο των χαρισμάτων που μας κάνει ικανούς να μοιάσουμε στον Θεό (νους, λογική, ελεύθερη βούληση, αρετές, αγάπη). Το καθ' ομοίωσιν αποτελεί τον στόχο μας, το αποτέλεσμα της δικής μας προσπάθειας για αύξηση και καρποφορία και την τελική ένωση μας μαζί Του («κατά χάρη θεοί» όπως αναφέρεται στην Παράδοση). Η εικόνα του Θεού δεν χάθηκε με την πτώση, αμαυρώθηκε όμως και τραυματίστηκε. Ο Χριστός μας με την ενανθρώπιση και την Ανάστασή Του θεράπευσε το τραύμα μας και αναστήλωσε τις ζωντανές εικόνες Του. Η καθαρότητα της εικόνας γίνεται φανερή στα πρόσωπα των Αποστόλων και των Αγίων.
2. «Άμα ο άγιος Ευφρόσυνος αγίασε χωρίς να ξέρει γράμματα, τότε γιατί να πηγαίνουμε και εμείς σχολείο;». Το παράδειγμα του αγίου Ευφρόσυνου είναι σημαντικό γιατί μας δείχνει τη δύναμη της ταπείνωσης και τη σημασία της πνευματικής καλλιέργειας, που ξεπερνούν την ανθρώπινη μόρφωση. Σίγουρα, ένας μορφωμένος άνθρωπος δε γίνεται αμέσως πιστός και καλός Χριστιανός μόνο επειδή μορφώθηκε, ούτε βέβαια και το αντίστροφο. Ας δούμε όμως τους βίους μορφωμένων Αγίων, όπως ο Μέγας Βασίλειος ή ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος: εκτός από τον προσωπικό τους αγιασμό, με τα συγγράμματα και τους λόγους τους βοήθησαν και βοηθούν εκατομμύρια χριστιανούς να σωθούν. Η ανθρώπινη παιδεία μπορεί να γίνει το μέσον να γνωρίσουν κι άλλοι την Αλήθεια. Εξάλλου, ο Άγιος δεν έμεινε επίτηδες αγράμματος, αλλά λόγω των δύσκολων συνθηκών της ζωής του.

3. «Πώς γίνεται οι υπόλοιποι μοναχοί του μοναστηριού να κοροϊδεύουν και να χτυπούν τον άγιο Ευφρόσυνο;». Πρέπει να καταλάβουμε ότι οι μοναχοί είναι και αυτοί άνθρωποι, αμαρτωλοί σαν και εμάς, με πάθη και αδυναμίες. Οπότε η αμαρτία ενός μοναχού δε θα έπρεπε να μας φαίνεται πιο παράξενη απ' τη δική μας. Μάλιστα, καθώς ένας μοναχός αναζητά πιο έντονα τον Θεό, αντιμετωπίζει και πολύ δυνατότερους πειρασμούς. Η λύση σε τέτοιες πτώσεις είναι πάντα η μετάνοια, η εξομολόγηση και η επανένωση με τον Θεό. Ας μην ξεχνάμε πως οι μοναχοί στην ιστορία του αγίου Ευφρόσυνου αναζήτησαν στο τέλος τον Άγιο για να τον προσκυνήσουν και προφανώς να ζητήσουν συγχώρεση.



4. «Όντως ο Παράδεισος είναι ένας κήπος με πλούσια δέντρα και φυτά, και κρυστάλλινα νερά να κυλούν;». Με τον βίο του αγίου Ευφρόσυνου, σίγουρα τα παιδιά θα έχουν θυμηθεί το 5^ο μάθημα με την οσία Ειρήνη τη Χρυσοβαλάντου. Είχαμε απαντήσει εκεί την ίδια ερώτηση στο ΣΤ5.

5. Μιλώντας για την ιεραποστολή, τα παιδιά μπορεί να θεωρήσουν ότι η ιεραποστολή αφορά μόνο τους «μεγάλους». Ο κατηχητής καλό είναι να εξηγήσει πως ιεραποστολή μπορούμε να κάνουμε όλοι παντού στο περιβάλλον μας, με το παράδειγμά μας, την αρετή μας, όταν διαδίδουμε τον λόγο του Θεού, όταν οδηγούμε τους φίλους μας στην Εκκλησία, στην εξομολόγηση, στη χριστιανική ζωή, όταν προσευχόμαστε για όλο τον κόσμο κλπ. Για να γίνουμε ιεραπόστολοι και να οδηγήσουμε ψυχές ανθρώπων στη σωτηρία, πρέπει πρώτα εμείς να γνωρίσουμε καλά και να αγαπήσουμε τον Χριστό, ώστε να ακτινοβολούμε με τα χριστιανικά βιώματά μας.

6. Όσον αφορά τις εικόνες, η Εκκλησία μας προτρέπει κάθε πιστό να τις προσκυνεί αποδίδοντας την τιμή στο εικονιζόμενο πρόσωπο. Εικόνες, άγια λείψανα, λαδάκι και αγίασμα από ιερά προσκυνήματα κλπ. φέρουν την Χάρη του Θεού και τιμώνται όχι ειδωλολατρικά, αλλά ως μέσα για τον αγιασμό μας. Ο Χριστός εξάλλου αγίασε και τη δημιουργία και την ύλη με τον ερχομό Του στον κόσμο (βλέπε και 11ο μάθημα).



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Ιστοσελίδα <http://www.saint.gr>
2. Ιστοσελίδα <http://www.synaxarion.gr>



Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ταπεινώσει καρδίας πάτερ Εὐφρόσυνε, τῷ μαγειρείῳ προσφέρων διακονίαν τὴν σὴν, ἐπληρώθης ἀληθῶς Ἁγίου Πνεύματος· ὅθεν ἐγνώρισεν ἡμῖν, τὴν σὴν δόξαν ὁ Θεός, δι' ἱερέως ὀσίου· ἧς καὶ ἡμᾶς θεοφόρε, μετόχους δεῖξον ταῖς πρεσβείαις σου.



ΤΙ ΚΑΛΑ ΤΟ ΛΕΕΙ Τ' ΑΗΔΟΝΙ

(δημοτικό Θράκης)

Πού 'σουν ειψές λεβέντη μου
Κι αντιπροψές καλέ μου
Τι καλά το λέει τ' αηδόνη

Ειψές ήμουν στους ουρανούς
Κι αντιπροψές στους Άγιους
Τι καλά ...

Τον Άγγελό μου φίλευα
Και τον Χριστό κερνούσα
Τι καλά ...



Και την κυρά την Παναγιά
Την επαρακαλούσα
Τι καλά ...

Για να μου δώσει τα κλειδιά
Κλειδιά του Παραδείσου
Τι καλά ...

Ν' ανοίξω τον Παράδεισο
Να μπω να σεργιανίσω
Τι καλά ...

Να δω που κάθονται οι φτωχοί
Πού κάθονται οι αρχοντάδες
Τι καλά ...

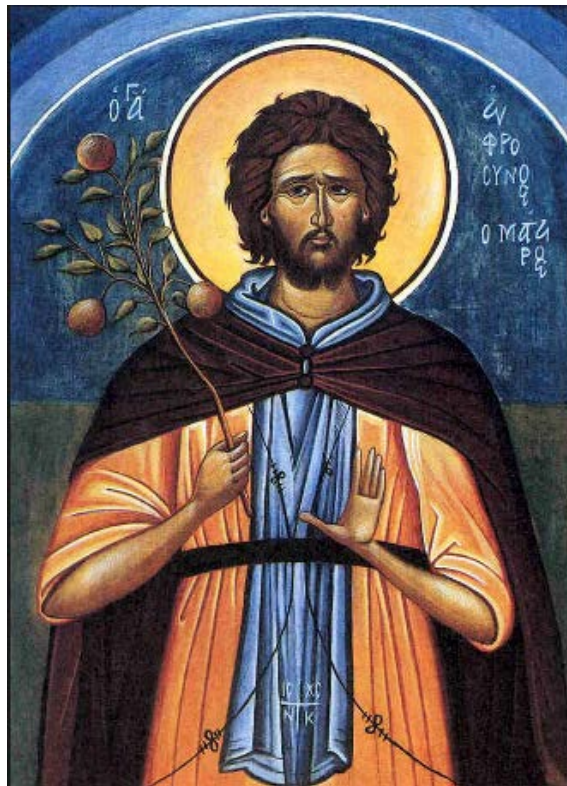




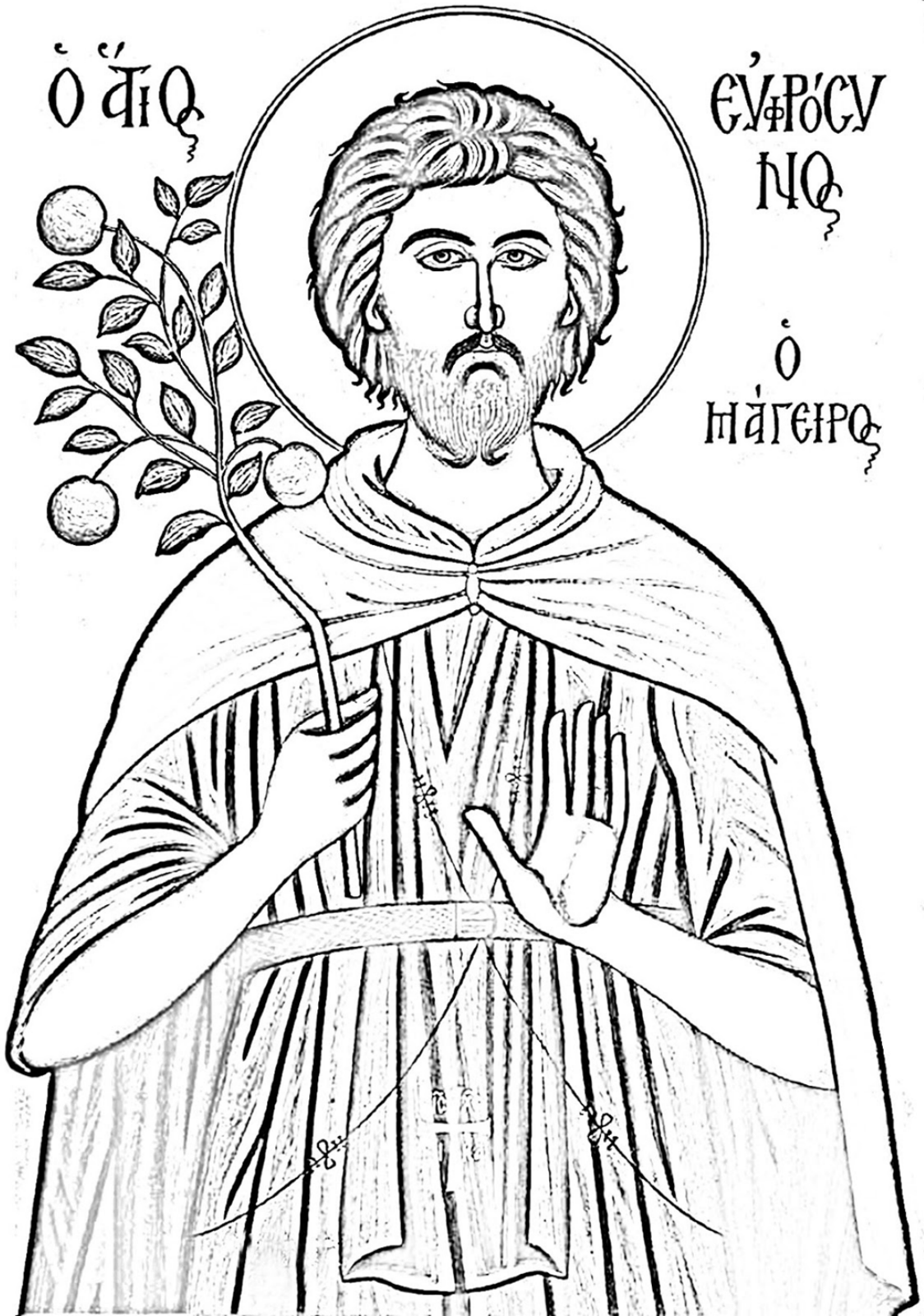
Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Τα Μήλα

Δύο από τα παιδιά στέκονται αντικριστά, δεκαπέντε-είκοσι μέτρα μακριά το ένα από το άλλο, ενώ στη μέση αυτής της απόστασης συγκεντρώνονται όλα τα υπόλοιπα. Οι δύο παίχτες που στέκονται αντικριστά προσπαθούν με μια μπάλα να χτυπήσουν κάποιο από τα παιδιά που είναι μέσα, οπότε αυτό «καίγεται» και βγαίνει από το παιχνίδι. Αντίθετα, το παιδί που θα καταφέρει να πιάσει το τόπι, χωρίς να πέσει κάτω, κερδίζει ένα «μήλο» που θα του επιτρέψει, αν κάποια στιγμή «καεί», να μη βγει, αλλά να παραμείνει στο παιχνίδι ή αν καεί κάποιος φίλος του, να του παραχωρήσει τη ζωή του. Όταν απομείνει μόνο ένα παιδί, οι δύο παίχτες με την μπάλα μπορούν να κάνουν μονάχα 10 προσπάθειες να το χτυπήσουν. Αν τους ξεφύγει, τα ξαναφυλάνε και το παιχνίδι αρχίζει πάλι από την αρχή.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Κυκλώστε μόνο όσα αντικείμενα θα είχε ο άγιος Ευφρόσυνος στην κουζίνα του στη σημερινή εποχή:



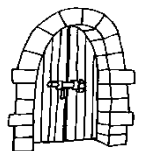
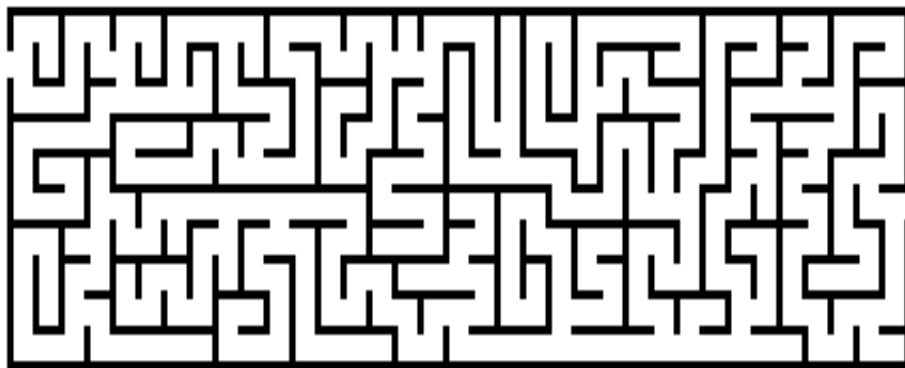
2. Αποκρυπτογραφήστε την παρακάτω φράση. Πρέπει να αντικαταστήσετε κάθε γράμμα με εκείνο που βρίσκεται δύο θέσεις πριν στην αλφαβήτα:

ΣΓΦΗΤ, ΣΡΧ ΙΥΡΧΟ ΦΙΟ ΟΧΩΦΓ;

-----, -----;

Ποιος την είπε; _____

3. Βοηθήστε τον άγιο Ευφρόσυνο να φτάσει στην πλαϊνή πόρτα του μοναστηριού:





ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ (ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΛΑΜΑ)

Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη στο Πρόσωπο του Υιού, που είναι Φως εκ Φωτός, Θεός αληθινός εκ Θεού αληθινού και στου Οποίου τις άκτιστες ενέργειες μετέχει ο άνθρωπος, αν το θελήσει.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Οι πλούσιοι και φιλάνθρωποι χριστιανοί κοντά στη Ρώμη, Αγάθωνας και Πολιτεία, ζητούν από τον Θεό ένα παιδί που θα το μεγαλώσουν χριστιανικά.
- Γεννιέται η αγία Παρασκευή, ανατρέφεται με αγάπη και προσευχή· στα 20 χρόνια της, θάνατος γονέων, δωρεά περιουσίας και ίδρυση πρώτης γυναικείας αδελφότητας.
- Ιεραποστολή στις περιοχές της Ρώμης και της Ιταλίας, έκπληξη του αυτοκράτορα Αντωνίνου, σύλληψη και άρνηση της Αγίας να προσκυνήσει τα είδωλα.
- Μαρτύριο και θάρρος της Αγίας, άθικτη από την πυρακτωμένη περικεφαλαία.
- Θαυματουργική προστασία μέσα στο καμίνι του μαρτυρίου (3 Παιδες), συμπόνια για τον τυφλωμένο και μετανιωμένο αυτοκράτορα - θαυματουργική θεραπεία του, φωτισμός και βάπτισή του.
- Απελευθέρωση της Αγίας, συνέχιση της ιεραποστολής, μαρτύρια και θαύματα (λόγια του Κυρίου).
- Αποκεφαλισμός από τον Ταράσιο, προσευχή της Αγίας για όλους εμάς.
- Θεραπείες ματιών (εικόνα) και πολλά θαύματα ως σήμερα· μνήμη της στις 26 Ιουλίου· αναφορά στο φωτισμό του νου μας από το Φως του Χριστού.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Ποιες είναι οι πέντε αισθήσεις του ανθρώπου; Ποια νομίζετε ότι είναι η πολυτιμότερη;
- Τι σημαίνουν οι λέξεις «παρασκευή», «προπαρασκευή»; Ποια μέρα ονομάζουμε έτσι και γιατί;
- Μήπως θυμάστε την ιστορία των Τριών Παίδων; Ποιος τους είχε προστατέψει;
- Ποια είναι η Αγία που προστατεύει τα μάτια;

➤ **Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Το παιχνίδι του τυφλού**

Τον δεύτερο αιώνα μετά τη γέννηση του Χριστού ζούσε ένα ζευγάρι χριστιανών στα περίχωρα της Ρώμης, ο Αγάθωνας και η Πολιτεία. Ήταν άνθρωποι πιστοί και, καθώς είχαν μεγάλη περιουσία, βοηθούσαν πολλούς φτωχούς και ασθενείς. Ο μοναδικός τους καημός ήταν πως δεν είχαν παιδί, αλλά δεν απελπίζονταν· παρακαλούσαν τον Θεό με πίστη να γίνουν γονείς και Του υπόσχονταν στις προσευχές τους ότι θα μεγαλώσουν το παιδί τους χριστιανικά, με αγάπη και υπακοή στο θέλημα του Θεού. Κι ο καλός Θεός άκουσε τον Αγάθωνα και την Πολιτεία και τους χάρισε ένα κοριτσάκι, που το ονόμασαν Παρασκευή, από το όνομα της ημέρας που γεννήθηκε.

Οι δύο πιστοί κι αγαπημένοι γονείς έκαναν πράξη την υπόσχεσή τους κι έδωσαν στην Παρασκευή όχι μόνο παιδεία και μόρφωση, αλλά και χριστιανική καλλιέργεια για την ψυχή της. Τα λόγια τους και το καλό τους παράδειγμα ρίζωσαν στην αγνή ψυχή του μικρού κοριτσιού, που φωτιζόταν συνεχώς με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος. Μα όταν η Παρασκευή έφθασε στην ηλικία των 20 ετών, ο Αγάθωνας και η Πολιτεία πέθαναν. Όλοι τότε περίμεναν να παντρευτεί η νεαρή κοπέλα έναν από τους πλούσιους νέους της Ρώμης, μια και είχε μείνει μόνη στη ζωή. Εκείνη, όμως, είχε πάρει μια άλλη απόφαση· μοίρασε την περιουσία της στους φτωχούς και αφοσιώθηκε στον Χριστό. Γρήγορα την πλησίασαν κι άλλες νέες που επιθυμούσαν τη ζωή της άσκησης. Κι έτσι η Παρασκευή ίδρυσε την πρώτη γυναικεία αδελφότητα στην ιστορία της Εκκλησίας, μια οικογένεια αγάπης, νηστείας και προσευχής, που σήμερα την λέμε «μοναστήρι». Κι αυτό μάλιστα το κατόρθωσε σε μια εποχή δύσκολη κι επικίνδυνη για τους χριστιανούς. Έτσι, στην εικόνα της την βλέπουμε σχεδόν πάντα να αγιογραφείται ντυμένη στα μαύρα, κρατώντας το όπλο του σταυρού, για να νικά κάθε πειρασμό του κόσμου.

Η αγία Παρασκευή είχε και το χάρισμα της ιεραποστολής. Δυναμωμένη από τη ζωή της προσευχής στο μοναστήρι, άρχισε να κηρύττει τον Χριστό στη μεγάλη πόλη της Ρώμης και σε άλλες περιοχές της Ιταλίας. Ο Ρωμαίος ειδωλολάτρης αυτοκράτορας Αντωνίνος έμαθε για την δράση της και απόρησε. Ποια ήταν αυτή η νεαρή κοπέλα που δίδασκε φανερά την παράνομη πίστη, και μάλιστα μέσα στην καρδιά της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας; Με ποιο δικαίωμα αγνοούσε τη θρησκεία του αυτοκράτορα, πώς τολμούσε κάτι τέτοιο; Δεν ήθελε αναταραχές στο κράτος του· διέταξε, λοιπόν, να την φέρουν μπροστά του, για να προσκυνήσει τα είδωλα.

Η Αγία δεν φοβήθηκε καθόλου. Αρνήθηκε σταθερά τις θυσίες, ομολογώντας την πίστη της στον Χριστό. Οι υποσχέσεις για πλούτο και δόξα δεν την ξεγελούσαν. Ο νους της είχε φωτιστεί από την αγάπη της στον Χριστό και τη χαρούμενη ζωή κοντά Του δεν την άλλαζε, έστω και αν αυτό σήμαινε δυσκολίες και ανηφορική οδό. Ο αυτοκράτορας διέταξε τότε τον βασανισμό της, όπως συνηθιζόταν. Και η Αγία υπέμεινε το μαρτύριο με υπομονή, αδιαμαρτύρητα. Ο αυτοκράτορας έδωσε έπειτα τη φοβερή εντολή να της φορέσουν μια πυρακτωμένη μεταλλική περικεφαλαία. Η θαρραλέα Παρασκευή έκανε τον σταυρό της και, φορώντας την, δεν έπαθε τίποτα! Πολλοί βλέποντας αυτό το θαύμα πίστεψαν στον Χριστό κι ο Αντωνίνος θυμωμένος διέταξε να τους θανατώσουν. Αμέσως μετά έβαλε να ετοιμάσουν ένα καζάνι γεμάτο με καυτό λάδι και πίσσα, για να την ρίξουν μέσα. Η αγία Παρασκευή όμως φαινόταν να δροσίζεται εκεί, μέσα στις φλόγες, δοξολογώντας τον Θεό σαν τους Τρεις Παίδες της Παλαιάς Διαθήκης.

Ο Αντωνίνος τα 'χασε. «Παρασκευή, τι νιώθεις;» ρώτησε τη μάρτυρα. «Νιώθω την πιο ευχάριστη δροσιά, βασιλιά» απάντησε η Αγία. Τότε ο αυτοκράτορας πλησίασε, απορώντας με ποιο τέχνασμα είχε καταφέρει η Παρασκευή να δροσίσει το καζάνι. Αλλά αμέσως πληγώθηκε στο πρόσωπο από τις καυτές σταγόνες που πετάγονταν και τυφλώθηκε με φρικτούς πόνους! Υπάρχουν όμως φορές, που μέσα από τον πόνο βρίσκουμε τη μετάνοια. «Λυπήσου με Παρασκευή, κάνε με καλά κι εγώ θα πιστέψω στον Θεό που κηρύττετε!» φώναξε ο Αντωνίνος. Κι η αγία Παρασκευή, συμπονώντας τον για το σκοτάδι του σώματος και της ψυχής που τον ταλαιπωρούσε, προσευχήθηκε και τον θεράπευσε.

Ο μετανιωμένος αυτοκράτορας δεν φωτίστηκε μόνο στα σωματικά του μάτια, αλλά ζήτησε να γνωρίσει και το αληθινό Φως του κόσμου, τον Χριστό. Βαπτίστηκε μαζί με τους σωματοφύλακές του κι άφησε, βέβαια, ελεύθερη την Αγία να συνεχίσει την ιεραποστολή της. Εκείνη, στερεωμένη περισσότερο στην πίστη από τα τόσα θαύματα που είχε ζήσει, ταξίδεψε σε πολλά μέρη ακόμα. Συνάντησε νέες φυλακίσεις και βασανιστήρια από τους τοπικούς άρχοντες στις πόλεις εκείνες. Μα όσοι ήταν οι πειρασμοί, άλλα τόσα ήταν και τα θαύματά της. Είδωλα γκρεμίζονταν, φοβερά θηρία υποχωρούσαν, βρωμεροί λάκκοι ευωδίαζαν σαν ανθισμένοι κήποι με την παρουσία της και άγγελοι εμφανίζονταν για να την βοηθήσουν. Η μεγαλομάρτυς αγία Παρασκευή έκανε πράξη τα λόγια του Χριστού, που κατοικούσε στην καρδιά της και τη φώτιζε: «Όποιος πιστεύει αληθινά σε μένα, θα κάνει όσα πράττω εγώ και μεγαλύτερα ακόμη».

Ο τελευταίος άρχοντας που τη βασάνισε ήταν ο Ταράσιος. Αφού δεν πέτυχε κι αυτός κανένα αποτέλεσμα, διέταξε να την αποκεφαλίσουν. Τότε η αγία Παρασκευή γονάτισε και παρακάλεσε τον Θεό να συγχωρεί και να θεραπεύει τους χριστιανούς που θα τιμούν τα μαρτύριά της και θα προσεύχονται σ' εκείνην, σ' όποια εποχή κι αν ζήσουν. Κι από τότε τα δύο μάτια που αγιογραφούμε στα χέρια της θυμίζουν όχι μόνο τη θεραπεία του αυτοκράτορα, αλλά και τα αμέτρητα ζευγάρια μάτια στα οποία έχει χαρίσει το φως μέχρι σήμερα. Ας την τιμούμε, λοιπόν κι εμείς στη μνήμη της στις 26 Ιουλίου κι ας της ζητάμε πάντα να φωτιζόμαστε στο σώμα και την ψυχή, όπως εκείνη!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πού γεννήθηκε κι έζησε η αγία Παρασκευή; Θυμάστε κάτι από την εικόνα της;
- Ποια σπουδαία απόφαση πήρε μετά τον θάνατο των γονέων της;
- Πώς προστάτεψε ο Θεός την αγία Παρασκευή στο καμίνι; Ποια διήγηση της Παλαιάς Διαθήκης μας θυμίζει;
- Τι έπαθε ο αυτοκράτορας όταν πλησίασε το καμίνι της φωτιάς; Ποιος τον βοήθησε τελικά;
- Ποια ήταν η προσευχή της Αγίας λίγο πριν την αποκεφαλίσουν;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας έχουμε σταθερή την πίστη μας στον Θεό και καθαρή την καρδιά μας, για να μπορούμε να βλέπουμε με τα μάτια της ψυχής μας το Φως Του, με τη βοήθεια της μεγαλομάρτυρος αγίας Παρασκευής.





(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Ο Αγάθωνας και η Πολιτεία μας θυμίζουν ζευγάρια άτεκνα της Αγίας Γραφής, που με την ελεημοσύνη και την προσευχή τους έλκυσαν το έλεος και τη Χάρη του Θεού. Συχνά ζητάμε κάτι από τον Θεό, δίνοντάς Του υποσχέσεις για την πνευματική μας ζωή· όταν όμως λάβουμε το δώρο Του, ξεχνάμε όσα υποσχεθήκαμε. Ας μην θυμόμαστε πάντα το καλό παράδειγμα των γονιών της Αγίας.
2. Η προσευχή των καλών της γονέων, το παράδειγμά τους και τα λόγια με τα οποία την κατήχησαν, κράτησαν την καρδιά της αγίας Παρασκευής καθαρή, ώστε να φωτιστεί από τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος. Ο Χριστός μας είναι «Φως εκ Φωτός, Θεός αληθινός εκ Θεού αληθινού». Όσοι Τον αγαπούν και αγωνίζονται για την καθαρότητα του νου και της καρδιάς, μετέχουν στην άκτιστη ενέργεια του θείου Φωτός, όπως μαρτυρούν οι Άγιοί μας. Η ουσία του Θεού είναι απρόσιτη, αλλά η Αγάπη Του μας κάνει κοινωνούς των θείων ενεργειών Του. Ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, τον οποίο τιμάμε τη Β΄ Κυριακή της Σαρακοστής, ήταν από τους Πατέρες που αγωνίστηκαν εναντίον των αιρέσεων και διαφύλαξαν την αλήθεια για το άκτιστο Φως.
3. Ας αναφέρουμε στα παιδιά την αξιοσημείωτη σταθερότητα της Αγία Παρασκευής στην πίστη της. Κάτι τέτοιο δεν ήταν αυτονόητο εκείνη την εποχή, όπου η Εκκλησία έκανε τα πρώτα της βήματα μέσα στον κόσμο. Η Αγία έζησε πολύ πριν την εποχή των Οικουμενικών Συνόδων και των αγίων Πατέρων της Εκκλησίας. Προηγήθηκε ακόμη της εποχής πολλών μεγάλων Ασκητών, Αγίων και Μαρτύρων της Πίστεώς μας. Αλλά και η απόφασή της να ζήσει ασκητικά και να ιδρύσει την πρώτη γυναικεία αδελφότητα δείχνει το βάθος της πίστης και της αγάπης της για τον Χριστό.
4. Μέσα στο σημερινό μάθημα μπορούμε να βρούμε πολλά σημεία σύνδεσης με την Παλαιά και με την Καινή Διαθήκη. Η παρουσία της Αγίας μέσα στο καμίνι, χωρίς να καίγεται, μας θυμίζει τους Τρεις Παίδες, την Άφλεκτη Βάτο του Μωυσή, αλλά και την υπερφυή γέννηση του Χριστού μας από την Υπεραγία Θεοτόκο, η οποία παρέμεινε παρθένος. Επίσης, η υπομονή της Αγίας μάς φέρνει στον νου τον αθλοφόρο Ιώβ και η απελευθέρωσή της από τον ειδωλολάτρη αυτοκράτορα μας θυμίζει την διάβαση της Ερυθράς Θάλασσας και την απελευθέρωση των Ισραηλιτών από τον Φαραώ.
5. Μία ακόμη σύνδεση της αγίας Παρασκευής μπορεί να γίνει με τα θαύματα του Χριστού μας, που χάριζε το φως σε όσους έπασχαν από τύφλωση ή ήσαν εκ γενετής τυφλοί. Μπορούμε επίσης να τονίσουμε την σπουδαιότητα της όρασης ανάμεσα στις 5 αισθήσεις του ανθρώπου, αλλά και τη συμπαράσταση που χρειάζονται από όλους μας τα άτομα με ειδικές ανάγκες, ώστε να ζήσουν ισότιμα και ευτυχισμένα μαζί μας. Μπορούμε να βρούμε στο διαδίκτυο πληροφορίες για τις δυσκολίες και την εκπαίδευση των τυφλών ή να πραγματοποιήσουμε μια επίσκεψη στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (<http://www.keat.gr/index.php/gr>) και τον Φάρο Τυφλών (<https://www.fte.org.gr/index.php/el>) στην Καλλιθέα. Η Αγία θεωρείται προστάτιδα της όρασης των ανθρώπων, αλλά και όσων πάσχουν από τύφλωση ή παθήσεις των ματιών· πρεσβεύει προς τον Χριστό μας να σκεπάζει και να ενισχύει αυτούς τους αδελφούς μας και όσους έχουν αναλάβει το έργο της φροντίδας τους. Ας τους έχουμε κι εμείς στην προσευχή μας.
6. Ο λαός μας αγαπά ιδιαίτερα την αγία Παρασκευή και στη Μητρόπολή μας υπάρχει ενορία με το όνομά της.
7. Ιδιαίτερα συγκινητική είναι η προσευχή της αγίας Παρασκευής για όλους τους χριστιανούς που θα την επικαλούνται σε κάθε εποχή. Οι Άγιοί μας από αυτόν τον κόσμο δείχνουν την πανανθρώπινη τους αγάπη· πόσο περισσότερο, λοιπόν, όταν φθάνουν κοντά στον θρόνο του Θεού!

8. Η αγία Παρασκευή τιμάται από την ορθόδοξη αγιογραφική παράδοση με ομορφιά και σεμνότητα, σε νεανική ηλικία. Πάντοτε έχει καλυμμένο το κεφάλι, ίσως σε συμβολισμό της μοναστικής εμπειρίας της και σε μερικές εικόνες φέρει το μοναχικό σχήμα. Συνήθως κρατά στο δεξί χέρι της τον τίμιο και ζωοποιό Σταυρό, σύμβολο του μαρτυρίου της, αλλά και του αγώνα των μοναχών. Το αριστερό χέρι της συνήθως κρατά ένα ζευγάρι ανοικτά ανθρώπινα μάτια, θυμίζοντάς μας το θαύμα στον αυτοκράτορα, τον φωτισμό των οφθαλμών της ψυχής, αλλά και την αγάπη του ορθόδοξου λαού που την θεωρεί προστάτιδα της όρασης. Σε ορισμένες αναπαραστάσεις παρουσιάζεται να κρατά την εικόνα του Νυμφίου Χριστού, θυμίζοντας μας τα συγκλονιστικά σωτηριώδη γεγονότα των Παθών του Κυρίου, κατά την ημέρα της Αγίας και Μεγάλης Παρασκευής.



ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Τι είναι το «άκτιστο Φως;» Είναι η δόξα του Θεού, η άκτιστη θεία ενέργεια που αξιώθηκαν να δουν ως φως πολλοί Πατέρες και Άγιοι της Εκκλησίας μας και μόνο βιωματικά ευχόμεστε να μπορούμε να το προσεγγίσουμε. Όμως το φως είναι μια οικεία έννοια προς τα παιδιά, που πολύ εύκολα δέχονται την ύπαρξη του θείου φωτισμού και των οφθαλμών της ψυχής, ιδιαίτερα αν έχουν μυστηριακή ζωή. Ούτως ή άλλως οι καρδιές τους είναι πολύ καθαρότερες από τις δικές μας και πιο έτοιμες.
2. «Γιατί η έκτη μέρα της εβδομάδας ονομάστηκε "Παρασκευή", δηλαδή, "προετοιμασία";» Αρχικά ας μάθουμε στα παιδιά ότι η πρώτη μέρα της εβδομάδας είναι κανονικά η Κυριακή (ημέρα του Κυρίου), οπότε καταλαβαίνουν, επιτέλους, γιατί η δεύτερη ονομάζεται Δευτέρα κ.ο.κ. Η έκτη μέρα ονομάστηκε έτσι γιατί μας προετοιμάζει για το Σάββατο, που ήταν η ιερή μέρα της Παλαιάς Διαθήκης και στην Εκκλησία μας πια η μέρα των κεκοιμημένων. Το όνομα αυτό ταιριάζει πολύ στην Αγία, που προετοιμαζόταν σε όλη της την ζωή να συναντήσει τον Χριστό. Αυτός πρέπει να είναι κι ο δικός μας αγώνας, παραμένοντας σε εγρήγορση και νήψη.
3. «Γιατί η Αγία μοίρασε τα αγαθά της στους φτωχούς όταν πέθαναν οι γονείς της;» Πράγματι η Αγία θα είχε κάθε λόγο και δικαιολογία να κρατήσει τον πλούτο της. Βρισκόταν απροστάτευτη στην δυσκολότερη στιγμή της νεότητας της, αφού έχασε τους αγαπημένους γονείς της. Πήρε όμως αυτή την απόφαση, όπως ακριβώς μας έχει υποδείξει ο Χριστός μας μέσα στο Ευαγγέλιό Του, δείχνοντας την αρχή της ασκητικής της ζωής. Έτσι και σήμερα η μοναχιά δίνουν την υπόσχεση της ακτημοσύνης.

4. «Ποια ήταν η ιστορία του αυτοκράτορα Αντωνίνου μετά την μετάνοιά του;» Δυστυχώς, δεν υπάρχουν πληροφορίες για τον αυτοκράτορα μετά την απελευθέρωση της Αγίας. Σίγουρα την απάλλαξε από τους διωγμούς, αφού η Αγία συνέχισε την ιεραποστολική της δράση στην Ιταλία. Θα μπορούσαμε να υποθέσουμε ότι σταμάτησε ή περιόρισε τους διωγμούς στην περιοχή της Ιταλίας. Σύμφωνα με διηγήσεις, ο Αντωνίνος βαπτίστηκε χριστιανός, ενώ κατ' άλλους κάτι τέτοιο δεν συνέβη. Δεν είμαστε σίγουροι αν είναι ο Μάρκος Αυρήλιος Αντωνίνος ή ο προκάτοχός του Αντωνίνος ο Ευσεβής (δύο από τους καλύτερους αυτοκράτορες της αυτοκρατορίας). Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτό το παράδειγμα για να εξηγήσουμε στα παιδιά την έννοια της προφορικής παράδοσης μέσα στην Εκκλησία ή και την παρουσία αφανών αγίων που έζησαν και αγίασαν χωρίς να γνωρίζουμε περισσότερα για αυτούς.

5. «Γιατί λέμε ότι μέσα από τον πόνο και τις δοκιμασίες μπορεί να βρούμε την μετάνοια;» Ο κατηχητής μπορεί να εξηγήσει ότι ο Θεός δεν πειράζει κανέναν. Επιτρέπει όμως τους πειρασμούς, για να αποκτήσουμε την αληθινή ελευθερία από τα πάθη και να παρακινηθούμε σε εντονότερο πνευματικό αγώνα. Στους Αγίους ο Θεός παραχωρεί δοκιμασίες, για να λάμψει η αρετή τους και για να γίνουν πρότυπα και παράδειγμα προς μίμηση για κάθε άνθρωπο που δοκιμάζεται στη ζωή του. Ο πόνος λειτουργεί ευεργετικά στον καλοπροαίρετο άνθρωπο, χτυπώντας την υπερηφάνεια. Ας είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί, όμως, με τα παιδιά που ξέρουμε ότι βιώνουν στο περιβάλλον τους μια μεγάλη θλίψη: φτώχεια, διαζύγιο, ασθένεια, θάνατο. Η προσευχή και η έμπρακτη συμπαράστασή μας είναι απαραίτητες για να πεισθούν και να μην αγανακτήσουν, καθώς και αρκετός χρόνος.

6. «Είναι σωστό που η Αγία αναφέρεται ότι γκρέμισε είδωλα με την προσευχή της;» Κατηγορούνται οι χριστιανοί και οι Άγιοι ότι γκρέμιζαν αρχαίους ναούς και αγάλματα-έργα τέχνης. Ας πούμε πρώτα ότι εμείς, όταν αντικρίζουμε ένα αρχαίο ειδωλολατρικό άγαλμα, βλέπουμε ένα αθώο έργο τέχνης αρχαιολογικής αξίας. Για τους ανθρώπους όμως της εποχής, που ταλαιπωρούνταν από το ψέμα και τις ασωτίες της ειδωλολατρίας, τα αγάλματα αυτά ήταν αντικείμενα λατρείας. Στον βίο της Αγίας αναφέρεται ότι όταν εκείνη απευθύνθηκε σε ένα άγαλμα, της απάντησε το δαιμόνιο που κατοικούσε εκεί. Συχνά, λοιπόν, η προσευχή των Αγίων για να λυτρωθούν οι άνθρωποι από την επίδραση του διαβόλου, προκαλούσε το γκρέμισμα των ειδώλων, ώστε να φανερωθεί η πλάνη της ειδωλολατρίας.



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, Ιούλιος, Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, Εκδόσεις Ίνδικτος, Αθήνα 2005.
2. Ιστοσελίδα <http://www.psathades.gr/bibliothiki/BioiAgiwn/AgiaParaskeui.htm>.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τὴν σπουδὴν σου τῇ κλήσει κατάλληλον, ἐργασασμένη φερώνυμε, τὴν ὁμώνυμόν σου πίστιν εἰς κατοικίαν κεκλήρωσαι, Παρασκευὴ ἀθλοφόρε· ὅθεν προχέεις ἰάματα, καὶ πρεσβεύεις ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.



ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΙ

Με παλμό και φλόγα ξεκινάμε
να σκορπίσουμε το φως παντού.
Μέχρι του κόσμου την άκρη θα πάμε
για την αγάπη και τη δόξα του Χριστού. (2)

Θέλουμε να λάμψει η αλήθεια
σ' όλες τις ανθρώπινες καρδιές
που με λαχτάρα φωνάζουν «Βοήθεια!»,
να λυτρωθούν να γίνουν καθαρές. (2)



Συνεργοί των Ιεραποστόλων
θέλουμε να γίνουμε εμείς,
και τα βήματα των Αποστόλων
ν' ακολουθήσουμε ως τα πέρατα της γης. (2)

Αδέλφια κίτρινα, λευκά και μαύρα
τα χέρια δώστε ενώστε τα σφιχτά,
κι η αγάπη που γίνεται λάβα
θα μας ενώσει στο Χριστό κοντά. (2)

Λα, λα, λα...

Εργασίες τυφλού

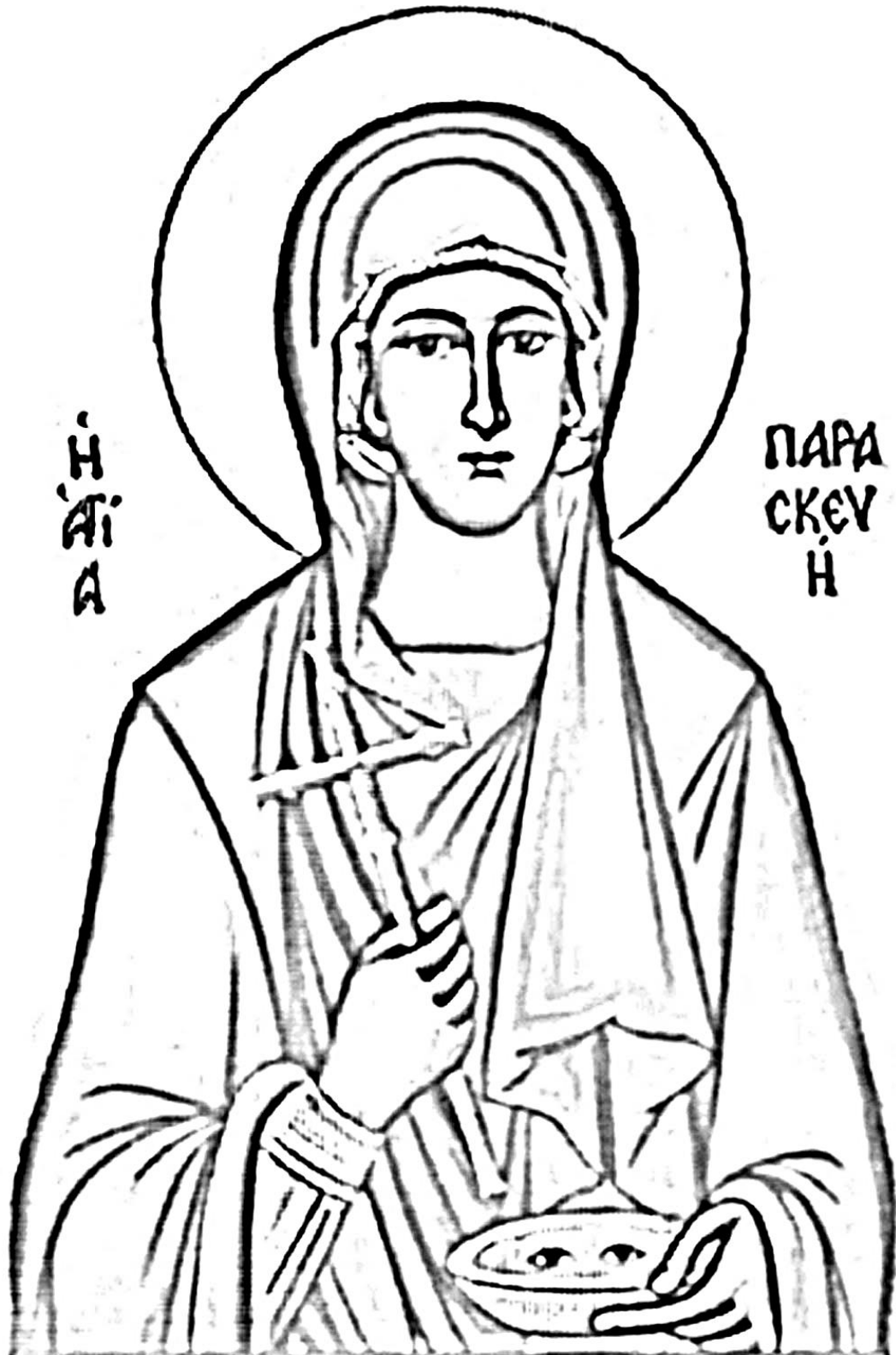
Χωρίζουμε τα παιδιά σε δύο ομάδες.

Διαδοχικά ένα παιδί από κάθε ομάδα κάθεται μπροστά σ' ένα τραπέζι με δεμένα μάτια και πρέπει στο συντομότερο δυνατό χρόνο ν' αναγνωρίσει με την αφή διάφορα αντικείμενα, όπως π.χ. ένα κερί, ένα μαντήλι, βαμβάκι κλπ.

Νικήτρια είναι η ομάδα με τις περισσότερες σωστές μαντεψιές.

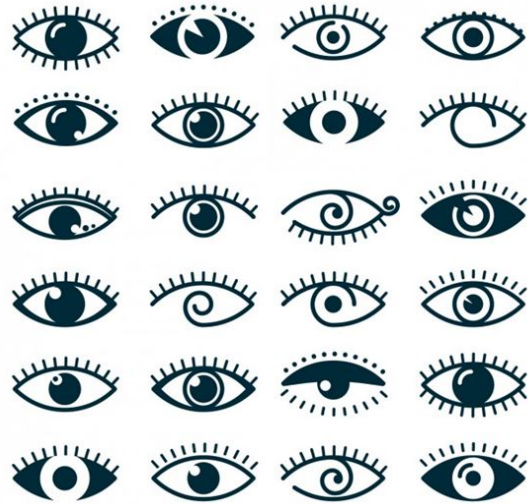


ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Ψάξτε και κυκλώστε, ανάμεσα στα μάτια που θεράπευσε η Αγία, τα τέσσερα που σχηματίζουν 2 ζευγάρια:



2. Κυκλώστε στο κρυπτόλεξο τις λέξεις που έχουν σχέση με το μάθημα και συμπληρώστε δίπλα τα γράμματα που τους λείπουν:

Ν	Λ	Μ	Α	Υ	Ε	Ω	Φ	Γ	Τ	Σ	Υ	Κ	Σ	Λ
Η	Θ	Φ	Κ	Α	Μ	Α	Α	Τ	Ω	Φ	Ω	Φ	Σ	Α
Ν	Ε	Ι	Μ	Γ	Ι	Ρ	Η	Ι	Α	Φ	Ι	Σ	Γ	Μ
Α	Τ	Α	Α	Α	Φ	Η	Ρ	Α	Α	Ι	Α	Τ	Ι	Θ
Τ	Π	Ω	Ρ	Θ	Σ	Α	Ν	Σ	Τ	Ν	Ω	Ρ	Ο	Ι
Π	Α	Ν	Τ	Ω	Ν	Ι	Ν	Ο	Σ	Τ	Τ	Φ	Ν	Μ
Η	Ρ	Σ	Υ	Ν	Υ	Ε	Ι	Ε	Α	Τ	Ρ	Α	Ο	
Φ	Α	Τ	Ρ	Α	Α	Φ	Τ	Η	Ι	Π	Ι	Π	Φ	Ο
Ρ	Σ	Τ	Ι	Σ	Α	Θ	Α	Ι	Γ	Ο	Η	Ω	Τ	Ο
Τ	Κ	Π	Ο	Γ	Υ	Ο	Ρ	Ι	Ν	Λ	Ν	Ι	Ε	Φ
Π	Ε	Ρ	Ι	Κ	Ε	Φ	Α	Λ	Α	Ι	Α	Α	Η	Ω
Τ	Υ	Φ	Λ	Ω	Σ	Η	Σ	Ε	Σ	Τ	Ν	Α	Ν	Ο
Ε	Η	Ω	Α	Υ	Σ	Λ	Ι	Σ	Π	Ε	Π	Ω	Τ	Ι
Λ	Τ	Σ	Λ	Α	Μ	Α	Ο	Ι	Ω	Ι	Π	Η	Τ	Α
Ν	Τ	Ι	Ν	Φ	Σ	Ε	Σ	Σ	Μ	Α	Τ	Ι	Α	Γ

Π _ Ρ _ _ _ Ε _ Α _ _ _ _
 Π _ _ _ Σ _ _ Υ _
 Α _ _ Θ _ _ Σ
 Π _ Λ _ Τ _ _ _
 ΑΝ _ _ Ν _ _ _ _
 Τ _ Φ _ _ _ Η
 Τ _ _ _ _ ΙΟΣ
 Μ _ Τ _ _
 Φ _ _
 Μ _ _ _ _ _ ΙΟ

3. Ανάμεσά τους είναι τρία ονόματα που έχουν τον ίδιο αριθμό γραμμάτων. Γράψτε τα:



ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΟΓΔΟΥ (ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ)

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΚΑΙ ΝΑΤΑΛΙΑ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Χριστός μας σταυρώθηκε και πέθανε για να φανερώσει και σε μας το αληθινό νόημα του προσωπικού μας σταυρού, που μας οδηγεί στην Ανάσταση.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Στη Νικομήδεια το ζευγάρι του αξιωματικού Αδριανού και της χριστιανής Ναταλίας, που προσεύχεται για τον φωτισμό του.
- Ο 28χρονος Αδριανός απορεί με το θάρρος 23 νέων χριστιανών και ρωτά την αιτία· ακούει για την αγάπη του Θεού, πιστεύει και φυλακίζεται.
- Η Ναταλία τον επισκέπτεται με χαρά και του δίνει θάρρος, ζητά την προσευχή και των υπόλοιπων φυλακισμένων.
- Ο Αδριανός κρυφά την επισκέπτεται· παρεξήγηση και αντίδραση της Ναταλίας.
- Η Ναταλία μένει σταθερή κοντά στον Αδριανό και του δίνει θάρρος στο φοβερό μαρτύριο ως το τέλος (άρση του σταυρού).
- Διαταγή να καούν τα λείψανα, βροχή που σβήνει τη φωτιά, ταφή με τιμές.
- Ο αυτοκράτορας θέλει να παντρέψει τη Ναταλία· προσευχή της στον σύζυγό της και διαφυγή.
- Ο Αδριανός εμφανίζεται και την προετοιμάζει, κοίμηση της αγίας Ναταλίας.
- Εορτή στις 26 Αυγούστου· αναφορά στην Κυριακή της Σταυροπροσκυνησεως.



Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Υπάρχουν Άγιοι που δεν ήταν μοναχοί, αλλά είχαν οικογένεια; Ξέρετε μερικούς;
- Πώς θα νιώθατε αν ξαναγίνονταν διωγμοί; Θα φοβόσασταν για τους φίλους και τους συγγενείς σας;
- Πώς λέμε την Τρίτη Κυριακή της Σαρακοστής; Τι συμβαίνει αυτή την ημέρα;
- Τι νομίζετε ότι εννοούσε ο Χριστός, όταν μας συμβούλεψε να «σηκώνουμε τον σταυρό μας»;

➤ **Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Αδριανός και Ναταλία: εμπιστευτικά**

Στα μέρη της μακρινής Νικομήδειας, περίπου διακόσια χρόνια μετά τη γέννηση του Χριστού μας, ζούσε ένα ζευγάρι αγαπημένων συζύγων, ο αξιωματικός Αδριανός και η γυναίκα του, η Ναταλία. Ήταν νέοι στην ηλικία κι έκαναν σχέδια για μια ευτυχισμένη οικογένεια σ' ένα χαρούμενο σπιτικό. Μια μόνο στενοχώρια βασάνιζε την Ναταλία: εκείνη ήταν χριστιανή, ενώ ο Αδριανός ειδωλολάτρης. Δεν είχε κανένα παράπονο από τον αγαπημένο της σύζυγο, αλλά λυπόταν βαθιά που τον έβλεπε να ζει ακόμα στο σκοτάδι, μακριά από το Φως του Χριστού. Έστρεψε, λοιπόν, όλες τις ελπίδες της στον Θεό και καθημερινά προσευχόταν με πολλή υπομονή και πίστη να μαλακώσει την καρδιά του, ώστε να μπει μέσα της ο σπόρος της Αλήθειας. Κι ο φιλόδοξος Θεός, που δεν θέλει να χαθεί καμιά ανθρώπινη ψυχή, άκουσε τη γεμάτη αγάπη προσευχή της νέας κοπέλας και βρήκε ένα σοφό τρόπο να οδηγήσει τα βήματα του Αδριανού στο δρόμο Του.

Τα χρόνια εκείνα ήταν πολύ δύσκολα για τους χριστιανούς, γιατί ο αυτοκράτορας Μαξιμιανός τους μισούσε κι ήθελε με κάθε τρόπο να τους εξοντώσει. Αμέτρητοι άνδρες, γυναίκες και παιδιά προτίμησαν να δεχτούν τα βασανιστήρια και τις ταπεινώσεις των δημίων, παρά να αρνηθούν την πίστη τους στον Τριαδικό Θεό. Κλεισμένοι μέσα στις σκοτεινές φυλακές και στα μπουντρούμια, πλήθος γενναίων χριστιανών περίμεναν με υπομονή κι ελπίδα να σηκώσουν κι εκείνοι τον σταυρό του μαρτυρίου και να γίνουν Ομολογητές του Χριστού.

Μια μέρα ο Αδριανός βρέθηκε μπροστά στη σύλληψη και τα βασανιστήρια που υπέμεναν 23 νέοι χριστιανοί, πολύ κοντά στην ηλικία του. Ο 28χρονος αξιωματικός εντυπωσιάστηκε και θέλησε να τους ρωτήσει πώς μπορούν και δείχνουν τόση δύναμη και θάρρος μπροστά σε βέβαιο θάνατο. «Υπομένουμε για να κερδίσουμε την χαρά, που ετοίμασε ο Θεός στον ουρανό για όσους υποφέρουν και θυσιάζονται για την Αγάπη Του». Ο Αδριανός ήξερε τι θα πει αγάπη, γιατί ήταν καλός σύζυγος και αγαπούσε τη Ναταλία μ' όλη του την καρδιά. Ακούγοντας, λοιπόν, αυτά τα λόγια, ο νους του φωτίστηκε και ζήτησε να φυλακιστεί μαζί τους, ομολογώντας πως είναι χριστιανός! Έτσι κι έγινε.

Μόλις η Ναταλία έμαθε τα νέα, φόρεσε λαμπρά ρούχα κι έτρεξε γρήγορα στη φυλακή. Γονατισμένη και με δάκρυα στα μάτια φιλούσε τις σιδερένιες αλυσίδες με τις οποίες είχαν δέσει σφιχτά τον Αδριανό και του έδινε κουράγιο για τις δύσκολες ώρες που τον περίμεναν. Ήξερε πως τα βάσανα που θα περνούσε θα γίνονταν ολόλαμπρα στεφάνια νίκης, γι' αυτό τον θαύμαζε και τον θεωρούσε ευλογημένο. Έπειτα στράφηκε στους άλλους κρατούμενους, τους ενθάρρυνε και τους παρακαλούσε να προσεύχονται στον Θεό να στηρίζει την πίστη του Αδριανού, ώστε να μη δειλιάσει μπροστά στον θάνατο.

Όταν ο Αδριανός πληροφορήθηκε την ημέρα της εκτέλεσής του, πλήρωσε τους δεσμοφύλακες να τον αφήσουν για λίγο να πάει στο σπίτι του, για να πει ο ίδιος την είδηση στη σύζυγό του. Μα η Ναταλία, βλέποντάς τον να πλησιάζει ελεύθερος, έκλεισε με δύναμη την πόρτα και κλαίγοντας δεν τον άφηνε να μπει μέσα. «Δειλιάσες! Έχασες τον Παράδεισο!» του φώναζε με αγωνία. Γρήγορα ο Αδριανός της εξήγησε την πραγματικότητα κι αμέσως η Ναταλία άνοιξε διάπλατα κι άρχισε να τον αγκαλιάζει και να τον εμψυχώνει: «Να έχεις θάρρος, Αδριανέ! Μη φοβάσαι το μαρτύριο! Αγωνίσου μέχρι τέλους και θα γευθείς την αληθινή ζωή και την τέλεια χαρά με τους Αγίους και τους Αγγέλους στο πανηγύρι της Βασιλείας του Θεού».



Με πόση ανδρεία και δύναμη στάθηκε η πιστή Ναταλία κοντά στον σύζυγό της την ημέρα του μαρτυρίου του! Έβλεπε τον αγαπημένο της να βασανίζεται για την αγάπη του Θεού κι εκείνη ποτέ δεν λιγοψύχησε. Πίστευε μ' όλη της την καρδιά ότι αυτός ο βαρύς σταυρός του πόνου θα έβαζε κατευθείαν τον Αδριανό στην αγκαλιά του Αναστημένου Χριστού. Το είχε πει ο ίδιος ο Κύριος: «Όποιος θέλει να έρθει κοντά μου, ας απαρνηθεί τον εαυτό του, ας σηκώσει τον σταυρό του κι ας με ακολουθήσει». Άλλες γυναίκες στη θέση της μπορεί να συμβούλευαν τον άνδρα τους να αρνηθεί τον Χριστό και να γυρίσει πίσω στο σπίτι τους σώος και αβλαβής. Όχι όμως εκείνη. Κι ο γενναίος Αδριανός έπαιρνε θάρρος κοιτάζοντάς την κι ακούγοντας τα λόγια της και άντεξε ως το τέλος.

Όταν πια τελείωσε το μαρτύριο, ο Μαξιμιανός έδωσε εντολή να ρίξουν στη φωτιά το άψυχο σώμα του αγίου Αδριανού και των άλλων μαρτύρων. Μα τότε συνέβη ένα θαυμαστό γεγονός σαν σημάδι από τον Θεό· ξέσπασε δυνατή βροχή και η φωτιά έσβησε. Έτσι οι χριστιανοί μπόρεσαν και μάζεψαν τα άγια λείψανα και τα έθαψαν με τιμές. Λίγο καιρό αργότερα ένας ισχυρός στρατηγός ζήτησε από τον αυτοκράτορα σε γάμο την χήρα Ναταλία. Η πιστή κοπέλα προσευχήθηκε στον αγαπημένο της σύζυγο να την σώσει από αυτόν τον πειρασμό. Πραγματικά, η κυνηγημένη Ναταλία κατάφερε να φύγει σε άλλη πόλη και να βρει καταφύγιο κοντά σε μερικές χριστιανές γυναίκες. Μια νύχτα της εμφανίστηκε ο Αδριανός, χαρούμενος και φωτεινός, και της είπε να προετοιμαστεί να τον συναντήσει. Σε λίγες ημέρες η Αγία αρρώστησε και ευτυχισμένη παρέδωσε την ψυχή της στον Χριστό.

Κι έτσι κάθε 26 Αυγούστου το συναξάρι μας γράφει πως γιορτάζει ένα αγαπημένο ζευγάρι, οι άγιοι Αδριανός και Ναταλία. Ας πάρουμε κι εμείς θάρρος από τον Σταυρό που υψώνεται αυτή την Κυριακή, στη μέση της Σαρακοστής, για να τους μοιάσουμε!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πώς ο Χριστός κάλεσε κοντά Του τον άγιο Αδριανό; Είχε κάποια σχέση η αγία Ναταλία μ' αυτό;
- Πώς αντέδρασε η αγία Ναταλία, όταν τον είδε να έρχεται στο σπίτι τους; Γιατί;
- Τι μας κάνει εντύπωση στο μαρτύριο του αγίου Αδριανού;
- Πώς εμείς σήμερα μπορούμε να σηκώσουμε τον σταυρό μας;



Δ. ΣΥΝΟΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας πάρουμε κι εμείς θάρρος από τον Σταυρό του Χριστού που υψώνεται αυτή την Κυριακή, στη μέση της Σαρακοστής, για να μοιάσουμε στους αγίους Αδριανό και Ναταλία.





(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Η Εκκλησία μας τιμά τον άγιο Αδριανό και την αγία Ναταλία στις 26 Αυγούστου. Η ζωή τους μας διδάσκει ότι ο Γάμος είναι μια πορεία αγάπης. Οι δύο σύζυγοι ενώνονται, γίνονται ένα και συγχρονίζουν τα βήματά τους. Γίνονται στήριγμα ο ένας για τον άλλο με σκοπό να ενωθούν με τον Θεό. Επομένως ο γάμος για έναν χριστιανό δεν είναι ο σκοπός, αλλά ο δρόμος που οδηγεί στο σκοπό, δηλαδή στην σωτηρία, στην αγιότητα.
2. Βλέπουμε στην ιστορία των δύο Αγίων ότι μια χριστιανή ήταν παντρεμένη με έναν ειδωλολάτρη. Αυτό ήταν ένα πολύ συχνό φαινόμενο των πρώτων χρόνων της Εκκλησίας: ένας από τους δύο συζύγους μπορεί να πιστεύει στον Χριστό στην πορεία του γάμου κι ο άλλος όχι. Ο απόστολος Παύλος παρότρυνε τον πιστό (ή την πιστή) σύζυγο να παραμείνει με αγάπη και να μη διαλύσει τον γάμο, ώστε να έχει ευκαιρία και το άλλο πρόσωπο στη σωτηρία. Έτσι συνέβη και με τους δύο σημερινούς Αγίους. Τώρα όμως που ζούμε σε διαφορετική εποχή, είναι πολύ σπουδαίο ένας πιστός ή μια πιστή να διαλέγουν σύζυγο με την ίδια πεποίθηση, πως ο γάμος είναι μυστήριο που οδηγεί στη Βασιλεία του Θεού.
3. Αυτό που έκανε τον άγιο Αδριανό να πιστέψει και να μαρτυρήσει ήταν η αγάπη. Όταν συνειδητοποίησε ότι οι χριστιανοί υπομένουν τα πάντα από αγάπη στον Χριστό, φωτίστηκε. Σπουδαίο ρόλο θα έπαιξε σίγουρα η προσευχητική αγάπη της αγίας Ναταλίας σ' αυτή του την απόφαση. Έτσι κι εμείς, πρώτα βιώνουμε την πνευματική αγάπη και ζεστασιά των ανθρώπων - των γονιών μας, του πνευματικού, των κατηχητών μας, των αδελφών μας στην Εκκλησία – κι έπειτα καταλαβαίνουμε και εμπιστευόμαστε την ακόμα μεγαλύτερη αγάπη του Θεού. Σπουδαία λοιπόν η ευθύνη μας απέναντι στα παιδιά που κατηχούμε, ώστε να νιώθουν αυτή μας την αγάπη.
4. Μας εντυπωσιάζει η ασυνήθιστη συμπεριφορά της αγίας Ναταλίας, η οποία ξεπερνά την ευαίσθητη γυναικεία φύση. Πήγε στη φυλακή και είδε τον σύζυγό της να υποφέρει. Δεν τον αποθάρρυνε ούτε προσπάθησε να του αλλάξει γνώμη, ώστε και η ίδια να μη μείνει χήρα τόσο νέα. Αντίθετα τον παρότρυνε να μείνει πιστός στην απόφαση που είχε πάρει και αντέδρασε με αγωνία, όταν νόμισε πως είχε δειλιάσει. Στάθηκε κοντά του και τον εμπύχωνε στο φρικτό του μαρτύριο (υπάρχουν πολύ φοβερές λεπτομέρειες, που δεν τις αναφέρουμε, επειδή έχουμε μικρά παιδιά). Η αγάπη της στον άγιο Αδριανό ήταν βαθιά κι αληθινή: προτιμούσε να υπομείνουν όλη αυτή την περιπέτεια, ώστε να μη χάσουν την αληθινή και αιώνια χαρά του Παραδείσου.
5. Ο άγιος Αδριανός αποδείχθηκε πρωταθλητής του πνευματικού σταδίου. Ακολουθώντας το παράδειγμα του Χριστού, σήκωσε κι εκείνος τον δικό του μαρτυρικό σταυρό με υπομονή μέχρι τέλους. Κατά τον ίδιο τρόπο είμαστε κι εμείς αθλητές. Στο στάδιο της καθημερινής ζωής αγωνιζόμαστε όλοι οι άνθρωποι με το ένστικτο της αυτοσυντήρησης για επιβίωση, προκοπή και πρόοδο στη ζωή μας. Υπάρχει όμως και ένα ανώτερο στάδιο, αυτό των πνευματικών αγώνων, όπου αγωνιζόμαστε για τη σωτηρία μας. Εκεί κάθε ανθρώπινη πλευρά της ζωής αποκτά ένα μυστικό νόημα που μας βοηθά να πλησιάσουμε τον Θεό και να σωθούμε.
6. Την ημέρα της Σταυροπροσκύνησης ο Χριστός μάς καλεί να αγωνιστούμε τον πνευματικό αγώνα. Να απαρνηθούμε δηλαδή ό,τι μας απομακρύνει από το Θεό και να ακολουθήσουμε ό,τι μας φέρνει πιο κοντά σ' Εκείνον, όπως ακριβώς έκανε και ο άγιος Αδριανός. Ο θάνατος νικήθηκε με το Σταυρό. Ακριβώς αυτό επαναλαμβάνεται στη ζωή του κάθε χριστιανού που σηκώνει τον προσωπικό του σταυρό για να φτάσει στην Ανάσταση: «Όστις θέλει όπίσω μου έλθειν, άπαρνησάσθω έαυτόν καί άράτω τόν σταυρόν αύτοϋ καί άκολουθείτω μοι» (Μάρκ. η' 34). Γι' αυτό κι η Εκκλησία μας υψώνει τον Σταυρό του Κυρίου τώρα που βρισκόμαστε στη μέση της Μεγάλης Σαρακοστής, ώστε να πάρουμε δύναμη και να συνεχίσουμε.



ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Τι θα πει σηκώνω τον σταυρό μου;» Κάθε άνθρωπος στη ζωή του συναντά πολλές δυσκολίες. Όλοι έχουμε να «σηκώσουμε» άλλοτε μικρούς κι άλλοτε μεγαλύτερους σταυρούς. Για τον καθένα από εμάς ο σταυρός είναι διαφορετικός: μια σοβαρή αρρώστια, μια δυσάρεστη κατάσταση στην οικογένεια ή άλλες δυσκολίες που πρέπει να «σηκώσουμε», δηλαδή να αντιμετωπίσουμε. Η διαφορά του χριστιανού από όλους τους άλλους ανθρώπους είναι ότι αγωνίζεται να αντιμετωπίσει όλες αυτές τις δυσκολίες μέχρι το τέλος τη ζωής του ταπεινά και με το βλέμμα στραμμένο στο Σταυρό του Κυρίου. Από εκεί παίρνει δύναμη και ελπίδα. Οι δυσκολίες υπάρχουν, για να μας φέρνουν πιο κοντά στο Θεό και όχι για να μας απομακρύνουν από Αυτόν. Αρκεί να προσέξουμε πως όταν στρεφόμαστε στο Χριστό και με πίστη ελπίζουμε στη δική Του βοήθεια, τότε πράγματι Εκείνος μας βοηθάει με θαυμαστό τρόπο, μας δυναμώνει και μας παρηγορεί.
2. «Γιατί ο Χριστός έπρεπε να πάθει και να σταυρωθεί για να σωθούμε;» Ο Θεάνθρωπος Χριστός ένωσε στο Πρόσωπό Του τη Θεία και την ανθρώπινη φύση. Γεννήθηκε και έζησε σαν αληθινός άνθρωπος, για ν' αγιάσει με την ύπαρξή Του κάθε κομμάτι της καθημερινότητάς μας. Έγινε όμοιος με εμάς σε όλα εκτός από την αμαρτία, γι' αυτό και ήταν ο μόνος που μπορούσε να τη νικήσει, αφού έμεινε απείραχτος από τη δύναμή της. Από αγάπη δέχτηκε με τη θέλησή Του να υπομείνει να αποτελέσματά της: τον πόνο, την καταδίκη, την περιφρόνηση, τον θάνατο. Είμαστε έτσι βέβαιοι, πως αν μένουμε ενωμένοι μαζί Του, μπορούμε να τα νικήσουμε κι εμείς και να φτάσουμε στην Ανάσταση! Υπάρχει συμβολισμός στο σχήμα του σταυρού. Το κάθετο ξύλο συμβολίζει τη σχέση αγάπης μεταξύ Θεού και ανθρώπου και το οριζόντιο τη σχέση αγάπης που πρέπει να έχουμε όλοι οι άνθρωποι μεταξύ μας.

3. Ο Σταυρός του Κυρίου δεν είναι απλά ένα σύμβολο. Έγινε η βάση πάνω στην οποία μπορούμε να στηρίζουμε τον δικό μας σταυρό, τον δικό μας πειρασμό, τον δικό μας πόνο. Γιατί όσο μεγάλο σταυρό και να σηκώνουμε, σίγουρα δεν είναι μεγαλύτερος από τον δικό Του. Άλλωστε, η μοναξιά που ενδεχομένως θα βιώνουμε είναι φαινομενική. Αν οι άνθρωποι μάς εγκαταλείπουν την ώρα της δοκιμασίας μας, Εκείνος παραμένει πιστός στην αγάπη Του, ακόμα κι όταν η δική μας πίστη σε Αυτόν είναι μικρή ή ανύπαρκτη. Ο κάθε σταυρός μας, μικρός ή μεγάλος, έχει τον λόγο του, τη σημασία του. Κρύβει τη δυναμική της νίκης, του θριάμβου, της δόξας.

4. Όταν κάνουμε το σημείο του Σταυρού ομολογούμε την πίστη μας στη σταυρική θυσία του Κυρίου. Δηλώνουμε ότι ανήκουμε στους πιστούς δούλους του Θεού και ότι νεκρώνουμε τον παλιό άνθρωπο. Δηλώνουμε ακόμα ότι αποφασίσαμε να σηκώσουμε κι εμείς τον δικό μας σταυρό. Χωρίς γογγυσμό, αλλά με υπομονή και ελπίδα. Τέλος δηλώνουμε ότι πιστεύουμε στη δύναμή του, ότι με τη βοήθειά του θα αγωνιστούμε και εμείς εναντίον της αμαρτίας. Η Παρασκευή είναι αφιερωμένη ημέρα στον Σταυρό του Χριστού. Νηστεύουμε την ημέρα εκείνη και ευχαριστούμε το Θεό για τις μεγάλες του ευεργεσίες αφού μέσω του σταυρικού θανάτου μάς έσωσε από την αμαρτία.

5. «Γιατί η αγία Ναταλία αντέδρασε τόσο απότομα, όταν νόμισε ότι ο άγιος Αδριανός δειλίασε;» Η αγία Ναταλία και πάλι αντέδρασε από αγάπη. Φοβήθηκε πως ο άντρας της έχασε την πίστη του και διάλεξε τον εύκολο δρόμο της ζωής χωρίς τον Χριστό. Αυτή η σκέψη τής ήταν αβάσταχτη, όσο σκεφτόταν ότι ο αγαπημένος της σύζυγος θα έχανε τον Παράδεισο.

6. «Γιατί η αγία Ναταλία δεν ήθελε να παντρευτεί ξανά;» Η Αγία αγάπησε με όλη της την καρδιά τον σύζυγό της. Άντεξε το μαρτύριό του από αγάπη στον Χριστό και σ' εκείνον. Πώς θα παντρευόταν τώρα έναν ειδωλολάτρη; Το μυστήριο του γάμου ξεκινά από αυτήν εδώ τη γη και τελειώνει στον ουρανό. Αυτό δεν σημαίνει βέβαια ότι αμαρτάνει ο χήρος ή η χήρα που ξαναπαντρεύεται, αφού και ο απόστολος Παύλος μας λέει ότι κάθε άνθρωπος έχει διαφορετική αντοχή και πορεία στη ζωή. Δεν μπαίνουν σε αυτά τα πράγματα γενικοί κανόνες, αλλά η Εκκλησία αγκαλιάζει ξεχωριστά την περίπτωση κάθε ψυχής. Προσοχή επίσης χρειάζεται, αν έχουμε παιδιά διαζευγμένων ή μονογονεϊκών οικογενειών. Δεν θα πρέπει να νιώσουν ότι κατηγορούμε τους γονείς τους, αλλά ότι προβάλλουμε την αγάπη μέσα στο μυστήριο του γάμου, με σεβασμό και κατανόηση προς όσους αγωνίστηκαν και δεν τα κατάφεραν ή προς όσους ποτέ δεν πείσθηκαν για την αξία αυτού του αγώνα.

7. «Υπάρχουν λοιπόν και έγγαμοι Άγιοι;» Τα παιδιά πολλές φορές νομίζουν ότι οι Άγιοι είναι μόνο μοναχοί. Στην ιστορία της Εκκλησίας μας υπάρχουν και πολλοί έγγαμοι Άγιοι, που αγωνίστηκαν μέσα στην οικογένειά τους και κέρδισαν τον Παράδεισο. Μπορούμε να θυμίσουμε στα παιδιά ότι το πρώτο θαύμα του Κυρίου έγινε σε γάμο (στην Κανά), για να μην ξεχνάμε την αξία της οικογενειακής ζωής. Επίσης στις Πράξεις και τις Επιστολές των Αποστόλων ακούμε για «κατ' οίκον εκκλησίες»: οι πρώτες συνάξεις των πιστών γίνονταν σε σπίτια χριστιανικών οικογενειών, που καλούνταν έτσι. Κάθε ζευγάρι μέσα στην Εκκλησία εικονίζει κι αυτό μια τέτοια μικρή εκκλησία, με την προσευχή, την αγάπη, την ελεημοσύνη, τη συμμετοχή στα μυστήρια, την πορεία προς τη Βασιλεία του Θεού.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», εκδ. Ίνδικτος.
2. Αγιορείτου Μωυσή, Έγγαμοι Άγιοι της Εκκλησίας, εκδόσεις Ακρίτας.



Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἀναφαίρετον ὄλβον ἠγήσω, τὴν σωτήριον, πίστιν τρισμάκαρ, καταλιπὼν τὴν
πατρῶαν ἀσέβειαν καὶ τῷ Δεσπότη κατ' ἴχνος ἐπόμενος, κατεπλουτίσθης ἐνθέοις
χαρίσμασιν Ἀδριανὲ ἔνδοξε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, ὁμοῦ σὺν Ναταλία τῇ
θεόφρονι.

Τὸν Σταυρὸν σου προσκυνοῦμεν Δέσποτα, καὶ τὴν ἀγίαν σου Ἀνάστασιν δοξάζομεν.



ΟΥΡΑΝΙΟ ΤΟΞΟ

Κάθε φορά που η βροχή χτυπά
στα τζάμια του παράθυρού μου δυνατά
σκέφτομαι πως σε λίγο θα φανεί
το ουράνιο τόξο κι όλη η πλάση θα χαρεί.

Σαν στη ζωή μας κάτι δύσκολο συμβεί
κάποια φουρτούνα δυνατή ή κάποια άτυχη στιγμή
το ουράνιο τόξο τότε θα εμφανιστεί
θα γίνει νέα η αρχή να' χετε πίστη στη ζωή.



Αν ο Χριστός μες την καρδιά μας κατοικεί
το ουράνιο τόξο θε να βγει
να' χετε ελπίδα στη ζωή.

Κάθε φορά παρακαλώ πολύ
να μείνει μόνο λίγο ακόμα, μια στιγμή.
Για να χαρώ την τόση ομορφιά
αυτά τα χρώματα τα ουράνια τα γλυκά.
Σαν στη ζωή μας...



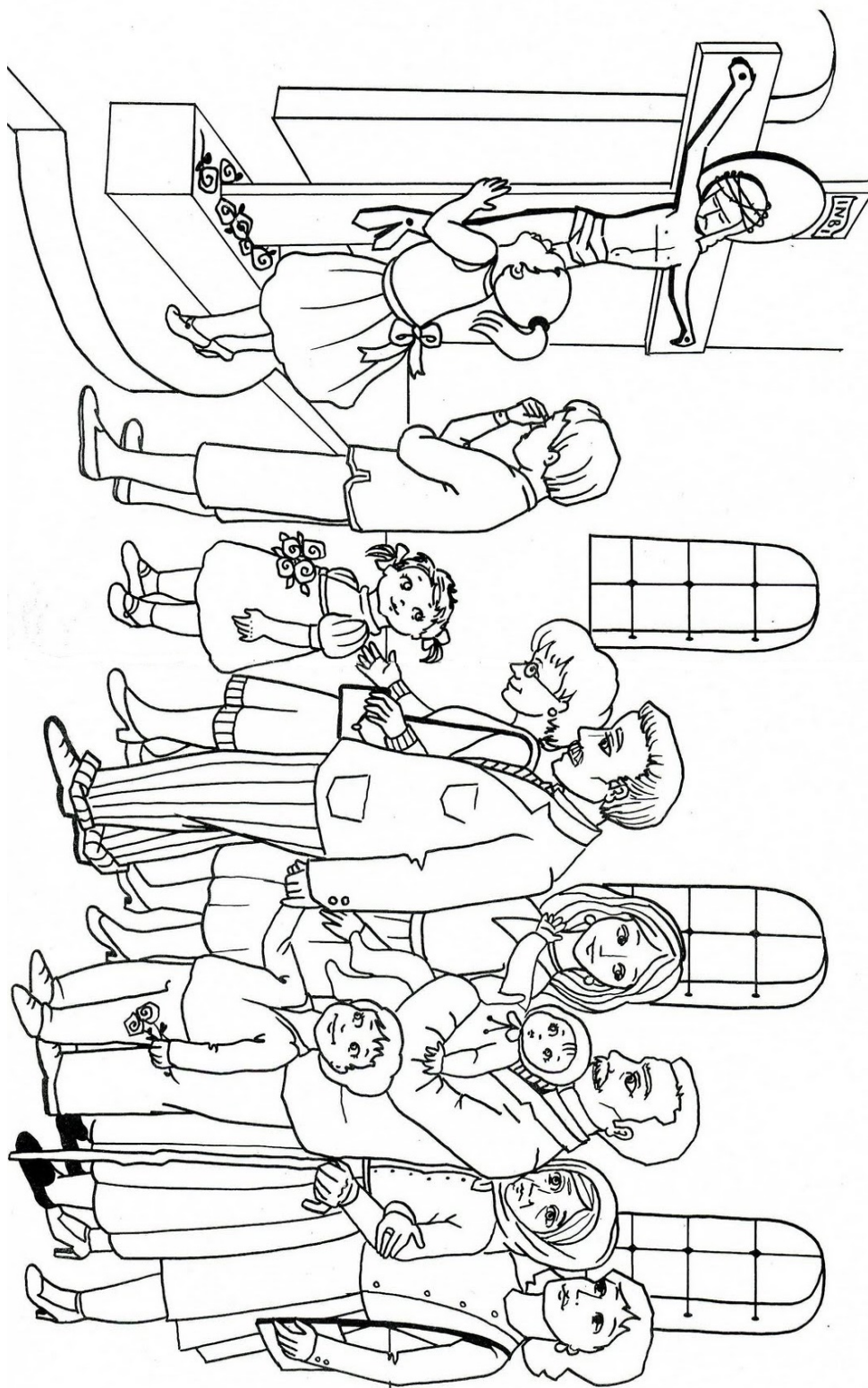
I. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Πήγα ταξίδι

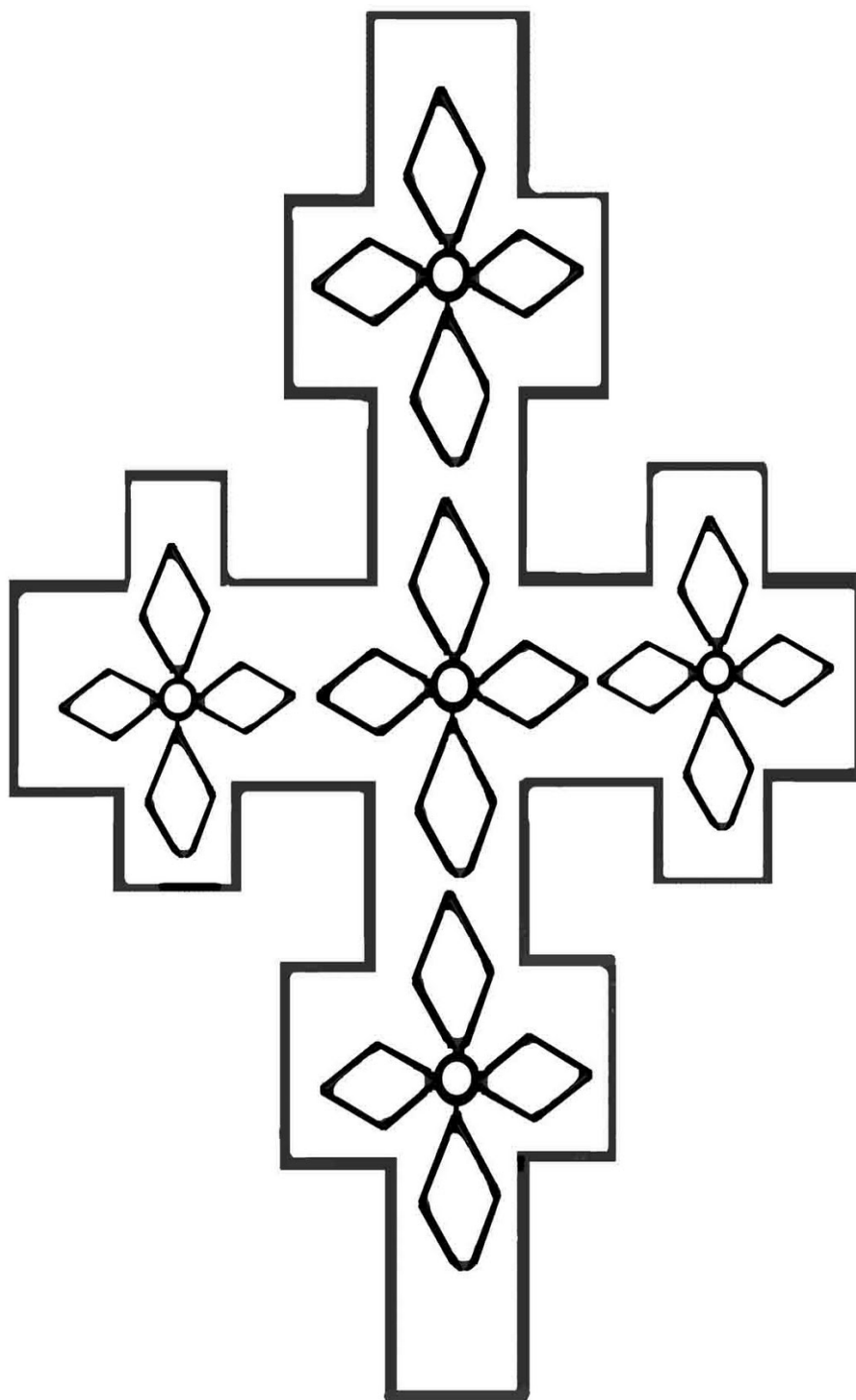
Ο κατηχητής ξεκινά λέγοντας: «Πήγα ταξίδι στην πόλη κι αγόρασα μια ομπρέλα (ή κάτι άλλο)». Το πρώτο παιδί επαναλαμβάνει τη φράση του κατηχητή προσθέτοντας άλλο ένα πράγμα, π.χ. «μια ομπρέλα κι ένα ποδήλατο». Το επόμενο παιδί επαναλαμβάνει τη φράση του πρώτου παιδιού προσθέτοντας κι αυτό κάτι, π.χ. «μια ομπρέλα, ένα ποδήλατο κι ένα μαντίλι». Έτσι συνεχίζεται το παιχνίδι κι όποιος πρώτος ξεχάσει ένα πράγμα ή τα πει με λάθος σειρά, χάνει.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ





ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΝΑΤΟ (ΟΣΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΟΣ)

Ο ΟΣΙΟΣ ΚΑΙ ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΡΩΣΟΣ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Αναστημένος Χριστός ανελήφθη και κάθισε στα δεξιά του Πατρός, ανεβάζοντας εκεί τη θεωμένη ανθρώπινη φύση μας.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Η μεταφορά του άφθορου λειψάνου του οσίου Ιωάννου του Ρώσου από Καππαδόκες πρόσφυγες· το θαυμαστό σημείο με το πλοίο κοντά στη Ρόδο.
- Στο Νέο Προκόπι της Εύβοιας μεγάλο προσκύνημα προς τιμή του Οσίου· αναφορά στην Ανάσταση και την Ανάληψη του Κυρίου.
- Γέννηση του Ιωάννη από ευσεβείς γονείς, κατάταξη στον στρατό στον ρωσοτουρκικό πόλεμο· αιχμαλωσία και υποδούλωση σε έναν Τούρκο αξιωματικό από το Προκόπι της Καππαδοκίας.
- Πιέσεις και χλευασμοί για εξισλαμισμό από τον αφέντη του, άλλους Τούρκους και άλλους δούλους που είχαν υποκύψει. Θαρραλέα αντίδραση του Ιωάννη με πίστη και υπομονή, υπόσχεση για πλήρη υπακοή, αν κρατήσει τη θρησκεία του.
- Ο Θεός μαλακώνει τον αφέντη του, ταπεινός και πράος ο Ιωάννης γίνεται υποδειγματικός υπηρέτης· διαμονή στον στάβλο, ασκητική ζωή, νηστεία, προσευχή, αγρυπνίες και Θεία Κοινωνία στον ναό του αγίου Γεωργίου.
- Ευλογία η παρουσία του για τον αφέντη του, πλούτος και ταξίδι στη Μέκκα.
- Το θαυμαστό γεγονός με το αχνιστό πιλάφι· οι κοροϊδίες γίνονται σεβασμός από χριστιανούς και μουσουλμάνους· ο Ιωάννης δε δέχεται να αφήσει τον στάβλο και την εργασία του.
- Ασθένεια και τελευταία Θεία Κοινωνία· το τέχνασμα με το μήλο.
- Κοίμηση και εορτή του στις 27 Μαΐου, θαυματουργό και άφθορο το λείψανό του.



Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Για ποια μεγάλη γιορτή μας ετοιμάζει η Σαρακοστή; Τι συνέβη τότε;
- Έμεινε για πάντα μαζί με τους μαθητές Του ο Αναστημένος Χριστός; Τι συνέβη;
- Τι συμβαίνει περίπου στο σώμα μας όταν πεθαίνουμε; Συνέβη το ίδιο και στον Χριστό;
- Έχετε ταξιδέψει ποτέ στην Εύβοια; Ποιο μεγάλο προσκύνημα υπάρχει εκεί;

➤ **Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Ανακριτική καρέκλα**

Όταν έγινε η μικρασιατική καταστροφή, ένα πλοίο ταξίδευε προς την Ελλάδα μεταφέροντας ταλαιπωρημένους πρόσφυγες. Πλησιάζοντας στη Ρόδο το καράβι ήταν αδύνατον να προχωρήσει, παρά μόνο έκανε κύκλους, μένοντας στον ίδιο τόπο. Ο καπετάνιος φοβήθηκε! Τότε ένας ευσεβής χριστιανός του εξήγησε πως στο αμπάρι του πλοίου είχαν κρύψει το άγιο λείψανο του οσίου Ιωάννη του Ρώσου, για να το γλυτώσουν από τη μανία των Τούρκων. Έτσι ο πλοίαρχος ανέβασε με σεβασμό το άφθορο σώμα του Αγίου στο εκκλησάκι του πλοίου, οπότε το ταξίδι συνεχίστηκε κανονικά. Το θαυματουργό λείψανο μεταφέρθηκε από τους πονεμένους χριστιανούς της Καππαδοκίας στην Εύβοια, στο Νέο Προκόπι, όπου χτίστηκε ένας όμορφος ναός, για να θυμίζει σε όλους μας ότι ο Χριστός νίκησε τη φθορά και τον θάνατο· κι όπως το δικό Του αναστημένο Σώμα αναλήφθηκε στον ουρανό, έτσι και τα σώματα των Αγίων Του έμειναν απείραχτα από τον χρόνο.

Ο Ιωάννης γεννήθηκε σ' ένα χωριό της Ρωσίας περίπου το 1690 μ.Χ. από πιστούς και ευσεβείς γονείς. Είκοσι χρόνια μετά ξέσπασε ο ρωσοτουρκικός πόλεμος κι ο νεαρός Ιωάννης κατατάχτηκε στον στρατό της πατρίδας του. Όμως πιάστηκε αιχμάλωτος των εχθρών και πουλήθηκε μαζί με άλλους σαν δούλος σ' έναν Τούρκο αξιωματικό του ιππικού, που τον έφερε μαζί του στο σπίτι του στο Προκόπι της Καππαδοκίας, στα βάθη της Μ. Ασίας.

Μπροστά στα ταξίματα και τις απειλές των Τούρκων οι περισσότεροι αιχμάλωτοι γρήγορα πρόδιδαν από φόβο την πίστη τους. Πόσες προσβολές και ύβρεις δέχτηκε ο νεαρός Ιωάννης τόσο από τα αφεντικά όσο και από τους υπόλοιπους δούλους! Ο «κιαφίρης» όμως (άπιστος δηλαδή), όπως τον αποκαλούσαν οι Τούρκοι, δε λύγιζε, αλλά περισσότερο δυνάμωνε στην πίστη που είχε διδαχτεί από τους γονείς του. Καθώς ο κύριός του τον χτυπούσε, εκείνος απαντούσε με υπομονή: «Τίποτα δεν μπορεί να με χωρίσει από την αγάπη του Χριστού. Αν με αφήσεις ελεύθερο στην πίστη μου, θα είμαι πολύ πρόθυμος στις διαταγές σου. Θα κοιμάμαι με χαρά στον στάβλο, γιατί σε στάβλο γεννήθηκε κι ο Χριστός μου. Θα υπομένω χωρίς παράπονα τα χτυπήματά σου, γιατί και τον Χριστό μου χτύπησαν οι Ρωμαίοι στρατιώτες. Αν με πιέσεις όμως ν' αλλαξοπιστήσω, γνώριζε ότι σου παραδίδω την κεφαλή μου, παρά την πίστη μου. Χριστιανός γεννήθηκα και Χριστιανός θ' αποθάνω».

Ο Θεός μαλάκωσε την καρδιά του αφέντη του, που με τον καιρό τον συμπάθησε. Πρώτη φορά εξάλλου είχε στη δούλεψή του τόσο ταπεινό και πράο δούλο. Σταμάτησε, λοιπόν, να τον βασανίζει και του ανέθεσε να φροντίζει τα ζώα του στάβλου του. Εκεί, σε μια σκοτεινή γωνιά ήταν η κατοικία του Ιωάννη· χωρίς παπούτσια και ντυμένος με κουρέλια χειμώνα καλοκαίρι, ξεκουραζόταν λίγο πάνω στα άχυρα, δίπλα στις κοπριές των ζώων και μετά προσευχόταν γονατιστός όλη τη νύχτα. Πολλά βράδια επίσης τα περνούσε αγρυπνώντας όρθιος στον νάρθηκα της κοντινής εκκλησίας του αγίου Γεωργίου, που ήταν χτισμένη μέσα σ' ένα βράχο. Σκαλί σκαλί ανέβαινε τη σκάλα των αρετών, ζώντας όπως οι μεγάλοι ασκητές. Νήστευε πολύ αυστηρά και προσπαθούσε να κοινωνεί κάθε Σάββατο, χωρίς ποτέ να κρατά κακία σ' όσους τον κορόιδευαν και του κακομιλούσαν. Αντίθετα, τηρούσε με χαρά την υπόσχεση που είχε δώσει στον αφέντη του κι έκανε πρόθυμα όλα τα θελήματα που του ανέθεταν. Φρόντιζε μάλιστα με τόση αγάπη τα ζώα, ώστε τους έλειπε όταν έφευγε και χρεμέτιζαν χαρούμενα κατά την επιστροφή του, λες και του μιλούσαν!

Σιγά σιγά με τη χάρη του Θεού μαλάκωσαν οι καρδιές των ανθρώπων γύρω του και σταμάτησαν να τον πειράζουν. Η παρουσία του Ιωάννη έφερε τόση ευλογία στο αρχοντικό σπίτι, που ο Τούρκος αγάς πλούτισε κι έγινε πολύ ισχυρός στο Προκόπι. Έτσι, αποφάσισε να ταξιδέψει για προσκύνημα στην ιερή πόλη των μωαμεθανών, τη Μέκκα. Μα δεν ήταν τόσο εύκολα τα ταξίδια τότε· γι' αυτό μερικές εβδομάδες μετά την αναχώρησή του, η γυναίκα του έκανε τραπέζι σε φίλους και συγγενείς, ζητώντας την προσευχή τους για την ασφαλή επιστροφή του αγά. Ανάμεσα στους υπηρέτες σέρβιρε κι ο Ιωάννης. Στο τραπέζι προσφέρθηκε μάλιστα και το αγαπημένο φαγητό του αφεντικού, ένα νόστιμο πιλάφι.

– Αχ, μακάρι να είχε ο άντρας μου ένα ζεστό πιάτο με το αγαπημένο του πιλάφι, εκεί στη Μέκκα! ευχήθηκε αναστενάζοντας η οικοδέσποινα.

– Δώσε μου κυρά ένα πιάτο, να του το στείλω! απάντησε αμέσως ο Ιωάννης.

Όλοι γέλασαν με την απάντηση του υπηρέτη. Πώς ήταν δυνατόν να ταξιδέψει μόνο του το φαγητό μέχρι τη μακρινή Μέκκα! Παρόλ' αυτά η κυρά έδωσε στον Όσιο το πιάτο με το αχνιστό πιλάφι. "Ίσως θέλει να το πάει σε καμιά φτωχή οικογένεια χριστιανών, όπως το συνηθίζει. Μπορεί να το φάει και μόνος του. Χαλάλι!" σκέφτηκε. Μα ο Ιωάννης πήγε στον στάβλο, γονάτισε και προσευχήθηκε με όλη του την καρδιά. Ξαφνικά το πιάτο χάθηκε από μπροστά του! Έτρεξε τότε γρήγορα πίσω στο σπίτι.

– Το έστειλα κυρά! είπε, προκαλώντας και πάλι τα γέλια και τις κοροϊδίες της συντροφιάς.

Λίγες μέρες αργότερα γύρισε ο Τούρκος αφέντης. Μέσα στα πράγματά του οι υπηρέτες βρήκαν κι ένα πιάτο του σπιτιού με χαραγμένο το όνομά του. Διηγήθηκε τότε στη γυναίκα του ένα θαυμαστό γεγονός: πώς ένα βράδυ βρήκε τούτο το πιάτο γεμάτο με αχνιστό πιλάφι, επιστρέφοντας στη σκηνή του! Η γυναίκα τού διηγήθηκε τι είχε συμβεί με τον ταπεινό υπηρέτη και το θαύμα μαθεύτηκε σε όλη την περιοχή. Χριστιανοί και μουσουλμάνοι θεωρούσαν πια τον Ιωάννη δίκαιο άνθρωπο και τον σέβονταν. Τα αφεντικά του μάλιστα του πρότειναν να τον ελευθερώσουν και να του παραχωρήσουν ένα κανονικό δωμάτιο, αλλά ο Όσιος αρνήθηκε. Για εκείνον δεν είχε αλλάξει τίποτε. Παρέμεινε ταπεινός και ασκητικός, μέχρι που αρρώστησε βαριά και ζήτησε να κοινωνήσει. Μα ο ιερέας φοβήθηκε να φέρει φανερά σ' ένα τούρκικο σπίτι τη Θεία Κοινωνία κι έτσι έσκαψε ένα μήλο κι έκρυσε μέσα του το Σώμα και το Αίμα του Κυρίου. Ο όσιος Ιωάννης ο Ρώσος και ομολογητής κοινωνήσε και εκοιμήθη στις 27 Μαΐου, ημέρα που τον τιμούμε κι εμείς, αφήνοντάς μας το τίμιο λείψανό του να παρηγορεί και να θαυματοουργεί στα εκατομμύρια των προσκυνητών του!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πώς ο όσιος Ιωάννης κατέληξε δούλος ενός Τούρκου; Τον άφησαν ελεύθερο να κρατήσει την πίστη του;
- Ποιο έργο ανέθεσε στον Ιωάννη το αφεντικό του; Πώς ζούσε στον στάβλο;
- Τι συνέβη με το προσκύνημα του αφέντη του στη Μέκκα; Άλλαξε κάτι στη ζωή του Οσίου;
- Πότε τον γιορτάζουμε; Γιατί το λείψανό του δέχεται εκατομμύρια προσκυνητές;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας ζητήσουμε τη βοήθεια του οσίου Ιωάννου του Ρώσου στον πνευματικό μας αγώνα, ώστε να γιορτάσουμε αληθινά την Ανάσταση και την Ανάληψη του Χριστού μας.



(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Τρία χρόνια μετά την κοίμηση του οσίου Ιωάννου έγινε η εκταφή του λειψάνου του, που είχε μείνει ακέραιο και ευωδίαζε. Οι ευσεβείς Χριστιανοί το μετέφεραν στον ναό του αγ. Γεωργίου μέσα στον βράχο, εκεί όπου ο Όσιος συχνά αγρυπνούσε. Αργότερα μεταφέρθηκε σε ναό που χτίστηκε προς τιμήν του και πολλοί ασθενείς που πήγαιναν να τον προσκυνήσουν γίνονταν καλά. Το 1832, σε μια διένεξη Οθωμανών κι Αιγυπτίων, οι στρατιώτες του Σουλτάνου λεηλάτησαν το Προκόπι και νομίζοντας πως θα βρουν πολύτιμα αντικείμενα στον ναό των χριστιανών, μπήκαν και άνοιξαν τη λάρνακα του Οσίου. Θυμωμένοι που δεν βρήκαν τίποτε πολύτιμο, έβγαλαν το λείψανο στο προαύλιο και του έβαλαν φωτιά! Αυτό όμως όχι μόνο έμεινε άφλεκτο, αλλά τους φάνηκε πως ζούσε και τους φοβέριζε να φύγουν. Έφυγαν όντως τρομοκρατημένοι κι οι χριστιανοί τοποθέτησαν και πάλι τον Άγιο στη θέση του. Οι προσκυνητές του βλέπουν και σήμερα τον Άγιο ολόσωμο κι απλώς μαυρισμένο από την φωτιά. Τα θαύματά του είναι και στην εποχή μας πολλά και συγκλονιστικά (δείτε και την πηγή Ζ4: ο Όσιος έχει ζητήσει μέσα από όνειρο σε ανθρώπους ανά τον κόσμο να έρθουν να τον προσκυνήσουν και να πουν στον εφημέριο να του αλλάξει άμφια! Αυτό συνέβη το 1937, 1955, 1977 και το 2005. Το μαξιλάρι πάνω στο οποίο ακουμπά το κεφάλι του έχει βρεθεί βρεγμένο από τα δάκρυά του στο σημείο κοντά στα μάτια του, σε περιόδους κρίσης της πνευματική ζωής των χριστιανών).

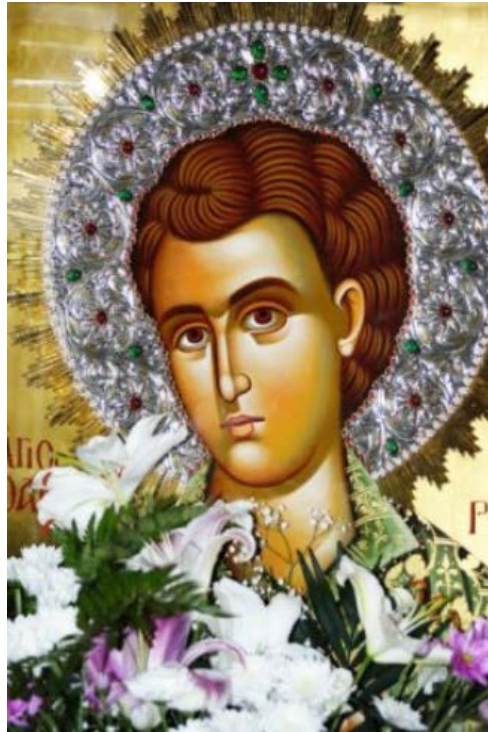
2. Ο Κύριος επιτρέπει να περνούν όλοι οι άνθρωποι δοκιμασίες. Αξίζει εδώ να σημειώσουμε πως οι δοκιμασίες δεν είναι μόνο κακουχίες και βάσανα. Ο Όσιος, όπως είδαμε, υβρίστηκε, απειλήθηκε και κοιμόταν σ' έναν στάβλο πάνω σε άχυρα και δίπλα στην κοπριά. Μεγαλύτερη ακόμα δοκιμασία ήταν η μοναξιά του, αφού είχε αντιδράσεις κι από τους υπόλοιπους δούλους, που δεν είχαν αντέξει κι είχαν αλλαξοπιστήσει. Η αγιότητα κι ο αγώνας μπορεί να προκαλέσουν φθόνο σε όσους διαλέγουν την φαινομενική ευκολία της αμαρτίας. Επίσης με τη διάδοση του θαύματος, όταν όλοι ήξεραν πια τι είδους άνθρωπος ήταν ο Ιωάννης, δεν άλλαξε ο χαρακτήρας του. Ήταν και αυτή μια δοκιμασία από τον Θεό, για να φανεί αν θα θεωρούσε το θαύμα δικό του κατόρθωμα.

3. Η ταπείνωση και η ανεξικακία του Ιωάννη συνόδευαν και ενίσχυαν τη θερμή του πίστη. Ο ταπεινός άνθρωπος τραβά τη χάρη του Θεού και ξεφεύγει από τις παγίδες του διαβόλου. Δικαιολογεί τους γύρω του, ακόμα κι όταν τον αδικούν, αγαπά μέχρι και τους εχθρούς και ασκείται πνευματικά για να νικήσει τα πάθη του. Μας κάνει εντύπωση πώς ένας τόσο καταπονημένος από τη σκληρή δουλειά και τις κακουχίες άνθρωπος, έκανε τέτοια προσευχή και νηστεία, που έμοιαζαν με εκείνες των μεγαλύτερων ασκητών. Αυτές οι αρετές γλύκαναν σιγά σιγά τις καρδιές όλων, αποδεικνύοντας και σ' εμάς πως, αν θέλουμε να ξεπεράσουμε μια δοκιμασία, πρέπει να στραφούμε στα όπλα που βρίσκονται εντός μας: την προσευχή, την ταπείνωση και τη νηστεία.

4. Η πνευματική πρόοδος γίνεται σιγά σιγά και αθόρυβα. Ο όσιος Ιωάννης ο Ρώσος ξεκίνησε με μια δυνατή ομολογία και έφθασε να κάνει θαύματα. Αυτή την Κυριακή της Σαρακοστής εορτάζουμε έναν άλλο όσιο Ιωάννη τον Σιναιίτη, τον συγγραφέα της Κλίμακας. Στην πορεία μας προς το Πάσχα βαδίζουμε αργά και με υπομονή, ανεβαίνοντας προσεκτικά τη σκάλα των αρετών, όπως μας την περιγράφει στο βιβλίο του ο Όσιος με τη σκέψη πως όσο ψηλότερα έχει ανέβει κάποιος, τόσο πιο θεαματική και επίπονη μπορεί να γίνει η πτώση του!

5. «Η πίστη και η προσευχή μετακινούν βουνά»: Ας μη ξεχνάμε πως «τὰ ἀδύνατα τοῖς ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ ἐστίν». Αυτό που εμείς θεωρούμε αδύνατον, να μεταφερθεί το φαγητό μονομιάς στη Μέκκα, για τον Θεό είναι απολύτως δυνατό, καθώς είναι Παντοδύναμος. Προϋπόθεση είναι βέβαια και η δική μας ακράδαντη πίστη ότι μπορεί να το κάνει αυτό ο Θεός, η προσευχή μας σ' Αυτόν, η ταπείνωσή μας, η αγάπη μας· ας μην ξεχνάμε πως με την προσευχή του αυτή ο Όσιος ζητούσε να ευεργετηθεί ο αφέντης του, που τον είχε βασανίσει και εξευτελίσει και που τον κρατούσε δούλο σ' έναν στάβλο!

6. Η πίστη στην Ανάσταση, την Ανάληψη και την εκ δεξιών του Πατρός καθέδρα του Χριστού μας είναι ζωτική για κάθε Χριστιανό. Τα παιδιά περιμένουν με χαρά το Πάσχα, αλλά μπορεί να αδιαφορούν για την Ανάληψη, αγνοώντας πόσο σπουδαία είναι για μας. Η ανθρώπινη φύση μας έφτασε στο πιο ψηλό σκαλί! Ο Κύριος ανεβαίνει στους ουραμούς ως Θεάνθρωπος, δηλαδή, **και** με το ανθρώπινο σώμα Του και κάθεται στα δεξιά του θρόνου του Θεού. Με αυτόν τον τρόπο γίνεται Πρωτοπόρος του ανθρώπινου γένους στη δόξα του ουρανού. Πήρε στους ώμους Του την ανθρώπινη φύση που είχε πέσει από την αμαρτία και την ανέβασε στον Θεό, όπου ήταν κι ο προορισμός της· με μια λέξη, τη θέωσε. Χειροπιαστή απόδειξη το άφθορο λείψανο του Οσίου Ιωάννη, που θα έπρεπε, σύμφωνα με τους φυσικούς νόμους, να έχει γίνει σκόνη.



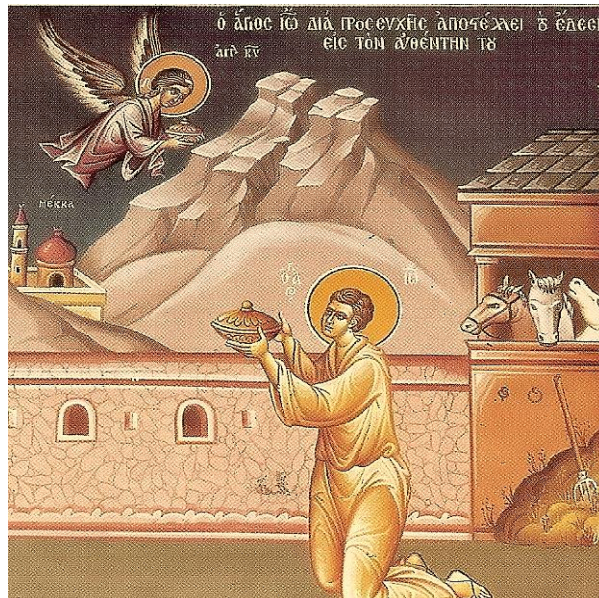
ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. "Γιατί ο όσιος Ιωάννης λέγεται και ομολογητής;" Ομολογητές ονομάζονται οι Άγιοι που κυνηγήθηκαν και βασανίστηκαν, που ομολόγησαν την πίστη τους, αλλά που τελικά δεν θανατώθηκαν.
2. "Πού βρίσκεται η Μέκκα;" Η Μέκκα βρίσκεται στη Σαουδική Αραβία, σχετικά κοντά στην Ερυθρά θάλασσα. Η απόστασή της από την Καππαδοκία ήταν πολύ μεγάλη, ειδικά με τα τότε ταξιδιωτικά μέσα. Γι' αυτό η σύζυγος του προσκυνητή ζήτησε τις προσευχές φίλων και συγγενών.
3. "Τι συνέβη με τα αφεντικά του Ιωάννη μετά το θαύμα με το πλάφι; Πίστεψαν στον Χριστό;" Ο Ιωάννης θεωρήθηκε άνθρωπος δίκαιος και από τους μουσουλμάνους, χωρίς αυτό να σημαίνει όμως ότι έγιναν χριστιανοί. Τον έβλεπαν σαν άνθρωπο του Θεού (όπως, ας πούμε, οι μουσουλμάνοι βλέπουν και τον Χριστό μας σαν προφήτη) αλλά παρέμειναν πιστοί στον Μωάμεθ. Το ίδιο συνέβαινε με τους μουσουλμάνους που ζητούσαν βοήθεια από τον άγιο Αρσένιο τον Καππαδόκη (βλέπετε 7^ο μάθημα) και τον άγιο Γεώργιο (22^ο μάθημα), με τους βεδουίνους που προστατεύουν το μοναστήρι της Αγίας Αικατερίνης στο Σινά (βλέπετε 8^ο μάθημα) κλπ.

4. "Γιατί ο Ιωάννης αρνήθηκε να φύγει από τον στάβλο και να ζήσει πιο αναπαυτικά;" Εμείς προσπαθούμε να κάνουμε τα πράγματα όλο και πιο εύκολα. Ίσως να μην έχουμε καταλάβει το όφελός μας από την άσκηση και τις δυσκολίες. Ο Όσιος αντίθετα είχε εκτιμήσει την πνευματική ελευθερία που είχε αποκτήσει εκεί, στην κακοπάθεια του στάβλου. Η Σαρακοστή και οι άλλες περίοδοι νηστείας έχουν αυτόν τον σκοπό: να δυσκολέψουμε λίγο τη ζωή μας με την εγκράτεια και τις πολλές ακολουθίες, μοιάζοντας στον Χριστό, που έπαθε για μας. Εξάλλου ο όσιος Ιωάννης δεν πίστευε ότι είχε κάνει κάτι αξιόλογο, που να δικαιολογεί τη ζωή σε ένα καλύτερο δωμάτιο. Θεωρούσε το θαύμα δώρο του Χριστού.

5. «Ήταν τόσο σπουδαίο να θεωθεί και το σώμα μας, ώστε έπρεπε ο Χριστός να αναληφθεί ως Θεάνθρωπος;». Ο Θεός μάς έπλασε κατ' εικόνα Του με ψυχή και σώμα. Μόνο η αμαρτία και η πτώση έφεραν τη σύγκρουση στα δύο μας αυτά στοιχεία και τελικά τα χώρισαν βάνουσα με τον θάνατο. Με την ενανθρώπιση του Υιού του Θεού, συνειδητοποιήσαμε πόσο σπουδαίο και άγιο πρέπει είναι το σώμα μας, αφού χρειάστηκε Εκείνος να το προσλάβει και να το θεραπεύσει. Τα σώματα των Αγίων, ακόμα και μετά την κοίμησή τους (λείψανα), φέρουν Χάρη και κάνουν θαύματα, όπως το λείψανο του οσίου Ιωάννου του Ρώσου. Το σώμα μας είναι ναός του Αγίου Πνεύματος κι αλίμονο αν παραγνωρίσουμε την αξία που του έδωσε ο Θεός και το παραδώσουμε στην αμαρτία και στη φθορά!



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, Μάιος, Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, Εκδόσεις Ίνδικτος.
2. Ιστοσελίδα <http://www.saint.gr/1780/saint.aspx>
3. Ιστοσελίδα <http://www.synaxarion.gr/gr/sid/3424/sxsaintinfo.aspx>
4. Ιστοσελίδα <http://www.dogma.gr/diafora/syglonistiko-o-agios-ioannis-o-rosos-zita-tin-allagi-ton-amfion-tou/30065/>

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

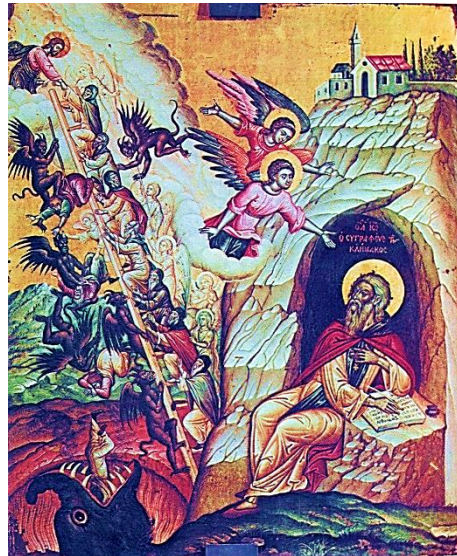
Ἐκ γῆς ὁ καλέσας σε πρὸς οὐρανίους μονάς, τηρεῖ καὶ μετὰ θάνατον ἀδιαλώβητον τὸ σκῆνός σου ὅσιε. Σὺ γὰρ ἐν τῇ Ἀσία ὡς αἰχμάλωτος ἤχθης, ἔνθα καὶ ὠκειώθης τῷ Χριστῷ Ἰωάννη. Αὐτὸν οὖν ἰκέτευε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.



Η ΣΚΑΛΑ

Είναι μια σκάλα πολύ ψηλή,
που απ' τη γη φτάνει στα ουράνια
κι όποιος μπορέσει να την ανεβεί
του Χριστού θα κερδίσει δυο στεφάνια.

Σκαλιά, σκαλιά, σκαλιά σ' αυτή τη σκάλα
βοήθα Παναγιά ν' ανέβω μία στάλα
σκαλιά μικρά, σκαλιά σκαλιά μεγάλα
κι εγώ σαν του Θεού τα παιδιά τα άλλα.



Είναι μια σκάλα πολύ στενή
κι από κάτω ορθάνοιχτη παγίδα
μα ο ταπεινός κι ο πράος θ' ανεβεί
γιατί έχει της αγάπης τη σφραγίδα.

Σκαλιά, σκαλιά...



I. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Αλφάβητος με 23 γράμματα

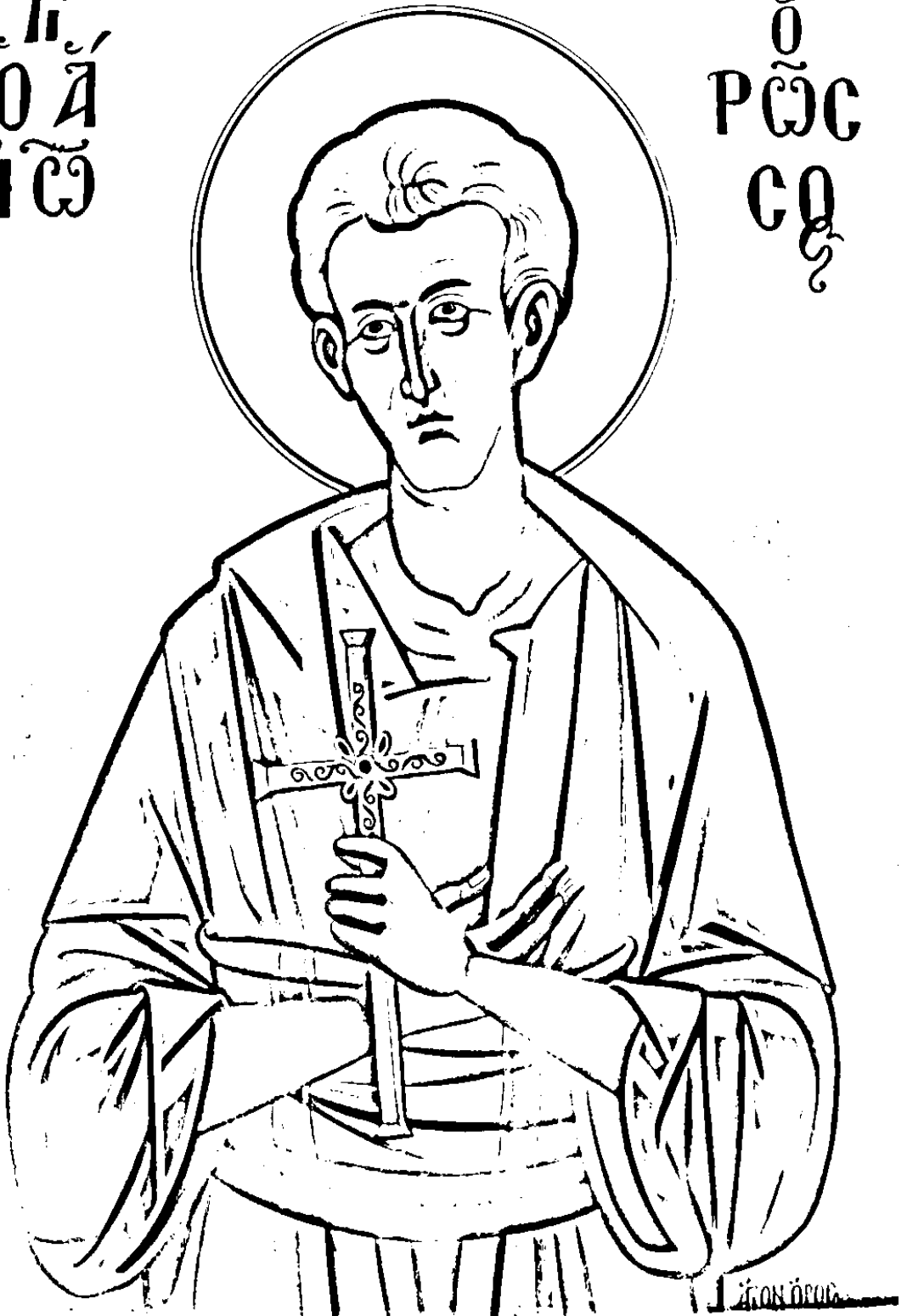
Διαλέγουμε μαζί με τα παιδιά ένα γράμμα της αλφαβήτας (αρχικά ας επιλέξουμε καλύτερα σύμφωνο) και εξηγούμε ότι αυτό το γράμμα δε θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους παίκτες.

Ρωτάμε έπειτα ένα από τα παιδιά μια ερώτηση και του ζητάμε να μας απαντήσει σε 20 δευτερόλεπτα το πολύ με μια λέξη ή φράση, που να μην περιέχει το απαγορευμένο γράμμα (στην ερώτησή μας όμως μπορούμε να το αναφέρουμε). Π.χ. αποκλείουμε το γράμμα χ και ρωτάμε: «Πόσων χρόνων είσαι;». Αν το παιδί απαντήσει σωστά (π.χ. «Είμαι 10 ετών»), τότε υποβάλλουμε την ίδια ερώτηση στο επόμενο παιδί μέχρις ότου κάποιο απ' τα παιδιά πει το συγκεκριμένο γράμμα και βγει απ' το παιχνίδι. Αν τα καταφέρουν όλοι, ο καθηγητής υποβάλλει νέα ερώτηση. Νικά όποιο παιδί μένει ως το τέλος.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

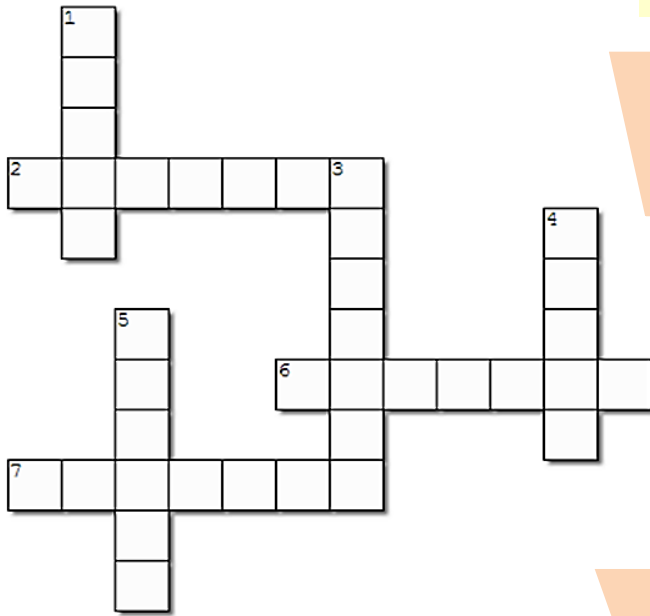
Π
Ο
Α
Ι
Ω

Θ
Ρ
Ω
Σ
Σ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Συμπληρώστε στο διπλανό σταυρόλεξο τις λέξεις, ώστε να ταιριάξουν:



- ΜΕΚΚΑ
- ΣΤΑΒΛΟΣ
- ΠΙΛΑΦΙ
- ΡΩΣΟΣ
- ΤΟΥΡΚΟΣ
- ΚΛΙΜΑΚΑ
- ΙΩΑΝΝΗΣ

2. Βάλτε στη σωστή σειρά τις γιορτές του Χριστού, ανάλογα με το πότε έγιναν τα γεγονότα:

ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΣΤΑΥΡΩΣΗ
ΒΑΠΤΙΣΗ ΑΝΑΛΗΨΗ ΥΠΑΠΑΝΤΗ

1. _____ 2. _____ 3. _____
4. _____ 5. _____
6. _____



3. Χρωματίστε μόνο τα τμήματα με τελίτσα. Θα δείτε έναν αγαθό συγκάτοικο του Οσίου:



ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!



ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ
(ΟΣΙΑΣ ΜΑΡΙΑΣ ΤΗΣ
ΑΙΓΥΠΤΙΑΣ - 25η ΜΑΡΤΙΟΥ)

Ο ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ ΚΑΙ ΙΣΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη σε μία, αγία και αποστολική Εκκλησία που μας σώζει από τον θάνατο και την αμαρτία.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Στην Τουρκοκρατία γεννιέται ο Κώνστας στο Μέγα Δένδρο, μαθαίνει γράμματα στο Κρυφό Σχολείο, σπουδάζει στο Άγιο Όρος και χειροτονείται ως ιερομόναχος Κοσμάς.
- Μεγάλος πόθος να βοηθήσει τους σκλαβωμένους Έλληνες, προσευχή, προετοιμασία και ευχή του πατριάρχη Σεραφείμ.
- Χάρισμα να μιλά απλά, με θάρρος και αγάπη: στήσιμο σταυρού και κήρυγμα. Τα μικρά Ελληνόπουλα συνειδητοποιούν την ανάγκη για να μάθουν την ελληνική γλώσσα, ιστορία και τη χριστιανική πίστη.
- Χτίζει σχολεία, κολυμβήθρες για βαπτίσεις, απελευθέρωση χριστιανών γυναικών, μπόλιασμα άγριων δέντρων, σταυροί, κομποσχοίνια, αργία Κυριακής, εξομολογήσεις. Προσκληση στην Εκκλησία, ελευθερία, ενότητα και αγάπη με Θεό και ανθρώπους.
- Ισαπόστολος, φως σε μια σκοτεινή εποχή, Τούρκοι και Εβραίοι εναντίον του. Διαταγή πασά το 1779 να κρεμαστεί.
- Ο Άγιος χαιρέται, προσευχή, ευλογία, σταυρωμένα χέρια. Τον κρεμούν, το λείψανό του με πέτρα στο ποτάμι, τριήμερη άκαρπη αναζήτηση.
- Ο ιερέας π. Μάρκος το βρίσκει όρθιο, ταφή με τιμές, θαυματουργός τάφος στο Κολικόντασι ως σήμερα. Μνήμη 24 Αυγούστου.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Έχετε ακούσει για το Κρυφό Σχολειό; Πότε και γιατί υπήρξε;
- Σε ποια γλώσσα ακούμε τη Θεία Λειτουργία και τις υπόλοιπες ακολουθίες; Την καταλαβαίνουμε; Γιατί;
- Θυμάστε τι λέμε στο «Πιστεύω» για την Εκκλησία;
- Ξέρετε τι θα πει «ισαπόστολος»; Ποιοι ονομάστηκαν έτσι;
- *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Δραματοποίηση: Το Κρυφό Σχολειό*

Τα χρόνια που οι Έλληνες ήταν σκλαβωμένοι στους Τούρκους γεννήθηκε σ' ένα χωριό της Αιτωλίας, το Μέγα Δένδρο, ένα αγόρι, ο Κώνστας. Από μικρό παιδί πήγαινε στο Κρυφό Σχολειό που λειτουργούσε στο μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής, βόρεια της Ναυπάκτου, για να μάθει γράμματα. Οι δάσκαλοι του, ένας πιστός ιερομόναχος και ένας ιεροδιάκονος, στο φως των κεριών τού δίδαξαν τα ελληνικά γράμματα και τη χριστιανική πίστη. Γεμάτος λαχτάρα για γνώσεις, νέος πια, ταξίδεψε ως το Άγιο Όρος και συνέχισε τις σπουδές του στην Αθωνιάδα Σχολή του Βατοπεδίου. Εκεί πραγματοποίησε και το μεγάλο όνειρο της ζωής του: έγινε ιερομόναχος και πήρε το όνομα Κοσμάς.

Ήταν όμως πάντοτε ανήσυχος για την τύχη του ελληνικού γένους. Η αγάπη του για την Ελλάδα έκαιγε σαν φωτιά μέσα του και ήθελε με κάθε τρόπο να βοηθήσει τους σκλαβωμένους Έλληνες που ζούσαν στην αμάθεια, καταπιεσμένοι από τον τουρκικό ζυγό. Ύστερα από πολλή προσευχή και προετοιμασία, ζήτησε την ευχή του πατριάρχη Σεραφείμ και ξεκίνησε τις περιοδείες του. Το μεγάλο του χάρισμα ήταν να μιλά απλά, με αγάπη και θάρρος στους υπόδουλους Έλληνες, που η πίστη τους στον Χριστό δοκιμαζόταν τα δύσκολα εκείνα χρόνια. Γύρισε όλη την Ελλάδα κι όπου πήγαινε, έστηνε πρώτα ένα μεγάλο σταυρό κι άρχιζε έπειτα το κήρυγμά του. Με λόγια φλογερά τούς έδειχνε τον δρόμο που οδηγεί στην αληθινή πίστη και τους συμβούλευε να αφήσουν πίσω ό,τι τους απομακρύνει από τον Θεό. Κι όταν έφευγε από κάποιο μέρος, ο σταυρός που είχε αφήσει εκεί γινόταν τόπος προσευχής και πηγή πολλών θαυμάτων.

Τα μικρά Ελληνόπουλα που άκουγαν τον λόγο του και έβλεπαν την αγιότητά του είχαν στην καρδιά τους την βεβαιότητα ότι κάποτε οι Έλληνες θα ελευθερωθούν. Καταλάβαιναν όμως πως, για να γίνει αυτό, έπρεπε να μην ξεχάσουν την ελληνική γλώσσα και ιστορία και τη χριστιανική πίστη. «Αν δεν σπουδάσεις τα ελληνικά, αδελφέ μου, δεν ημπορείς να καταλάβεις εκείνα οπού ομολογεί η Εκκλησία μας» τον άκουγαν ξανά και ξανά να διδάσκει. Με τις συμβουλές του Πατροκοσμά ξυπνούσε μέσα τους η επιθυμία να μορφωθούν, να μάθουν γράμματα, να γνωρίσουν το Ευαγγέλιο, τις παραδόσεις και το ένδοξο παρελθόν τους, ώστε να μην τουρκέψουν και χαθεί το ελληνικό γένος.

Δεν έμεινε όμως μόνο στα λόγια και στις συμβουλές ο άγιος Κοσμάς. Προχώρησε και σε έργα. Έχτισε πάνω από διακόσια ελληνικά σχολεία και με την οικονομική βοήθεια πλούσιων ανδρών μπόρεσε να φτιάξει κολυμβήθρες για να βαφτίζονται τα φτωχά Ελληνόπουλα: έπειτα ελευθέρωσε χριστιανές γυναίκες από τα παλάτια Τούρκων πασάδων, μπόλιασε άγρια δέντρα, ώστε να βγάλουν καρπούς και μοίρασε σταυρούς και κομποσχοίνια για να δυναμώσουν οι Έλληνες στην πίστη και στην προσευχή. Έπεισε τους εμπόρους να κρατήσουν την αργία της Κυριακής, για να μπορεί ο λαός να εκκλησιάζεται, εξομολόγησε χιλιάδες ψυχές και ό,τι άλλο μπορούσε έκανε για να θεριέψει την πίστη στον Χριστό και την ελπίδα στην απελευθέρωση του Γένους. Καλούσε τους Έλληνες στην Εκκλησία, γιατί μόνο εκεί μπορούμε ελεύθερα να γνωρίσουμε τον Τριαδικό Θεό, ενωμένοι και αγαπημένοι, μαζί με τους Αγίους που έζησαν σε κάθε εποχή.

Όλη του η προσπάθεια απέδωσε καρπούς, γι' αυτό και η Εκκλησία μας τον ονόμασε ισαπόστολο. Όπως οι Απόστολοι μετέφεραν το μήνυμα της αγάπης του Χριστού στα πέρατα του κόσμου, έτσι κι ο άγιος Κοσμάς έφερε ξανά το φως της πίστης σε μια σκοτεινή εποχή. Οι Τούρκοι έβλεπαν πόσο πολύ είχε

επιηρέασει τους Έλληνες με τη διδασκαλία του – παρόλο που ο Πατροκοσμάς δε μιλούσε ποτέ για την επανάσταση – κι οι Εβραίοι τον μισούσαν, γιατί εξαιτίας του είχε μεταφερθεί το εμπορικό τους παζάρι από τις Κυριακές στα Σάββατα. Τελικά, το καλοκαίρι του 1779 τον συνέλαβαν και του φανέρωσαν τη διαταγή που είχε δώσει ο πασάς για να τον σκοτώσουν. Ο άγιος Κοσμάς με μεγάλη χαρά δέχτηκε την απόφαση. Γονάτισε και προσευχήθηκε στον Θεό, ευχαριστώντας Τον που θα τον αξίωνε να θυσιάσει τη ζωή του για Εκείνον. Έπειτα σταύρωσε και ευλόγησε τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα, ζητώντας να μην του δέσουν τα χέρια, ώστε να τα κρατήσει σταυρωμένα. Τον κρέμασαν σε ένα δέντρο κι αμέσως μετά έδεσαν στο άγιο λείψανό του μια βαριά πέτρα και το έριξαν στο ποτάμι, για να μη βρεθεί ποτέ.

Πλήθος πιστών, που τόσο αγάπησαν τον άγιο Κοσμά, έψαχνε σ' εκείνο το ποτάμι για τρεις ολόκληρες ημέρες, χωρίς αποτέλεσμα. Μέχρι που ο ιερέας του χωριού παπα-Μάρκος πήρε το βαρκάκι του μετά από πολλή προσευχή και ξεκίνησε κάνοντας τον σταυρό του. Ξαφνικά είδε μπροστά του το άγιο λείψανο να επιπλέει στα νερά όρθιο, λες κι ο Άγιος ήταν ακόμα ζωντανός! Πέφτοντας στα νερά αγκάλιασε το μαρτυρικό σώμα και το έβαλε με προσοχή στη βάρκα του. Οι χριστιανοί το έθαψαν με τιμές κι ο θαυματουργός τάφος του στο Κολικόντασι της Αλβανίας, σώζεται μέχρι σήμερα.

Η Εκκλησία μας, που τόσο την αγάπησε ο ισαπόστολος και εθνομάρτυρας άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, τιμά τη μνήμη του στις 24 Αυγούστου.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πού έμαθε γράμματα ο άγιος Κοσμάς; Ποια ήταν η μεγάλη του επιθυμία;
- Τι συμβούλευε τους Έλληνες; Γιατί;
- Τι έκανε για να βοηθήσει τους σκλαβωμένους χριστιανούς της πατρίδας μας;
- Ποιοι τον εχθρεύονταν και γιατί; Τι έκαναν τελικά;



Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας τιμήσουμε τον άγιο Κοσμά τον Αιτωλό, ισαπόστολο και δάσκαλο του Γένους, μένοντας ζωντανά μέλη της Εκκλησίας μας και μελετώντας τη γλώσσα και την ιστορία μας.



(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός έμαθε γράμματα, καθώς και εμπιστοσύνη στην Εκκλησία του Χριστού στο Κρυφό Σχολείο της περιοχής του. Υπάρχουν **πολλές ιστορικές πηγές** που επιβεβαιώνουν την ύπαρξη κρυφών σχολείων. Επειδή τα παιδιά μας μπορεί να έχουν δεχτεί μεγάλη παραπληροφόρηση σε αυτό το θέμα κι επειδή βρισκόμαστε στις ημέρες εορτασμού της εθνικής επετείου, έχει μεγάλη σημασία κι η δική μας στάση και συνεισφορά. Στις πηγές παραθέτουμε την εξαιρετική εργασία του Γιώργου Κεκαυμένου στο www.antibaro.gr/article/436. Αν ο χρόνος μας πιέζει, μπορούμε να διαβάσουμε το πιο σύντομο άρθρο στο <http://www.newsbeast.gr/weekend/arthro/2631161/mithi-ke-alithies-gia-to-krifo-scholio>. Πάντως είναι βασική η δική μας βεβαιότητα και γνώση της ιστορίας, όταν θα μιλήσουμε γι' αυτό στα παιδιά.
2. Είναι άξιο θαυμασμού το γεγονός ότι ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός πήγε σε τόσα μέρη (Κωνσταντινούπολη, Αιτωλοακαρνανία, Άγιο Όρος, Θεσσαλονίκη, Βέροια, Μακεδονία, Ήπειρο, νησιωτική Ελλάδα κ.ά) και μάλιστα σε μια εποχή που τα μέσα και οι συνθήκες ήταν ελάχιστα: κάτι που θα μπορούσε να είχε σταθεί εμπόδιο στο έργο του. Ακριβώς αυτό όμως αποδεικνύει πως όταν αγαπάμε και θέλουμε κάτι πολύ, τότε δεν υπολογίζουμε καμία δυσκολία. Έτσι και ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός αγάπησε τόσο πολύ τον Χριστό και την πατρίδα, ώστε δεν λογάρισε κανένα κίνδυνο.
3. Ο άγιος Κοσμάς έκανε τα πάντα για την πατρίδα και την ελευθερία της. Δίχως τη φτωχή του παρουσία και τον επανευαγγελισμό του λαού που πέτυχε, είναι αμφίβολο αν θα γινόταν ποτέ η Επανάσταση. Δεν είναι μόνο οι Έλληνες αγωνιστές που με το σπαθί και το καριοφίλι πρόσφεραν στο Έθνος. Υπήρξαν και πολλοί που με τον λόγο τους και με την πέννα ξεσήκωσαν τον ελληνικό λαό, όπως ο Ρήγας Φεραίος, ο Διονύσιος Σολωμός και ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός.
4. Η παιδεία, στην οποία πίστευε ο άγιος Κοσμάς, δεν ήταν απλώς σύστημα γνώσεων που θα αποστήθιζαν τα παιδιά. Η παιδεία για τον Πατροκοσμά έπρεπε να πλάθει την εσωτερική ελευθερία, να διαμορφώνει ανθρώπους-μέλη της Εκκλησίας του Χριστού. Γι' αυτό και ο Άγιος, πρώτα καλούσε τους ενήλικες ν' αλλάξουν ζωή, να πλησιάσουν την Εκκλησία με μετάνοια, για να μπορέσουν να έχουν αυτοί και τα παιδιά τους σωστή παιδεία. Αξιοσημείωτη είναι και η επιμονή του Αγίου στην ελληνική γλώσσα, τη γλώσσα του Ευαγγελίου και της χριστιανικής λατρείας, τη γλώσσα που είναι φορέας ιστορίας και παράδοσης. Βλέπουμε ότι είναι ζωτική η ανάγκη της διδασχής του Αγίου και σήμερα, που όλα αυτά αμφισβητούνται από το ίδιο το εκπαιδευτικό μας σύστημα.
5. Για τον άγιο Κοσμά των Αιτωλό έχουν γίνει και πολλοί μαθητικοί διαγωνισμοί, τα έργα των οποίων μπορούμε να δείξουμε στα παιδιά (βλέπετε Ζ4).
6. Ας προσέξουν τα παιδιά ότι ο άγιος Κοσμάς προετοιμάστηκε και ζήτησε ευλογία γι' αυτήν την αποστολή. Έτσι πράττουμε μέσα στην Εκκλησία, ως μέλη ενός Σώματος κι όχι ως εγωιστικά άτομα. Επίσης ας τονίσουμε ότι ο Άγιος οδηγήθηκε με χαρά στο μαρτύριο. Ο Χριστός μάς διδάσκει ότι αν θέλουμε να Τον ακολουθήσουμε, οφείλουμε να σηκώσουμε με χαρά το σταυρό των θλίψεών μας. Άλλωστε ο Ίδιος είπε: «Έν τω κόσμω θλίψιν έξετε, αλλά θαρσεΐτε. Έγώ νενίκηκα τόν κόσμον». Ο Σταυρός εξάλλου ήταν διαρκώς παρών σε όλη τη ζωή του Αγίου: Σταυρό έστηνε σε κάθε τόπο, με το σημείο του Σταυρού σφράγισε τα 4 σημεία του ορίζοντα πριν τον απαγχονίσουν και σταυρωμένα διατήρησε τα δυο του χέρια την ώρα του θανάτου. Ας σφραγίζουμε κι εμείς κάθε έργο μας και κάθε μας απόφαση με το σημείο του Σταυρού.
7. Ο άγιος Κοσμάς διακρινόταν και για τις προφητείες του, πολλές από τις οποίες έχουν ήδη επαληθευθεί, τόσο για ιστορικά γεγονότα, όσο και για επιστημονικές εφευρέσεις! Π.χ. «Θα 'ρθει καιρός που οι άνθρωποι, όσο μακριά κι αν είναι, θα μιλούν εύκολα αναμεταξύ τους σαν να 'ναι σε

πλαϊνά δωμάτια» έλεγε, πράγμα που σήμερα είναι πραγματικότητα. Επίσης: «Θα 'ρθει καιρός που ο διάβολος θα μπει σ' ένα κουτί και θα φωνάζει. Και τα κέρατά του θα 'ναι στα κεραμίδια». Ο Άγιος προέβλεπε τη βλαβερή επίδραση της τηλεόρασης στην καθημερινότητά μας από την εποχή του.

8. Η προσφορά του αγίου Κοσμά του Αιτωλού στην Εκκλησία είναι μεγάλη. Με τα λόγια και τις πράξεις του απέδειξε πως η Εκκλησία είναι Μία (γιατί ένα είναι το Σώμα του Χριστού), Αγία (γιατί αγιάζεται από την κεφαλή της, που είναι ο Χριστός), Καθολική (γιατί αγκαλιάζει όλο τον κόσμο και κατέχει όλη την αλήθεια) και Αποστολική (γιατί βασίζεται στην παράδοση και στις εντολές των Αποστόλων, όντας σε διαρκή αποστολή). Διακρίνεται σε αγωνιζόμενη (όσα μέλη της είμαστε ακόμη σε αυτό τον κόσμο, εν ζωή) και θριαμβεύουσα (οι Άγιοι, οι Μάρτυρες και οι κεκοιμημένοι, όσοι, δηλαδή, περιμένουν την Ανάσταση των σωμάτων και τη Δευτέρα Παρουσία).

9. Τέλος, ας ξέρουμε ότι τον Άγιο σέβονται έως σήμερα και αρκετοί μουσουλμάνοι· ακόμα και στην εποχή του απολάμβανε τον θαυμασμό πολλών Τούρκων και Αλβανών, όπως ο φοβερός Αλή Πασάς των Ιωαννίνων, που συνήθιζε να λέει: «Φέρετέ μου ένα μουσουλμάνο, σαν κι αυτόν τον χριστιανό και να του φιλήσω τα πόδια».



ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Τι σημαίνει ισαπόστολος»; Οι ισαπόστολοι έλαβαν αυτόν τον τόσο τιμητικό τίτλο (ισαπόστολος= ίσος με απόστολο) επειδή η προσφορά τους στην διάδοση του λόγου του Θεού ήταν πολύ σημαντική. Έτσι ονομάστηκαν επίσης η αγία Θέκλα, η αγία Λυδία, οι άγιοι Κωνσταντίνος και Ελένη, οι άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος, η Αγία Νίνα κ.ά.
2. Συχνά τα παιδιά ρωτούν αν οι Ρωμαιοκαθολικοί, οι Προτεστάντες κ.λπ. αποτελούν κι αυτοί χριστιανικές εκκλησίες. Κανονικά η Εκκλησία είναι μία, εκείνη που κρατά ως θησαυρό την Αλήθεια όπως μας αποκαλύφθηκε στην αγία Γραφή (Παλαιά και Καινή) κι όπως διαφυλάχθηκε από την Ιερά Παράδοση. Το χέρι που κράτησε δια μέσου των αιώνων το Ευαγγέλιο και μας το προσφέρει είναι ακριβώς αυτή η Ιερά Παράδοση, που βασίστηκε στους Αποστόλους. Οι υπόλοιπες ομάδες και ομολογίες που αυτοαποκαλούνται εκκλησίες κάνουν κατάχρηση του όρου. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει πως αποτελούν αντικείμενο μίσους ή απέχθειας από όσους έχουμε την ευλογία να ανήκουμε στην Ορθόδοξη Εκκλησία.

3. Ας θυμίσουμε και πάλι στα παιδιά (όπως και σε προηγούμενα μαθήματα) ότι οι μοναχοί δεν μένουν στο μοναστήρι κοιτάζοντας μόνο τη δική τους σωτηρία κι αδιαφορώντας για τα προβλήματα του κόσμου. Το σημερινό μάθημα για τον άγιο Κοσμά τον Αιτωλό αποδεικνύει και πάλι ακριβώς το αντίθετο. Ο άγιος Κοσμάς, αν και ήταν ιερομόναχος, θυσίασε όλη του τη ζωή για το συνάνθρωπο και την Εκκλησία. Αγάπη, επίσης, δεν είναι μόνο η υλική βοήθεια αλλά και η προσευχή με την οποία μπορούμε να στηρίξουμε τον συνάνθρωπό μας. Οι μοναχοί μας στηρίζουν προσευχητικά και φιλανθρωπικά, χωρίς να διαφημίζονται.

4. «Πού βρίσκεται η Αιτωλία;» Είναι η δυτική περιοχή της σημερινής Αιτωλοακαρνανίας, κυρίως δυτικά του ποταμού Αχελώου.

5. «Γιατί οι Εβραίοι μισούσαν τόσο τον Πατροκοσμά;» Μια σοβαρή αιτία (αν και γενικότερα ο ρόλος των Εβραίων τα χρόνια της Τουρκοκρατίας ήταν σκοτεινός απέναντι στον Ελληνισμό) αποτελούσε η επιτυχία της διδαχής του Αγίου για την αργία της Κυριακής. Το εμπόριο μεταφέρθηκε το Σάββατο (ιερή μέρα των Εβραίων) κι εκείνοι δεν μπορούσαν να συμμετέχουν και ζημιώνονταν οικονομικά. Η προτροπή της Παλαιάς Διαθήκης να αφιερώνουμε στον Θεό την έβδομη ημέρα, το Σάββατο, είχε στόχο την ένωσή μας με τον Θεό και μεταξύ μας, χωρίς την έγνοια της καθημερινής βιοπάλης (το Σάββατο προτύπωνε και το «ευλογημένο Σάββατο» της Ταφής του Χριστού μας, οπότε νικήθηκε ο θάνατος). Μετά την Ανάσταση, η ημέρα του Κυρίου γίνεται η Κυριακή. Ας θυμόμαστε ότι ο άγιος Κοσμάς έδωσε τη ζωή του και για την αφιέρωση της Κυριακής στον Θεό. Ας προσπαθούμε να κάνουμε πράξη και αυτή του τη διδασκαλία.



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», εκδ. Ίνδικτος.
2. Ιστοσελίδα www.antibaro.gr/article/436
3. Ιστοσελίδα <http://www.newsbeast.gr/weekend/arthro/2631161/mithi-ke-alithies-gia-to-krifo-scholio>
4. Αφιερώματα <http://www.romfea.gr/afieromata/1279-odoiporiko-ston-tafo-tou-agiou-kosma-sto-kolikontasi> και <http://dim-karat.ilei.sch.gr/aponomi/aponomi.htm>

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τὸν μέγαν ἀθλητὴν, ὀρθοδόξων τὸ κλέος, Χριστοῦ τὸν μιμητὴν καὶ διδάσκαλον
θεῖον, Κοσμᾶν τὸν ἰσαπόστολον, Αἰτωλίας ἀγλάϊσμα, τὸν παιδεύσαντα τὸ δοῦλον
Γένος ἐνθέως καὶ συντρέξαντα εἰς τὴν ἀνάστασιν τούτου ἐν ὕμνοις τιμήσωμεν.



ΤΑ ΕΥΖΩΝΑΚΙΑ

Στην Αγιά Σοφιά αγνάντια
βλέπω τα ευζωνάκια (δισ)
τα ευζωνάκια τα καημένα
στους πολέμους μαυρισμένα.
Κλέφτικο χορό χορεύουν
και στ' αντίπερα αγναντεύουν.

Κι αγναντεύοντας την Πόλη
τραγουδούν και λένε: (δισ)
τούτοι είν' οι χρυσοί της θόλοι
αχ! κατακαημένη Πόλη.
Να η μεγάλη εκκλησιά μας
πάλι θα γενεί δικιά μας.



Στην κυρά την Δέσποινά μας
πες να μη λυπάται (δισ)
στις εικόνες να μην κλαίνε
τα ευζωνάκια μας το λένε. (δισ)

Κι ο παπάς που 'ναι κρυμμένος
μέσα στ' άγιο βήμα (δισ)
τα ευζωνάκια δεν θ' αργήσει
να βγει να τα κοινωνήσει.
Και σε λίγο βγαίνουν τ' άγια
μέσα σε μурτιές και θάγια. (4)



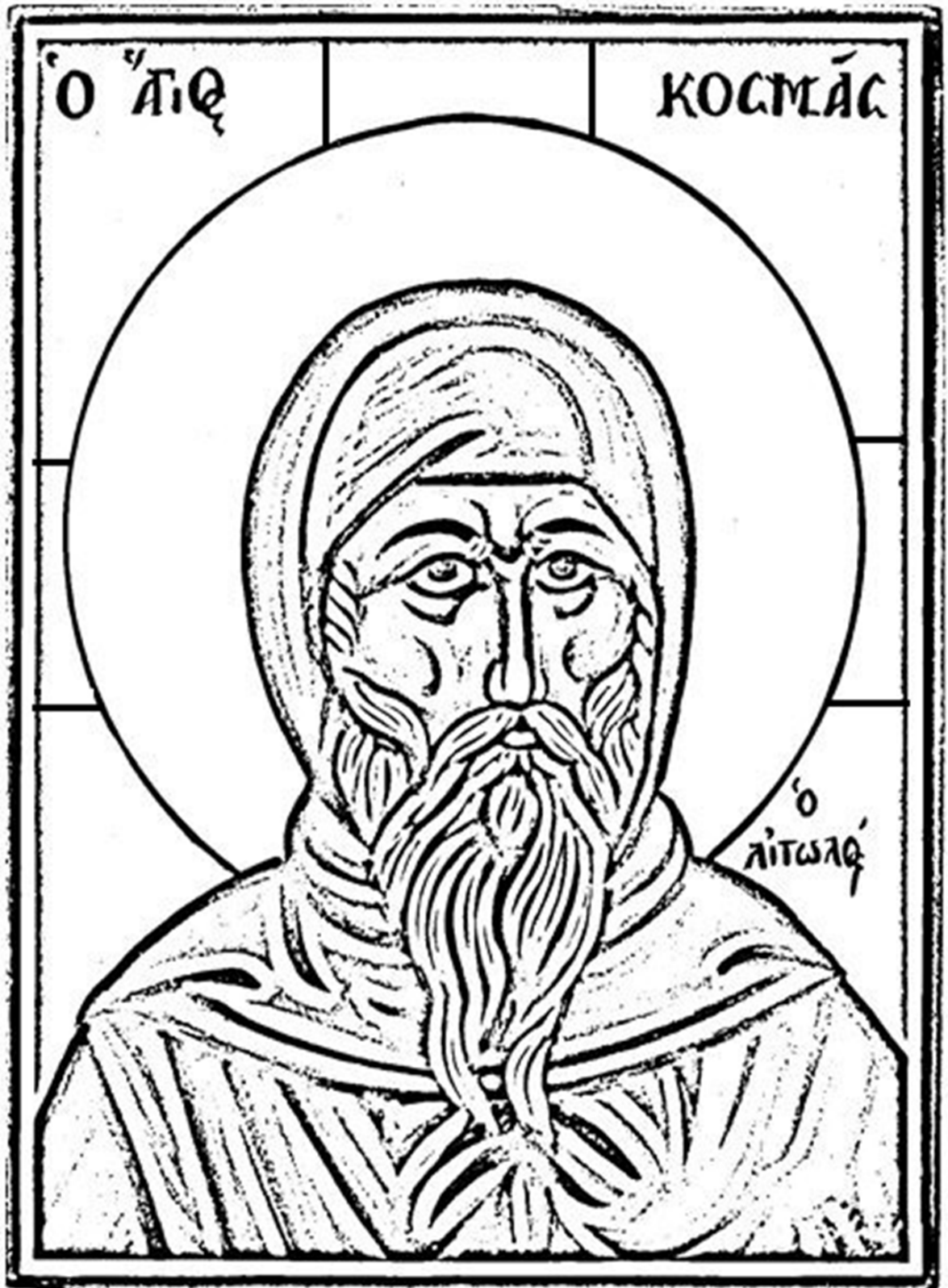


I. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Κάνε ό,τι κάνω παρά μία

Τα παιδιά σχηματίζουν κύκλο ή στέκονται απέναντι από τον καθηγητή, ώστε να τον βλέπουν όλοι. Αυτός κάνει μια απλή κίνηση, π.χ. χτυπά το πόδι του στο πάτωμα. Οι υπόλοιποι πρέπει αμέσως να μιμηθούν την κίνηση. Συνεχίζει με λίγες κινήσεις ακόμα ώστε να συνηθίσουν τα παιδιά. Έπειτα εξηγεί πως θα κάνει μια σειρά κινήσεων, αλλά η ομάδα θα πρέπει να αφήσει μία και κάθε φορά να κάνει την προηγούμενη. Π.χ. ο καθηγητής χτυπά το πόδι, η ομάδα δεν κάνει τίποτα, ο καθηγητής σηκώνει το χέρι, η ομάδα χτυπά το πόδι, ο καθηγητής χτυπά παλαμάκια, η ομάδα σηκώνει το χέρι κ.ο.κ. Όποιος μπερδευτεί και κάνει λάθος κίνηση βγαίνει από το παιχνίδι. Το παιχνίδι μπορεί να δυσκολέψει περισσότερο αν προστεθεί και μια λέξη σε κάθε κίνηση, ή αν, αντί για μία, αφήνουμε δύο κινήσεις κ.ο.κ. Νικητής είναι όποιος μένει μέχρι τέλους στην ομάδα.

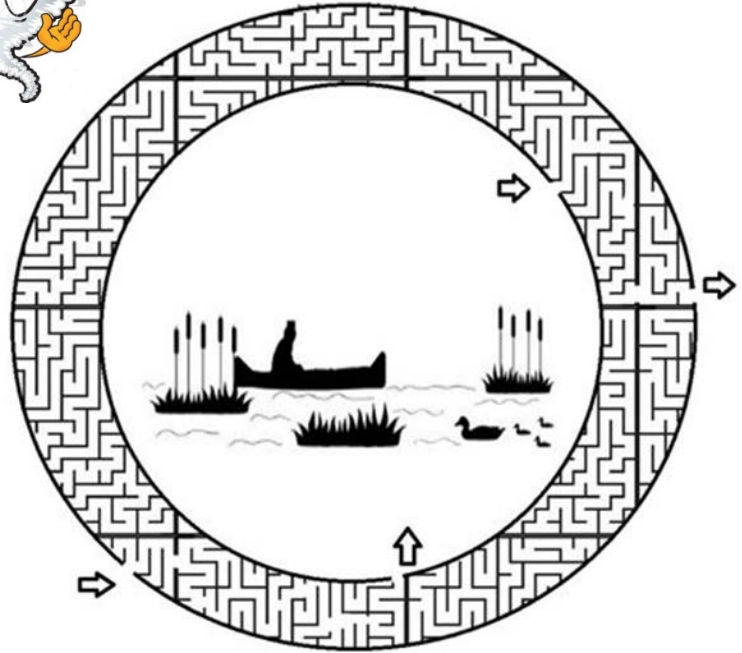
ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ





ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Το τίμιο λείψανο του αγίου Κοσμά βρίσκεται στο ποτάμι. Βοηθήστε τον παπα-Μάρκο να μπει και να βγει σωστά από τη λίμνη, για να συνεχίσει το ψάξιμο:



2. Τι ομολογούμε μαζί με τον άγιο Κοσμά στο Σύμβολο της Πίστεως; Συμπληρώστε:

Πιστεύω εις Μ _____, Α _____,
Κ _____ και Α _____ Εκκλησίαν.

3. Η σημαία μας έχει εννιά λωρίδες, όσες κι οι συλλαβές του συνθήματος της Επανάστασης του 1821. Οι συλλαβές της φράσης όμως μπερδεύτηκαν. Γράψτε τις στη σωστή τους θέση:

Ποια είναι η ηρωική φράση;

_____ !

Τώρα συμπληρώστε με **μ** όπου είναι μπλε και με **α** όπου είναι άσπρη.

μ		Ε
		ΡΙ
		Η
		ΤΟΣ
		ΝΑ
		ΘΕ
α		Α
		ΛΕΥ
		ΘΑ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !



ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ: Ο ΕΥΓΝΩΜΩΝ ΛΗΣΤΗΣ ΑΓΙΟΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη της Εκκλησίας μας πως ο Χριστός έμεινε τρεις ημέρες στον τάφο, ενώ η αθάνατη ψυχή Του κήρυξε τη σωτηρία στο βασίλειο του Άδη, ελευθερώνοντας τις ψυχές των κεκοιμημένων και κατανικώντας τον διάβολο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Πλησιάζει το Πάθος και ο Σταυρός, όπου θα νικηθεί ο θάνατος.
- Στην αρχή οι δύο ληστές ειρωνεύονται τον Κύριο· οι ώρες περνούν· ο Κύριος υπομένει σιωπηλά και ανεξίκακα τους αφόρητους πόνους. Οι ληστές τον παρατηρούν.
- Ο ληστής στα αριστερά συνεχίζει να βλασφημεί τον Κύριο· μετανοεί ο άλλος ληστής· έρχεται εις εαυτόν.
- Εξομολόγηση και ταπείνωση του ληστή στα δεξιά. Ζητά το έλεος του Θεού.
- Ο Κύριος του επιτρέπει να μπει μαζί του στον Παράδεισο.
- Το κήρυγμα τις 3 ημέρες στον Άδη, είσοδος στον Παράδεισο, πρώτα του αγίου Ληστή.
- Οι 3 σταυροί χάνονται στη γη· η αγία Ελένη και η εύρεση του Τιμίου Σταυρού.
- Ο άγιος Κωνσταντίνος, μετανοεί κι εκείνος προς το τέλος της ζωής του· το θαύμα του Σταυρού - το λάβαρο του Σταυρού – η κατήχηση του δυνατού αυτοκράτορα.
- Σταδιακή αλλαγή Κωνσταντίνου, ευεργεσίες προς όλους, ελευθερία των χριστιανών· ο αυτοκράτορας εικόνα του Θεού στη γη.
- Βάπτισις-κοίμησις-θαύματα· μνήμη των ισαποστόλων στις 21 Μαΐου.
- Εμείς και οι Άγιοι του Σταυρού.



Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Ποιος ήταν ο πρώτος Άγιος που σταυρώθηκε όπως ο Κύριος;
- Ποιος κατάφερε μετά την πτώση του ανθρώπου να μπει πρώτος στον Παράδεισο;
- Ποιος Άγιος είδε στον ουρανό όραμα με τον Τίμιο Σταυρό;
- Ποια Αγία βρήκε τον Τίμιο Σταυρό;



Λίγες ώρες απομένουν, προτού ακολουθήσουμε τον Χριστό μας στο Πάθος, τον Τάφο, την Ανάσταση. Ο Κύριος θα συλληφθεί, θα βασανιστεί και θα σταυρωθεί με σκοπό να σκοτώσει τον μεγαλύτερο εχθρό του ανθρώπου· τον θάνατο. Ο κλεισμένος για αιώνες Παράδεισος επιτέλους ανοίγει και δέχεται τον πρώτο του κάτοικο, έναν ληστή!

Δύο ήταν βέβαια οι ληστές που σταυρώθηκαν την ίδια ώρα με τον Ιησού. Ο ένας βρισκόταν δεξιά κι ο άλλος αριστερά Του. Φυλακισμένοι για τα εγκλήματά τους, είχαν καταδικαστεί να πεθάνουν με τον ίδιο τρόπο. Παρά τους αφόρητους πόνους του μαρτυρίου τους όμως, άρχισαν να ειρωνεύονται κι αυτοί τον Χριστό, χρησιμοποιώντας περίπου τα ίδια λόγια με το πλήθος που Τον παρακολουθούσε: «Εάν είσαι Υιός του Θεού, κατέβα από τον σταυρό!» φώναζαν. Εκείνος όμως δεν αποκρινόταν. Παρακαλούσε απλώς τον Πατέρα Του να τους συγχωρήσει. Το ίδιο έκαναν και οι πιστές γυναίκες που Τον συνόδευαν στον Γολγοθά μαζί με την Παναγία και τον αγαπημένο μαθητή, τον Ιωάννη. Οι κακοποιοί, θέλοντας και μη, παρατηρούσαν όσα συνέβαιναν και οι ώρες περνούσαν.

Μέρα μεσημέρι ήταν, αλλά ο ουρανός σκοτεινίαζε, καθώς βασανιζόταν ο Δημιουργός του κόσμου. Το τέλος πλησίαζε. Ο ληστής στ' αριστερά συνέχιζε δίχως ντροπή να βλασφημεί τον Κύριο: «Εάν εσύ είσαι ο Χριστός, σώσε τον εαυτό σου κι εμάς!». Καμιά σκέψη για τα δικά του εγκλήματα. Ο άλλος όμως δεν συμμετείχε πια· είχε βάλει ήδη στην ψυχή του όσα άκουγε και όσα έβλεπε. Η αγάπη του Χριστού για τους εχθρούς Του, η υπομονή Του, το βλέμμα της μητέρας Του που αγκάλιαζε με στοργή κι αυτόν ακόμα, λύγισαν την σκληρή καρδιά του. Στον νου του πέρασαν όσα είχε πράξει στη φοβερή ζωή του. «Μα ούτε τον Θεό δεν φοβάσαι, που καταδικάστηκες μαζί με έναν αθώο;» είπε στον άλλο κατάδικο. «Τουλάχιστον εμείς δίκαια υποφέρουμε για όσα κάναμε, ενώ αυτός δεν έκανε κανένα κακό». Έπειτα στράφηκε στον Ιησού· «Θυμήσου με, Κύριε, όταν έλθεις στη Βασιλεία Σου», είπε κι έφερε μεμιάς το ανθρώπινο γένος στην παλιά του πατρίδα. «Σήμερα θα είσαι μαζί μου στον Παράδεισο», του απάντησε αγαπητικά ο Κύριος.

Μερικές ώρες αργότερα, αφού ο Χριστός είχε παραδώσει την ψυχή Του στον Πατέρα, πέθανε κι ο μετανιωμένος κατάδικος. Στον μέχρι τότε σκοτεινό τόπο του Άδη είχε ήδη λάμψει το φως του μεγάλου Νικητή. Αμέτρητες ανθρώπινες ψυχές περίμεναν φυλακισμένες για αιώνες· τρεις ημέρες έμεινε κοντά τους ο Κύριος σπάζοντας τα δεσμά της αμαρτίας και φέρνοντας το μήνυμα της Ανάστασης. Οι Προφήτες και οι Δίκαιοι, μα και όλοι όσοι είχαν θέληση αγαθή Τον πίστεψαν και Τον ακολούθησαν στη χαρά του Παραδείσου. Εκεί έβλεπαν με έκπληξη και χαρά να τους καλωσορίζει, εκτός από τον Χριστό και ο «Άγιος της τελευταίας στιγμής»· ο άγιος Ληστής.

Οι τρεις σταυροί χάθηκαν με τα χρόνια βαθιά μέσα στη γη. Ο Σταυρός του Κυρίου μας, το Τίμιο Ξύλο του με τα σιδερένια του καρφιά, βρέθηκε στον Γολγοθά με πολύ κόπο από την πρώτη χριστιανή βασίλισσα, την αγία Ελένη. Στεκόταν μέρα νύχτα δίπλα στους εργάτες που έψαχναν με προσευχή και ευγνωμοσύνη, μια και το φως του Σταυρού είχε αλλάξει εδώ και χρόνια τη ζωή του γιου της, του αγίου Κωνσταντίνου. Ο νεαρός αυτοκράτορας είχε δεχτεί τη θεία κλήση λίγο πριν από μια κρίσιμη μάχη με τον μεγάλο αντίπαλό του Μαξέντιο· ενώ αναλογιζόταν πώς θα μπορούσε να τον νικήσει, ξαφνικά είδε σε όραμα το ολόλαμπρο σημείο του Σταυρού και γύρω του την επιγραφή «Εν τούτω νίκα (= με αυτό να νικήσεις)». Το ίδιο βράδυ είδε στον ύπνο του τον Χριστό, ο οποίος του ζητούσε να φτιάξει το λάβαρο του

Σταυρού και, μ' αυτό μπροστά, να επιτεθεί θαρραλέα· έτσι κι έγινε. Στο εξής ο στρατός του θριάμβευε και ο Κωνσταντίνος απορούσε, βλέποντας το θαύμα. Αν και δεν ήταν ακόμη χριστιανός είχε καταλάβει την ακατάλυτη δύναμη του Σταυρού.

Δεν άργησε να ζητήσει ιερείς για κατήχηση· έπρεπε να μάθει ποιος ήταν εκείνος ο Θεός που η μητέρα του Ελένη αγαπούσε τόσο. Ο ισχυρός άνδρας μαθήτευσε κοντά τους με ταπείνωση· από τότε όλα άλλαξαν! Άρχισε να ευεργετεί όλους τους κατοίκους της αυτοκρατορίας με δίκαιους νόμους και φυσικά τους χριστιανούς, που μέχρι τότε πέθαιναν για την πίστη τους. Έλυσε πολλά και σοβαρά προβλήματα της Εκκλησίας κι ο λαός ένιωθε πως βασιλεύει ανάμεσά τους η ζωντανή εικόνα του Πανάγαθου Θεού. Λίγο πριν από το τέλος της ζωής του ο κατηχούμενος έως τότε αυτοκράτορας ζήτησε να βαπτιστεί. Βγαίνοντας από την κολυμβήθρα, φόρεσε τον απλό λευκό χιτώνα του βαπτίσματος και αρνήθηκε να τον βγάλει μέχρι τον θάνατό του· τόση ήταν η χαρά που αισθανόταν μετά το μυστήριο! Ο Άγιος είχε πλέον αναγνωρίσει την ύπαρξη του μόνου βασιλιά, του Χριστού. Σύντομα ακολούθησε η κοίμησή του. Το λείψανό του τοποθετήθηκε στον ναό των Αγίων Αποστόλων στην αγαπημένη του Κωνσταντινούπολη· εκεί έγιναν γνωστά και τα πρώτα θαύματά του που συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Η Εκκλησία μας τον τιμά μαζί με τη μητέρα του στις 21 Μαΐου, καλώντας τους «ισαποστόλους».

Όταν προσκυνήσουμε κι εμείς τον σταυρωμένο μας Χριστό τη Μεγάλη Πέμπτη, ας μην ξεχνάμε τους Αγίους του Σταυρού κι ας Τον παρακαλέσουμε να τους μοιάσουμε στη μετάνοια!

Καλή Ανάσταση!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Τι πιστεύετε πως έκανε τον ληστή στα δεξιά να μετανοήσει;
- Τι ζήτησε από τον Κύριο; Τι ένιωθε άραγε όταν το ζήτησε;
- Ποιες ήταν οι πρώτες ενέργειες του αγίου Κωνσταντίνου μετά το θαύμα;
- Ποια ήταν η μητέρα του αγίου Κωνσταντίνου; Τι αξιώθηκε να βρει στον Γολγοθά;



Δ. ΣΥΝΟΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας παρακαλέσουμε τον Θεό να αξιωθούμε την αληθινή μετάνοια που μας έδειξαν οι Άγιοι του Σταυρού, για να ζήσουμε την Ανάσταση!



(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Τα ονόματα των ληστών που σταυρώθηκαν μαζί με τον Κύριο δεν αναφέρονται στην Καινή Διαθήκη. Ο Άγιος Νικόλαος Βελμίροβιτς αναφέρει ωστόσο ότι ο εκ δεξιών ονομαζόταν Δυσμάς και ο εξ αριστερών Γεστάς. Σύμφωνα με αυτήν την παράδοση που συναντάμε στη Δύση, ο Δυσμάς είχε συναντήσει τον Ιησού και τη Θεοτόκο στο ταξίδι τους για την Αίγυπτο· μόλις ο κακοποιός αντίκρισε το Χριστό, εξεπλάγη από την ασυνήθιστη ομορφιά Του και αναφώνησε: «Και ο Θεός αν έπαιρνε σάρκα ανθρώπινη, δεν θα μπορούσε να είναι πιο όμορφος απ' αυτό το Παιδί!». Κατόπιν πρόσταξε τους συνεργούς του να μην αρπάξουν τίποτα απ' αυτούς τους οδοιπόρους. Γεμάτη ευγνωμοσύνη προς τον γενναϊόδωρο αυτό ληστή, η Παναγία τού είπε: «Γνώριζε ότι το Παιδί αυτό θα σε ανταμείψει με ανταμοιβή μεγάλη, επειδή εσύ σήμερα Το προστάτευες». Τριάντα τρία χρόνια μετά ο Υιός της έκανε πράξη την επιθυμία της μητέρας Του.
2. Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος μας συμβουλεύει να μην ντραπούμε να διδαχτούμε από τον άγιο Ληστή. Εκείνον οδήγησε ο Κύριος πρώτο στον Παράδεισο, παρά τα εγκλήματά του, που τον έκαναν μισητό στα βλέμματα των ανθρώπων· εκείνος υποδέχτηκε εκεί τον Αβραάμ, τον Τίμιο Πρόδρομο και μαζί τους κάθε αγαθή ψυχή που πίστεψε στον Χριστό κατά τις τρεις μέρες της παραμονής του στον Άδη (γι' αυτό και αγιογραφούμε στους νάρθηκες τους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους, που ελπίζουμε να αναγνώρισαν τον Αναστημένο Χριστό). Αυτό βέβαια δεν συνέβη χωρίς τη δική του επιθυμία. Πριν από το μεγάλο γεγονός ο ληστής έστρεψε το νου του μέσα στην καρδιά του και «ήλθε εις εαυτόν», όπως είχαμε ακούσει για τον άσωτο γιο πριν ξεκινήσει η Σαρακοστή. Τότε πραγματοποίησε την «τέλεια» (Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος) εξομολόγηση. Κατάφερε σε μία στιγμή να πει όσα δεν είπαν στον Ιησού όσοι άκουγαν τόσον καιρό τη διδασκαλία Του, όσοι έβλεπαν τα θαύματά Του. Εκείνη τη δύσκολη ώρα κανένας δεν Τον υπερασπίστηκε, κανένας δεν φώναξε ότι ο Χριστός είναι αναμάρτητος, παρά μόνο ο άγιος Ληστής. Τα λόγια του αυτά τιμά η Εκκλησία μας, μνημονεύοντάς τα σε κάθε Θεία Λειτουργία.
3. Στα παιδιά πρέπει να τονίσουμε ότι ποτέ δεν είναι αργά να μετανοήσει κανείς. Η σκέψη αυτή θα τα ακολουθεί και θα τα στηρίζει σε πιθανές πτώσεις τους στο μέλλον. Αυτό ωστόσο δεν σημαίνει ότι αναβάλλουμε τον αγώνα μας και φυσικά την εξομολόγηση· αντίθετα, όσο προσπαθούμε και ομολογούμε τα σφάλματά μας, τόσο έχουμε πιθανότητες να κάνουμε κάποτε εκείνη την τέλεια εξομολόγηση του ευγνώμονα ληστή.
4. Σπάνιες είναι οι εικόνες και οι εκκλησίες προς τιμήν του αγίου Ληστή. Όταν αγιογραφείται μόνος του, παρουσιάζεται είτε σταυρωμένος (άλλωστε είναι ο πρώτος Άγιος που σταυρώθηκε όπως ο Κύριος!) είτε μόνος στον Παράδεισο με αποκατεστημένες πλέον τις πληγές του, κρατώντας στα χέρια τον μεγάλο σταυρό του. Στην πόλη μας υπάρχει παρεκκλήσιο του Αγίου στον ιερό ναό της Ανάληψης. Τη μνήμη του γιορτάζουμε στις 12 Οκτωβρίου.
5. Είναι πολύ συγκινητικό πως τη μετάνοια του αγίου Ληστή διασώζει στην Καινή Διαθήκη μόνο ο ευαγγελιστής Λουκάς. Εκείνος μας έχει διηγηθεί και περιστατικά από τη ζωή της Θεοτόκου, που λείπουν από τα άλλα ευαγγέλια. Κατά την παράδοση ο ιατρός Λουκάς είχε ακούσει αυτές τις πληροφορίες από την ίδια την Παναγία μας, της οποίας είχε αγιογραφήσει και τρεις εικόνες. Μόνο η Θεοτόκος, που ήταν παρούσα όλη την ώρα κάτω από τον Σταυρό, θα μπορούσε να έχει αποκαλύψει στον Λουκά την εξομολόγηση του ληστή και την απάντηση του Χριστού. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης, ο αγαπημένος μαθητής, δεν μας λέει τίποτε για το γεγονός. Μέσα στον αφάνταστο πόνο της η Παναγία, δεν έχασε ούτε μια στιγμή από όσα συνέβαιναν. Δεν είδε με θυμό εκείνους που βλασφημούσαν τον Υιό και Θεό της, αλλά συμπόνεσε τον αμαρτωλό και κράτησε στη μνήμη της τον ένα και μοναδικό καλό λόγο του, όπως κάνει για όλους μας πάντα!
6. Το παράδειγμα της μετάνοιας του ληστή μιμήθηκε ο Άγιος Κωνσταντίνος. Ο πρώτος και πανίσχυρος αυτοκράτορας του Βυζαντίου κατάφερε να "σκύψει", λαχταρώντας ταπεινά τη βασιλεία του Θεού. Τα πλούτη, η δόξα, οι νίκες στο πεδίο της μάχης δεν κατάφεραν να γεμίσουν

την ψυχή του· μόνο με τον Λόγο του Θεού το πέτυχε αυτό. Μετά την κατήχηση γύρισε την πλάτη σε όλα αυτά και προσπαθούσε με κάθε τρόπο να ευαρεστεί τον Θεό. Σε λίγο έγιναν μαζί με την αγία μητέρα του «τα χέρια του Θεού» (άγ. Νεκτάριος), βοηθώντας όπως μπορούσαν την εκκλησία του Χριστού. Αυτός είναι και ο λόγος που ονομάστηκαν Ισαπόστολοι, δηλαδή ίσοι με τους Αποστόλους.

7. Ο άγιος Κωνσταντίνος έγινε γρήγορα πολύ αγαπητός στον λαό, κοσμοπόθητος (πολλά παιδιά παίρνουν ακόμη το όνομά του). Αυτό δεν είναι βέβαια τυχαίο· ήταν ο πρώτος που στήριξε τον τρόπο διοίκησής του στο Ευαγγέλιο. Εκείνο υπήρξε οδηγός του, ο Χριστός "προϊστάμενός" του. Καθιέρωσε την αργία της Κυριακής, ανέπτυξε τη φιλανθρωπία, έκανε πλήθος ευεργεσίες, κατάργησε τη σταυρική ποινή, γλίτωσε τους χριστιανούς από τα βασανιστήρια και τον θάνατο (Διάταγμα των Μεδιολάνων 313 μ.Χ.), συγκάλεσε την Α΄ Οικουμενική Σύνοδο για να αντιμετωπιστεί η επικίνδυνη αίρεση της εποχής (αρειανισμός, βλέπετε και 9ο μάθημα). Έτσι έγινε πατέρας της ρωμιουσίνης και γι' αυτό η Ιστορία, φειδωλή στους τίτλους της, τον ονόμασε Μέγα.

8. Η αγία Ελένη, μητέρα του αγίου Κωνσταντίνου, ήταν εκείνη που βρήκε τον Τίμιο Σταυρό. Στα ογδόντα περίπου χρόνια της δέχτηκε την πρόταση του γιου της να ταξιδέψει στα Ιεροσόλυμα. Μετά από αρκετές δυσκολίες κατάφερε να ξεχωρίσει τον Σταυρό του Κυρίου, με τη βοήθεια του οποίου μια ετοιμοθάνατη γυναίκα θεραπεύτηκε. Η Αγία αποφάσισε να Τον πάρει μαζί της στην Κωνσταντινούπολη, άφησε όμως μέρος αυτού στον Πατριάρχη Ιεροσολύμων. Στο σημείο που βρέθηκε ο Σταυρός οι Άγιοι έκτισαν μεγάλο ναό, τον Ναό της Αναστάσεως. Στις πηγές υπάρχει ένας σύνδεσμος με τον οποίο μπορούμε να δείξουμε στα παιδιά πανοραμικά το εσωτερικό του .

9. Η Μεγάλη Εβδομάδα είναι μια ανεκτίμητη ευκαιρία που μας δίνει η Εκκλησία μας να ζούμε και να συμμετέχουμε στα Πάθη και την Ανάσταση του Κυρίου μας, ο καθένας με τον τρόπο του: τα παιδιά ως παπαδάκια και μυροφόρες, οι πιστοί, οι ψάλτες, οι νεωκόροι και, βέβαια οι κληρικοί μας, με όποια διακονία ανατίθεται στον καθένα μας (καθαριότητα και στολισμός ναού, άνθη Επιταφίου, προετοιμασία των πασχαλινών αβγών για την ευλογία τους από τον ιερέα τη νύχτα της Αναστάσεως, δέματα για τους φτωχούς της ενορίας, επισκέψεις σε ασθενείς ή γέροντες που τυχόν επιθυμούν να κοινωνήσουν, κ.ά.). Ας προτρέψουμε τα παιδιά να νηστέψουν έστω αυτές τις ημέρες, αλλά και να αποφύγουν την τηλεόραση και τις «θρησκευτικές» ταινίες των ημερών, ζώντας, αντί γι' αυτά, την ενοριακή ζωή και την κατανυκτική ατμόσφαιρα του ναού μας, στην οποία όλοι θα πρέπει να προσπαθήσουμε να συμβάλλουμε. Μια ωραία ευκαιρία προετοιμασίας θα ήταν να δείξουμε στα παιδιά τα εγκόλπια της Μεγάλης Εβδομάδας (τα γνωστά βιβλιαράκια που κυκλοφορούν στο εμπόριο) διαβάζοντας μαζί τους και εξηγώντας μερικούς από τους πιο χαρακτηριστικούς ύμνους (κάποιοι αναφέρονται στον άγιο Ληστή) και μαθαίνοντας τα εγκώμια της Μεγάλης Παρασκευής.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Πώς γίνεται να λέγεται κάποιος καλός, να καλείται «άγιος», ενώ είναι ληστής; Οι ληστές δεν είναι μόνο κακοί;» Ο ευγνώμων ληστής ονομάστηκε έτσι για να ξεχωρίζει από εκείνον στα αριστερά του Χριστού· είχε πράγματι διαπράξει εγκλήματα, γι' αυτό άλλωστε τιμωρήθηκε με την ποινή της σταύρωσης. Σε λίγες όμως ώρες κατάφερε να πιστέψει στον Θεό και να σβήσει όλες τις αμαρτίες του. Αυτό συμβαίνει και με εμάς στο μυστήριο της Εξομολόγησης. Και αν ακόμα απορούμε, ας σκεφτούμε: εμείς που είμαστε βαπτισμένοι χριστιανοί, μέσα στην Εκκλησία, σε μια εποχή που όλοι ξέρουν το καλό και το κακό, έχουμε άραγε μετάνοια σαν εκείνη του ληστή;

2. «Τι το σπουδαίο έκανε ο ληστής για να μπει πρώτος στον Παράδεισο;» Ο ληστής στα δεξιά του Κυρίου έκανε μέσα σε λίγες ώρες όσα εμείς δεν μπορούμε ίσως να πετύχουμε σε μια ολόκληρη ζωή· αισθάνθηκε δηλαδή ότι ήταν αμαρτωλός, το παραδέχτηκε ταπεινά ενώπιον του Κυρίου και ζήτησε το έλεός Του. Πίστεψε αληθινά ότι μόνο Εκείνος μπορεί να τον σώσει. Κι έπειτα έγινε υπερασπιστής Του, όταν όλοι σχεδόν οι αγαπημένοι Του μαθητές Τον είχαν αφήσει μόνο!

3. «Γιατί ο άγιος Κωνσταντίνος δεν αρνήθηκε την εξουσία και τα πλούτη μόλις έγινε χριστιανός, όπως έγινε με άλλους Αγίους;» Ο άγιος Κωνσταντίνος βαπτίστηκε προς το τέλος της ζωής του, όπως συνηθιζόταν πολύ εκείνα τα χρόνια. Οι άνθρωποι πρώτα κατηχούνταν για πολύ καιρό κι έπειτα βαπτίζονταν (γι' αυτό και στις ακολουθίες μας έχουμε τις αιτήσεις για τους κατηχουμένους). Μέχρι τότε χρησιμοποιούσε τα χαρίσματα που του έδωσε ο Θεός, όπως και τα μέσα που διέθετε για να υπηρετεί την Εκκλησία. Ο πλούτος και η εξουσία δεν στάθηκαν εμπόδια στο δρόμο του, προφανώς επειδή δεν ήταν δεμένος με αυτά. Οι δρόμοι που οδηγούν στον Θεό είναι διαφορετικοί για κάθε άνθρωπο, ίσως τόσοι, όσοι οι πιστοί που επιθυμούν να τους ακολουθήσουν.

4. «Γιατί κάποιος αμφισβητούν την αγιότητα του αγίου Κωνσταντίνου;» Οι ποικίλες απόψεις εναντίον του Αγίου δεν ξεκίνησαν ποτέ από στόματα ορθόδοξων. Ο ορθόδοξος λαός είχε ζήσει την αγιότητα του πρώτου χριστιανού βασιλιά και τη μετέδιδε βιωματικά από γενιά σε γενιά· γιατί αγιότητα είναι η πορεία προς τη μετάνοια, όσο δρόμο κι αν διανύσει. Τα θαύματά του πολλά, από την εποχή εκείνη έως και σήμερα (αλήθεια, τι απάντηση θα μπορούσε να δοθεί σ' αυτό από τους πολεμίους του;) Οι πρώτες αντιδράσεις για το Άγιο ξεκίνησαν από την προτεσταντική Δύση, ενισχύθηκαν από τη μαρξιστική Ανατολή και εμπλουτίστηκαν από την παπική μονοκρατορία. Όλοι μαζί συνέθεσαν ένα άθλιο και ταυτόχρονα αντιφατικό κατηγορητήριο σε βάρος του που δεν έχει καμία απολύτως ιστορική και πραγματική βάση. Δυστυχώς η πνευματική χαλάρωση των ημερών φέρνει τις απόψεις αυτές στον νου πολλών πιστών, κάτι που θα πρέπει να αντιμετωπιστεί από μέρους μας με δυναμισμό, ακρίβεια και πολλή αγάπη. Τι θα πούμε όμως στα παιδιά που ανάλογα με την ηλικία τους μπορεί να έχουν ακούσει πολλά και διάφορα; Η καλύτερη απάντηση έρχεται μέσα από τα ιστορικά γεγονότα και τη μελέτη τους, γιατί ακριβώς αυτά παραποιούν οι κατήγοροί του. Θα σας βοηθήσουν πολύ οι πηγές ΣΤ7 και 8, ειδικά αν έχετε παιδιά Ε' και ΣΤ' δημοτικού ή μικρότερα προχωρημένης αντίληψης.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ



(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Κατά Ματθαίον ευαγγέλιον, κζ' 44-45.
2. Κατά Μάρκον ευαγγέλιον, ιε' 27-29 και 32-33.
3. Κατά Λουκάν ευαγγέλιον, κγ' 39-44.
4. Κατά Ιωάννην ευαγγέλιον, ιθ' 18-19.
5. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», Μάιος, εκδ. Ίνδικτος.
6. Κώστα Καραστάθη, Μέγας Κωνσταντίνος-Κατηγορίες και αλήθεια, εκδόσεις Μπαρτζουλιάνος, Απρίλιος 2007.
7. Δημήτρη Αποστολίδη, Μέγας Κωνσταντίνος ο Ισαπόστολος, εκδόσεις Παρουσία της Ιεράς Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου, β' αναθεωρημένη έκδοση.
8. Ιστοσελίδα <http://www.oodegr.com/neopaganismos/sykofanties/kwnst2.htm> (απομαγνητοφωνημένη ομιλία π. Γεωργίου Μεταλληνού, Κωνσταντίνος ο Μέγας και η ιστορική αλήθεια).
9. Ιστοσελίδα <https://rethemnos.gr/ine-agios-o-konstantinos-o-megas-tou-theodorou-riginioti/> (Θεοδώρου Ρηγιγιώτη, Είναι άγιος ο Κωνσταντίνος ο Μέγας;)
10. Ιστοσελίδα <http://www.impantokratoros.gr/konstantinos-elenh.el.aspx>
11. Ιστοσελίδα <http://immorfou.org.cy/articles-form-the-net/1247-staur-lis.html>
12. Ιστοσελίδα <https://xf.gr>
13. Ιστοσελίδα <http://www.pemptousia.gr/2012/05/megas-konstantinos-o-isapostolos/>
14. Σύνδεσμος https://www.360tr.com/kudus/kiyamet_eng/index.html

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τὸν ληστὴν ἀνθημερόν, τοῦ Παραδείσου ἠξίωσας, Κύριε· κάμει τῷ ξύλῳ τοῦ
Σταυροῦ, φώτισον καὶ σῶσον με.

Κατέλυσας τῷ Σταυρῷ σου τὸν θάνατον· ἠνέωξας τῷ ληστῇ τὸν παράδεισον· τῶν
μυροφόρων τὸν θρῆνον μετέβαλες, καὶ τοῖς σοῖς ἀποστόλοις κηρύττειν ἐπέταξας, ὅτι
ἀνέστης, Χριστὲ ὁ Θεός, παρέχων τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

Πρῶτος πέφηνας, ἐν Βασιλεῦσι, θεῖον ἔδρασμα, τῆς εὐσεβείας, ἀπ' οὐρανοῦ
δεδεγμένος τὸ χάρισμα· ὄθεν Χριστοῦ τὸν Σταυρὸν ἐφάνέρωσας, καὶ τὴν
Ὁρθόδοξον πίστιν ἐφήπλωσας. Κωνσταντῖνε Ἰσαπόστολε, σὺν Μητρὶ Ἑλένη τῇ
θεόφρονι, πρεσβεύσατε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.



ΑΝΑΖΗΤΩ

Στη γειτονιά του Παράδεισου βγήκα
ν' αδράξω το γέλιο που λείπει απ' τη γη
δυο μικρά σύννεφα ρώτησα «πού 'ν' η αλήθεια»
και μου 'παν βαθιά στην ψυχή.

Αναζητώ μέσα στον κόσμο
μία γωνιά μ' αγέρα και δυόσμο
τη ζωγραφιά Εκείνου
που μ' αγαπά.

Ποιος περπατά στον ήλιο αντάμα;
Ποιος κυβερνά το σύμπαν μου μέσα;
Σκύβω φιλώ την εικόνα Του
κι ανάβω κερι.



Είναι το διάστημα απέραντος κάμπος
και εγώ χαμομήλι και βασιλικός.
Αν έχω δει το δικό μου πλανήτη,
Σε βλέπω, Θεέ, είσ' ο κάθε αδελφός.

Αναζητώ μέσα στον κόσμο...

Είν' η σοφία χυμένο γυαλί,
η ψυχή μου Ατλαντίδα, γαλάζιος βυθός.
Μια πολιτεία γελάει στα Ουράνια
ξεχύνεται, βγαίνει σαν Ωκεανός.

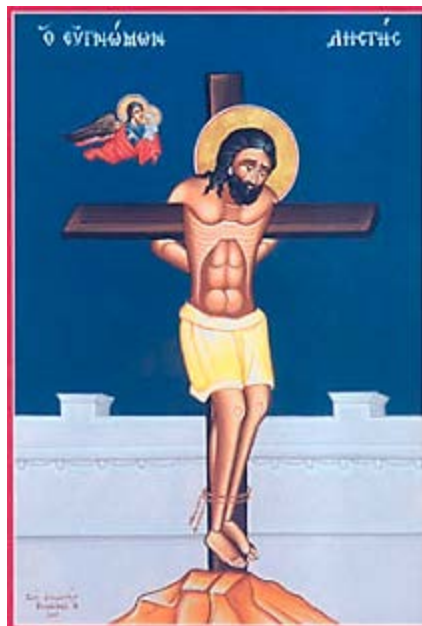
Αναζητώ μέσα στον κόσμο...



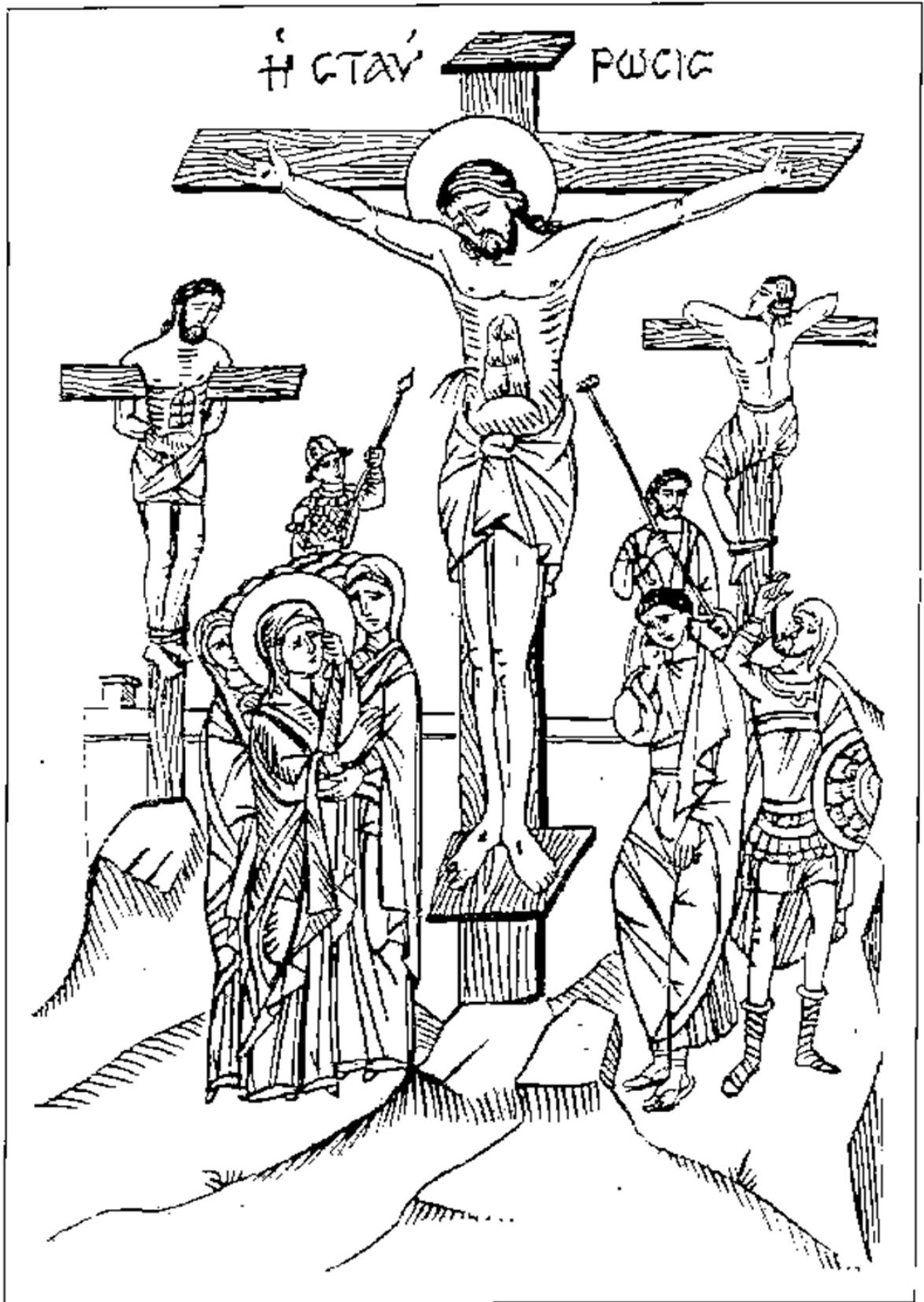
Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Βάψε χρώμα

Ένα παιδί είναι ο κυνηγός. Φωνάζει «βάψε χρώμα» και λέει ένα χρώμα. Όλα τα παιδιά πρέπει να πιάσουν ένα αντικείμενο αντίστοιχου χρώματος, ενώ ο κυνηγός τα κυνηγάει. Εάν προλάβει και πιάσει κάποιο παιδί, πριν αυτό πιάσει το... χρώμα, τότε γίνεται εκείνο κυνηγός.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Ο άγιος Ληστής προσπαθεί να θυμηθεί ποια από τα λόγια του Χριστού είχε ακούσει στον Σταυρό: Βοηθήστε τον και κυκλώστε τα. Είναι 8:

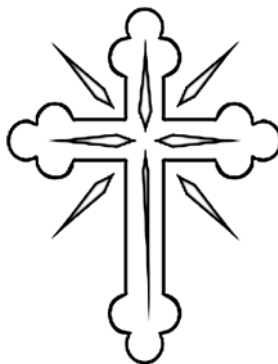
«Αγαπάτε αλλήλους» «Τετέλεσται» «Ειρήνη σ' εσάς» «Λάζαρε, έλα έξω»
 «Διψώ» «Μη φοβάστε» «Πατέρα, συγχώρεσέ τους, γιατί δεν ξέρουν τι κάνουν»
 «Ευτυχισμένοι οι πράοι» «Γυναίκα, να ο γιος σου» «Πήγαινε πίσω μου, σατανά»
 «Να η μητέρα σου» «Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί μ' εγκατέλειψες;»
 «Σήμερα θα είσαι μαζί μου στον Παράδεισο» «Εγώ είμαι το Φως του κόσμου»
 «Δώστε τους να φάνε» «Πατέρα σ' ευχαριστώ»
 «Πατέρα, στα χέρια Σου παραδίνω το πνεύμα μου» «Μετανοείτε»

2. Σκεφτείτε στη Μεγάλη Εβδομάδα ποιος...

- | | |
|-------------------------------|-------------|
| - έκλαψε πικρά; | Π _ _ _ _ _ |
| - έπλυne τα χέρια του; | Π _ _ _ _ _ |
| - κρεμάστηκε; | Ι _ _ _ _ _ |
| - στάθηκε κάτω απ' το Σταυρό; | Ι _ _ _ _ _ |
| - ζήτησε το Σώμα του Ιησού; | Ι _ _ _ _ _ |



3. Συμπληρώστε τις λέξεις του φωτεινού Σταυρού που είδε ο άγιος Κωνσταντίνος:





ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ (ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ)

Ο ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΣ ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Χριστός αναστήθηκε την τρίτη ημέρα, όπως είχε προφητευθεί στην Παλαιά Διαθήκη και όπως ο Ίδιος είχε πει στους μαθητές Του πριν από τον Πάθος και τον Θάνατό Του.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Η νίκη του θανάτου με την Ανάσταση του Χριστού· οι εμφανίσεις Του στην Παναγία, τις Μυροφόρες, τους μαθητές· η Ανάσταση του Χριστού στην Παλαιά Διαθήκη.
- Μαρτυρία για τη δύναμη του Αναστημένου Χριστού από τους Μάρτυρες, όπως ο άγιος Γεώργιος.
- Ο Γεώργιος ανατρέφεται χριστιανικά από την μητέρα του Πολυχρονία στην Καππαδοκία, κατατάσσεται στον στρατό, ξεχωρίζει για θάρρος και ήθος και κερδίζει αξιώματα.
- Επιστρέφοντας από μια εκστρατεία συναντά τη βασιλοπούλα που προορίζεται για τροφή του δράκοντα της λίμνης· η κοπέλα πιστεύει στον Χριστό κι ο Άγιος υποτάσσει το θηρίο.
- Η βασιλοπούλα σέρνει από τον λαιμό τον δράκοντα προς τα τείχη· οι γονείς και ο λαός της πιστεύουν στον Χριστό και ο Γεώργιος σκοτώνει το θηρίο με ένα χτύπημα.
- Ο αυτοκράτορας Διοκλητιανός καλεί τους αξιωματούχους επιβάλλοντας διωγμό κατά των χριστιανών· ο Γεώργιος ομολογεί και δεν επηρεάζεται από υποσχέσεις και απειλές.
- Άγγελος προστατεύει τον Άγιο στα φοβερά βασανιστήρια· η σύζυγος του αυτοκράτορα Αλεξάνδρα και πλήθος λαού πιστεύουν στον Χριστό· η Αλεξάνδρα φυλακίζεται και πεθαίνει.
- Ο Άγιος μένει αβλαβής από τα μαγικά δηλητήρια του μάγου Αθανάσιου, ανασταίνει ένα νεκρό κι ο μάγος πιστεύει στον Χριστό. Ο αυτοκράτορας διατάζει τον αποκεφαλισμό τους.
- Ο Γεώργιος ευχαριστεί τον Θεό, ζητά να προστατεύει με τις πρεσβείες του τους χριστιανούς και αποκεφαλίζεται. Θαυματουργός και προστάτης με την εικόνα του σε Ανατολή και Δύση, τιμάται στις 23 Απριλίου ή τη Δευτέρα του Πάσχα.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Τίνος Αγίου η εικόνα μοιάζει με αυτήν του αγίου Δημητρίου; Σε τι διαφέρουν οι δύο εικόνες;
- Πότε αναστήθηκε ο Χριστός; Σε ποιους εμφανίστηκε;
- Έχετε ακούσει μύθους με δράκοντες; Υπήρχαν αληθινά τέτοια πλάσματα;
- Υπάρχουν μάγοι; Από πού προέρχεται η δύναμή τους;

➤ **Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Δραματοποίηση των γεγονότων με τον δράκοντα ή τον μάγο**

Χριστός ανέστη!

Σαράντα ημέρες κρατά η Εκκλησία μας τον αναστάσιμο χαιρετισμό. Ο θάνατος νικήθηκε! Τον Αναστημένο Χριστό συνάντησαν τρεις ημέρες μετά την Ταφή Του πρώτες η Παναγία μας και οι Μυροφόρες· λίγο αργότερα όμως παρουσιάστηκε σε όλους τους μαθητές Του. Πλησίαζε τον καθένα τους με στοργή και τους θύμιζε όσα παλιότερα είχε πει για να τους προετοιμάσει, αλλά κι όσα είχαν προφητέψει για την Ανάστασή Του οι Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης. Η μαρτυρία όμως της Ανάστασης δε σταμάτησε εκεί. Η γενναιότητα και το θάρρος των Μαρτύρων της πίστης μας μόνο με τη δύναμη του Αναστημένου μας Χριστού μπορεί να εξηγηθεί. Τρανό παράδειγμα ο θαυμαστός μεγαλομάρτυρας, ο "Αη Γιώργης ο καβαλάρης", που μπροστά και στην εικόνα του μονάχα, τρέπονται μέσα στους αιώνες σε φυγή αμέτρητοι εχθροί των χριστιανών!

Όταν ο αυτοκράτορας Διοκλητιανός ξεκίνησε μεγάλο διωγμό εναντίον των χριστιανών, ζούσε στην Καππαδοκία ο Γεώργιος, ένα παλικάρι από ευγενική και πλούσια οικογένεια. Η μητέρα του, η Πολυχρονία, τον είχε αναθρέψει με αγάπη και πίστη στον Χριστό. Στην ηλικία των δεκαοκτώ ετών κατατάχτηκε στον στρατό, όπου ξεχώρισε για την εξυπνάδα, την ειλικρίνεια και το θάρρος του, κερδίζοντας τιμές και αξιώματα. Καθώς επέστρεφε από μια επιτυχημένη εκστρατεία, θέλησε να ποτίσει το άλογό του στα νερά μιας λίμνης. Εκεί είδε τη βασιλοπούλα της περιοχής να περιμένει κλαίγοντας έναν φοβερό δράκοντα να την κατασπαράξει. Οι ειδωλολάτρες ιερείς του πατέρα της είχαν βγάλει την απόφαση, κάθε μέρα μια οικογένεια να στέλνει ένα παιδί της σαν τροφή του θηρίου, ώστε να χορταίνει και να μην επιτίθεται στην πόλη και τα γύρω χωριά. Έτσι έφτασε κι η σειρά της μονάκριβης κόρης του βασιλιά κι όλοι οι πολίτες παρακολουθούσαν από τα τείχη τι θα συνέβαινε.

Ο Γεώργιος καθυσύχασε τη νέα κοπέλα και της μίλησε για τη δύναμη του αληθινού Θεού, του Αναστημένου Χριστού, που νίκησε τον θάνατο. Η βασιλοπούλα πίστεψε στα λόγια του ευγενικού αξιωματικού κι έτσι, όταν ο δράκοντας εμφανίστηκε, ο Γεώργιος προσευχήθηκε κι έκανε άφοβα το σημείο του σταυρού. Το θηρίο αμέσως έσκυψε μουγκρίζοντας· η βασιλοπούλα τότε το έδεσε με τη ζώνη της και το έσυρε μέχρι τα τείχη μπροστά στα έκπληκτα μάτια των γονιών της, αλλά και των υπηκόων τους. Όλοι πίστεψαν στον Χριστό και ο Γεώργιος θανάτωσε τον δράκοντα με ένα απλό χτύπημα με το ακόντιό του, γλυτώνοντας τον λαό για πάντα!

Όταν ο αυτοκράτορας κάλεσε τους ανώτερους αξιωματικούς, διατάζοντας διωγμό εναντίον των χριστιανών, ο Γεώργιος μίλησε με θάρρος, ζητώντας του να ακυρώσει αυτή την άδικη απόφαση κι ομολογώντας την πίστη του στον Αναστημένο Χριστό. Ο αυτοκράτορας δεν πίστευε στα αυτιά του! Θυμωμένος, άρχισε να απειλεί το Γεώργιο και να τον συμβουλεύει να προσκυνήσει τα είδωλα. Επειδή όμως ο Γεώργιος δεν δεχόταν, δόθηκε διαταγή να τον βασανίσουν. Κοντά του παραστεκόταν και η Πολυχρονία, η μητέρα του, δίνοντάς του κουράγιο στο μαρτύριο. Και η προσευχή του Αγίου αποδείχθηκε μεγαλύτερη από τη δύναμη των στρατιωτών· Άγγελος τον προστάτευε από τα πολύ σκληρά βασανιστήρια κι όσο ο Γεώργιος αντιστεκόταν και με τη Χάρη του Θεού παρέμενε σώος και αβλαβής, πλήθος ειδωλολατρών που παρακολουθούσαν, πίστευαν στον αληθινό Θεό. Ανάμεσά τους κι η σύζυγος του αυτοκράτορα, Αλεξάνδρα, που τελικά πέθανε στη φυλακή για την ομολογία της.

Ντροπιασμένος ο Διοκλητιανός, κάλεσε στο παλάτι τον ξακουστό μάγο Αθανάσιο, που έδωσε στο Γεώργιο δύο δοχεία γεμάτα με μαγικές δηλητηριώδεις ουσίες, για να τις πιει. Ο Γεώργιος προσευχήθηκε, ήπιε και δεν έπαθε απολύτως τίποτα! «Σώθηκα, βασιλιά μου, γιατί με προστατεύει η Χάρη του Θεού», είπε χωρίς θυμό. «Ο Χριστός μου ανέστησε νεκρούς και δεν Του ήταν δύσκολο να με σώσει από τα τεχνάσματα του μάγου σου». Εξοργισμένος ο μάγος, ζήτησε τότε από τον Άγιο να αναστήσει ένα νεκρό, του οποίου ο τάφος βρισκόταν εκεί κοντά. Δεν είχε καλά καλά τελειώσει την προσευχή του ο Γεώργιος και συνέβη το εξής θαυμαστό: η γη άρχισε να σείεται, ο τάφος άνοιξε και ο νεκρός σηκώθηκε! Ο Αθανάσιος μαζί με όλους όσους είδαν τον αναστημένο νεκρό ομολόγησαν πως ο Χριστός είναι ο μόνος Αληθινός Θεός και αμέσως εκτελέστηκαν.

Ο Άγιος μεταφέρθηκε για άλλη μια φορά στη φυλακή. Κουρασμένος, αποκοιμήθηκε και είδε σε όραμα τον Κύριό μας να τον στεφανώνει και να του δίνει θάρρος, λέγοντας πως θα ανταμειφθεί για τους αγώνες του και θα απολαύσει τις χαρές του Παραδείσου. Την επόμενη κιάλας μέρα οι στρατιώτες τον οδήγησαν στον τόπο όπου θανάτωναν τους κρατούμενους, ενώ πλήθος κόσμου τους ακολουθούσε. Μαζί του έφερναν και τη θαρραλέα Πολυχρονία, που ο σκληρός Διοκλητιανός είχε επίσης καταδικάσει σε θάνατο. Ο γενναίος Γεώργιος ευχαρίστησε τον Θεό και Του ζήτησε να προστατεύει όσους θα μάθουν το μαρτύριό του και θα ζητούν τη βοήθειά του. Έπειτα έσκυψε το κεφάλι και δέχτηκε το τελικό χτύπημα.

Ακόμα και σήμερα μπορεί κανείς να δει την εικόνα του αγίου Γεωργίου καβάλα στο άλογο του πάνω από τις πόρτες των χριστιανικών σπιτιών σε πολλές περιοχές, όπου οι χριστιανοί κινδυνεύουν από εχθρούς. Τα θαύματά του πολλά σε Ανατολή και Δύση, τον έκαναν αγαπημένο προστάτη των φτωχών και των κυνηγημένων. Η Εκκλησία μας όρισε να τον τιμούμε στις 23 Απριλίου, εκτός αν το Πάσχα εορταστεί αργότερα: τότε ο άγιος μεγαλομάρτυρας Γεώργιος τιμάται την αμέσως επόμενη μέρα, τη Δευτέρα του Πάσχα. Η πίστη του στον Αναστημένο μας Χριστό ας γίνει και δική μας, καθώς θα χαιρετούμε:

"Χριστός ανέστη!"

"Αληθώς ανέστη!"

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποια ήταν η μητέρα του αγίου Γεωργίου και πώς τον μεγάλωσε; Γιατί ο Γεώργιος διακρίθηκε στον στρατό;
- Γιατί εικονίζουμε τον Άγιο να σκοτώνει με το κοντάρι του ένα δράκοντα;
- Πώς ο μάγος Αθανάσιος έγινε χριστιανός;
- Τι ζήτησε από τον Θεό ο μεγαλομάρτυρας Γεώργιος; Πότε τον γιορτάζουμε;



Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Η πίστη του αγίου μεγαλομάρτυρα Γεωργίου στον Αναστημένο Χριστό ας γίνει και δική μας!



Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Είμαστε κι εμείς μάρτυρες της Ανάστασης, ως μέλη της Εκκλησίας και γι' αυτό ανταλλάσσουμε τον αναστάσιμο χαιρετισμό για 40 ημέρες. Τώρα που η συνήθεια αυτή χάνεται, ας την τηρήσουμε στο κατηχητικό μας. Μαρτυρούμε ότι ο Κύριος νίκησε τον πνευματικό θάνατο, την αμαρτία και την απελπισία, άρα ο σωματικός θάνατος δε μας φοβίζει πια. Βέβαια, για να δώσουμε μια τέτοια μαρτυρία και να ενισχύσουμε και τα παιδιά, πρέπει και στη δική μας ζωή με τη μετάνοια και την άσκηση να πολεμάμε τον πνευματικό θάνατο. Το λειτουργικό και μυστηριακό βίωμα, η ζωή των Αγίων, η μελέτη της Αγίας Γραφής θα μας δυναμώνουν σ' αυτόν τον αγώνα.

2. Αφού θα αναφερθούμε στην Ανάσταση (είναι εξάλλου το πρώτο μας μάθημα μετά το Πάσχα), ας ξέχουμε ότι η ώρα της Ανάστασης παραμένει ένα μυστήριο. Ο Κύριος αναστήθηκε χωρίς κανείς να Τον αντιληφθεί, αφήνοντας τα κολλημένα με σμύρνα επάνω Του σάβανα άθικτα στον Τάφο και την πέτρα στην θέση της. Όταν ο αρχάγγελος προκάλεσε τον σεισμό και κύλησε τον λίθο, προκαλώντας τον φόβο και τη λιποθυμία των στρατιωτών, το μνημείο ήταν ήδη κενό· γι' αυτό και ψάλλουμε: "οὐκ ἦσθοντο πότε ἀνέστης οἱ φυλάσσοντές σε στρατιῶται".

3. Μια και είναι η Κυριακή των Μυροφόρων, ίσως συζητηθεί με τα παιδιά ότι οι έντεκα μαθητές απίστησαν μπροστά στη μαρτυρία τους· το ίδιο και ο Θωμάς, που ζητά κιόλας να Τον ψηλαφίσει για να πιστέψει. Ακόμα και στις επόμενες εμφανίσεις του Κυρίου μπροστά τους, οι Απόστολοι διστάζουν, φοβούμενοι ότι είναι φάντασμα. Όλα αυτά μας διαβεβαιώνουν ότι οι μαρτυρίες που διαβάζουμε στα Ευαγγέλια είναι αληθινές πέρα για πέρα. Δείχνουν ανθρώπους που δεν πείστηκαν εύκολα, που χρειάστηκαν σαράντα ημέρες διάφορων συναντήσεων με τον αναστημένο Ιησού για να σιγουρευτούν, και που έκτοτε πέρασαν αμέτρητους κόπους και βάσανα κηρύττοντας την Ανάστασή Του στην οικουμένη. Θα έκανε κάτι τέτοιο ένας ψεύτης ή ένας φαντασιόπληκτος (όπως κατά καιρούς έχουν κατηγορηθεί πως ήταν οι Απόστολοι), δίνοντας στο τέλος και την ζωή του γι' αυτό τον σκοπό;



4. Η προσωπικότητα του αγίου Γεωργίου και η δυνατή του πίστη οφείλεται κατά πολύ στην ανατροφή του από την αγία Πολυχρονία. Αναφέρεται ότι κατά το πολυήμερο μαρτύριο του γιου της εκείνη φρόντιζε να του φέρνει τη Θεία Κοινωνία, για να αντέξει έως το τέλος. Βασανίστηκε κι εκείνη σκληρά, όταν ο Διοκλητιανός κατάλαβε ποια είναι και ήρθε αντιμέτωπος με το γενναίο φρόνημά της.

5. Το θαύμα του Αγίου με τον δράκοντα είναι από τα πιο γνωστά και λαοφιλή, παρόλο που δεν το συναντάμε σε όλα τα αρχαία μαρτύρια. Τι να ήταν άραγε ο δράκος; Μάλλον κάποιος από τα μεγάλα ερπετά της εποχής (ακόμα και σήμερα υπάρχουν παρόμοια ζώα, όπως ο δράκος του Κομόντο). Σίγουρα στο τεράστιο αυτό ζώο υπήρχε και διαβολική επίδραση, πιθανόν αφού ο λαός της περιοχής ήταν ειδωλολατρικός. Κάποιοι συναξαριστές περιγράφουν το θαύμα αυτό ως συμβολικό και πνευματικό γεγονός, που απέδειξε τη δύναμη του Αγίου απέναντι στον διάβολο, τον οποίο και συνέτριψε με τη ζωή και το μαρτύριό του. Αξίζει να τονίσουμε στα παιδιά την απόφαση που είχαν επιβάλλει οι ειδωλολάτρες ιερείς, μετά την αποτυχία του βασιλιά να σκοτώσει τον δράκο: το να προσφέρει κάθε οικογένεια ένα παιδί στο θηρίο. Δυστυχώς η ειδωλολατρία (ο διάβολος, δηλαδή, που κρυβόταν πίσω της) δεν είχε κανένα σεβασμό στην ανθρώπινη ζωή, καμιά αγάπη και συμπόνια στα ανθρώπινα βάσανα.

6. Αξίζει να προσέξουμε την απλότητα και την πίστη του αγίου Γεωργίου. Εκείνος, ένας αξιωματούχος του ρωμαϊκού στρατού που όλοι τον εκτιμούσαν, έρχεται μπροστά στον αυτοκράτορα αποφασισμένος να ομολογήσει την πίστη του στο Θεό. Προτεραιότητά του είναι αυτό που αρέσει στο Θεό και όχι στους ανθρώπους. Η θερμή προσευχή του εισακούστηκε και η ψυχή του νεκρού επέστρεψε στο σώμα της, γιατί άκουσε στην εντολή του Δημιουργού της. Οι Άγιοι έχουν τη Χάρη του Θεού και μεσολαβούν, ώστε να γίνει το θαύμα από Εκείνον που είναι ο μόνος Παντοδύναμος.

7. Η μεταστροφή του μάγου Αθανάσιου και των άλλων ειδωλολατρών μας προβληματίζει σχετικά με το πείσμα ή την επιμονή μας σε κάτι που είναι λάθος. Εκείνοι κατάλαβαν την πλάνη τους και δεν φοβήθηκαν αν θα ταπεινωθούν μπροστά στο πλήθος, όταν ομολόγησαν τον αληθινό Θεό. Δεν είναι κακό να παραδεχόμαστε τα λάθη μας· απεναντίας είναι ωφέλιμο, ακόμα κι αν γίνει ενώπιον όλων, ακόμα κι αν μας κοροϊδέψουν γι' αυτό.

8. Εφόσον αναστήθηκε το σώμα του Ιησού Χριστού, μπορούν πλέον να αναστηθούν τα σώματα όλων των ανθρώπων (βλέπετε και 25^ο μάθημα). Όπως ο νεκρός που είχε παραδοθεί στη φθορά του θανάτου επανήλθε στη φυσιολογική σωματική λειτουργία μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα, έτσι και τα δικά μας σώματα θα αναστηθούν στη Β' Παρουσία. Αξίζει να σημειώσουμε ότι ο Διοκλητιανός διέταξε να τον ξανασκοτώσουν αμέσως!

9. Τα θαύματα του Αγίου είναι αμέτρητα μέσα στους αιώνες, έτσι ώστε να τον τρέμουν και να τον σέβονται ακόμα και αλλόθρησκοι, όπως οι μουσουλμάνοι. Στη σημερινή Τουρκία, στον λόφο του Μαρμαρά, σώζεται το μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου του Κουδουνά, που πήρε το όνομά του από τα κουδούνια που βρέθηκαν πάνω στη θαυματουργή εικόνα του. Κάθε χρόνο το επισκέπτονται 250.000 άτομα, κυρίως Τούρκοι, γυναίκες, άντρες και παιδιά που ανεβαίνουν προς το μοναστήρι κρατώντας στα χέρια τους καρουλάκια. Ξετυλίζουν την κλωστή μέχρι να φτάσουν στην είσοδο της εκκλησίας. Δεν επιτρέπεται να μιλάνε όσο ανεβαίνουν. Μπορούν να μιλήσουν μόνο στην επιστροφή όταν θα έχουν αφήσει την ευχή τους στον Άγιο. Μόνο έτσι θα τους ακούσει ο Άγιος και θα πραγματοποιήσει την ευχή τους. Ο καθένας γράφει ό,τι θέλει σε ένα χαρτάκι και το αφήνει στον Άγιο. Πολλοί θα επιστρέψουν σε σύντομο χρονικό διάστημα για να ευχαριστήσουν τον Άη Γιώργη που άκουσε την προσευχή τους και ικανοποίησε την επιθυμία τους ή βρήκε λύση στο πρόβλημά τους.



10. Σε πολλά χριστιανικά σπίτια σε επικίνδυνες για τους χριστιανούς περιοχές (όπως π.χ. στους Αγίους Τόπους) υπάρχει προμετωπίδα με την εικόνα του αγίου Γεωργίου, ώστε να μην τολμά κανείς αλλόθρησκος να τα πειράξει.
11. Οι ύμνοι που ψάλλονται την ημέρα της γιορτής του Αγίου είναι γεμάτοι από την αναστάσιμη χαρά, γι' αυτό κι αν το Πάσχα πέσει μετά τις 23 Απριλίου, η γιορτή του μεταφέρεται τη Δευτέρα του Πάσχα.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Υπάρχει μήπως καλή και κακή μαγεία; Το να διαβάζουμε “το ωροσκόπιο μας” είναι κακό;» Η μαγεία («λευκή» και «μαύρη») κι η αστρολογία αποτελούν δαιμονικές πρακτικές. Ο άνθρωπος μέσω αυτών πιστεύει πως επηρεάζει ή επηρεάζεται από άλλες δυνάμεις που καθορίζουν την καθημερινή του ζωή και τις αποφάσεις του. Ποιες είναι αυτές οι δυνάμεις; Όχι βέβαια οι κινήσεις των ουρανίων σωμάτων ούτε τα μαγικά λόγια κι αντικείμενα, αλλά ο ίδιος ο διάβολος που επιθυμεί να μας υποδουλώσει. Ο Χριστός μάς ελευθέρωσε με την Ανάστασή Του από κάθε δύναμη του εχθρού, ας μην σκλαβωνόμαστε ξανά!
2. Τα παιδιά συχνά αναρωτιούνται αν και τα θαύματα των Αγίων είναι μια μορφή μαγείας. Ο κατηχητής οφείλει με σαφήνεια να ξεκαθαρίσει ότι τα θαύματα δεν είναι μαγικές ενέργειες. Μαγικά και «ανεξήγητα» φαινόμενα είναι οι συμβουλές των μέντιουμ, η «επίκληση» των ψυχών των κεκοιμημένων κ.ά. που προκαλούν μεν έκπληξη και θαυμασμό, παρασύρουν όμως τους ανθρώπους σε επικίνδυνους δρόμους, γιατί τους προκαλούν φόβο και τους οδηγούν στην υποδούλωση και την εξάρτηση. Είναι λοιπόν διαβολικά φαινόμενα. Ο μάγος Αθανάσιος ήθελε το κακό κι όχι το καλό του αγίου Γεωργίου· ήθελε επίσης να εντυπωσιάσει και να κερδίσει δύναμη. Αντίθετα, τα θαύματα των Αγίων ωφελούν τον άνθρωπο, γιατί τον ελευθερώνουν, τον οδηγούν στη μετάνοια και τον βοηθούν να έρθει πιο κοντά στον Θεό και στη χαρά του Παραδείσου· και οι Άγιοι ποτέ δεν τα αποδίδουν στον εαυτό τους, ώστε να κερδίσουν οι ίδιοι κάτι, αλλά στον Χριστό.
3. "Ο Χριστός αναστήθηκε την τρίτη μέρα μετά το θάνατό Του. Πώς ακριβώς αριθμούνται οι τρεις ημέρες μετά το θάνατο του Χριστού (που συνέβη απόγευμα της Παρασκευής) έως την Ανάσταση (πρώτες πρωινές ώρες της Κυριακής);" Υπάρχουν διάφορες ερμηνείες των Πατέρων σ' αυτό το συγκεκριμένο ζήτημα. Η πιο απλή και κατανοητή που μπορούμε να πούμε στα παιδιά είναι πως ο Χριστός είχε πει αρχικά «την τρίτη ημέρα θα αναστηθώ» και το ίδιο εννοούσε, όταν έλεγε άλλοτε «σε τρεις ημέρες». Επομένως, πρώτη ημέρα η Παρασκευή, δεύτερη το Σάββατο, τρίτη η Κυριακή, που είχε ήδη αρχίσει από τη νύχτα.
4. «Γιατί λέμε ότι ο Χριστός νίκησε τον θάνατο και για μας; Εκείνος μπορεί ν' αναστήθηκε, αλλά εμείς ακόμα πεθαίνουμε». Είναι από τα πιο απλά και σοβαρά ερωτήματα των παιδιών, ιδιαίτερα εκείνων που δεν έχουν ζήσει πολύ στον χώρο της Εκκλησίας. Η πιο απλή απάντηση που μπορούμε να δώσουμε είναι ότι υπάρχουν δύο θάνατοι: ο πνευματικός κι ο σωματικός. Μόλις ο Αδάμ κι η Εύα αμάρτησαν, χωρίστηκαν από τον Θεό και μεταξύ τους, άρχισαν να ζηλεύουν, να αλληλοκατηγορούνται, να υποψιάζονται. Και το χειρότερο, δεν μετάνιωσαν γι' αυτή τους την πτώση. Αυτός είναι ο επικίνδυνος και φοβερός θάνατος, το σκοτάδι, το πείσμα κι η απελπισία που ζει κι ο ίδιος ο διάβολος. Ο σωματικός θάνατος ήρθε αργότερα ως εντολή του Θεού για να μην παιδεύονται αιώνια οι άνθρωποι σ' αυτή τη γη. Ο Χριστός έρχεται και νικά με την Αγάπη και την Ταπείνωσή Του τον πρώτο θάνατο, αυτόν που ασχημαίνει τη ζωή μας κι έτσι κάνει τον δεύτερο θάνατο, πέρασμα στη χαρά του Παραδείσου. Αν το βίωμά μας είναι βίωμα μετανοίας και αγώνα, τα παιδιά αισθάνονται από το παράδειγμά μας τι τους λέμε, όπως κι όσοι βρέθηκαν κοντά σε Αγίους (έχουμε σύγχρονους Αγίους που οι άνθρωποι μαρτυρούν γι' αυτούς) δεν αμφέβαλλαν καθόλου για την ύπαρξη του Αναστημένου Χριστού!

5. "Γιατί και πώς ο αναστημένος Χριστός εμφανίζεται με διαφορετική μορφή (στους δύο μαθητές προς Εμμαούς, στη Μαγδαληνή, στη λίμνη της Τιβεριάδας), ώστε δεν αναγνωρίζεται αμέσως; Πώς βγήκε από τα σάβανα αφήνοντάς τα άθικτα και πώς περνά μέσα από τις κλειστές πόρτες;" Το Αναστημένο Σώμα του Χριστού μας είναι αληθινό σώμα (γι' αυτό και Τον ψηλαφεί ο Θωμάς, Τον αγγίζουν οι μυροφόρες, τρώει στην Τιβεριάδα), που μετά την νίκη κατά του θανάτου ξεπέρασε τους φυσικούς νόμους της φθοράς, όπως τους ξέρουμε εμείς από την προσωπική μας εμπειρία. Δεν έχει ανάγκες όπως είχε προ της Αναστάσεως (ύπνου, τροφής κ.λπ.) και δεν περιορίζεται από φυσικά εμπόδια. Επίσης, δεν αφήνει πάντα ο Χριστός να Τον αναγνωρίσει το πρόσωπο που Τον συναντά, έως ότου να είναι έτοιμο ψυχικά για την συγκλονιστική αυτή εμπειρία.

6. "Γιατί ο Χριστός δεν εμφανίζεται θριαμβευτικά στους στρατιώτες, τους αρχιερείς, τον Πιλάτο ή γενικά σ' όλους που Τον αμφισβήτησαν και Τον Σταύρωσαν;" Μια τέτοια ενέργεια θα ήταν εντελώς αντίθετη με την φιλανθρωπία και την αγάπη Του και θα καταργούσε την ελευθερία μας. Ο Χριστός επιθυμεί να Τον γνωρίσουμε και να Τον πιστέψουμε μόνο με την ελεύθερη θέληση μας. Οι αρνητές Του είτε θα απιστούσαν και πάλι θεωρώντας Τον φάντασμα (ας θυμηθούμε τους ίδιους Του τους μαθητές), είτε θα πάθαιναν αθεράπευτη ζημιά ψυχική και σωματική από την συνάντησή μαζί Του (ας σκεφτούμε τους στρατιώτες που έπεσαν μισοπεθαμένοι μόνο εξαιτίας της εμφάνισης του Αρχαγγέλου).



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Κατά Ματθαίον κζ' 51 – κη' 20, κατά Μάρκον ιε' 38 – ιστ' 30, κατά Λουκάν κγ' 47 – κδ' 49, κατά Ιωάννην ιθ' 38 – κα' 25.
2. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», εκδ. Ίνδικτος.
3. Ιστοσελίδα <http://www.saint.gr/66/saint.aspx>.
4. Ιστοσελίδα <http://www.monastiria.gr/monastiria-ektos-ellados/agios-georgios-koudounas/>
5. Οι σαράντα ημέρες του αναστάτος Κυρίου επί της γης, Χαραλάμπους Γ. Σωτηρόπουλου, εκδόσεις Σταυροπηγιακής και Συνοδικής Ιεράς Μονής Οσίου Συμεών του Νέου Θεολόγου, Κάλαμος 2011.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ὡς τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτῆς, καὶ τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστῆς, ἀσθενούντων
 ἰατρός, βασιλέων ὑπέρμαχος, Τροπαιοφόρε Μεγαλομάρτυς Γεώργιε, πρέσβευε
 Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶντα
 χαρισάμενος.



ΑΓΙΕ ΜΟΥ ΓΙΩΡΓΗ

Άγιε μου Γιώργη αφέντη μου κι αφέντη καβαλάρη,
 αρματωμένος με σπαθί και με αργυρό κοντάρι.
 Θεριό έπεσε στην χώρα μας σ' ένα βαθύ πηγάδι,
 ανθρώπους το ταΐζανε κάθε πρωί και βράδυ.
 Μια μέρα δεν του πήγανε ανθρώπους να δειπνήσει,
 σταλιά νερό δεν άφησε τη χώρα να δροσίσει.
 Κι ο κλήρος τότε έπεσε σε μια βασιλοπούλα,
 όπου την είχε ο βασιλιάς κόρη του μοναχούλα.
 Ξένος αγνώριστος περνά, την κόρη χαιρετάει,
 κι η κόρη του αποκρίνεται, κι η κόρη του μιλάει.



«Τράβηξε ξένη από δω και το νερό αφρίζει,
 κι ο δράκοντας τα δόντια του για μένα τα τροχίζει».
 Γυρίζει ανατολικά και κάνει το σταυρό του
 και βγάζει το σπαθάκι του και κόβει το λαιμό του.
 «Για πες μου ξένη να χαρείς, ποιο είναι τ' όνομά σου;
 Κι εγώ θα κάνω χάρισμα στην οικογένειά σου».
 «Γιώργη με λένε το όνομα απ' την Καππαδοκία,
 κι αν θες να κάνεις χάρισμα, χτίσε μιαν εκκλησία.
 Βάλε ζερβά την Παναγιά, δεξιά έναν καβαλάρη,
 αρματωμένο με σπαθί και μ' αργυρό κοντάρι».



Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

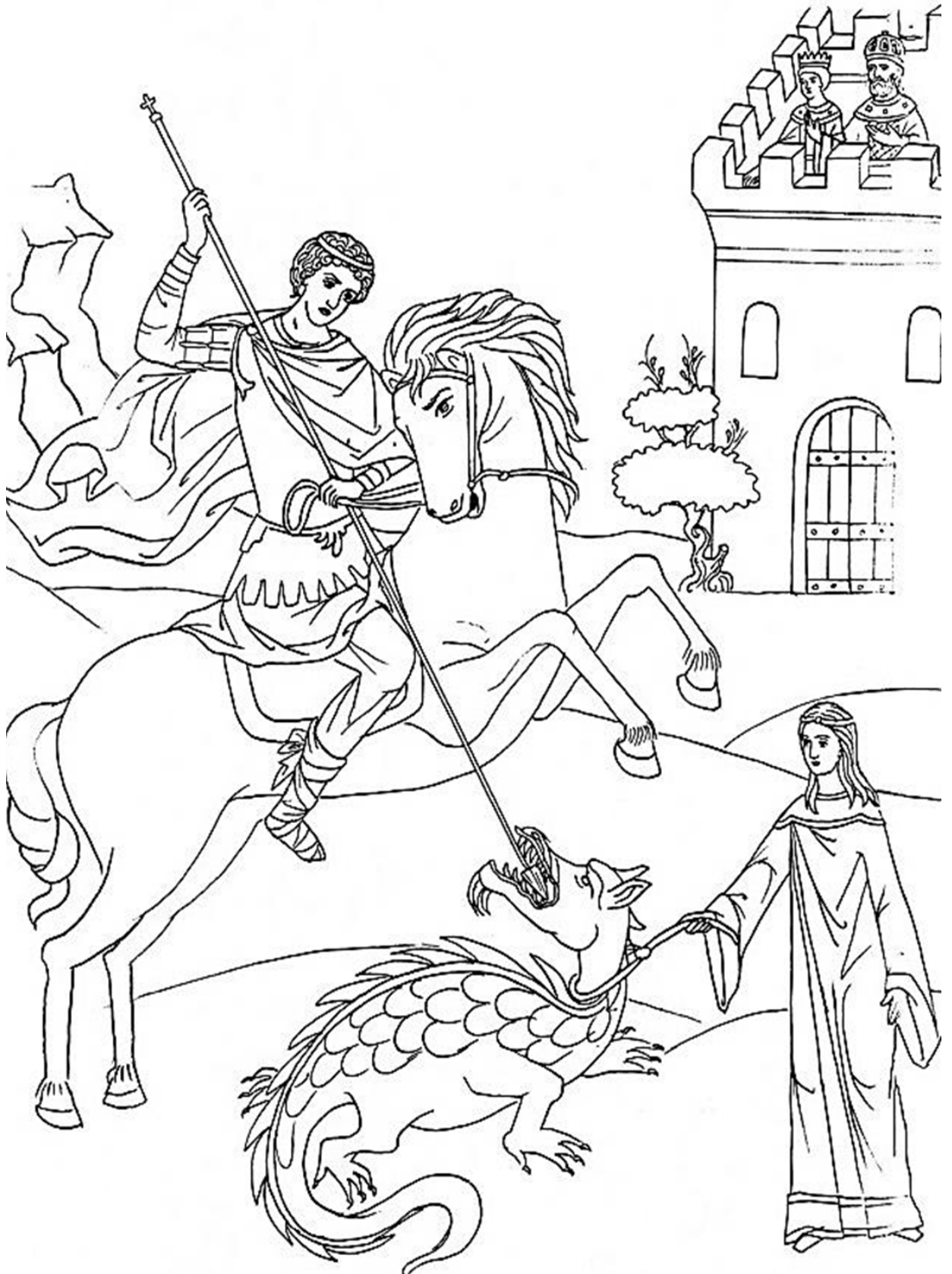
Η βούρτσα

Τα παιδιά σχηματίζουν έναν κύκλο και στέκονται ο ένας πολύ κοντά στον άλλον με τα χέρια πίσω. Ένα παιδί μένει στο κέντρο. Ο καθηγητής γυρίζει έξω από τον κύκλο και κάποια στιγμή αφήνει μια βούρτσα στα χέρια ενός παίκτη.

Αυτός την δίνει στο διπλανό του και ούτω καθ' εξής. Τις κινήσεις αυτές δεν πρέπει να τις καταλάβει ο παίκτης στο κέντρο, γιατί ο σκοπός του είναι να μαντέψει, μόλις ο καθηγητής δώσει το σύνθημα, τον παίκτη που έχει την βούρτσα. Αν τον βρει, αλλάζουν ρόλους.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

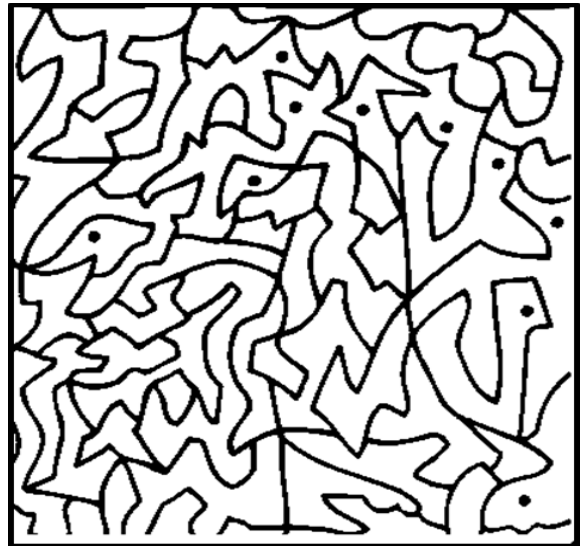
Ζ	Δ	Α	Η	Ξ	Λ	Ο	Β	Ν	Ν	Ι	Δ	Ν	Δ	Θ	Ν
Η	Ν	Θ	Κ	Α	Ξ	Ν	Λ	Ρ	Α	Θ	Ο	Ζ	Θ	Γ	Η
Λ	Μ	Ρ	Η	Η	Κ	Θ	Π	Α	Ζ	Μ	Β	Θ	Ε	Ζ	
Γ	Ν	Θ	Ι	Θ	Κ	Ε	Γ	Ο	Ε	Ο	Β	Β	Η	Ω	Ι
Κ	Θ	Π	Δ	Α	Ν	Η	Α	Λ	Ε	Ξ	Α	Ν	Δ	Ρ	Α
Θ	Ο	Η	Κ	Ξ	Ρ	Η	Μ	Υ	Θ	Γ	Μ	Β	Β	Γ	Λ
Ζ	Μ	Η	Θ	Ρ	Ι	Μ	Κ	Χ	Π	Ο	Ο	Ε	Ν	Ι	Λ
Ι	Ν	Μ	Υ	Ρ	Ο	Φ	Ο	Ρ	Ε	Σ	Β	Η	Ξ	Ο	Κ
Ν	Δ	Γ	Μ	Ν	Η	Ν	Ο	Ο	Α	Ξ	Θ	Λ	Μ	Σ	Ν
Γ	Χ	Ζ	Θ	Α	Α	Θ	Α	Ν	Α	Σ	Ι	Ο	Σ	Ε	Ε
Κ	Ρ	Λ	Ν	Λ	Β	Η	Δ	Ι	Π	Κ	Λ	Α	Κ	Μ	Ι
Δ	Ι	Ο	Κ	Λ	Η	Τ	Ι	Α	Ν	Ο	Σ	Θ	Β	Ζ	Ο
Ο	Σ	Η	Ι	Ν	Ζ	Μ	Γ	Λ	Ρ	Θ	Ρ	Γ	Α	Η	Β
Ι	Τ	Δ	Ι	Λ	Ι	Ν	Β	Ζ	Ι	Ι	Ν	Γ	Β	Λ	Δ
Ο	Ο	Ρ	Ζ	Ι	Ζ	Π	Ξ	Ξ	Ξ	Ρ	Μ	Ξ	Π	Ε	Ν
Ν	Σ	Α	Ο	Π	Ν	Ε	Ο	Θ	Η	Β	Ο	Ε	Α	Ο	Γ

1. Κυκλώστε στο κρυπτόλεξο τα πρόσωπα που ακούσαμε σήμερα:

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΣ
ΜΥΡΟΦΟΡΕΣ
ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΑ
ΧΡΙΣΤΟΣ



2. Χρωματίστε μόνο όπου υπάρχουν τελίτσες. Βλέπετε κάποιον που συναντήθηκε με τον άγιο Γεώργιο. Ποιος είναι;



3. Μέσα στο "Χριστός ανέστη" μπερδεύτηκαν οκτώ λέξεις από τον ύμνο του αγίου Γεωργίου. Κυκλώστε τις και γράψτε τις με τη σειρά:

Χριστός ὤς ανέστη ἐκ τῶν νεκρῶν, θανάτῳ αἰχμαλώτων θάνατον ἐλευθερωτῆς πατήσας καὶ τοῖς καὶ ἐν τῶν τοῖς μνήμασι πτωχῶν ζωὴν χαρισάμενος ὑπερασπιστῆς.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !



ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ (ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ)

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΚΗΡΥΚΟΣ ΚΑΙ ΙΟΥΛΙΤΤΑ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Υιός του Θεού ονομάστηκε Ιησούς Χριστός, μπήκε στην ανθρώπινη ιστορία, είχε επίγεια πατρίδα και μας άφησε το Όνομά Του ως πνευματικό όπλο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο Χριστός είναι συνεχώς δίπλα μας και το Όνομά Του νικά κάθε εχθρό.
- Η αγία Ιουλίττα χριστιανή με ευγενική καταγωγή στο Ικόνιο, χάνει τον σύζυγό της και μένει με τον τρίχρονο Κήρυκο, αφοσιωμένη σε έργα προσευχής και αγάπης.
- Στον διωγμό του Διοκλητιανού με δύο πιστές υπηρέτριες ταξιδεύουν και καταλήγουν στην Ταρσό.
- Ο διοικητής Αλέξανδρος την καλεί σε απολογία, η Αγία ομολογεί την πίστη της, μένει σταθερή και βασανίζεται.
- Ο Κήρυκος κλαίει, ο Αλέξανδρος τον καλοπιάνει, το παιδάκι προσεύχεται στον Χριστό, αντιδρά και ομολογεί· ο Αλέξανδρος προκαλεί το θάνατό του ντροπιασμένος.
- Η Αγία δοξάζει τον Θεό, υποφέρει με υπομονή και τέλος αποκεφαλίζεται. Οι υπηρέτριες παίρνουν κρυφά σε σπήλαιο τα λείψανα από τον τάφο των εγκληματιών.
- Όταν βασιλεύει ο άγιος Κωνσταντίνος, η μία υπηρέτρια αποκαλύπτει το μαρτύριο και τη σπηλιά· πολλοί προσκυνητές και θαύματα. Εορτή στις 15 Ιουλίου. Η δύναμη του Ονόματος του Κυρίου.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Τι λέμε, μόλις τρομάξουμε και φοβηθούμε;
 - Τι έχει μεγαλύτερη αξία, να έχουμε πολλά παιχνίδια ή η πίστη μας στον Θεό;
 - Ποια είναι η πιο μικρή προσευχή;
 - Πώς θα αντιδρούσε η μαμά σας, αν κινδυνεύατε από κάποιον σκληρό άνθρωπο;
- *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Ζωγραφο-ιστορίες*

Χριστός ανέστη!

Ο Κύριος δε μας έχει αφήσει ποτέ μόνους μας. Μπορεί να μην Τον βλέπουμε ανάμεσά μας, όπως την εποχή που περπατούσε πλάι στους Αποστόλους, αλλά είναι συνεχώς δίπλα μας! Φεύγοντας από κοντά τους όταν αναλήφθηκε, τους βεβαίωσε: «Να, εγώ θα είμαι μαζί σας πάντα, μέχρι το τέλος των αιώνων». Αρκεί να καλέσουμε με πίστη το Όνομά Του, να ομολογήσουμε πως είμαστε δικοί Του, για να γεμίσουμε με θάρρος και να αντιμετωπίσουμε κάθε εμπόδιο. Αυτό γνώριζαν και πίστευαν βαθιά και η αγία Ιουλίττα μαζί με το τρίχρονο αγοράκι της, τον άγιο Κήρυκο και το έπραξαν στη δύσκολή τους στιγμή.

Η αγία Ιουλίττα ζούσε από μικρό κορίτσι στο όμορφο Ικόνιο της Μικράς Ασίας και καταγόταν από σπουδαία οικογένεια. Βαπτίστηκε χριστιανή, παντρεύτηκε κι από το γάμο της απέκτησε έναν γιο, τον Κήρυκο. Γρήγορα όμως συνάντησε την πρώτη της δοκιμασία: ο αγαπημένος της σύζυγος πέθανε κι εκείνη έμεινε χήρα. Όλοι της πρότειναν να ξαναπαντρευτεί, η Αγία όμως εμπιστεύτηκε τον εαυτό της στον Χριστό κι αποφάσισε να αφοσιωθεί στην προσευχή και την ελεημοσύνη, δίνοντας το καλό παράδειγμα και στο μικρό της παιδί.

Δύσκολη εποχή για τους χριστιανούς! Ο αυτοκράτορας Διοκλητιανός είχε υπογράψει σκληρά διατάγματα εναντίον όσων πίστευαν στον Χριστό. Οι διοικητές των επαρχιών συναγωνίζονταν μεταξύ τους ποιος θα τα εφαρμόσει πιο αποτελεσματικά, για να κερδίσει καλύτερο αξίωμα. Έτσι έγινε και στο Ικόνιο. Αμέσως η αγία Ιουλίττα, αποφασισμένη ακόμα και να χάσει την περιουσία της, παρά να αρνηθεί τον Χριστό, πήρε μαζί της τον άγιο Κήρυκο και δυο πιστές της υπηρέτριες και ταξίδεψαν από πόλη σε πόλη, μήπως βρουν καταφύγιο. Παντού συναντούσαν μεγάλη αναταραχή και λίγο αργότερα κατέληξαν στην Ταρσό, την πόλη όπου είχε γεννηθεί κι ο απόστολος Παύλος. Όμως εκεί, οι κατάσκοποι του διοικητή Αλέξανδρου την ανακάλυψαν. Μόλις αυτός πληροφορήθηκε πως μια χριστιανή ευγενικής καταγωγής είχε καταφύγει στην πόλη του, την κάλεσε αμέσως σε απολογία και μάλιστα με το παιδί της αγκαλιά!

Οι δύο υπηρέτριες της Αγίας κατάφεραν να χαθούν μέσα στο πλήθος και παρακολουθούσαν κρυφά τα γεγονότα. Όταν ο Αλέξανδρος ρώτησε την Αγία το όνομα και την καταγωγή της, εκείνη απάντησε απλά: «Είμαι χριστιανή!» Τίποτε άλλο δεν είχε πια σημασία, παρά μονάχα ότι ανήκε στον Χριστό και σκεπαζόταν από το Άγιο Όνομά Του, που νικά κάθε διαβολική δύναμη. Έκπληκτος ο Αλέξανδρος, προσπάθησε στην αρχή να την καλοπιάσει, να τη συγκινήσει και να την κάνει να λυπηθεί το αγοράκι της. «Θυσίασε στα είδωλα, για να σωθείτε και οι δύο!» τη συμβούλευε τάχα από ενδιαφέρον. Όταν όμως η Ιουλίττα αρνήθηκε, ο διοικητής πέταξε τη μάσκα της συμπάθειας και διέταξε να τη βασανίσουν μπροστά στα μάτια του τρίχρονου παιδιού της.

Ο μικρός Κήρυκος άρχισε να κλαίει, βλέποντας να χτυπούν τη μητέρα του. Τότε ο Αλέξανδρος τον πήρε αγκαλιά και του είπε γλυκά: «Παράτα αυτή τη μάγισσα κι έλα σε μένα, τον πατέρα σου. Θα σε κάνω γιο μου και θα έχεις όλα τα πλούτη μου!». Μα το παιδάκι, μεγαλωμένο με πίστη, είχε καρφωμένα τα μάτια στην αγία Ιουλίττα και ψιθύριζε την προσευχή που εκείνη του είχε μάθει, από όταν ήταν μωρό: «Χριστέ μου, ελέησον! Χριστέ μου, ελέησον!» Ξαφνικά χτύπησε με τις μικρές γροθιές του τον τύραννο και τον κλώτσησε στα πλευρά, φωνάζοντας: «Είμαι κι εγώ χριστιανός!»

Ο διοικητής εξαγριώθηκε. Να τον περιφρονεί έτσι ένα τρίχρονο παιδί; Οργισμένος, το άρπαξε απ' το πόδι και το πέταξε με δύναμη στα σκαλοπάτια του δικαστηρίου του. Αίμα γέμισε το λευκό μάρμαρο. Το

κεφαλάκι του αγίου Κήρυκου ράγισε και η αθώα παιδική ψυχή του ανέβηκε στον ουρανό.

"Δόξα σε Σένα, Κύριε! Σ' ευχαριστώ που πήρες το παιδί μου κοντά Σου!" φώναξε η αγία Ιουλίττα, ντροπιάζοντας ακόμα περισσότερο τον Αλέξανδρο. Το μαρτύριό της συνεχίστηκε ακόμα πιο σκληρό, μα η Αγία έδειχνε θαυμαστή υπομονή, ευχαριστώντας τον Θεό που γρήγορα θα συναντούσε το παιδί της στη χαρά του Παραδείσου. Βλέποντας, λοιπόν, πως δεν κατάφερε τίποτα, ο διοικητής διέταξε τους δήμιους να την αποκεφαλίσουν. Έδωσε μάλιστα εντολή να πετάξουν τα σώματα των μαρτύρων σ' έναν λάκκο, όπου έθαβαν τους εγκληματίες. Όμως οι δυο πιστές υπηρέτριες που είχαν δει τα πάντα, πήραν κρυφά τη νύχτα τα τίμια λείψανα της αγίας μητέρας και του παιδιού της και τα έθαψαν χριστιανικά σε μια σπηλιά της περιοχής.

Οι ειδωλολάτρες αυτοκράτορες και οι απάνθρωποι διοικητές τους πέθαναν και ξεχάστηκαν. Μερικά χρόνια αργότερα ανέβηκε στον θρόνο ο πρώτος άγιος βασιλιάς, ο Μέγας Κωνσταντίνος. Μία από τις ευσεβείς υπηρέτριες ζούσε ακόμη· διηγήθηκε τότε το μαρτύριο των δύο Αγίων και φανέρωσε το μυστικό τους μνήμα. Έτσι, πλήθη πιστών άρχισαν να προσκυνούν τα τίμια λείψανα, που μέχρι σήμερα θαυματουργούν.

Ο άγιος Κήρυκος και η αγία Ιουλίττα γιορτάζουν στις 15 Ιουλίου και μας θυμίζουν πόση δύναμη κρύβει το ανίκητο Όνομα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Τι έκανε η αγία Ιουλίττα μετά τον θάνατο του άντρα της; Γιατί;
- Τι συνέβη όταν την έφεραν μπροστά στον Αλέξανδρο;
- Τι έλεγε και ποιον κοιτούσε ο άγιος Κήρυκος, ενώ του μιλούσε ο διοικητής;
- Πώς αντέδρασε η Αγία στον θάνατο του παιδιού της; Δεν το αγαπούσε;



Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας έχουμε πάντα ανίκητο όπλο στα χείλη και στην καρδιά μας την προσευχή στον Κύριό μας Ιησού Χριστό, όπως έκαναν και ο άγιος Κήρυκος με τη μητέρα του, αγία Ιουλίττα.



Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Βρισκόμαστε στην αναστάσιμη Κυριακή με το θαύμα της θεραπείας του παραλύτου, που διαμαρτυρόταν στον Χριστό: «Κύριε, άνθρωπον οὐκ ἔχω» (κατά Ιωάννην ε΄ 7). Ο Χριστός όμως είναι συνεχώς δίπλα μας ακόμα και μετά την Ανάληψή Του. Μας τον φέρνει ζωντανό ανάμεσά μας το Άγιο Πνεύμα μέσα στην Εκκλησία. Όσο μόνοι κι αν μείνουμε σε δύσκολες στιγμές, Εκείνος είναι κοντά μας. Δεν ξέρουμε τι είδους προβλήματα μπορεί να αντιμετωπίζουν τα παιδιά στο κατηχητικό μας. Ας τα στηρίξουμε με την αίσθηση της παρουσίας του Χριστού, που τα αγαπά και θέλει να τα βοηθήσει. Θα το πιστέψουν, αν αισθανθούν ότι το ζούμε κι εμείς, όπως κι ο άγιος Κήρυκος το ένωθε βιώνοντάς το από την αγία μητέρα του.



2. Οι χριστιανοί της εποχής, άνθρωποι εντελώς διαφορετικοί από τους ειδωλολάτρες, είχαν άριστες σχέσεις με τους υπηρέτες τους τις περισσότερες φορές. Ο θεσμός της δουλείας καλά κρατούσε κι οι χριστιανοί ήταν οι μόνοι που έβλεπαν τους υπηρέτες τους ως ανθρώπους με αξία, ως αδελφούς· γι' αυτό και απολάμβαναν σπάνια αφοσίωση και αγάπη από αυτούς, όπως συνέβη και με τις υπηρέτριες της αγίας Ιουλίττας.

3. Το καλόπιασμα ήταν συνήθης τακτική των ειδωλολατρών διοικητών για να πείσουν τους χριστιανούς ν' απαρνηθούν την πίστη τους και να θυσιάσουν στα είδωλα. Άλλες φορές μπορεί να προσέφεραν υλικά αγαθά ή αξιώματα, άλλες πλούτη, άλλες απλώς την ελευθερία τους και άλλες προσπαθούσαν μέσω των συναισθημάτων για τ' αγαπημένα τους πρόσωπα να τους κάνουν να λυγίσουν. Κάποιοι υπέκυπταν, οι περισσότεροι όμως αρνούσανται και οδηγούνταν στους βασανισμούς και το μαρτύριο.

4. Ο Αλέξανδρος προσέφερε στον μικρό Κήρυκο πλούτη και μια ευτυχημένη ζωή: τα υλικά απέναντι στα πνευματικά. Πώς ένα μικρό παιδί μπορούσε να αντισταθεί, βλέποντας μάλιστα τη μητέρα του ανίκανη να το προστατέψει; Ο Άγιος όμως, έχοντας πάρει θάρρος από την προσευχή, διάλεξε αυτό που πολλοί ίσως απέρριπταν και συνεχίζουν ν' απορρίπτουν και στις μέρες μας: τον Χριστό! Σήμερα δεν το κάνουμε για να γλιτώσουμε τη ζωή μας (με εξαίρεση τις περιοχές που πλήττονται από τις ακραίες ισλαμικές δυνάμεις), αλλά καθαρά για την καλοπέρασή μας. Ο δρόμος προς τον Χριστό είναι στενός, δύσκολος και ανηφορικός, ενώ αντίθετα, ο πλατύς, εύκολος και κατηφορικός οδηγεί προς τον διάβολο.

5. Ο διοικητής, αρχικά γλυκός και ευγενικός, έβγαλε τον πραγματικό του εαυτό όταν οι Άγιοι έμειναν σταθεροί στην πίστη τους. Βασανίζει φρικτά μια γυναίκα και σκοτώνει απάνθρωπα ένα τρίχρονο παιδάκι. Ο άνθρωπος από μόνος του δεν είναι κακός. Πώς θα μπορούσε ο Θεός να πλάσει το κακό, από τη στιγμή που ο ίδιος είναι Αγάπη και μας έχει φτιάξει κατ' εικόνα Του; Αυτός, λοιπόν, που βλάπτει την ψυχή του ανθρώπου είναι ο διάβολος. Τα είδωλα δεν ήταν τίποτε άλλο παρά λατρεία σ' αυτόν αντί του Θεού. Είναι πραγματικά τρομακτικό το τι μπορεί να σκεφτεί ένας άνθρωπος, θολωμένος από τον διάβολο, προκειμένου να βλάψει έναν συνάνθρωπό του και μάλιστα – στη συγκεκριμένη περίπτωση – ένα παιδί!

6. Όταν αγαπάμε κάποιον, θέλουμε να έχουμε συχνή επικοινωνία μαζί του. Το ίδιο ισχύει και στη σχέση μας με τον Θεό. Η ψυχή που αγαπά τον Ιησού, αφού δεν Τον βλέπει και δεν Τον απολαμβάνει εδώ στη γη, παρηγορείται με τη συνεχή ενθύμηση του Αγίου Ονόματός Του και με τη συχνή προσευχή. Όσο δυνατότερη είναι η πίστη κι η αγάπη μας, τόσο πιο μεγάλη κι η ανάγκη μας για προσευχή. Ας προσευχόμαστε, λοιπόν, με ευλάβεια, με πίστη κι εμπιστοσύνη στο Θεό και στη δικαιοσύνη Του, χωρίς να αγανακτούμε εναντίον Του, όταν -από αγάπη- αρνηθεί κάτι που Του ζητάμε. Πρώτος ο Κύριος μάς έδωσε το παράδειγμα της ανεξίκακης και διαρκούς προσευχής, ο Οποίος προσευχόταν ακόμα και πάνω στον Σταυρό για τους σταυρωτές Του.

7. Η ευχή του Ιησού: «Κύριε, Ιησού Χριστέ, ελέησόν με», η απλή αυτή μονολόγιστη προσευχή, σύμφωνα με την Παράδοσή μας, καθαρίζει την ψυχή και το νου κι αποτελεί διαρκή αγώνα για το Χριστιανό, που μπορεί να τη λέει μυστικά σε κάθε περίπτωση. Είναι το καλύτερο βίωμα που μπορούμε να μεταδώσουμε στα παιδιά μας από πολύ μικρή ηλικία, όπως είχε κάνει και η αγία Ιουλίττα στον άγιο Κήρυκο. Έτσι το άγιο αυτό νήπιο μπόρεσε να ομολογήσει την Αλήθεια και να ξεπεράσει το φυσικό φόβο ενός μικρού παιδιού, που θα βρισκόταν χωρίς την προστασία των γονιών του.

8. Να και μια ακόμα αναφορά στον άγιο βασιλιά, τον Μέγα Κωνσταντίνο, για τον οποίο μιλήσαμε στο 21ο μάθημα. Στη δική του εποχή αποκαταστάθηκαν όλες οι αδικίες εναντίον των χριστιανών, αποφυλακίστηκαν βασανισμένοι άνθρωποι, θάφτηκαν με τιμή και σεβασμό οι μάρτυρες και άρχισε η εξημέρωση των ηθών που είχαν οδηγήσει στα απάνθρωπα μαρτύρια. Του οφείλουμε πολλά περισσότερα από όσα γνωρίζουμε για το έργο του.



(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

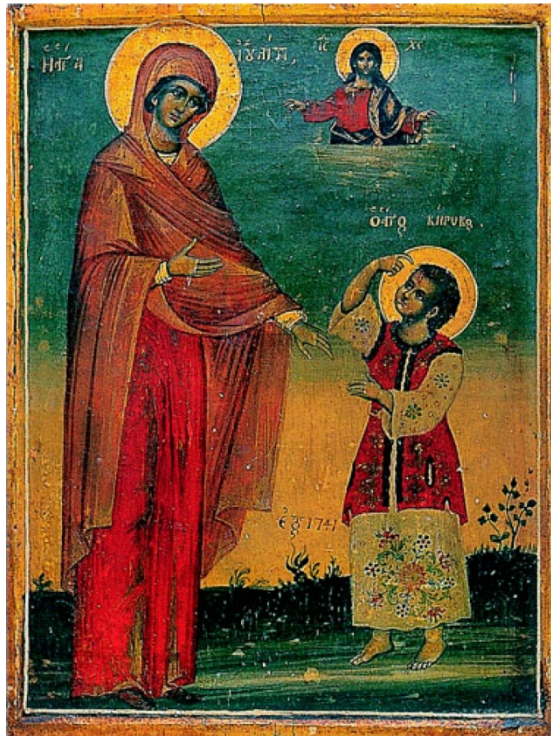
1. «Μα γιατί έφυγε η Αγία με τον γιο της από την πόλη που ζούσαν; Μήπως φοβήθηκε;» Έχουμε ξαναμιλήσει για την πιθανή αυτή απορία των παιδιών στο δεύτερο μάθημα με τη ζωή της αγίας Αριάδνης (ΣΤ2). Συμπληρωματικά μπορούμε να θυμίσουμε στα παιδιά ότι ο Χριστός είχε προειδοποιήσει και συμβουλέψει τους μαθητές Του: «Ορίστε, σας στέλνω σαν πρόβατα ανάμεσα σε λύκους· να γίνεστε φρόνιμοι (δηλ. να έχετε φρόνηση, προσοχή, αυτοπροστασία) όπως τα φίδια και αθώοι όπως τα περιστέρια... Όταν όμως σας διώκουν σ' αυτήν την πόλη, να καταφεύγετε σε άλλη» (κατά Ματθαίον ι' 16, 23). Έτσι μας προτρέπει να κάνουμε κι εμείς και αυτό ακριβώς έκανε και η Αγία με τον γιο της. Έφυγαν, όχι από φόβο, αλλά από σύνεση.
2. «Γιατί οι υπηρέτριες εγκατέλειψαν τους δύο Αγίους;» Σίγουρα δεν θα μπορούσαν να τους βοηθήσουν μένοντας κι αυτές μαζί τους. Μόνη τους ελπίδα να σωθούν και να προσπαθήσουν να σώσουν ίσως τον μικρό Κήρυκο, ήταν να διαφύγουν τη σύλληψη. Τους χρωστάμε το γεγονός ότι γνωρίσαμε το μαρτύριο των δύο Αγίων (που μπορεί να έμενε άγνωστο, όπως εκατομμύρια άλλα) και την ανεύρεση των λειψάνων τους.
3. «Γιατί η αγία Ιουλίττα χάρηκε με τον μαρτυρικό θάνατο του παιδιού της;» Γιατί βέβαια το αγαπούσε αληθινά! Σαν μητέρα θα πόνεσε βλέποντάς το να κλαίει και να πεθαίνει, αλλά γνώριζε ότι το παιδί της ήταν πια ασφαλές, χαρούμενο και τιμημένο με το στεφάνι του μαρτυρίου κοντά στον Χριστό, που το αγαπούσε ακόμα πιο πολύ κι από εκείνην. Ποια ήταν λοιπόν η αληθινή ευτυχία για το παιδί της, την οποία αναζητά κάθε μάνα; Μια μάνα που πιστεύει, ξέρει πως είναι η ζωή κοντά στον Χριστό. Γι' αυτό και προτιμά να το χάσει, παρά να το δει μακριά Του. Μας θυμίζει τη μητέρα του αγίου Κωνσταντίνου του Υδραίου, την οποία είχαμε θαυμάσει στο 14ο μάθημα.

**Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ****(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)**

1. Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον κη' 28.
2. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», εκδ. Ίνδικτος.
3. Π. Μ. Σωτήρχου, Παιδομάρτυρες, Εκδόσεις Παπαδημητρίου.
4. Ιστοσελίδα <http://www.saint.gr/66/saint.aspx>.
5. Ιστοσελίδα antexoume.wordpress.com/2013/07/15/

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἡ καλλιμάρις τοῦ Χριστοῦ Ἰουλίττα, σὺν τριετεί ἁμνῶ αὐτῆς τῷ Κηρῷ,
δικαστοῦ πρὸ βήματος παρέστησαν φαιδρῶς, εὐτολμοὶ κηρύττοντες. τὴν
χριστώνυμον κλήσιν, ἄμφω μὴ πτοοῦμενοι, ἀπειλᾶς τῶν τυρράνων καὶ στεφηφόροι
νῦν ἐν οὐρανοῖς, ἀγαλλιώνται, Χριστῷ παριστάμενοι.





Ο ΑΓΙΟΣ ΚΗΡΥΚΟΣ

*Ο άγιος Κήρυκος ήταν μικρός, από τους άγιους ο πιο μικρός,
μα είχε πίστη τόσο μεγάλη, με βασιλιά τα είχε βάλει. (2)*

*Δε φοβήθηκε ούτε λεπτό, δεν αρνήθηκε τον Χριστό,
Αυτόν ελάτρευε και αγαπούσε, Αυτόν επίστευε κι ομολογούσε. (2)*



Άγιε μου Κήρυκε κάνε ευχή κι εμείς να έχουμε πίστη πολλή.

Μες στον κόσμο ετούτο που ζούμε

τον Ιησού Χριστό να ομολογούμε!

Μες στον κόσμο ετούτο που ζούμε

τον Χριστό να ομολογούμε!

*Ο άγιος Κήρυκος ήταν μωρό, ήτανε μόλις τριών χρονών,
μα είχε πίστη τόσο μεγάλη, με βασιλιά τα είχε βάλει,
μα είχε πίστη τόσο μεγάλη, που κανείς δεν μπόρεσε να βγάλει!*



Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Μην μπερδευτείς!

Ο κατηχητής δείχνει ένα σημείο του σώματός του, ονομάζοντάς το όμως με την ονομασία ενός άλλου σημείου του σώματός του: π.χ. δείχνει το κεφάλι και λέει πως είναι το πόδι του. Τα παιδιά πρέπει αμέσως να δείξουν στο σώμα τους το σημείο που λέει κι όχι το σημείο που δείχνει, δηλαδή στην προκειμένη περίπτωση, το πόδι τους! Όποιος μπερδευτεί, βγαίνει από το παιχνίδι. Νικητές είναι τα παιδιά που παραμένουν στο παιχνίδι ως το τέλος.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Σημειώστε Σ, αν η πρόταση είναι σωστή και Λ, αν είναι λάθος:

- Ο τρίχρονος Κήρυκος ομολόγησε στον Αλέξανδρο πως είναι χριστιανός. []
- Η αγία Ιουλίττα πρώτα παντρεύτηκε και μετά βαφτίστηκε χριστιανή. []
- Ο αυτοκράτορας Διοκλητιανός σεβόταν και προστάτευε τους χριστιανούς. []
- Η αγία Ιουλίττα προτίμησε την πίστη της από την περιουσία της. []
- Οι δύο υπηρέτριες ζούσαν στα χρόνια του Μεγάλου Κωνσταντίνου. []
- Η Ταρσός ήταν η πόλη που γεννήθηκε ο απόστολος Παύλος. []
- Ο άγιος Κήρυκος γέλασε με τα λόγια του διοικητή. []
- Η αγία Ιουλίττα δόξαζε τον Θεό που πήρε το παιδί της κοντά Του. []

2. Τα γράμματα μπερδεύτηκαν! Πρέπει να τα βάλετε στη σωστή σειρά, για να διαβάσετε:

δύο πόλεις, δύο αυτοκράτορες, δύο Αγίους, έναν Απόστολο, ένα διοικητή και τον Θεάνθρωπο

ΟΕΞΡΑΑΝΔΣΛ	— — — — —
ΤΩΝΣΝΣΟΤΙΝΑΣΚ	— — — — —
ΣΥΑΛΟΠ	— — — — —
ΥΚΗΚΣΡΟ	— — — — —
ΟΤΛΙΠΤΑΥ	— — — — —
ΝΤΙΟΚΛΙΑΟΣΗΔ	— — — — —
ΟΣΙΥΣΗ	— — — — —
ΟΡΤΑΣΣ	— — — — —
ΚΟΟΙΝΙ	— — — — —



3. Κυκλώστε τη σωστή λέξη από κάθε σειρά, ώστε να συμπληρώσετε την καρδιακή προσευχή με τις 5 λέξεις:

ΠΑΝΑΓΙΑ ΑΜΝΟΣ ΚΥΡΙΕ ΙΟΥΛΙΤΤΑ ΑΜΗΝ ΧΡΙΣΤΟΣ	_____
ΗΜΑΣ ΙΗΣΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ ΑΓΙΟΣ	_____
ΠΑΤΕΡ ΤΡΙΑΔΑ ΕΣΤΙ ΧΡΙΣΤΕ ΣΩΣΟΝ ΚΗΡΥΚΟΣ	_____
ΑΝΑΣΤΑΣ ΨΥΧΑΙΣ ΕΙΡΗΝΗ ΔΟΣ ΥΜΑΣ ΕΛΕΗΣΟΝ	_____
ΜΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΘΕΟΣ ΧΕΡΟΥΒΙΜ ΑΞΙΟΝ ΑΛΗΘΕΙΑ	_____



ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ (ΣΑΜΑΡΕΪΤΙΔΟΣ)

Ο ΟΣΙΟΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ Ο ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΗΣ

A. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη στο πρόσωπο του Αγίου Πνεύματος, που είναι Κύριος, χορηγός της ζωής, της σοφίας και κάθε χαρίσματος.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Οι Άγιοι σε κάθε εποχή, μαζί μας ως μέλη της Εκκλησίας με τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος.
- Ο μικρός Ευάγγελος γεννιέται σε φτωχή οικογένεια της Εύβοιας, ο πατέρας μεταναστεύει κι εκείνος 7 ετών φεύγει να εργαστεί στη Χαλκίδα και την Αθήνα.
- Το αφεντικό του διακρίνει την υπακοή, τη φιλοτιμία και την εργατικότητα του· το παιδί διαβάζει για τον άγιο Ιωάννη τον Καλυβίτη και 12 ετών φεύγει κρυφά για το Άγιον Όρος.
- Υποτάσσεται με υπακοή και αγάπη σε δύο γέροντες ως μοναχός Νικήτας· το Άγιο Πνεύμα του δίνει το χάρισμα να βλέπει πρόσωπα και γεγονότα με τη σοφία του Θεού, ξεπερνώντας τον τόπο και τον χρόνο.
- Σοβαρή ασθένεια στα 19 του χρόνια, υποχρεώνεται να γυρίσει στην Εύβοια, χειροτονείται ιερομόναχος Πορφύριος και φροντίζει με αγάπη τον λαό· στον Β΄ Παγκόσμιο γίνεται πνευματικός στην πολυκλινική της Αθήνας, 30 χρόνια διακονίας των ασθενών στην ψυχή και το σώμα.
- Το μοναστήρι της Μεταμόρφωσης στον Ωρωπό, τα θαύματα στις συναντήσεις του με τους ανθρώπους, η συνεχής προσευχή μέρα και νύχτα για όσους κινδυνεύουν.
- Ο Άγιος της επιστήμης και της τεχνολογίας· ο θαυμαστός διάλογος με τη Γερμανίδα γιατρό· η προειδοποίηση για το ατύχημα στο πρόγραμμα Απόλλων 13· η χαρά για την ίδρυση της Πειραιϊκής Εκκλησίας και η αισιοδοξία για το διαδίκτυο.
- Πολλά προβλήματα υγείας και τύφλωση με δοξολογία προς τον Θεό· αγάπη προς όλους (παπαγάλος)· προαίσθηση για το τέλος του, αναχώρηση και κοίμηση στο Άγιον Όρος στις 2 Δεκεμβρίου 1991. Ταπείνωση και εμπιστοσύνη στον Θεό στο τελευταίο του γράμμα.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ



(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Υπάρχουν σήμερα Άγιοι; Έχετε ακούσει κάποιον ή θυμάστε κανέναν από προηγούμενα μαθήματα;
- Μπορεί ο άνθρωπος να μεταφερθεί στον τόπο και στον χρόνο; Τι λένε οι επιστήμονες;
- Πότε μας δίνει δώρα το Άγιο Πνεύμα; Πώς αλλιώς τα λέμε;
- Έχετε ακούσει κανένα μεγάλο διαστημικό ατύχημα;

➤ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Τηλεφωνώντας στ' αλαμπουρνέζικα*

Εδώ και αιώνες η Εκκλησία έχει αναδείξει αμέτρητους Αγίους, άλλους φανερούς και γνωστούς στους ανθρώπους κι άλλους αφανείς. Ακόμα και στις μέρες μας προβάλλει αγιασμένες μορφές. Έτσι, εμείς όλοι οι πιστοί ζούμε την ενότητα της Εκκλησίας στο πέρασμα του χρόνου, μέλη ενός Σώματος με κεφαλή τον Χριστό. Εκείνον αγάπησαν και αγαπούν όλοι οι Άγιοι κάθε εποχής· η αγάπη τους όμως αυτή δεν μένει μόνο στα λόγια, αλλά γίνεται πράξη. Κάθε τους δώρο από το Άγιο Πνεύμα, γίνεται ευκαιρία για να δοξαστεί ο Θεός και να ειρηνέψουν οι άνθρωποι. Έναν τέτοιο πολύ χαρισματούχο Άγιο θα γνωρίσουμε σήμερα, που αρκετοί από όσους τον γνώρισαν ζουν ακόμη και μας διηγούνται αυτά που οι ίδιοι είδαν και άκουσαν κοντά του!

Ο Άγιος γεννήθηκε σ' ένα χωριό της Εύβοιας από ευσεβείς γονείς, τον Λεωνίδα, που ήταν ψάλτης και την Ελένη. Ήταν τον τέταρτο παιδί της φτωχής οικογένειας και λίγο αργότερα ο πατέρας του αναγκάστηκε να φύγει για την Αμερική, να βρει μια καλύτερη δουλειά, για να μπορέσουν να ζήσουν. Ο μικρός Ευάγγελος, έμαθε πρόθυμα να βόσκει τα πρόβατα και μόλις τέλειωσε την πρώτη δημοτικού, προσπάθησε να βοηθήσει την οικογένεια ακόμα περισσότερο. Πήρε, λοιπόν, την ευχή της μητέρας του και πήγε πρώτα στη Χαλκίδα κι έπειτα στην Αθήνα, να δουλέψει στο παντοπωλείο κάποιου συγγενή τους.

Το αφεντικό του έβλεπε ότι το μικρό παιδί ήταν προικισμένο με σπουδαία χαρίσματα· ήταν φιλότιμος, εργατικός, υπάκουος και είχε αγάπη για τους Αγίους. Κατάφερε μάλιστα, με τα λίγα γράμματα που είχε προλάβει να μάθει, να διαβάσει τον βίο του αγίου Ιωάννη του Καλυβίτη κι από τότε λαχταρούσε κι αυτός μια ζωή κοντά στον Χριστό. Μόλις, λοιπόν, έγινε δώδεκα χρονών, έφυγε κρυφά για το Άγιον Όρος. Εκεί υποτάχθηκε με ταπεινωση σε δύο Γέροντες στα Καυσοκαλύβια, τον πατέρα Παντελεήμονα και τον πατέρα Ιωαννίκιο, δείχνοντας μεγάλη αρετή. Ο μοναχός Νικήτας, όπως ονομάστηκε, ξεχώριζε για την υπομονή, την πίστη του στον Θεό και την αγάπη του στους ανθρώπους.

Το Άγιο Πνεύμα, που ερευνά και γνωρίζει το βάθος της καρδιάς μας, είδε την προκοπή του νεαρού αγωνιστή και του χάρισε ένα σπουδαίο δώρο. Ο απλός και ταπεινός Νικήτας άρχισε να βλέπει πρόσωπα και γεγονότα από τον κόσμο γύρω του μέσα από τα σοφά μάτια του Θεού, που ξεπερνούν τον τόπο και τον χρόνο. Μπορούσε να μιλήσει για μέρη που δεν είχε ποτέ επισκεφθεί και για ανθρώπους που δεν είχε ποτέ συναντήσει! Ο Άγιος ευχαριστούσε με χαρά τον Θεό για την παρουσία Του και σιωπούσε, όπως τον συμβούλευαν οι πατέρες, περιμένοντας να δει ποιο ήταν το θέλημά Του.

Όσπου ήρθε μια δοκιμασία, ώστε μέσα από αυτή να φανούν οι μεγάλες αρετές του και να σωθεί κόσμος πολύς από την αμαρτία. Ήταν μόλις 19 χρονών, όταν μια σοβαρή αρρώστια άρχισε να τον ταλαιπωρεί και τον ανάγκασε να φύγει οριστικά από το Άγιον Όρος. Γύρισε στην Εύβοια, χειροτονήθηκε ιερέας και πήρε το όνομα Πορφύριος. Από τότε ξεκίνησε η φωτεινή παρουσία της αγάπης του κοντά σ' εμάς, τους ανθρώπους που ζούμε στον κόσμο. Φρόντισε τους πονεμένους, συμβούλεψε και συμπαραστάθηκε σε όσους είχαν ανάγκη. Όταν ξέσπασε ο δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος, ο γέροντας Πορφύριος ανέλαβε καθήκοντα ιερέα και πνευματικού στην πολυκλινική Αθηνών. Εκεί είδε τον πόνο και το δάκρυ των αρρώστων και για τριάντα ολόκληρα χρόνια ανακούφιζε τις ασθένειες της ψυχής και του σώματος, παρηγορώντας κι εξομολογώντας με αγάπη τις ψυχές που έφταναν κοντά του.

Ο Άγιος εργάστηκε με πολύ κόπο, για να γίνει το μοναστήρι της Μεταμορφώσεως στον Ωρωπό. Πό-

σος και πόσος κόσμος δεν πέρασε εκεί από το κελάκι του γέροντα Πορφυρίου! Γνώριζε όλων τα προβλήματα και τις δυσκολίες και συχνά μιλούσε πρώτος γι' αυτά, πριν προλάβουν οι επισκέπτες του. Ο Άγιος αγρυπνούσε και προσευχόταν για τους ανθρώπους' οποιαδήποτε, λοιπόν, ώρα της ημέρας και της νύχτας έβλεπε με τα πνευματικά του μάτια κάτι σοβαρό, έπαιρνε τηλέφωνο, για να γλυτώσει όποιον κινδύνευε. Τα θαύματά του μαλάκωναν τις σκληρές ψυχές και δυνάμωναν τους αδύναμους στην πίστη.

Όσα πνευματικά του παιδιά ήταν επιστήμονες, συχνά τον αποκαλούσαν "Άγιο της επιστήμης και της τεχνολογίας". Κάποτε του έφεραν μια Γερμανίδα γιατρό που δεν μιλούσε τη γλώσσα μας, να τον γνωρίσει. Συζητούσαν πολλή ώρα επιστημονικά θέματα' εκείνος μιλούσε ελληνικά, η γιατρός γερμανικά κι όμως, συνεννοήθηκαν τέλεια! Μια άλλη φορά ο γέροντας προειδοποίησε έναν Έλληνα καθηγητή, που δούλευε στη διαστημική υπηρεσία της Αμερικής, τη NASA, ότι ο πύραυλος του προγράμματος Απόλλων 13 θα πάθαινε σοβαρή ζημιά' του έδωσε, λοιπόν, οδηγίες πώς να χρησιμοποιήσουν τη σεληνάκατο, για να φέρουν πίσω ζωντανούς τους αστροναύτες. Έτσι ακριβώς συνέβη! Ο Άγιος δόξαζε τον Θεό, όταν ιδρύθηκε ο ραδιοφωνικός μας σταθμός της Πειραιϊκής Εκκλησίας και προέβλεπε με μεγάλη χαρά την εποχή που θα είχαμε το διαδίκτυο και θα μπορούσαμε να βρίσκουμε εύκολα τον Λόγο του Χριστού και τις συμβουλές των Αγίων σε κάθε τόπο και στιγμή.

Αν και στα τελευταία χρόνια της ζωής του είχε πολλά προβλήματα υγείας κι έφτασε να τυφλωθεί, ποτέ δεν παραπονέθηκε, αλλά ευχαριστούσε τον Θεό. Την αγάπη του τη ζούσαν όλοι, από τον μικρό του παπαγάλο, μέχρι τον τελευταίο άγνωστο επισκέπτη. Όταν πια κατάλαβε πως το τέλος της ζωής του πλησιάζει, ταξίδεψε για το Άγιον Όρος. Στις 2 Δεκεμβρίου του 1991 παρέδωσε την ψυχή του στον Χριστό, που από μικρό παιδί είχε αγαπήσει. Ο τάφος του είναι πολύ απλός και γνωστός μόνο στους πατέρες που ζουν εκεί. Στο τελευταίο του γράμμα προς τα πνευματικά του παιδιά γράφει: " Τώρα που θα πάω για τον ουρανό, νιώθω ότι ο Θεός θα μου πει: Τι θέλεις εσύ εδώ; Εγώ ένα έχω να του πω. Δεν είμαι άξιος, Κύριε, για εδώ, αλλ' ό,τι θέλει η αγάπη σου ας κάμει για μένα. Παρακαλώ όλους σας να με συγχωρέσετε για ό,τι σας στεναχώρησα."

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Τι έκανε τον μικρό Ευάγγελο να πάει στο Άγιον Όρος;
- Ποιες ήταν οι αρετές του αγίου Πορφυρίου; Γιατί ο Θεός του εμπιστεύτηκε τόσο μεγάλα χαρίσματα;
- Τι σας έκανε εντύπωση από τη ζωή του Αγίου; Διαφήμιση ποτέ τις ικανότητές του;
- Πώς ήταν το τέλος της ζωής του; Μπορούμε να παραδειγματιστούμε και σε τι;



Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

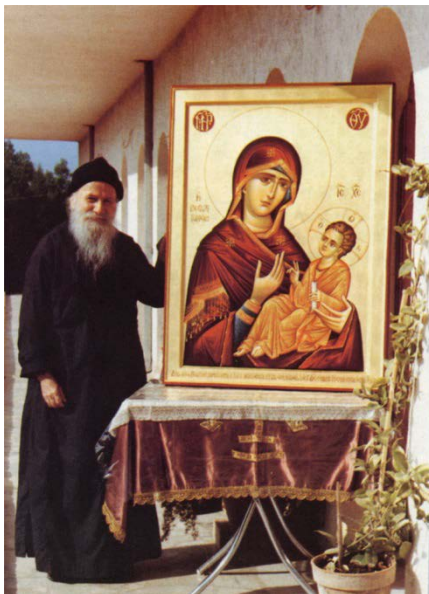
Ας παρακαλούμε τον Θεό να αξιοποιούμε τα δώρα Του με αγάπη για τους αδελφούς μας όπως έκανε ο θαυματουργός γέροντας Πορφύριος!



Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Πλησιάζουμε στο τέλος της φετινής σειράς μαθημάτων. Ας θυμίζουμε στα παιδιά αυτό που είχαν ακούσει και στα πρώτα μαθήματα (βλέπετε 1ο μάθημα, Ε1 και Ε2): η αγιότητα δεν είναι κάτι άπιαστο ούτε αφορά μόνο παλαιότερες εποχές. Υπάρχουν αμέτρητοι άγνωστοι Άγιοι, κάποιοι από αυτούς ανάμεσά μας, που θα αποκαλυφθούν στη Δευτέρα Παρουσία. Ειδικά οι σύγχρονοι Άγιοι είναι η μεγαλύτερη απόδειξη πως όλοι είμαστε πλασμένοι για να αγιάσουμε.
2. Το Άγιο Πνεύμα, όπως ομολογούμε στο σύμβολο της Πίστεως, ζωοποιεί τον άνθρωπο κι ενεργοποιεί όλα τα χαρίσματα με τα οποία αλληλοσυμπληρωνόμαστε, ώστε να ζούμε ενωμένοι, ως Σώμα Χριστού. Τα таланτά μας λοιπόν χάνονται, αν τα δούμε εγωιστικά, αξιοποιούνται όμως, αν τα θέσουμε με ταπεινωση στην υπηρεσία των αδελφών μας· έτσι γινόμαστε ευτυχείς κι ολοκληρωμένοι. Αυτό ακριβώς έπραξε κι ο άγιος Πορφύριος, στον οποίο ο Θεός εμπιστεύτηκε πάρα πολλά και θαυμαστά χαρίσματα. Ποτέ δεν τα θεώρησε δικά του, ποτέ δεν παινεύτηκε ή κέρδισε κάτι από αυτά, ποτέ δεν υπολόγισε κόπους και πόνους για να βοηθήσει με αυτά τους ανθρώπους. Και στο τέλος της ζωής του, όπως αποδεικνύει το τελευταίο του γράμμα, ένιωθε ανάξιος διαχειριστής αυτών των χαρισμάτων.
3. Η ενεργοποίηση των χαρισμάτων γίνεται με το μυστήριο του Χρίσματος. Ο ιερέας χρίει με Άγιο Μύρο το νεοφώτιστο πιστό και τον προσφέρει γεμάτο δώρα στην Εκκλησία, έτοιμο να ακολουθήσει τον δρόμο του αληθινού "Χριστού" (=εκλεκτού), του Κυρίου μας Ιησού. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι το Άγιο Πνεύμα «φυτεύει» στην ψυχή μας τις αρετές. Τα επτά χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος είναι: αγάπη, χαρά, ειρήνη, μακροθυμία, χρηστότητα, αγαθοσύνη, πίστη, πραότητα και εγκράτεια (Γαλ. ε' 22). Αυτά κάποτε ανθίζουν και καρποφορούν. Από εμάς εξαρτάται πόσο πολλούς καρπούς θα βλαστήσουν, και από τη δική μας διάθεση και προσπάθεια εξαρτάται το πόσο πολύ θα ωριμάσουν.
4. Ο άγιος Πορφύριος ακολούθησε τον μοναχικό βίο σε πολύ νεαρή ηλικία. Ήταν μια εξαιρετική περίπτωση· ένα σημερινό παιδί ή έφηβος που νιώθει μια τέτοια κλήση-κλίση, συνήθως παίρνει τη σοφή συμβουλή από τον πνευματικό του να περιμένει και να ετοιμάζεται πνευματικά, ώστε να αποφασίσει σταθερά σε μια λίγο μεγαλύτερη ηλικία (ίσως ακούσουμε κάτι σχετικό από κάποιο παιδί).



5. Η αγάπη και ο θαυμαστός τρόπος δράσης του οσίου Πορφυρίου χρειάζονται πολλούς τόμους βιβλίων για να γίνουν κτήμα μας. Τα περιστατικά που συνεχώς έρχονται στην επιφάνεια είναι αμέτρητα. Εδώ αναφέρουμε μόνο δύο που έχουν σχέση με την επιστήμη και την τεχνολογία γιατί: α) τα παιδιά μας ζουν από πολύ μικρά χρησιμοποιώντας την τεχνολογία και πρέπει να δώσουν μεγάλους προσωπικούς αγώνες, για να την χειριστούν σωστά· ο Άγιος χαιρόταν με την καλή χρήση της, αρκεί να μην υποδουλωνόμαστε σ' αυτήν και β) τα παιδιά νομίζουν συχνά ότι η πίστη αντιμάχεται την επιστήμη, πράγμα εντελώς λανθασμένο· αντίθετα, ο πιστός και φωτισμένος άνθρωπος εκτιμά την αξία της επιστήμης και μπορεί με τη χάρη του Θεού να την εμπλουτίσει ακόμα περισσότερο. Ο Άγιος ήταν ολιγογράμματος, μα η Σοφία του Αγίου Πνεύματος τον έκανε οδηγό των επιστημόνων! Ο Έλληνας καθηγητής Αστρονομίας που αναφέρουμε στο μάθημα ήταν ο Γεώργιος Κοντόπουλος, που έχει διατελέσει και πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών.

6. Ο ραδιοφωνικός μας σταθμός της Πειραιϊκής Εκκλησίας έχει ανακηρύξει προστάτη Άγιο του τον Όσιο Πορφύριο.

7. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι Άγιοι της Εκκλησίας μας μπροστά σε κάθε δοκιμασία χαιρόνταν, γιατί την έβλεπαν ως επίσκεψη του Θεού. Όποιος υπομένει τις θλίψεις, αποκτά και πάλι την αιώνια ζωή που χάσαμε. Όπως το χρυσάφι γίνεται πιο λαμπερό και καθαρίζεται μέσα στη φωτιά, έτσι και ο καλοπροαίρετος άνθρωπος γίνεται πιο φωτεινός και αγιάζεται μέσα από μια δοκιμασία, γιατί τότε φαίνεται ακόμα περισσότερο το μεγαλείο της ψυχής του και η αληθινή πίστη του στον Θεό, που δεν χάνεται μπροστά στις δυσκολίες της ζωής. Νέες αρετές καρποφορούν στον πιστό άνθρωπο που δοκιμάζεται: η ευγνωμοσύνη για ό,τι καλό έχουμε, η υπομονή, η ελπίδα, η συμπάθεια σε όσους επίσης σηκώνουν παρόμοιο σταυρό.

8. Ο γέροντας Πορφύριος ανακηρύχθηκε Άγιος της Εκκλησίας μας τον Νοέμβριο του 2013. Η μνήμη του εορτάζεται την ημέρα της κοίμησής του, δηλαδή στις 2 Δεκεμβρίου. Αν τα παιδιά μας επισκεφθούν μαζί μας ή με τις οικογένειές τους το ησυχαστήριό του στον Ωρωπό, ίσως δουν και τον χαριτωμένο παπαγάλο του Αγίου.



(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Υπάρχουν άνθρωποι χωρίς χαρίσματα;» Να μια ερώτηση που τίθεται πολύ συχνά από παιδιά δειλά ή αντιδραστικά, που δεν πιστεύουν ότι έχουν κάποιο ταλέντο. Χαρίσματα έχουν, όμως, όλοι οι άνθρωποι. Κανένας άνθρωπος δεν μένει χωρίς θεϊκό δώρο. Συχνά διαπιστώνουμε ότι ακόμα κι οι χειρότεροι άνθρωποι έχουν κάποια αρετή. Γι' αυτό να είμαστε προσεκτικοί και ποτέ να μην υποτιμούμε ή να κοροϊδεύουμε τους άλλους, θεωρώντας τον εαυτό μας καλύτερο. Ούτε, βέβαια, να απογοητευόμαστε ή να ζηλεύουμε αν μας λείπει το χάρισμα κάποιου άλλου, γιατί προφανώς δεν έχουμε εντοπίσει κι αξιοποιήσει το δικό μας. Το κάθε ανθρώπινο πρόσωπο είναι μοναδικό, ιερό και ανεπανάληπτο και το σεβόμαστε γι' αυτό που είναι. Άλλωστε, το γεγονός ότι είμαστε διαφορετικοί μεταξύ μας δημιουργεί τελικά στον κόσμο μια ιδιαίτερη συμμετρία, καθώς ο ένας συμπληρώνει τον άλλο. Δεν υπάρχουν δύο όμοιοι σε όλα άνθρωποι. Μόνο με την αγάπη και την ταπείνωση συναντιόμαστε και συμπληρώνουμε με τα χαρίσματά μας ο ένας τον άλλο. Ας θυμηθούμε τις γλώσσες φωτιάς πάνω από κάθε Απόστολο ξεχωριστά την ημέρα της Πεντηκοστής· στον καθένα το Άγιο Πνεύμα κατήλθε προσωπικά κι όλοι μαζί αποτέλεσαν την πρώτη Εκκλησία.
2. Αν τα παιδιά μάς ρωτήσουν για τη μικρή ηλικία, στην οποία η μητέρα του Αγίου τον έστειλε να εργαστεί, ας ξαναδούμε το 6ο μάθημα, ΣΤ1.
3. "Γιατί ο Άγιος πήρε τη συμβουλή να μη μιλά για το εξαιρετικό χάρισμά του;" Οι έμπειροι στους πνευματικούς αγώνες Αγιορείτες Πατέρες δίδαξαν τον Όσιο να μην φανερώσει το διορατικό του χάρισμα, γιατί θα κινδύνευε από τον μεγάλο μας εχθρό, τον διάβολο. Μόλις νομίσουμε πως έχουμε κάποια αρετή ή δώρο του Θεού, αυτός περιμένει την ευκαιρία να μας οδηγήσει στον εγωισμό κι έτσι να μας καταστρέψει. "Εκείνος που νομίζει ότι στέκεται καλά, ας προσέχει μήπως πέσει" συμβουλεύει ο απόστολος Παύλος (Α΄ Κορ. ι', 12). Πραγματικά ο Άγιος ξέφυγε τις παγίδες του εχθρού με την ταπείνωσή του και χρησιμοποίησε τα χαρίσματά του προς δόξαν Θεού.
4. Η Κυριακή αυτή είναι αφιερωμένη στη συνάντηση του Χριστού μας με μια αμαρτωλή γυναίκα, τη Σαμαρείτιδα. Ο ειλικρινής, αλλά και τόσο αγαπητικός τρόπος που της μίλησε ο Χριστός είχε αποτέλεσμα τη σωτηρία της. Έγινε η ισαπόστολος και μεγαλομάρτυς αγία Φωτεινή. Αυτός ο τρόπος του Χριστού είχε γίνει και τρόπος του αγίου Πορφυρίου. Δεν αποστράφηκε ποτέ τους αμαρτωλούς· τους συμπόνεσε και τους πλησίασε μιλώντας αληθινά, όχι όμως επικριτικά, με στόχο τη σωτηρία τους κι όχι τον εξευτελισμό τους. Αν έχουμε κατηχητικό με μεγάλα κορίτσια (ΣΤ΄ δημοτικού) που βρίσκονται δυστυχώς στο κατώφλι εμπλοκής με σαρκικές σχέσεις (οι οποίες πολιορκούν τα παιδιά από την ηλικία του γυμνασίου πια) μπορούμε, αν το κρίνουμε σωστό, να τους διαβάσουμε το παρακάτω συμβάν: <http://www.dogma.gr/dialogos/o-agios-gerontas-porfyrios-se-oiko-anochis/43759/>. Στα αγόρια θα ταίριαζε πολύ ωραία και η παρακάτω αφήγηση: <http://agiameteora.net/index.php/istories/3451-o-gerontas-porfyrios-kai-o-vlasfimos-taksitzis-thavmasti-alithini-istoria.html>.

Z. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Αγίου Πορφυρίου Κουσοκαλυβίτη, Βίος και λόγοι, εκδ. Ιερά Μονή Χρυσοπηγής, 2003.
2. Κλείτου Ιωαννίδη, Γεροντικών του εικοστού αιώνας, εκδ. Μεταμόρφωσης του Σωτήρος, Μήλεσι 2007.
3. Γεωργίου Κρουσταλλάκη, Καθηγητή τής Παιδαγωγικής τής Φιλοσοφικής Σχολής τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Γέρων Πορφύριος. Ὁ πνευματικὸς πατέρας καὶ παιδαγωγός, Εκδόσεις ΕΝ ΠΛΩ.
4. Αικατερίνης μοναχῆς «Ο ΟΣΙΟΣ ΓΕΡΩΝ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ – Η ΑΓΑΠΩΣΑ ΚΑΡΔΙΑ», εκδόσεις Εφραιμιάς – Ιεράς Γυναικείας Κοινοβιακής Μονῆς Οσίου Εφραίμ του Σύρου – Κονταριώτισσα Κατερίνης.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἰχνηλάτης τῶν πάλαι πατέρων γέγονας, Ἁγιωνόμου τοῦ Ὁρους ἀσκήσας Σκήτη
σεπτῆ, Τριάδος τῆς Ζωαρχικῆς, τῶν Καυσοκαλυβίων, ἄβυσσος θείων δωρεῶν, λυτῆρ
δεινῶν ἀσθενειῶν, ἐδείχθης ᾧ θεοφόρε. Πορφύριε οἰκουμένης, πάσης, ποιμὴν ἡμῶν
καὶ στήριγμα.

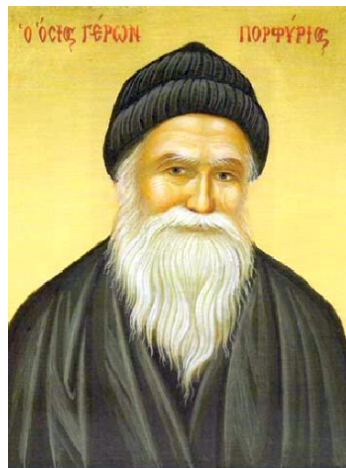




ΑΓΑΠΗ

Μπορείς αν θες να φτάσεις την ταχύτητα της αστραπής,
ακόμα να ξεπεράσεις τα όρια της αντοχής.
Μπορείς να σταματήσεις το χρόνο που κυλά,
βραβεία να κερδίσεις και παράσημα πολλά.

Μα αν δεν έχεις λιγάκι ΑΓΑΠΗ,
δεν έχεις τίποτα πάνω στη γη,
κι αν νομίζεις ότι έχεις κάτι,
σου λέω, φίλε, δεν έχεις τίποτα. (2)



Μπορείς αν θες να δώσεις, σε όσους πεινάνε ψωμί,
να πέσεις, να γλιτώσεις από τον θάνατο μια ζωή.
Μπορείς να εξιχνιάσεις μυστήρια παλιά,
ακόμα και να πιάσεις τα άπιαστα πουλιά.

Μα αν δεν έχεις λιγάκι ΑΓΑΠΗ...



Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Άκουσε σωστά

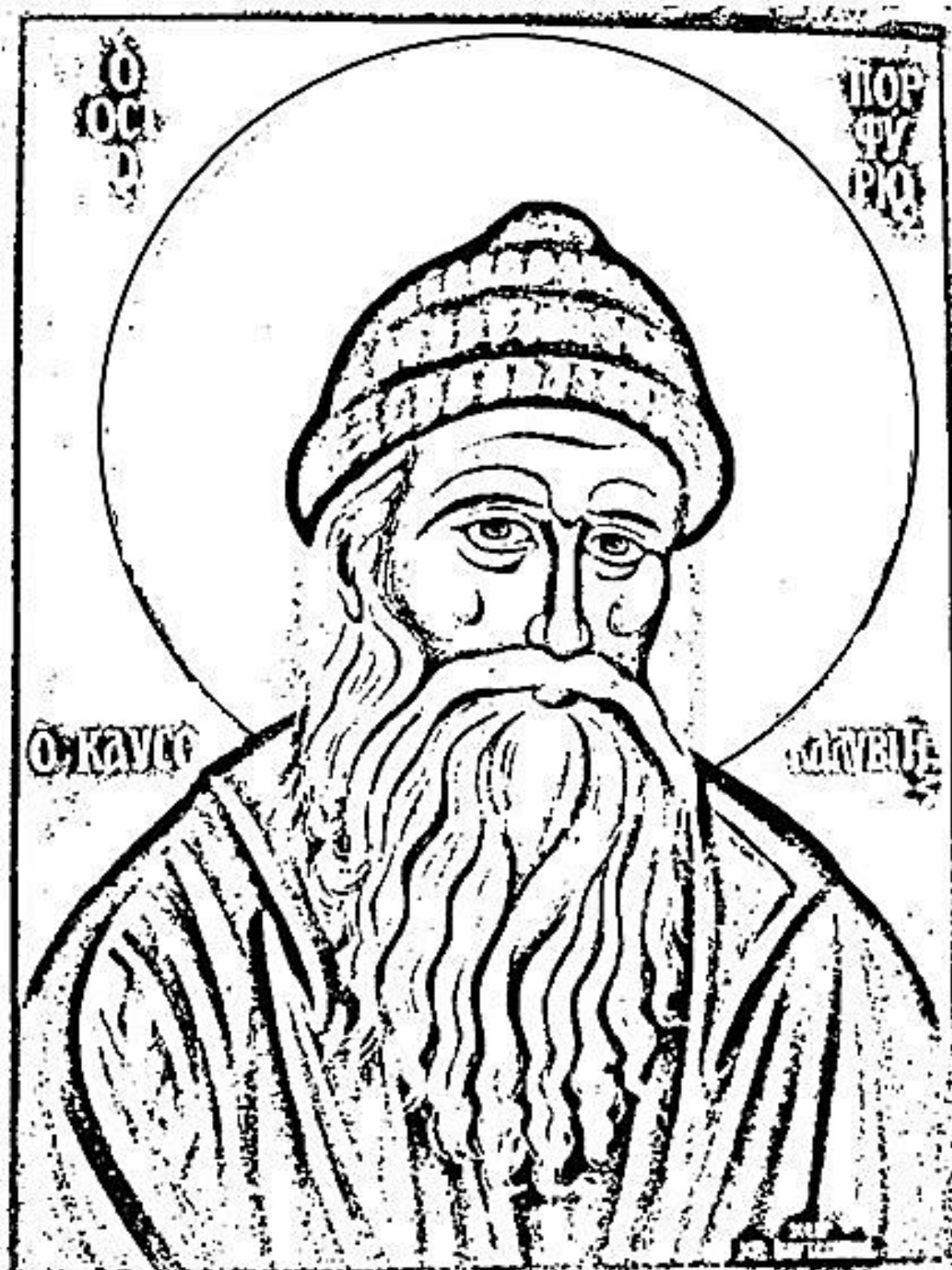
Χωρίς να βλέπουν τα παιδιά (π.χ. πίσω από ένα γραφείο-παραβάν), ο κατηχητής χτυπάει με ένα ξύλο διάφορα αντικείμενα, όπως μπάλα, τζάμι, τραπέζι, πάτωμα, ποτήρι.

Τα παιδιά ή οι ομάδες προσπαθούν να καταλάβουν, από τον κρότο, το είδος του αντικειμένου.

Αντί κρότων ο κατηχητής μπορεί να κάνει και διάφορες κινήσεις ή εργασίες, όπως μετακίνηση καρέκλας, γύρισμα αλυσίδας, άνοιγμα πόρτας, τρέξιμο επί τόπου, παλαμάκια, άνοιγμα πακέτου, εφημερίδας, γέμισμα ποτηριού κ. ά.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

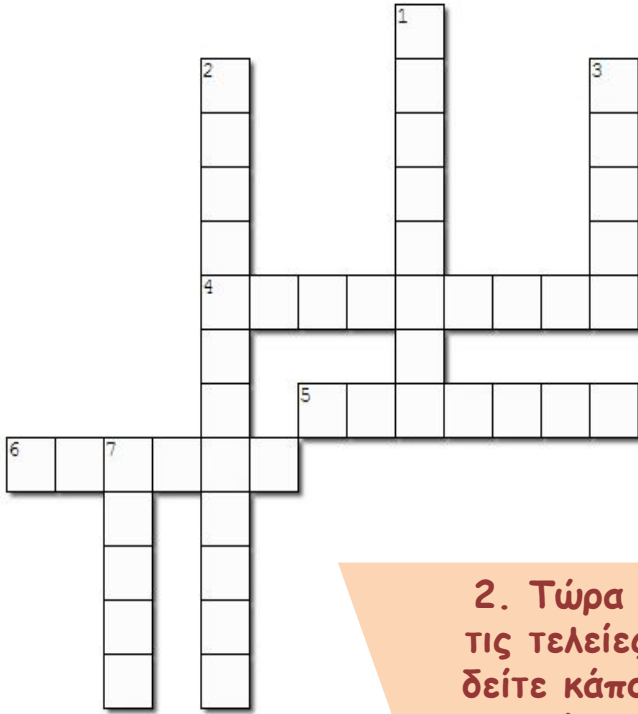


ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

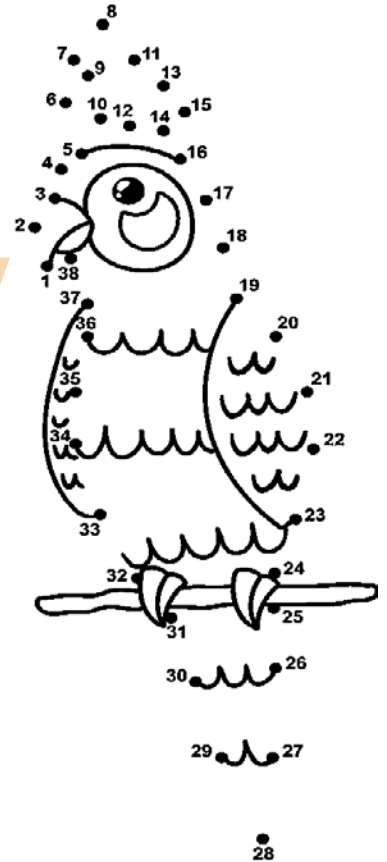
1. Προσπαθήστε να βάλετε στη σωστή θέση τις αρετές του αγίου Πορφυρίου:



ΑΓΑΠΗ
ΕΡΓΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΠΙΣΤΗ
ΤΑΠΕΙΝΩΣΗ
ΥΠΑΚΟΗ
ΥΠΟΜΟΝΗ
ΦΙΛΟΤΙΜΟ



2. Τώρα ενώστε τις τελείες για να δείτε κάποιον που υπάκουε και αγαπούσε πολύ τον γέροντα Πορφόριο:



3. Αποκρυπτογραφήστε την παρακάτω φράση για τον γέροντα Πορφόριο. Πρέπει να αντικαταστήσετε κάθε γράμμα με εκείνο που βρίσκεται δύο θέσεις πριν στην αλφαβήτα:

Ρ ΓΕΛΡΥ ΦΙΥ ΦΗΩΟΡΝΡΕΛΓΥ

----- !



ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΕΜΠΤΟ (ΤΥΦΛΟΥ)

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΕΠΤΑ ΠΑΙΔΕΣ ΤΗΣ ΕΦΕΣΟΥ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην προσμονή μας με ελπίδα της ανάστασης των νεκρών και της αιώνιας Βασιλείας του Θεού.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Το φετινό μας ταξίδι με τις ζωές των Αγίων· μεταξύ τους διαφορετικοί, αλλά με κοινό στοιχείο την ελπίδα της ανάστασης.
- Στα χρόνια του Δέκιου, επτά εκπαιδευόμενοι νεαροί αξιωματικοί της Εφέσου (Μαξιμιλιανός, Ιάμβλιχος, Μαρτινιανός, Διονύσιος, Αντωνίνος, Κωνσταντίνος και Εξακουστωδιανός) καλούνται να θυσιάσουν στα είδωλα και αρνούνται.
- Ο Δέκιος τους δίνει λίγο καιρό προθεσμία· οι νέοι μοιράζουν τα υπάρχοντά τους και κρύβονται σε σπήλαιο για να ετοιμαστούν για το μαρτύριο· εκεί πεθαίνουν.
- Όταν ανακαλύπτονται, ο Δέκιος διατάζει να φράξουν το σπήλαιο· δύο κρυπτοχριστιανοί διασώζουν σε πλάκες το γεγονός.
- 194 χρόνια μετά μια αίρεση αμφισβητεί την ανάσταση των νεκρών και ταραξίζει την Εκκλησία· ο βασιλιάς Θεοδόσιος Β΄ προσεύχεται για λύση.
- Κτά λάθος ένας βοσκός ανοίγει το σπήλαιο των 7 παιδων και οι νέοι ξυπνούν· ο Ιάμβλιχος συλλαμβάνεται προσπαθώντας να αγοράσει ψωμί, λόγω του σπάνιου νομίσματος.
- Επίσκοπος και διοικητής επισκέπτονται τους Αγίους, βρίσκουν τις πλάκες και ειδοποιούν τον αυτοκράτορα, που έρχεται να τους τιμήσει· οι 7 παίδες πεθαίνουν· τους εορτάζουμε 4 Αυγούστου και 22 Οκτωβρίου.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)



Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Υπάρχουν άραγε Άγιοι που αναστήθηκαν με τη δύναμη του Χριστού μας; Ποιους ξέρετε;
- Μπορεί ο ύπνος ενός ανθρώπου να κρατήσει αιώνες;
- Πόση δύναμη έχει η προσευχή; Μπορεί άραγε να μετρηθεί;
- Θυμάστε τι είναι η αίρεση; Έχουμε συναντήσει αιρέσεις σε προηγούμενα μαθήματα;

➤ **Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας: Δραματοποίηση**

Σήμερα τελειώνουμε ένα μεγάλο ταξίδι μέσα στους αιώνες, που το ξεκινήσαμε μαζί στην αρχή της κατηχητικής χρονιάς. Γνωρίσαμε πολλούς Αγίους της Εκκλησίας μας, γέροντες, νέους και παιδιά, άνδρες και γυναίκες, πλούσιους και φτωχούς, επιστήμονες και αγράμματους. Αν και ήταν τόσο διαφορετικοί μεταξύ τους, σε όποια χώρα κι εποχή κι αν έζησαν, είχαν όλοι κάτι που γέμιζε ελπίδα όσους τους συναντούσαν, αλλάζοντας σιγά σιγά τον κόσμο. Ποιο ήταν αυτό; Δεν τρόμαζαν μπροστά στον θάνατο. Εκείνοι που τους εχθρεύτηκαν και τους κυνήγησαν έμειναν να απορούν: πώς να νικήσεις και να σκλαβώσεις κάποιον που δεν φοβάται τον θάνατο; Οι Άγιοι έγιναν παντοτινοί νικητές, γιατί, αγαπώντας τον Χριστό, περίμεναν με πίστη την ανάσταση όλων μας και την αιώνια Βασιλεία Του.

Αυτή η πίστη και η αγάπη ένωσε σε μια δυνατή φιλία επτά νεαρά παιδιά στην Έφεσο, που εκπαιδεύονταν στον ρωμαϊκό στρατό. Ο Μαξιμιλιανός, γιος του έπαρχου, και οι έξι φίλοι του, ο Ιάμβλιχος, ο Μαρτινιανός, ο Διονύσιος, ο Αντωνίνος, ο Κωνσταντίνος και ο Εξακουστωδιανός σέβονταν και αγαπούσαν ο ένας τον άλλον. Μόλις όμως ο αυτοκράτορας Δέκιος έφτασε στην πόλη τους, διέταξε να συλληφθούν όλοι οι χριστιανοί και να θυσιάσουν στα είδωλα. Κάποιοι δεν άντεξαν τα βασανιστήρια και υποχώρησαν, ενώ όσοι έμειναν σταθεροί, θανατώθηκαν χωρίς έλεος. Οι επτά νέοι σύρθηκαν κι αυτοί στο παλάτι και δήλωσαν με θάρρος ότι πιστεύουν στον Χριστό. Τότε ο Δέκιος διέταξε να τους πάρουν τις τιμητικές ζώνες που φορούσαν και, κάνοντας πως τους λυπάται, τους έδωσε λίγες ημέρες διορία να το ξανασκεφτούν.

Οι επτά φίλοι, γνωρίζοντας τι τους περίμενε, ακολούθησαν τα λόγια του αγαπημένου τους Χριστού και μοίρασαν απλόχερα τα υπάρχοντά τους σε όσους είχαν ανάγκη. Έπειτα αποφάσισαν να κρυφτούν σ' ένα σπηλάιο στο βουνό, για να ετοιμαστούν με προσευχή για το μαρτύριο. Μόνο ο Ιάμβλιχος έβγαινε πότε πότε, για να αγοράσει λίγο φαγητό. Όταν ο αυτοκράτορας έδωσε την εντολή να τους ξαναφέρουν μπροστά του, κανείς δεν μπορούσε να τους βρει. Τα νεαρά παιδιά προσεύχονταν μέρα νύχτα να αντέξουν τα βασανιστήρια ή αλλιώς να πεθάνουν όλοι μαζί εκεί, στο κρυφό τους καταφύγιο. Και πραγματικά: όταν η σπηλιά τους ανακαλύφθηκε, οι Άγιοι είχαν παραδώσει την ψυχή τους στον Χριστό. Ο Δέκιος τότε διέταξε να φράξουν με πέτρες την είσοδο για πάντα, ώστε, ακόμα κι αν ήταν κάποιος ζωντανός, να πεθάνει και η μνήμη τους να ξεχαστεί. Κανείς όμως δεν ήξερε, ότι δύο από τους φρουρούς που εκτέλεσαν τη διαταγή ήταν κρυφοί χριστιανοί: έθαψαν, λοιπόν, εκεί κοντά δύο πλάκες με χαραγμένα τα ονόματα και το μαρτύριο των επτά νέων.

Πέρασαν εκατόν ενενήντα τέσσερα χρόνια. Οι διωγμοί είχαν σταματήσει και η χριστιανική πίστη είχε απλωθεί ελεύθερα στην αυτοκρατορία. Αλλά ο τότε βασιλιάς, ο Θεοδόσιος ο δεύτερος, προσευχόταν με δάκρυα και νηστείες να δώσει ο Θεός λύση σ' ένα μεγάλο πρόβλημα. Μια αίρεση, που αρνιόταν την ανάσταση των νεκρών, απειλούσε την ενότητα της Εκκλησίας και παραπλανούσε τους πιστούς. Και ο Θεός τελικά απάντησε με τρόπο που δεν περίμενε κανείς.

Ένας βοσκός της Εφέσου άρχισε να χτίζει το μαντρί του παίρνοντας πέτρες από το βουνό. Σηκώνοντας την τελευταία πέτρα που χρειαζόταν, άνοιξε, χωρίς να το παρατηρήσει, το στόμιο μιας σπηλιάς, όπου είχε να μπει φως εδώ και περίπου δύο αιώνες. Ήταν η σπηλιά των επτά παιδών. Ξαφνικά, τα παλικάρια που βρίσκονταν ακόμη εκεί ξύπνησαν, σαν να είχε περάσει μία μόλις νύχτα!

Πεινούσαν πολύ και δίχως να ξέρουν τι είχε συμβεί έστειλαν, όπως συνήθιζαν, τον Ιάμβλιχο να αγοράσει λίγο ψωμί. Ο νέος ξεκίνησε προσεκτικά τον δρόμο του, όλα όμως του έμοιαζαν διαφορετικά στην πόλη! Στην πύλη της υπήρχε το σημείο του Σταυρού! «Μα πώς είναι δυνατόν;» απορούσε ο Ιάμβλιχος, αφού δεν είχε αίσθηση του χρόνου που είχε περάσει. Την ίδια απορία είχαν κι εκείνοι που τον είδαν στον φούρνο να πληρώνει μ' ένα χρυσό νόμισμα διακοσίων ετών! «Κάποιο θησαυρό θα βρήκε», έλεγαν οι κάτοικοι της Εφέσου, «και θέλει να τον κρατήσει για τον εαυτό του»· λίγο αργότερα τον συνέλαβαν. Όταν ο Ιάμβλιχος ανακρίθηκε, απαντούσε συνεχώς ότι κρυβόταν με τους φίλους του από τον αυτοκράτορα Δέκιο, που κυνηγούσε τους χριστιανούς! Ποιος όμως θα μπορούσε να τον πιστέψει;

Μόνο όταν ο επίσκοπος της περιοχής έμαθε το γεγονός, συμβούλεψε τον διοικητή να επισκεφθούν μαζί το σπήλαιο, για το οποίο μιλούσε ο παράξενος νέος. Εκεί είδαν τους άλλους έξι Αγίους και άκουσαν την ιστορία τους. Μόλις ανακάλυψαν και τις θαμμένες πλάκες, βεβαιώθηκαν για το μεγάλο θαύμα και ειδοποίησαν τον αυτοκράτορα. Ο Θεοδόσιος άρχισε να κλαίει από χαρά και να δοξάζει τον Θεό, που απάντησε στις προσευχές του! Έφτασε γρήγορα στην Έφεσο και υποκλίθηκε με σεβασμό στους επτά παίδες μαζί με όλη την ακολουθία του. Οι νέοι είχαν πλέον ολοκληρώσει την αποστολή τους. Καθώς μιλούσαν στους επισκέπτες τους, έγειραν νυσταγμένοι και κοιμήθηκαν και πάλι, περιμένοντας πια την ημέρα της κοινής ανάστασης.

Η Εκκλησία μας τους τιμά δύο φορές κάθε χρόνο, στις 4 Αυγούστου και στις 22 Οκτωβρίου. Μακάρι η θαυμαστή τους ιστορία να γεμίζει και τη δική μας ζωή με την ελπίδα της ανάστασης και της συνάντησής μας στη Βασιλεία του Θεού!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πόσοι ήταν οι νέοι της Εφέσου και γιατί αποφάσισαν να κρυφτούν στο σπήλαιο; Τι συνέβη εκεί;
- Πότε και πώς βγήκαν τελικά; Τι έπαθε ο Ιάμβλιχος;
- Πώς βοήθησαν να νικηθεί η αίρεση;
- Τι κοινό είχαν όλοι οι Άγιοι για τους οποίους μιλήσαμε φέτος;



Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Μακάρι η ιστορία των αγίων Επτά Παίδων να στηρίζει και τη δική μας ζωή με την ελπίδα της ανάστασης και της Βασιλείας του Θεού.



Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Όλοι οι Άγιοι προσδοκούσαν την κοινή ανάσταση και τη Βασιλεία του Θεού, γι' αυτό κι αντιμετώπιζαν άφοβα τις κακουχίες και τον θάνατο. Ας ψάξουμε μέσα μας αν έχουμε αυτή την προσμονή, ελέγχοντας έτσι πόσο αγαπούμε τον Χριστό και πιστεύουμε στα όσα υποσχέθηκε.
2. Η Έφεσος ήταν μεγάλη πόλη της Μ. Ασίας ήδη από την περίοδο της αρχαιότητας. Βρισκόταν ΒΑ της Σάμου και την είχε επισκεφθεί δύο φορές ο Απόστολος Παύλος· τη δεύτερη μάλιστα έμεινε εκεί για τρία ολόκληρα χρόνια μαζί με τον μαθητή του Τιμόθεο. Μία από τις επιστολές του απευθύνεται στους κατοίκους της (προς Εφεσίους). Σήμερα η περιοχή της αρχαίας Εφέσου ανήκει στο κράτος της Τουρκίας.
3. Τα νεαρά αυτά παιδιά δείχνουν ταπεινωση και σύνεση, γνωρίζοντας πόσο δύσκολο ήταν να αντέξουν το μαρτύριο. Γι' αυτό και ετοιμάζονται πρώτα με την ελεημοσύνη και έπειτα με την προσευχή και τη νηστεία. Εφαρμόζουν τα λόγια του Χριστού που είπε: "Εάν θέλεις να είσαι τέλειος, πώλησε τα υπάρχοντά σου, μοίρασέ τα στους πτωχούς και θα αποκτήσης θησαυρόν στον ουρανό, και έλα ακολουθήσέ με" (κατά Ματθαίον ιθ' 21).
4. Τρεις, λένε, ότι μπορεί να είναι οι απαντήσεις του Θεού στις προσευχές μας: «Ναι», «Όχι» και «Περίμενε». Οι νέοι πήραν την πρώτη απάντηση στην προσευχή τους και έτσι έζησαν ένα θαύμα, βοηθώντας διακόσια χρόνια αργότερα να νικηθεί μία αίρεση. Οι άνθρωποι ωστόσο δυσκολεύονται όταν λαμβάνουν τις άλλες δύο απαντήσεις. Θέλουμε να γίνουν όλα τη στιγμή που τα ζητάμε. Πίστη όμως στον Θεό σημαίνει ουσιαστικά εμπιστοσύνη στον Θεό!
5. Έχουμε ξανασυναντήσει σε προηγούμενα μαθήματα τους κρυπτοχριστιανούς που έκαναν το δικό τους αγώνα να κρατήσουν την πίστη τους. Σε αυτή την κατηγορία ανήκαν και οι δύο φρουροί που χωρίς να θέλουν αναγκάστηκαν να κλείσουν το σπήλαιο των επτά Αγίων· βρήκαν όμως τρόπο να διασώσουν το μαρτύριό τους γράφοντας τις πλάκες.
6. Το συναξάρι των Αγίων αναφέρει ότι οι νέοι κοιμήθηκαν, δηλαδή πέθαναν, ενόσω μιλούσαν με τους άρχοντες της Εφέσου σαν να ήταν απλώς κουρασμένοι! Μετά τη δεύτερη κοίμησή τους εμφανίστηκαν στον αυτοκράτορα και του ζήτησαν να αφήσει τα σώματά τους στο σπήλαιο όπου έγινε η ανάστασή τους. Ο Θεοδόσιος δέχτηκε την επιθυμία τους και το σπήλαιο αυτό σώζεται μέχρι σήμερα.



7. Στην Εκκλησία μας γίνεται λόγος για την κοίμηση (= θάνατο) των ανθρώπων, για κοιμητήρια (= νεκροταφεία), για κεκοιμημένους (=νεκρούς). Έτσι δείχνουμε την πίστη μας ότι ο θάνατος πια μοιάζει με τον απλό ύπνο. Ο Χριστός κατάργησε τον μεγαλύτερο αυτόν εχθρό του ανθρώπου· η Ανάστασή Του είναι το θεμέλιο της πίστης μας. Σε αυτό στηρίχθηκαν οι επτά νέοι της Εφέσου. Αν ακολουθήσουμε το παράδειγμά τους, θα κατανοήσουμε ότι ο θάνατος δεν αποτελεί πια απειλή για το ανθρώπινο γένος, αλλά ένα βήμα προς την κοινή ανάσταση που υποσχέθηκε ο Κύριος.

8. Θαυμάζουμε την ταπείνωση του Ιάμβλιχου. Παρόλο που αδυνατούσε να αντιληφθεί με τη λογική τι είχε συμβεί στην πόλη, όταν την αντίκρισε εντελώς αλλαγμένη, παρόλο που κινδύνευσε η ίδια του η ζωή, δεν τα έβαλε με τον Θεό, όπως συχνά εμείς με την πρώτη δυσκολία. Σίγουρος για την αγάπη του Χριστού αλλά και τη δική του αδυναμία να γνωρίζει τα πάντα, Τον εμπιστεύτηκε, έφερε εις πέρας το σχέδιο του Θεού και έφτασε στην αγιότητα. Με τον ίδιο τρόπο αντέδρασαν και οι φίλοι του στο σπήλαιο, αφού δέχτηκαν με πίστη στον Θεό όσα ακολούθησαν. Κανείς τους, επίσης, δεν θεώρησε τον εαυτό του πλάσμα ξεχωριστό, επειδή ο Κύριος τον ανέστησε. Γνώριζαν καλά ότι αυτό έγινε χάρη στη δύναμη Εκείνου κι όχι χάρη στη δική τους τελειότητα.

9. Εξίσου πρέπει να υπογραμμίσουμε στα παιδιά τον τρόπο που διάλεξε ο Θεοδόσιος, για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα που ταλάνιζε την αυτοκρατορία του. Αυτός δεν ήταν άλλος από την προσευχή, την ένωση των ανθρώπων με τον Θεό. Παρόλο που είχε στη διάθεσή του κάθε δυνατό μέσο της εποχής (πλούτο, στρατιώτες, καλούς συμβούλους κ.λπ.), στράφηκε ταπεινά στον Κύριο γνωρίζοντας ότι μόνο Εκείνος θα του έδειχνε ποια ήταν πραγματικά η προσφορότερη λύση.



(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. "Πώς διατηρήθηκε το σώμα των παιδιών όλα αυτά τα χρόνια;" Ο Θεός, που δημιούργησε τον άνθρωπο από το μηδέν και θα αναστήσει κάποτε όλους τους νεκρούς, βρήκε μέσα στη σοφία Του τρόπο να διατηρήσει τα σώματα των επτά παιδών. Εξάλλου έχουμε μιλήσει στα παιδιά για πολλά άφθορα λείψανα Αγίων που με θαυμαστό τρόπο διατηρούνται μέχρι σήμερα. Με παρόμοιο τρόπο και σήμερα η Εκκλησία μας τονίζει την πίστη μας στην κοινή ανάσταση και τον σεβασμό της στο ανθρώπινο σώμα, εκφράζοντας την αντίθεσή της στην καύση των νεκρών (τα παιδιά μπορεί να θέσουν το θέμα). Όλοι οι νεκροί βέβαια θα αναστηθούν, άσχετα με τον τρόπο που πέθαναν (σε φωτιά, με πνιγμό κλπ). Το θέμα είναι πώς **εμείς** αντιμετωπίζουμε τα σώματα τα δικά μας και των αδελφών μας που φεύγουν. Ακολουθούμε την εντολή του Θεού στον Αδάμ, να επιστρέφουμε στη γη, απ' όπου όλοι προήλθαμε: «θα επιστρέψω το σώμα σου εις την γην, από την οποίαν και έχει πλασθή· διότι χώμα είναι το σώμα σου, στο χώμα θα καταλήξω και χώμα πάλιν θα γίνω» (Γένεσις γ' 19). Από τα πρωτοχριστιανικά χρόνια οι πιστοί, όχι μόνον δεν έκαιγαν το νεκρό σώμα, όπως οι ειδωλολάτρες, αλλ' αντίθετα το φρόντιζαν, το έλουζαν, το μύρωναν, το έντυναν με καθαρά ενδύματα και το περιτύλιγαν με λευκό σεντόνι. Το τοποθετούσαν σε κλίνη ή φέρετρο ανοικτό, ώστε να φαίνεται το πρόσωπό του· και μετά την κοινή προσευχή το επέστρεφαν στη γη. Το σέβονταν σαν να κατοικούσε ακόμα μέσα η ψυχή του νεκρού, περιμένοντας με πίστη την ώρα που θα επιστρέψει μέσα σ' αυτό, όταν πια θα είναι άφθαρτο και αιώνιο. Δεν επεμβαίνουμε, λοιπόν, στον τρόπο που ο Θεός όρισε, όχι γιατί δεν είναι Παντοδύναμος, ώστε να αναστήσει ακόμα κι αυτούς που έχουν καεί, αλλά γιατί έτσι δείχνουμε το σεβασμό μας στο θέλημά Του. Εξάλλου ωφελούμαστε πολύ από όλη τη διαδικασία: βλέπουμε τη φθορά και συνειδητοποιούμε ότι η προσοχή μας πρέπει να είναι στραμμένη στα πνευματικά κι όχι στα υλικά, προσευχόμαστε για τους νεκρούς μας, δεν «ξορκίζουμε» τον θάνατο σαν κάτι που δε θα μας συμβεί ποτέ, αλλά ετοιμαζόμαστε με πίστη για τη δική μας αναχώρηση. Πώς θα προσκυνούσαμε τα ιερά λείψανα των Αγίων και πώς θα είχαμε το θαυμάσιο γεγονός με τους επτά παιδιά, αν καίγαμε τους νεκρούς;
2. «Πώς θα γίνει η ανάσταση όλων των νεκρών, όλων των αιώνων; Τα σώματά μας θα έχουν διαλυθεί». Όπως ο Λάζαρος, που ήταν 4 ημέρες νεκρός, μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα ξαναγύρισε στην κανονική του κατάσταση, έτσι και τα δικά μας σώματα θα αναστηθούν. Θα είναι πια σώματα άφθορα, όπως το αναστημένο Σώμα του Κυρίου που, ενώ ήταν υλικό (έφαγε μαζί με τους μαθητές, Τον άγγιξαν και Τον ψηλάφησαν), δε δεσμευόταν πια από τους νόμους και τις ανάγκες της φύσης. Γι' αυτό η αίρεση που παρουσιάστηκε στα χρόνια του Θεοδόσιου ήταν τόσο επικίνδυνη. Αν δεν πιστεύουμε στην κοινή ανάσταση, άρα ούτε ο Χριστός αναστήθηκε (για ποιο λόγο να νικήσει τον θάνατο;), άρα μάταιη η πίστη μας, όπως έλεγε ο απόστολος Παύλος (Α' Κορινθίους ιε' 15-17).
3. "Πώς δέχτηκαν οι δύο χριστιανοί στρατιώτες να φράξουν το σπήλαιο; Δεν γίνονταν συνένοχοι στον θάνατο των νέων;" Αν κάποιος νέος ζούσε, με το φράξιμο του σπηλαίου θα πέθαινε από ασφυξία ή πείνα και δίψα. Γι' αυτό δόθηκε η διαταγή. Οι δύο αυτοί στρατιώτες ήταν κρυπτοχριστιανοί (είχαμε μιλήσει για αυτή την κατηγορία χριστιανών στο Ε1 του 14ου μαθήματος) και με βαριά καρδιά εκτέλεσαν τη διαταγή, αλλά διέσωσαν τη μνήμη του μαρτυρίου. Πιθανόν να βεβαιώθηκαν πρώτα ότι οι 7 παιδιά είχαν πεθάνει. Πώς μπορούμε να τους κρίνουμε, εμείς που ζούμε χωρίς κινδύνους την πίστη μας και παρόλα αυτά ντρεπόμαστε συχνά να κάνουμε τον σταυρό μας; Ίσως να μην έδειξαν όλοι οι χριστιανοί τότε το θάρρος των μαρτύρων, αλλά αγωνίζονταν με τον τρόπο που μπορούσε ο καθένας.



Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», εκδ. Ίνδικτος.
2. Ιστοσελίδα <http://www.synaxarion.gr/gr/sid/290/sxsaintinfo.aspx>.
3. Ιστοσελίδα <http://www.diakonima.gr>.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Θεῖω Πνεύματι, ἀφθαρτισθέντες, πολυχρόνιον, ἤνυσαν ὕπνον, οἱ ἐν Ἐφέσῳ
 ἑπτάρηθμοι Μάρτυρες, καὶ ἀναστάντες πιστοὺς ἐβεβαίωσαν, τὴν τῶν ἀνθρώπων
 κοινὴν ἐξανάστασιν ὅθεν ἅπαντες, συμφώνως τούτους τιμήσωμεν, δοξάζοντες
 Χριστὸν τὸν πολυέλεον.

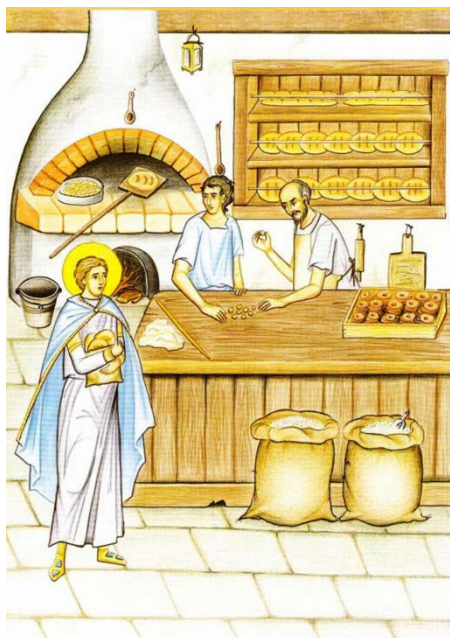


ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΦΩΛΙΑ

Νιώθω γι' άλλη μια φορά
τόσο απέραντη χαρά
κι η καρδιά μου ευτυχισμένη
δεν χορταίνει να το λέει.

Κατηχητικό φωλιά
για του Θεού τη φαμελιά
Θεέ μου να' μαστε μαζί
στον Ουρανό όπως και στη γη. (2 φορές)

Τόσα χρόνια στο Χριστό
χαρά γεμάτα και παλμό
το αιώνιο αγγίζω
και τη νιότη μου ασφαλίζω.



Κατηχητικό φωλιά...

Κι αν τα λόγια δεν το εκφράζουν
οι καρδιές μας το φωνάζουν
είναι τέλεια η ζωή
όταν είμαστε μαζί.

Κατηχητικό φωλιά...



Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Σχηματίζω λέξεις

Χωρίζουμε τα παιδιά σε δύο ομάδες.

Έχουμε τα γράμματα του αλφαβήτου σε καρτελάκια σε ένα φάκελο.

Ανάλογα με τις επιθυμίες των παικτών, ανασύρουμε φωνήεν ή σύμφωνο.

Ανασύρουμε συνολικά 9 γράμματα.

Νικήτρια ομάδα είναι όποια με τα περισσότερα από τα 9 γράμματα φτιάξει τη μεγαλύτερη λέξη.



ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

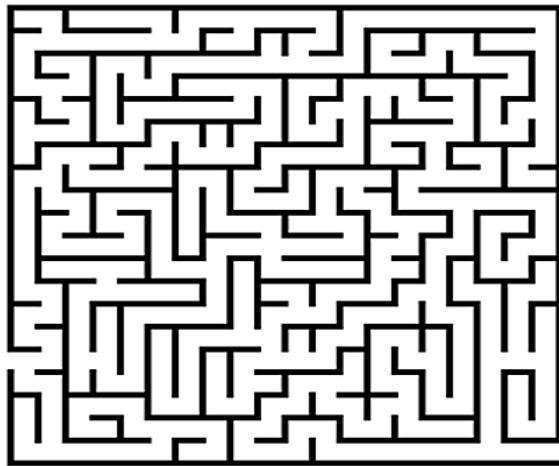


ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Βάλτε αριθμούς στις προτάσεις, για να μπουν στη σωστή σειρά:

- Οι επτά παιδιά ξύπνησαν κι ο Ιάμβλιχος βγήκε στην αλλαγμένη Έφεσο, όπου τον συνέλαβαν. (..)
- Οι νέοι κοιμήθηκαν και δύο κρυφοί χριστιανοί στρατιώτες έφραξαν με πέτρες τη σπηλιά. (..)
- Ο Θεοδόσιος τους προσκύνησε με χαρά. (..)
- Οι επτά παιδιά προσευχήθηκαν στον Θεό να μαρτυρήσουν ή να πεθάνουν όλοι μαζί σ' ένα σπήλαιο. (..)
- Πέρασαν 194 χρόνια και στην αυτοκρατορία εμφανίστηκε μια αίρεση. (..)
- Ο Δέκιος απαίτησε από αυτούς να θυσιάσουν στα είδωλα. (..)
- Οι επτά παιδιά κοιμήθηκαν μέχρι την κοινή ανάσταση. (..)
- Ο Θεοδόσιος προσευχόταν για να βρεθεί λύση. (..)
- Ο διοικητής και ο επίσκοπος πήγαν μαζί του στο σπήλαιο και μίλησαν με τους Αγίους. (..)
- Οι επτά παιδιά ήταν χριστιανοί νέοι της Εφέσου. (..)

2. Βοηθήστε τον Ιάμβλιχο να βρει τον δρόμο του μέχρι τον φούρνο στην αλλαγμένη Έφεσο:



3. Ενώστε τα πρόσωπα με τα λόγια τους:

- ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ
- ΔΕΚΙΟΣ
- ΙΑΜΒΛΙΧΟΣ
- ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
- ΜΑΞΙΜΙΛΙΑΝΟΣ

1. "Ας πουλήσουμε τα πάντα κι ας φάξουμε ένα καταφύγιο να προσευχηθούμε."
2. "Θεέ μου, δείξε μου ένα σημάδι για να σταματήσει η παραχή!"
3. "Έχω τη γνώμη πως πρέπει να ειδοποιήσουμε τον αυτοκράτορα."
4. "Βγάλτε τους αμέσως τις τιμητικές ζώνες!"
5. "Σας βεβαιώνω ότι το νόμισμα είναι δικό μου! Δείχνει τον αυτοκράτορα Δέκιο."

